ശബ്ദതാരാവലി

(രണ്ടാം പതിപ്പ്, രണ്ടാം വാല്യം)

ശ്രീകണ്ഠേശ്വരം ജി പത്മനാഭപിള്ള

പ

ശബ്ദതാരാവലി.

വ്യുൽപത്തി ചരിത്രപ്രയോഗങ്ങൾ മുതലായവ അടങ്ങിയ ഒരു

മലയാളനിഘണ്ടു.

കൂടുതൽ വാക്കുകളും വിവരണങ്ങളും ചിത്രങ്ങളും

മററും ചേൎത്തു പരിഷ്കരിച്ച

രണ്ടാം പതിപ്പ്.

രണ്ടാം വാല്യം.

ധ മുതൽ ഴ വരെ

ഗ്രന്ഥകൎത്താവ്

ശ്രീകണ്ഠേശ്വരം ജി. പത്മനാഭപിള്ള.

പ്രകാശകൻ

പി. ചന്ദ്രശേഖരൻനായർ.

—:o:—

പ്രതി ൧൦൦൦.

"ഭാസ്കര"പ്രസ്സ്—തിരുവനന്തപുരം.

൧൧൦൩.

വില ബ്രി. രൂപ 7.

(പകൎപ്പവകാശം പ്രകാശകനിലും മററും)

☞ ഒന്നാംവാല്യത്തിന്റെ ആദ്യവും രണ്ടാംവാല്യത്തിന്റെ ഒടുവിലും പ്രസാധകന്റെ മുദ്രയില്ലാത്ത പുസ്തകം വ്യാജനിൎമ്മിതമാകുന്നു.

൨. ഉപേക്ഷിക്കുക. ൩. പണയം. ൪. സൂക്ഷിപ്പാൻ കൊടുത്തതു്. ന്യസിക്കപ്പെടുന്നതെന്നർത്ഥം.

ന്യുബ്ജ-വി. കൂനുള്ള, വളവുള്ള. ചൊവ്വില്ലാത്ത എന്നർത്ഥം.

വാതം മുതലായ രോഗങ്ങൾകൊണ്ടു മുതുകു വളഞ്ഞു തലകീഴ്പെട്ടായിട്ടുള്ള കൂനനു് 'ന്യുബ്ജൻ' എന്നു പേർ.

ന്യുബ്ജം – ആരൻപുളിങ്ങ, ഇലിമ്പ, മെഴുകരംപുളിങ്ങ.

ന്യൂംഖ-വി. ഇഷ്ടമുള്ള.

ന്യൂംഖം-സാമവേദം, മന്ത്രവിശേഷം.

ന്യൂന-വി. കുറവുള്ള, നിന്ദ്യമായ.

ന്യൂനചിഹ്നം-കുറയ്ക്കാനുള്ള രണ്ടു സംഖ്യകളുടെ മദ്ധ്യേ വിലങ്ങത്തിൽ ഇടുന്ന വര(൫—൨). ഇതിനെ അഞ്ചു് ന്യൂനം രണ്ടു് എന്നു വായിക്കുന്നു.

ന്യൂനത-കുറവു്.

ന്യൂനൻ-൧. അല്പൻ. ൨. നിന്ദ്യൻ.

ന്യൂനപദം-കാവ്യദോഷങ്ങളിൽ ഒന്നു്, ആവശ്യപ്പെടുന്ന പദങ്ങളെ പ്രയോഗിക്കാതെയിരിക്ക.

ന്യൂനം-കുറവു്, കുറയ്ക്കേണമെന്നു കാണിക്കുന്ന അടയാളം.

നൃസ്ഥിമാലി-ശിവൻ.

പ

പ-൧ ഹല്ലുകളിൽ ൨൧-ാം അക്ഷരം.

ഒരു വ്യഞ്ജനം, ഖരങ്ങളിൽ ഒന്നു്.

'പ' എന്നതു് പദാന്തത്തിൽ വരുമ്പോൾ കുടിക്കുക; രക്ഷിക്കുക എന്നീ അർത്ഥങ്ങൾ വരും.

൨. സപ്തസ്വരങ്ങളിൽ ഒന്നു്, പഞ്ചമസ്വരം.

പം-൧. കാററു്. ൨. ഇല. ൩. മുട്ട. ൪. സ്വർണ്ണം.

പക-(ധാതു).൧. സംഭ്രമിക്കുക. ൨. വിരോധപ്പെടുക.

പക-വൈരം, വിരോധം, ൨. ഭിന്നത.

പകച്ച-വി. ൧. വിരോധപ്പെട്ട. ൨. വേറെ വേറെയായ. ൩. നടുങ്ങിയ.

പകട്ടു്-൧. ചെറുതുണ്ടു്. ൨. ഉപയോഗമില്ലാത്തതു്.

പകപ്പു്-൧. വിരോധം. ൨. ഭിന്നത. ൩. ശത്രുത. ൪. അകലം. ൫. വ്യത്യാസം. ൬. അത്ഭുതം.

പകയൻ(ർ)-ശത്രു(ക്കൾ).

പകയുക-ഭാഗിക്കുക.

പകയ്ക്കുന്നു-൧. വെറുക്കുന്നു. ൨. നടുങ്ങുന്നു. ൩. വേറെവേറെയാകുന്നു.

പകരം- ഒന്നിനു മറെറാന്നു്.

പകരി-൧. ഒരു മത്സ്യം. ൨. ചുററൽ.

പകരികൊണ്ടിരിക്ക— ചുററിക്കൊണ്ടിരിക്ക.

പകരുന്നു-൧. വെച്ചുമാറുന്നു, ഒഴിക്കുന്നു, ഒന്നിൽ നിന്നു മറെറാന്നിലേക്കു് ആക്കുന്നു. ൨. ഭാവഭേദംവരുന്നു. ൩. ചില രോഗങ്ങൾ ഒരുവനിൽ നിന്നു മറെറാരുവനിലാകുന്നു. ൪. മാറുന്നു.

പകർച്ച-൧. പകരുക, പകർന്നതു്. ൨. മാററം. ൩. ഒരാളിനു് പ്രത്യേകമായി കൊടുത്തയക്കുന്ന സദ്യവിഭവങ്ങൾ.

പകർച്ചക്കാരൻ-൧. ചോറുംമററും പകർന്നു കൊടുക്കുന്നവനും മേടിക്കുന്നവനും. ൨. വിളമ്പുകാരൻ.

പകർച്ചവ്യാധി-പകരുന്ന രോഗം. മസൂരി, വിഷൂചികാ മുതലായവ.

പകർത്തൽ-പകർത്തി എഴുതുക, ഒന്നിനെ കണ്ടു അതുപോലെ എഴുതുക.

പകർത്തിയെഴുത്ത്-വിദ്യാർത്ഥികൾ പുസ്തകത്തിലെ പാഠം നോക്കി എഴുതിക്കൊണ്ടു വരുന്നതു്.

പകർത്തുന്നു-പകർത്തി എഴുതുന്നു, ഒന്നിനെക്കണ്ടു അതുപോലെ എഴുതുന്നു. (കാ. ക്രി. പകർത്തിക്കുന്നു).

പകർപ്പിക്ക-പകർത്തിയെഴുതിക്ക (പ്രയോഗം ചുരുക്കം.)

പകർപ്പ് - ഒന്നിനെക്കണ്ടു അതുപോലെ എഴുതിയതു്, ചേർപ്പ്.

പകർപ്പെഴുത്ത്-കച്ചേരികളിൽ ആവശ്യപ്പെടുന്ന രേഖകളുടെ പകർപ്പ് എഴുതിക്കൊടുക്കുന്ന വകുപ്പ്. അങ്ങനെ എഴുതിക്കൊടുക്കുന്ന ജോലിക്കും ഈ പേർ പറയും.

പകർപ്പെഴുത്തുമസ്തൻ - പകർപ്പെഴുത്തിന് നിയമിക്കപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥൻ. (Copyist.)

പകലവൻ-പു. സൂര്യൻ. വ. എരിക്ക്.

പകലാമ്മാറ്-അ. പകലെ.

പകലേ-അ പകൽസമയത്തു്.

പകലോൻ-ആദിത്യൻ. വ. എരിക്ക്.

പകൽ-സൂര്യന്റെ ഉദയംമുതൽ അസ്തമനംവരെയുള്ള സമയം. പര്യായങ്ങൾ-ഘസ്രം, ദിനം, അഹസ്സ്, ദിവസം, വാസരം (മുഴുവൻ ദിവസത്തിന്റെ വാചകമായിട്ടും ധാരാളം പ്രയോഗങ്ങൾ കാണുന്നുണ്ട്).

പകൽമണി, പകൽമണിയൻ-പു. ഒരു ചെടി, നട്ടതല. വ. സൂര്യൻ.

പകൽവിളക്ക്-സൂര്യൻ.

പകവീട്ടുക-വിരോധം തീർക്കുക. പര്യായങ്ങൾ-വൈരശുദ്ധി, പ്രതീകാരം, വൈരനിര്യാതനം.

പകവീഴ്ച-മുമ്പിലെയുള്ള വൈരം തീർക്ക്.

പകഴി-ഒരു മത്സ്യം.

പകഴി-അമ്പ്, ബാണം.

പകഴി-വി. നല്ലതായ.

പകാരം-'പ' എന്ന അക്ഷരം.

പകിട-പു ചൂതുകളിയിൽ ഉരുട്ടിക്കളിക്കുന്നതിനുള്ള വസ്തു. വ. വൃഷണം, അണ്ഡം.

പകിടകളി-പകിടകൊണ്ടുള്ള കളി.

പകിടി-പു. ഉപായം വ. പകിട്ട്. ന. വഞ്ചന. ര. വലിയ തലപ്പാവ്. ഇ. നേരമ്പോക്ക്.

'പകിടിവാക്കു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു രസിക്കയും'
(പാഞ്ചാലേന്ദ്രോപാഖ്യാനം തുള്ളൽ)
'നിന്നുടെ പകിടികളെന്നോടുക്കൂടാ'
(ലങ്കാമർദ്ദനം തുള്ളൽ)

പകിട്ട്-പു. ഉപായം. വ. വഞ്ചന. ന. മിരട്ട്, ഭ്രമിപ്പിക്കുന്ന വാക്ക്. ര. വസ്ത്രം, ആഭരണം മുതലായവയുടെ ശോഭ. ഇ. മോടി, ആഡംബരം.

പകിട്ടുന്നു-പു. വഞ്ചിക്കുന്നു. വ. ഇണങ്ങിയും പിണങ്ങിയും സ്വാധീനപ്പെടുത്തുന്നു. ന. മിരട്ടുന്നു. ര. മോടികാട്ടി നടക്കുന്നു.

പകിരി-ഒരു മത്സ്യം (പകരി അല്ലെങ്കിൽ പകഴി എന്നുമാവാം.)

പകിഴം-പവിഴം.

പകുക്കുന്നു-പങ്കിടുന്നു. (കാ. ക്രി. പകുപ്പിക്കുന്നു).

പകുന്ന- മലശോധനക്കുള്ള ഒരുമരുന്നിന്റെ പേർ ത്രികോല്പക്കൊന്ന.

പകുതി-പു പങ്ക്, ഓഹരി. വ. രണ്ടു സമഭാഗങ്ങളിൽ ഒന്ന്. ന. തുക്കടി. ര. ഒരു താലൂക്കിന്റെ ഒരു ഭാഗം.

പകുപ്പ്-പങ്കിടുക.

പക്കക്കാരൻ-പു. ഭൃത്യൻ, പക്കത്തു് ഊണു കഴിക്കുന്നവൻ. വ. അരിവെപ്പുകാരൻ. ന. വശത്തുള്ളവൻ.

പക്കക്കാളൻ-രാജാവിന്റെ ഭൃത്യന്മാൎക്കുണ്ടാക്കുന്ന കറി, പക്കത്തിലേ കറി

പക്കച്ചൊല്ല്-യദൃച്ഛയാ കേൾക്കാനിടയാകുന്ന വാക്ക്.

പക്കച്ചോറ്-രാജാവിന്റെ ഭൃത്യന്മാൎക്കുള്ള ചോറ്, പക്കത്തിലേ ചോറ്.

പക്കണം-കാട്ടാളപ്പുര, കാട്ടാളക്കുടി. പചിക്കുകയും കലഹിക്കുകയും മാത്രമായിട്ടുള്ള സ്ഥലം എന്നൎത്ഥം. മറ്റൊരുപൎയ്യായം-ശബരാലയം.

'കാട്ടാളൻ തന്റെ പക്കണത്തിൽ
ചെന്നു' (കൃഷ്ണഗാഥ)

പക്കത്തുഭക്ഷണം—പക്കത്തിലുള്ള ഭക്ഷണം.

പക്കത്തൂണ്-൧. (പക്കത്ത്+ഊണ്) പക്കത്ത് ഉണ്ണുന്നത്. ൨. (പക്ക+തൂണ്) പുരയുടെ വശങ്ങളിലുള്ള തൂണ്.

പക്കം-൧. തിഥി, പ്രതിപദംമുതൽ വാവുവരെയുള്ള ദിവസങ്ങൾ. ൨. രാജാവിന്റെ സേവകന്മാൎക്കു ഭക്ഷണം കൊടുക്കുന്ന സ്ഥലം. ൩. പക്ഷം, വശം, ഭാഗം.

പക്കൽ-അ. അടുക്കൽ, വശത്ത്, കൈക്കൽ.

പക്കവാതം-പക്ഷവാതം.

പക്കശൻ-ചണ്ഡാലൻ.

പക്കാളി-൧. വെള്ളം സൂക്ഷിപ്പാനുള്ള തോൽസഞ്ചി ൨. വെള്ളംകൊടുക്കാൻ ഏൎപ്പെടുത്തപ്പെട്ടവൻ

പക്കി-നാനാച്ചെറിയ ചിറകുകളുള്ള ചെറിയ ജന്തു (പക്ഷി എന്നതാണ പക്കിയായത്).

പക്കീരി, പക്കീർ-മഹമ്മദീയരിൽ ഭിക്ഷയെടുത്തു നടക്കുന്നവൻ, സന്യാസി.

പക്ക്-൧. വശം, പുറം. ൨. വണ്ണം.

പക്തി-പാകംചെയ്യുക, വേവിക്കുക, പാകം (ഫലം).

പക്വ-വി. പാകംവന്ന, പഴുത്ത.

പക്വകൃത്ത്-വെപ്പ്.

പക്വത-പാകത്തിന്റെ വരവ്.

പക്വം-൧. പാകംവന്നത്. ൨. നശിപ്പാൻ അടുത്തത്. ൩. കാലവശത്താൽ പരിപാകത്തെ പ്രാപിച്ച ബുദ്ധിമുതലായത്.

പക്വമാകുന്നു-൧. പഴുക്കുന്നു. ൨. വേവുന്നു, പാകംവരുന്നു. (സ. ക്രി. പക്വമാക്കുന്നു).

പക്വരസം-മദ്യം.

പക്വവാരി-കാടി.

പക്വാശയം-അടിവയറ്.

ദഹനേന്ദ്രിയങ്ങളിൽ ഒന്ന്. കടവയറായ പൊക്കിളിന്റെ താഴത്തെ പ്രദേശം.

പക്ഷകം-൧. സാധാരണ രണ്ടു കീറുവാതിലുള്ള ദ്വാരം. ൨. ഇരുഭാഗങ്ങളിലുമുള്ള വാതിൽ. ൩. പിൻപുറത്തെ വാതിൽ.

പക്ഷഗമം-പറപ്പ്, പറക്കുക.

പക്ഷഗ്രഹണം-ഒരു പക്ഷക്കാരെ തിരഞ്ഞെടുക്കുക.

പക്ഷചതുഷ്ടയം-ആരംഭം, വൃദ്ധി, പരിണാമം, വിവൎത്തം.

പക്ഷചരൻ-൧. ചന്ദ്രൻ. ൨. പരിചാരകൻ.

പക്ഷചരം-ആന, കൂട്ടത്തിൽനിന്നു തെറ്റിയ ആന.

പക്ഷച്ഛിത്ത്-ഇന്ദ്രൻ.

പക്ഷജൻ-ചന്ദ്രൻ.

പക്ഷതാ-സ്നേഹം, ഒരുഭാഗം ചേൎന്നിരിക്കുക.

പക്ഷതി-൧. രണ്ടു പക്ഷത്തിലെയും പ്രതിപദം. പക്ഷത്തിന്റെ ചുവട്. (ശുക്ലകൃഷ്ണപക്ഷങ്ങളുടെ പ്രാരംഭം). ൨. ചിറകിന്റെ മൂലം, രണ്ടുചിറകിന്റെയും കട.

പക്ഷദ്വയം-൧. കൃഷ്ണപക്ഷം (മുന്നിരുട്ടുള്ളതു്), ശുക്ലപക്ഷം (മുൻ നിലാവുള്ളതു). കൃഷ്ണപക്ഷം പിതൃക്കൾക്കു പകലും, ശുക്ലപക്ഷം രാത്രിയുമാണ്. ൨. രണ്ടുചിറകുകൾ.

പക്ഷദ്വാരം-൧. സാധാരണ രണ്ടു കീറ വാതിലുള്ള ദ്വാരം ൨. ഇരുഭാഗങ്ങളിലുമുള്ള വാതിൽ. ചിറകുപോലെയുള്ള (ഇരട്ടയായ) ദ്വാരം (വാതിൽ) എന്നർത്ഥം. ൩. പിൻപുറത്തെ വാതിൽ.

പക്ഷധരൻ-ചന്ദ്രൻ.

പക്ഷധരം-പക്ഷി.

പക്ഷപാതം-൧. ഒത്താശ. ൨. ഒരാളോടു ചേരുക ൩. ആഗ്രഹം. ൪. സ്നേഹം, ൫. ഇഷ്ടം.

പക്ഷപാതി-ഒത്താശക്കാരൻ.

പക്ഷപാലി-രഹസ്യവാതിൽ.

പക്ഷപുടം-ചിറകുമൂടി, ചിറക്.

പക്ഷഭാഗം-൧. രണ്ടുവശവും. ൨. ആനയുടെ പാർശ്വഭാഗം. പുറത്തുകയറുന്നവരെ ഇതുകൊണ്ടു സ്വീകരിക്കുന്നതിനാൽ ഈ പേരുണ്ടായി.

പക്ഷഭുക്തി-സൂര്യൻ ഒരുപക്ഷം (൧൫ ദിവസം) കൊണ്ടു സഞ്ചരിച്ച മാർഗ്ഗം

പക്ഷഭേദം- വ്യത്യാസം; ഒത്താശ.

പക്ഷം-൧. പ്രതിപദം തുടങ്ങി വാവുവരെയുള്ള ൧൫ ദിവസം.

[ദേവന്മാരാൽ അല്ലെങ്കിൽ പിതൃക്കളാൽ പരിഗ്രഹിക്കപ്പെടുന്നതു്. ഒരുമാസം ഗമിക്കണമെങ്കിൽ അതിനു രണ്ടുപക്ഷമുണ്ടായിരിക്കും. അതുകൊണ്ടു പക്ഷം (ചിറക) പോലെയുള്ളതു് എന്നു താൽപര്യം. 'പഞ്ചദശതേ അഹോരാത്രാഃ'=ആ അഹോരാത്രങ്ങൾ ൧൫ കൂടിയ കാലം 'പക്ഷം' 'പക്ഷൌ പൂർവ്വാപരൌ ശുക്ലകൃഷ്ണൌ; പക്ഷങ്ങൾ "പൂർവ്വാപരങ്ങൾ=പൂർവ്വവും അപരവും' പൂർവ്വം=ആദ്യത്തേതു്. അപരം=ഒടുക്കത്തേതു്. ശുക്ലകൃഷ്ണങ്ങൾ--ശുക്ലവും കൃഷ്ണവും. ശുക്ലം=വെളുത്തതു്. കൃഷ്ണം=കറുത്തതു്. പക്ഷങ്ങൾ രണ്ടുകൂടിയ കാലം-മാസം.]

൨. അമ്പിന്റെ തൂവൽ, അമ്പിനു വേഗമുണ്ടാവാനായി അതിന്റെ കടയ്ക്കൽ ചേർത്തു കെട്ടുന്ന തൂവൽ. ൩. ചിറക്, എപ്പോഴും വിടാതെ സ്വീകരിക്കപ്പെട്ടതു എന്നർത്ഥം ൪. ചേർച്ച. ൫. ഭാഗം, വശം. ൬. ഇഷ്ടം. ൭. കൂട്ട്. ൮. മയ. ൯. സ്നേഹം. ൧൦. കൂറ്, കൂട്ടിച്ചേർക്കപ്പെട്ടതു്, കൂട്ടം. ൧൧. ഭുജം, തോൾ. ൧൨. സേനയുടെ പാർശ്വഭാഗം. ൧൩. ഏതിന്റെ എങ്കിലും പാതി. ൧൪. പക്ഷി. ൧൫. സ്ഥിതി, മാതിരി. ൧൬. ശരീരം. ൧൭. ശരീരത്തിലെ അവയവം. ൧൮. രാജാവിന്റെ ആന. ൧൯. സൈന്യം. ൨൦. രണ്ട് എന്ന അക്കം ൨൧. ചുവര്. ൨൨. പ്രതിബന്ധം. ൨൩. വിരോധം, എതിര്. ൨൪. പ്രത്യുത്തരം. ൨൫. അതിർത്തി. ൨൬. അയൽ. ൨൭. ഭവനം. ൨൮. അഭിപ്രായം.

പക്ഷമൂലം-രണ്ടു ചിറകിന്റെയും കട, പക്ഷത്തിന്റെ (ചിറകിന്റെ) മൂലം എന്നർത്ഥം.

പക്ഷവാതം-ശരീരത്തിന്റെ ഒരുവശം മുഴുവൻ തളർന്നുപോകുന്ന ഒരുമാതിരി വാതരോഗം.

പക്ഷവാദം-ഒത്താശപറക, ഒരു ഭാഗത്തേക്കു വേണ്ടി പറയുന്നതു്.

പക്ഷവാദി - പക്ഷംപിടിച്ചു പറയുന്നവൻ.

പക്ഷവാഹനൻ -പക്ഷി.

പക്ഷസ്സ്-൧. ചിറക്. ൨. വണ്ടിയുടെ പാർശ്വഭാഗം. (പക്ഷം എന്നതിന്റെ ഒരു പാഠമാണ്).

'പക്ഷസീചസ്മരതൌ പക്ഷൌ'.

(ശ്ലോകൻ)

പക്ഷസുന്ദരം-പാച്ചോററി.

പക്ഷാഘാതം — പക്ഷവാതം എന്ന രോഗം.

പക്ഷാന്തം-വാവു്. ശുക്ലകൃഷ്ണപക്ഷങ്ങളുടെ അവസാനം എന്നർത്ഥം.

പക്ഷാന്തരം-മറെറാരു പ്രകാരം, മറെറ പ്പക്ഷം, മറെറാരു അഭിപ്രായം, എതിരഭിപ്രായം.

പക്ഷാഭാസം-പു. വഞ്ചനയുള്ള തർക്കം. വ. കള്ള ന്യായം.

പക്ഷാലു-പക്ഷി.

പക്ഷി-പു. പക്ഷമുള്ളതു്, പറന്നു സഞ്ചരിക്കുന്ന ജന്തു. പര്യായങ്ങൾ-ഖഗം, വിഹംഗം, വിഹഗം, വിഹംഗമം, വിഹായസ്സ്, ശകുന്തി, പക്ഷി, ശകുനി, ശകുന്തം, ശകുനം, ദ്വിജം, പതത്രി, പത്രി, പതഗം, പതത്തു്, പത്രരഥം, അണ്ഡജം, നഗൌകസ്സ്, വാജി, വികിരം, വിഃ, വിഷ്കിരം, പതത്രി, നീഡോത്ഭവം, ഗരുത്മത്തു്, പിത്സത്തു്, നഭസംഗമം-ഈ ൨൭-ം പക്ഷിയുടെ സാമാന്യമായ പേർ. വ. ശരം, അമ്പു്. ന. ശിവൻ.

പക്ഷികളെ കൊല്ലുന്നവന്റെ പേർ-ജീവാന്തകൻ, ശാകുനികൻ.

പക്ഷിക്കൂടു്- പക്ഷിയെ ഇടുന്ന കൂടു.

പക്ഷിണി-പു. പെടപ്പക്ഷി, പെൺപക്ഷി. വ. ഒരു രാവും രണ്ടു പകലും കൂടിയതു്. വരാൻപോകുന്നതായും നടക്കുന്നതായുമുള്ള പകലുകൾ ചിറകുകളെപ്പോലെ ഇതിന്നിരിക്കുന്നതിനാൽ ഈ പേർ വന്നു. (ഉദിച്ചാൽ പിറേറന്നാൾ അസ്തമിക്കുന്നതുവരെയുള്ള കാലമത്രെ പക്ഷിണി)

പക്ഷിണി എന്നാൽ രണ്ടു പകലും ഒരു രാത്രിയും കൂടിയ ഒന്നരദിവസം എന്നർത്ഥം. പക്ഷിണി എന്നതു 'രണ്ടുദിവസം' ആണെന്നും അഭിപ്രായം കാണുന്നു.

ന. അമ്പു്.

പക്ഷിദോഷം-പക്ഷിക്കാററു, കുട്ടികൾക്കുണ്ടാകുന്ന ഒരു സുഖക്കേടു്.

പക്ഷിപതി-സമ്പാതി. വ. ഗരുഡൻ.

പക്ഷിപുംഗവൻ-ജടായു. വ. ഗരുഡൻ.

പക്ഷിപ്രവരൻ-പു. ഗരുഡൻ. വ. പക്ഷിശ്രേഷ്ഠൻ.

പക്ഷിബാധ-കൊച്ചു പൈതങ്ങൾക്കുണ്ടാകുന്ന ഒരു ദീനം.

പക്ഷിമല്ലാ-പിത്തരിപ്പുള്ളു്.

പക്ഷിമുനി-ചെമ്പോത്തു്.

പക്ഷിരാജൻ, പക്ഷിരാജാവു്-ഗരുഡൻ.

പക്ഷിലൻ-വാത്സ്യായനൻ.

പക്ഷിവേട്ട-പക്ഷികളെ പിടിക്ക.

പക്ഷിശാല-പക്ഷികളെ ഇട്ടു സൂക്ഷിക്കുന്ന കെട്ടിടം.

പക്ഷിസിംഹൻ-ഗരുഡൻ.

പക്ഷിസ്വാമി-ഗരുഡൻ.

പക്ഷീന്ദ്രൻ-ഗരുഡൻ.

പക്ഷീയ-(പദാന്ത്യത്തിൽ) വശത്തുള്ള, കക്ഷിയിൽപ്പെട്ട.

പക്ഷേ-അ സംശയത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന ഒരു വാക്കു്, അല്ലെങ്കിൽ

പക്ഷ്മകോപം, പക്ഷ്മപ്രകോപം-പു. കൺപോളകളിലെ രോമം അകത്തേക്കു തിരിഞ്ഞുവരാൽ ഉണ്ടാകുന്ന ഉരുത്തൽ, ഒരു നേത്രരോഗം.

അക്ഷിരോമങ്ങൾ വായുപ്രചലിതങ്ങളായി കണ്ണിന്റെ ഉള്ളിൽ വീണിട്ടു പിന്നെയും പിന്നെയും കണ്ണിടന്ന ഉരക്കം

അതുമൂലം ശുക്ലമണ്ഡലത്തിങ്കലും കൃഷ്ണമണ്ഡലത്തിങ്കലും നീരുണ്ടാകും.
൨. രോമം വളഞ്ഞു കണ്ണിൽ കുത്തുക. ൩. പോള അന്തർമ്മുഖമായിട്ടു വളയുക.

പക്ഷ്മശാതം—ഒരു നേത്രരോഗം.
അക്ഷിരോമങ്ങളുടെ അധോഭാഗത്തിലിരിക്കുന്ന രോമങ്ങളെ പൊഴിക്കും. ചൊറിവും ചൂടും ഉണ്ടാക്കും.

പക്ഷ്മളം—വി. ഉറപ്പും നീളവും (ഭംഗിയും) കൂടിയ കൺപീലികൾ ഉള്ള.

പക്ഷ്മം—൧. കണ്ണിന്റെ പോളകളിന്മേലുള്ള രോമം. ൨. പൂവിന്റെ അല്ലി. ൩. നൂലിന്റെ തുമ്പ്, ഏററവും ചെറുതായ നൂൽ മുതലായതിന്റെ അംശം.

'പക്ഷ്മസൂത്രാദിസൂക്ഷ്മാംശേ
കിഞ്ജല്ക്കേ നേത്രലോമനി'
(വിശ്വം)

൪. താമരയല്ലി. ൫. ചിറക്.

പക്ഷ്യൻ—൧. പക്ഷക്കാരൻ. പക്ഷം ചേർന്നവൻ. ൨. പിന്തുടരുന്നവൻ. ൩. സ്നേഹിതൻ ൪. ഇഷ്ടൻ.

പക്ഷ്യമാണ—വി. വശംചേർന്ന, കക്ഷിപിടിച്ച.

പങ്കക്രീഡാ—പന്നി.

പങ്കച്ഛിത്ത്—തേററാമ്പരൽ വൃക്ഷം.
ഇതിന്റെ കായ് ജലം തെളിയുന്നതിനു നന്ന്.

പങ്കജനാഭൻ—വിഷ്ണു. പങ്കജം (താമരപ്പൂവ്) നാഭിയിൽ (പൊക്കിളിൽ) ഉള്ളവൻ എന്നർത്ഥം.

പങ്കജന്മാ—വണ്ടാരംകോഴി.

പങ്കജബന്ധു, പങ്കജബാന്ധവൻ—സൂര്യൻ. താമരയ്ക്കു ബന്ധുവായിരിക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം. പകലാണ് താമര വിടരുന്നതു്; അതുകൊണ്ടു ഈ പേരുണ്ടായി.

പങ്കജബാണൻ—കാമദേവൻ.

പങ്കജമകരം—ലക്ഷ്മീദേവി.

പങ്ക(ജ)മുഷ്ടികാ—ചേനകപ്പുല്ല്.

പങ്കജയോനി—ബ്രഹ്മാവ്. താമര ഉത്ഭവസ്ഥാനമായവൻ എന്നർത്ഥം.

പങ്കജശരൻ—കാമദേവൻ.

പങ്കജസഖി—സൂര്യൻ.

പങ്കജസംഭവൻ—ബ്രഹ്മാവ്.

പങ്കജാക്ഷ—വി. താമരപ്പൂപോലെ കണ്ണുള്ള.

പങ്കജാക്ഷൻ—൧. വിഷ്ണു. ൨. താമരപ്പൂപോലെ കണ്ണുള്ളവൻ. (സ്ത്രീ. പങ്കജാക്ഷി.)

പങ്കജിനി—൧. താമരപ്പൊയ്ക. ൨. താമരക്കൂട്ടം.

പങ്കജോത്ഭവൻ—ബ്രഹ്മാവ്.

പങ്കജം—താമര. പങ്കത്തിൽ (ചളിയിൽ) ഉണ്ടാകുന്നതു് എന്നർത്ഥം.

പങ്കണം—പക്കണം, കാട്ടാളപ്പുര.

പങ്കപ്പാട്—മഹാദുഃഖം, ഉപദ്രവം. ൨. അപമാനം.

പങ്കപ്രക്ഷാളനന്യായം — ഒരുവക ന്യായം.

'പ്രക്ഷാളനാദ്ധിപങ്കസ്യ ദൂരാദസ്പർശനം വരം'

'ചളിയാക്കീട്ടു കഴുകിക്കളവാൻ പുറപ്പെടുന്നതിനേക്കാൾ നല്ലതു് ആദ്യം തന്നെ ചളിയാക്കാതിരിക്കുന്നതാണ്. സന്ദർഭം സ്പഷ്ടം'.

പങ്കം—൧. ചളി. വിസ്താരത്തെ പ്രാപിക്കുന്നതു് എന്നർത്ഥം. ൨. പാപം. ദുഃഖത്തെ വെളിവാക്കുന്നതു് (വലിപ്പിക്കുന്നതു) എന്നർത്ഥം. സംസർഗ്ഗംകൊണ്ടു വിസ്താരത്തെ പ്രാപിക്കുന്നതു് എന്നുമാവാം.

'പങ്കംപൊങ്ങുന്ന കാളിന്ദിയിൽ മുഴുകിമൂഢാ'
(ദക്ഷയാഗം കഥകളി).

൩. അപവാദം, കറച്ചൽ. ൪. ചെളിക്കുഴി, ഈറൻനിലം. ൫. തൈലം, കഴമ്പ്. ൬. അഴുക്ക്.

പങ്കമണ്ഡൂകം-ഞെമഞ്ഞ്.

പങ്കരുഹം-താമര.

പങ്കവാസം-ഞണ്ട്.

പങ്കശ്ശുക്തി-കക്കാ.

പങ്കശ്ശു(സൂ)രണം-താമരക്കിഴങ്ങ്.

പങ്കാ-മുകളിൽ കെട്ടിത്തൂക്കത്തക്കതും വീശി കാറ്റുവരുത്തുവാൻ ഉപകരിക്കുന്നതുമായ യന്ത്രം. (ഹിന്ദുസ്ഥാനിഭാഷ).

പങ്കാൻ-തുഴ.

പങ്കായം-തുഴ.

പങ്കാരം-൧. കരിമ്പായൽ. ൨. ചിറ, അണ, മട. ൩. കോണിപ്പടി.

പങ്കിടൽ-ഓഹരിവെക്കാ.

പങ്കില-വി. ചളിയുള്ള.

പങ്കിലീകൃത-വി. ചെളിയുള്ളതാക്കപ്പെട്ട

പങ്കിലം-൧. ചെളിമയമായ പ്രദേശം. ൨. തോണി. ൩. അരച്ചുതേച്ചത്.
'കൊങ്കയിൽ നളദപങ്കിലം'
(അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളം)

പങ്ക്-ഓഹരി.

പങ്കുവീതം-ഓരോ ഓഹരി.

പങ്കേജം-താമര.

പങ്കേരുഹം-൧. താമര. ചളിയിൽ മുളച്ചു പൊങ്ങുന്നത് എന്നർത്ഥം. ൨. വണ്ടാരംകോഴി.

പംക്തി-൧. വരി, സമൂഹം. ൨. പത്തക്ഷരംവീതം നാലുവരിയുള്ള ശ്ലോകം ൩. കൂട്ടം ൪. പത്ത്. ൫. ഇടതൂർന്നയില്ലാത്ത മരക്കൂട്ടം, വൃക്ഷം മുതലായവയെ വ്യക്തമാക്കിച്ചെയ്യുന്നത് എന്നർത്ഥം. (പംക്തീ എന്നുമാവാം.) ൬. ഉക്തമുതൽക്കു പത്താമത്തേതായ ഛന്ദസ്സ്.

പംക്തികണ്ടകം-വലിയ കടലാടി.

പംക്തികണ്ഠൻ-രാവണൻ.

പംക്തികന്ദം-മാലക്കിഴങ്ങ്.

പംക്തികാ-വരി.

പംക്തിഗ്രീവൻ-രാവണൻ.

പംക്തിചരം-അന്നിൽപക്ഷി.

പംക്തിബീജകം-ചെറുകൊന്ന.

പംക്തിബീ(വീ)ജം-വെറുവേലം.

പംക്തിമുഖൻ-പത്തു മുഖമുള്ളവൻ, രാവണൻ.

പംക്തിരഥൻ-ദശരഥൻ. പത്തു ദിക്കിലും രഥത്തിൽ സഞ്ചരിക്കാവുന്നവൻ എന്നർത്ഥം.

പംക്തിരഥാത്മജൻ-ശ്രീരാമൻ.

പംക്തിസ്യന്ദനൻ-ദശരഥൻ.

പംഖാ-പങ്കാ, വീശുന്നതിനായി തൂക്കി കെട്ടീട്ടുള്ള തുക്ക വീശറി.

പംഗു-വി. രണ്ടു കാലിനും മുടന്തുള്ള.

പംഗു-൧. മുടന്തൻ. ഇരുകാൽ മുടവൻ. ൨. ശനി. മുടന്തുള്ളതുകൊണ്ട് ഈ പേർ വന്നു. ൩. മുഴങ്കാലില്ലാത്തവൻ. കഷ്ടമേ എന്നു ജനങ്ങളാൽ പറയപ്പെടുന്നവൻ ആകകൊണ്ട് ഈ പേർ വന്നു.

പംഗുഗ്രാഹം-൧. മുതല. ൨. ചീങ്കണ്ണി. ൩. മകരമത്സ്യം.

പംഗുലം-വെള്ളിപോലെ വെളുപ്പുള്ള കുതിര.

പച-വി. പചിക്കുന്ന, വേവിക്കുന്ന.

പചകൻ-പാകംചെയ്യുന്നവൻ, വെയ്പുകാരൻ.

പചന-വി. പാകംചെയ്യുന്ന, വേവിക്കുന്ന

പചനൻ-൧. അഗ്നി, തീ. ൨. കൊടുവേലി.

പചനം-പാകം.

പചാപചൻ-ശിവൻ.

പചാ-പാകംചെയ്ക.

പചംപച - ഒരങ്ങാടിമരുന്ന്, മരമ ഞ്ഞാൽ രോഗങ്ങൾക്ക പാകം വരുത്തുന്നത് എന്നർത്ഥം.

പചാ-പാകം ചെയ്യുക (വെക്കുക). പചിക്കുക എന്നർത്ഥം.

പചി-൧. അഗ്നി. ൨. പാകമാക്കൽ. ൩. അഗ്നിജനകം (പ്രാണവായു).

പചിക്കുന്നു-പാകംചെയ്യുന്നു. (കാ-ക്രി. പചിപ്പിക്കുന്നു).

പചു-വി. ൧. ഇളയ. ൨. പുതിയ. ൩. പശയുള്ള.

പചേളിമ-വി ൧. തനിയെ പഴുക്കാറായ. ൨. തിരളാറായ.

പചേളിമൻ-൧. സൂര്യൻ. ൨. അഗ്നി.

പചേളുകൻ-വെയ്പുകാരൻ.

പച്ച-വി. ൧. പഴുക്കാത്ത. ൨. ഇളയ. ൩. പുതിയ. ൪. വേവിക്കാത്ത. ൫. പച്ചനിറമുള്ള.

പച്ച-൧. പച്ചനിറം. പര്യായങ്ങൾ-പലാശം, ഹരിതം, ഹരിത്ത്. ൨. മരതകക്കല്ല്. ൩. ഒരുമാതിരി തുളസി. ൪. ജീവൻ, ചൊടി. ൫ സത്ത്.

പച്ചകുത്ത്-ദേഹത്തു തൊലിക്കുള്ളിൽ പച്ചനിറം കുത്തിവെക്കുന്നത്, സ്ത്രീകളുടെ സ്തനകപോലാദികളിൽ കസ്തൂരി കുങ്കുമാദികളെക്കൊണ്ടു വിലാസാർത്ഥം മകരികാദ്യാകാരമായി എഴുതപ്പെടുന്ന പത്തിക്കീററിന്റെ പേർ പര്യായങ്ങൾ-പത്രലേഖാ, പത്രാംഗുലി.

പച്ചക്കർപ്പൂരം-ഒരങ്ങാടിമരുന്ന്. വിലകൂടിയ ശുദ്ധമായ കർപ്പൂരമാണ്. ഇതിന്റെനിറം തൂവെള്ളയാകുന്നു.

പച്ചക്കലം-ചുടാത്തകലം.

പച്ചക്കല്ല്-മരതകക്കല്ല്.

പച്ചക്കാ(യ്)-പഴുക്കാത്തകായ്. (ശലാടു എന്നു സംസ്കൃതം).

പച്ചച്ചായം-പച്ചനിറമുള്ള ചായം.

പച്ചച്ചിരിചിരിക്കുന്നു-വിഡ്ഢിയാകുന്നു (ശൈലി.)

പച്ചച്ചെമ്പ്-കറയില്ലാത്ത ചെമ്പ്.

പച്ചടി-ഒരുകറി.

പച്ചനാഭി-വിഷമുള്ള ഒരു വേർ.

പച്ചനിറം-വി. മരതക നിറമുള്ള

പച്ചനിറം-മരതകനിറം.

പച്ചപിടിക്കുന്നു- ക്ഷീണാവസ്ഥവിട്ട് ശരീരം ക്രമേണ നന്നായി വരുന്നു

പച്ചപ്പട്ട്-പച്ചനിറമുള്ളപട്ട്.

പച്ചപ്പയർ-ചെറുപയർ.

പച്ചപ്പരമാർത്ഥി-൧. അധികം നേരുകാരൻ. ൨. ഭോഷൻ. ൩. ആരുപറയുന്നതും വിശ്വസിക്കത്തക്കവണ്ണം സാധുശീലൻ, ചതിഅറിയാത്തവൻ.

പച്ചപ്പല്ലൻ-വെററിലമുറുക്കി പല്ലു ചെമപ്പിക്കാത്തവൻ.

പച്ചപ്പാൽ-കാച്ചാത്തപാൽ.

പച്ചപ്പുള്ള-കൈക്കുഞ്ഞ്.

പച്ചപ്പുല്ല്-ഉണങ്ങാത്തപുല്ല്, ഇളമ്പുല്ല്.

പച്ചപ്പുഴു-മെരുകിൻപുഴു.

[വാതം, കഫം, കുഷ്ഠം, ചൊറി, ജ്വരം, വിഷം, വ്രണം, ശിരോരോഗം മുതലായവയ്ക്കുനന്ന്. മുടിയെ നന്നാക്കും. കണ്ണിനു ഹിതം. ഛർദ്ദിയെ ഉണ്ടാക്കും. (സം-ജവാദി. ഇം-Civet സിവെററ്)

പച്ചപ്പെട്ടമാറ്-അ. പച്ചയാകത്തക്കവണ്ണം, കൃത്രിമമായിട്ട്.

'മച്ചകംതന്നിലേ പച്ചപ്പെട്ടമാറു'

(കൃഷ്ണഗാഥ)

പച്ചപ്പൊട്ട് - നെററിയിൽ പച്ചനിറത്തിൽ തൊടുന്ന തിലകം.

പച്ചപ്രാവ്-ഒരുവക പക്ഷി.

പച്ചമണ്ണ്-പുതുമണ്ണ്. നനവുള്ള മണ്ണ്.

പച്ചമത്സ്യം, പച്ചമീൻ - ഉണങ്ങാത്ത മീൻ.

പച്ചമാങ്ങ-പഴുക്കാത്ത മാങ്ങ.

പച്ചമാംസം-വേവിക്കാത്ത ഇറച്ചി.

പച്ച(രാമത്തുളസി)-തിരുനീറ്റുപച്ച.

ചർമ്മരോഗം, ഗ്രഹപീഡ, വ്രണം, വിഷം മുതലായവയ്ക്കു നന്ന്.

പച്ചരി-൧. ഉണക്കലരി. ൨. വേവിക്കാത്ത അരി.

പച്ചളിക്ക-പച്ചയായിത്തീരുക

പച്ചവടം, പച്ചോടം, പച്ചപടം-൧. ഒരുമാതിരി കമ്പിളി. ൨. പുറങ്കുപ്പായം. ൩. ഇണപ്പുടവ.

പച്ചവെള്ളം-ചൂടുപിടിപ്പിക്കാത്ത ജലം.

പച്ചവെള്ളം ചവച്ചുകുടിക്കുന്നു-നിഷ്കളങ്കഹൃദയനായിരിക്കുന്നു

പച്ചശരീരം-സ്ത്രീ പ്രസവിച്ചാൽ ഇരുപത്തെട്ടു ദിവസത്തിനു മുമ്പുള്ള ശരീരം.

പച്ചളിപ്പാമ്പ്-പച്ചിലപ്പാമ്പ്, ചിത്രസർപ്പം, പര്യായങ്ങൾ-മാലുധാനം, മാതുലാഹി.

പച്ചിരിമ്പ്-പണിയാത്ത ഇരിമ്പ്.

പച്ചില-സമുദ്രപ്പച്ച

പച്ചില കഫവാതരോഗങ്ങൾ, വിഷം, വസ്തിപ്രദേശത്തുള്ള ചൊറി, മുഖരോഗം, നെഞ്ഞുകലിപ്പ്, അരോചകം അർശസ്സ് മുതലായവക്കു നന്ന്.

ഒരു ഗന്ധദ്രവ്യം; ഒരു ഔഷധമാണ്. പണ്യവർഗ്ഗത്തിൽ ചേർന്നത്. വസ്ത്രപര്യായങ്ങളെല്ലാം ഇതിനു പേരാകുന്നു.

[സം-പത്രം. ത-പച്ചിലൈ. ഇം-Folia Malabathy (ഫോലിയാ മലബാഥി).]

പച്ചിലമരം-തമാലവൃക്ഷം.

ഈ വൃക്ഷം ഏറയും ജലമൂരം,താമ്രപർണ്ണീ ഈ നദിതീരങ്ങളിൽ ഉണ്ടാകുന്നു. മൂലം മുതൽ നീലനിറമാകുന്നു. പൂ ചെമന്നിരിക്കും. ഇല ഇരട്ടിയുടെ ഇലക്കൊപ്പമാണ്. കഫം, പിത്തം, ചുട്ടുനീറൽ, ചുഴൽച്ച, തണ്ണീർദാഹം, വീക്കം, വിസ്ഫോടം ഇവയ്ക്കു നന്ന്.

പര്യായങ്ങൾ-താപിഞ്ഛം, കാലസ്കന്ധം, തമാലം.

പച്ചിലനിറമുള്ളി-ഒരുമാതിരി ഉള്ളി.

പച്ചിലപ്പാമ്പ്, പച്ചോലപ്പാമ്പ്, പച്ചിളപ്പാമ്പ്-പച്ചനിറമുള്ള ഒരുമാതിരി പാമ്പ്. (പച്ചളിപ്പാമ്പ് എന്നതു നോക്കുക).

പച്ചിലപ്പെരുമാൾ-ഒരു പച്ചമരുന്ന്.

പച്ചോടം-൧. പുതപ്പ്. ൨. കുപ്പായം.

പച്ചോന്ത്- പച്ചനിറമുള്ള ഒരുമാതിരി ജന്തു.

പഞ്ച-വി. അഞ്ച്.

പഞ്ച-കണ്ടം.

പഞ്ചക-വി. ൧. അഞ്ച്. ൨. അഞ്ചിനെ സംബന്ധിച്ച, അഞ്ചുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ. ൩. നൂറിനു അഞ്ചുവീതം എടുക്കുന്ന.

പഞ്ചകന്യകകൾ-അഹല്യാ, ദ്രൗപദി, സീത, താരാ, മണ്ഡോദരി ഇവർ അഞ്ചും.

'അഹല്യാ ദ്രൗപദീ സീതാ
താരാ മണ്ഡോദരീ തഥാ
പഞ്ചകന്യാഃ സ്മരേന്നിത്യം
മഹാപാതകനാശിനീഃ'

പഞ്ചകം-൧. യുദ്ധഭൂമി. ൨. അഞ്ചു സംഖ്യയായുള്ള ഒരുകൂട്ടം. ൩. യാത്ര അറിയേണ്ടും ക്രമം.

'താരവാരതിഥിലഗ്നസംയുതം
ധേനുകേണമഥ പുത്രവൃത്രാജേ

'മൃത്യുവഹ്നിനൃപതസ്കരാമയൈഃ
പീഡിതോത്ര ശമനേ ഭവേന്നരഃ'

യാത്രാസമയത്തെ നക്ഷത്രം, വാരം, തിഥി, ലഗ്നം ഇവയുടെ സംഖ്യകളെ കൂട്ടി ഒമ്പതിൽ ഹരിച്ചുവരുന്ന ശിഷ്ടം ൧=മൃത്യുപഞ്ചകം; ൨=അഗ്നിപഞ്ചകം; ൪=രാജപഞ്ചകം; ൬=ചോരപഞ്ചകം; ൮=രോഗപഞ്ചകം. ശിഷ്ടം ൩-൫-൭-ഇവ നിഷ്പഞ്ചകം. ഇതു യാത്രയ്ക്കു ഉത്തമം.

൪. തന്ത്രശാസ്ത്രപ്രകാരം ഒരു ഘടികലശം. ൫. ഇരുപത്തിനാലു കടലാസ്സു കൂടിയ ഒരട്ടക്ക്. ഇതിന് പഞ്ചം എന്നും പറയും.

പഞ്ചകരണീ-പഞ്ചേന്ദ്രിയം. കണ്ണ്, മൂക്ക്, ചെവി, നാക്ക്, ത്വക്ക് (തൊലി) ഇവ ൫-ം.

പഞ്ചകർമ്മങ്ങൾ- അഞ്ചുവിധം ചികിത്സകൾ. വമനം, രേചനം, നസ്യം, അനുവാസനം, നിരൂഹം ഇവ അഞ്ചും.

പഞ്ചകർമ്മേന്ദ്രിയങ്ങൾ-വാക്ക്, പാദം, പാണി, പായു, ഉപസ്ഥം-ഇവ ൫-ം.

പഞ്ചകർമ്മേന്ദ്രിയവിഷയങ്ങൾ—വചനം, ഗമനം, ദാനം, വിസർഗ്ഗം, ആനന്ദം.

പഞ്ചകല്യാണം-സ്വർണ്ണം.

പഞ്ചകീർത്ത്യുപചാരങ്ങൾ— നീരാജനം, പുഷ്പാഞ്ജലി, സർവ്വാർപ്പണം, ക്ഷമാപണം, ഉദ്വാസനം ഇവ ൫-ം.

പഞ്ചകൃഷ്ടികൾ-കൃഷിപ്പണി ചെയ്യുന്ന അഞ്ചു ജാതിക്കാർ.

പഞ്ചകോണം-അഞ്ചു കോണായി വരച്ച ചക്രം, അഞ്ചു പട്ടം. അഞ്ചു വശങ്ങളുള്ള ഒരു രൂപം. (ചിത്രമെഴുത്തു).

പഞ്ചകോലം, പഞ്ചകോലകം-തിപ്പലി, തിപ്പലിമൂലം, ചെവിയം, കൊടുവേലി, ചുക്ക് ഇവ ൫-ം.

'പിപ്പലീ പിപ്പലീമൂലം
ചവ്യ ചിത്രക നാഗരം
ഏകത്ര മിശ്രിതൈരേതൈഃ
പഞ്ചകോലകമുച്യതേ'

പഞ്ചകോശങ്ങൾ- ആത്മാവിനെ ചുറ്റീട്ടുള്ള, അന്നമയകോശം, (സ്ഥൂലശരീരം), പ്രാണമയകോശം, മനോമയകോശം, വിജ്ഞാനമയകോശം, ആനന്ദമയകോശം ഇവ അഞ്ചും.

പഞ്ചഗണദേശങ്ങൾ- മോമാപുരം, വാമദേവം, സുദാമാനം, സുസങ്കലം, ഉത്തരഉലൂകം ഇവ ൫-ം.

പഞ്ചഗവ്യം — പശുവിന്റെ പാലും, തൈരും, നെയ്യും, മൂത്രവും, ചാണകവും കൂടിയത്.

'ക്ഷീരം ദധിതഥാചാജ്യം
മൂത്രംഗോമയമേവച'

പഞ്ചഗീത്യാംഗങ്ങൾ-കൊട്ടു, പാട്ട്, നൃത്തം, വിദൂഷകഭാഷണം, പുരാണവായന ഇവ ൫-ം.

പഞ്ചഗുണങ്ങൾ- രൂപം, രസം, ഗന്ധം, സ്പർശം, ശബ്ദം. (ഇവയത്രെ പഞ്ചതന്മാത്രം)

പഞ്ചഗുണീ-ഭൂമി.

പഞ്ചഗുപ്തം-ഒരു ജലജന്തു, ആമ. നാലു കാലും തലയും ഒളിച്ചുവെച്ച് രക്ഷപ്പെടാൻ കഴിയുന്നതുകൊണ്ട് ഈ പേരുണ്ടായി.

പഞ്ചഗുപ്തിരസാ-ചോനകപ്പുല്ല്.

പഞ്ചഗോചരങ്ങൾ-ശബ്ദം, സ്പർശം, രൂപം, രസം, ഗന്ധം ഇവ ൫-ം.

പഞ്ചചാമരം-൧. രാമായണം ൨൪-വൃത്തത്തിലെ ൭-ാം വൃത്തം. ൨. ഒരു വൃത്തം.

'ലഘുഗുരുനിരന്തരം യദാസ പഞ്ചചാമരഃ'

(വൃത്തരത്നാകരം)

പഞ്ചചൂഡാ-രംഭ.

പഞ്ചജനങ്ങൾ-ദേവകൾ, മനുഷ്യർ, ഗന്ധർവ്വർ, നാഗങ്ങൾ, പിതൃക്കൾ ഈ ൫-ം. ൨. ബ്രാഹ്മണർ, ക്ഷത്രിയർ, വൈശ്യർ, ശൂദ്രർ, നിഷാദർ ഈ അഞ്ചും.

പഞ്ചജനാഃ-പഞ്ചഭൂതങ്ങളിൽ നിന്നു ജനിക്കുന്നവർ, പിതാവിന്റെ സ്ഥാനത്തു അഞ്ചു ജനങ്ങൾ ഉള്ളവർ ഇങ്ങിനെ അർത്ഥം. ജനിപ്പിച്ചവനും, ഉപനയിച്ചവനും, വിദ്യ പഠിപ്പിച്ചവനും, ചോറു തന്നു വളർത്തിയവനും, അത്യാപത്തിൽ നിന്നു രക്ഷിച്ചവനും (ഇവർ അഞ്ചും) പിതാക്കന്മാർ ആകുന്നു.

"ജനിതാ ചോപനേതാ ച
യഞ്ചവിദ്യാം പ്രയച്ഛതി,
അന്നദാതാ ഭയത്രാതാ
പഞ്ചൈതേ പിതരഃ സ്മൃതാഃ"

മാതാവായിട്ടു ഒരുവനു അഞ്ചുപേരുണ്ട്. ഗുരുവിന്റെ ഭാര്യ, രാജാവിന്റെ ഭാര്യ, ജ്യേഷ്ഠഭ്രാതാവിന്റെ ഭാര്യ, തന്റെ ഭാര്യയുടെ അമ്മ, തന്റെ പെററമ്മ ഇവരാകുന്നു. ആദ്യത്തെ അഞ്ചുപേരെയും അച്ഛനെപ്പോലെയും പിന്നത്തെ അഞ്ചുപേരെയും അമ്മയെപ്പോലെയും വിചാരിക്കേണ്ടതാണ്.

പഞ്ചജനൻ-പു. മനുഷ്യജാതിയിലുള്ള പുരുഷൻ. ൨. മനുഷ്യൻ. ൩. ആത്മാവ്. ൪. ഒരു ശംഖിന്റെ രൂപത്തിൽ സമുദ്രത്തിൽ വസിച്ചിരുന്ന ഒരു അസുരൻ.

കൃഷ്ണന്റെ ഗുരുവായ സാന്ദീപിനിമഹർഷിയുടെ മകനെ പിടിക്കയാൽ കൃഷ്ണൻ കൊന്ന ഈ അസുരന്റെ അസ്ഥി കൊണ്ടാണ് പാഞ്ചജന്യം എന്ന ശംഖം ഉണ്ടായിട്ടുള്ളത്.

പഞ്ചജനി-ഋഷഭപുത്രനായ ഭരതന്റെ പത്നി.

പഞ്ചജനീനൻ-പു. നടൻ. ൨. വിദൂഷകൻ.

പഞ്ചജ്ഞാനേന്ദ്രിയങ്ങൾ-കണ്ണ്, മൂക്ക്, ചെവി, നാവ്, തൊലി (ഇവയത്രേ ബോധേന്ദ്രിയങ്ങൾ.).

പഞ്ചജ്ഞാനേന്ദ്രിയവിഷയങ്ങൾ-ശബ്ദം, സ്പർശം, രൂപം, രസം, ഗന്ധം.

പഞ്ചത, പഞ്ചത്വം-പു. മരണം. ൨. അഞ്ചിന്റെ ഭാവം.

'പഞ്ചതയോടു ചേർന്നു ക്രമത്താലെ'
(ഭാഗവതം ൨൪ വൃത്തം)

'പഞ്ചത്വം തനുരേതു ഭൂതനിവഹൈഃ'
(കമാനപഞ്ചകം)

പഞ്ചഭൂതങ്ങൾ അഞ്ചും ചേർന്നു ശരീരം ഉണ്ടാകുന്നു. ശരീരം നശിക്കുമ്പോൾ അതിലുള്ള അഞ്ചു ഭൂതങ്ങളും വേറിട്ട് അതാതു മഹാഭൂതങ്ങളിൽതന്നെ ലയിക്കുന്നു.

പഞ്ചതത്വങ്ങൾ-പു. പൃഥിവി, അപ്പ്, തേജസ്സ്, വായു, ആകാശം ഇവ ൫-ം. ൨. പഞ്ചമകാരങ്ങൾ. ൩. താന്ത്രികത്തിൽ തത്വന്യാസത്തിൽ ഒന്ന്.

പഞ്ചതന്ത്രം - വിഷ്ണുശർമ്മാവുണ്ടാക്കിയ ഒരു കഥാപുസ്തകം.

(മിക്ക ഭാഷകളിലും തർജ്ജമ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്)

പഞ്ചതന്മാത്രം-ശബ്ദം, രൂപം, സ്പർശം, രസം, ഗന്ധം-ഇവ ൫-ം.

പഞ്ചതപസ്സ്-പു. ഗ്രീഷ്മകാലത്തു പഞ്ചാഗ്നിമദ്ധ്യേ തപസ്സുചെയ്യുന്ന ഒരു ഋഷി. ൨. വേനലിൽ പഞ്ചാഗ്നിമദ്ധ്യത്തിൽ തപസ്സുചെയ്യുന്നവൻ.

പഞ്ചതീർത്ഥങ്ങൾ-അഗസ്ത്യതീർത്ഥം, സൌഭദ്രം, പൌലോമം, കാരന്ധമം, ഭാരദ്വാജം ഇവ ൫-ം.

'അഗസ്ത്യതീർത്ഥം സൌമിത്രം
പൌലോമംമഞ്ചസുപാവനം
കാരന്ധമം പ്രസന്നഞ്ച
ഹയമേധഫലഞ്ചതൽ
ഭരദ്വാജസ്യതീർത്ഥന്തു
പാപപ്രശമനം മഹൽ
ഏതാനിപഞ്ചതീർത്ഥാനി
ഭദൽപൂരുഷോത്തമഃ'

(ഭാരതം മൂലം)

പഞ്ചഗ്രം-൧. കാക്ക. ൨. കയിൽ.

പഞ്ചദശ-വി. പതിനഞ്ച്.

പഞ്ചദശി-൧. വെളുത്തവാവ്. ൨. കറുത്തവാവ്.

ചതുർദ്ദശി, അഷ്ടമി, അമാവാസ്യ, പൂർണ്ണിമ, രവിസംക്രമി ഇങ്ങിനെയും കാണുന്നു.

പഞ്ചദിവസസന്ധികൾ-പ്രാതഃകാലം, സംഗവം, മദ്ധ്യാഹ്നം. അപരാഹ്നം, സായാഹ്നം. (പകലിന്റെ ൫ ഘട്ടങ്ങളാകുന്നു.)

പഞ്ചദേവതകൾ-പഞ്ചദൈവതങ്ങൾ.

പഞ്ചദൈവതങ്ങൾ-ആദിത്യൻ, ഗണനാഥൻ, ദേവി, രുദ്രൻ, കേശവൻ, ഇവ ൫-ം.

'ആദിത്യംഗണനാഥഞ്ച
ദേവീം രുദ്രാഞ്ച കേശവം
പഞ്ചദൈവതമിത്യുക്തം
സർവ്വകർമ്മസുപൂജയേൽ'

പഞ്ചദ്രാവിഡം-തമിഴ്, തെലുങ്ക്, കർണ്ണാടകം, തുളു, മലയാളം, ഇവ ൫-ം.

പഞ്ചദശാസ്യൻ-രാവണൻ.

പഞ്ചധാ-അ. അഞ്ചുപ്രകാരം.

പഞ്ചനഖം-൧. കടുവാ. ൨. ആന. ൩. ആമ. ൪. ഉടുമ്പ്. ൫. മുയൽ. ൬. സിംഹം. ൭. അഞ്ചുനഖമുള്ള ഏതു ജന്തുവും.
'പഞ്ചപഞ്ചനഖാഭക്ഷ്യാഃ'

പഞ്ചനഖി-ഉടുമ്പ്.

പഞ്ചനദം-ഇപ്പോഴത്തെ 'പഞ്ചാബ്' ദേശം.

പഞ്ചനിംബം-വേപ്പിന്റെ സമൂലം.

പഞ്ചനീരാജനം-വിളക്ക്, താമര, വസ്ത്രം; മാങ്ങ, വെറ്റില ഇവ ൫-ം.

ദേവന്മാർക്കുമറ്റും ഉഴിച്ചിലിനുപയോഗം.

പഞ്ചപകാരം-(മദ്യപാനം സംബന്ധിച്ചവ) പകലത്ത്, പലരത്ത്, പറയത്ത്, പാലത്ത്, പഴമത്ത് ഇവ ൫-ം.

പഞ്ചപക്ഷി-അഞ്ചു പക്ഷികൾ: ചെരിയൂരം, ചെമ്പോത്ത്, കാക്ക, പൂങ്കോഴി, മയിൽ ഇവ അഞ്ചും.

പഞ്ചപക്ഷിപ്രയോഗം-ശകുനനോട്ടം, ലക്ഷണനോട്ടം.

പഞ്ചപത്രം-പറയൻ കിഴങ്ങ്.

പഞ്ചപർവ്വങ്ങൾ-അഞ്ചു പർവ്വങ്ങൾ.

'ചതുർദ്ദശ്യഷ്ടമീചൈവ
അമാവാസ്യാചപൂർണ്ണിമാ
പർവ്വാണ്യേതാനിരാജേന്ദ്ര
രവിസംക്രാന്തിരേവച'

പഞ്ചപാണ്ഡവന്മാർ-പാണ്ഡുവിന്റെ പുത്രന്മാരായ ധർമ്മപുത്രൻ, ഭീമൻ, അർജ്ജുനൻ, നകുലൻ, സഹദേവൻ ഇവർ അഞ്ചുപേരും.

പഞ്ചപാതകം-കൊല, മോഷണം, മദ്യപാനം, വ്യഭിചാരം, ഭോഷ്ക് (അസത്യവാക്യങ്ങൾ പറക) ഇവ അഞ്ചും.

പഞ്ചപാത്രം-൧. ശ്രാദ്ധത്തിന്നു പ്രത്യേകം വേണ്ടുന്ന പാത്രങ്ങൾ അഞ്ചും. ൨. ഒരു കൊച്ചു ലോഹപാത്രം.

പഞ്ചപാപങ്ങൾ-(പഞ്ചമഹാപാതകങ്ങൾ നോക്കുക)

പഞ്ചപാപി-മഹാദുഷ്ടൻ.

പഞ്ചപിതാക്കൾ-പിതാവ്, പത്നിയുടെ പിതാവ്, വിദ്യപഠിപ്പിക്കുന്ന പുരുഷൻ, അന്നദാതാവ്, ഭയത്രാതാവ് ഇങ്ങിനെ ൫. അഞ്ചു പിതാക്കന്മാർ (ജനിപ്പിച്ചവൻ, ഉപനയിച്ചവൻ, വിദ്യ പഠിപ്പിച്ചവൻ, ചോറുതന്നു വളർത്തിയവൻ, അപായത്തിൽ നിന്നു രക്ഷിച്ചവൻ.)

'ജനിതാചോപനേതാച-
യശ്ച വിദ്യാംപ്രയച്ഛതി
അന്നദാതാഭയത്രാതാ
പഞ്ചൈതേ പിതരഃ സ്മൃതാഃ'

(മനു).

പഞ്ചപുച്ഛം-ശരീരത്തിന്റെ അഞ്ചു ഭാഗം.

[൧. രണ്ടു കൈ, വായ്, മൂക്ക്, ഗുഹ്യം ഇവ അടക്കി നില്ക്കുക. ൨. മുൻവശത്തു ൨-ം, പിറകിൽ ൧-ം, ഇടത്തും വലത്തും ൨-ം ഉൾപ്പെടെ അഞ്ചു സ്ഥാനങ്ങളിലായി സോമന്റെ തുമ്പുകൾ കുത്തിയുടുക്കുക]

പഞ്ചപുച്ഛമടക്കുന്നു-വായുംമററും പൊത്തിപ്പിടിച്ചു ബഹുമാനിച്ചുംതൂങ്ങി നില്ക്കുന്നു.

'ഭൂരവേ പഞ്ചപുച്ഛമടക്കിക്കൊണ്ടുചെന്നിട്ടു' (ത്രിപുരദഹനം തുള്ളൽ)

പഞ്ചപ്പാട്ട്-പഞ്ഞപ്പാട്ട്.

പഞ്ചപ്രാണങ്ങൾ-ശരീരത്തിലെ വായുക്കൾ അഞ്ചും. (പ്രാണൻ, അപാനൻ, സമാനൻ, ഉദാനൻ, വ്യാനൻ).

പഞ്ചപ്രാസാദം-നാലുപുറമേൽ ശൃംഗം ഒരു ഗോപുരവുമുള്ള ഒരു വിശേഷപ്പെട്ട ക്ഷേത്രം.

പഞ്ചബന്ധു-ശിവൻ.

പഞ്ചബാണങ്ങൾ- അരവിന്ദം, അശോകം, ചൂതം, നവമാലിക, നീലോല്പലം ഇവ ൫-ം, (ഉന്മാദനം, താപനം, ശോഷണം, സ്തംഭനം, സമ്മോഹനം)

'അരവിന്ദമശോകഞ്ച
ചൂതഞ്ചനവമാലികാ
നീലോല്പലഞ്ചപഞ്ചൈതേ
പഞ്ചബാണസ്യസായകാഃ'
'സമ്മോഹനോന്മാദനൗച
ശോഷണസ്താപനസ്തഥാ
സ്തംഭനശ്ചേതികാമസ്യ
പഞ്ചബാണാഃ പ്രകീർത്തിതാഃ'

പഞ്ചബാണൻ-കാമദേവൻ.

പഞ്ചബാഹു-ശിവൻ.

പഞ്ചഭദ്ര-വി. ൧. ദുശ്ശീലമുള്ള. ൨. അഞ്ചു നല്ല ലക്ഷണമുള്ള.

പഞ്ചഭദ്രൻ-നെഞ്ച്, മുതുക്, മുഖം, പാർശ്വഭാഗം ഇവയിൽ അഞ്ചു ലക്ഷണമുള്ള കുതിര.

പഞ്ചഭിർല്ലവണം-വിളയുപ്പ്, മരക്കല ഉപ്പ്, കാരുപ്പ്, വെടിയുപ്പ്, ചീരുപ്പ് ഇവ അഞ്ചും.

പഞ്ചഭുജം-അഞ്ചുപട്ടം. (ക്ഷേത്രഗണിതത്തിൽ) അഞ്ചു വശമുള്ള ഒരു രൂപം.

പഞ്ചഭൂതങ്ങൾ-പൃഥിവി (ഭൂമി), അപ്പ് (ജലം), തേജസ്സ് (അഗ്നി), വായു, ആകാശം ഇവ അഞ്ചും.

തമോഗുണം വിക്ഷേപം എന്നും ആവരണം എന്നു രണ്ടു ശക്തികളായി പിരിഞ്ഞു. വിക്ഷേപത്തിൽ നിന്നു ആകാശം, അതിൽനിന്നു വായു, അതിൽ നിന്നു അഗ്നി, അതിൽനിന്നു അപ്പ്, അതിൽനിന്നു ഭൂമി ഇവയുണ്ടായി.

പഞ്ചഭൂതങ്ങൾ	ഗുണങ്ങൾ	ശരീരാംശങ്ങൾ
൧. പൃഥിവി (മണ്ണ്)	ശബ്ദം, സ്പർശം, രൂപം, രസം, ഗന്ധം.	അസ്ഥി, മാംസം, ഞരമ്പ്, തൊലി, രോമം.
൨. അപ്പ് (ജലം)	ശബ്ദം, സ്പർശം, രൂപം, രസം.	ശുക്ലം, രക്തം, മൂത്രം ഉമിനീർ, വിയർപ്പ്.
൩. തേജസ്സ് (അഗ്നി)	ശബ്ദം, സ്പർശം, രൂപം.	വിശപ്പ്, ദാഹം, ക്ഷീണം, ഉഷ്ണം, കാന്തി.
൪. വായു	ശബ്ദം, സ്പർശം.	എഴീക്കുക, ഇരിക്കുക, ഓടുക, നടക്കുക, ചുരുങ്ങുക.
൫. ആകാശം	ശബ്ദം.	കാമം, ക്രോധം, ഭയം, ശോകം, മോഹം.

പഞ്ചഭൂതാത്മകം-ശരീരം. പഞ്ചഭൂതങ്ങളെക്കൊണ്ടുണ്ടാക്കപ്പെട്ടതു് എന്നർത്ഥം. ൧-ം പഞ്ചഭൂതാത്മകമായ ദേഹവും ദേഹിയുമില്ല. (ത്രിപുരദഹനം തുള്ളൽ)

പഞ്ചഭൂതി-ഒരു മന്ത്രം.

പഞ്ചാം-ക. പഞ്ചതം. ൨. ഇരുപത്തിനാലു കടലാസ്സുകൂടിയ ഒരടുക്ക്.

പഞ്ചമ-വി. ക. അഞ്ചാമത്തെ. ൨. സമർത്ഥ്യമുള്ള. ൩. അഴകുള്ള.

പഞ്ചമകാരം-മദ്യം, മാംസം, മത്സ്യം, മുദ്ര, മൈഥുനം ഇവ ൫-ം.

തന്ത്രികൾക്ക അവരുടെ പൂജയ്ക്ക് ആവശ്യമുള്ളവയും മകാരത്തിൽ തുടങ്ങുന്നവയുമായ അഞ്ചു വസ്തുക്കളാണ്.

പഞ്ചമൻ-ക. പറയൻ. അഞ്ചാമത്തെ വർണ്ണക്കാരൻ. ൨. അഞ്ചാമത്തവൻ.

പഞ്ചമം-ക. ഏഴു സ്വരങ്ങളിൽ ഒന്ന്, പഞ്ചമസ്വരം. നാഭി, മാറ്സ്സ്, ഹൃദയം, കണ്ഠം, മൂർദ്ധാവ് ഈ അഞ്ചു സ്ഥാനങ്ങളിൽ തട്ടി പുറപ്പെടുന്നതു് എന്നർത്ഥം.

വസന്തസമയങ്ങളിൽ കുയിൽ പഞ്ചമസ്വരത്തിൽ പാടുന്നു.

൨. കുയിൽ. ൩. മൈഥുനം. ൪. (മണിദീപികപ്രകാരം) അനുനാസികത്തിനുള്ള മറെറാരു പേർ.

പഞ്ചമമ്പഴുക്ക-കരഞ്ഞാട്ടിമരുന്ന്.

പഞ്ചമരാഗം-അഞ്ചാമത്തെ സ്വരം.

പഞ്ചമഹാകവികൾ - കാളിദാസൻ, ശ്രീഹർഷൻ, ഭാരവി, ഭട്ടി, മാഘൻ.

പഞ്ചമഹാകാവ്യങ്ങൾ-മാഘം, നൈഷധം, രഘുവംശം, കുമാരസംഭവം, കിരാതാർജ്ജുനീയം.

പഞ്ചമഹാപാതകൻ-മഹാദുഷ്ടൻ.

പഞ്ചമഹാപാതകം-ബ്രഹ്മഹത്യ, സുരാപാനം, മോഷണം, ഗുരുജനങ്ങളുടെ കളത്രപ്രാപ്തി, തൽസംസർഗ്ഗം.

'ബ്രഹ്മഹത്യാസുരാപാനം
സ്തേയം ഗുർവംഗനാഗമഃ
മഹാന്തിപാതകാന്യാഹു-
സ്തൽസംസർഗ്ഗശ്ചപഞ്ചമഃ'

പഞ്ചമഹാപാതകി-പഞ്ചമഹാപാതകങ്ങൾ ചെയ്തവൻ.

പഞ്ചമഹാപാപി-മഹാദുഷ്ടൻ.

പഞ്ചമഹായജ്ഞങ്ങൾ-ക. പാഠം, ഹോമം, അതിഥിസൽക്കാരം, തർപ്പണം, ബലി ഇവ ൫-ം.

'പാഠോഹോമശ്ചാതിഥീനാം
സപര്യാതർപ്പണംബലിഃ
ഏതേപഞ്ചമഹായജ്ഞാ
ബ്രഹ്മയജ്ഞാദി നാമകാഃ'

(അമരം).

൧. പാഠം-വേദാധ്യയനവും വേദാധ്യാപനവും. ഇതത്രെ ബ്രഹ്മയജ്ഞം.

൨. ഹോമം-ദേവന്മാരെ ഉദ്ദേശിച്ചു ചെയ്യുന്ന ഔപാസനവൈശ്വദേവാദി ഹോമം. ഇതു ദേവയജ്ഞം.

൩. അതിഥിസപര്യ-അതിഥിസൽക്കാരം. ഇതു മനുഷ്യയജ്ഞം.

൪. തർപ്പണം-ബോധായനീയസ്നാനം മുതലായതു്. ഇതു പിതൃയജ്ഞം.

൫. ബലി-പശുക്കൾക്കു പുല്ലുകൊടുക്കുക മുതലായതു്. പൂച്ചക്കു ചോറു കൊടുക്കുക, പ്രാവിനു അരികൊടുക്കുക, തത്തക്കു പാൽകൊടുക്കുക മുതലായതും ഇതിൽ ചേരും. ഇതു ഭൂതയജ്ഞം.

ഗൃഹസ്ഥനായവൻ ഇവയെ നിത്യവും അനുഷ്ഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നാൽ എല്ലാം പാപങ്ങളിൽനിന്നും നിവൃത്തിച്ചു സ്വർഗതിയെ പ്രാപിക്കും. സകല യജ്ഞങ്ങളെക്കാളും ഇതിനു പ്രാധാന്യം കൂടുകനിമിത്തം മഹായജ്ഞം എന്ന പേർ സിദ്ധിച്ചു. ഉരൽ ഉലക്ക മുതലായതു് അമ്മി കുഴവി മുതലായതു്, അടുപ്പു്, ജലം കോരിവെക്കുന്ന പാത്രം, മുറം ചൂലു മുതലായതു് ഇവ ൫-ം ഹിംസാസ്ഥാനങ്ങളാണു്. ഇവ ഗൃഹസ്ഥനെ സദാ പീഡിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു ബാധിക്കുക പതിവാണു്. ഈ പാപങ്ങൾ നശിച്ചു് പരിശുദ്ധി വരുന്നതിനു വേണ്ടിയാകുന്നു പഞ്ചമഹായജ്ഞങ്ങൾ വിധിക്കപ്പെട്ടതു്. അതിഥിലക്ഷണം മുതലായവ അറിയുന്നതിനു സ്മൃതിഗ്രന്ഥങ്ങൾ നോക്കുക

'അധ്യാപനം ബ്രഹ്മയജ്ഞഃ
പിതൃയജ്ഞസ്തു തർപ്പണം
ഹോമോദൈവോ ബലിർഭൗതോ
നൃയജ്ഞോതിഥിപൂജനം'

(മന)

൨. പിതൃശുശ്രൂഷ, ഭർതൃപരിചരണം, വിഷ്ണുഭക്തി, മിത്രസ്നേഹം, സമഭാവന.

പഞ്ചമാതാക്കൾ- ഗുരുവിന്റെ ഭാര്യ, രാജാവിന്റെ ഭാര്യ, ജ്യേഷ്ഠഭ്രാതാവിന്റെ ഭാര്യ, ഭാര്യയുടെ അമ്മ, തന്റെ പെറ്റമ്മ.

'ഗുരുപത്നീ രാജപത്നീ
ജ്യേഷ്ഠപത്നീ തഥൈവ ച
പത്നീമാതാ സ്വമാതാ ച
പഞ്ചൈതേ മാതരഃ സ്മൃതാഃ'

പഞ്ചമാസ്യം-കുയിൽ.

പഞ്ചമീ-൧. അഞ്ചാമത്തെ പക്കം. ൨. അഞ്ചാംവിഭക്തി ൩. പാഞ്ചാലി.

പഞ്ചമുഖൻ-൧. സിംഹം ൨. ശിവൻ.

പഞ്ചമുഖം-സിംഹം.

പഞ്ചമുഖി-ആടലോടകം.

പഞ്ചമൂലം— അഞ്ചുവേരുമതനുകൂടിയ ഒരു യോഗം.

കുമിഴു്, കൂവളം, പൂപ്പാതിരി, പലകപ്പയ്യാനി, മുഞ്ഞ ഇവ ൫-ം. മഹൽപഞ്ചമൂലം, ഹ്രസ്വപഞ്ചമൂലം, മധ്യമപഞ്ചമൂലം, ജീവനപഞ്ചമൂലം, തൃണപഞ്ചമൂലം ഇങ്ങിനെ പഞ്ചമൂലം അഞ്ചുവിധം.

(കുറുന്തോട്ടിവേർ, ഞെരിഞ്ഞിൽവേർ, ആവണക്കിൻവേർ, കാട്ടുഴുന്നിൻവേർ, കാട്ടുപയററിൻവേർ ഇവയത്രെ മധ്യമപഞ്ചമൂലം.)

പഞ്ചമൂർത്തികൾ-പഞ്ചദൈവതങ്ങൾ

പഞ്ചയാമം-ദിവസം.

പഞ്ചരത്നങ്ങൾ-നീലം, വജ്രം, പത്മരാഗം, മുത്തു്, പവിഴം ഇവ ൫-ം.

[൧. 'നീലകം വജ്രകംചേതി
പത്മരാഗശ്ചമൌക്തികം
പ്രവാളം ചേതിവിജ്ഞേയം
പഞ്ചരത്നം മനീഷിഭിഃ.'

൨. 'സുവൎണ്ണം രജതം മുക്താ-
രാജാവൎത്തം പ്രവാളകം
രത്നപഞ്ചകമാഖ്യാതം
ഋഷിഭിഃ പൂൎവ്വദൎശിഭിഃ.'

൩. 'കനകം ഹീരകം നീലം
പത്മരാഗശ്ച മൌക്തികം
പഞ്ചരത്നമിദം പ്രോക്തം
ഋഷിഭിഃ പൂൎവ്വദൎശിഭിഃ'
'വിദ്രുമം ഹീരകം നീലം
മൌക്തികം പത്മരാഗവും
ഇവയെല്ലാമൊന്നായ പേരത്രേ
പഞ്ചരത്നം ഗ്രഹിക്കണം'

എന്നുമുണ്ട്]

൨. മഹാഭാരതത്തിലെ അഞ്ചു പ്രധാന കഥകൾ.

൩. ലക്ഷ്മണരാജസദസ്സിലെ പഞ്ചരത്നങ്ങൾ-ഗോവൎദ്ധനൻ, ശരണൻ, ജയദേവൻ, ഉമാപതി, കവിരാജൻ.

പഞ്ചരപ്പ്-പാത്രം, ജലപാത്രം.

പഞ്ചരസാ-നെല്ലി.

പഞ്ചരാജീഫലം-കൈപ്പൻപടവലം.

പഞ്ചലക്ഷണം-൧. പുരാണം. ൨. സൎഗ്ഗം, പ്രതിസൎഗ്ഗം, വംശം, മന്വന്തരം, വംശാനുചരിതം ഇവ ൫-ം.

'സൎഗ്ഗശ്ച പ്രതിസൎഗ്ഗശ്ച
വംശോമന്വന്തരാണി ച
വംശാനുചരിതഞ്ചൈവ
പുരാണം പഞ്ചലക്ഷണം'

൧. സൎഗ്ഗം-സാത്വികി, രാജസി, താമസി എന്ന മൂന്നു ശക്തികൾ മഹാലക്ഷ്മി, മഹാസരസ്വതി, മഹാകാളി എന്നു മൂന്നു സ്ത്രീകളായി ഭവിച്ചു. ജഗൽസൃഷ്ട്യൎത്ഥം മേൽപ്പറയപ്പെട്ട മൂന്നു ശക്തികളുടെ വേഷധാരണരൂപമായ ലക്ഷണത്തെ പണ്ഡിതന്മാർ 'സൎഗ്ഗം' എന്നു പറയുന്നു.

൨. പ്രതിസൎഗ്ഗം-പരിപാലനം, സൃഷ്ടി, സംഹാരം ഈ ക്രിയകൾക്കായിക്കൊണ്ടു വിഷ്ണുബ്രഹ്മരുദ്രന്മാരുടെ ഉൽപ്പത്തി ഭവിക്കുന്നതാകുന്നു.

൩. വംശം—ദേവാദികളുടെ വംശക്രമം.

൪. മന്വന്തരം—സ്വായംഭുവൻ തുടങ്ങിയുള്ള ൧൪ മനുക്കളുടെ വൎണ്ണനത്തിനും അവരുടെ കാലനിൎണ്ണയത്തിനും ഉള്ള പേർ.

൫. വംശാനുചരിതം-സ്വായംഭുവമനുക്കളുടെ വംശപാരമ്പൎയ്യത്തെ പറയുന്നതു്.

പഞ്ചലവണം-൧. അഞ്ചുമാതിരി ഉപ്പ്. കാചകം, സൈന്ധവം, സാമുദ്രം, ബിഡം, സൌവൎച്ചലം. ൨. വിളയുപ്പ്, മരക്കലയുപ്പ്, കാരുപ്പ്, വെടിയുപ്പ്, ഇന്തുപ്പ്.

പഞ്ചലാംഗലകം-മഹാദാനം (അഞ്ചു കലപ്പകൊണ്ടു ചെയ്യത്തക്കവണ്ണമുള്ള ഭൂമിയെ ദാനം ചെയ്യുക).

പഞ്ചലോഹങ്ങൾ-൧ പൊന്നു്, വെള്ളി, ചെമ്പ്, ഇരിമ്പ്, ഈയം ഇവ അഞ്ചും.

ചെമ്പ് പിച്ചള തകരം ഈയം ഇരിമ്പ് എന്നും പൊന്നു, വെള്ളി, ചെമ്പ്, വെള്ളീയം, നാഗം എന്നും കാണുന്നു

(പഞ്ചലോഹം=ചെമ്പും പിച്ചളയും തകരവും ഈയവും ഇരിമ്പും ചേൎത്തുണ്ടാക്കുന്നതു്.)

൨. വെള്ളോട്ട്.

പഞ്ചവക്ത്രൻ-ശിവൻ. ൨. സിംഹം.

പഞ്ചവടം - യജ്ഞോപവീതം (പൂണൂൽ).

പഞ്ചവടി- ൧. ദണ്ഡകവനത്തിന്റെ ഒരുഭാഗം.

ഗോദാവരിനദി ഇവിടെനിന്നുത്ഭവിക്കുന്നു. ശ്രീരാമൻ സീതയോടും ലക്ഷ്മണനോടും ഇവിടെ വളരെ നാൾ വസിച്ചിട്ടുണ്ട്. നാസിക്ക് എന്ന സ്ഥലത്തു നിന്നു ൨ നാഴിക ദൂരംവരും. ഇപ്പോഴത്തെ ബോംബെ നഗരത്തിൽനിന്നു ഏകദേശം ൧൦൦ മയിൽസ് അകലെയാണ്.]

൨. അശ്വത്ഥം, വില്വം, വടം, ധാത്രീ, അശോകം ഇവ ൫-ം.

പഞ്ചവൻകാട് - കള്ളിയങ്കാട്. തെക്കൻ തിരുവിതാംകൂറിൽ നാഗർകോവിലിൽ ഒരു സ്ഥലം. (നീലികഥ ഇവിടെ നടന്നപ്രകാരം കാണുന്നു).

പഞ്ചവർണ്ണക്കിളി-അഞ്ചുനിറമുള്ളകിളി ഇതിന്റെ മാംസത്തിനു തത്തയുടെ മാംസഗുണം തന്നെ. സം-ശാരിക.

പഞ്ചവർണ്ണം-കറുപ്പ്, വെളുപ്പ്, ചെമപ്പ്, പച്ച, മഞ്ഞ, ഇവ അഞ്ചും.

പഞ്ചവല്ക്ക(ല)ം-൧. ന്യഗ്രോധം, ഉദുംബരം, അശ്വത്ഥം, പ്ലക്ഷം, വേതസം ഇവ ൫-ന്റെയും പട്ട (തൊലി). ൨. നാല്പാമരത്തൊലിയും കല്പാലിൻതൊലിയും.

പഞ്ചവാദ്യം-അഞ്ചുതരം വാദ്യം.

'തതഞ്ച വിതതഞ്ചൈവ
ഘനം സുഷിരമേവച
ഗാനഞ്ചൈവതുപഞ്ചൈതേ
പഞ്ചവാദ്യപ്രകീർത്തിതാഃ'

തതം, വിതതം, ഘനം, സുഷിരം, ഗാനം. (വാദ്യം എന്നതു നോക്കുക).

പഞ്ചവാനരന്മാർ - സുഗ്രീവൻ, ഹനുമാൻ, ജാംബവാൻ, ജ്യോതിർമ്മുഖൻ, വേഗദർശി.

പഞ്ചവായുക്കൾ - പ്രാണൻ, അപാനൻ, സമാനൻ, ഉദാനൻ, വ്യാനൻ ഈ ൫-ം.

'ഹൃദി പ്രാണോ ഗുദേപാനഃ
സമാനോ നാഭിസംസ്ഥിതഃ
ഉദാനഃ കണ്ഠദേശസ്ഥോ-
വ്യാനസ്സർവ്വശരീരഗഃ'

൧. പ്രാണവായു-ഹൃദയത്തിങ്കലിരുന്ന് ഉള്ളിൽ ആഹാരാദികളെ പ്രവേശിപ്പിക്കുന്നു.

൨. അപാനവായു-ഗുദസ്ഥാനത്തിലിരുന്നു മലമൂത്രാദികളെ അധോമുഖങ്ങളാക്കിച്ചെയ്യുന്നു.

൩. സമാനവായു-നാഭിയിലിരുന്നു അന്നാദികളെ ദഹിപ്പിക്കുന്നു.

൪. ഉദാനവായു-കണ്ഠസ്ഥാനത്തിലിരുന്നു വാക്ക മുതലായവയെ ഉണ്ടാക്കുന്നു.

൫. വ്യാനവായു-ശരീരം മുഴുവനും വ്യാപിച്ചു വിയർപ്പ് രക്തം നിമേഷം ഇവയെ ഉണ്ടാക്കുന്നു.

മേൽപ്പറയപ്പെട്ട പഞ്ചവായുക്കൾ ശരീരത്തിങ്കൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നവയാകുന്നു.

പ്രാണാദിപഞ്ചവായുക്കളുടെ അവാന്തരഭേദങ്ങളും പ്രവൃത്തിഭേദങ്ങളും.

'നാഗഃ കൂർമ്മശ്ച കൃകരോ(ലോ)
ദേവദത്തോ ധനഞ്ജയഃ
വാശ്ചാരേ നാഗ ആഖ്യാതഃ
കൂർമ്മ ഉന്മീലനേ സ്മൃതഃ
കൃകരശ്ചക്ഷുതംജ്ഞേയം
ദേവദത്തോ വിജൃംഭണേ
നജഹാതിമൃതം വാപി
സർവ്വവ്യാപീധനഞ്ജയഃ'

(ഗുരുബാലപ്രബോധിക)

൧. നാഗൻ-വാക്ക പുറപ്പെടുന്നേടത്തു സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. ൨. കൂർമ്മൻ-ഇമച്ചിമിഴിക്കുന്നേടത്തു സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. ൩. കൃകരൻ-തുമ്മുന്നേടത്തു സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. ൪. ദേവദത്തൻ-കോട്ടുവായിടുന്നേടത്തു

സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നു. ധനഞ്ജയൻ-സർവ്വവ്യാപി.

ജീവികൾ മരിച്ചാൽപോലും ധനഞ്ജയൻ അവരുടെ ദേഹത്തെ വിട്ടുപോകയില്ല. അതു നശിക്കണമെങ്കിൽ ശരീരം തീയിൽ ദഹിച്ചോ മണ്ണോടു ചേർന്നോ മറേറാ നശിക്കണം.

പഞ്ചവിധാനങ്ങൾ-(പഞ്ചാഭ്യമയഹോളുകൾ നോക്കുക)

പഞ്ചവിംശതി-വി. ഇരുപത്തഞ്ച്.

പഞ്ചവിഷയം-ശബ്ദം, സ്പർശം, രൂപം, രസം, ഗന്ധം ഇവ ൫-ം.

പഞ്ചവൃക്ഷങ്ങൾ-(സ്വർഗ്ഗത്തിലെ) മന്ദാരം, പാരിജാതകം, സന്താനം, കല്പവൃക്ഷം, ഹരിചന്ദനം.

പഞ്ചശരൻ-കാമദേവൻ. അഞ്ച് അമ്പുള്ളവനെന്നർത്ഥം (അരവിന്ദം, അശോകം, ചൂതം, നവമാലിക, നീലോല്പലം ഇവ ൫-ം).

'ഉന്മാദനസ്താപനശ്ച
ശോഷണഃ സ്തംഭനസ്തഥാ
സംമോഹനശ്ചകാമസ്യ
പഞ്ചബാണാഃ പ്രകീർത്തിതാഃ'

എന്നിപ്രകാരം അഞ്ചു ബാണങ്ങൾക്കും പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം യോഗരൂഢിയായ പേർ കാണുന്നു,

പഞ്ചശാഖം-ന. കൈയ്പടം അല്ലെങ്കിൽ ഉള്ളംകൈയ്.

'പഞ്ചശാഖശ്ശയഃപാണി' എന്നു അമരം. ശാഖാതുല്യങ്ങളായ ൫ വിരലുള്ളതെന്നർത്ഥം. വ. ആന.

പഞ്ചശിഖൻ-പു. സിംഹം വ. ഒരുമുനി.

പഞ്ചശിഖം-സിംഹം.

പഞ്ചശൂന്യം-അഞ്ചുവക ശൂന്യം.

വെട്ടുക, അരയ്ക്കുക, പൊടിക്കുക, വേവിക്കുക, ചവയ്ക്കുക ഇവ അഞ്ചും.

പഞ്ചസാക്ഷികം-അഞ്ചു ഇന്ദ്രിയങ്ങളാകുന്ന സാക്ഷികളോടു കൂടിയതു്.

പഞ്ചസാര-കരിമ്പിൻനീരുകുറുക്കിയുണ്ടാക്കുന്ന മധുരദ്രവ്യം, പഞ്ചാര. പര്യായങ്ങൾ-സിത, ശർക്കര.

പഞ്ചസാര പൂർവ്വകാലത്തിൽ അധികവും കരിമ്പിൽനിന്നുതന്നെ എടുത്തുവന്നു. ഇപ്പോൾ പലദേശങ്ങളിൽ നിന്നും പല വസ്തുക്കളിൽ നിന്നും പലവിധം എടുക്കുന്നുണ്ട്. ഔഷധത്തിനു കരിമ്പിൽനിന്നെടുക്കുന്നതു നന്ന്. ഇതു കിട്ടാതായാൽ കല്ക്കണ്ടം ചേർക്കാം. ഇതു കൂടുതലായി ഭക്ഷിച്ചുണ്ടാകുന്ന വികാരത്തിൽ തേൻ തന്നെയോ പഞ്ചസാര ചേർത്തോ സേവിക്കണം. വാതം, പിത്തം, ഛർദ്ദി, മൂർഛ, ശ്രമം, ജ്വരം, ഭ്രമം, തണ്ണീർദാഹം, ചുമ, ശൂല, രക്തദോഷം, സർവ്വാംഗസന്താപം, വിഷം, മൂത്രദോഷം, ക്ഷതം, ക്ഷയം, ഇവയ്ക്കു നന്ന്. ബലത്തെ വർദ്ധിപ്പിക്കും. ഏററവും രുചികരമാകുന്നു.

പഞ്ചസാരം-ഒരുവക പാനകം.

മുന്തിരിങ്ങാപ്പഴം, ഇരിപ്പക്കാതൽ, ഇരട്ടിമധുരം, ലന്തക്കുരു, താളിമാതളത്തിൻകായ് ഇവ സമം കൂട്ടിയരച്ചു വെള്ളത്തിൽ കലക്കി ഒരുരാത്രി മുഴുവൻ വെച്ചു അനന്തരം അരിച്ചു കരടുകളഞ്ഞാൽ അതിനു പേർ പഞ്ചസാരം.

പഞ്ചസിദ്ധാന്തങ്ങൾ-പൈതാമഹം, സൌരം, വാസിഷ്ഠം, രോമകം, പൌലിശം (ജ്യോതിഷ വിഷയങ്ങളാണ്.)

പഞ്ചസുഗന്ധം-കരയാമ്പു, ജാതിക്കാ, പത്രി, കർപ്പൂരം, ഏലം ഇവ അഞ്ചു സുഗന്ധവസ്തുക്കൾ കൂടിയതു്.

പഞ്ചസ്കന്ധം-ബൌദ്ധശാസ്ത്രംകണ്ടമായ രൂപ, വേദനാ, വിജ്ഞാന, സംജ്ഞാ, സംസ്കാരങ്ങൾ.

പഞ്ചസ്നേഹം-നല്ലെണ്ണ, ആവണക്കെണ്ണ, വേപ്പെണ്ണ, പശുവിൻനെയ്, പന്നിനെയ് ഇവ അഞ്ചും.

പഞ്ചാക്ഷരം-പ്ര. ന, മ, ശി, വാ, യ ഇവ ൫-ം. വ. അഞ്ചു് അക്ഷരങ്ങൾ അടങ്ങീട്ടുള്ള ഒരു ഉത്തമമന്ത്രം. ന. വകതിരിവു്.

പഞ്ചാഗ്നി-നാലുപുറത്തും തീയും മുകളിൽ ആദിത്യനും കൂടിയതു്.

ത്രിപുരന്മാരുടെ തപസ്സ് പഞ്ചാഗ്നിമദ്ധ്യത്തിലായിരുന്നു.

പഞ്ചാഗ്നികൾ-ദക്ഷിണാഗ്നി, ഗാർഹപത്യാഗ്നി, ആഹവനീയാഗ്നി, സഭ്യം, ആവസത്ഥ്യം ഇവ ൫-ം.

പഞ്ചാങ്കുരം-വെറ്റിലത്തളിർ, ഞാറത്തളിർ, പാച്ചോററിത്തളിർ, ചെത്തിമൊട്ടു്, കറുകനാമ്പു് ഇവ ൫-ം.

പഞ്ചാംഗ-വി. അഞ്ചു് അവയവങ്ങളോടു കൂടിയ.

പഞ്ചാംഗഗുപ്തൻ-ആമ.

പഞ്ചാംഗജ്യോതിഷങ്ങൾ-നക്ഷത്രം തിഥി, വാരം, യോഗം, കരണം ഇവ ൫-ം

പഞ്ചാംഗൻ-പ്ര. ആമ. വ. കുതിര.

പഞ്ചാംഗം-പ്ര. നാൾ അറിയുന്നതിനുള്ള ഒരു കണക്കു്. അഞ്ചംഗങ്ങളോടുകൂടിയതെന്നർത്ഥം.

'തിഥിവാരഞ്ച നക്ഷത്രം
യോഗഃകരണമേവച
ഏതാനിയത്രവർണ്ണ്യന്തേ
തൽപഞ്ചാംഗമിതീര്യതേ'

തിഥി, വാരം, നക്ഷത്രം, യോഗം, കരണം ഇവ അഞ്ചും പഞ്ചാംഗത്തിന്റെ അംഗങ്ങൾ.

പഞ്ചാംഗത്തിനു് ഇംഗ്ലീഷിലുള്ള 'അൽമനാക്ക്' എന്ന പേർ അറബിഭാഷയിൽ നിന്നു കിട്ടിയതാകുന്നു. 'അല്‌മനാഹ്' എന്ന അറബിവാക്കിന്റെ അർത്ഥം എണ്ണുക, ഗണിക്കുക എന്നാണു്.

(ഒരു പഴയ മാസിക)

വ. ആമ. ന. അസ്ഥിവാരം.

പഞ്ചാംഗുല-വി. അഞ്ചുവിരൽ അളവുള്ള.

പഞ്ചാംഗുലം-ഒരു പച്ചമരുന്നു്, ആവണക്കു്. അഞ്ചു വിരലുള്ളതെന്നർത്ഥം. (ഇവിടെ ഇലയെ കൈപ്പടമായും ദളങ്ങളെ വിരലായും കല്പിക്കണം). വെളുത്ത ആവണക്കു്.

പഞ്ചാംഗോപാസനകൾ — ജപം, ഹോമം, തർപ്പണം, അഭിഷേകം, വിപ്രഭോജനം ഇവ ൫-ം.

പഞ്ചാതി-വേദം പഠിക്കുന്നതിനു സൌകര്യത്തിനുവേണ്ടി കല്പിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു ഭാഗം. (൫൦ പദങ്ങൾ തിരിച്ചു പറയുന്നതു്) ഇതു് യജുസ്സിലാണു പ്രസിദ്ധം.

പഞ്ചാത്മകം-ശരീരം.

പഞ്ചാനനൻ-പ്ര. സിംഹം. വ. ശിവൻ.

പഞ്ചാനനം-പ്ര. അഞ്ചു മുഖമുള്ള രുദ്രാക്ഷം. വ. സിംഹം.

പഞ്ചാനം കൊണ്ടിരിക്ക-ക്ഷീണിച്ചിരിക്ക. (പ. മ).

പഞ്ചാപ്സരസ്സ്-മന്ദകർണ്ണിമുനി സൃഷ്ടിച്ച ഒരു തടാകം.

പഞ്ചാഭ്യുദയഹേതുക്കൾ-ധൃതി, മൈത്ര്യം, പരാക്രമം, ദേശാനുകൂല്യം, കാലാനുകൂല്യം ഇവ ൫-ം.

പഞ്ചാമൃതം—പാൽ, തൈർ, നെയ്, തേൻ, പഞ്ചസാര ഇവ അഞ്ചും.

'ദുഗ്ദ്ധം ച ശർക്കരാചൈവ
ഘൃതം ദധി തഥാമധു'.

പഞ്ചായക്കാരൻ-മദ്ധ്യസ്ഥനായിട്ടു കാൎയ്യം വിസ്തരിക്കുന്നവൻ.

പഞ്ചായതനങ്ങൾ-ശാന്തി, അതീതശാന്തി, പരാപരയായ വിദ്യ, പ്രതിഷ്ഠ, നിവൃത്തി.

പഞ്ചായത്തു്, പഞ്ചായം-പഞ്ചായക്കാരുടെ (അഞ്ചുപേരുടെ) കൂട്ടം, പഞ്ചായത്തുകോടതികൾ.

പഞ്ചായവിധി-മദ്ധ്യസ്ഥന്മാർ നിശ്ചയിച്ച തീൎപ്പു്.

പഞ്ചായവിസ്താരം-പഞ്ചായക്കാർ തമ്മിലുള്ള വ്യവഹാരം.

പഞ്ചായുധൻ-കാമദേവൻ.

പഞ്ചാരാധിതപത്രം-കടം കൊടുക്കുന്നവനും, വാങ്ങുന്നവനും, രണ്ടു സാക്ഷിക്കാരും, എഴുത്തുകാരനും ഇങ്ങിനെ അഞ്ചുപേരാൽ സമ്മതിക്കപ്പെട്ടെഴുതിയ എഴുത്തു്, ആധാരം.

പഞ്ചാരി-ഒരു താളം.

[ചമ്പ, ചെമ്പട, അടന്ത, മുറിയടന്ത, പഞ്ചാരി മുതലായവ കഥകളിയിൽ കാണുക സാധാരണമാണല്ലൊ]

പഞ്ചാലർ-ഒരുവക യോദ്ധാക്കൾ.

പഞ്ചാലാ-ഒരു രാജ്യം.

പഞ്ചാലികാ-വസ്ത്രം, ആനക്കൊമ്പു് മുതലായതുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ പാവ.

[‘പാഞ്ചാലികാ’ എന്ന ശബ്ദത്തിനാണു് പ്രാധാന്യം കൂടുതൽ.]

പഞ്ചാലീ-സ്ത്രീ. ൧. പാവ ൨. ഒരുമാതിരി പാട്ടു്.

പഞ്ചാവടാ-പൂണുനൂൽ.

പഞ്ചാവയവങ്ങൾ-തൎക്കത്തിൽ പ്രതിജ്ഞ, ഹേതു, ഉദാഹരണം, ഉപനയം, നിഗമനം ഇവ അഞ്ചും.

പഞ്ചാശത്തു്-വി. അൻപതു്.

പഞ്ചാസ്യൻ-പു. ശിവൻ.

ശിവന്റെ ഓരോ മുഖത്തിൽ നിന്നു ഓരോ ആമ്നായം പുറപ്പെട്ടു.

൨. സിംഹം. സിംഹത്തിനു നാലു കാലും മുഖവും കൂടി അഞ്ചെണ്ണം മുഖംപോലെ യുദ്ധോപയുക്തമായിട്ടുള്ളതാകയാൽ ഈ പേർ വന്നു.

‘സിംഹോ മൃഗേന്ദ്രഃ പഞ്ചാസ്യഃ’

(അമരം.)

പഞ്ചാസ്യം-സിംഹം. വിസ്തൃതമായ മുഖത്തോടുകൂടിയതെന്നൎത്ഥം.

പഞ്ചിക-സ്ത്രീ. ൧. ഒരു വ്യാഖ്യാനഗ്രന്ഥം. ൨. ഐതരേയബ്രാഹ്മണത്തിലെ ഓരോ പുസ്തകവും. ൩. അഞ്ചു പകിടകൊണ്ടുള്ള ഒരു കളി. ൪. യമൻ മനുഷ്യരുടെ പ്രവൃത്തികളെ കുറിച്ചുവെക്കുന്ന ഒരു ബുക്കു്. ൫. വൎത്തമാനപത്രം.

പഞ്ചീകരണം-അഞ്ചാക്കിച്ചെയ്ക.

പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങൾ — നേത്രേന്ദ്രിയം, ശ്രോത്രേന്ദ്രിയം, ഘ്രാണേന്ദ്രിയം, രസനേന്ദ്രിയം, ത്വഗിന്ദ്രിയം ഇവയാണു്. ഇവയെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചിരിക്കുന്ന അവയവങ്ങളാണു-കണ്ണു്, ചെവി, മൂക്കു്, നാക്കു്, തൊലി എന്നുള്ളവ. ഇന്ദ്രിയങ്ങൾ അദൃശ്യങ്ങളും അവയെ സ്ഥാപിച്ചിരിക്കുന്ന അവയവങ്ങൾ ദൃശ്യങ്ങളുമാണു്.

പഞ്ചേന്ദ്രിയവിഷയങ്ങൾ-(പഞ്ചവിഷയങ്ങൾ നോക്കുക).

പഞ്ചേഷു-കാമൻ.

പഞ്ചേളാദി-പഞ്ചഭൂതം. (ഇള = ഭൂമി.)

പഞ്ചോപചാരം-ഗന്ധം, പുഷ്പം, ധൂപം, ദീപം, നിവേദ്യം ഇവ അഞ്ചും.

പഞ്ചോഷ്ണം-പഞ്ചകോലകം.

പഞ്ജരകം-കൂടു്.

പഞ്ജരം-പു. ൧. പക്ഷിക്കൂടു്. ൨. അസ്ഥിക്കൂടു്. ൩. വാരിയെല്ലു്. ൪. ശരീരം. ൫. കലിയുഗം. ൬. സ്വപ്നം. ‘പിഞ്ജരം’ എന്നും കാണുന്നുണ്ടു്. ൭. പശുക്കളെ സംബന്ധിച്ച ഒരടിയന്തരം.

പഞ്ജരാഖേടം-മീൻ പിടിപ്പാനുള്ള ഒരു വല അല്ലെങ്കിൽ കൂട.

പഞ്ജലം-വലിയ കാട്ടുള്ളി പോലെയുള്ള ഒരുവക കന്ദം.

പഞ്ജി-ഫ. നൂൽനെയ്യുന്ന പഞ്ഞി. ഉ. പഞ്ചാംഗം, ന. പട്ടോല, വരിച്ചാർത്ത്

പഞ്ജി(ഞ്ജീ)കാര(ക)ൻ-ഫ. ഗ്രമസ്ഥൻ. ഉ. പഞ്ചാംഗം ഉണ്ടാക്കുന്നവൻ.

പഞ്ജിക-ഫ. സംസ്കൃതപുസ്തകങ്ങൾക്കുള്ള ഒരു വ്യാഖ്യാനം, സകല പദവ്യാഖ്യയുടെ പേർ. ഉ. വരവുചെലവു കണക്ക്. 'പഞ്ചികാ' എന്നുമാവാം. ന. മനുഷ്യരുടെ പ്രവൃത്തികളെ കുറിപ്പാൻ യമൻ വച്ചിട്ടുള്ള ഒരു കണക്കുപുസ്തകം.

പഞ്ജികാകാരകൻ-കണക്കപ്പിള്ള.

പഞ്ഞക്കാരൻ-യാചകൻ.

പഞ്ഞപ്പാട്ട്-ഇരപ്പാളിപ്പാട്ട്, ദരിദ്രന്മാരുടെ ഒരുമാതിരിപാട്ട്, സാരമില്ലാത്ത പാട്ട്. ഒരു വകയുമില്ലെന്നു സദാ പുലമ്പുന്നത്.

പഞ്ഞപ്പുല്ല്-കൂരാ എന്ന ഒരുവക ധാന്യം, കൂരവ്, കുവരക്, കേഴവരക്, കേപ്പ. സം-രാഗിണി. (മുത്താറി എന്നും കാണുന്നു).

പിത്തത്തിനും രക്തദോഷത്തിനും നന്ന്. ബലത്തെ വർദ്ധിപ്പിക്കും. ഇതു ഭോജ്യവർഗ്ഗത്തിൽപെട്ട തൃണധാന്യമാകുന്നു.

പഞ്ഞം-ക്ഷാമം, ദാരിദ്ര്യം.

പഞ്ഞാറ-വൃത്തികെട്ടത്, വകയ്ക്കു കൊള്ളാത്തത്, ചേപ്പറ.

പഞ്ഞി-ഫ. കിടക്കപ്പഞ്ഞി. ഉ. നൂൽപ്പഞ്ഞി. പര്യായങ്ങൾ-പിചു, തൂലം.

പഞ്ഞിക്കാ-ഫ. പഞ്ഞിമരത്തിന്റെ കായ്, പരുത്തിക്കാ. ഉ. ഇലവിൻകാ.

പഞ്ഞിക്കുരു-പഞ്ഞിക്കായുടെ കുരു.

പഞ്ഞിനൂൽ-പഞ്ഞി നൂററി ഉണ്ടാക്കിയ നൂൽ.

പഞ്ഞിപ്പാളി-മെത്തയിൽ പഞ്ഞിയിടുവാൻ തിരിച്ചു കുത്തിയ അറ.

പഞ്ഞിമരം-പഞ്ഞിക്കായുണ്ടാകുന്ന വൃക്ഷം. പരുത്തി, ഇലവ്.

പട-(ധാതു) ഫ. പാത്രം മാറിപ്പകരുക. ഉ. വററിച്ച ചോറ് കോരികയിലിട്ടു പടയ്ക്കുക.

പട-ഫ. യുദ്ധം, ഉ. സൈന്യം. ന. വഴക്ക്. ര. കൽത്തളം. ഇ. ചോറു പടച്ചതു.

[പടപുറപ്പാട്=ആസാരം, പ്രസരണം]

പടകം-ഫ. പാളയം. ഉ. പഞ്ഞിത്തുണി.

പടകമ്മ-നെയ്ത്തു.

പടകാരൻ-ഫ. വസ്ത്രം നെയ്ത്തുകാരൻ. ഉ. ചായം ഇടുന്നവൻ.

പടകുടി-ഫ. തുണികൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ വീട്, കൂടാരം. ഉ. സൈന്യങ്ങൾ പാർക്കുന്ന സ്ഥലം, പടവീട്. പര്യായങ്ങൾ-ശിബിരം. നിവേശം.

യുദ്ധാർത്ഥം പോകുമ്പോഴും മററും സൈന്യങ്ങൾക്കു താമസിപ്പാനായിട്ടുണ്ടാക്കുന്ന പാർപ്പിടമാത്ര പടകുടി.

പടക്കൂടുന്നു-യുദ്ധത്തിൽ ചേരുക, യുദ്ധം ചെയ്യുന്നു.

പടക്കൂട്ടി-ഒരുമാതിരി പാമ്പ്.

പടക്കൂട്ടുന്നു-യുദ്ധം ചെയ്യിക്കുന്നു, സൈന്യത്തെ നടത്തുന്നു, സൈന്യം ശേഖരിക്കുന്നു.

പടക്കേറുക-സൈന്യങ്ങൾ ആക്രമിക്കുക.

പടക്കേററം-പടകേറുന്നതു, ആക്രമണം.

പടക്കപ്പൽ-യുദ്ധത്തിനായുള്ള കപ്പൽ.

പടക്കം-ഃ വെടി പൊട്ടിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു ചെറിയ വസ്തു. ഉ. തോൽപ്പടക്കം.

പടക്കളം-യുദ്ധഭൂമി.

പടക്കുതിര-യുദ്ധത്തിനുള്ള കുതിര.

പടക്കൊന്താ-യുദ്ധത്തിനുള്ള കന്തം.

പടക്കുറി-യുദ്ധത്തിനു നെററിമേലിടുന്ന പൊട്ട്.

പടക്കൂട്ടം-സൈന്യക്കൂട്ടം.

പടക്കൊടി-യുദ്ധത്തിലേ കൊടിക്കൂറ.

പടക്കോട്ട-യുദ്ധത്തിനുള്ള കോട്ട.

പടക്കോപ്പ്-യുദ്ധത്തിനുള്ള ഉപകരണം.

പടങ്ങ്,പടങ്ങുതടി-കൈക്കോൽ, തടി തള്ളുന്നതിനു അതിൻെറ അടിയിലിടുന്ന തടി.

പടങ്ങ്-ഃ. കൈക്കോൽ. ഉ. കൂടാരം, ഓലകൾ കാററത്തു ഇളകിപ്പോകാതിരിക്കുന്നതിന് മേച്ചിൽപ്പുറത്ത് മുളങ്കീറുകൊണ്ടുണ്ടാക്കുന്ന വരിച്ചിൽപ്പണി. ഇതിനു 'പടങ്ങിടുക' എന്നു പറയുന്നു.

പടച്ചട്ട-യുദ്ധത്തിൽ ധരിക്കുന്ന ചട്ട.

പടച്ചമയ്പ്പ്-യുദ്ധസന്നാഹം.

പടച്ചയം-യുദ്ധക്കോപ്പുകൾ, ആയുധം മുതലായത്.

പടച്ചരൻ-കള്ളൻ. (പാടച്ചരൻ എന്നതിനാണ് അധികം പ്രാധാന്യം)

പടച്ചരം-പഴയവസ്ത്രം, മറെറാരു പാഠം-കീറ്റുവസ്ത്രം. പടച്ചരമായിരുന്നത് എന്നർഥം.

പടച്ചെലവ്-യുദ്ധത്തിനുള്ള ചെലവ്.

പടജ്ജനം-സൈന്യം.

'അവന്ദയപടജ്ജനാഘോഷാരം'

(ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം)

പടത്കാരൻ-കള്ളൻ.

പടത, പാടതി-ചിരട്ടില.

പടത്തക്കം-യുദ്ധത്തിനുള്ള തരം.

പടത്തഞ്ചം-യുദ്ധത്തിൽ സൈന്യങ്ങളുടെ നില.

പടത്തലവൻ-സേനാപതി.

പടത്തായം-തന്ത്രം, കൃത്രിമം, ചതിവ്.

പടത്തൊപ്പി-യുദ്ധത്തിൽ ധരിക്കുന്ന തൊപ്പി.

പടന-ഉപ്പുവിളയുന്ന സ്ഥലം.

പടനയുപ്പ്-പടനയിൽവിളയുന്ന ഉപ്പ്.

പടനായകൻ-സേനാപതി.

പടനായർ-ഃ. സേനാപതി. ഉ. ഭടൻ, പടയാളി.

പടനിരക്കൽ-സൈന്യം നിരക്കുക.

പടനിരക്കുന്നു-സൈന്യം നിരക്കുന്നു. (സ ക്രി. പടനിരത്തുന്നു).

പടനിലം-യുദ്ധഭൂമി.

പടനിറുത്തൽ, പടനിർത്തൽ-ഃ. യുദ്ധത്തിനു സൈന്യത്തെ നിറുത്തുക. ഉ. യുദ്ധം അവസാനിപ്പിക്കുക,

പടനിറുത്തുന്നു, പടനിർത്തുന്നു-ഃ. യുദ്ധത്തിനു സൈന്യത്തെ നിറുത്തുന്നു. ഉ. യുദ്ധത്തെ അവസാനിപ്പിക്കുന്നു.

പടന്ന-ഃ. ഓർനിലം പര്യായങ്ങൾ-ഊഷവാൻ, ഊഷരം. ഉ. ഉപ്പുവിളയുന്ന സ്ഥലം. ന. വലിയ മൺവെട്ടി, (തുമ്പാ).

പടപട-കട്ടന്തറയിൽ എന്തെങ്കിലും മറിഞ്ഞുവീഴുന്ന ശബ്ദം, വെടിയുടെ ശബ്ദം.

പടപറയുന്നു-വെറുതെ വളരെ പറയുന്നു.

പടപ്പുരിച-യുദ്ധത്തിനുള്ള പരിച.

പടപ്പ്-ഃ. കാടുപിടിച്ച സ്ഥലം, ഇറപ്പുകാട്, കുറുങ്കാട്. ഉ. സൃഷ്ടി. ന. പായ്. ര. പടപ്പുതടി.

പടപ്പുതടി-വസ്ത്രംനെയ്യുന്നവർക്ക് ഉപകരിക്കുന്ന ഒരു തടി.

പടഭണ്ഡാരം-൧. പടക്കോപ്പുവയ്ക്കുന്ന സ്ഥലം. ൨. പടക്കോപ്പ്.

പടഭംഗം-വസ്ത്രം മുറിക്കുക.

'പടഭംഗോസ്തു ഖേദമതിനില്ല'.
(നളചരിതം കഥകളി)

പടം-൧. വസ്ത്രം. വിശേഷപ്പെട്ട വസ്ത്രം. വിസ്താരമുള്ളത് എന്നർത്ഥം. ൨. അച്ചടിശ്ശീല. ൩. മരവുരി. ൪. ഉടുപ്പ്. ൫. മൂടുപടം ൬. എഴുതുന്നതിനോ ചായമിടുന്നതിനോ ഉള്ള തുണി. ൭. വാരി, മേൽക്കൂട്, മേല്പുരം. ൮. മേനിവരുത്തിയ എന്തെങ്കിലും വസ്തു ൯. പറപ്പിക്കുന്ന കടലാസ്. ൧൦. പാമ്പിന്റെ തൊലി. ൧൧. കാലിന്റെയോ കൈയുടെയോ അകം. ൧൨. ചിത്രം ൧൩. ചൂതുകളിപ്പലക

പടംകാട്ടുക, പടം കാണിക്കുക-(നാടൻശൈലി.) പറഞ്ഞുചതിക്കുക, കാര്യം സാധിക്കാമെന്നു പറഞ്ഞു സന്തോഷിപ്പിച്ചിട്ട് സാധിപ്പിച്ചുകൊടുക്കാതിരിക്കുക.

ഇത് സിനിമായിലെ ചിത്രപ്രദർശനത്തിൽ നിന്നു വന്നതാണ്. ഓരോ പടവും ദൃശ്യമാകയും, അടുത്ത നിമിഷത്തിൽ മറയുകയും ഒടുവിൽ പടതാമാത്രം പഴയപോലെ ശേഷിക്കയും ചെയ്യുന്ന കാഴ്ചയിൽ നിന്നാണ് ഈ പ്രയോഗം നടപ്പായത്.

പടമണ്ഡപം-കൂടാരം.

പടമയ-വി. വസ്ത്രം കൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ.

പടമയം-കൂടാരം.

പടമലനായർ-ചേരമാൻ പെരുമാളുടെ കാര്യസ്ഥൻ

പടമുഖം-മുൻപട.

പടമെടുക്കുന്നു- ഛായാഗ്രാഹിണിയന്ത്രംമുഖേന മനുഷ്യരുടെയും മററും രൂപം (പ്രതിച്ഛായ) എടുക്കുന്നു.

പടമെടുപ്പുകാരൻ-പ്രതിച്ഛായ എടുക്കുന്ന ആൾ.

പടമെഴുത്തുകാരൻ - ചിത്രമെഴുത്തുകാരൻ.

പടയുന്നു- കോരികകൊണ്ടു ചോറള്ളുന്നു പങ്കിടുന്നു.

പടയ്വ്-കോരികകൊണ്ടു ചോറള്ളുന്നു പങ്കിടുക.

പടയണി-സൈന്യത്തിന്റെ നിര(പ്പ്).

പടയാളി-പട്ടാളക്കാരൻ, യോദ്ധാവ്.

പടയോട്ടം-൧. യുദ്ധത്തിൽ തോററോടുക. ൨. യുദ്ധത്തെ കേട്ടു ഭയപ്പെട്ടു ഓടുക. ൩. സൈന്യങ്ങളുടെ ആക്രമണം.

പടരുന്നു-൧. പരക്കുന്നു. ൨. വൃക്ഷങ്ങൾക്ക് നാലുപുറവും നീണ്ട കൊമ്പുകളുണ്ടാകുന്നു. ൩. പുഴക്കടി മുതലായതു ദേഹത്തിൽ വ്യാപിക്കുന്നു. ൪. വള്ളികൾ വൃക്ഷത്തിലും മററും ചുററി വളരുന്നു.

പടർ-ദുഃഖം.

'ചൊല്ലീടിയ പടരില്ലാഞ്ഞാനും'
(ഗീത; മാധവപ്പണിക്കർ)

പടർകായ്-പടററവാഴയുടെ കായ്.

പടച്ചു-പടരുക.

പടത്തുന്നു-പരന്നു വരുവാൻ തക്കവണ്ണം ആക്കുന്നു.

പടപ്പ്-൧. പടച്ചു. ൨. കുറുങ്കാട്.

പടൽ-൧. പടപ്പ്, കുറുങ്കാട്.

'പടലിൽകണ്ടതു പന്നിയതെന്നാൽ'
(കിരാതം തുള്ളൽ)

൨. പടങ്ങ്. ൩. സസ്യങ്ങൾക്കു പടരാനുള്ള പന്തൽ.

പടൽ-നിരപ്പില്ലാത്ത പല്ലിന്നടി.

പടല-൧. പത്തും പന്ത്രണ്ടും കായായിട്ടു വാഴക്കുലയിൽ നില്ക്കുന്ന ഓരോ കൂട്ടം. ൨. നിരപ്പില്ലാത്ത പല്ലിന്നടി.

പടലപ്രാന്തം-൧. പുരയുടെ ഇറമ്പ്. ൨. വാമടയുടെ താഴെ തറയ്ക്കുന്ന തുവ്വാൽപ്പലക. പടലത്തിന്റെ അഗ്രഭാഗം എന്നർത്ഥം.

പടലം-കണ്ണിലുണ്ടാകുന്ന ഒരു ദീനം. ൨. പുരമേയുവാനുള്ള ഓല, ഓട്, ചെമ്പുപലക, പുല്ല്, വയ്ക്കോൽ മുതലായത്. വസ്ത്രത്തിന്റെ പ്രയോജനാത്ത (മറയ്ക്കുക എന്നതിനെ) ചെയ്യുന്നത് എന്നർത്ഥം. മഴവെള്ളത്തെ തടുക്കുന്നത് എന്നുമാവാം ൩. ചില പുസ്തകങ്ങളിലെ അദ്ധ്യായം, കാണ്ഡം. ൪. സമൂഹം.

'പൊടിപടലത്തിലെഴുതിച്ച ഭാനുബിംബം'
(ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം)

൫. അങ്കം. ൬. മേൽക്കൂട്, മേൽപ്പുര. ൭. മൂടി. ൮. മൂടുപടം. ൯. കട. ൧൦. വൃക്ഷം. ൧൧. ദേഹത്തിൽ നെററിയിലൊമറേറാ ഉള്ള ഒരു അടയാളം.

പടലവിരിയുന്നു-വാഴച്ചുണ്ടിന്റെ പോള പൊളിഞ്ഞു കായ് പുറത്തു വരുന്നു.

പടലി-൧. കൂട്ടം. ൨. പൂപ്പാതിരി.

പടലിടുന്നു-മേച്ചിലിന്നു പടങ്ങ് ഉണ്ടാക്കുന്നു. ൨. വള്ളിയായ സസ്യങ്ങൾക്ക് പടരാൻ പന്തലിടുന്നു.

പടല്ക്കാട്-ഹ്രസ്വമായ കാട്, പടപ്പു നിറഞ്ഞ കാട്.

പടവർദ്ധനം-എലി.

പടവലങ്ങ-പടവലം എന്ന സസ്യത്തിന്റെ കായ് (കറിസ്സാമാനമാണ്).

പടവലം-ഒരു മരുന്നുവള്ളി, പടവലങ്ങ ഉണ്ടാകുന്ന വള്ളി.

പടവാക്ക്-പടപറക

പടവാദ്യം-പടയിൽ കൊട്ടുന്ന വാദ്യം, തമ്പേറും മററും.

പടവാപം-കൂടാരം.

പടവായൻ-പ്രയോജനമില്ലാത്ത വിധം ക്രമംവിട്ടു സംസാരിക്കുന്നവൻ.

പടവാ(യ്)പറക-വൃഥാ അധികം സംസാരിക്ക.

പടവാസകം-വസ്ത്രത്തിന്നു സുഗന്ധമുണ്ടാക്കുന്നതിനായി ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്ന ഒരുതരം ചൂർണ്ണം (പൊടി). വസ്ത്രത്തെ ആശ്രയിച്ചതെന്നർത്ഥം. മറെറാരു പര്യായം- പിഷ്ടാതം.

പടവാസം-൧. അർച്ചല്ലടം, സ്ത്രീകളുടെ അകത്തെ ഉടുപ്പ്. ൨. കൂടാരം. ൩. സുഗന്ധപ്പൊടി.

പടവില്ല്-യുദ്ധത്തിനുള്ള വില്ല്.

പടവിളി-൧. സൈന്യത്തെ വിളിച്ചു കൂട്ടുന്നത്. ൨. നിലവിളി.

പടവീട്-സൈന്യങ്ങൾ പാർക്കുന്ന സ്ഥലം, കൂടാരം.

പടവീരൻ-യുദ്ധസാമർത്ഥ്യമുള്ളവൻ.

പടവ്-൧. ചെറിയ കപ്പൽ. ൨. തളിരമിടുക. ൩. തളിരം. ൪. കല്പടകെട്ടുക.

പടവെട്ട്-യുദ്ധം.

പടവേശ്മം-കൂടാരം.

പടസേന-യുദ്ധത്തിനുള്ള സൈന്യം.

പടഹധ്വനി-പെരുമ്പറകൊട്ടുന്ന ശബ്ദം

പടഹം-൧. പെരുമ്പറ, തപ്പട്ട. മറെറാരു പര്യായം-ആനകം. പടംകൊണ്ട ഹനിക്കപ്പെടുന്നത്. 'പട' എന്ന ശബ്ദത്തെ വിടുന്നത്. ഇങ്ങിനെ അർത്ഥം.

[യുദ്ധാരംഭത്തിൽ പെരുമ്പറ കൊട്ടുന്നതിന്റെ പേർ പടഹം. യുദ്ധം നിറുത്തുമ്പോൾ കൊട്ടുന്നതിന്റെ പേർ എന്നുമാവാം. പടയെ ഹനിക്കുന്നത്. പടതുല്യമായ വാദ്യമുഖം എന്നർത്ഥം.]

൨. കൊല. ൩. കലഹം.

പടററി-ഒരുമാതിരി വാഴ.

പടററിക്കായ്,പടററുകായ്- പടററിവാഴയുടെ കായ്.

പടാ-൧. പടുകയില്ലം, നശിക്കയില്ലം. ൨. കെട്ടുകയില്ലം.

പടാകം-പക്ഷി.

പടാച്ചി-മുഖസ്തുതി. ൨. ദീക്ഷണിവാക്ക്.

പടാച്ചിക്കാരൻ—മുഖസ്തുതി ചെയ്യുന്നവൻ

പടാതിരിക്കുക-വൃക്ഷങ്ങളുടെ വളച്ച് നശിക്കാതിരിക്കുക.

പടാതെ-അ. പട്ടുപോകാതെ,

പടാലുകാ-അട്ടം.

പടാവ്-വലിയ എണ്ണത്തുരുത്തി.

പടി-൧. ഒരളവ്. ൨. കോവണി, ൩. പൊന്നുമുതലായതു തൂക്കുന്നതിനു ഇടയിടുന്ന കട്ടി. ൪. കട്ടിളയുടെ പൂഴിപ്പടി. ൫. പടിവാതൽ. ൬. വഴിച്ചെലവ് ൭. നിരപ്പടി. ൮. വങ്കം മററം. ൯. വള്ളപ്പടി. ൰. ഏട്ടുപടി. ൰൧. നാരായപ്പടി. ൰൨. ആഭരണത്തിൻെറ പടി. ൰൩. റാന്തപ്പടി. പടി(ടീ) സം- ൰൪. വസ്ത്രം. ൰൫. ജലത്തിലുണ്ടാകുന്ന ഒരു ഞെരു. ൰൬. ചെറുകമിഴ്. ൰൭. മലം പുഴു. ൰൮. തിരശ്ശീല. ൰൯. രട്ടശീല, കട്ടിത്തുണി. ൨൰. കയറ്. ൨൰൧. ചവിട്ടുപടി. ൨൰൨. സ്ഥാനം.

പടി-(അ) പോലെ, വണ്ണം. (അപ്പടി =അവ്വണ്ണം). പ്രകാരത്തിൽ. ഉ ം, ഒരുപടി=ഒരുപ്രകാരത്തിൽ.

പടിക-൧. നെയ്ത്തു തുണി. ൨. നദിയിലെ ഒരുമത്സ്യം.

പടികക്കാരം-വെങ്കാരം.

ഇതു രസായനസാധനവർഗ്ഗത്തിൽ ചേന്ന ഒരു ഉപരസദ്രവ്യമാണ്. ഇതു അങ്ങാടിമരുന്ന് ചായത്തിന്നു ഉപായോഗിക്കുന്നതാണെന്നും കാണുന്നു. ഇതു വാതം, വ്രണം, വിസപ്പം, കഫം, പിത്തം, ഛർദ്ദി മുതലായതിനു നന്ന്. സം -സ്ഫടികാരി.

പടിക്കം-ചെറിയ കോളാമ്പി, തുപ്പുന്നതിന്നുള്ളതെ പാത്രം.

പടിക്കൽ-(അ) ഭവനത്തിനു പുറമേയുള്ള വെളിയുടേയും മററം വാതൽക്കൽ, പടിവാതല്ക്കൽ.

പടിക്കൽ-പടിക്കല്ല്, വാതലിനു മുമ്പിലിട്ടിരിക്കുന്ന കല്ല്. തമ്പുരാന്മാർ മററുള്ളവരുടെ വീട്ടിന് 'പടിക്കൽ' എന്നു പറയുന്നു.

പടിക്കാരം-ഒരങ്ങാടിമരുന്ന്, വെങ്കാരം, ചീനക്കാരം.

പടിക്കാൽ-പടിവാതല്ക്കലുംമററം നിറുത്തുന്ന കാൽ.

പടിക്കപ്പാതി-൧. തുകയിൽ അർദ്ധം (പാതി). ൨. നേർപാതി.

പടിക്കോണി-കയറുന്നതിനുള്ള ഏണി.

പടി(ടീ)ക്ഷേപം-തിരശ്ശീല ഇടുക.

പടിഞ്ഞാറ്-ആദിത്യൻ അസ്തമിക്കുന്ന ദിക്ക്. സം-പ്രതീചി. പടി+ഞായർ =പടിഞായർ എന്നതു മാറിയാണ് പടിഞ്ഞാറ് ആയതു്. ഞായർ (സൂര്യൻ) പടിയു (അസ്തമിക്കു)ന്നദിക്ക് എന്നർത്ഥം.

പടിഞ്ഞാറൻകാററ്- പടിഞ്ഞാറുനിന്നു വരുന്ന കാററ്.

പടിഞ്ഞാറേ, പടിഞ്ഞാറെ - പടിഞ്ഞാറുള്ള.

പടിഞ്ഞാറോട്ട്, പടിഞ്ഞാട്ടു-അ. പടിഞ്ഞാറേ ദിക്കിലേക്ക്.

പടിത്തരം-പതിവ്, ചട്ടം, നടപ്പ്.

പടിപ്പുര-പടിക്കലെ പുര, പടിവാതൽ.

പടിമാ-വി. സാമത്ഥ്യമുള്ള.

പടിമാവ്-സാമത്ഥ്യം.

പടിയരഞ്ഞാൺ,പടിയരഞ്ഞാണം- സ്ത്രീകൾ അരയിൽ കെട്ടുന്ന വീതിയുള്ള ഒരുമാതിരി അരഞ്ഞാണം.

പടിയളക്കുന്നു-ദിവസംപ്രതിയുള്ള ചെലവിനു നെല്ലു് അളന്നുകൊടുക്കുന്നു.

പടിയളവു്-ദിവസംപ്രതിയുള്ള ചെലവിനു നെല്ലു് അളന്നുകൊടുക്കുക.

പടിയിക്കുന്നു-കിടത്തുന്നു.

പടിയുന്നു-൧. ശീലം വരുന്നു, ൨. ക്രമേണ കൊണ്ടുവരുന്നു. ൩. ആനയെപ്പോലെ കിടക്കുന്നു. ൪. ആന ചരിയുന്നു. ൫. പടിഞ്ഞിരിക്കുന്നു, താണിരിക്കുന്നു.

പടിയേററം-തിരുവിതാംകൂർ ഇളമുറരാജാവു് തിരുമൂപ്പേല്ക്കുന്ന കർമ്മം. ൨. സ്ഥാനാരോഹണം.

പടിയോല-ചട്ടം നിശ്ചയിച്ചെഴുതിവച്ച ഓല.

പടിവു്-൧. കീഴടക്കം, കീഴ്പ്പെടുത്തൽ ൨. പതിവു്, വഴക്കം.

പടിവട്ടം-വീട്ടിൻെറ മുൻവശം.

പടിവാതൽ-പടിക്കലുള്ള വാതൽ, വെളിയിലെ വാതൽ.

പടീ-പരുക്കൻവസ്ത്രം.

പടീയസ്സ്-വി. ഏററവും സാമർത്ഥ്യമുള്ള.

പടീര-വി. ൧. ഭംഗിയുള്ള. ൨. സ്നേഹമുള്ള.

പടീരജന്മാ-ചന്ദനവൃക്ഷം.

പടീരൻ-കാമദേവൻ.

പടീരം-൧. ചന്ദനം. ൨. മുള്ളങ്കി ൩. കരിങ്ങാലി. ൪ കൃവന്തറ്. ൫ വയൽ ൬. മേഘം. ൭. വാതം എന്ന ദീനം. ൮. അരിപ്പ്, മുറം. ൯. വയറ്. ൧൦. ജലദോഷം. ൧൧. ഉന്നതസ്ഥിതി.

പടു-വി. ൧. സാമർത്ഥ്യമുള്ള, മടികൂടാതെ കാര്യങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന, അല്പനല്ലാത്ത. ൨. ജാഗ്രതയുള്ള ൩. ചൊടിയുള്ള ൪. സുഖമുള്ള. ൫. ദയയില്ലാത്ത. ൬. കുശാഗ്രബുദ്ധിയുള്ള. ൭. ഗംഭീരമായ. ൮. കൌശലമുള്ള ൯. വാക്ധാടിയുള്ള. ൧൦. മുറടായ. ൧൧. ഏരം. ൧൨. ഭയങ്കരമായ.

പടു-൧. വീണതു്. ൨. അഴുകിയതു്. (മലയാളം). ൩. ഉപ്പു്, പൊടിയുപ്പു്, ഇന്തുപ്പു്. ൪. പടവലം. രോഗങ്ങളെ പാടനംചെയ്യുന്നതു് എന്നർത്ഥം. ൫. ക്രൂരൻ. ൬ ചീനക്കർപ്പൂരം ൭ ഭൂതാങ്കശം. ൮ അടവിക്കാച്ചലം, ചെങ്ങലം പരണ്ട. ൯. ഉപ്പുരസം.

പടുക-വൃക്ഷങ്ങളുടെ വളച്ച് അവസാനിക്കുക, നശിക്കുക ൨. മരിക്കുക.

പടു(കം)-കൈപ്പൻപടവലം.

പടുകരണ-ഒരു വൃക്ഷം.

[ഇതു് ഏകദേശം ആലിൻെറ ആകൃതിപോലെയിരിക്കും. ആനകൾക്കു ആഹാരമായിട്ടുള്ളതാണ്. ഈ വൃക്ഷത്തിനു വളരെ വണ്ണവും നീളവുമുണ്ടു്. മിക്കവാറും വനങ്ങളിലും മരുഭൂമിയിലും ഉണ്ടാകുന്നു. ഇതു് വേപ്പിലപോലെ കുറെ വലുതാണ്. പൂവിൻെറ നിറം വെളുപ്പാകുന്നു. വളരെ ചെറുതായിരിക്കും. ഇതു് കഫം, പിത്തം, വിഷം, വ്രണം, ശിരോരോഗം മുതലായവയ്ക്കു നന്നു്. സം-ത്രുണീ. ത-പടുകരണൈ.

പടുകാൽ, പടുകാലം-സുഖമില്ലായ്ക. ൨. ദോഷകാലം.

[ഇതു് ഒരുപചാരവാക്കാകുന്നു.]

പടുകിണർ-പൊട്ടക്കിണർ.

പടുകിഴവൻ-തീരെ വയസ്സൻ.

പടുകുത്തൻ-ജലദോഷം.

പടുകുഴി-൧. ആനക്കുഴി. ൨. വലിയ കുഴി.

പടുക്ക-൧. കിടക്കുന്ന സ്ഥലം. ൨. അതിനുള്ള വിരിപ്പു്. ൩. മെത്ത.

പടുക്കുന്നു-൧. കല്ലുകൊണ്ടു കൈയാല മുതലായതു വെയ്ക്കുന്നു. ൨. വീഴുന്നു.

൩. കിടക്കുന്നു. വീട്ടിന്റെ തറയി (തളത്തി)ൽ തറയോടോ മററാ പാകുന്നു.

പടുജലം-ഉപ്പുവെള്ളം.

പടുഞായം-സാധാരണ പറയുന്ന ന്യായം

പടുത, പടുതാ-൧. സാമർത്ഥ്യം, മിടുക്ക്. ൨. കർമ്മസാമർത്ഥ്യം.

പടുതാ-തിരശ്ശീല, കർട്ടൻ (Curtain)

പടുതാമര-ഒരുമാതിരി പുഴക്കുടി.

പടുതി-സ്വഭാവം, അവസ്ഥ, നടപ്പ്.

പടുതിരി-൧. പടുത്തുന്നൽ, സാധാരണ തയ്യൽ. ൨. കെട്ടാറായ തിരി.

പടുതീ-കാട്ടുതീ, എഴുന്തീ. യാദൃച്ഛികമായി പിടിപെടുന്ന തീയെന്നും കാണുന്നു.

പടുതോരം-൧. കറയവം. ൨. പകുതി വെന്ത യവം മുതലായത്. ൩. ഓവില്ലാത്ത യവം. പര്യായങ്ങൾ-യവകം, കന്മാഷം. ത-കാരാമണി. യവത്തിൽ കുറഞ്ഞ ഗുണമേ ഇതിനുള്ളൂ.

പടുത്തിരിക്ക-കട്ടികൾക്കിരിപ്പാനുള്ള തടുക്ക് (ചെറിയ പായ്.)

പടുത്തു്-വിചാരിച്ചു. (പ-മ)

പടുന്നു-൧. നശിക്കുന്നു. ൨. വൃക്ഷം മുതലായവ നശിക്കുന്നു. ൩. മരിക്കുന്നു. ൪. ഒടുങ്ങുന്നു. ൫. സംഭവിക്കുന്നു. ൬. കുരുക്കിൽ ആകുന്നു. ൭. ആകുന്നു. ൮. ലഭിക്കുന്നു.

പടുപണ്ണി-ഒരു മരുന്ന്, എരുമക്കള്ളി, എരുമത്താളി, മഹിഷരുമ. നല്ല ഇലകൾ ഉള്ളത് എന്നർത്ഥം.

പടുപാഴൻ-കൌശലക്കള്ളൻ, ഒന്നിനും കൊള്ളരുതാത്തവൻ.

പടുപ്പ്-മെത്ത.

പടുഭാഷ-നീചഭാഷ.

പടുഭൂമി-ഫലം തരാത്ത ഭൂമി.

പടുമതി-സാമർത്ഥ്യമുള്ള ബുദ്ധിയോടുകൂടിയവൻ, ബുദ്ധിമാൻ.

പടുമൻ-ഭോഷൻ.

പടുമപ്പണി-ഭോഷന്റെ വേല.

പടുമരം-കാട്ടുമരം.

പടുമുള-താനേയുണ്ടാകുന്ന മുള (നാമ്പ്)

പടുമുളക്കാരൻ-൧. കള്ളൻ. ൨. കപടപുത്രൻ.

പടുമൂട്-൧. തന്നത്താൻ വളരുന്ന തൈ ൨. ക്രുക്ക് മുതലായ ചില നട്ടതലകൾ പറിച്ചാൽ അതിന്റെ ചുവട്ടിൽനിന്നും മററും പിന്നത്തെയാണ്ടിൽ കിളുർത്തു്.

പടുവങ്കൻ-ഒന്നിനും കൊള്ളരുതാത്തെങ്കിലും വലിയവനെന്നു ഭാവിക്കുന്നവൻ.

പടുവൻ-ഒരു ദീനം.

പടുവൻ(നീര്)-ഒരുമാതിരി നീര്.

പടുവല്ലായ്ത്തം-സുഖമില്ലായ്ക. (രാജാക്കന്മാരോടും മററും ഉപചാരമായി പറയുന്നത്).

പടുവാക്ക്-സാരമില്ലാത്ത വാക്ക്.

പടുവാൾ-നിസ്സാരൻ, മുരടൻ.

പടുവാഴ-സാധാരണവാഴ.

പടുവിത്ത്-താനേ വീണു കിളുർത്ത വിത്ത്.

പടൂത്തമം-ഇന്തുപ്പ്.

പടേണി-ഒരുമാതിരി കളി. ഇത് പണ്ടത്തെ യുദ്ധരീതിയായ പടയണിയെ അനുകരിച്ച ഒരുകളിയാണ്.

പടോടജം-൧. ക്രൗൺ. ൨. ക്രുട്ടാരം.

പടോദയം-കമ്പിപ്പാല.

പടോലകം-ഞമഞ്ഞി.

പടോലം-൧. ഒരു പച്ചമരുന്ന്, കയ്പൻ പടവലം. പര്യായങ്ങൾ-ജ്യോൽസ്നി, പടോലികാ, ജാനീ.

ഇത് വാതരോഗം, രക്തപിത്തം, കഫരോഗം, ചൊറി, കുഷ്ഠം, രക്തദോഷം, ജ്വരം, ചുട്ടുനീറൽ മുതലായതിനു

ന്നു്- കൈപ്പൻപടോലത്തെക്കുറിച്ചാണു് ഈ പറഞ്ഞതെല്ലാം. ഇനി ഒരുതരമുണ്ടു്. അതിനു 'സ്വാദു പടോലീ' എന്നു പേർ. പടോലത്തിന്റെ പര്യായങ്ങളുടെ ആദിയിൽ സ്വാദുശബ്ദം ചേർത്താൽ ഇതിന്റെ പര്യായമാകും. ഇതു് അരോചകം, ജ്വരം, അഗ്നിമാന്ദ്യം മുതലായവയ്ക്കു നന്നു്. ബലപ്രദവും, പുഷ്ടികരവും, പഥ്യവുമാകുന്നു. ഇതാണു് നാം കറിക്കു് ഉപയോഗിച്ചുവരുന്ന പടവലം. പര്യായങ്ങൾ-കുലകം, പടോലം, തിക്തകം, പടു.

൧. അച്ചടിശ്ശീല.

പടോലിക,പടോലി-നാ. പടോലം, ചെറുകുമ്മട്ടി. ൧. പിച്ചി. പടോലിക എന്നാൽ പടം പിടിക്കുന്നതെന്നർത്ഥം.

പട്ടു്-വീരവാളി മുതലായ വിശേഷവസ്ത്രം പട്ടുപ്പുഴുവിന്റെ കൂടു പാകപ്പെടുത്തിയെടുക്കുന്ന നൂലുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ വസ്ത്രം.

പട്ട-നാ. മരത്തിന്റെ തൊലി. ൧. ശിപായിമാരുടെ വില്ലു. ൨. വസ്ത്രങ്ങളുടെ ഒരുമാതിരി കര. ൩. തെങ്ങിന്റെയും മററും ഓലമടൽ. ൪. വണ്ടിച്ചക്രത്തിന്റെ ചുററിൽ ഇടുന്ന ഇരിമ്പുചുററു്. ൫. പട്ടു്. ൬. അരയിൽ കെട്ടുന്ന സാധനം, അരപ്പട്ട.

പട്ടക്കാരൻ-നാ. പട്ടം ഏററവൻ, ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ വൈദികൻ. ൧. വില്ലുള്ള ശിപായി. ൨. കൊട്ടാരത്തിലെ ശിപായി.

പട്ടച്ചാരായം-പലതരം പട്ടകൾ വാററിയുണ്ടാക്കുന്ന ഒരുതരം ചാരായം. കരുവേലത്തിൻപട്ടയും കരിപ്പുകട്ടിയും കൂടി വെള്ളത്തിലിട്ടു പുളിപ്പിച്ചു് ആ വെള്ളം വാററിത്തണുപ്പിച്ചെടുക്കുന്നതാണു് പട്ടച്ചാരായം.

പട്ടച്ചാവൽ-ഒരുമാതിരി പക്ഷി.

പട്ടച്ചോമാതിരി - ബ്രാഹ്മണരിൽ ഒരു ന്യായാധിപതി.

പട്ടട-നാ. ശവം ചുടുന്ന സ്ഥലം, ചുടല. ൧. ശവംകഴിച്ചിടുന്നസ്ഥലം, ചുടുകാടു്. ൨. ചിത. ൩. (പട്ട + അട)-പട്ടകൊണ്ടുള്ള ആവരണം ഉ-ം, വെളിയട, കണ്ണട മുതലായവ.

പട്ടണക്കാരൻ-നഗരത്തിൽ പാർക്കുന്നവൻ.

പട്ടണം-നഗരം, ശ്രീരംഗപട്ടണവുംമററും (സം- പട്ടനം, പത്തനം).

പട്ടണംമിരട്ടു്-പുതിയമാതിരി പിത്തലാട്ടം.

പട്ടണവാസി-നഗരത്തിൽ പാർക്കുന്നവൻ.

പട്ടത്താന-രാജാവിന്റെ പ്രധാന ആന.

പട്ടത്താനം-നാ. മലയാളത്തിൽ ചില രാജാക്കന്മാരാൽ കഴിക്കപ്പെടുന്ന ഒരു പ്രായശ്ചിത്ത കർമ്മം. ൧. നാടുനീങ്ങിയ മഹാരാജാക്കന്മാരുടെ ശ്രാദ്ധം.

പട്ടത്തിരി-നമ്പൂതിരിമാരിൽ ഉയർന്ന തരക്കാർ. (വളരെ പഠിപ്പുള്ളവരായിരിക്കും)

പട്ടാദേവി-പട്ടമഹിഷി.

പട്ടൻ-നാ. ഭട്ടൻ. ൧. ബ്രാഹ്മണർക്കു പൊതുവായി പറയുന്ന ഒരു പേർ.

പട്ടനം, പട്ടനീ-തലസ്ഥാനം. (പത്തനം എന്നതിന്റെ പാഠം.)

പട്ടപ്പേർ-മാനിച്ചുകൊടുക്കുന്ന ഒരു പേർ.

പട്ടബന്ധവസനം-പട്ടുവസ്ത്രം.

പട്ടബന്ധം-മുടിചൂടൽ.

പട്ടം-നാ. രാജാക്കന്മാർക്കും പ്രധാനമന്ത്രികൾക്കും ക്രിസ്ത്യാനി വൈദികന്മാർക്കും ഉള്ള സ്ഥാനം. ൧. വസ്ത്രം. ൨. പട്ടു്. ൩. പട്ടണം. ൪. തലപ്പാവു്. ൫. രാജാക്കന്മാർ ചെമ്പുതകിട്ടിൽ എഴുതിക്കൊടുക്കുന്ന ഉടമ്പടി. ൬. പരിച. ൭. ലലാ

ഉപ്പാനം. ൯. നാല്കവലവഴി. ൧൦. കല്പലക, എഴുത്തുമേശ. ൧൧. കസേര, പീഠം. ൧൨. തിരുകക്കല്ല്. ൧൩. വംശം. ൧൪. കാററത്തു പറപ്പിക്കാൻ കടലാസു കൊണ്ടുള്ള സാധനം.

പട്ടംകെട്ടുന്നു-൧. രാജാവാകുന്നു. ൨. കിരീടംധരിക്കുന്നു.

പട്ടംതേയ്ക്കുന്നു-രത്നങ്ങൾ ചാണയിൽ ഉരയ്ക്കുന്നു, രൂപപ്പെടുത്തുന്നു.

പട്ടമന-ബ്രാഹ്മണഭവനം.

പട്ടമഹിഷി-രാജ്ഞിയെന്ന പട്ടം ലഭിച്ചിട്ടുള്ള രാജവല്ലഭ, പട്ടാഭിഷേകസമയത്തിൽ ഭർത്താവിനോടൊന്നിച്ചു സിംഹാസനത്തിൽ ഇരുന്ന് അഭിഷിക്തയായ രാജപട്ടമഹിഷി (ദേവി).

പട്ടമിടുക-രത്നാമുതലായതു് ചതുരത്തിൽ കോണായി വെട്ടിമുറിച്ചു നന്നാക്കുന്ന സമ്പ്രദായം, രത്നം മുതലായതു ചാണയിൽ ഉരച്ചു നന്നാക്കുക

പട്ടയം-നിലം പുരയിടങ്ങൾക്കു് സർക്കാരിൽ നിന്നു കൊടുക്കുന്ന ഒരാധാരം.

പട്ടയ്ക്കുന്നു-അധികവളംകൊണ്ടു് നെല്ലിന്റെയും മററും തണ്ടു് കനത്തുനീണ്ടു ഫലം കുറഞ്ഞതായിത്തീരുന്നു.

പട്ടരഞ്ജക(ന)ം-പത്തംഗം.

പട്ടരംഗം-പത്തംഗം.

പട്ടരാജ്ഞി-പട്ടമഹിഷി

പട്ടർ, പട്ടൻ-൧. തമിഴ്ബ്രാഹ്മണൻ ൨. ചോഴിയൻ ൩. മുക്കാണിയൻ. ൪. ആര്യപ്പട്ടര്.

പട്ടവിചാരിപ്പുകാരൻ-പട്ടക്കാരന്മാരുടെ മേലധികാരി.

പട്ടവിചാരിപ്പ്-പട്ടവിചാരിപ്പുകാരന്റെ ഉദ്യോഗം

പട്ടസം-ഒരുമാതിരി കുന്തം.

'ഖഡ്ഗപട്ടസബാണങ്ങൾ'
(ദേവീമാഹാത്മ്യം)

പട്ടസം എന്നതിനു 'പട്ടയം' എന്ന പര്യായവും കാണുന്നു.

'പെരിയപട്ടയം പരിശകൾ നല്ല'
(വാല്മീകിരാമായണം)

പട്ടാങ്ങ്-സത്യം, പരമാർത്ഥം.

പട്ടാണി-മഹമ്മദീയരിൽ ഒരു ജാതി. (ഹിന്ദുസ്ഥാനിഭാഷ).

പട്ടാദാരൻ-പട്ടയം കിട്ടിയവൻ.

പട്ടാപ്പകൽ-നട്ടുച്ച.

പട്ടാഭിഷിക്ത-വി. പട്ടത്തിനായിട്ടു് അഭിഷേകം ചെയ്യപ്പെട്ട.

പട്ടാഭിഷേകം-രാജാക്കന്മാർക്കു മൂപ്പുവെയ്ക്കുന്ന നാൾ ചെയ്യുന്ന അഭിഷേകം.

പട്ടാംഗം-പട്ടാങ്ങ്.

പട്ടാംബരം-പട്ടുവസ്ത്രം.

പട്ടാസ്സ്-പടക്കം.

പട്ടാളക്കാരൻ-പട്ടാളത്തിലുള്ള ശിപായി, കുഞ്ചുക്കൂട്ടക്കാരൻ പര്യായം-സൈനികൻ.

പട്ടാളം-യുദ്ധത്തിനുള്ള ശിപായിമാരുടെ കൂട്ടം, ശിപായിക്കൂട്ടം. (ഹിന്ദുസ്ഥാനിഭാഷ).

പട്ടാളശ്ശിപായി-പട്ടാളത്തിലെ ശിപായി.

പട്ടാളിച്ചുപോക-കായില്ലാതെ ഇലയോടുകൂടി മാത്രം അധികമായി വളരുക

പട്ടി-വി. ൧. ബലമില്ലാത്ത ൨. ശൌര്യമില്ലാത്ത. ൩. അരിഷ്ടസ്ഥിതിയിലുള്ള ൪. വകയ്ക്കുകൊള്ളാത്തതായുള്ള.

പട്ടി(ട്ടീ), പട്ടിക, പട്ടികാഖ്യം-ചെമന്ന പാച്ചോററി.

പട്ടി-൧. നായ്-പര്യായങ്ങൾ കൌലേയകം, സാരമേയം, കുക്കുരം, മൃഗദംശകം, ശുനകം, ഭഷകം, ശ്വാ (ശുനി,

ശാന്തൻ). പട്ടിയുടെ കുറഞ്ഞ ജീവിത കാലം വർഷം ൧൦-൧൨. കൂടിയതു് ൨൪ വർഷം. ൨. തൊഴുത്തു്. ൩. കൃഷിസ്ഥലം ൪. വേലൻ.

പട്ടിക-൧. ഓടുമുതലായതു മേയുന്നതിന്നു കനം കുറച്ചു അറുത്തു് കഴുക്കോലിൽ തറക്കുന്ന മരം. ൨. ഒരാധാരം. ൩. പേരെഴുതിയ കണക്ക്. ൪ ൟളിട്ടു് (വരച്ചു്) എഴുതിയുണ്ടാക്കുന്നതു്. ൫. മാനനഷ്ടം. ൬ മലങ്കവുങ്ങ്.

പട്ടികയാണി-പട്ടിക തറയ്ക്കുന്ന ആണി

പട്ടികയോടു്-പട്ടികയിൽ മേയുന്നഓടു്

പട്ടിക്കാടു്-തൃശ്ശൂരിന്നും പാലക്കാട്ടിന്നും മദ്ധ്യേയുള്ള ഒരു സ്ഥലം.

പട്ടിക്കുതിര-ഒരുവക ചെറിയ കുതിര, ചീത്തക്കുതിര.

പട്ടിച്ചാൽ-വയലിൽ വളമിട്ടതിന്റെ ശേഷം ചതുരമാക്കുക.

പട്ടിച്ചെവി-ഒരു പച്ചമരുന്നു്.

പട്ടിണി-ഉപവാസം, ഭക്ഷിക്കായ്ക.

പട്ടിപ്പടി-തൊഴുത്തിന്റെ വാതൽ.

പട്ടിപ്പുലി-വള്ളിപ്പുലി, ചെറിയമാതിരി പുലി.

പട്ടിൽ-മുള, മുളക്കൂട്ടം.

പട്ടിലൻ-ക്ഷൌരക്കാരൻ.

പട്ടി(ട്ടീ)ശ(സ)ം - ആയുധവിശേഷം, കൂർത്ത വക്കുള്ള കുന്തം, മുനയുള്ള കുന്തം (പട്ടസം).

പട്ടിഴപ്പടപ്പു്-മുളംകൂട്ടം.

പട്ടീ-നെററിക്കുള്ള ഒരാഭരണം.

പട്ടീൽ-ഓടു മുതലായതു മേയുന്നതിന്നു് കനംകുറച്ചു് അറുത്തു് കഴുക്കോലിൽ തറയ്ക്കുന്ന മരം, വരിച്ചിലിന്നു ഉപയോഗപ്പെടുന്ന വിധം അറുത്ത മരം.

പട്ടീസ്സ്-കണങ്കാലിൽ ചുററുന്നതിനുള്ള വീതി കുറഞ്ഞ ഒരുതരം രോമവസ്ത്രം.

പട്ടുകച്ച-അരയിൽ കെട്ടുന്ന വീതികുറഞ്ഞ ഒരുമാതിരി വസ്ത്രം.

പട്ടുകുട-പട്ടുകൊണ്ടുള്ള കുട.

പട്ടുകോസടി-കിടക്കുന്നതിനായിട്ടു പട്ടുകൊണ്ടു തയ്യിച്ചു പഞ്ഞി നിറച്ചതു്, പട്ടുമെത്ത.

പട്ടുചരടു്-പട്ടുനൂൽകൊണ്ടു പിരിച്ച ചരടു്.

പട്ടുചേല-പട്ടുവസ്ത്രം, പട്ടു്.

പട്ടുട-൧. പട്ടുവസ്ത്രം. ൨. ഉടുക്കുന്ന വസ്ത്രം. ൩. പട്ടുടുക്കുക.

പട്ടുടയാട-ഉടുക്കുന്നതിനുള്ള പട്ടു്.

പട്ടുതലയണ-പട്ടുകൊണ്ടുള്ള തലയണ.

പട്ടുനൂൽ-൧. പട്ടു നെയ്യുന്നതിനുള്ള നൂൽ. ൨. നേർത്ത നൂൽ.

പട്ടുനൂല്ക്കാരൻ-൧. പട്ടുനൂലുണ്ടാക്കുന്നവൻ. ൨. ഒരുമാതിരി നേർത്ത വസ്ത്രം. ൩. പട്ടുനൂൽകൊണ്ടും മററും വസ്ത്രം നെയ്യുന്ന ഒരു ജാതിക്കാരൻ.

പട്ടുനൂൽച്ചണം - പട്ടുനൂലുണ്ടാക്കുന്നതിനുള്ള ഒരുമാതിരി ചണം.

പട്ടുനൂൽപ്പാവു്-൧. പട്ടുനൂൽ ചുററിയ റാട്ടു്. ൨. നേർത്ത വസ്ത്രം.

പട്ടുനൂൽപ്പുഴ, പട്ടുപ്പുഴ-പട്ടുനൂലുണ്ടാക്കുന്ന കൂടുനെയ്യുന്ന ഒരു ജാതിപ്പുഴു.

പട്ടുവസ്ത്രം-പട്ടുനൂലുകൊണ്ടുള്ള വസ്ത്രം.

പട്ടുറുമാൽ-പട്ടു കൈലേസ്.

പട്ടേരി-മലയാളബ്രാഹ്മണരിൽ പഠിത്തമുള്ളവൻ, നമ്പൂതിരിമാരിൽ ചില തറവാട്ടുകാർക്കുള്ള ഒരു സ്ഥാനപ്പേർ.

പട്ടേൽ-അധികാരി. (പട്ടേലന്മാർ=അധികാരികൾ)

പട്ടോപബന്ധങ്ങൾ-പട്ടുമെത്തകൾ

പട്ടോല-൧. പതിവുകണക്ക്. ൨. തിരട്ട്

പട്ടോലക്കാരൻ-കണക്കെഴുത്തുകാരൻ.

[തിരുവിതാംകൂറിൽ-പണ്ടാരപ്പിള്ള. കൊച്ചിയിൽ പാലിയത്തുമേനോൻ. കോഴിക്കോട്ടിൽ-മങ്ങാട്ടച്ചൻ. കോലത്തിൽ-പുതുശ്ശേരിമേനവൻ].

പട്ടോലമേനവൻ— കണക്കെഴുത്തുകാരൻ.

പട്ടോലിക-പട്ടയം.

പട്വീ-സാമർത്ഥ്യമുള്ളവൾ.

പാഠകൻ-വായനക്കാരൻ.

പാഠനം-വായിക്കുക, പാഠം, അഭ്യാസം. പര്യായങ്ങൾ-നിപാഠം, നിപഠം, പാഠം.

പാഠാണി-പട്ടാണി.

പഠി-വായന, വായിച്ചുനോക്കുക, പഠിക്കുക.

പഠിക്കുന്നു-വായിക്കുന്നു, പറയുന്നു, അഭ്യസിക്കുന്നു. (കാ. ക്രി. പഠിപ്പിക്കുന്നു).

പഠിത-വി വായിക്കപ്പെട്ട, പറയപ്പെട്ട, അഭ്യസിക്കപ്പെട്ട, പഠിക്കപ്പെട്ട.

പഠിപ്പിച്ചേക്കാം-അനുഭവിപ്പിച്ചേക്കാം (വ്യംഗ്യാർത്ഥവാചകം).

പണക്കിഴി-൧. വിദ്വൽപരീക്ഷയിൽ ജേതാവിനു നല്കുന്നതിനു നിശ്ചയിച്ച സമ്മാനത്തുക ൨. ഒന്നായി കെട്ടിവച്ചിരിക്കുന്ന പണത്തുക.

പണത, പണത്വം-വില.

പണത്തൂക്കം-ഒരു പൊൻപണത്തിന്റെ ഇട, ഒരു ചക്രത്തിന്റെ ഇട.

പണത്തോളം-അ. ഒരു പണത്തിന്റെ വലിപ്പത്തോളമോ, തൂക്കത്തോളമോ.

പണനം-൧. വില്ക്കുക. ൨. വാതുകൂറുക. ൩. ചരക്കിനു ചരക്കുമാറുക, വിലയ്ക്കു വാങ്ങുക ൪. വ്യാപാരം.

പണപരം-ഉദയരാശിയുടെ രണ്ടാമത്തെയും അഞ്ചാമത്തെയും എട്ടാമത്തെയും പതിനൊന്നാമത്തെയും രാശികൾ.

പണപ്പലക-പണവും മറ്റും എണ്ണുന്ന കുഴിപ്പലക.

പണപ്പെട്ടി — മുതൽ സൂക്ഷിക്കാനുള്ള പെട്ടി.

പണപ്രിയം-പണത്തിലുള്ള ആഗ്രഹം.

പണം-൧. മൂന്നുകഴഞ്ചു ചെമ്പുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ ഒരു നാണയം. ൨. (കലിയൻ പണം) തിരുവിതാംകൂറിൽ ൪ ചക്രം കൂടിയ ഒരു നാണയം. ഉപയുക്തസാധനങ്ങളെ ക്രയവിക്രയം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള സൌകര്യത്തിനുവേണ്ടി സാങ്കേതികമായ വിലയോടുകൂടെ അതതു ഗവൎമ്മെന്റിൽ നിന്നു നിൎമ്മിച്ച ഒരു ഉപകരണമാകുന്ന പദാർത്ഥം. ൩. വെള്ളികൊണ്ടുള്ള നാണയം. പൊന്നുകൊണ്ടുള്ള നാണയം. ൪. ധനം (നാണ്യവിശേഷം), പൊൻപണം, വെള്ളിപ്പണം. ൫. ശമ്പളം, ഇത്ര എന്നു ക്ലിപ്തപ്പെടുത്തിയതെന്നർത്ഥം. ൬. സമ്പത്ത്. ൭ വില. ൮. ദ്രവ്യം. ൯. പന്തയം ൧൦. കളി. ൧൧. പകിടകളി, ചൂത്. ൧൨. ചൂതുകളിയിൽ വാതുപറഞ്ഞു പണയം കെട്ടുക. ഇതുകൊണ്ടു വ്യവഹരിക്കുന്നു എന്നർത്ഥം.

[മുമ്പു നടപ്പുണ്ടായിരുന്ന ഏതാനും പണങ്ങൾ-രാശിപ്പണം (പാശ്ശുരാമസൃഷ്ടം). വീരരായൻ പണം (പുതിയ പണം ൪ അണ ൧ പൈസ) പഴയ പണം (൪ അണ) വെള്ളിപ്പണം-(൩ അണ ൪ പൈ). [൨൦ കവിടി കൂടിയതു് ഒരു കാകിണി. ൪ കാകിണികൂടിയതു് ഒരു പണം എന്നു ഭാസ്കരാചാര്യർ].

പണമാത്രം-അ. പണത്തോളം.

പണമാല-പൊൻപണത്തിൽ കുഴവെച്ചു മാലയാക്കിയതു്.

പണമിട-പണത്തൂക്കം.

പണയക്കാരൻ— പണയം കൊടുത്തവൻ ൨. പണയം വാങ്ങിച്ചവൻ.

പണയച്ചീട്ട്-വസ്തു പണയമായി എഴുതിക്കൊടുത്ത പ്രമാണം.

പണയപ്പാട്-പണയമായി വെച്ച വസ്തു, വസ്തു പണയപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്ന സ്ഥിതി.

പണയപ്പെടുത്തുക-വസ്തുവിന്റെ പണത്തിനു ഉറപ്പായി കൊടുക്കുക.

പണയം-വാങ്ങിക്കുന്ന മുതലിന്റെ ഉറപ്പിനായിട്ടു മുതലുടയക്കാരനു കൊടുക്കുന്ന വസ്തു.

പണയമെടുക്കുക-പണയത്തെ തിരിച്ചെടുക്കുക.

പണയംവയ്ക്കുക-ആഭരണമോ മറ്റൊ പണത്തിനു ഉറപ്പിനായി കൊടുക്കുക.

പണരുക-പൊടികളയുക, പതിർപിടിക്കുക, ചേരുക.

പണവക-വി. പണത്തെ സംബന്ധിച്ച.

പണവക-ഭണ്ഡാരം.

പണവകക്കണക്ക് - വരവുചെലവു കണക്ക്. ൨. വരവുചെലവു എഴുതുന്ന ഉദ്യോഗം (ഉദ്യോഗസ്ഥൻ)

പണവം-൧ ഒരു വാദ്യം, മിഴാവ്, നടമിഴാവ്. ൨. മൃദംഗം. സ്തുതിക്കപ്പെടുന്നത്, വ്യവഹാരത്തെ ഗമിക്കുന്നത് ഇങ്ങിനെ അൎത്ഥം.

[മുരജ്ജ എന്നും കാണുന്നു.]

പണവീ-ശിവൻ.

പണശം-പൃഥാവ്.

പണസം-പൃഥാവ്. (പനസത്തിന്റെ പാഠം).

പണസ്സന്ധി പണം സൂക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള സഞ്ചി.

പണായ-൧. തന്തു ജോലിക്കാൎയ്യങ്ങളും മററും. ൨. ചന്തസ്ഥലം. ൩. കച്ചവടലാഭം ൪. കീൎത്തി, യശസ്സ്, സ്തുതി.

പണായിത,പനായിത-വി. ൧. സ്തുതിക്കപ്പെട്ട. ൨. നിൎവ്വഹിക്കപ്പെട്ട.

പണാൎപ്പണം-ഉടമ്പടി.

പണാസ്ഥികം-കവടി.

പണി-൧. വേല. ൨. പ്രവൃത്തി. ൩. ഉദ്യോഗം. ൪. കൌശലം. ൫. കാൎയ്യം. ൬. ഉപായം. ൭. പ്രയാസം. ൮. ജീവനം. ൯. ദുഃഖം. ൰. പ്രയോജനം. ൰൧. അവസ്ഥ. ൰൨. നടപ്പ്.

പണി-൧. പിശുക്കൻ. ൨. ദുൎമ്മാൎഗ്ഗക്കാരൻ.

പണികയറുന്നു - വേലകഴിഞ്ഞു പോകുന്നു.

പണിക്കത്തി-കമ്മാളസ്ത്രീ.

പണിക്കൻ-കമ്മാളൻ. ൨. ചോകോന്മാൎക്കു കൊടുക്കുന്ന ഒരു സ്ഥാനപ്പേർ.

പണിക്കർ-ശൂദ്രൎക്കുള്ള ഒരു സ്ഥാനപ്പേർ. ൨. ജ്യോതിഷക്കാരൻ. ൩. ക്ഷുദ്രക്കാരൻ

പണിക്കാരൻ-൧. വേലക്കാരൻ. ൨. ഭൃത്യൻ, ൩. സൂത്രപ്പണിക്കാരൻ. ൪. ഉപായി, സമ്പ്രദായക്കാരൻ.

പണിക്കുറ-വേല മുഴുവനാകായ്ക. ൨. വേലയുടെ ബാക്കി.

പണിക്കുററം-വേലയുടെ തെററ്.

പണിക്കുററംപിഴയ്ക്കുക-ചാവുക. (രാജാക്കന്മാരോടുംമററും പറയുന്ന ഉപചാരവാക്ക്).

പണിക്കുളി-വേലക്കുളി.

പണിക്കൊട്ടിൽ(ല്)- വേലചെയ്യുന്നതിനായി കെട്ടിയുണ്ടാക്കീട്ടുള്ള സ്ഥലം.

പണിക്കോൽ-നെയ്ത്തുകാരുടെ ഒരു സാമാനം, നെയ്ത്തിനെ പരത്തുന്നതിനുള്ള ഒന്നിപ്പിച്ച പടികൾ.

പണിക്കോപ്പ്-അതാതു വേലയ്ക്കു വേണ്ടുന്ന ഉപകരണം.

പണിത, പണിത—വി. സ്തുതിക്കപ്പെട്ട.

പണിതവ്യ-വി. വില്പാനുള്ള, വില്പാൻ കൊള്ളാവുന്ന.

പണിത്തരം-പണിതുണ്ടാക്കിയ വസ്തു. ൨. നല്ലവേല. ൩. വേലയുടെ ഉപായം. ൪. വഞ്ചന. ൫. വേലയുടെ മന്തിരി.

പണിത്തല-വേലചെയ്തുവരുന്ന സ്ഥലം.

പണിപ്പാട്-൧. പണിതുണ്ടാക്കിയ വസ്തു. ൨. വേല.

പണിപ്പുര-വേലചെയ്യാനുണ്ടാക്കിയപുര [ആശാരി, കരുവാൻ, തട്ടാൻ, മൂശാരി, കമ്മാളൻ മുതലായ കൈവേലക്കാരുടെ പണിപ്പുരകൾ (ആലകൾ) പേർ= ആവേശനം, ശില്പിശാലം]

പണിപ്പെടുന്നു-൧. പ്രയാസപ്പെടുന്നു. ൨. ദുഃഖിക്കുന്നു.

പണിപ്പെൺ-വീട്ടുവേലക്കാരി

പണിപ്പൊന്ന്-ആഭരണങ്ങൾ തീർക്കുന്നതിനുള്ള പൊന്ന്.

പണിമാൻ-നാലു കുടിക്കാർ, കരിയാട്ടിലെ വീട്ട്, ഒരു ജാതിക്കാർ. (പണ്ട് ഇവരുടേയും കമ്മാളരുടേയും ക്ഷൌരകൻ).

പണിയൻ - മലമ്പ്രദേശങ്ങളിലെ ഒരു ജാതി കൃഷിക്കാരൻ.

പണിയുന്നു-൧. വേലചെയ്യുന്നു. ൨. വണങ്ങുന്നു. ൩. പ്രയോഗിക്കുന്നു (കാ. ക്രി. പണിയിക്കുന്നു.)

പണിവിചാരിപ്പ്— വേലക്കാരിലുള്ള അധികാരം

പണിസ്ഥലം-വേലസ്ഥലം.

പണ്ടകം-ഒരു വാദ്യം.

പണ്ടകശാല, പണ്ടികശാല-സർക്കാർ വകക്കും മററും ചരക്കുകൾ ശേഖരിച്ചു വയ്ക്കുന്ന സ്ഥലം.

പണ്ടത്തെ-അ. പണ്ടേയുള്ള, മുമ്പിനാലേയുള്ള.

പണ്ടത്തെത്ത്-൧. പണ്ടു കഴിഞ്ഞസ്ഥിതി. ൨. പഴയത്.

പണ്ടപ്പരപ്പ്— വിസ്താരമായിട്ടുണ്ടാക്കിയത്.

പണ്ടം-൧. ഭക്ഷണവസ്തു. ൨. വസ്തു, സാധനം ൩. ആഭരണം. ൪. ചരക്ക്. ൫. പാത്രങ്ങളും മററും. ൬. വയറ്. ൭. കാര്യസാരം.

പണ്ടാരക്കരം-കുടിയാനവന്മാർ സർക്കാരിന് ഒടുക്കേണ്ട കരം.

പണ്ടാരക്കാര്യം-സർക്കാർകാര്യം.

പണ്ടാരക്കററി-പള്ളിവകയ്ക്കു കാണിക്കയിടുവാനായി സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള കുററി.

പണ്ടാരത്തി-പണ്ടാരത്തിൻെറ സ്ത്രീ.

പണ്ടാരം-ഭണ്ഡാഗാരം, ഭണ്ഡാരം.

പണ്ടാരം-വി. രാജാവിനെ സംബന്ധിച്ച 'പണ്ടാരമായുള്ള സിംഹാസനങ്ങളിൽ' (ധ്രുവചരിതം തുള്ളൽ)

പണ്ടാരം-ഭിക്ഷയാചിച്ചു നടക്കുന്ന ജാതി. (പണ്ടാരമായി=തെണ്ടിയായി). ൨. ഭണ്ഡാരം. ൩. വസൂരിവന്നു ചത്ത ശവം. ൪. വസൂരികൊണ്ടുള്ള മരണം.

പണ്ടാരക്കാ(ക്കോ)ഴി-ജലത്തോടു സംബന്ധപ്പെട്ടു നില്ക്കുന്ന ഒരു പക്ഷി. നീർക്കാക്ക എന്നു ചിലർ പറയുന്നു. പര്യായങ്ങൾ-പുഷ്കരാഹ്വയം, സാരസം.

പണ്ടാരമാക്കുക-പുറമ്പോക്കായി കിടക്കുക

പണ്ടാരവക-സർക്കാർവക.

പണ്ടാരി-൧. ശൂദ്രരിൽ ഒരു താണജാതിക്കാരൻ. ഇവർ പാലും തൈരും വിററ് ഉപജീവിക്കുന്നു. ൨. ഖജനാസൂക്ഷിക്കുന്ന ആൾ, ശ്രാപ്പ്.

പണ്ടാല - സാമന്തന്മാർക്കുള്ളതിൽ ഒരു പേർ.

പണ്ടി-൧. വയറ്, കീഴ്‌വയറ്. ൨. കടവയറ്.

പണ്ടിക-നാ. ഉത്സവം. ൨. സദ്യ. ൩. വിരുന്ന്.

പണ്ടിവയറൻ-കുടവയറുള്ളവൻ.

പണ്ട്-അ. പൂൎവ്വം, മുമ്പ്, കഴിഞ്ഞകാലത്ത്.

[പണ്ടുള്ളതിന്റെ പേർ-പുരാണം, പ്രതനം, പ്രത്നം, പുരാതനം, ചിരന്തനം]

പണ്ടുപണ്ടേ-അ. മുമ്പിനാലെ.

പണ്ടുള്ളവർ-പൂൎവ്വം മുൻപെയുള്ളവർ, പൂൎവ്വന്മാർ.

പണ്ടേ-അ. മുമ്പേ, മുമ്പിനാലേ.

പണ്ടേയുള്ള, പണ്ടത്തെ-വി. മുൻപേയുള്ള, മുമ്പിനാലെയുള്ള.

പണ്ടേപ്പോലെ-അ. മുമ്പേ കഴിഞ്ഞ കാലത്തേപ്പോലെ.

പണ്ഡ-നാ. ജ്ഞാനം. ൨. വിദ്യ, അറിവ്, പഠിപ്പ്.

പണ്ഡൻ-ആണും പെണ്ണുമല്ലാത്തവൻ(നപുംസകൻ), ലജ്ജനിമിത്തം നാടുവിട്ടു പോകുന്നവൻ എന്നൎത്ഥം.

പണ്ഡാവൽ-വി. ബുദ്ധിയുള്ള.

പണ്ഡിതകൻ-വിദ്വാൻ.

പണ്ഡിതൻ-വിദ്വാൻ, വിശേഷബുദ്ധിയുള്ളവൻ.

പണ്ഡിതമ്മന്യൻ, പണ്ഡിതമാനി-വി. വിദ്വാൻ എന്നു നടിക്കുന്നവൻ.

പണ്ഡിതം-നാ. സമൎത്ഥം. ൨. അറബിക്കുന്തുരുക്കം.

പണ്ണുക-ചെയ്യുക, പ്രവൎത്തിക്കുക, ഉണ്ടാക്കുക. ഇതു് തമിഴിൽനിന്നു വന്നതാണ് (ഇതിനു മലയാളത്തിൽ സംഭോഗം ചെയ്ക എന്നും ഒരൎത്ഥമുണ്ട്).

പണ്യ-വി. വില്ക്കപ്പെടേണ്ടുന്ന.

പണ്യന്ധാ-ഒരുതരം പുല്ല്.

ആയുധംകൊണ്ടുള്ള സദ്യോവ്രണം ഉടൻ വരട്ടും. മലത്തെ ഇളക്കും.

പണ്യം-വില്ക്കേണ്ടതായ സാധനം.

പണ്യവിലാസിനി-നഖഗന്ധം (?).

പണ്യവീഥി, പണ്യവീഥിക-പീടിക, അങ്ങാടിത്തെരുവ്, വരിവരിയായ കച്ചവടസ്ഥാനം എന്നൎത്ഥം.

പണ്യശാല-നാ. കച്ചവടസ്ഥലം, തെരുവ്. ൨. പീടിക.

പണ്യാ-ചെറുപുന്ന, വാലുഴവം. കച്ചവടം ചെയ്യപ്പെടുന്നതെന്നൎത്ഥം. (വാലുഴവ് എന്ന തമിഴു വ്യാഖ്യാനം).

പണ്യാംഗന-തേവിടിച്ചി.

പണ്യാജീവൻ-കച്ചവടക്കാരൻ. പണ്യം (കച്ചവടം) ഉപജീവനമാൎഗ്ഗമായിട്ടുള്ളവൻ എന്നൎത്ഥം.

പണ്യാജീവം-തെരുവ്.

പണ്യാന്ധാ-ഒരുതരം പുല്ല്. (പണ്യന്ധ എന്നതു നോക്കുക).

പത-വി. പാലിക്കപ്പെട്ട, രക്ഷിക്കപ്പെട്ട

പത-നുര.

പതക-വി. പതിക്കുന്ന, വീഴുന്ന.

പതകം-നാ നിന്ദ. ൨. വിവാദം. ൩. (സം). ഗണിതശാസ്ത്രത്തിലെ ഒരുമാതിരി കണക്ക്.

പതകരി-ഒരുവക കുഷ്ഠരോഗം. (പടകരി) പതസരി-എന്നും കാണുന്നു.

പതകിക്കുന്നു-നാ. നിന്ദിക്കുന്നു. ൨ വിവദിക്കുന്നു.

പതക്കം-കല്ലുവെച്ച ഒരുമാതിരി ആഭരണം. (പദകം എന്നതിന്റെ തത്ഭവം)

പതക്ക്-അരക്കൂട്ട്, മെഴുകു.

പതഗം-പക്ഷി. പതം (പക്ഷം-ചിറക്) കൊണ്ടു ഗമിക്കുന്നതു് എന്നൎത്ഥം.

പതച്ചിൽ-നുരവരിക.

പതഞ്ജലി-ഒരു മഹൎഷി, യോഗസിദ്ധാന്ത കൎത്താവ്.

സ്വർഗ്ഗത്തിൽനിന്നു പാണിനിയുടെ ഉള്ളംകൈയിൽ ഒരു ചെറിയ സർപ്പമായി വീഴുകയാൽ ഈ പേരുണ്ടായി. രണ്ടായിരത്തി അറുപതുകൊല്ലം മുമ്പു ജീവിച്ചിരുന്നു. ഇദ്ദേഹം യോഗം സ്ഥാപിച്ചു. വ്യാകരണമഹാഭാഷ്യത്തിന്റെ കർത്താവാണ്.

പതൽ(ത്ത്)- പക്ഷി. ഗമിക്കുന്നതെന്നർത്ഥം.

പതൽഗ്രഹം-പു. കോളാമ്പി. വീഴുന്നതിനെ ഗ്രഹിക്കുന്നതെന്നർത്ഥം. മറ്റൊരു പര്യായം-പ്രതിഗ്രാഹം.

'ഭൂമൌ പതൽഗ്രഹഃ' (കാമസൂത്രം)

൨. സൈന്യങ്ങളെ ശേഖരിക്കുക.

പതൽപ്രകർഷം-കാവ്യത്തിൽ വാക്യദോഷങ്ങളിൽ ഒന്ന്.

എടുപ്പിലുള്ള ഔജ്ജ്വല്യം ക്രമേണ ക്ഷയിക്കുന്നതാണ് ഇതിന്റെ ലക്ഷണം.

പതൽഭീരു-പുള്ള്, രാജാളി.

പതത്രം-പു. ചിറക്. പറക്കുന്നവനെ രക്ഷിക്കുന്നതു് എന്നർത്ഥം.

'വിനാപതത്രം വിനതാതനൂജൈഃ' (ശ്രീഹർഷൻ)

൨. വാഹനം.

പതത്രി-പക്ഷി. പതിക്കുന്നതെന്നർത്ഥം. പറക്കുന്നതെന്നുമാവാം.

പതത്രീ-പു. പക്ഷി. ചിറകുള്ളതു് എന്നർത്ഥം. ൨. ശരം ൩. കുതിര.

പതത്രികേതനൻ-വിഷ്ണു.

പതത്രിരാജൻ-ഗരുഡൻ.

പതദ്ഗ്രഹം-പു കോളാമ്പി. ൨. സൈന്യത്തിന്റെ പിൻപു്.

പതന-വി. പതിക്കുന്ന, വീഴുന്ന.

പതനം-പു. വീഴ്ച.

[പതനശീലന്റെ പേർ-പതയാലു, പാതുകൻ].

൨. ആളോടി. ൩. നടക്കല്ല്. ൪. പറക്കുക. ൫. കീഴ്പെട്ടു വരിക, ഇറങ്ങുക. ൬. ഉദിക്കുക. ൭. നരകത്തിൽ വീഴുക. ൮. താഴ്ന്നനിലയിലാവുക. ൯. നശിക്കുക. ൰. മരണം. ൰൧. ഗർഭസ്രാവം. ൰൨. വ്യവകലനം (കുറയ്ക്കുക) ൰൩. നദി ചെന്നുചേരുന്നതു്.

പതനവേഗം-വീഴുന്നതിന്റെ വേഗം (ശക്തി).

പതനസ്ഥലം—നദിചെന്നു ചേരുന്ന സ്ഥലം.

പതനി-അക്കാനിയുടെ രൂപാന്തരം.

തെങ്ങ്, പന മുതലായ വൃക്ഷങ്ങളിൽനിന്ന് എടുക്കുന്ന മധുവിന് അക്കാനി എന്നു പേർ. ക്രമുകം തല്ലി അഗ്രം മുറിച്ചു ചുണ്ണാമ്പുതേച്ചു് അതിൽ നിന്ന് അക്കാനി എടുക്കുന്നു. ഇതിനെ കുറുക്കി കരിപ്പട്ടിയാക്കുന്നു. ഇതിന്റെ രൂപാന്തരമായി പതനിയും അതിന്റെ രൂപാന്തരമായി പനംകൽക്കണ്ടും ഉണ്ടാക്കുന്നു. മേൽപറഞ്ഞതിന്മണ്ണും തന്നെ ക്രമുകളെ തല്ലിചെത്തി താളിതേച്ചു് എടുക്കുന്ന മധുവത്രെ കള്ളു്. ഇതിനെ പുളിപ്പിച്ചു വാറ്റുന്നതാണ് ചാരായം.

പതനീയ-വി. പതിക്കത്തക്ക, വീഴത്തക്ക.

പതപത-അ. പു. പതുക്കെ. ൨. നുര വരിക.

പതപാകം-നല്പനില.

പതപ്പു്-ഉച്ചി. പത (ചലി)ക്കുന്നതു് എന്നർത്ഥം. കൈക്കുഞ്ഞുങ്ങളുടെ ഉച്ചി പരിശോധിച്ചാൽ ചലിക്കുന്നതു കാണാം.

പതം-പു. മയം. ൨. കൊയ്ത്തുകാർക്കു കൊടുക്കുന്ന അവകാശം. ൩. സാവധാനം. ൪. സമയം. ൫. താഴ്മ. ൬. അവ

സ്ഥ. ൭. ക്രമം. ൮ ക്ഷീണം. ൯ നിർവ്വാഹം. ൧൦ ഒപ്പം. ൧൧. (സം) വീഴ്ച. ൧൨. പാപ്പ്. ൧൩. പോകുക. ൧൪. വീഴുക. ൧൫. ഇറങ്ങുക. ൧൬ നേരം. ൧൭. ചിറക്.

പതാ-പദം (പ-മ)

പതംകഴിക്കുന്നു-മുക്കുവന്മാർ ഒരു ചെറിയ കടൽ മുഴുവൻ സൂക്ഷ്മമായി തുഴഞ്ഞു പോവുന്നു.

പതംഗൻ-൧. ആദിത്യൻ. ൨, കൃഷ്ണൻ.

പതംഗമം-പക്ഷി.

പതംഗം-൧. പക്ഷി. പൊട്ടിപ്പുറപ്പെടുന്ന എന്നർത്ഥം. ൨. പാററം. ൩. രസം. ൪. ഒരുമാതിരി ചന്ദനം. ൫. പന്ത്. ൬. കിളികൊള്ളിച്ചെന്നെല്ല്. ൭. തീപ്പൊരി (വേദത്തിൽ പ്രയോഗം). ൮ പതംഗം. ൯. എരിക്ക്. ൧൦. നീരിരിപ്പ. ൧൧. പൂച്ച.

പതാഗിക-ഒരുവക തേനീച്ച. പറക്കുന്ന എന്നർത്ഥം. മററൊരു പര്യായം-പുത്തികം.

ചിററീച്ച എന്നും കാണുന്നു. ഇതു സരഘയെക്കാൾ ചെറുതായിരിക്കും. ചെറുതേനീച്ച എന്നു ഇതിനെ പറയുന്നതു നന്നായിരിക്കും. ഇതിൻെറ തേൻ ഘൃതതുല്യമാകുന്നു.

പതാംഗീ-പക്ഷി, ൨. മറിക്കുന്നി.

പതാചിക-ഞാൺ

പതാറ്-കൊയ്ത്തുകാർക്കു കൊടുക്കുന്ന പതം കററമെതിച്ച് നെന്മണി ഉതിർത്തു കൊടുക്കുന്നതിൻെറ കൂലി.

പതമൻ-ചന്ദ്രൻ. ൨, പക്ഷി. ൩. ശലഭം.

പതയൽ-നുരവരിക.

പതയാലു-വി. വീഴുന്ന, പതനശീലമുള്ള

പതയുന്നു-നുരവരുന്നു, പതയുള്ളതായിത്തീരുന്നു.

പതയ്ക്കുന്നു-നുരവരുത്തുന്നു ൨. നീന്തുന്നു.

പതയ്പ്പ്-നുരയുണ്ടാക്കുക.

പതർ-൧. പതിർ, നെല്ലിലും അരിയിലും കൊള്ളരുതാതെ (ചീത്തയായി)കിടക്കുന്നത്, പറന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത്. ൨. ബദ്ധപ്പാട്.

പതച്ച്-൧. ബദ്ധപ്പാട്. ൨. ചിന്തിപ്പ്. ൩. ചേച്ചുകേട്. ൪. എന്തു ചെയ്യണമെന്നറിയാതെ വിഷമിക്കുന്നത്. ൫. പറപ്പിക്കൽ.

പതമ്മ-൧. ബദ്ധപ്പാട്. ൨. പതിരിൻെറ സ്ഥിതി.

പതവാരം-ഭൂമി സംബന്ധിച്ചു രാജാവിനു കൊടുക്കേണ്ടതായ നികുതി.

'പതവാരം' എന്ന നികുതി തിരുവിതാംകൂറിൽ നടപ്പുണ്ടായിരുന്നു.

പതസൻ-ചന്ദ്രൻ. ൨. പക്ഷി. ൩. ശലഭം.

പതസരി-ആനയുടെ പ്രത്യേകമായ ഒരു പ്രായത്തെ കാണിക്കുന്ന (നെററിയിലുള്ള വെളുത്ത പുള്ളികൾ) ചിഹ്നം. സം. പത്മകം.

പതറൽ-൧. ബദ്ധപ്പാട്. ൨. ചിന്തിപ്പ്. ൩. ചേച്ചുകേട്. ൪. പറപ്പിക്കൽ. ൫. ചിതറൽ.

പതറിക്ക-൧. ദൂരത്താക്കുക, ചിന്തിക്കുക. ൨. പറിപ്പിക്ക. ൩. കഴപ്പത്തിലാക്കുക. ൪. ബദ്ധപ്പെടുത്തുക ൫. ചിതറിക്കുക. ൬. പറത്തുക.

പതറിക്കലങ്ങു-ഭയപ്പെട്ടു വിറച്ചും

പതറുന്നു-൧. ബദ്ധപ്പെടുന്നു, ഭയപ്പെടുന്നു. ൨. ചാടുന്നു.

പതാക-൧. കൊടിക്കൂറ. പറന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതെന്നർത്ഥം. ൨. വലിയ ഉപകഥ. ൩. അടയാളം. ൪. സൌഭാഗ്യം. ൫. കൊടിമരം. ൬. നാടകാംഗം.

പതാകാംശുകം-കൊടിക്കൂറ.

'കേതോഃ പതാകാംശുകമെന്നപോലെ'
(അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളം)

പതാകാവ്യൂഹം-വ്യൂഹഭേദം (വ്യൂഹം എന്നാൽ സൈന്യത്തെ നിശ്ചിതസ്ഥലത്തു നിറുത്തുക എന്നർത്ഥമാകുന്നു).

പതാകാസ്ഥാനകം-നാടകത്തിലെ ഒരു വേഷവിശേഷം.

'യത്രാർത്ഥേ ചിന്തിതേന്യസ്മിം
സ്തല്ലിംഗോന്യഃ പ്രയുജ്യതേ,
ആഗന്തുകേന ഭാവേന
പതാകാസ്ഥാനകം തു തത്'
(സാഹിത്യദർപ്പണം)

പതാകി-കൊടിക്കൂറക്കാരൻ. പതാകയുള്ളവനെന്നർത്ഥം.

പതാകിക-വി. പതാകയുള്ള.

പതാകിനീ-സൈന്യം.

പതാപത-വി. ൧. പോകുന്ന. ൨. വീഴാനായി ചരിയുന്ന.

പതി-൧. ഭർത്താവ്. രക്ഷിക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം. മററു പര്യായങ്ങൾ-ധവൻ, പ്രിയൻ, ഭർത്താവ്. ൨. പ്രഭു. ൩. ഉടയക്കാരൻ. ൪. അധികൃതൻ. ൫. ഒളിപ്പ്. ൬. നഗരം. ൭. മലകളിൽ പാർപ്പുള്ള സ്ഥലം. ൮. കുടിയിരിപ്പ്. ൯. അനക്കം, പോക്ക്. ൧൦. പാർപ്പ്. ൧൧. ഉടയക്കാരി. ൧൨. യജമാനസ്ത്രീ. പതി-പാലനം ചെയ്യുന്നവൻ. പാലനം ചെയ്യുക-രക്ഷിക്കുക. രൂഢിയായിട്ടു-പതി=ഭർത്താവ്. ൧൩. സ്വാമി.

പതി-ഗൃഹം (ഭൂമി എന്നർത്ഥം-ദ്രാവിഡം)
'പതിപരമ്പൊരുളിവയെന്നകമേ'
(ഗീത)

പതി-പള്ള്. ഉദാ-പതിനൊന്ന്, പതിനഞ്ചു മുതലായവ.

പതിക്കുന്നു-൧. വീഴുന്നു. ൨. കണക്കിൽ എഴുതുന്നു. ൩. അച്ചിൽ ഒട്ടിക്കുന്നു. ൪. ഉറപ്പിക്കുന്നു. ൫. ഒട്ടിക്കുന്നു. ൬. വസ്തുവിനെ ഒരാളിന്റെ പേർക്കു കൊടുക്കുന്നു. (കാ. ക്രി. പതിപ്പിക്കുന്നു)

പതിഘ്നി-ഭർത്താവിനെ കൊല്ലുന്നവൾ.

പതിച്ചൽ-൧. പതിയുക, പതിപ്പ്. ഒട്ടിച്ചുതകയും മററും. ൨. അച്ചിൽ ഒട്ടിക്ക. ൩. കണക്കിൽ എഴുതുക. ൪. വീഴുക (വീഴ്ച).

പതിഞ്ഞ-വി. ൧. സാവധാനമുള്ള. ൨. താഴ്മയുള്ള. ൩. ഒട്ടിച്ചേർന്ന.

പതിഞ്ഞനില-സാവധാനം ൨. താഴ്മ.

പതിഞ്ഞപാകം-സാവധാനം.

പതിത-വി. ൧. പതിക്കപ്പെട്ട, വീഴപ്പെട്ട. ൨ തോല്പിക്കപ്പെട്ട. ൩. ഭ്രഷ്ടായ.

പതിതത്വം-൧. വീഴ്ച, ൨. ഭ്രഷ്ട്.

പതിതൻ-ഭ്രഷ്ടൻ, കീഴ് പതിച്ചവൻ, പിഴകിയവൻ.

പതിതസാവിത്രികൻ-ഉപനയനകർമ്മം നടത്താത്തവനോ, വിധിക്കു വിപരീതമായി നടത്തിയവനോ ആയ ബ്രാഹ്മണനോ, ക്ഷത്രിയനോ, വൈശ്യനോ.

പതിതോല്പന്ന-വി. ഭ്രഷ്ടനിന്ന.

പതിത്വം-൧. അധികാരം. ൨. ഭർത്തൃത്വം. ൩. (മലയാളം) ഭ്രഷ്ട്.

പതിദേവതാ, പതിദേവാ-ഭർത്താവിനെ ദൈവത്തെപ്പോലെ വിചാരിക്കുന്നവൾ, പതിവ്രത.

പതിനഞ്ച്-പത്തും അഞ്ചും കൂടിയ തുക

പതിനായിരം-പത്തുതവണ ആയിരം കൂടിയ തുക.

പതിനാലുലോകങ്ങൾ-കീഴിൽ ൭, മുകളിൽ ൭ ഇങ്ങിനെ ലോകങ്ങൾ ൧൪.

മേൽലോകങ്ങൾ.

൧. ഭൂലോകം } ആകാശഗ്രഹങ്ങളുടെ ഇരിപ്പിടം.
൨. ഭുവർല്ലോകം }

൩. സ്വർല്ലോകം-ദേവേന്ദ്രന്റെ ഇരിപ്പിടം.

൪. മഹർല്ലോകം-വിഷ്ണുവിന്റെ ഇരിപ്പിടം.

൫. ജനലോകം-മനുഷ്യരുടെ ഇരിപ്പിടം

൬. തപോലോകം-ഋഷികളുടെ ഇരിപ്പിടം.

൭. സത്യലോകം-ബ്രഹ്മാവിന്റെ ഇരിപ്പിടം.

കീഴ്ലോകങ്ങൾ.

൧. അതലം-യമപുത്രന്റെ (വലന്റെ) ഇരിപ്പിടം.

൨. വിതലം-പരമേശ്വരന്റെ ഇരിപ്പിടം.

൩. സുതലം-മഹാബലിയുടെ ഇരിപ്പിടം

൪. രസാതലം-രാക്ഷസന്മാരുടെ ഇരിപ്പിടം.

൫. തലാതലം-മായാമയിയുടെ ഇരിപ്പിടം.

൬. മഹാതലം-സർപ്പത്തിന്റെ ഇരിപ്പിടം.

൭. പാതാളം-നാഗങ്ങളുടെ ഇരിപ്പിടം.

[മേല്പറയപ്പെട്ട ലോകങ്ങൾ വിരാൾ പുരുഷന്റെ ഓരോ അംഗങ്ങളായി കല്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.]

പതിനാഴി-൧. പത്തു നാഴികൂടിയ അളവ്. ൨. അഗ്രശാലപ്പുര, വലിയ ഇടങ്ങഴിക്കു പത്തിടങ്ങഴി കൊള്ളുന്ന പറ.

പതിനാഴിപ്പുര-അഗ്രശാലപ്പുര.

പതിനാറ്-പത്തും ആറും കൂടിയ തുക.

പതിനെട്ടടവുകൾ-ഖതിരം, കളകം, ചട്ടുലം, മണ്ഡലം, വൃത്തചക്രം, സുകങ്കാളം, വിജയം, വിശ്വമോഹനം, തിര്യങ്മണ്ഡലം, ഗജയാനഖേടഗഹ്വരം, ശത്രുഞ്ജയം, ഭസൗഭദ്രം, പടലം, പുരഞ്ജയം, കായവൃദ്ധി, ശിലാഖണ്ഡം, ഗദാശാസ്ത്രം, അനന്തമം ഇവ ൧൮-ം.

പതിനെട്ട്-പത്തും എട്ടും കൂടിയ തുക.

പതിനെണ്ണായിരം-പതിനെട്ട് ആയിരം കൂടിയ തുക.

പതിനേഴ്-പത്തും ഏഴും കൂടിയ തുക.

പതിനൊന്ന്-പത്തും ഒന്നും കൂടിയതുക.

പതിന്നാങ്ക്-പതിനാലാമത്തെ പക്കം.

പതിന്നാല്-പത്തും നാലും കൂടിയ തുക.

പതിമ്പറ-പത്തുപറ.

പതിമ്മടങ്ങ്-വി. പതിരട്ടിച്ച്.

പതിപത്നിമാർ-ഭർത്താവും ഭാര്യയും.

പതിപത്നീ—ഭർത്താവുള്ളവൾ, സുമംഗലീ. മറ്റൊരുപര്യായം-സഭർത്തൃക.

[ഭർത്താവൊന്നിച്ചിരിക്കണമെന്നില്ല; ഭർത്താവ് ഉണ്ടായാൽ മതി]

പതിപാതിനി-ഭർത്താവിനെ കൊല്ലുന്നവൾ.

പതിപ്പായിനില്ക്ക-ഉറച്ചു നില്ക്കുക.

പതിപ്പിക്കുന്നു-പതിക്കാൻ ഇടയാക്കുന്നു, വീഴ്ത്തുന്നു.

പതിപ്പ്-൧. പതിക്കുക, പതിച്ചൽ. ൨. വീഴ്ച.

പതിപ്രാണാ-പതിവ്രതാ.

പതിമരം-൧. വാതിലിന്റെ മുകളിലത്തെ കട്ടിളപ്പടി. ൨. പല്ലിത്തടി.

പതിമുകം-ഒരു വലിയ വൃക്ഷം.

കായുണ്ടാകുന്ന വൃക്ഷമല്ല. ഇത് അധികവും ഞാവൽപാർശ്വത്തിലും കേദാരത്തിലും ഉണ്ടാകുന്ന ഈ വൃക്ഷത്തിന്റെ തടി പാടലവർണ്ണവും പത്മഗന്ധവുമുള്ളതാണ്, കഫം, പിത്തം, വിസർപ്പം, വിസ്ഫോടം, വ്രണം, വിഷം, രക്തദോഷം, ചുട്ടുനീറൽ മുതലായവയ്ക്കു നന്ന്. സം-പത്മകം.

പതിമുക്കഴഞ്ച്-പതിമൂന്നു കഴഞ്ച്.

പതിമുഖം-൧. കരുതിക്കൂട്ടി മറച്ചുവെച്ചിരുന്ന അപകടം. ൨. ഭർത്താവിന്റെ മുഖം

പതിമൂക്കൻ-പതിഞ്ഞ മൂക്കുള്ളവൻ.

പതിമൂക്കി-പതിഞ്ഞ മൂക്കുള്ളവൾ.

പതിമൂക്ക്-പതിഞ്ഞമൂക്ക്.

പതിമൂന്ന്-പത്തും മൂന്നും കൂടിയ തുക.

പതിംവരാ-൧. സ്വേച്ഛയാ ഒരു ഭർത്താവിനെ വരിപ്പാൻ തുടങ്ങുന്നവൾ, തനിക്കൊത്ത ഭർത്താവിനെ താൻ തന്നെ വരിക്കുന്നവൾ. പതിയെ വരിക്കുന്നവൾ എന്നർത്ഥം. മററു പര്യായങ്ങൾ സ്വയംവരാ, വര്യാ. ൨. കരിഞ്ചീരകം.

പതിയൻ-൧. സാവധാനക്കാരൻ ൨. ഒരുമാതിരി ശർക്കര.

പതിയൻശർക്കര-ഒരുമാതിരി ശർക്കര, പതിയുന്ന ശർക്കര.

പതിയാൻ-൧. പരവൻ. ൨. എണ്ണ ആട്ടിപ്പിഴിയുന്ന ഒരുവക ജാതിക്കാരൻ.

പതിയിരിക്കുന്നു-ഒളിച്ചിരിക്കുന്നു, പാത്തിരിക്കുന്നു. (സ. ക്രി-പതിയിരുത്തുന്നു)

പതിയിരിപ്പ്-ഒളിച്ചിരിപ്പ്, പാത്തിരിപ്പ്.

പതിയുന്നു-൧. ചേർന്നു പററുന്നു. ൨. കണക്കിലുൾപ്പെടുന്നു. ൩. ഉറപ്പാകുന്നു (സ. ക്രി-പതിക്കുന്നു.)

പതിർ-(വി) കൊള്ളരുതാത്ത.

പതിർ-അരിവെക്കാത്തനെല്ല്, ചാഴി, ചണ്ടു്, പര്യായങ്ങൾ-കഡംകരം, ബുസം

പതിർപിടിത്തം-നെല്ലിലേ പതിർ കളക.

പതിർമ്മ-പതുമ, പതിരിന്റെ സ്ഥിതി.

പതിവ്-൧. നിലം പുരയിടങ്ങൾക്കു സർക്കാരിൽ നിന്നും കൊടുക്കുന്ന ഒരാധാരം ൨. ചട്ടം. ൩. സാധാരണ സ്ഥിതി. ൪ ഏല്പാട്.

പതിവായിട്ട്-അ. ദിവസം പ്രതി.

പതിവുകാരൻ-ദിവസന്തോറും വേല ചെയ്യുന്നവനും മററും. ൨. എന്നും ഉള്ളവൻ. ൩. വസ്തുക്കൾ പേരിൽ പതിഞ്ഞു കിട്ടിയവൻ.

പതിവേദൻ-ശിവൻ.

പതിവ്രത-ഭർത്തൃശുശ്രൂഷയാകുന്ന വ്രതത്തോടുകൂടിയവൾ. മററുപര്യായങ്ങൾ-സുചരിത്രാ, സതീ, സാദ്ധ്വീ.

[ഇവിടെ പതിശബ്ദത്തിനു ലക്ഷണയാ പതിശുശ്രൂഷ എന്നു താല്പര്യം]

പതിററടി-പത്തു് അടിനീളം, പത്തു ചുവട്.

പതിററിപ്പത്തു്-കേരളത്തിൽ നിർമ്മിച്ച പുരാതനമായ ഒരു തമിഴ് ഗ്രന്ഥം.

പതീയന്തീ-ഭർത്താവിനു യുക്തയായവൾ

പതു-പത്തു്.

പതുക്കം-൧. അമച്ച്. ൨. ഒളിപ്പ്. ൩. മറയ്ക്കൽ. ൪. ഞെരിപ്പ്. ൫. പിതുങ്ങൽ. ൬. മാർദ്ദവം.

പതുക്കവേ, പതുക്കെ-അ. സാവധാനമായി.

പതുക്കുന്നു-ഒളിച്ചുവയ്ക്കുന്നു, മറയ്ക്കുന്നു.

പതുങ്ങൽ-൧. അമപ്പ്. ൨. ഒളിപ്പ്, ഒളിച്ചിരിപ്പ്. ൩. മറയ്ക്കൽ. ൪. പിതുങ്ങൽ. ൫. ഞെരിപ്പ്.

പതുങ്ങുന്നു-൧. ഒളിക്കുന്നു. ൨. ഞെരിയുന്നു. ൩. പിതുങ്ങുന്നു. ൪. അമരുന്നു.

ഘ. മറയുന്നു. (സ-ക്രി. പതുക്കുന്നു).

പതുത്ത-വി. മൃദുവായ.

പതുത്തു-മന്ദിച്ചു.

പതുപതുപ്പ്-മാർദ്ദവം.

പതുപതേ-അ. മാർദ്ദവമായി.

പതുപ്പത്തു്-പത്തുവീതമായ.

പതുപ്പിക്കുന്നു-മാർദ്ദവം വരുത്തുന്നു.

പതുപ്പ്-ക. മാർദ്ദവം. ഖ. വിനയം, ഗർവില്ലായ്മ.

'പതുപ്പോടുക്ഷാന്തിയുമുടയവരായേ'
(ശീത-മാധവപ്പണിക്കർ)

പതുമ-മാർദ്ദവം.

പതുമുകം-ഒരങ്ങാടിമരുന്നു്.

പതേർ-വി. ക. പറക്കുന്ന. ഖ വീഴുന്ന ഗ. പോകുന്ന, നീങ്ങുന്ന.

പതത്രം-ക. പക്ഷി. ഖ. കുഴി. ഗ. ഒരളവു്.

പതേരി-പതസരി (ഇതു് പതസരിയുടെ തത്ഭവമാണ്)

പതംഗം-ചപ്പങ്ങം.

ഇതു് ഒരു ചന്ദനഭേദമാണ്. കഫം, പിത്തം, രക്താതിസാരം, മുതലായവയ്ക്കു നന്നു്. ഇതിന്റെ കാതൽ ചെമപ്പുനിറമാണ്. വസ്ത്രരാഗത്തിനു് ഉപയോഗപ്പെടുന്നു. സം-പതംഗം. തമിഴിൽ-ചപ്പങ്കി.

പത്തഞ്ഞൂറു്-വളരെ.

പത്തനപ്പടി-വീട്ടുവാതിൽ.

പത്തമ്പതു്-കുറെ.

പത്തനം-ക ഭവനം. ഖ പട്ടണം, രാജധാനിയുള്ള നഗരം, തലസ്ഥാനം. അങ്ങുമിങ്ങും നിന്നു ജനങ്ങൾ ഇവിടെ പതന്തി (വന്നുചേരുന്നു). അതിനാൽ ഈ പേരുണ്ടായി.

പത്തനാടി-ഗൃഹിണി, ഭാര്യ. വീട്ടിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നവൾ എന്നർത്ഥം.

പത്താംഗം-പത്തങ്ങം.

പത്തൽ-വേലി കെട്ടുവാൻ കുഴിച്ചു നാട്ടുന്ന കോൽ.

പത്താക്ക്-ഒരുവക നാണയം.

[പൊൻപത്താക്ക്, വെള്ളിപ്പത്താക്ക്, തടിപ്പത്താക്ക്, തലപ്പത്താക്ക് മുതലായവ].

ഇതു് റോമരാജ്യത്തുള്ള ഒരു നാണയമാകുന്നു. കേരളത്തിൽ വന്നതു് അവിടെനിന്നാണ്.

പത്താമത്തു്-അ. പത്താമതു.

പത്താം,പത്താമത്തെ-വി. ഒമ്പതാമത്തേതു കഴിഞ്ഞാൽ വരുന്ന.

പത്തായക്കാരൻ-നെല്ലു വേണ്ടുവോളം നേടി വച്ചിട്ടുള്ളവൻ.

പത്തായക്കെട്ട്-പല പത്തായങ്ങൾ ഒരുമിച്ചു ചേർത്തു പണിതതു്.

പത്തായപ്പുര-പല പത്തായങ്ങൾ ഉള്ള പുര, നെൽപ്പുര.

പത്തായം,പത്താഴം-ധാന്യങ്ങളും മറ്റും ശേഖരിക്കുന്നതിനുള്ള മരക്കൂട്.

പത്തായിരം-വി. അനവധി, എണ്ണമില്ലാത്ത.

പത്തി-ക. പാമ്പിന്റെ ഫണം. ഖ. കൈത്തലം. ഗ. സൈന്യവിഭാഗം. (സ-വിശേഷം ഗമിക്കുന്നതു് എന്നർത്ഥം. അക്ഷൌഹിണി എന്നതു നോക്കുക)

'ഏകേഭൈകരഥാത്ര്യശ്വാ
പത്തിഃ പഞ്ചപദാതികാ'
(അമരം).

ഒരു ആനയും, ഒരു തേരും, മൂന്നു കുതിരയും, അഞ്ചു കാലാൾപടയും കൂടിയതു് ഒരു പത്തി.

'ഏകേഭൈകരഥാ ത്ര്യശ്വാ
പത്തിഃ പഞ്ചപദാതികാ
ത്രയശ്ച തുരഗാസ്തജ്ജ്ഞൈഃ
പത്തിരിത്യഭിധീയതേ'

൪. കാലാള്. ൫. നടപ്പ്, ഗമനം. ൬. ഉല. (പത്രി എന്നതിന്റെ തത്ഭവം) ൭. മുറിമരുന്ന്. ൮. വീരൻ. ൯. ശൂരൻ ൧൦. വരി, നിര.

പത്തിക-വി. കാൽകൊണ്ടു നടക്കുന്ന

പത്തിക്കാൽ-നിരക്കാൽ.

പത്തിക്കീറ്റ്-സുഗന്ധവസ്തുക്കളെക്കൊണ്ടുള്ള അലങ്കാരം, സ്ത്രീകളുടെ സ്തനകപോലാദികളിൽ കസ്തൂരികുങ്കുമാദികളെക്കൊണ്ടു വിലാസാർത്ഥം മകരികാദ്യാകാരമായി എഴുതപ്പെടുന്നത്. പര്യായങ്ങൾ—പത്രലേഖാ, പത്രാംഗുലി.

പത്തിരട്ടി-പതിന്മടങ്ങ്.

പത്തിരി-ന. ഒരുമാതിരി അപ്പം, പുളിപ്പിക്കുന്ന സാധനം ചേർക്കാത്ത ഒരുവക അപ്പം, മാമ്പഴം, മാവുകൊണ്ടുള്ള അപ്പം. ൨. ജാതിക്കയുടെ പുറത്തിരിക്കുന്ന സാധനം.

പത്തിരുപത്-കുറേ.

പത്തിൽ-ഒരുമാതിരി അപ്പം.

പത്തിവാൾ-ഒരായുധം, ചെറിയ വാൾ.

പത്തിസംഹതി-ന. കാലാൾ (പത്തിപ്പട)ക്കൂട്ടം. ൨. സൈന്യവിഭാഗക്കൂട്ടം.

പത്തിറ്-മാവുകൊണ്ടുള്ള ഒരുമാതിരി അപ്പം (പത്തിരി).

പത്ത്-ന. രണ്ടു അഞ്ചുകൂടിയ തുക. ൨. കാല് (ചരണം). നടക്കുന്നത് എന്നർത്ഥം 'പദം' എന്നുമാവാം.

'പദാനിലാക്ഷാരസപാടലാനി'

പത്ത്-ചെലവ്.

പത്തുദിക്കുകൾ-നാലുദിക്കുകളും അവയുടെ മൂലകളും ആകാശവും ഭൂമിയും.

പത്തുവ-മഹമ്മദുജഡ്ജിമാരുടെ വിധി. (അറബിഭാഷ).

പത്തുരം-മീനാങ്ങാണി.

പത്തേമാരി-കടലിൽകൂടി അടുത്ത പ്രദേശങ്ങളിൽ സാമാനം കയററിക്കൊണ്ടു പോകുവാനുള്ള വലിയ തോണി.

പത്ഥ്യം-ന. ഇഷ്ടം, പ്രിയം. ൨. ഔഷധത്തിനും ശരീരത്തിനും ഹിതമല്ലാത്തവ ഉപയോഗിക്കാതിരിക്കുന്ന സ്ഥിതി.

പത്ഥ്യാവക്ത്രം-ഒരു വൃത്തം.

'ഓജങ്ങളിൽ തരംപോലെ
വിപുലാലക്ഷണങ്ങളും
ചേർത്തു പത്ഥ്യാവക്ത്രവൃത്തം
പ്രയോഗിക്കുന്നു സൂരികൾ'
(വൃത്തമഞ്ജരി)

പത്നീ-ന. ഭാര്യ. ൨. അഗ്നിസാക്ഷികമായി വിവാഹംചെയ്ത ഭാര്യ. യാഗാദികർമ്മങ്ങളിൽ ഭർത്താവോടുകൂടി തുടർന്നിരിക്കുന്നവളെന്നർത്ഥം. മററു പര്യായങ്ങൾ—പാണിഗൃഹീതി, ദ്വിതീയാ, സഹധർമ്മിണി, ഭാര്യ, ജായ, ദാരങ്ങൾ.

പത്നീകൻ-ഭാര്യയുള്ളവൻ.

പത്നീപ്രണയം-ന. ഭാര്യയുടെ സ്നേഹം. ൨. ഭാര്യയോടുള്ള സ്നേഹം.

പത്നീസഹായൻ-ഭർത്താവ്.

പത്മകം-ന. ആനയുടെ പത്മകരി, ആനയുടെ മുഖാദികളിൽ കാണുന്ന പുള്ളിക്കുത്ത്. ൨. ഒരങ്ങാടിമരുന്ന്, പതുമുകം. ൩. താമരയുടെ രീതിയിൽ നിരത്തുന്ന സൈന്യം ൪. കോട്ടം

പത്മകരൻ-വിഷ്ണു. കൈയിൽ താമരപ്പൂവുള്ളവൻ.

പത്മകരാ-ലക്ഷ്മി.

പത്മകല്പം-ബ്രഹ്മാവിന്റെ ഒടുവിൽ കഴിഞ്ഞ കല്പവർഷം.

പത്മകീ-ആന.

പത്മകേസരം-താമരയല്ലി.

പത്മഗന്ധി-പത്മുകം.

പത്മഗർഭൻ-൧. ബ്രഹ്മാവ്. ൨. വിഷ്ണു. ൩. ശിവൻ. ൪. സൂര്യൻ.

പത്മഗർഭാ-പുണ്യലാഭത്തിനായ് രാജാക്കന്മാർ കഴിക്കുന്ന ഒരു അഷ്ടയന്തിരം, താമരയിൽ കൂടിയുള്ള [illegible]ത്ത ജനനം.

പത്മഗുണാ-ലക്ഷ്മി.

പത്മഗൃഹാ-ലക്ഷ്മി.

പത്മചാരിണി-കരത്താമര, ഓരിലത്താമര, ഓരിതൾത്താമര, നിലത്താമര. പത്മംപോലെ ചരിക്കുന്നവളെന്നർത്ഥം.

പത്മജൻ-ബ്രഹ്മാവ്.

പത്മജാതൻ-ബ്രഹ്മാവ്.

പത്മതന്തു-താമരവളയം, താമരനൂൽ.

പത്മദർശനം-ചെഞ്ചല്യം.

പത്മൻ-൧. അഷ്ടനാഗങ്ങളിൽ ഒന്ന്. ൨. ചക്രവർത്തികളിൽ ഒന്ന്. ൩. രാമൻ. ൪. ഒരു അസുരൻ.

പത്മനാഭൻ, പത്മനാഭി- വിഷ്ണു. നാഭിയിൽ പത്മമുള്ളവൻ എന്നർത്ഥം.

പത്മനാഭാത്മജൻ-പരമേശ്വരൻ.

പത്മനാളം-താമരത്തണ്ട്.

പത്മപത്രം-താമരയില.

പത്മപത്രം, പത്മപർണ്ണം-൧. ഒരു മരുന്നുചെടി, പുഷ്കരമൂലം. താമരപോലെയുള്ള ഇലകൾ ഉള്ളത് എന്നർത്ഥം. ൨. മേട്ടുത്താമര (സ്ഥലപത്മം)

പത്മപാണി-൧. ബ്രഹ്മാവ്. ൨. വിഷ്ണു ൩. സൂര്യൻ.

പത്മപാദർ- ശ്രീശങ്കരാചാര്യസ്വാമിയുടെ പ്രധാന ശിഷ്യൻ.

പത്മപുരാണം-പുരാണങ്ങളിൽ ഒന്ന്. ഇതിൽ വിഷ്ണുവിന്റെ ഗുണങ്ങളെ ശിവൻ പാർവതിയോടു വർണ്ണിച്ചു പറയുന്നു.

പത്മബന്ധം- ചിത്രം എന്നതിൽപ്പെട്ട ഒരു അലങ്കാരം.

പത്മബന്ധു-൧ സൂര്യൻ. ൨. എരിക്ക്. ൩. തേനീച്ച.

പത്മഭവൻ-ബ്രഹ്മാവ്.

പത്മഭാസൻ-ശിവൻ.

പത്മഭൂവ്-ബ്രഹ്മാവ്.

പത്മം-൧. താമര. ൨. വൈശ്രവണന്റെ നവനിധികളിൽ ഒന്ന്. ശ്രീക്കിരിപ്പിടം എന്നർത്ഥം. ൩. പത്മകം, ആനയുടെ പതകരി, പുള്ളി. ൪. ഒരു മരുന്ന്. ൫. കാരീയം. ൬. പുഷ്കരമൂലം ൭. പത്മുകം. ൮. ചായ്യ്. ൯. താമരയുടെ മാതിരിയിലുള്ള ഒരു ആഭരണം. ൧൦. താമരയുടെ ആകൃതിയിൽ നിറുത്തിയ സൈന്യം. ൧൧. ഒരു വലിയ സംഖ്യ (One thousand billions) ൧൨. മനുഷ്യശരീരത്തിലുള്ള ഒരു അടയാളം. ൧൩. ഒരുമാതിരി ക്ഷേത്രം. ൧൪. ആന. ൧൫ ഒരുമാതിരി സംയോഗം.

പത്മയോനി-ബ്രഹ്മാവ്.

പത്മരജസ്സ് - താമരയല്ലി, താമരപ്പൂമ്പൊടി.

പത്മരാഗം-ചെമന്ന രത്നം. പത്മതുല്യമായ രാഗത്തോടുകൂടിയത് എന്നർത്ഥം. പത്മരാഗമണി.

പത്മരൂപാ- ലക്ഷ്മി, സമ്പൽസ്വരൂപിണി.

പത്മലാഞ്ഛനാ-൧ ലക്ഷ്മി. ൨ സരസ്വതി. ൩. താരാ

പത്മലാഞ്ഛനൻ-൧. കുബേരൻ. ൨. ബ്രഹ്മാവ്. ൩. സൂര്യൻ. ൪. രാജാവ്.

പത്മലോചനൻ-താമരപ്പൂപോലെ മനോഹരമായ കണ്ണുള്ളവൻ. (സ്ത്രീ-പത്മലോചനാ.)

പത്മവാസാ-ലക്ഷ്മി.

പത്മവ്യൂഹം-സൈന്യത്തെ താമരയുടെ ആകൃതിയിൽ അണിനിരത്തുന്നതു്.

പത്മസംഭവൻ-ബ്രഹ്മാവു്.

പത്മസമാസനൻ-ബ്രഹ്മാവു്.

പത്മസ്നുഷാ-പ്ര. ഗംഗ. വ. ലക്ഷ്മി. ന. ദുർഗ്ഗാ.

പത്മഹസ്തൻ-വിഷ്ണു.

പത്മഹാസൻ-വിഷ്ണു.

പത്മാ-പ്ര. ലക്ഷ്മി. താമരപ്പൂവിനെ ധരിച്ചവൾ എന്നൎത്ഥം. വ. ചെവരത്തി. പത്മസദൃശമായ പൂവുള്ളതെന്നൎത്ഥം. ന. ഓരിലത്താമര. ര. തിരുതാളി. ഉ. മഞ്ചട്ടി. നൃ. ഇലവങ്ങപ്പൂവു്.

പത്മാകരം-താമരപ്പൊയ്ക. താമരക്കിരിപ്പിടം എന്നൎത്ഥം.

പത്മാക്ഷൻ-പ്ര. വിഷ്ണു. വ. സൂൎയ്യൻ. പത്മംകൊണ്ടു കളിക്കുന്നവൻ എന്നൎത്ഥം. ന. സുന്ദരൻ.

പത്മാക്ഷം-താമരക്കുരു.

പത്മാക്ഷി-താമരപ്പൂവുപോലെ മനോഹരമായ കണ്ണുള്ളവൾ, സുന്ദരി.

പത്മാടം-തകര. പത്മത്തെപ്പോലെ ഗമിക്കുന്നതു് എന്നൎത്ഥം.

പത്മാനന്ദകവി-ഒരു സംസ്കൃതകവിയാണു്. ജൈനൻ. വൈരാഗ്യശതകത്തിന്റെ കൎത്താവു്.

പത്മാലയൻ-ബ്രഹ്മാവു്.

പത്മാലയാ-ലക്ഷ്മി. താമരപ്പൂവിലിരിക്കുന്നവൾ എന്നൎത്ഥം.

പത്മാവതി-പ്ര. ലക്ഷ്മി. വ. വിന്ധ്യപൎവ്വതത്തിലുള്ള ഒരു നഗരം. ന. ഓരിലത്താമര.

പത്മാസനൻ-പ്ര. ബ്രഹ്മാവു്. വ. ശിവൻ.

പത്മാസനം - യോഗികൾ ധ്യാനിക്കുമ്പോഴു മററും ഇരിക്കുന്ന ഒരുമാതിരി ഇരിപ്പു്. വീരാസനത്തിൽ ഇരുന്നു് പിൻഭാഗത്തുകൂടി വലത്തുകൈകൊണ്ടു ഇടത്തു തുടമേലിരിക്കുന്ന വലത്തു കാൽ പെരുവിരലിനേയും ഈപ്രകാരം ഇടത്തു കൈകൊണ്ടു വലത്തു തുടമേലിരിക്കുന്ന ഇടത്തു കാൽ പെരുവിരലിനേയും പിടിച്ചു താടിയെ തൊണ്ടക്കുഴിക്കു താഴെ വെച്ചു് നാസാഗ്രത്തെ നോക്കിയുള്ള ഇരിപ്പു്. ഈ ആസനം യോഗികളുടെ വ്യാധിയെ ശമിപ്പിക്കും.

പത്മാസനാ-സരസ്വതി.

പത്മി- ആന. ശരീരത്തിന്മേൽ പത്മങ്ങൾ (പുള്ളികൾ) ഉള്ളതു് എന്നൎത്ഥം.

പത്മിനി-പ്ര. താമരപ്പൊയ്ക, താമരപ്പൂവുള്ളതു് എന്നൎത്ഥം. വ. സ്ത്രീകൾ നാലുതരമുള്ളതിൽ ഒന്നാമത്തെവൾ.

'ഭവതികമലനേത്രാ നാസികാക്ഷുദ്രരന്ധ്രാ
അവിരളകുചയുഗ്മാ ചാരുകേശീകൃശാംഗീ
മൃദുവചന സുശീലാ ഗീതവാദ്യാനുരക്താ
സകലതനുസുവേശാപത്മിനീപത്മഗന്ധം'
(രതിമഞ്ജരി)

ന. പിടിയാന. ര. താമരവളയം. ഉ. താമരപ്പൂക്കൂട്ടം. നൃ. പതിവ്രതയും ധീരയുമായ രജപുത്രരാജ്ഞി. തന്റെ ഭൎത്താവും റാണായും ആയ ഭീമസിംഹനെ ഈ സ്ത്രീരത്നം അല്ലാവുദീന്റെ ക്രൂരതയിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെടുത്തി.

പത്മിനീപതി-പ്ര. സൂൎയ്യൻ. പത്മിനിയുടെ ഭൎത്താവു് എന്നൎത്ഥം.

സൂൎയ്യോദയത്തിൽ താമരപ്പൂ വിടരുന്നതുകൊണ്ടു് ഈ പേർ സിദ്ധിച്ചു.

വ. എരിക്കു്.

പത്മിനീപുടം- താമരയിലകൊണ്ടുണ്ടാക്കപ്പെട്ട വിശറി.

പത്മിനീവല്ലഭൻ-ആദിത്യൻ.

പത്മിനീഷ(ഖ)ണ്ഡം-പ്ര. താമര നിറഞ്ഞ സ്ഥലം. വ. താമരക്കൂട്ടം.

ചില ദേശങ്ങളിൽ ഷകാരത്തിനു പകരം ഖകാരം ഉച്ചരിച്ചു വരുന്നു. ഉദാഹരണം-പാഷണ്ഡൻ, പാഖണ്ഡൻ.

പത്മേശൻ-വിഷ്ണു.

പത്മോത്തരം-കയിമ്പു.

പത്ത്യംഗം-സേനയുടെ പങ്ക് (ഭാഗം).

പത്രകം-൧. ഇല. ൨. ലവങ്കമരത്തിന്റെ ഇല. ൩. പത്തിക്കീററ്. ൪ പച്ചില. ൫. കറുവായില.

പത്രതരു-പീനാറി.

പത്രദാരകം-അറപ്പുവാൾ.

പത്രപരശു-ഒരുമാതിരി ചെറിയ അരം, കത്തിരി, പൊടിവെട്ടിക്കത്രിക, സാണ്ണം മുതലായവ മുറിപ്പാനുള്ള ആയുധം. പത്രതുല്യമായ (ഇലയോളം കനമുള്ള) പരശു എന്നർത്ഥം. മറെറാരു പര്യായം-വൃശ്ചനം.

പത്രപാലം-കത്തി.

പത്രപാലി-കത്രിക.

പത്രപാശ്യാ-നെററിപ്പട്ടം, ഒരു ഇല പോലെ പരന്ന ബന്ധനസാധനം എന്നർത്ഥം. മറെറാരു പര്യായം-ലലാടിക

പത്രപിശാചിക-ഇലകൊണ്ടുള്ളതൊപ്പി

പത്രപുഷ്പാ-തുളസി.

പത്രപ്രവൎത്തനം-പത്രം നടത്തുന്ന പ്രവൃത്തി

പത്രബന്ധം-പുഷ്പംകൊണ്ടു അലങ്കരിക്ക

പത്രബാലം-തുഴ, അടനയമ്പ്.

പത്രബീജം-ഇലമുളച്ചൽ, വിശേഷതരമായ ഒരു തൈ.

പത്രഭംഗം, പത്രഭംഗി-പത്തിക്കീററ്
'ഗണ്ഡസ്ഥലങ്ങളിൽ പത്രഭംഗം'
(ശിവപുരാണം)

പത്രം-൧. ഇല. വൃക്ഷത്തിൽനിന്നു വീണു പോകുന്നത് എന്നർത്ഥം. ൨. ചിറക്. പറക്കുവാനുള്ള കരണം എന്നർത്ഥം. ൩. അമ്പിൻതൂവൽ. ൪. വർത്തമാനക്കടലാസ്. ൫. എഴുത്ത്. ൬. വാഹനം. ഇതുകൊണ്ട് ഗമിക്കുന്നതിനാൽ ഈ പേരുണ്ടായി. ൭. ഇലവങ്ഗവൃക്ഷത്തിന്റെ ഇല. ൮. തൊട്ടുകറി. ൯. കത്തി. ൰. പച്ചില. ൧൧. ആധാരം മുതലായവ എഴുതുന്നതിനു സൎക്കാരിൽനിന്നു ഏൎപ്പെടുത്തീട്ടുള്ള മുദ്രപ്പത്രം.

പത്രംപചാ-മരമഞ്ഞൾ.

പത്രമാനം-൧. കപ്പനിരപ്പ്. ൨. അടിസ്ഥാനം.

പത്രരചന-പത്തിക്കീററ്, പത്തിക്കീറെഴുതുന്നത്.

പത്രരഥം-൧. പക്ഷി. ചിറകുകളാകുന്ന രഥമുള്ളത് എന്നർത്ഥം. ൨. ചക്രവാകപ്പക്ഷി.

പത്രരേഖാ-൧. പത്തിക്കീററ്. ൨. പത്രത്തിലെ ലക്ഷ്യം.

പത്രലതാ-ഒരു വൃത്തം.

പത്രലേഖ-പത്തിക്കീററ്. സ്ത്രീകളുടെ സ്തനകപോലാദികളിൽ കസ്തൂരി, കുങ്കുമം മുതലായവകൊണ്ട് വിലാസാർത്ഥം മകരികാദ്യാകാരമായി എഴുതപ്പെടുന്നത്, പച്ചകുത്ത്. മറെറാരു പര്യായം-പത്രാംഗുലി.

പത്രലേഖകൻ-വർത്തമാനക്കടലാസ്സിലേക്ക് എന്തെങ്കിലും എഴുതുന്നവൻ.

പത്രലേഖനം-൧. ഓലയിലും മററും എഴുതുക. ൨. പത്തിക്കീറെഴുതുന്നത്. ൩. വർത്തമാനപ്പത്രങ്ങളിൽ എഴുതുന്നത്. ൪. പത്രത്തിലുള്ള ലേഖനം.

പത്രവല്ലി-൧. പത്തിക്കീററ്.
'ഉന്മീലൽപത്രവല്ലീം പൃഥുലകുചഭരാം'
(ഉത്തരാസ്വയംവരം കഥകളി)
൨. പലാശി. ൩. തുച്ചടം.

പത്രവില-൧. പത്രത്തിന്റെ വില ൨. വർത്തമാനക്കടലാസ്സിന്റെ മാന്യത.

പത്രശ്രേഷ്ഠം-കൂവളം.

പത്രാഖ്യം-൧. പച്ചില. ൨. താലീസപത്രം.

പത്രാധിപത്യം-പത്രാധിപന്റെ ജോലി (സ്ഥാനം).

പത്രാധിപൻ - പത്രം നടത്തുന്ന പ്രധാനി.

പത്രാംഗം-൧. ചെമന്ന ചന്ദനം, രക്തചന്ദനം. പത്തിക്കീറ മുതലായതിൽ ഉപയോഗപ്പെടുന്നത് എന്നർത്ഥം. ൨. പത്രാംഗം (പതിമുകം). ഇതിന്റെ അംഗത്തിൽ പത്രങ്ങൾ ഉള്ളതിനാൽ ഈ പേർ വന്നു.

പത്രാംഗുലി-പത്തിക്കീറ്. മറ്റൊരു പര്യായം-പത്രലേഖം. (പത്രലേഖ എന്ന ശബ്ദം നോക്കുക.)

പത്രാഞ്ജനം-മഷി.

പത്രാഢ്യം-തിപ്പലിമൂലം.

പത്രാലയം-പത്രത്തെ സംബന്ധിച്ച കാര്യങ്ങൾ നടത്തുന്ന സ്ഥലം.

പത്രാവലി-൧. കാവിമണ്ണ്. ൨. ഇലകളുടെ കൂട്ടം. ൩. പത്തിക്കീറ്.

പത്രാസ്സ്-പകിട്ട്, ആഡംബരം, ശൃംഗാരം. (അറബിഭാഷ.)

പത്രാസ്സുകാരൻ-ശൃംഗാരക്കാരൻ.

പത്രി-വി. ൧. ചിറകുള്ള. ൨. തൂവലുള്ള.

പത്രി-൧. പക്ഷി. ൨. ജാതിപത്രി.

പത്രിക-൧. എഴുത്ത്. ൨. ഇല. ൩. ജാതിപത്രി. ൪. പ്രതിഭാഗത്തുനിന്നു കോർട്ടിൽ ബോധിപ്പിക്കുന്ന വാദം.

പത്രികാവാദം-എഴുത്തു മുഖാന്തരമായ വ്യവഹാരം.

പത്രികാവാഹകൻ-എഴുത്തുകൊണ്ടു നടക്കുന്നവൻ.

പത്രിണി-൧. മുള, അങ്കുരം, കിളുന്ത്. ൨. പെൺപക്ഷി.

പത്രീ-൧. പരുന്ത്. പ്രശസ്തങ്ങളായ ചിറകുകൾ ഉള്ളത് എന്നർത്ഥം. ൨. പക്ഷി. ൩. ശരം.

പത്രീ-൧. എഴുതുക ൨. മക്കിപ്പൂവ്. ൩. പച്ച. ൪. കരിമ്പന.

പത്രീന്ദ്രൻ-ഗരുഡൻ.

പത്രോർണ്ണം-൧. പലകപ്പട്ടുശാനി. ഇലകളിൽ വരയുള്ളത് എന്നർത്ഥം. ൨. നെയ്യെടുത്ത പട്ട്.

പത്സലം-വഴി, പന്ഥാവ്.

പഥം-വഴി.

പഥി-വഴി.

പഥി-വഴിയിൽ.

പഥികം-വി. ൧. വഴിനടക്കുന്ന. ൨. വഴിയറിയുന്ന.

പഥികൻ-വഴിപോക്കൻ. നിത്യം വഴി നടക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം.

പഥികാ-ചെമന്ന പഴമുള്ള ഒരുമാതിരി മുന്തിരി, വലിയ മുന്തിരി.

പഥിദ്രുമം-കരിങ്ങാലി.

പഥിലൻ-വഴിപോക്കൻ.

പഥ്യ-൧ കടുക്ക. ൨. കാട്ടുപാവൽ. ൩. വെളുത്ത ചെറിയ വെള്ളരി. ൪. ഒരു മാത്രാവൃത്തം.

പഥ്യ-വി. ൧. യോഗ്യമായ. ൨. ഇഷ്ടമായ.

പഥ്യക്കാരൻ-വിരോധമായിട്ടുള്ള പ്രവൃത്തികൾ ഒന്നും കൂടാതെയിരിക്കുന്നവൻ.

പഥ്യക്കേട്-അപഥ്യം.

പഥ്യപ്പിഴ-പാകപ്പിഴ.

പഥ്യം-൧. ഇഷ്ടം. ൨. യോഗ്യത. ൩. വിരോധമായിട്ടുള്ള പ്രവൃത്തികൾ ഒന്നും കൂടാതെയുള്ള ഇരിപ്പ്, മരുന്നു സേവിച്ചാലുള്ള പഥ്യം. ൪. ഇന്തുപ്പ്. ൫. കടുക്കമരം. ൬. മുതിര.

പഥ്യാവക്ത്രം-ഒരു വൃത്തത്തിന്റെ പേർ.

പദകം-൧. പതക്കം (ആഭരണം). ൨. സ്ഥാനം, സ്ഥലം.

പദകമലം-താമരപ്പൂപോലെ ഭംഗിയുള്ള കാൽ ചുവട്, കാൽച്ചുവടിനെ മാനിച്ചു പറയുന്ന ഒരു പേർ.

പദകരി-ദേഹത്തിൽ ഒരുതരം വെളുപ്പു വരുത്തുന്ന കുഷ്ഠരോഗത്തിൻെറ വക ഭേദം.

പദക്രമം-൧. കാൽച്ചുവടു വയ്ക്കുക, നടപ്പ്, കാൽവെപ്പ്. ൨. വാക്കുകളുടെ ക്രമം.

പദഗ-വി. കാൽനടയായി സഞ്ചരിക്കുന്ന

പദഗൻ-നടക്കുന്ന യോദ്ധാവ്, കാലാൾ

പദഗം-കാലാൾപ്പട. പദംകൊണ്ടു ഗമിക്കുന്നതിനാൽ ഈ പേർ വന്നു.

പദചാരകൻ-കാൽനടയായി പോകുന്നവൻ.

പദച്ഛേദം-ശ്ലോകത്തിലെ പദം മുറിക്കു (പിരിച്ചു പറയുക).

പദതളിർ-തളിരുപോലെ മൃദുത്വമുള്ള കാൽച്ചുവട്, കാൽച്ചുവടിനു ബഹുമാനത്തിൽ പറയുന്ന ഒരു പേർ

പദതാർ-പുഷ്പംപോലെ ഭംഗിയുള്ള കാൽച്ചുവട്.

പദത്രാണം-ചെരിപ്പ്

പദഭഞ്ജിക-പഞ്ചാംഗം.

പദം-൧. കാൽച്ചുവട്. ൨. കാലുവെച്ച അടയാളം, കാലടി പതിഞ്ഞതു്, പാട്.
'നിജകരജപദം' (അമരുകശതകം)
൩. കാൽ ൪. വാക്ക്. ൫. മൊഴി. ൬. രക്ഷ. ൭. അടയാളം ൮. രശ്മി. ൯. വ്യാജം. ൰. സ്ഥാനം. ൰൧. ഉത്സാഹം. ൰൨. വസ്തു ഉറച്ചുനില്ക്കുന്നതെന്നർത്ഥം. ൰൩. ഗാനം, പാട്ട്.

പദമഞ്ജരി-കാശിക എന്ന വ്യാകരണഗ്രന്ഥത്തിൻെറ വ്യാഖ്യാനം.

പദവി-൧. വഴി. ഇതിൽ കൂടെ ഗമിക്കുന്നതിനാൽ ഈ പേർ വന്നു. ൨. സ്ഥാനം, ഉയർന്നസ്ഥാനം. ൩. കാലടി പതിഞ്ഞുകാണുന്നേടം. പദവീ എന്നുമാവാം.

പദവിധി-ശബ്ദരചന.
'ദേവസ്ത്രീമണികളണിഞ്ഞവസ്ത്രശേഷൈ-
ശ്ശുംഭദ്ഭിഃ പദവിധിയാത്തുഗാനയോഗ്യം' (ശാകുന്തളം)

പദവിന്യാസം-കാൽച്ചുവടു വെയ്ക്കൽ, നടപ്പ്.

പദാജി കാലാൾപ്പട.

പദാതി-കാലാൾപ്പട. കാൽകൊണ്ടു നടക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം.

പദാതികൻ-കാലാൾ.

പദാതീയൻ-കാലാൾ.

പദാംബുജം-കാലടി, പദതാർ.

പദാരം-കാലിലെ പൊടി.

പദാർത്ഥത്രയം-(വേദാന്തപ്രകാരം) സത്ത്, അസത്ത്, മിഥ്യ.

പദാർത്ഥദീപിക-ചില കാവ്യങ്ങളുടെ വ്യാഖ്യാനത്തിനു പറയുന്ന ഒരു പേർ.

പദാർത്ഥം-൧. പദത്തിൻെറ അർത്ഥം. ൨. വസ്തു

പദിക-വി. കാൽനടയായി നടക്കുന്ന.

പദികൻ-കാലാൾ.

പദികം-൧ കാലാൾപ്പട. ൨. കാലിൻെറ അഗ്രം.

പദികീ-കാൽ നടയായി നടക്കുന്നവൾ.

പദ്ഗൻ-കാലാൾ

പദ്ഗം-കാലാൾപട.

പദ്ധതി-൧. വഴി. പാദത്താൽ ഹനിക്കപ്പെടുന്നതു് എന്നർത്ഥം. ൨ വരി. ൩. കർമ്മക്രമം [ട്ടം'
'പദ്ധതിമദ്ധ്യേപരമോദ്ധതബുദ്ധിയോ
(അദ്ധ്യാത്മരാമായണം)

പദ്യ-വി. ൧. പാദത്തെ മുട്ടുകയോ, ഉപദ്രവിക്കയോ ചെയ്യുന്ന. ൨. പദത്തെ സംബന്ധിച്ച. ൩. കാലടി സംബന്ധിച്ച. ൪. വാക്കിനെ സംബന്ധിച്ച.

പദ്യകാരൻ-പദ്യമെഴുതുന്നവൻ, കവി.

പദ്യകാവ്യം-പദ്യത്തിൽ എഴുതപ്പെട്ട ഉത്തമ ഗ്രന്ഥം

പദ്യകൃൽ(ത്ത്)-കവി.

പദ്യകൃതി-പദ്യഗ്രന്ഥം.

പദ്യക്കാരൻ-ശ്ലോകം ഉണ്ടാക്കുന്നവൻ.

പദ്യഗ്രന്ഥം-പദ്യ (ശ്ലോക) മായി എഴുതീട്ടുള്ള പുസ്തകം.

പദ്യൻ-ശൂദ്രൻ.

പദ്യം-പ്ര. കവികളുടെ കൃതി. പാദങ്ങളും ഉള്ളത് എന്നർത്ഥം. പാദ ശബ്ദത്തിനു പദാദേശം. നാലു പാദങ്ങളും ഉള്ളത് ശ്ലോകം.

അക്ഷരം മാത്ര ഇവയുടെ ക്രമത്തോടു കൂടിയ പാദങ്ങളും ഉള്ളത് പദ്യം.

വ. കീർത്തി. ന. ദുഷ്കൃത.

പദ്യരചനം-ശ്ലോകം ഉണ്ടാക്കൽ.

പദ്യസാഹിത്യം-പദ്യത്തിലുള്ള സാഹിത്യം.

പദ്യാ-പ്ര. വഴി, പാദത്തിനു ഹിതം എന്നർത്ഥം. വ. കീർത്തി, ന. പഞ്ചസാര.

പദ്രഥൻ-കാലാൾ.

പദ്രം-ഗ്രാമം, കുടിക്കൂട്ടം.

പദ്വം-പ്ര. ഭൂലോകം. വ. വണ്ടി. ന. വഴി.

പന-ഒരു വൃക്ഷം.

ഒററത്തടിയായി വളരുന്നു. കരിമ്പന, മൂണ്ടപ്പന, കുടപ്പന മുതലായവ.

പനങ്കാടൻ-പനന്തത്ത, ഒരുവക കിളി.

ഈ ധാന്യങ്ങളെ നശിപ്പിക്കുന്നതാണ്.

പനങ്കല്ക്കണ്ടം-കരിമ്പനക്കള്ളു കുറുക്കിയുണ്ടാക്കിയ കല്ക്കണ്ടം.

പനങ്കള്ള്-പനങ്കുല ചെത്തിയെടുത്ത കള്ള്.

പനങ്കരിക്ക്-പനയുടെ കരിക്ക്.

പനങ്കാ-പനയുടെ കായ്.

പനങ്കാല-പനകൾ ധാരാളമുള്ള വലിയ പുരയിടം.

പനങ്കുരണ്ടി-പനമ്പഴം.

പനങ്കുരു-പനങ്കായ്, പനങ്ങ.

പനങ്കുല-പനയുടെ കുല.

പനങ്കുമ്പ്-പനയുടെ നാമ്പ്.

പനങ്ങ-പനയുടെ കായ്.

പനച്ചകം-ഒരു വൃക്ഷം.

പനച്ചി, പനഞ്ചി, പനിച്ചി-ഒരു വൃക്ഷം. പര്യായങ്ങളും-തിന്ദുകം, സ്ഫൂർജ്ജകം, കാളസ്കന്ധം, ശിതിസാരകം.

പച്ചപ്പനച്ചിക്കായ് മലബന്ധത്തെയുണ്ടാക്കും. വാതകോപത്തെച്ചെയ്യും. പഴം മധുരവും, കഫം, പിത്തം, രക്തദോഷം, പ്രമേഹം ഇവയെ ശമിപ്പിക്കുന്നതുമാണ്. വയറടപ്പുണ്ടാക്കും. തൊലി മുതലായവ വാതത്തിനും വ്രണത്തിനും നന്ന്. കാതൽ പിത്തത്തിനു നന്ന്. ഇംഗ്ലീ-(Ebony) എബനി.

പനഞ്ചക്കര - പനങ്കള്ളു കുറുക്കിയുണ്ടാക്കിയ ചക്കര.

പനഞ്ഞിൽ-മത്സ്യത്തിന്റെ അകത്തിരിക്കുന്ന മൊട്ടയുടെ കൂട്ടം.

പനട്ടൽ-കോഴി മൊട്ടയിടാറാകുമ്പോൾ പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന ഒരുമാതിരി ശബ്ദം

പനട്ടുന്നു-പിടക്കോഴി മുട്ടയിടുന്നതിനുള്ള സമയം അടുക്കുമ്പോൾ ഒരുമാതിരി ശബ്ദിക്കുന്നു. ത-പിനററുന്നു.

പനനാർ-പനയുടെ നാര്.

പനന്തൂർ - പനയുടെ അകത്തെപൊടി (മാവ്).

പനന്തോങ്ങ-കരിമ്പനയുടെ ഫലം.

പനമ്പഴം-പനയുടെ പഴം.

പനമ്പാത്തി- പനയുടെ തടി നടുവേ പിളർന്നു ചെത്തിയുണ്ടാക്കിയത്.

പനമ്പുവള്ളി-ഒരുമാതിരി വള്ളി.

പനംപൂ-പനയുടെ പൂവ്.

പനയൻ-ഒരുമാതിരി വലിയ പാമ്പ്.

പനയിത്തിറം-പനവാഴ. കരിമ്പനയുടെ ഇത്തിറം.

പനയേറി-ദ. ഒരുവക മസൂരി. വ. വൃക്ഷത്തിന്മേൽകയറുന്ന ഒരുതരം മത്സ്യം. മ. പനയിൽ കയറുന്നവൻ, ചാന്നാൻ.

പനയോല-പനയുടെ ഇല.

പനയ്ക്കു-ഉരുക, ചോരുക, ദ്രവിക്ക, ഒലിക്ക.

പനയ്ക്കുന്നു-കാലുന്നു.

പനവാഴയ്ക്കാ(യ്ക്)-പനയുടെ കായ്.

പനവാഴ-കരിമ്പനയുടെ ഇത്തിറം എന്നു കാണുന്നു.

പനവിരൽ-പനവാഴയ്ക്കാ.

പനവെറി-ദ. ഒരുവക വസൂരി. വ. ഞെരി.

പനസൻ-രാമായണത്തിൽ പറയുന്ന ഒരു കുരങ്ങ്.

പനസം-ദ. പുലാവ്. സ്തുതിക്കപ്പെടുന്നത് എന്നർത്ഥം. വ. ചക്ക ന. മുള്ള്.

പനസി, പനസാ-ദ. പെൺകുരങ്ങ്. വ. ഒരു രാക്ഷസി.

പനസികാ-ദ. കാതിലും കഴുത്തിലുമുണ്ടാകുന്ന ഒരുവക കുരു. വ. ഒരു ക്ഷുദ്രരോഗം.

ഇത് ചെവിയുടെ അകത്തുണ്ടായി വളരെ വേദനയോടും ഉള്ളിൽ പഴുപ്പോടും കൂടി സ്ഥിരമായിരിക്കുന്ന കുരുവാകുന്നു. ചിലർ ചെവിയുടെ പുറത്തുമുണ്ടാകുമെന്നു പറഞ്ഞുകാണുന്നു.

പനററി-പല്ലിത്തടി, ഞവരി.

പനറുന്നു-മുട്ടയിടാറാകുന്ന സമയത്തു ശബ്ദിക്കുന്നു.

പനായിത, പനിത- വി. സ്തുതിക്കപ്പെട്ട.

പനി-ദ. ജ്വരം.

ദേഹത്തിന്നു ൯൮ ഡിഗ്രിയിലധികം ചൂടുണ്ടായിക്കണ്ടാൽ എന്തെങ്കിലും സുഖക്കേടുണ്ടെന്നും, ൧൦൦ മുതൽ ൧൦൨ വരെയായാൽ നല്ല പനിയാണെന്നും, ൧൦൨ മുതൽ ൧൦൫ വരെ കാണുന്ന പക്ഷം അപകടമുള്ളതാണെന്നും, ൧൦൬ മുതൽ ൧൦൯ വരെ കണ്ടാൽ മരണം അടുത്തു എന്നും മനസ്സിലാക്കേണ്ടതാണ്. പക്ഷേ കുറച്ചുനേരം മാത്രമേ കവിഞ്ഞ ഡിഗ്രിയിൽ ചൂടുണ്ടായുള്ളു എങ്കിൽ പനി ആപൽക്കരമാണെന്നു വിചാരിപ്പാൻ പാടില്ലതാനും. മലമ്പനി മുതലായി വിട്ടുപനിക്കുന്ന തരങ്ങളിൽ കുറച്ചുനേരം കലശലായ ചൂടുണ്ടായിരുന്നാലും അതു രോഗത്തിന്റെ കാഠിന്യമാണെന്നു കരുതുകയുമരുത്. "ധന്വന്തരി."

പനിയ്ക്കും അജീർണ്ണത്തിനും ആരംഭത്തിൽ ഉപവാസം വളരെ നല്ലതാണ്.

വ. മഞ്ഞ്.

പനിക്കട്ടി-മഞ്ഞുകട്ടി.

പനിക്കുന്നു-ജ്വരിക്കുന്നു, പനിയുണ്ടാകുന്നു.

പനിക്കൂർക്ക-ഒരു പച്ചമരുന്ന്. നവര എന്നും കാണുന്നു.

പനിച്ചി, പനച്ചി-ഒരു വൃക്ഷം.

പനിഞ്ചി-ഒരു വൃക്ഷം.

പനിനീർ-ദ. ഒരുമാതിരി സുഗന്ധവെള്ളം. വ. അരിച്ച ജലം.

പനിനീർച്ചെമ്പകം- പനിനീരിന്റെ മണമുള്ള ഒരുമാതിരി വെളുത്ത പൂവുണ്ടാകുന്ന ഒരു വൃക്ഷം.

പനിനീർപ്പൂ(വ്)-ഒരുമാതിരി സുഗന്ധമുള്ള പൂവ്.

പനിമതി-ദ. ചന്ദ്രൻ. വ. കർപ്പൂരം.

പനിമല-ഹിമവാൻ പർവതം.

പനിയൻ-പനി മൂൎത്തീകരിച്ചവൻ.
'മുക്കണ്ണൻതന്നുടെ വൻപനിയൻ'
(കൃഷ്ണഗാഥ)

പന്തവൽ-ശാസ്ത്രം, വിദ്യ. [ബ്യൂഹം'
'ചൊല്ലിയഞ്ഞാനപ്പന്തവൽ മുകുന്ദപാദാം
(ഭഗവൽഗീത-മാധവപ്പണിക്കർ)

പന്തക്കാൽ-പന്തലിന്റെ തൂണ്.

പന്തക്കുഴാ-പന്തം ഇട്ടു ഉറപ്പിക്കുന്നതിനായിട്ട് ഓടുകൊണ്ട് വാൎത്തുണ്ടാക്കിയ ഒരുമാതിരി കുഴൽ.

പന്തക്കുററി-പന്തക്കുഴായിൽ എണ്ണയൊഴിക്കുന്ന പാത്രം.

പന്താ-ഫ. കോലിൽ തുണിചുററി തീ കൊളുത്തിയതു്. വ. ഒരു കാവിൽനിന്നു മറെറാരു കാവിലേക്ക് ചൊവ്വാ വെള്ളി ഈ ആഴ്ചകളിൽ പായുന്നതായിക്കണ്ടു വരുന്ന തേജഃപുഞ്ജം. ന. കീൽ.

പന്തമുട്ടി-കെട്ടുകല്യാണത്തിനും മററും ഉപയോഗിക്കുന്ന ഒരുതരം വിളക്ക്.
ഇതു് ആനയുടെ ആകൃതിയിലിരിക്കും

പന്തയം-പണയം, വാതു്.

പന്തലിക്കുന്നു-ഫ. വൃക്ഷത്തിന്റെ കൊമ്പുകൾ പടൎന്നു നില്ക്കുന്നു. വ. ചായ്‌വോ മറെറാ കെട്ടുമ്പോൾ ക്രമമായരീതിയിൽ ചരിവുവരാതെ കുറെ പരന്നു നിവൎന്നു പോകുന്നു.

പന്തൽ- വെയിൽ കൊള്ളാതെയിരിപ്പാനായിട്ടു കെട്ടിയുണ്ടാക്കുന്നതു്.

പന്ത(ൽ)ക്കാവൽ- അടിമകൾ ധാന്യങ്ങളെ കാക്കുന്നതിനു കൊടുക്കാറുള്ള ക്രുഷിപ്പണം.

പന്താട്ടം-പന്തുകളി.

പന്തി-ഫ ഭക്ഷിപ്പാനുള്ളവരുടെ നിരന്നിരിപ്പു്. വ. ക്രമം. ന. ചേൎച്ച, ഭംഗി ര. വരി. ഒ വെടിപ്പു്. ന്ന വഴി ം. ആശ്രയം വ്യ. കുതിരയുടെ അണി. ൻ. കൂട്ടം.

പന്തികേടു്-ഫ. ക്രമമില്ലായ്മ. വ. ഭംഗിയില്ലായ്മ. ന. വലുവ്.

പന്തിക്കാർ-ഒരു പന്തിയിലിരുന്നു ഊണു കഴിക്കുന്നവർ.

പന്തിക്കൊട്ടിൽ-ലായം.
ആനകളെ കെട്ടുന്നതിനുള്ളതെന്നു മുഖ്യമായി വിചാരിച്ചുവരുന്നു.

പന്തിപിടിക്കുന്നു-ഓരോരോ വരിയായിട്ടു ഭക്ഷിപ്പാനിരിക്കുന്നു.

പന്തിപ്പലക - ഭക്ഷിക്കുന്നവൎക്കു ഇരിപ്പാൻ പന്തിയിൽ നീളത്തിലിട്ടിരിക്കുന്ന പലക.

പന്തിപ്പായു്-പന്തിയിൽ ഇരിക്കാനുള്ള നീളമുള്ള പായു്.

പന്തിഭോജനം-ഒരുമിച്ചുള്ള ഭക്ഷണം, കൂട്ടിബ് ഭക്ഷണം.

പന്തിയാകുന്നു-വൃത്തിയാകുന്നു, ക്രമമാകുന്നു.

പന്തിരണ്ടു്, പന്ത്രണ്ടു്-പത്തും രണ്ടും കൂടിയതു്.

പന്തിരണ്ടുടയമണ്ഡലം-പണ്ടു് ഇൻഡ്യയെ പന്ത്രണ്ടായി ഭാഗിച്ചു ഭരണം നടത്തിയിരുന്നതിനാൽ ഈ പേർ വന്നു. (കേരളവൎമ്മ രാമായണം).

പന്തീരടി-ഫ. അഞ്ചുനാഴികപ്പകൽ വിടിരുന്ന ഒരുമാതിരി പൂവു്. വ. ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ഉച്ചപ്പൂജയ്ക്കു മുമ്പുള്ള ഒരു പൂജ.

പന്തീരാണ്ടു്-പന്ത്രണ്ടു വത്സരം.

പന്തു്-ഫ കളിപ്പാനുള്ള ഒരു ഉരുണ്ട വസ്തു. പൎയ്യായങ്ങൾ-കന്ദുകം (ഗേന്ദുകം), കന്ദുകം. വ. തുലുണ്ട. ന. വഞ്ചന.

പന്തുകളി-പന്തുകൊണ്ടുള്ള കളി.

പന്തുവരാടി-ഒരു രാഗം.

പന്ഥാനക്കെട്ട്, പന്ഥാനക്കോപ്പ്, പന്ഥാനങ്ങൾ-ഭാര്യയും പുത്രന്മാരും ഭവനവും മററും, കുടുംബം.

പന്ഥാവ്-വഴി.

പന്ന-വി വീണുപോയ, പ്രാപിച്ച, തറയിൽ ഇഴയുന്ന.

പന്ന-ഒരുമാതിരി വള്ളി, തീപ്പന.

പന്നകം-൧. വള്ളത്തിന്റെ മൂടി. ൨. പല്ലക്കിന്റെ മൂടി.

പന്നക്കിഴങ്ങ്-ഒരുമാതിരി തൈ.

പന്നഗകേസരം-നാഗപ്പൂവ്.

പന്നഗഭൂഷണൻ-ശിവൻ.

പന്നഗം-൧. പാമ്പ്, പാദങ്ങൾകൊണ്ടു ഗമിക്കുന്നത്, ഇഴഞ്ഞു നടക്കുന്നത്. ൨. കാരീയം. ൩. പത്മകം. ൪. പന്നകം.

പന്നഗമാതാവ്-സർപ്പങ്ങളുടെ അമ്മ, കദ്രു.

പന്നഗരാജൻ-൧ അനന്തൻ. ൨. വാസുകി.

പന്നഗലോകം-പാതാളം.

പന്നഗവൈരി-ഗരുഡൻ.

പന്നഗശായി-൧. വിഷ്ണു. ൨. വള്ളക്കാരൻ. പന്നഗത്തിൽ കിടക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം.

പന്നഗാഭരണൻ-ശിവൻ.

പന്നഗാരി-ഗരുഡൻ.

പന്നഗാശനൻ-ഗരുഡൻ. സർപ്പങ്ങളെ ഭക്ഷിക്കുന്നവൻ, സർപ്പങ്ങൾ ഭക്ഷണമായിട്ടുള്ളവൻ എന്നർത്ഥം.

പന്നഗി-നാഗതാളി.

പന്നഗേശ്വരൻ-അനന്തൻ.

പന്നശാല-പപ്പരത്തല.

പന്നദ്ധ്രീ-ചെരിപ്പ്.

പന്നം-വീണത്, പതിതം.

പന്നൽ-ഒരുമാതിരി ചെടി.

ഇതിനെ 'പന്ന' എന്നും പറയും. ഇത് അലങ്കാരത്തിനുപയോഗിക്കുന്നു.

പന്നവള്ളി-പന്ന, തീപ്പന.

പന്നറ-പ്രയോജനമില്ലാത്തത്. (പ-മ)

പന്നറത്ത്-ഉപയോഗമില്ലാത്ത. (പ-മ.)

പന്നറപ്പീററ-തീരെക്കീറിയത്. (പ-മ.)

പന്നാട-൧. ഒരുമാതിരി ചുക്കിലി. ൨. അടിച്ചിപ്പാര.

പന്നാടൻ-പഴകി ഉപയോഗമില്ലാതായത്. (പ-മ.)

പന്നി-ഒരു കാട്ടുമൃഗം. പര്യായങ്ങൾ-വരാഹം, സൂകരം, ഘൃഷ്ടി, കോലം, പോത്രീ, കിരി, കിടി, ദംഷ്ട്രീ, ഘോണീ, സ്തബ്ധരോമാ, ക്രോഡം, ഭൂദാരം.

പന്നിക്കരണം-(ജ്യോതിഷത്തിൽ) ഓരോ പക്ഷങ്ങളിലെയും ദിവസപ്പകുതി.

പന്നികളുടെ പ്രാർത്ഥനയോടുകൂടി വല്ലതും വിതക്കുക.

പന്നിക്കല്ല്-൧. ചുവരിന്മേലുള്ള ചിത്രാകാരക്കല്ലുകൾ. ൨. കിണററിന്റെ മുകളിൽ അല്പം താഴെയായിട്ടുള്ള കല്ലുകൾ.

പന്നിക്കാച്ചിൽ-ഒരുമാതിരി കിഴങ്ങ്.

പന്നിക്കിഴങ്ങ്-മലയിലുണ്ടാകുന്ന ഒരു തരം കിഴങ്ങ്.

വാതം, കഫം, പ്രമേഹം, കുഷ്ഠം, അർശസ്സ്, വിഷം, ഗുല്മം, മൂത്രകൃച്ഛ്രം ഇവയ്ക്കു നന്ന്. സ്വരത്തെ നന്നാക്കും. ഇല ഏകദേശം കാച്ചിലിന്റേതുപോലെയിരിക്കും. കിഴങ്ങിന്റെ പുറത്ത് പന്നിയുടെ രോമങ്ങൾ പോലെ ഉറപ്പുള്ള വേരുകൾകാണും. തമിഴിൽ-മരുൾക്കിഴങ്ങ്.

പന്നിക്കുഞ്ചം-പന്നിയുടെ രോമം.

പന്നിക്കുട്ടൻനെല്ല്-ഒരുവക വ്രീഹി.

ഇതിനു നവരയുടെ ഗുണമുണ്ട്.

പന്നിക്കുട്ടി-പന്നിയുടെ കുഞ്ഞ്.

പന്നിക്കുഴി-പന്നിയെ പിടിക്കുന്നതിനുള്ള കുഴി.

പന്നിത്തേററ-പന്നിയുടെ ദംഷ്ട്രം.

പന്നിപ്പുല്ല്-ഒരുമാതിരി പുല്ല്.

പന്നിമീൻ-ഒരു മത്സ്യം, കടപ്പന്നി.

പന്നിയിറച്ചി-പന്നിയുടെ മാംസം.

പന്നിയെലി-പെരിച്ചാഴി.

പന്നിവാൽ-ചീനന്മാർ പിൻകുടുമ സ്ഥാനത്തു വയ്ക്കുന്ന മുടി.

പപി-ചന്ദ്രൻ.

പപീ-൧. സൂൎയ്യൻ. ൨. ചന്ദ്രൻ

പപീഹം-വേഴാമ്പൽപ്പക്ഷി.

പപു-വളൎത്തമ്മ.

പപു-വി. വളൎത്തുന്ന.

പപ്പടച്ചെട്ടി-അപ്പം ഉണ്ടാക്കുന്ന ഒരുവക ജാതിക്കാർ (ജിനന്മാരിൽ പെട്ടവർ). തളിപ്പറമ്പിൽ ഉണ്ടെന്നറിയുന്നു.

പപ്പടം-പപ്പടം.

'വാഴ്ത്തുവെന്നിതക്കയുഴന്നു
പച്ചയുടച്ചതോടും
പോക്കിയിടിച്ചുന്തുറത്തുമേൽ
വരുംസമയത്തെടുത്ത്
ചേൎത്തുകുഴച്ചുകാരവുമപ്പം
ചേരുവതിനുപിന്നും
തിറമൊടിടിച്ചുകമ്പിവലി-
ച്ചുരുത്തുശേഖരിച്ചു
നേൎത്തുസുവൃത്തമാം ഗ്ലരുവാൻ
നിരത്തിയുരുപ്പെടുത്തി
നേരമടുത്തയ്യണിന്നാകര
തൈലമതിൽപ്പൊരിച്ചു
പാത്തിരിയാതെവട്ടിയിലാക്കി
പന്തലകത്തുവന്നു
പരന്താടിയേവിളയുകയി
പ്പരിപ്പിന്നയോഗ്യമാമേ'

(ഒരുപഴയകവി)

പപ്പാതി, പപ്പാതിച്ചു-പാതിപ്പാതിയായുള്ള.

പപ്പ്-തൂവൽ.

പഫണം-ഒരു വൃക്ഷം, പാവട്ട.

പമ്പകടക്കുന്നു-വേഗത്തിൽ ദൂരദേശം പ്രാപിക്കുന്നു. (വ്യംഗ്യാൎത്ഥപ്രയോഗം). (ശൈലി).

പമ്പരം - ചുററിച്ചുകളിപ്പാൻ മരംകൊണ്ടും മററും ഉണ്ടാക്കുന്ന കളിസ്സാമാനം. (ഏറുപമ്പരം വട്ടപ്പമ്പരം മുതലായവ).

പമ്പരംചുററിക്കുന്നു-പരിഭ്രമിപ്പിച്ചു കഷ്ടപ്പെടുത്തുന്നു. (വ്യംഗ്യാൎത്ഥവാചകം). (ശൈലി).

പമ്പാ-൧. ഒരു നദി. ൨. ദണ്ഡകവനത്തിലെ ഒരു തടാകം. ൩. ഒരു നഗരം. ൪. ഇൻഡ്യയുടെ തെക്കുള്ള ഒരു നദി.

(രാമലക്ഷ്മണന്മാർ സീതയെ അന്വേഷിച്ചു നടന്നു് പമ്പാതീരത്തിൽ എത്തിയപ്പോൾ ആ സരസ്സിന്റെ ഭംഗി കാണിച്ചുകൊടുത്തു് രാമൻ ലക്ഷ്മണനോടു പറയുന്ന ഭാഗം നോക്കുക)

പമ്പിരി-൧. ലഹരി, കിറുക്കം, ചൊരുക്ക്. ൨. വളരെ അധികം.

പമ്പിരികൊള്ളുന്നു-നന്നായി ലഹരി പിടിക്കുന്നു.

പമ്പിളിവയറൻ-വി. കുടവയറൻ.

പമ്പ്-സത്യക്കുറി, തിളച്ചുകിടക്കുന്ന നെയ്യിൽ കൈ മുക്കി സത്യംചെയ്യാൻ സമ്മതമുള്ളവൎക്കു രാജാവിങ്കൽ നിന്നു കൊടുക്കുന്ന എഴുത്ത്.

പമ്മാട്ട്-വഞ്ചന.

പമ്മുന്നു-പതുങ്ങുന്നു. (ഭൂതകാലം=പമ്മി) (പ-മ.)

പയന്-ഒരു വൃക്ഷം.

പയൻ-പശു, കറ.

പയനംകറ-കന്നുരുക്കം.

പയൽ-പുലയൻ, പറയൻ മുതലായ ഹീനജാതിക്കാരെ വിളിക്കുന്നതിനുപയോഗിക്കുന്ന ഒരു വാക്ക്.

പയസ്-വി. ബലമുള്ള (അറബിഭാഷ).

പയൽമാൻ, പഹയൽമാൻ-ന. ഗുസ്തി പിടിത്തം അഭ്യസിച്ചിട്ടുള്ളവൻ. ൨. ബലവാൻ.

പയസ്യ-വി. പാലിൽനിന്നുണ്ടായ.

പയസ്യം-ന. പയസ്സിന്റെ വികാരം. നെയ്യ്, തൈര്, മോര്, വെണ്ണ മുതലായതിന്റെ സാമാന്യമായ പേർ. ൨. പൂച്ച.

പയസ്യാ-ന. ഒരു പച്ചമരുന്ന്, അടകൊതിയൻ. ൨. ക്ഷീരകാകോളി. ൩. മഞ്ഞപ്പാലുള്ള മലംഎരുമ. ൪. കിണികിണിപ്പാല. ൫. ഒരു ചെടി. (കുടംബിനി എന്നതു നോക്കുക.)

പയസ്വല-വി. വളരെ പാലുള്ള.

പയസ്വിനീ-ന. കറക്കുന്ന പശു. ൨. രാത്രി. ൩. ഒരാറ്. ൪. വെണ്ണാട്ട്. ൫. അടപതിയൻ. ൬. പാൽമുതക്ക്. ൭. ക്ഷീരകാകോളി. ൮. മുതക്ക്. ൯. പാൽചുര. ൧൦. പശു.

പയസ്സ്-ന. പാൽ. ൨. വെള്ളം. ഗമിക്കുന്നത്, പാനം ചെയ്യപ്പെടുന്നത് എന്നർത്ഥം. ൩. രാത്രി. (വേദത്തിൽ പ്രയോഗം). ൪. ആഹാരം. ൫. ശക്തി.

പയർ-ഒരുവക ധാന്യം.

കൊച്ചിയിൽ വിളയുന്ന ചെറുപയർ, ചെറുമ്പയർ മുതലായവ.

പയറ്റങ്ങ-പയറുചെടിയുടെ ഇളംകായ്.

പയറ്റപ്പം-പയറുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ പലഹാരം.

പയറ്റിക്കുന്നു-ന. ആയുധവിദ്യ പഠിപ്പിക്കുന്നു. ൨. വഞ്ചിക്കുന്നു.

പയറ്റ്-ന. ആയുധാഭ്യാസം. ൨. വഞ്ചന.

പയറ്റുന്നു-ആയുധവിദ്യ പഠിക്കുന്നു, യുദ്ധം അഭ്യസിക്കുന്നു, വശമാക്കുന്നു.

പയറ്റുപാട്ട്-ഇടങ്ങഴിപ്പയറു വിതക്കുന്ന സ്ഥലം.

പയറ്റുപാട്ടം-പയറുവിതയ്ക്കുള്ള കരം.

പയറ്റോല-വരിയോല.

പയിക്കം-വി. ന. വിശപ്പുള്ള. ൨. ഹീനമായ.

പയിങ്ങ-പാകമാകാത്ത പാക്ക്. (ത പചുങ്കായി)

പയിണ്ണച്ചുള-ഒരു തൈ.

പയിൻ-ഒരു വൃക്ഷം.

ഇതു മലത്തെ പിടിക്കും. തീപ്പൊള്ളി വ്രണത്തിനു നന്ന്. മറ്റു വ്രണങ്ങളെയും വരട്ടും. ഇതിന്റെ കറയാണ് കുന്തുരുക്കം.

പയിപ്പിക്കുന്നു-ദഹിപ്പിക്കുന്നു.

പയിമ്പ-ന. ബന്ധം, സഞ്ചി. ൨. ശബ്ദപാത്രം.

പയിർ-പച്ചധാന്യം.

പയിലുന്നു-ന. പഠിക്കുന്നു.

'നാനാവിധമാനവിദ്യകൾ പയിന്നവൻ'
(രാമചരിതം)

൨. സംസാരിക്കുന്നു.

'മന്നിൽനിന്നുപയിലെപ്പാരു മുതലി'
(രാമചരിതം)

പയോഗലം-ആലിപ്പഴം.

പയോഘനം-ആലിപ്പഴം.

പയോജന്മാ-മുത്തങ്ങ.

പയോജം-താമരപ്പൂ.

പയോദം-ന. മേഘം ൨. മുത്തങ്ങ.

പയോധരം-ന. മേഘം. ൨. നാളികേരം. ൩. മുല. ൪. മുത്തങ്ങ. ൫. കടൽ. ൬. നീർമുത്തങ്ങ.

പയോധി-സമുദ്രം.

പയോധികജം-കടൽനുര.

പയോനിധി-സമുദ്രം.

പയോമുക്ക്-മേഘം.

പയോരാശി-സമുദ്രം.

പയോവാഹം-മേഘം.

പയോഷ്ണിജാതാ-സരസ്വതീനദി.

പയോഷ്ണീ-സരസ്വതീനദി.

പയോഷ്ണീ നദി വിന്ധ്യനിൽ നിന്നു പുറപ്പെടുന്നു ജലം പരിശുദ്ധമാണു്, സർവരോഗഹരമാകുന്നു.

പയ്യ്-പശു. ഇതിന്റെ നായന്മാർ കൊംയകുളമ്പർ.

പയ്യ-സാവധാനം.

പയ്യത്തി-ഒരുവക മീൻ.

പയ്യൻ-ആൺകുട്ടി, പൈതൽ.

പയ്യന്നൂർ-കേരളത്തിന്റെ ഒരു കഴകം. കലിവർഷം ൨൦൦൦-നിപ്പുറം ആര്യബ്രാഹ്മണർ കേരളത്തെ കഴകങ്ങളായി വിഭാഗിച്ചതിൽ ഒന്നു്-കഴകം നോക്കുക.

പയ്യവൻ-പു. ബ്രഹ്മാവു്. വ. വിശന്നവൻ.

പയ്യവെ-അ. പു. പതുക്കെ. വ. സ്വകാര്യത്തിൽ.

പയ്യാനി-ഒരു വൃക്ഷം.

പയ്യാനിപ്പുളവൻ-ഒരു പാമ്പു്.

പയ്യാനിമൂക്കൻ-ഒരു പാമ്പു്.

പയ്യെ-അ. പു. പതുക്കെ. വ. സ്വകാര്യത്തിൽ.

പര-(ധാതു.) ചുററും വ്യാപിക്ക.

പരകായപ്രവേശം-ഒരുത്തന്റെ ആത്മാവു് മറെറാരുത്തന്റെ ശരീരത്തിൽ പ്രവേശിക്ക

പരകാര്യം-പരന്റെ കാര്യം, അന്യന്മാരുടെ കാര്യം.

പരകീയ-വി. മറെറാരുത്തന്റെ, മറെറാരുത്തനെ സംബന്ധിച്ച.

പരകീയപദങ്ങൾ-മോടിക്കും അന്തസ്സിനും പ്രൌഢിക്കും ഗാംഭീര്യത്തിനും വേണ്ടി ചിലർ പ്രസിദ്ധിയുള്ള മലയാളപദങ്ങളെ ഉപേക്ഷിച്ചു് അതുകളുടെ സ്ഥാനത്തു് ഉപയോഗിക്കുന്ന സംസ്കൃതപദങ്ങൾ.

പരകീയ പദങ്ങളെ ഉപയോഗിക്കുന്നതു് വളരെ കരുതിവേണം-സാഹിത്യസാഹ്യം.

പരക്കം-പരുങ്ങൽ.

പരക്കവേ, പരക്കെ-അ. എല്ലാവരും അറികേ, വിസ്താരമായി, നടപ്പായി, എല്ലായിടത്തും.

പരക്കഴി-വി. കൂട്ടത്തിൽ നിന്നു തള്ളപ്പെട്ട.

പരക്കുന്നു-ക്രി. വിസ്താരമാകുന്നു, നിരക്കുന്നു. വ. പ്രസിദ്ധമാകുന്നു. സ. ചിന്നുന്നു (സ. ക്രി. പരത്തുന്നു)

പരക്കുക എന്നതിന്റെ പേർ-പ്രസരം, വിസപ്പണം.

പരഗതി-പു. മോക്ഷപ്രാപ്തി. വ. സ്വർഗ്ഗപ്രാപ്തി.

പരചക്രം-പരന്റെ ചക്രം, അന്യരാജാവും മററും, ശത്രുസൈന്യം.

പരചിൽപദം-പരബ്രഹ്മം.

പരച്ഛന്ദ-വി. മറെറാരുത്തനധീനമായ.

പരജനം-പു. മററുള്ളവർ. വ. ശത്രുക്കൾ.

പരജന്മം-മറെറാരു ജന്മം.

പരജാത-വി മറെറാരുത്തനു ജനിച്ച.

പരജാതൻ-മനസ്സില്ലാമനസ്സോടെ അന്യനാൽ വളർത്തപ്പെട്ടവൻ.

പരജാതി-മറെറാരു ജാതിക്കാരൻ, പുറജാതിക്കാരൻ.

പരജ്ഞൻ-അന്യനെ(ആത്മരം) അറിയുന്നവൻ.

പരഞ്ജനൻ-വരുണൻ.

പരഞ്ജയൻ-വരുണൻ.

പരഞ്ജം-ഇന്ദ്രന്റെ വാൾ.

പരണി-ഒരുവക മൺപാത്രം.

പരണിക്കിണ്ണം-പിഞ്ഞാണം.

പരണ്-പു. അടുപ്പിനു മീതെ കെട്ടിയുണ്ടാക്കുന്ന ചേര്. വ. മേത്തട്ടു്.

പരണ്ട-വി. ചെറിയ, താണതായ.

പരണ്ടൽ-ക്ര. മാന്തൽ. ൨. കരാച്ച.

പരണ്ടുന്നു-ക്ര. മാന്തുന്നു. ൨. കരളുന്നു.

പരതന്ത്ര-വി. മറെറാരുത്തന്നധീനമായ, അന്യന്റെ ചൊല്പടിക്കു നടക്കുന്ന.

പരതന്ത്രൻ എന്നതിനു അന്യൻ പ്രധാനമായിട്ടുള്ളവൻ എന്നു ശബ്ദാർത്ഥം.

പരതര-വി. ഏററവും അധികമായ.

പരതരുണി-ക്ര. അന്യസ്ത്രീ. ൨. ശത്രുവിന്റെ ഭാര്യ.

പരതീരം-അക്കര, ആററിന്റെയും മററും മറുകര.

പരതുന്നു-ക്ര. തപ്പുന്നു.

'പരതമില്ലാത്തവൻ പരതിനടക്കും'
(പഴമൊഴി)

൨. മീതെകിടക്കുന്നവയെ കൈകൊണ്ടു തടഞ്ഞെടുക്കുന്നു. ൩. കണ്ണിൽ വളരുന്ന മാംസത്തെ ഉരച്ചുകളയുന്നു.

പരതുഷ്ടി-മററുള്ളവരുടെ സന്തോഷം.

പരത്തൽ-വിസ്താരമാക്കുക, നിവിർക്കുക, നിരത്തൽ.

പരത്തി-പരവന്റെ സ്ത്രീ.

പരത്തുന്നു-നിരത്തുന്നു, നിവിർക്കുന്നു.

പരത്ര-മറുലോകത്ത്, സ്വർഗ്ഗത്ത്.

പരത്രാണം-അന്യരെ രക്ഷിക്കയെന്നുള്ളത്.

പരത്വം-ക്ര. വേറൊന്ന്, വ്യത്യാസം. ൨. ഉൽക്കർഷം.

പരദണ്ഡം-ശത്രുശിക്ഷ.

പരദാരങ്ങൾ-മറെറാരുത്തന്റെ ഭാര്യ.

പരദുഃഖം-മറെറാരാളുടെ ദുഃഖം.

പരദൂഷണം-മറെറാരാളുടെ ദൂഷണം, ഏഷണി, അപവാദം, കുററം.

പരദേവത-കുടുംബദൈവം.

പരദേശം-അന്യദിക്ക്.

പരദേശി-അന്യദേശത്തുള്ളവൻ.

പരദൈവം-കുടുംബദൈവം.

പരദോഷം-മറെറാരാളുടെ കുററം.

പരദ്രവ്യം-മറെറാരാളുടെ ധനം.

പരദ്രവ്യാനിച്ഛ-അന്യന്റെ മുതലിൽ ആഗ്രഹമില്ലായ്മ.

പരദ്രവ്യേച്ഛ-അന്യന്റെ മുതലിലുള്ള ആഗ്രഹം.

പരദ്രോഹം-പരോപദ്രവം.

പരദ്രോഹിയുടെ പേർ-നൃശംസൻ, ഘാതുകൻ, ക്രൂരൻ, പാപൻ.

പരദ്വേഷി-മററുള്ളവരെ പകയ്ക്കുന്നവൻ

പരധനം-മറെറാരാളുടെ ദ്രവ്യം.

പരനാരി-മറെറാരുത്തന്റെ സ്ത്രീ.

പരൻ-ക്ര. മറെറാരുവൻ, അന്യൻ. ൨. ശത്രു. രോഷത്തെ പൂരിപ്പിക്കുന്നവനെന്നർത്ഥം. ൩. ശ്രേഷ്ഠൻ. ൪. ദൂരത്തുള്ളവൻ. ൫. ഈശ്വരൻ. ൬ പരമാർത്ഥമായുള്ളവൻ. (മായാസൃഷ്ടമായ പ്രപഞ്ചത്തിൽ നിന്നു അന്യനായവൻ). ൭. സർവോൽകൃഷ്ടൻ.

പരന്തപ-വി. ശത്രുക്കളെ ദുഃഖിപ്പിക്കുന്ന.

പരന്തപൻ-ജയശാലി, ശത്രുക്കളെ തപിപ്പിക്കുന്നവൻ.

'അനന്തഗുണനിധിപരന്തപൻ-ഇവ
നവന്തിജനപദപുരന്ദരൻ'
(നളചരിതം കഥകളി)

പരന്തിരിയസ്സ്-ഫ്രഞ്ചുഭാഷ.

പരന്നു-അ. പിന്നയോ?.

പരമ്പുമാൻ-ദൈവം.

പരൻപുരാൻ-ദൈവം.

പരൻപുരുഷൻ-ദൈവം, സർവോൽകൃഷ്ടനായ പുരുഷൻ.

പരന്നനേ-അ. പരക്കെ.

പരപിണ്ഡം-മറെറാരാൾ കൊടുക്കുന്ന അന്നം.

പരപിണ്ഡാദ-വി. മറെറാരാളിന്റെ അന്നം വാങ്ങിച്ചു ഭക്ഷിച്ചുപജീവിക്കുന്ന.

പരപീഡ-മറെറാരാളിന്റെ ദുഃഖം.

പരപുരുഷൻ-൧. മറെറാരുവൻ. ൨. വിഷ്ണു.

പരപുഷ്ട-വി. അന്യനാൽ പോഷിപ്പിക്കപ്പെട്ട.

പരപുഷ്ടം-കുയിൽ എന്ന പക്ഷി. പരനാൽ (അന്യനാൽ, കാകനാൽ) പോഷിപ്പിക്കപ്പെടുന്നതുകൊണ്ടു് ഈ പേർ വന്നു.

പരപൂൎവ്വ- രണ്ടാമതു് ഒരു ഭൎത്താവിനെ സ്വീകരിച്ചവൾ.

പരപ്പൻ-വി. പരന്ന.

പരപ്പൻ-അവില്.

പരപ്പിൽ-അ. വിസ്താരമായി.

പരപ്പ്-൧. വിസ്താരം. ൨. വീതി.

പരന്നതിന്റെ പേർ-വിസൃതം, വിസ്തൃതം, തതം.

പരപ്പുവർ-൧. പള്ളിച്ചാന്മാർ. ൨. പരസ്യമാക്കൽ.

പരപ്രത്യയനേയബുദ്ധി-അന്യനിലുള്ള വിശ്വാസംകൊണ്ടു് വശപ്പെടുത്തപ്പെടാവുന്നവൻ, മൂഢൻ.

പരപ്രത്യയം - മറെറാരുത്തനെക്കുറിച്ചുള്ള ബഹുമാനം.

പരപ്രേരണ-അന്യന്റെ പ്രേരണ (ഉത്സാഹിപ്പിക്കൽ).

പരബലം-൧. അന്യശക്തി. ൨. ശത്രുബലം.

പരബാധ-പരപീഡ.

പരബോധം-മററുള്ളവരുടെ സമ്മതം.

പരബ്രഹ്മമൂൎത്തി, പരബ്രഹ്മം-ദൈവം, എങ്ങും നിറഞ്ഞു ചലനമോ വികാരമോ ഒന്നുമില്ലാത്ത ആനന്ദമായ വസ്തു. സൎവ്വജീവികൾക്കും ജീവനായി, വാങ്മനസാതിവിദൂരനായി, സൎവ്വേന്ദ്രിയങ്ങൾക്കും നാഥനായി സ്വയം പ്രകാശിക്കുന്ന ജ്യോതിസ്സ്.

പരഭാഗം-൧. മറെറാന്നിന്റെ പങ്കു്. ൨. കൂട്ടലായ യോഗ്യത. ൩. ഒന്നിന്റെ കുറവു് മറെറാന്നിൽ തീൎക്കുക, ഒന്നിനു വിപരീതഗുണമായ മറെറാന്നിനോടുള്ള സമ്പൎക്കത്തിൽ ഉണ്ടാകുന്ന ഗുണോൽകൎഷം. ൪. വെളുപ്പിൽ കറുപ്പു ചേൎന്ന നിറം.

പരഭാൎയ്യ-൧. അന്യന്റെ ഭാൎയ്യ. ൨. ശത്രുഭാൎയ്യ.

പരഭൃത-വി. അന്യനാൽ രക്ഷിക്കപ്പെട്ട.

പരഭൃതം-കുയിൽ. അന്യനാൽ ഭരിക്കപ്പെടുന്നതു് എന്നൎത്ഥം. കുയിൽ കാക്കക്കൂട്ടിൽ കൊണ്ടുവെക്കുന്ന കുട്ടികളെ കാക്ക തന്റെ കുട്ടിയെന്നു കരുതി വളൎത്തും. പറക്കാറാകുമ്പോൾ പറന്നു തങ്ങളുടെ കൂട്ടിൽ ചെന്നുചേരും.

'സ്ത്രീണാമശിക്ഷിതപടുത്വമമാനുഷീഷു
സംലക്ഷ്യതേകിമുതയാഃപ്രതിബോധവത്യഃ
പ്രാഗന്തരിക്ഷഗമനാൽസ്വമപത്യജാത-
മന്യൈഃഖഗൈഃപരഭൃതാഃഖലുപോഷയന്തി' (ശാകുന്തളം)

പരഭൃതിക-പെൺകുയിൽ.

പരഭൃത്തു്-കാക്ക. അന്യനെ ഭരിക്കുന്നതു്. കുയിലിന്റെ കുഞ്ഞിനെ വളൎത്തുകയാൽ ഈ പേരുണ്ടായി.

പരംപരിതം-രൂപകം എന്ന അലങ്കാരത്തിന്റെ ഒരു പിരിവു്.

പരമ-വി. ൧. ശ്രേഷ്ഠമായ. ൨. പ്രധാനമായ. ൩. വളരെ നല്ലതായ. ൪. വളിച്ച.

പരമകാഷ്ഠ-൧. അങ്ങെ അററത്തെ അവസ്ഥ, ശ്രേഷ്ഠത. ൨. ആധിക്യം. ൩. അതിശക്തി.

പരമഗതി-മോക്ഷം.

പരമഗുരു-പ്രധാനഗുരു.

പരമണ്ഡലം-൧. അന്യപ്രദേശം, അന്യരാജ്യം. ൨. ശത്രുരാജ്യം.

പരമദലക്ഷണം-ഒരു രോഗം.

ഇതിന് മൂക്കിൽകൂടി കഫത്തിന്റെ സ്രാവം, വായിൽ രസമില്ലായ്ക, മലമൂത്രങ്ങൾക്കു തടവ് മുതലായ ലക്ഷണങ്ങൾ കാണും.

പരമദുഷ്ട-വി. ഏററവും ദോഷമുള്ള.

പരമൻ-സൎവോൽകൃഷ്ടൻ.

പരമം-അ. അനുവാദത്തിൽ പറയുന്ന ഒരു വാക്ക്.

പരമരഹസ്യം-ഏററവും ഗൂഢമായുള്ളത്.

പരമഹംസൻ-അത്യുത്തമസന്യാസി.

പരമാണു-ത്രസരേണുവിൽ മുപ്പതിൽ ഒരു പങ്ക്.

പരമാണുജീവി- പരമാണുപ്രായത്തിൽ ജീവിക്കുന്ന ജന്തു.

പരമാത്മാവ്- ദൈവം, പ്രധാനമായ ആത്മാവ്, ശ്രേഷ്ഠമായ ചൈതന്യശക്തി, സൎവ്വചരാചരങ്ങൾക്കും ജീവനായിരിക്കുന്ന ചൈതന്യം.

പരമാനന്ദം-പു. മഹാസന്തോഷം, മോക്ഷം. വ. ദൈവം.

പരമാനന്ദമൂൎത്തി - ആനന്ദസ്വരൂപം, ദൈവം.

പരമാനന്ദിക്കുന്നു- അധികം സന്തോഷിക്കുന്നു.

പരമാന്നം-പായസം, ക്ഷീരാന്നം.

പരമാൎത്ഥജ്ഞാനം, പരമാൎത്ഥബോധം-നേരിനേ അറിവ്.

പരമാൎത്ഥം-സത്യം, നേര്.

പരമാൎത്ഥവസ്തു-സത്യമായ വസ്തു, ദൈവം.

പരമാൎത്ഥി-സത്യമുള്ളവൻ, നേരുള്ളവൻ

പരമാസ്ത്രം-പാശുപതാസ്ത്രം.

'കട്ടക്കെന്നെതമിഞ്ഞുപുരാന്തകൻ
പരമാസ്ത്രമെടുത്തിങ്ങുതന്നതും'
(സന്താനഗോപാലം പാന)

പരമേശ്വരൻ-പു. ശിവൻ. വ. ദൈവം. ന. വിഷ്ണു. ൪. ഇന്ദ്രൻ. ൫. പരബ്രഹ്മം.

പരമേശ്വരി-സ്ത്രീ. പാൎവ്വതി. വ. ദേവി.

പരമേഷ്ഠി-പു. ബ്രഹ്മാവ്. ഏററവും ശ്രേഷ്ഠമായ സ്ഥാനത്തിൽ (ലോകത്തിൽ) ഇരിക്കുന്നവൻ, പരമത്തിങ്കൽ (ചിദാകാശത്തിങ്കൽ-ബ്രഹ്മപദത്തിങ്കൽ) സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നവൻ, എല്ലാ ലോകങ്ങളിലും ശ്രേഷ്ഠമായ സത്യലോകത്തിൽ ഇരിക്കുന്നവൻ ഇങ്ങിനെ ശബ്ദാൎത്ഥം. വ. വിഷ്ണു. ന. ശിവൻ. ൪. ഗരുഡൻ. ൫. അഗ്നി.

പരമോപദേശം-സാരമായ ഉപദേശം.

പരമ്പ്-പു. നെല്ലു ചിക്കുവാനായിട്ട് ഒട്ടലു കീറി നെയ്തുണ്ടാക്കിയ വസ്തു, പായ്, പൎയ്യായങ്ങൾ-കടം, കിളിഞ്ജകം. വ. കിടക്കുന്നതിന് കൈതയോല, പനയോല മുതലായതുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ വസ്തു.

പരമ്പദം-എല്ലാററിലും മീതെയുള്ള സ്ഥാനം, വൈകുണ്ഠം.

പരമ്പര-വി. തുടൎന്നുതുടൎന്നുള്ള, തലമുറതലമുറയായുള്ള.

പരമ്പര-സ്ത്രീ. പാരമ്പൎയ്യം. വ. സന്തതി. ന. ക്രമം. ൪. തലമുറ. ൫. നിര. ഉ-ം. ശൃംഗപരമ്പര.

പരമ്പരൻ-പു. വംശത്തിലുള്ളവൻ. വ. ഒരുവക മാൻ.

പരമ്പരാകം-യാഗത്തിനായിട്ടു പശുവിനെ കൊല്ലുക. പ്രാണപരമ്പരയിൽ ചെയ്യുന്ന കടില പ്രവൃത്തി എന്നൎത്ഥം.

മൂക്കും വായും മററും കൂട്ടിപ്പിടിച്ചു ശ്വാസം മുട്ടിച്ചും ശ്വാസം മുഴച്ചുവരുമ്പോൾ ആ സ്ഥലങ്ങളിൽ അടിച്ചു അഴുത്തിയും മററുംചെയ്തു ഹിംസിക്കുകയാണ് ഈ കടില പ്രവൃത്തി.

പരമ്പരാവാഹനം-പരമ്പരയാ വഹിക്കപ്പെടുന്ന വാഹനം. പൎയ്യായം-വൈനീതകം.

തേർ, വണ്ടി മുതലായവയെ വഹിക്കുന്ന കുതിര, കാള മുതലായവയ്ക്കും; ശിബിക മുതലായതിനെ വഹിക്കുന്ന പുരുഷന്മാൎക്കും ഒരു നിശ്ചിതസ്ഥലത്ത് എത്തുന്ന സമയം മാററമുണ്ടാവുകയും, അതത്തിലുള്ള മററ ചില വാഹകന്മാർ ആ വാഹനത്തെ വഹിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു എങ്കിൽ അതിന്നു വൈനീതകം എന്നു പേർ.

പരമ്പരോപദേശം- പാരമ്പൎയ്യോപദേശം

പരയുവതി മററൊരുവന്റെ ഭാൎയ്യ.

പരരാജ്യം-അന്യരാജ്യം.

പരലോകപ്രാപ്തി-മററൊരു ലോകത്തു ചെല്ലുക, മരണം.

പരലോകം-അന്യലോകം, സ്വൎഗ്ഗം മുതലായവ.

പരലോകവാസം-അന്യ ലോകത്തിൽ പാൎക്കുക.

പരൽ-൧. കവടി. ൨. ഒരുവക മത്സ്യം. ഈ മത്സ്യം നാദേയമാണ്. സം-കലാടം.
൩. ചരൽ.

പരല്പേര്, പരപ്പേര്- അക്ഷരങ്ങളാ കൊണ്ടു സംഖ്യ അറിയുന്നതിനുള്ള ഒരു കണക്ക്. (അക്ഷരസംഖ്യ നോക്കുക).

പരവ-൧. ഒരുവക മത്സ്യം. ൨. കടൽ, സമുദ്രം. പരപ്പുനിമിത്തം ഈ പേർ വന്നു. ൩. പടരുന്ന ഒരു ചെടി.

പരവക്ത്രാ— അൎദ്ധസമവൃത്തങ്ങളിൽ ഒന്നു്.

പരവൽ-വി. മററൊരുത്തനധീനമായ, നാഥനുള്ള.

പരവതരം-സമുദ്രത്തിനു തുല്യമായി.

പരവതാനി-ഒരുവക രത്നക്കമ്പിളി.

പരവതി-മററൊരുത്തനധീനയായവൾ, നാഥനുള്ളവൾ.

പരവധു-൧. അന്യന്റെ ഭാൎയ്യ. ൨. ശത്രുഭാൎയ്യ. ൩. അന്യസ്ത്രീ.

പരവൻ-൧, ഒരു താണജാതിക്കാരൻ. (ഇവന്റെ സ്ത്രീ-പരത്തി.) ൨. ചില സമുദ്രതീരങ്ങളിൽ പാൎക്കുന്ന ഒരു ജാതിക്കാർ. ൩. ഒരുവക മുക്കുവർ. ൪. ഒരു മാതിരി കല്ലാശാരി. ൫. അരയൻ. ൬. നുളയൻ. ൭, നെസ്ത നിലവാസി.

പരവശ-വി. ൧. മററൊരുത്തന്നധീനമായ, ആശ്രയിച്ചു ജീവിക്കുന്ന. ൨. ക്ഷീണിച്ച. ൩. പ്രയാസപ്പെടുന്ന ൪. ദാരിദ്ര്യമുള്ള. ൫. ദീനം പിടിച്ച

പരവശത-൧. പാരവശ്യം. ൨. ക്ഷീണത. ൩. ദീനം. ൪. ദാരിദ്ര്യം. ൫. പ്രയാസം.

പരവശൻ-സ്വയമേ ഒന്നും ചെയ്യാൻ വയ്യാത്തവൻ.

പരവശപ്പെടുന്നു-൧. ഞെരുങ്ങുന്നു. ൨. ക്ഷീണിക്കുന്നു.

പരവാണി-കാൎത്തികേയന്റെ മയിൽ.

പരവാൻ-അന്യന്റെ ചൊല്പടിക്കു നടക്കുന്നവൻ. അന്യനായ സ്വാമിയുള്ളവനെന്നൎത്ഥം.

പരവുന്നു-പരക്കുന്നു.

പരശാസ്ത്രം-അന്യശാസ്ത്രം

പരശു-വെണ്മഴു. ശത്രുവിനെ ഹിംസിക്കുന്നതു് എന്നൎത്ഥം.

പരശുധരൻ-ഒരു മഹൎഷി, പരശുരാമൻ.

പരശുപാണി-൧. പരശുരാമൻ. ൨. ഗണേശൻ. ൩. ശിവൻ ൪. ശിവന്റെ ഭൃത്യന്മാരിൽ ഒരുത്തൻ.

പരശുരാമൻ-ജമദഗ്നിമഹർഷിയുടെ പുത്രൻ, പരശുധരൻ.

ഇദ്ദേഹം വിഷ്ണുവിന്റെ ആറാമത്തെ അവതാരപുരുഷനാകുന്നു കാർത്തവീര്യൻ മുതലായ ക്ഷത്രിയരാജാക്കന്മാരെ നിഗ്രഹിച്ചു ധർമ്മസംരക്ഷണം ചെയ്യുന്നതിനാണ് ഇദ്ദേഹം അവതരിച്ചത്. അച്ഛൻ ജമദഗ്നിമഹർഷി. അമ്മ രേണുക. ത്രേതായുഗത്തിന്റെ ആരംഭത്തിലാണ് അവതരണം. ബാല്യത്തിൽ ആയുധശാസ്ത്രം പഠിപ്പിച്ചതു ശിവനാണ്. അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നും ഒരു പരശു സമ്മാനം കിട്ടീട്ടുണ്ട്. ഇതുകൊണ്ടത്രെ പരശുരാമൻ എന്നു വിളിക്കപ്പെടുന്നത്. പിതൃനിയോഗപ്രകാരം ഒരിക്കൽ ഇദ്ദേഹം മാതാവിനെ കൊന്നു, പിന്നീട് പിതാവിനെക്കൊണ്ടുതന്നെ ആ മാതാവിനെ ജീവിപ്പിച്ചു. ക്രൌഞ്ചപർവ്വതത്തെ ഒരിക്കൽ ഇദ്ദേഹം പിളർന്നു. ഇതിനു കാരണം സുബ്രഹ്മണ്യനോടുള്ള മത്സരമായിരുന്നു. ഇദ്ദേഹം ഇരുപത്തൊന്നുതവണ ക്ഷത്രിയരാജാക്കന്മാരെ വധിച്ചു. ഇതിന്റെ ഹേതു ഇദ്ദേഹം കാർത്തവീര്യനെ വധിച്ചതിനു കാർത്തവീര്യന്റെ പുത്രന്മാർ ജമദഗ്നിയെ കൊലപ്പെടുത്തിയതായിരുന്നു. ക്ഷത്രിയരാജാക്കന്മാരുടെ ചോരകൊണ്ട് പരശുരാമൻ 'സമന്തപഞ്ചകം' എന്ന തടാകങ്ങളഞ്ചു നിറച്ചു എന്നാണ് പറയപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. സീതാവിവാഹം കഴിഞ്ഞ് ശ്രീരാമൻ ദാരങ്ങളും മുതലായവരൊന്നിച്ചു വരുംവഴിക്ക് ഇദ്ദേഹം തടുത്തു പക്ഷെ രാമചന്ദ്രൻതന്നെ ജയിച്ചു. പരശുരാമന് 'ന്യക്ഷൻ' 'ഖണ്ഡപരശു' ഇങ്ങിനെ രണ്ടു പേരുകൂടി കാണുന്നുണ്ട്. ഇദ്ദേഹം ഇപ്പോഴും മഹേന്ദ്രഗിരിയിൽ തപസ്സുചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കയാണെന്ന് ഊഹിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. പരശുരാമൻ ത്രേതായുഗത്തിൽ മാതൃപ്രീതിക്കായി ൨൧ പരിവൃത്തി ക്ഷത്രിയരാജാക്കന്മാരെ കൊല്ലുകയാൽ സംഭവിച്ച വീരഹത്യാപാപനിവൃത്തിക്ക് ഭൂമി ആസകലം ബ്രാഹ്മണർക്ക ദാനംചെയ്യപ്പെട്ടകകൊണ്ട് തന്റെ വാസത്തിനായി ൧൦൦ യോജന നീളവും ൧൦ യോജന വീതിയുമുള്ളതും, ഗോകർണ്ണം മുതൽ കന്യാകുമാരിവരെ സഹ്യപർവ്വതത്തിനു പടിഞ്ഞാറുഭാഗം കിടക്കുന്നതുമായ കേരളത്തെ സ്വീകരിച്ചു.

പരശുരാമപ്പൂച്ചി-വേഴാമ്പൽ.

പരശ്രീ-അന്യസമ്പത്ത്.

പരശ്വധം-വെണ്മഴു, കോടാലി. ശത്രുവിന്റെ അഭിവൃദ്ധിയെ കളയുന്നതെന്നർത്ഥം.

പരശ്വഃ-അ. മറ്റെന്നാൾ.

പരശ്ശതം-വി. നൂറിൽ അധികമുള്ള.

പരസുഖം-ന. അന്യന്മാരുടെ സുഖം. വ. പരമാനന്ദം.

'പൂരിതപരസുഖനാരദമുനിവര'
(നളചരിതം കഥകളി)

രണ്ടർത്ഥവും ഇതിലുണ്ട്.

പരസ്ത്രീ-അന്യന്റെ സ്ത്രീ.

പരസ്ത്രീസംഗമം-മറ്റൊരുവന്റെ സ്ത്രീയെ പ്രാപിക്ക.

പരസ്പരം-വി. അന്യോന്യമായുള്ള.

പരസ്മൈപദം-വേറൊരുവന്റെ വിഷയത്തിൽ പ്രയോഗിക്കേണ്ടപദം.

പരസ്യപ്പെടുത്തുന്നു — പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നു.

പരസ്യാ-ന. വിളംബരം. വ. പ്രസിദ്ധം.

പരസ്വധം-വെണ്മഴു. (പരശ്വധം എന്നതിന്റെ പാഠം).

പരസ്വം-മറ്റൊരുവന്റെ മുതൽ.
'പരസ്വമത്രേകലകന്യകാജനം'
(അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളം നാടകം)

പരസ്സഹസ്രാ-വി. ആയിരത്തിലധികമുള്ള.

പരഹിത-വി. മററുള്ളവൎക്ക ഹിതമായ

പരഹിതം-ഒരുമാതിരി ഗണിതം.

പരള-വരളി, ഉണക്കിയ ചാണകം.

പരാ-അ. ഇതു ചില സംസ്കൃതപദങ്ങളുടെ ആദിയിൽ വരുമ്പോൾ പ്രാധാന്യം, അതിക്രമം, മടക്കം ഇങ്ങിനെ പല അൎത്ഥങ്ങൾ വരും.

പരാ-നാലുവിധം ശബ്ദങ്ങളിൽ ഒന്നാമത്തേതു്.

ഒന്നാമത്തേതായ ഈ ശബ്ദം മൂലാധാരത്തിൽ ബ്രഹ്മസ്വരൂപേണ ഇരിക്കുന്നു. മററു മൂന്നു ശബ്ദങ്ങൾ-പശ്യന്തി, മദ്ധ്യമ, വൈഖരി.

പരാകം-യാഗകൎമ്മം.

പരാക്രമം-പു. ശക്തി. പരന്മാരെ ആക്രമിക്കുന്നതു് എന്നൎത്ഥം. മററു പൎയ്യായങ്ങൾ- ദ്രവിണം, തരസ്സ്, സഹസ്സ്, ബലം, ശൌൎയ്യം, സ്ഥാമാവ്, ശുഷ്മം, ശക്തി, പ്രാണം. വ. ഉത്സാഹം. ന. വീൎയ്യം.

പരാക്രമി-ശക്തിയുള്ളവൻ

പരാഗം-പു. പൂമ്പൊടി, പൂവിലെപ്പൊടി. കാററിനെ അനുസരിച്ചു് പാറിപ്പോകുന്നതു് എന്നൎത്ഥം. മറെറാരു പൎയ്യായം സുമനോരജസ്സ്. വ. പൊടി. ന. കുളികഴിഞ്ഞാൽ ശരീരത്തിൽ പിരട്ടുന്ന ഒരു സുഗന്ധപ്പൊടി, കളിപ്പാനുള്ള ഗന്ധദ്രവ്യം മുതലായതു്.

പരാങ്മുഖ-വി. പിൻതിരിഞ്ഞ, മുഖം തിരിച്ച.

പരാചിത-വി. അന്യനാൽ രക്ഷിക്കപ്പെട്ട.

പരാചിതൻ-മനസ്സില്ലാമനസ്സോടെ അന്യനാൽ വളൎത്തപ്പെട്ടവൻ. [പരനാൽ (അന്യനാൽ,) ആചിതൻ (വളൎത്തപ്പെട്ടവൻ)]. പരാജിതൻ എന്നും പാഠമുണ്ടു്

പരാചീന-വി. പിൻതിരിഞ്ഞ.

പരാജയം-തോലി, മടക്കം.

പരാജിത-വി. പു. ജയിക്കപ്പെട്ട. വ. തോല്പിക്കപ്പെട്ട. (അന്യന്മാരാൽ ജയിക്കപ്പെടുന്നവൻ=പരാജിതൻ)

പരാജിതൻ-തോററവൻ. ശത്രുക്കളാൽ അഭിഭവിക്കപ്പെട്ടവൻ എന്നൎത്ഥം.

പരാൽ-അ. വളരു്.

പരാതി-പു. അപവാദം, ദൂഷണം. വ. (മലയാളം) സങ്കടം.

പരാതിക്കാരൻ — സങ്കടമറിയിക്കുന്നവൻ.

പരാതീതൻ-സൎവ്വത്തെയും അതിക്രമിച്ചവൻ, പരമാത്മാവ്. സൎവ്വോൽകൃഷ്ടൻ എന്നൎത്ഥം.

പരാധീന-പു. മറെറാരുവനെ സേവിക്കുന്ന, അന്യന്റെ ചൊല്പടിക്കു നടക്കുന്ന. വ. പ്രയാസപ്പെടുന്ന.

പരാധീനപാത്രന്മാർ-അന്യന്റെ അധീനതയെ പാലിക്കുന്ന ദുഃഖികൾ.

പരാധീനപ്പെടുന്നു-പ്രയാസപ്പെടുന്നു.

പരാധീനം-പു. ആശ്രയം. വ. പ്രയാസം.

പരാനന്ദം-അധികമായ സന്തോഷം.

പരാനുകൂലം- മറെറാരുത്തന്റെ അനുകൂലം.

പരാനെ-വേഗത്തിൽ. (പ-മ)

പരാന്നഭോജി, പരാന്നൻ-മറെറാരുവന്റെ അന്നം കൊണ്ടുപജീവിക്കുന്നവൻ. മറെറാരു പൎയ്യായം-പരപിണ്ഡാദൻ.

പരാന്നം - മറെറാരുവൻ കൊടുക്കുന്ന ചെലവ്.

പരാപര-വി. നല്ലതും ചീത്തയുമായ, ആദിയും അന്തവുമായ.

പരാപരവസ്തു - അത്യന്തമായ വസ്തു, ദൈവം.

പരാപഹാസം-പരനിന്ദ.

പരാപേക്ഷ - മറെറാരുവനെ ആശ്രയിക്ക.

പരാഭവം-പു. മടക്കം, തോൽവി. വ. അവമാനം. ന. നാശം. ര. പ്രഭവാദി അറുപതു വൎഷങ്ങളിൽ ൪൦-ാമത്തെ വത്സരം.

പരാഭൂത-വി പു. തോല്ക്കപ്പെട്ട, തോററ. വ. അവമാനിക്കപ്പെട്ട. ന. തിരസ്കരിക്കപ്പെട്ട.

പരാഭൂതി-പു. അവമാനം. വ. ഉൽകൃഷ്ടമായ ഐശ്വൎയ്യം. ന. നല്ല ഭസ്മം.

പരാമൎശം - പു. വിചാരം. വ. സൂക്ഷ്മം.

പരാമൎശിക്കുന്നു-പു. പ്രധാന സംഗതികളെപ്പററി പ്രസ്താവിച്ചു മൊത്തത്തിൽ ചിന്തിക്കുന്നു. വ. സംബന്ധിച്ചുപറയുന്നു.

പരാമൎഷം-അധികം കോപം.

പരാമൃഷ്ട-വി. സ്പൎശിക്കപ്പെട്ട.

പരായണ-വി. ആസക്തിയുള്ള, താൽപൎയ്യമുള്ള.

പരായണം-മതസംബന്ധമായുള്ള ക്രമം, പരമ്പരാചാരം. വ. മോക്ഷം. ന. ആസക്തിസ്ഥാനം.

പരായുതം-പതിനായിരത്തിലധികമുള്ള.

പരാരി-അ. രണ്ടാമാണ്ടു്.

പരാൎദ്ധം-പു. ഒരു വലിയ തുക.

൧00,000,000,000,000,000.

'ലക്ഷകോട്യബ്ദമധ്യേമീപരാൎദ്ധവും'
(കല്യാണസൌഗന്ധികം തുള്ളൽ)

വ. പതിനെട്ടാമത്തെ സ്ഥാനം. ന. മറെറപ്പകുതി.

പരാൎദ്ധ്യ-വി. ശ്രേഷ്ഠതയുള്ള.

പരാൎദ്ധ്യം-ശ്രേഷ്ഠം. പരമായ (ശ്രേഷ്ഠമായ) അൎദ്ധത്തിൽ ഭവിച്ചതെന്നൎത്ഥം.

പരാവൎത്തനം-പു. അതേ സംഗതിയെത്തന്നെ വേറൊരുവിധത്തിൽ പ്രസ്താവിക്കുകയെന്നതു്. വ. പദ്യത്തിന്റെ അൎത്ഥം ഏററക്കുറവുകൾ കൂടാതെ ഗദ്യത്തിലാക്കുന്ന സമ്പ്രദായം.

പരാവൃത്ത-വി പു. ഓടിപ്പോയ. വ. തിരിച്ചുവന്ന.

പരാശരൻ-ഒരു മഹൎഷി.

പിതാവു് 'ശക്തി'. മാതാവു് 'അദൃശ്യന്തി'. പിതാവായ ശക്തി കന്മാഷപാദരാജാവിനെ ശപിച്ചു രാക്ഷസനാക്കി. ഇതിനു കാരണം വഴിയിൽനിന്നു മാറിനില്ക്കാത്ത കോപമായിരുന്നു. ശക്തിയെ രാജാവു തല്ലുകകൂടി ചെയ്തു. രാക്ഷസനായ മാത്രയിൽതന്നെ ശക്തിയെ ഭക്ഷിച്ചു. അനന്തരം ശക്തിയുടെ ഭാൎയ്യയായ അദൃശ്യന്തി പരാശരനെ പ്രസവിച്ചു. താതോദന്തം കേട്ട പരാശരൻ രാക്ഷസവംശോന്മൂലനാശത്തിനായി ഒരു യാഗം ആരംഭിച്ചു. വസിഷ്ഠൻ മുതലായവർ തടയുകയാൽ അതു നടന്നില്ല.

പരാശ്രയ-വി. അന്യനെആശ്രയിക്കുന്ന.

പരാശ്രയം - മറെറാരുവനെ ആശ്രയിക്കുക.

പരാശ്രയാ-ഒരു ലത.

പരാസനം-കൊല, വധം. ക്ഷേപിക്കുക എന്നൎത്ഥം.

പരാസു-മരിച്ചവൻ. പ്രാണൻ പോയവനെന്നൎത്ഥം.

'സ്മരാൽപരാസോരനിമേഷലോചനാൽ'
(നൈഷധം)

പരാസുത, പരാസുത്വം-മരണം.

പരാസ്കന്ദി-പു. കള്ളൻ. അന്യന്മാരെ

കഴക്കുന്നവനെന്നർത്ഥം. ൨. അന്യനെ വ്യാപിക്കുന്നവൻ.

പരാഹത-വി. ൧. ആക്രമിക്കപ്പെട്ട. ൨. അടിക്കപ്പെട്ട.

പരാഹ്നം-ഉച്ചയ്ക്കു പിന്നീടുള്ള ദിവസം, ഉച്ചതിരിഞ്ഞിട്ടുള്ള പകൽഭാഗം.

പരി-വി. അഴകുള്ള. [കാ'

'പഴിയില്ലാദിത്യനെയാദിത്യൻപരിരശ്മി
(ഭഗവൽഗീത-മാധവപ്പണിക്കർ)

പരി-അ. ഇതു ചില മൊഴികളോടു ചേരുമ്പോൾ ചുററം, വിട്ടൊഴിവു്, പങ്കു്, അവസാനം, വിഭാഗം, ദിനം, ബലം, ക്ഷമചോദിക്ക, സൽക്കാരം, ആലിംഗനം, ആഭരണം, തള്ളിക്കളക, വിസ്താരം, തടവു്, അടയാളം, ദുഃഖം, സത്യം ഇങ്ങിനെ പല അർത്ഥങ്ങൾ വരും.

പരി-കുതിര.

'പരികരിതേർകാലാളോടുനാമം'
(ഭഗവൽഗീത-മാധവപ്പണിക്കർ)

പരികഥ-കള്ളക്കഥ.

പരികമ്പം-൧. ഭയം. ൨. വിറയൽ.

പരികമ്പിത-വി. ഇളക്കപ്പെട്ട.

പരികര-വി. സഹായിക്കുന്ന.

പരികരം-൧. കട്ടിൽ. ൨. മെത്ത. ൩. കാപ്പു്. ൪. ആരംഭം. ൫. ആശ്രിതന്മാരുടെ കൂട്ടം, പരിചാരകജനം. ൬. പുരുഷാരം. ൭. സാഹിത്യശാസ്ത്രത്തിൽ ഒരലങ്കാരത്തിന്റെ പേർ.

അഭിപ്രായഗർഭങ്ങളായ വിശേഷണങ്ങളെ ചെയ്യുന്നതു പരികരാലങ്കാരം ഉ-ം, 'അമ്പിളിക്കലചൂടുന്നതമ്പുരാൻതാപനാശനൻ'.

വ്യ. അരയും തലയും മുറുക്കി കെട്ടുക എന്ന സമ്പ്രദായം.

പരികർത്തനം-൧. മുറിക്കു, കണ്ടിക്കു. ൨. വൃത്തത്തിൽ കണ്ടിക്കു. ൩. സൂചികൊണ്ടു കുത്തുന്നതുപോലെയുള്ള വേദന.

പരികർമ്മം-൧. ശുശ്രൂഷ. ൨. ആഭരണങ്ങൾകൊണ്ടും മററും ദേഹത്തിൽ അലങ്കരിക്കുക.

പരികർമ്മാവു്-ഭൃത്യൻ.

പരികർമ്മി-അടിമക്കാരൻ, വേലക്കാരൻ

പരികർമ്മി-വി. അലങ്കരിക്കുന്ന. (സ്ത്രീ-പരികർമ്മിണി.)

പരികല്കനം-ചതി.

പരികല്പിതം-വി. ൧. നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട. ൨. ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ട.

പരികല്പിക്കുന്നു-സ്ഥിരപ്പെടുത്തുന്നു.

പരികാംക്ഷിതൻ-സന്ന്യാസി.

പരികീർണ്ണം-വി. ൧. പരന്ന, ചിതറപ്പെട്ട. ൨. ചുററമുള്ള, തിങ്ങിയ, നിറഞ്ഞ.

പരികീർത്തിതം-വി. ൧. പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ. ൨. വമ്പുപറഞ്ഞ. ൩. പറയപ്പെട്ട, അറിയിക്കപ്പെട്ട.

പരിക്രൂടം-കോട്ട, കിടങ്ങു്.

പരികേട്ടു് – കുറച്ചിൽ, നാണക്കേടു്. (പ-മ.)

പരിക്ക-൧. ഇന്നപ്പോൾ പണം കൊടുത്തുകൊള്ളാമെന്നു ഒരു സർക്കാരുദ്യോഗസ്ഥന്റെ മുമ്പാകെ ഒരു ഉടമ്പടി ചെയ്യു. ൨. ശപഥം, പ്രതിജ്ഞ.

പരിക്കു്, പരുക്കു്-൧. മുറിവു്. ൨. ഒരു വൃക്ഷം. ൩. തഴമ്പു്.

പരിക്രമ(ണ)ം-൧. ചുററം നടക്ക. ൨. നടക്കുക, പാദസഞ്ചാരം.

'സുരാംഗനാനാമവനൌപരിക്രമഃ'

പരിക്രമത്തിനു പാദസഞ്ചാരം എന്നും ക്രീഡാസഞ്ചാരം എന്നും പറയാം.

പരിക്രമസഹം-ആട്.

പരിക്രമിക്കുന്നു-ചുററം നടക്കുന്നു.

പരിക്രയ(ണ)ം-വിലയ്ക്കു വാങ്ങിക്ക.

പരിക്രാന്ത-വി. ചുററം നടക്കപ്പെട്ട.

പരിക്രിയ-പു. പരിജനങ്ങൾ മുതലായവർ വന്നു ചുററം നില്ക്കുക. പരികരണം എന്നൎത്ഥം. ൨. വീണ്ടെടുപ്പ്.

പരിക്ഷതം-മുറിവുപെട്ടതു്.

പരിക്ഷാ-ചളി, തൊളി.

പരിക്ഷിപ്ത-വി. ചുററപ്പെട്ട, മതിൽ കിടങ്ങു മുതലായതിനാൽ ചുററപ്പെട്ട.

പരിക്ഷീ(വ)ബ-വി. നല്ലവണ്ണം ലഹരി പിടിച്ചു.

പരിക്ഷേപം-ചുററൽ, ചുററ്.

പരിഖ-കിടങ്ങ്, കുഴി, കോട്ടയുടെ ചുററം കാണപ്പെടുന്ന കിടങ്ങ്. നാലുപുറവും കുഴിച്ചുണ്ടാക്കപ്പെട്ടതു് എന്നൎത്ഥം.

പരിഖാത-വി. കുഴിക്കപ്പെട്ട.

പരിഖിന്ന-വി. ദുഃഖിക്കപ്പെട്ട.

പരിഖേദം-ദുഃഖം.

പരിഖ്യാതി-കീൎത്തി.

പരിഗണനം-പൂൎണ്ണമായിതിട്ടപ്പെടുത്തുക.

പരിഗണനീയം— വിചാരിക്കപ്പെടേണ്ടതു്.

പരിഗണിക്കുക-എണ്ണുക, വിചാരിക്കുക, ചെക്കുക, ബഹുമാനിക്കുക.

പരിഗണിത-വി. എണ്ണപ്പെട്ട, വിചാരിക്കപ്പെട്ട, ചെക്കപ്പെട്ട, ബഹുമാനിക്കപ്പെട്ട

പരിഗണ്യ-വി. വിചാരിക്കത്തക്ക.

പരിഗത-വി. വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്ന, ചുററിയിരിക്കുന്ന.

പരിഗമം-പു. ചുററംനടക്ക. ൨. അന്വേഷിച്ചുനടക്കുക. ൩. അറിക, നിശ്ചയപ്പെടുത്തുക.

പരിഗർജ്ജനം-മുഴക്കം, ചുററം ശബ്ദംകൊണ്ടുള്ള നിറപ്പ്.

പരിഗർജ്ജിക്കുന്നു-മുഴക്കുന്നു, ചുററം ശബ്ദംകൊണ്ടു നിറയ്ക്കുന്നു.

പരിഗൃഹ്യ-വി. കൈക്കൊള്ളപ്പെടുവാൻ തക്ക.

പരിഗൃഹ്യ-വിവാഹം ചെയ്യപ്പെട്ടസ്ത്രീ.

പരിഗ്രഹണം-സ്വീകാരം.

പരിഗ്രഹം-പു. കൈക്കൊള്ളുക. ൨. കുടുംബം. ൩. ശാപം, ആണ. ൪. പത്നി. ൫. പരിചാരകജനം. ൬. വേർ.

പരിഗ്രഹിക്കുന്നു - കൈക്കൊള്ളുന്നു, സ്വീകരിക്കുന്നു.

പരിഗ്രഹീതാവ്-ഭൎത്താവ്.

പരിഘം-പു. ഇരുമ്പുലക്ക, ചുററം ഹനിക്കുന്നതു് എന്നൎത്ഥം. ൨. കൊല. ൩. സാക്ഷി.

പരിഘാതനം-പു. ഇരുമ്പുലക്ക. ൨. വധം (കൊല).

പരിഘാതം-വധം, കൊല.

പരിച,പരിശ-വെട്ടും മററും തടുപ്പാൻ തോലുകൊണ്ടുണ്ടാക്കുന്ന ഒരു വസ്തു.

പരിചപ്പിടി=സംഗ്രഹം.

'വെട്ടും കുത്തും പരിശയ്ക്കത്രെ
കിട്ടും വിരുതുപണിക്കർക്കെന്നും'
(സ്യമന്തകം തുള്ളൽ)

പരിചനം-പരിചയം. (പ-മ.)

പരിചയം-ശീലം, അറിവ്, അഭ്യാസം, അടയാളം. മറെറാരു പൎയ്യായം- സംസ്തവം.

പരിചയം എന്നതു് ഒരു വസ്തുവിനോടുകൂടെ വളരെക്കാലം കൂടിയിരിക്കുക ആകുന്നു.

പരിചയരസം-സഹവാസസൌഖ്യം.

പരിചയിക്കുന്നു-ശീലിക്കുന്നു, അഭ്യസിക്കുന്നു.

പരിചരണം-ശുശ്രൂഷ.

പരിചരൻ-൧. അകമ്പടിക്കാരൻ. ൨. ശുശ്രൂഷക്കാരൻ. ൩. സേനയുടെ ചുററും നടന്നു സൈന്യങ്ങളുടെ അററകുററങ്ങൾ നോക്കിക്കണ്ടറിയുന്നവൻ. ൪. യുദ്ധസമയത്തിൽ സാമന്തന്മാരെ കൊണ്ടു നടക്കുന്നവൻ.

പരിചരിക്കുന്നു-ശുശ്രൂഷിക്കുന്നു.

പരിചര്യ-ശുശ്രൂഷ, പരിചരിക്കുക. എപ്പോഴും സമീപത്തിൽ തന്നെ ഉണ്ടായിരിക്കുക എന്നർത്ഥം.

പരിചാരകഗുണചതുഷ്ടയം- രോഗിയോടും വൈദ്യനോടും ദൃഢസ്നേഹം, സദാചാരം, ക്രിയാസാമർത്ഥ്യം, ബുദ്ധിമത്വം ഇവ ൪.൦.

പരിചാരകൻ-ശുശ്രൂഷക്കാരൻ, ഭൃത്യൻ. സ്വാമിയെ പരിചരിക്കുന്നവനെന്നർത്ഥം

പരിചാരിക-ശുശ്രൂഷക്കാരി.

പരിചാര്യ-വി, ശുശ്രൂഷിപ്പാൻ തക്ക, വന്ദിപ്പാൻ തക്ക.

പരിചിൽ-൧. ഭംഗിയായി. ൨. ഏററവും

പരിചിത-വി, പരിചയിക്കപ്പെട്ട, അറിയപ്പെട്ട.

പരിചിതി - ജ്ഞാനം, അറിവു്, അഭ്യാസം.

പരിചു്-അ. ൧. യുക്തമായി. ൨. തുല്യമായി.

പരിചു്-൧. പ്രകാരം. ൨ തുല്യത. ൩. യോഗ്യത. ൪. വിധം.

പരിചൊട്ടു്-എന്നതിലെ പരിചു് എന്നതിനു നല്ലമാതിരി, ഭംഗി, പ്രകാരം എന്നീ അർത്ഥങ്ങൾ ഉണ്ടു്. പരിചുകെടുക്ക=മടയനാക്കുക, തോല്പിക്ക.

പരിചൊട്ടു്-അ. വേണ്ടപോലെ, ഭംഗിയിൽ.

പരിച്ഛദം-൧. അകമ്പടിക്കാരും മററും, പരിജനം ൨. കുടുംബം.

പരിച്ഛന്നം-വി. ൧. മൂടപ്പെട്ട, വസ്ത്രം ധരിക്കപ്പെട്ട. ൨. പടന്ന. ൩. പരിവാരത്താൽ ചുററപ്പെട്ട. ൪. ഒളിക്കപ്പെട്ട

പരിച്ഛിന്ന-വി. ൧. നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട. ൨. മുറിക്കപ്പെട്ട.

പരിച്ഛേത്താവു്- ൧. മുറിക്കുന്നവൻ. ൨. നിശ്ചയിക്കുന്നവൻ.

പരിച്ഛേദൻ - നിശ്ചയത്തോടു കൂടിയവൻ.

പരിച്ഛേദം-൧ ചില പുസ്തകങ്ങളിലെ വകുപ്പു്. ൨. മുറിക്ക. ൩. നിശ്ചയം.

പരിച്ഛേദിക്കുന്നു- ൧. വിഭാഗിക്കുന്നു. ൨. മുറിക്കുന്നു. ൩ നിശ്ചയിക്കുന്നു ൪. ക്ലിപ്തപ്പെടുന്നു.

പരിച്ഛേദ്യ-വി ൧. മുറിക്കപ്പെടുവാൻ തക്ക. ൨. നിശ്ചയിക്കപ്പെടുവാൻ തക്ക.

പരിജനം-ഭൃത്യക്കൂട്ടം.

പരിജ്ഞാത-വി. അറിയപ്പെട്ട.

പരിജ്ഞാനം-പരിചയം, അറിവു്.

പരിണത-വി. ൧ പഴുത്ത, പാകംവന്ന, പരിപാകമായ. ൨. പഴയ. ൩. വളഞ്ഞ. ൪. പൂർണ്ണമായ.

'പരിണതശശധരബിംബം'

(ഭാരതം)

പരിണതൻ-൧ പരിപൂർണ്ണൻ. ൨. പഴയവൻ. ൩. താഴാൻ പോകുന്നവൻ.

പരിണതം-൧ കുത്തുവാനായിട്ടു കുനിയുന്ന ആന. ൨. മൂലധനം. ൩. പാകംവന്നതു്. ൪. കാലവശത്താൽ പരിപാകത്തെ പ്രാപിച്ച ബുദ്ധി മുതലായതിന്റെ പേർ. പരിണമിച്ചതു (അവസ്ഥാന്തരത്തെ) പ്രാപിച്ചതു് എന്നു ശബ്ദാർത്ഥം.

പരിണതരവി-സന്ധ്യാസമയത്തെ സൂർയ്യൻ.

പരിണതി-രൂപാന്തരം, പരിണാമം, അവസാനം. [രിണതി' 'സംബന്ധങ്ങൾ; അത്ഭുതചരിക്കുക പറകപ (നളചരിതം കഥകളി)

പരിണമത്ത്-വി. അസ്തോന്മുഖമായ.

പരിണമനം-അവസാനം.

പരിണമിക്കുന്നു-അവസാനിക്കുന്നു. (കാ ക്രി. പരിണമിപ്പിക്കുന്നു.) [നാമം-പരിണമനം, പരിണാമം.]

പരിണയ(ന)ം-വിവാഹം. കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വരുക എന്നർത്ഥം.

പരിണയിക്കുന്നു-വിവാഹം കഴിക്കുന്നു.

പരിണാമഗുപ്തി-ഫ. അവസാനംവരെ സൂക്ഷിക്കുക. വ. (സാഹിത്യസാഹ്യത്തിൽ) അവസാനം വരെ ജിജ്ഞാസ ശമിപ്പിക്കാതെ സൂക്ഷിക്കുന്ന കഥാഗുണം

പരിണാമം-ഫ. അവസ്ഥാഭേദം, ഒരു സ്വഭാവമുള്ളതു മറ്റൊന്നായിത്തീരുക. (പാൽ അവസ്ഥാഭേദംകൊണ്ട് മറ്റൊന്നായിത്തീരുന്നതു നോക്കുക). പരിണതിയെ (രൂപാന്തരത്തെ) പ്രാപിക്കുക എന്നർത്ഥം.

വ. പാകതം ന. അവസാനം. ർ. ഒരലങ്കാരം.

പരിണാമി-അവസാനത്തോടുകൂടിയതു്.

പരിണായം- ഫ. ചൂതുപോർ, എണ്ണം നോക്കി ചൂതുവെക്കുക. പരിതഃ=ഇടത്തും വലത്തും ഉള്ള നയനാ നയിപ്പിക്കുക. വ. ചുററിനടത്തിക്കുക.

പരിണാഹം-വീതി. എല്ലാടവും ബന്ധിക്കപ്പെടുന്നതു് എന്നർത്ഥം. മറ്റൊരു പര്യായം-വിസ്താരം, വിശാലത.

'പരിണാഹം മൂന്നുമൊരുപോലെതന്നെ' (ഭാരതം കണ്ണുപവം)

പരിണിനീഷിതാ-വിവാഹം ചെയ്യാനായി ഇച്ഛിക്കപ്പെട്ടവൾ.

പരിണീതം-വിവാഹം ചെയ്യപ്പെട്ട.

പരിണീതാ-വിവാഹംചെയ്യപ്പെട്ട സ്ത്രീ.

പരിണേതാവ്-ഭർത്താവ്.

പരിതപിക്കുന്നു-ദുഃഖിക്കുന്നു.

പരിതപ്ത-വി. ഫ. ദുഃഖിച്ച. വ. ചൂടുപിടിപ്പിക്കപ്പെട്ട.

പരിതസ്സ്-അ. ചുററും, എല്ലാടവും.

പരിതാപം-ഫ. ദുഃഖം, സങ്കടം. വ. ചൂട്.

പരിതാപഹം-ദുഃഖത്തെ കളയുന്നതു്.

പരിതുഷ്ട-വി. സന്തോഷിച്ച.

പരിതുഷ്ടി-സന്തോഷം.

പരിതോഷം-സന്തോഷം.

പരിത്തി-ഫ. നൂൽപഞ്ഞിമരം. വ. നൂൽപ്പഞ്ഞി.

പരിത്തിക്കുരു-നൂൽപ്പഞ്ഞിക്കുരു.

പരിത്തിനൂൽ-പഞ്ഞിനൂൽ.

പരിത്യക്ത-വി. ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ട.

പരിത്യജിക്കുന്നു-ഉപേക്ഷിക്കുന്നു.

പരിത്യാഗം-ഉപേക്ഷിക്കുക.

പരിത്യാഗിനി-ഉപേക്ഷിക്കുന്നവൾ.

പരിത്യാഗീ-ഉപേക്ഷിക്കുന്നവൻ.

പരിത്യാജ്യ-വി. ഉപേക്ഷിക്കപ്പെടുവാൻ തക്ക.

പരിത്രസ്ത-വി. ഭയപ്പെട്ട

പരിത്രാണം-ഫ. രക്ഷ. വ. കൊല്ലുവാനൊരുങ്ങിവരുന്നവനെ തടുക്കുക.

പരിത്രാതാവ്-രക്ഷിക്കുന്നവൻ.

പരിത്രാത്രി-രക്ഷിക്കുന്നവൾ.

പരിത്രാതൃ വി. രക്ഷിക്കുന്ന.

പരിദരം-ഒരു ദന്തരോഗം.

ലക്ഷണം-പല്ലുകളുടെ മാംസം ചീഞ്ഞുപോവുക, രക്തം തുപ്പുക.

പരിദാനം-കൈമാററം, ഒന്നു കൊടുത്തു മറെറാന്നു വാങ്ങുക.

പരിദൂയമാന-വി. സന്തപിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന.

പരിദേവിക്കുന്നു-കരയുന്നു.

പരിദേവിതം-വിലാപം, കരച്ചിൽ.

പരിദേവനം-കരച്ചിൽ, വിലാപം, ദുഃഖസമയത്തിൽ വിചാരിച്ചു വിചാരിച്ചു കരഞ്ഞുപറയുക. ഓൎത്തോൎത്തു വിലപിക്കുക എന്നൎത്ഥം.

പരിധാനം-ഉടുക്കുന്ന വസ്ത്രം. ധരിക്കപ്പെടുന്നതു് എന്നൎത്ഥം.

പരിധാവി-പ്രഭവാദി സംവത്സരങ്ങളിൽ ൪൬-ാമത്തെ സംവത്സരം.

പരിധി-പു. സൂൎയ്യചന്ദ്രന്മാരുടെ ചുററും ചിലപ്പോൾ കാണാവുള്ള പരിവേഷം നാലുഭാഗവും ചുററിയിരിക്കുന്നതു് എന്നൎത്ഥം. ഗോളത്തിനു ചുററുമുള്ള വൃത്തം. വ. പരിധിവെക്കുന്ന ചമത, പ്ലാശു അത്തി മുതലായ മരങ്ങളുടെ കോൽ (ചെറിയകൊമ്പു്) മുറിച്ചു ഹോമാഗ്നിയുടെ ചുററും വെക്കുവാനുണ്ടാക്കുന്ന ചമത. ന. ചുററളവു്, ഒരു വൃത്തത്തിന്റെ അതിരായ വട്ടം.

പരിധിച്ചമത-പരിധിവെയ്ക്കുന്നചമത.

പരിധിസ്ഥൻ-പു. അകമ്പടിക്കാരൻ. വ. സേനയുടെ ചുററും നടന്നു സൈന്യങ്ങളുടെ അററകററം നോക്കിക്കണ്ടറിയുന്നവൻ. ന. യുദ്ധസമയത്തിൽ സാമന്തന്മാരെക്കൊണ്ടു നടക്കുന്നവൻ. സേനയുടെ അവസാനത്തിൽ നില്ക്കുന്നവൻ എന്നൎത്ഥം.

പരിധൂസരാ-മലിനം.

പരിധൃത-വി. ധരിക്കപ്പെട്ട, സഹിച്ച.

പരിന്തു്, പരുന്തു്-ഒരു പക്ഷി.

പരിപക്വ-വി. ഭ. നല്ലവണ്ണം പാകം വന്ന. വ. നല്ലവണ്ണം വെന്ത; ദഹിച്ച, പഴുത്ത.

പരിപക്വത-പു. പാകം. വ. വേവു്.

പരിപണം-മൂലധനം. മുതൽ വൎദ്ധിപ്പാൻ വേണ്ടി ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നതു് എന്നൎത്ഥം.

പരിപതനം-വീഴ്ച.

പരിപന്ഥി-ശത്രു. ദോഷം പറഞ്ഞുനടക്കുന്നവൻ എന്നൎത്ഥം.

പരിപാകം-പു. പക്വത, പാകം വ. അടക്കം. ന. പൂൎണ്ണത.

പരിപാകത-മനസ്സിന്റെ നൈരാശ്യം അല്ലെങ്കിൽ വിഷണ്ണതയ്ക്കും അഹങ്കാരത്തിനും ഒരുപോലെ വിപരീതമായുള്ളതും രണ്ടിനും മദ്ധ്യേ മിതമായ നിലയിൽ നില്ക്കുന്നതുമായ സമചിത്താവസ്ഥ

പരിപാകിനി-ത്രികോല്പക്കൊന്ന.

പരിപാടി(ടീ)-ക്രമം, അനുക്രമം, കൃത്യമായ ക്രമം. വ. സ്വാദ്ധ്യായക്രമം.

പരിപാണ്ഡു-വി. നല്ലപോലെ വെളുത്ത.

പരിപാതം-വീഴ്ച.

പരിപാലക-വി. പു. രക്ഷിക്കുന്ന. വ. ഭരിക്കുന്ന ന. സൂക്ഷിക്കുന്ന.

പരിപാലനം-പു. രക്ഷ വ. ഭരണം

പരിപാലിക്കുന്നു-പു. രക്ഷിക്കുന്നു. വ. ഭരിക്കുന്നു. ന. കാക്കുന്നു.

പരിപാലിത-വി. പു. രക്ഷിക്കപ്പെട്ട. വ. ഭരിക്കപ്പെട്ട. ന. കാത്തു സൂക്ഷിക്കപ്പെട്ട.

പരിപിഷ്ടകം-കാരീയം.

പരിപീഡനം-ഉപദ്രവിക്കുക.

പരിപീഡിത-വി. ഉപദ്രവിക്കപ്പെട്ട.

പരിപീത-വി. ൧. കുടിക്കപ്പെട്ട. ൨. മഞ്ഞനിറമായ.

പരിപീതകം-കുങ്കുമം.

പരിപൂതം-വി. ൧. ശുദ്ധിയാക്കപ്പെട്ട. ൨. പതിരശേഷം കളഞ്ഞ.

പരിപൂൎണ്ണ-വി. നിറഞ്ഞ, തികഞ്ഞ.

പരിപൂൎണ്ണത-നിറവ്, തികവ്, സമ്പൂൎണ്ണത. മറെറാരു പൎയ്യായം-ആഭോഗം.

പരിപൂൎത്തി-നിറവ്, തൃപ്തി.

പരിപൂരിത-വി. നിറഞ്ഞ, തികഞ്ഞ.

പരിപേല(വ)ം-ഒരു മരുന്ന്, കഴിമുത്തങ്ങ. എങ്ങും മാൎദ്ദവമുള്ളതെന്നൎത്ഥം.

പരിപോടകം-ഒരു കണ്ണുരോഗം.

ലക്ഷണങ്ങൾ-കണ്ണുപോളയിൽ വേദനയോടും പൊള്ളലുകളോടും കൂടിയ നീരുണ്ടാകും. ചെറുപ്പത്തിൽ കാതു വളൎത്താതെ പിന്നീടു പെട്ടെന്നു വളൎത്തുന്നതാണ് ഈ രോഗത്തിനു കാരണം.

പരിപ്പ്-൧. തൊലികളഞ്ഞ പയറ്. ൨. തൊലികളഞ്ഞ പയറുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ ഒരു കറി.

പരിപ്പുകാരൻ-ഊട്ടുപുരയിൽ വിചാരക്കാരൻ.

പരിപ്പുവെത്തൽ-ഒരു പലഹാരം.

ചെറുപരിപ്പിലും കടലപ്പരിപ്പിലും ഉണ്ടാക്കാം.

പരിപ്ലവ-വി. ൧. ഇളക്കമുള്ള. ൨. സ്ഥിരമില്ലാത്ത.

പരിപ്ലവം-൧. കളി. ൨. ഞെരുക്കം, ക്രൂരത.

പരിപ്ലവിക്ക-ഇളകുക.

പരിപ്ലുത-വി. ൧. ഇളക്കപ്പെട്ട. ൨. നനവുതട്ടിയ.

പരിപ്ലുത-മദ്യം.

പരിപ്ലുഷ്ട-വി. ചുടപ്പെട്ട.

പരിബൎഹം-൧. പരിവാരം. ൨. രാജചിഹ്നം, രാജാൎഹമായ വെൺകൊററക്കുട, ചാമരം മുതലായവ. പ്രാധാന്യമുള്ളതെന്നൎത്ഥം.

പരിഭഗ്നം-മുറിക്കപ്പെട്ടതു്.

പരിഭവം-൧. നിന്ദ. ൨. ഇളിവ്. ൩. അവമാനം. ൪. സങ്കടം. ൫. തോൽവി.

പരിഭവിക്കുന്നു-൧. നിന്ദിക്കുന്നു. ൨. തോല്പിക്കുന്നു.

പരിഭാവം-അവമാനം, നിന്ദ.

പരിഭാഷ-പൊരുൾ തിരിപ്പ്.

പരിഭാഷണം-൧. സംസാരം, സംഭാഷണം. ൨. ധിക്കാരം. ൩. നിയമം, ഉടമ്പടി. ൪. ചട്ടം. ൫. നിന്ദയോടുകൂടിയ ഉപാലംഭം. തെററിലൊക്കെ ദോഷാരോപണംചെയ്തു പറക എന്നൎത്ഥം.

ഗുണാവിഷ്കരണപൂൎവകം എന്നും നിന്ദാപൂൎവകം എന്നും ഉപാലംഭം രണ്ടുവിധം. 'നീ വിദ്വാനായ ഒരാളിന്റെ മകനല്ലെ. നിനക്ക് ഇതു നന്നോ'=ഗുണാവിഷ്കരണപൂൎവകം. 'വിദ്യാവിഹീനനായ നിനക്ക് ഇതു് അടുത്തതുതന്നെ'=നിന്ദാപൂൎവകം. 'പരിഭാഷ' എന്നും പാഠം കാണുന്നു.

പരിഭാഷിക്കുന്നു-൧. സംസാരിക്കുന്നു. ൨. ധിക്കരിക്കുന്നു.

പരിഭാഷിത-വി. ൧. പറയപ്പെട്ട, സംസാരിക്കപ്പെട്ട. ൨. ധിക്കരിക്കപ്പെട്ട. ൩. പൊരുൾ തിരിക്കപ്പെട്ട.

പരിഭുക്ത-വി ൧. പഴയ. ൨. പെരുമാറിയ.

പരിഭുഗ്ന-വി. വളക്കപ്പെട്ട.

പരിഭൂത-വി. നിന്ദിക്കപ്പെട്ട, അവമാനിക്കപ്പെട്ട.

പരിഭൂഷണ-ഒരു രാജ്യത്തെ നികുതി മുഴുവൻ കൊടുത്തിട്ടു കിട്ടുന്ന സമാധാനം.

പരിഭൂഷിത-വി. അലങ്കരിക്കപ്പെട്ട.

പരിഭോക്തൃ-വി. ഭക്ഷിക്കുന്ന, അനുഭവിക്കുന്ന.

പരിഭോഗം-ന. അനുഭവം. ൨. സംഭോഗം.

പരിഭ്രംശം-വീഴ്ച.

പരിഭ്രമം-൧. ഹർഷം മുതലായതുനിമിത്തം കർത്തവ്യകർമ്മങ്ങളിലുള്ള ത്വരാവിശേഷം, ആകുലം, ഉഴൽച്ച, കുഴപ്പം. ൨. തിടുക്കം. ൩. ഭയം. (സം) ൪. ചുററിസ്സഞ്ചരിക്കുക പര്യായങ്ങൾ-സംവേഗം, സംഭ്രമം.

പരിഭ്രമിക്കുന്നു-൧. ആകുലപ്പെടുന്നു, ഉഴലുന്നു, അന്ധാളിക്കുന്നു. ൨. തിടുക്കപ്പെടുന്നു. ൩. ഭയപ്പെടുന്നു. (സം) ൪. ചുററിസ്സഞ്ചരിക്കുന്നു.

പരിഭ്രഷ്ട-വി. ൧. വീണുപോയ. ൨. ജാതിയിൽ നിന്നു പോയ.

പരിഭ്രാജൽ-വി. നല്ലവണ്ണംശോഭിക്കുന്ന.

പരിഭ്രാന്തി-ന. അറിവില്ലായ്മ. ൨. ചുററംനടക്ക. ൩. ഒന്നിനെ മറെറാന്നായിട്ടു വിചാരിക്ക.

പരിമഗ്ന-വി. മുങ്ങിയ.

പരിമണ്ഡലം-വൃത്തം, ഉരുണ്ട വസ്തു.

പരിമർദ്ദനം-ന. തിരുമ്മൽ, പൊടിക്ക. ൨. ആലിംഗനം ചെയ്ക. ൩. ഞെരുക്കുക.

പരിമർദ്ദിക്കുന്നു-൧. അരയ്ക്കുന്നു. ൨. തിരുമ്മുകയും മററും ചെയ്യുന്നു.

പരിമളക്കുഴമ്പ്-സുഗന്ധമുള്ള കുഴമ്പ്.

പരിമളത്തൈലം- പരിമളമുള്ള തൈലം, നല്ല മണമുള്ള എണ്ണ.

പരിമളം-ന. സുരതാദിവിമർദ്ദം കൊണ്ടുണ്ടായ മാല്യാദികളുടേയും, കുങ്കുമാദിജന്യമായ ചന്ദനാദിയുടേയും, ജനങ്ങളുടെ മനസ്സിനെ ആകർഷിക്കത്തക്കതായ ഗന്ധം. ധരിക്കപ്പെടുന്നതു്, സ്വാതന്ത്ര്യത്തെ നിലനിറുത്തിക്കൊണ്ടു പോകുന്നതു്, ജനമനസ്സുകളെ ധരിക്കുന്നതു്. ഇങ്ങനെ ശബ്ദാർത്ഥം. ൨. സുഗന്ധം. ൩. കുങ്കുമാദികളായ സൌരഭ്യ വസ്തുക്കളെ മർദ്ദിക്കുക. ഗന്ധം പരത്തുക എന്നർത്ഥം. ൪. വിലാസം. ൫. ഒരു വൃത്തം.

'വിമർദ്ദോത്ഥപരിമളേ
ഗന്ധേജനമനോഹരേ'

(അമരം)

വിമർദ്ദോത്ഥേ (വിമർദ്ദത്താൽ ഉണ്ടായതായും) ജനമനോഹരേ (ജനങ്ങളുടെ മനസ്സിനെ അപഹരിക്കുന്നതായും ഉള്ള) ഗന്ധേ (ഗന്ധത്തിങ്കൽ) പരിമളശബ്ദോ വർത്തതേ (പരിമളശബ്ദം വർത്തിക്കുന്നു) വിമർദ്ദോത്ഥ എന്നു പറഞ്ഞതിനാൽ ജനമനോഹരമാണെങ്കിലും മുല്ലപ്പൂ, മല്ലികപ്പൂ മുതലായതിന്റെ സ്വാഭാവികമായ ഗന്ധത്തിനു ഈ പേർ പറയുമാറില്ലെന്നു തെളിയുന്നു. വിമർദ്ദോത്ഥമല്ലെങ്കിലും ജനമനോഹരമാണെങ്കിൽ ആ ഗന്ധത്തിനും പരിമളം എന്നു പായമെന്നും കാണുന്നു.

പരിമളിക്കുന്നു-സൌരഭ്യമുണ്ടാകുന്നു.

പരിമാണം-അളവ്, വലിപ്പം.

പരിമാർജ്ജനം-ശുദ്ധിയാക്കുക, വെടിപ്പാക്കുക.

പരിമാറുന്നു-പ്രയോഗിക്കുന്നു.

പരിമാററം-പ്രയോഗം.

പരിമി-ഒരുമാതിരി വലിയ കൊട്ട. (പരുമൻ എന്നും പറയാറുണ്ട്.)

പരിമിത-വി. ൧. അളക്കപ്പെട്ട. ൨. ചേർക്കപ്പെട്ട. ൩. ഇത്രയുണ്ടെന്നു തീർച്ചയാക്കപ്പെട്ട.

പരിമിതി-പരിച്ഛേദം, പരിമാണം.

പരിമിളിത-വി. നല്ലവണ്ണം ചേൎന്ന, തമ്മിൽ കൂടിയ.

പരിമൃജ്യ-വി. പ്ര. വെടിപ്പാക്കപ്പെടേണ്ടുന്ന. വ. തൊടുവാൻ തക്ക.

പരിമ്ലാനം-വി. വാടിയ.

പരിമ്ലായീ-ഒരു നേത്രരോഗം.

ഇതു തിമിരത്തിൽ ഒരിനമാണ്. ലക്ഷണം-ഇതു വന്നാൽ ദിക്കുകൾ മഞ്ഞളിച്ചിട്ടു കാണപ്പെടും.

പരിയപ്പാട്-ബ്രാഹ്മണന്റെ അടിമവേലക്കാരനായ ശൂദ്രന്റെ അവസ്ഥ.

പരിയപ്പെടുന്നു-അടിമപ്പെടുന്നു.

പരിയപ്പെട്ടവൻ-അടിമപ്പെട്ടവൻ.

പരിയം-വീട്ടിന്റെ പുറത്തെ സ്ഥലം.

പരിരക്ഷണം-രക്ഷ.

പരിരംഭ(ണ)ം-ആലിംഗനം. വേഗത്തിൽ മുറുകെ ചെയ്യുന്നതു എന്നൎത്ഥം.

പരിരംഭിക്കുന്നു-ആലിംഗനം ചെയ്യുന്നു.

പരിലസിക്കുന്നു-ശോഭിക്കുന്നു.

പരിലസിത-വി. പ്ര. ശോഭിച്ച. വ. ചുററപ്പെട്ട.

പരിലാളനം-വാത്സല്യത്തോടെ വളൎത്തുക.

പരിലാളിക്കുന്നു-വാത്സല്യത്തോടെ വളൎത്തുന്നു.

പരിലേഖം-പ്ര. വര. വ. ചതുരംഗക്കളിക്കു കരു നിരത്തുന്ന വര.

പരിലേഹീ-ഒരു കൎണ്ണരോഗം.

ലക്ഷണം-ചെവിയുടെ അകത്തെത്തട്ടും കൎണ്ണപാളിയും നിൎമ്മാംസമാവും. കഫരക്തങ്ങളിൽ നിന്നുണ്ടാകുന്ന കൃമികൾ അവിടവിടെ വ്യാപിച്ചിട്ടാണ് ഇങ്ങനെ ചെയ്യുന്നത്.

പരിവട്ടം-പ്ര. ചിലരാജാക്കന്മാർ ഉടുക്കുന്ന വസ്ത്രത്തിനു പറയുന്ന ബഹുമാനപ്പേർ. വ. തലപ്പാവ്. ന. നൽച്ചാമന്നറാട്ട്.

പരിവൎജ്ജനം-പ്ര. വധം, കൊല. ഉത്തമന്മാരാൽ വൎജ്ജിക്കപ്പെടുന്നതു എന്നൎത്ഥം. വ. ഉപേക്ഷിക്ക.

പരിവൎജ്ജിത-വി. ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ട.

പരിവൎജ്ജ്യചതുഷ്ടയം-കളിച്ചുവരുന്ന കുതിര, മദിച്ചുവരുന്ന ആന, കാമിച്ചു നടക്കുന്ന കാള, ദുഷ്ടനായ വിദ്വാൻ ഇവരോടു അടുക്കരുതു്.

പരിവൎത്തനം-പ്ര തമ്മിൽ മാററം. വ. ചുററിത്തിരിക, ചുററിനടപ്പ്. ന. പിൻതിരിക.

പരിവൎത്തം-പ്ര. തമ്മിൽമാററം. വ. തോററോടുക. ന. ലോകനാശം. ദ്വ. ചുററിത്തിരിക.

പരിവൎത്തികാ-ഒരു ക്ഷുദ്രരോഗം.

ലക്ഷണം-ലിംഗത്തിലെ തൊലി പിറകോട്ടു മാറി മണിയുടെ താഴെ മുഴപോലെ തൂങ്ങുകയും വേദന കാണുകയും ചെയ്യും.

പരിവൎത്തിക്കുന്നു-പ്ര. തമ്മിൽ മാറുന്നു വ. തോററോടുന്നു. ന. ചുററിനടക്കുന്നു.

പരിവഹൻ-ഒരു വായു.

ആകാശഗംഗയേയും സപ്തൎഷിഗോളങ്ങളെ വേർതിരിച്ചു കാണിച്ചും പ്രവൎത്തിപ്പിക്കുന്ന ആറാംവായുമണ്ഡലത്തിലെ വായു.

പരിവാദകൻ-പ്ര. ആവലാതിക്കാരൻ, വ. അപവാദം പറയുന്നവൻ.

പരിവാദം-പ്ര. നിന്ദ. വ. അപവാദം. ന. വീണയുടെ കമ്പി.

പരിവാദിനി-ഏഴുകമ്പിയുള്ള വീണ. സപ്തസ്വരങ്ങളെ സ്പഷ്ടമായി പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതു എന്നൎത്ഥം.

പരിവാപനം-ക്ഷൌരം

പരിവാപം-പു. ക്ഷൌരം. ൨. കുളം. ൩. പരിജനം.

പരിവാപിത-വി. ക്ഷൌരം ചെയ്യപ്പെട്ട.

പരിവാപിതം-രോമം കളഞ്ഞ (ക്ഷൌരം ചെയ്യിച്ച) ശിരസ്സുമുതലായതു. പരിവപനം ചെയ്യപ്പെട്ടതെന്നൎത്ഥം.

പരിവാരം-പു. ദാസൻ, അകമ്പടിക്കാരൻ, സേവകൻ മുതലായ ജനം. ൨. വാളുറ. ൩. ഉപകരണം.

പരിവാഹം-പു. ഒഴുക്കു്. വെള്ളുകവിച്ചൽ. ൨. വെള്ളം കൊണ്ടുപോകുന്നതിനുള്ള കൈവഴി.

പരിവാദി-നിഷ്പ്രയോജനമായി പദസംഖ്യ വൎദ്ധിപ്പിക്കുന്ന വാക്യം. (സാഹിത്യസാഹ്യം).

പരിവീത-വി. ചുററും വളയപ്പെട്ട.

പരിവിത്തി-അനുജൻ വേട്ടിട്ടും താൻ വേൾക്കാത്ത ജ്യേഷ്ഠൻ. ശ്രാദ്ധാദികളിൽ വൎജ്ജിക്കപ്പെടുന്നവൻ എന്നൎത്ഥം.

പരിവൃഢൻ-പ്രഭുത്വമുള്ളവൻ, അധിപൻ. എങ്ങും വൎദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവൻ എന്നൎത്ഥം.

പരിവൃത-വി. പു. ചുററും വളയപ്പെട്ട. ൨. മുഴുവനും ലഭിച്ച.

പരിവൃത്തം- വാസ്തവോക്ത്യലങ്കാരത്തിൽ പെട്ട ഒരു അലങ്കാരം.

പരിവൃത്തി-പു. ഒന്നു കൊടുത്തു മറെറാന്നു വാങ്ങിക്കു. ൨. ചുററിലും വളയുക ൩. അവസാനം. ൪. അനുജൻ വേട്ടിട്ടും താൻ വേൾക്കാത്ത ജ്യേഷ്ഠൻ. ൫. ഒരലങ്കാരം.

സമത്തെ കൊടുത്തു സമത്തേയും ന്യൂനത്തെ കൊടുത്തു അധികത്തേയും അധികത്തെ കൊടുത്തു ന്യൂനത്തേയും വാങ്ങുന്നതു്-പരിവൃത്തി എന്ന അലങ്കാരം.

പരിവേകം-പരിഭവം (പ-മ)

പരിവേത്താവു് - ജ്യേഷ്ഠനേക്കാൾ മുമ്പിൽ വേട്ട അനുജൻ. ജ്യേഷ്ഠനെവിട്ടു ഭാൎയ്യയെ സ്വീകരിച്ചവൻ എന്നൎത്ഥം.

പരിവേദനം-പു. അതിവേദന. ൨. വിവാഹം ൩. വിവാദം.

പരിവേദം-പൂൎണ്ണമായ ജ്ഞാനം.

പരിവേദീ-വി. പു നൊമ്പരം സഹിക്കുന്ന. ൨. അറിയുന്ന. (സ്ത്രീ-പരിവേദിനി).

പരിവേഷകൻ-വിളമ്പുകാരൻ.

പരിവേഷം-പു. സൂൎയ്യചന്ദ്രന്മാരുടെ ചുററും ചില സമയം കണ്ടുവരുന്ന വളയം പരിവേശം എന്നും പറയാം. പരിധി, ഉപസൂൎയ്യകം, മണ്ഡലം.

ഇതു് ഒരു ഉൽപാതസൂചകമാണെന്നു കാണുന്നു.

൨. വൃത്തത്തെ ചുററുക. ൩. ചോറു കറി മുതലായവ വിളമ്പുക.

പരിവേഷ്ടനം-ചുററുക.

പരിവേഷ്ടിക്കുന്നു-ചുററുന്നു.

പരിവേഷ്ടിത-വി. ചുററപ്പെട്ട.

പരിവ്യാധം-പു. കൊങ്ങുവൃക്ഷം. ചെറുകൊന്ന. വായുവിനാൽ ഇളക്കപ്പെടുന്നതു് എന്നൎത്ഥം. ൨. ആററുവഞ്ഞിവൃക്ഷം. ജലത്തിനാൽ താഡിക്കപ്പെടുന്നതെന്നൎത്ഥം.

പരിവ്യാപ്ത-വി. വ്യാപിക്കപ്പെട്ട, പരക്കപ്പെട്ട.

പരിവ്രജ്യ-സന്യാസിയുടെ അവസ്ഥ.

പരിവ്രാജകൻ-സന്യാസി, നാലാമത്തെ ആശ്രമത്തിൽ പ്രവേശിച്ച ഒരു ബ്രാഹ്മണൻ.

പരിവ്രാജിക-സന്യാസിനി.

പരിവ്രാട്ടു്-സന്യാസി. സൎവ്വം ഉപേക്ഷിച്ചു പോകുന്നവൻ എന്നൎത്ഥം.

പരിശ-വെട്ടുമറവും തടുപ്പാൻ തോലുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ ഒരു വസ്തു. (പരിച എന്നതുനോക്കുക).

പരിശിഷ്ട-വി. ശേഷിക്കപ്പെട്ട.

പരിശിഷ്ടം-ഒടുക്കം കൂടിയതു്.

പരിശീലനം-ശീലിക്കുക.

പരിശുദ്ധ-വി. ൧. ശുദ്ധമുള്ള. ൨. കറയില്ലാത്ത.

പരിശുദ്ധാത്മാവു്-പുണ്യാത്മാവു്.

പരിശുദ്ധി-൧. പുണ്യം. ൨. കറയില്ലായ്മ.

പരിശുഷ്ക-വി. നല്ലവണ്ണം ഉണങ്ങിയ.

പരിശുഷ്കം-നെയ്യിൽ വറുത്ത മാംസം.

പരിശേഷം-ശിഷ്ടം കൂടിയതു്, പരിശിഷ്ടം.

പരിശോധനം-ശോധനചെയ്ക.

പരിശോധിക്കുന്നു-൧. ശോധനചെയ്യുന്നു. ൨. നന്നാക്കുന്നു.

പരിശോഷം-ഉണങ്ങുക.

പരിശോഷിത-വി. ഉണക്കപ്പെട്ട.

പരിശ്രമം-൧. അദ്ധ്വാനം. ൨. ക്ഷീണം

പരിശ്രമിക്കുന്നു-൧ അദ്ധ്വാനിക്കുന്നു. ൨. ക്ഷീണിക്കുന്നു.

പരിശ്രയം-൧. ആശ്രയം, സ്ഥലം. ൨. കൂട്ടം

പരിശ്രാന്ത-വി. തളൎന്ന, വാടിയ.

പരിശ്രാന്തി-അദ്ധ്വാനം. ൨. തളൎച്ച.

പരിശ്രാവ്യ-വി. കേൾക്കപ്പെടുവാൻ തക്ക.

പരിശ്രുത-കേൾക്കപ്പെട്ട.

പരിശ്ലിഷ്ട-വി. ആലിംഗനംചെയ്യപ്പെട്ട

പരിഷ-ജനസമൂഹം, കൂട്ടം.

പരിഷത്തു്-൧. സ. നാലുപുറത്തുനിന്നും ആളു വരുന്ന സ്ഥലം എന്നൎത്ഥം. ൨. കൂട്ടം.

പരിഷദൻ, പരിഷദ്യൻ, പരിഷദ്വലൻ-സഭാവാസി.

പരിഷധൻ-കൂട്ടത്തിൽ ഒരുത്തൻ.

പരിഷ്കന്ദൻ-മനസ്സില്ലാമനസ്സോടെ അന്യനാൽ വളൎത്തപ്പെട്ടവൻ.

പരിഷ്കരിക്കുന്നു-൧. അലങ്കരിക്കുന്നു. ൨. മിനുസമാക്കുന്നു. ൩. വെടിപ്പാക്കുന്നു.

പരിഷ്കാരം-൧. അലങ്കാരം, ആഭരണം. ൨. മിനുക്കുക, തെളിവാക്കുക. ൩. ശുദ്ധിയാക്കുക. ൪. മുമ്പിലത്തെ സ്ഥിതിയിൽനിന്നും കുറെക്കൂടി നല്ലസ്ഥിതിയിൽ കൊണ്ടുവരിക

പരിഷ്കൃത-വി അലങ്കരിക്കപ്പെട്ട.

പരിഷ്കൃതി-അലങ്കാരം.

പരിഷ്യന്ദം- വസ്ത്രാഭരണാദികളെക്കൊണ്ടു ചമയുക. (പരിസ്പന്ദത്തിന്റെ പാഠം.)

പരിഷ്വജിക്കുന്നു - ആലിംഗനം ചെയ്യുന്നു.

പരിഷ്വംഗം-ആലിംഗനം.

പരിസംഖ്യ-൧. കണക്കുകൂട്ടുക. ൨. ഒരലങ്കാരം. (വാസ്തവോക്ത്യലങ്കാരത്തിൽ പെട്ടതു്.)

അനേക വസ്തുക്കളിൽ ചേരാവുന്ന ധൎമ്മത്തെ അതിലല്ല ഇതിലാണെന്നു ഒന്നിൽതന്നെ നിയമനം ചെയ്യുന്നതു്-പരിസംഖ്യ.

പരിസരം-൧. ആറുകൾക്കും മലകൾക്കും അടുത്ത സ്ഥലം. നാലുപാടും സഞ്ചരിക്കാവുന്നേടം എന്നൎത്ഥം. ൨. മരണം. ൩. തൊട്ടടുത്തു്, വക്കു്. ൪. ഭാഗം. ൫-ം, ക്ഷോണീപരിസരം.

പരിസൎപ്പം-൧. ചുറ്റിനടക്കുക. ൨. ഗമനം. ൩. ഒഴുകുക, പിന്നാലെ പോകുക. ൪. പരിജനങ്ങൾ മുതലായവൎ

വന്നു ചുററും നില്ക്കുക. ചുററുമുള്ള സര്പ്പ ണം എന്നൎത്ഥം.

പരിസൎയ്യ-പു. എല്ലായിടത്തും നടക്കുക. വ. അടുത്ത വരവ്.

പരിസ്കന്ദൻ-മനസ്സില്ലാമനസ്സോടെ അന്യനാൽ വളൎത്തപ്പെട്ടവൻ. ഉഴന്നവൻ എന്നൎത്ഥം. പരിഷ്കന്ദൻ എന്നുമാവാം.

പരിസ്കന്ദം-ചുററിനടക്കുക.

പരിസ്കാരം-ആഭരണം. പരിഷ്കാരം എന്നതിന്റെ പാഠം.

പരിസ്കൃത-വി. അലങ്കരിക്കപ്പെട്ട (പരിഷ്കൃതത്തിന്റെ പാഠം)

പരിസ്തോമം-പു. ആനപ്പുറത്തു വിരിക്കുന്ന കമ്പിളി, ചെമ്പാവിപ്പടം. വ. രത്നകമ്പിളി. സ്തുതിക്കപ്പെടുന്നതു് എന്നൎത്ഥം. ന. മേൽവിരിപ്പ്.

പരിസ്പന്ദം-വസ്ത്രാഭരണാദികളെക്കൊണ്ടു ചമയുക. ഗുണാധാനത്തിന്നായിക്കൊണ്ടു പിന്നെയും പിന്നെയുമുള്ള ചലനം എന്നൎത്ഥം. വ. കളി. ന. പൂചൂടുക.

പരിസ്പന്ദിക്കുന്നു-പു. കളിക്കുന്നു. വ. പൂ ചൂടുന്നു.

പരിസ്യന്ദം-വസ്ത്രാഭരണാദികളെക്കൊണ്ടു ചമയുക. (പരിസ്പന്ദത്തിന്റെ പാഠം)

പരിസ്രുത-വി. ഊററിവീഴുന്ന, ഒഴുകുന്ന.

പരിസ്രുത-വാററിയെടുത്ത മദ്യം, മദ്യം.

പരിസ്രുത്ത്-പു. മദ്യം. ചുററും ഒലിക്കുന്നതു് എന്നൎത്ഥം. വ. തുള്ളിയായിട്ടു വീഴുക.

പരിഹരണം-പു. പ്രതിക്രിയ. വ. നീക്കിക്കളക

പരിഹരിക്കുന്നു-പു. നിക്കിക്കളയുന്നു. വ. സൌഖ്യമാക്കുന്നു.

പരിഹസിക്കുന്നു-പു. നിന്ദിക്കുന്നു. വ. ചിരിക്കുന്നു.

പരിഹസിത-വി. പു. നിന്ദിക്കപ്പെട്ട. വ. ചിരിക്കപ്പെട്ട.

പരിഹസ്തം-കൈമോതിരം.

പരിഹാരം-പു. പ്രായശ്ചിത്തം വ. തീക്കപോക്ക്. ന. തള്ളിക്കളക.

പരിഹാൎയ്യ-പരിഹരിക്കപ്പെട്ടുവാൻതക്ക

പരിഹാൎയ്യം-പു. പൊൻവള. വ. ഉപേക്ഷിക്കാവുന്നതു്.

പരിഹാസം-പു. നിന്ദ. വ. ചിരി. ന. സന്തോഷം, ഉല്ലാസം, നേരംപോക്ക്, ക്രീഡ.

പരിഹാസവചനം= സോല്ലുണ്ഠനം, സോല്പ്രാസം.

'പാരംപരിഹസിച്ചീടുന്നവൎക്കുക്ക ഘോരനരകമെന്നുണ്ടുവേദോക്തികൾ'

(ഭാരതം-സദാചാരവാക്യം)

പരിഹൃത-വി. പു. ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ട. വ. പരിഹസിക്കപ്പെട്ട.

പരീക്ഷ-പഠിത്തവും മററും ശോധനചെയ്യുക.

പരീക്ഷക-വി. പരീക്ഷിക്കുന്ന, ഗുണദോഷം അറിയുന്ന.

പരീക്ഷകൻ-പു പരീക്ഷിക്കുന്നവൻ. ചുററും നോക്കിക്കാണുന്നവൻ എന്നൎത്ഥം. മറെറാരു പൎയ്യായം-കാരണികൻ വ. പ്രമാണങ്ങളെക്കൊണ്ടു് പദാൎത്ഥത്തെ നിശ്ചയിക്കുന്നവൻ.

പരീക്ഷകാ-ശോധനചെയ്യുന്നവൾ.

പരീക്ഷണം-ശോധന.

പരീക്ഷിക്കുന്നു-ശോധനചെയ്യുന്നു.

പരീക്ഷിക്കുന്നവൻ = പരീക്ഷകൻ, കാരണികൻ.

പരീക്ഷിത-വി. ശോധനചെയ്യപ്പെട്ട.

പരീക്ഷിതൻ-പു. ശോധന ചെയ്യപ്പെട്ടവൻ. വ. അൎജ്ജുനന്റെ പുത്രന്റെ പുത്രൻ. (പരീക്ഷിത്തു് എന്നും പറയും).

പരീക്ഷിത്ത്-ഒരു രാജാവ്, അൎജ്ജുനന്റെ പൌത്രൻ.

ഇദ്ദേഹം യുധിഷ്ഠിരന്റെ ശേഷം ഹസ്തിനാപുരത്തിൽ സിംഹാസനാരൂഢനായി. ഋഷിശാപത്താൽ ഒരു പാമ്പു കടിച്ചു മരിച്ചു. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ രാജ്യഭാരാരംഭത്തോടു കൂടി കലിവൎഷം തുടങ്ങി. പരീക്ഷിത്ത് അൎജ്ജുനപുത്രനായ അഭിമന്യുവിന്റെയും വിരാടപുത്രിയായ ഉത്തരയുടേയും പുത്രനാകുന്നു. ഉത്തരയുടെ ഗൎഭത്തിൽ കിടന്നിരുന്നപ്പോൾ പരീക്ഷിത്തിനെ അശ്വത്ഥാമാവു ബ്രഹ്മാസ്ത്രം പ്രയോഗിച്ചു കൊന്നു കുലം അററുപോകാതെയിരിപ്പാൻ ശ്രീകൃഷ്ണൻ ഉജ്ജീവിപ്പിച്ചു. അതിനാലാണ് 'വിഷ്ണുരാതൻ' (വിഷ്ണുവിനാൽ കൊടുക്കപ്പെട്ടവൻ) എന്ന പേരുണ്ടായതു്. പരിക്ഷിത്തു എന്നും കാണുന്നുണ്ട്. പരീക്ഷിത്തിന്റെ ജനനം ശാപം മുതലായതിനു ഭാഗവതം പ്രഥമസ്കന്ധം നോക്കുക.

പരീക്ഷ്യ - വി. പരിശോധിക്കുന്നതിനു യോഗ്യമുള്ള, പരിശോധിച്ചു ഗ്രഹിക്കേണ്ടതായ.

പരീണാഹൻ-ശിവൻ.

പരീണാഹം-പരിണാഹം, വിശാലത.

പരീത-വി. ചുററപ്പെട്ട, വ്യാപിക്കപ്പെട്ട.

പരീതജ്ഞ്-കടൽമാല.

പരീതം-ചുററപ്പെട്ടതു്.

പരീഭാവം-നിന്ദ

പരീരണം-പു ആമ. വ. ഉടുപ്പു്. ന. വടി.

പരീരംഭം-ആലിംഗനം

'പരീരംഭകേളീപരാണാംനരാണാം'

പരീവൎത്തം-തമ്മിൽ മാററം, ഒന്നു കൊടുത്തു മറെറാന്നു വാങ്ങുക.

പരീവാദം-പു. നിന്ദ, ആക്ഷേപം. വ. അപവാദം പറക.

പരീവാപം-പു. ക്രടാരം മുതലായ ഉപകരണം. വ. വിത്തു വിതയ്ക്കുക. ന. ജലം നില്ക്കുക.

പരീവാരം-പു. വാളുറ. വ. പരിജനം. ന. ഉപകരണം. ഇതിനാൽ ചുററപ്പെടുന്നതുകൊണ്ടു് ഈ പേർ വന്നു.

പരീവാഹം-പു ജലം ഒലിക്കുന്ന ചാൽ. വ. വെള്ളം കവിഞ്ഞു് ഒഴുകുക. ന. ഒഴുക്കു്, പരിവാഹം.

പരീഷ്ടി-പു. അന്വേഷണം. വ. ശ്രൗതാദിക്രിയകൾക്കു യോഗ്യന്മാരായിട്ടുള്ളവരെ അന്വേഷിക്കുക ന. ബഹുമാനം, പൂജിക്കുക.

പരീസാരം-പു ചുററിനടപ്പു്, എല്ലാടവും സഞ്ചരിക്കുക. ചുററുമുള്ള ഗമനം എന്നൎത്ഥം. വ. അടുത്ത വരവു്.

പരീഹാസം-ഉല്ലാസം, സന്തോഷം, കളിക്കുക, ക്രീഡ. ചിരി പ്രധാനമായിട്ടുള്ളതെന്നൎത്ഥം.

പരു-ശരീരത്തിൽ ഉരുണ്ടു കൂടി പൊട്ടുന്ന ഒരു ദീനം. (സം) പു. കരിമ്പു്, ചൂരൽ മുതലായവയുടെ മുട്ടു്. വ. മുളയുടെ കമ്പു്. ന. സമുദ്രം. ര. പൎവ്വതം.

പരു-വി. പു. ആസകലം. വ. വലുതായ.

പരുകുന്നു-പു. ആസ്വദിക്കുന്നു. വ. ഭേദവുന്നു.

പരുക്കു്, പാറിക്കു്-പു. മുറിവു്. വ. ഒരു വൃക്ഷം. ന. തഴമ്പു്.

പരുക്കുക-തടിക്കുക, വണ്ണംവെക്കുക.

പരുങ്ങൽ-പു. ഇന്നതു ചെയ്യണമെന്നറിയാതെ വ്യസനിക്കുക, ഭയം, പരിഭ്രമം. വ. പുല്ലു പറിക്കുക.

പരുങ്ങുന്നു-പു. ഇന്നതു ചെയ്യണമെന്നറിയാതെ വ്യസനിക്കുന്നു വ. പുല്ലു പറിക്കുന്നു.

പരുത്ത്-അ. കഴിഞ്ഞ സംവത്സരം എന്ന അൎത്ഥത്തിൽ പ്രയോഗം.

പരുത്ത-വി. ഫ. വലിയ. വ. മുരുതമില്ലാത്ത.

പരുത്തി-പഞ്ഞി. പൎയ്യായങ്ങൾ-തുണ്ഡികേരി, സമുദ്രാന്താ, കാൎപ്പാസീ, ബദരം.

പരുത്തി-ഇതു നാലുവിളവുകളിൽ പ്രധാനമാകുന്നു. ഇതിൽനിന്നു തുണിയും എണ്ണയും ഉണ്ടാക്കുന്നു. കാലികൾക്കു തീററിക്കു കൊള്ളാം.

പരുദാരം-കുതിര.

പരുന്തു-ഒരു പക്ഷി, പരുന്ന്. പൎയ്യായങ്ങൾ-ശശാദനം, പത്രീ, ശ്യേനം.

ഇതിന്റെ മാംസം പഴകിയ അൎശസ്സിനും മററും നന്ന്. സം-ശ്യേനം. ത-പറന്തു.

പരുന്ന്-ഒരു പക്ഷി, പരുന്തു.

പരുപരുക്കുന്നു-മിനുസമില്ലാതാകുന്നു.

പരുപരുപ്പു-മിനുസമില്ലായ്മ.

പരുപരെ-അ. മിനുസമില്ലാതെ.

പരുമാററാ-പ്രയോഗം.

പരുമ്പുടവ-മിനുസമില്ലാത്ത (പരുപരുപ്പുള്ള) പുടവ.

പരുൽ-അ. കീഴാണ്ട്.

പരുലം-കുതിര.

പരുവ-ഫ. ഒരുവക വള്ളി. വ. ഒരുവക വൃക്ഷം. ന. ഇല്ലിക്കൂട്ടം.

പരുവക്കിഴങ്ങു-പരുവ വള്ളിയുടെ കിഴങ്ങ്.

പരുവം-ഫ. പാകം. വ. അവസരം. ന. പഴപ്പ്. ര. യൌവനം. ഉ. വയസ്സ്.

പരുഷ-വി. ഫ. കഠിനമായ. വ. പലനിറമുള്ള.

പരുഷങ്ങൾ-കണ്ണുകഠോരമായ വാക്കുകൾ.

പരുഷൻ-നിഷ്ഠുരകൻ.

പരുഷം-കഠിനവാക്ക്. മറെറാരു പൎയ്യായം-നിഷ്ഠുരം. മതി എന്നു തോന്നിക്കുന്നതു് എന്നൎത്ഥം. വ. ഒരു വൃക്ഷം. ന. സാഹിത്യസാഹ്യപ്രകാരം രീതികളിൽ ഒന്ന്. ര. മാൎദ്ദവമില്ലാത്തതു്.

പരുഷവചനം-കഠിനവാക്ക്.

പരുസ്സ്-അ. കഴിഞ്ഞവൎഷം.

പരുസ്സ്-ഫ. കരിമ്പു മുതലായവയുടെ മുട്ട്. വ. മുളയുടെ കമ്പ്. നിറയ്ക്കുന്നതു്, രക്ഷിക്കുന്നതു് ഇങ്ങിനെ ശബ്ദാൎത്ഥം. ന. മുടിച്ചി, ചെപ്പ്.

പരൂഷ(ക)ം-ചിററീന്തൽവൃക്ഷം.

ഇതിനു ചിററീന്തൽ എന്നുള്ള ഭാഷ ചേരുന്നതല്ലെന്നു അഭിപ്രായം കാണുന്നു. ഈന്തയുടെ ജാതിയിൽ പെട്ടതല്ലെന്നാണ് അവരുടെ പക്ഷം. ഇതിന്റെ ഇല ക്രുവളയിലയുടെ നടുവിലുള്ള ഇലയിലും കുറച്ചുകൂടി വലുതാണ്. കായ്ക്കു ചെറുനാരങ്ങയുടെ മുഴപ്പിരിക്കും. ഇതിന്റെ പഴം ഭുജിച്ചുണ്ടാകുന്ന അജീൎണ്ണത്തിനു ചുക്കുവെള്ളം ഇന്തുപ്പു ചേൎത്തു കുടിക്കുക വിശേഷം.

പരേംഗിതജ്ഞൻ-അന്യാഭിപ്രായം അറിയുന്നവൻ.

പരേത-വി. മരിച്ച.

പരേതൻ-മരിച്ചവൻ. പരമായുള്ള ലോകത്തെ പ്രാപിച്ചവൻ എന്നൎത്ഥം.

പരേതം-മരിച്ചവന്റെ ആത്മാവ്.

പരേതരാട്ടു-അന്തകൻ, യമൻ. പരേതന്റെ (പ്രേതത്തിന്റെ) രാട്ടു് (രാജാവു്). മരിച്ചുപോയവരുടെ അപരാധങ്ങളെക്കുറിച്ചു വിസ്തരിച്ചു ശിക്ഷ കല്പിക്കുന്നവൻ എന്നൎത്ഥം.

പരേദ്യുവി-അ. പിറേറന്നാൾ, പരമായിരിക്കുന്ന ദിവസത്തിൽ.

പരേഷ്ടുക-വളരെ പ്രസവിച്ച പശു. അന്യന്മാരാൽ ഇച്ഛിക്കപ്പെടുന്നവൾ എന്നർത്ഥം

പരൈധിത-വി. അന്യനാൽ വളർത്തപ്പെട്ട

പരൈധിതാ-ഒരു പക്ഷി. കുയിൽ.

പരോക്ഷ-വി. അപ്രത്യക്ഷമായ.

പരോക്ഷം-കാണ്മാൻ വഹിയാത്ത മറവ്

പരോക്ഷജ്ഞാനം- അപ്രത്യക്ഷജ്ഞാനം.

പരോക്ഷൻ-സന്യാസി

പരോപകാരം-അന്യന്മാൎക്ക ചെയ്തുകൊടുക്കുന്ന ഉപകാരം.

പരോപകാരി-വി. പരോപകാരം ചെയ്യുന്ന.

പരോപകാരിണീ-പരോപകാരം ചെയ്യുന്നവൾ.

പരോപകാരീ- പരോപകാരം ചെയ്യുന്നവൻ.

പരോപദ്രവം-പരന്മാരെ ഉപദ്രവിക്ക

പരോഷ്ണീ-സ്ത്രീ. നരിച്ചീർ. ൧. വാത്സൽ· തണുപ്പ് അസഹ്യമാകയാൽ ഉഷ്ണം പ്രധാനമായിട്ടുള്ളത്, ശത്രുഭയം നിമിത്തം സദാ ഒളിച്ചിരിക്കുന്നത് എന്നർത്ഥം. ൨. പാററ.

പക്കടം-സ്ത്രീ. ഞാറപ്പക്ഷി. ൧ ആകുലം, വ്യാകുലം.

പക്കടി-സ്ത്രീ. ഇത്തിയാൽ. ൧. ചിററാൽ. പരസ്പരം ചേൎന്ന നില്ക്കുന്നത് എന്നർത്ഥം.

പർജ്ജനി-ഒരങ്ങാടിമരുന്ന്, മരമഞ്ഞൾ. കുഷ്ഠം മുതലായ രോഗങ്ങളിൽ നിന്ന രക്ഷിക്കുന്നത് എന്നർത്ഥം. പരന്മാൎക്ക സ്വസ്ഥതയെ ജനിപ്പിക്കുന്നത് എന്നുമാവാം.

പർജ്ജന്യ-മരമഞ്ഞൾ

പർജ്ജന്യൻ-പു. ഇന്ദ്രൻ. (മഴയുടെ ദേവൻ) ൧ വിഷ്ണു.

പർജ്ജന്യം-പു. ഇടിവെട്ടുന്ന മേഘം. ൧. മേഘശബ്ദം. ൨. മേഘം. ൩. മുത്തങ്ങ.

പർണ്ണചീരപടൻ-ശിവൻ.

പർണ്ണഭോജനം-ആട്.

പർണ്ണം-പു. ഇല. വൃക്ഷത്തെ രക്ഷിക്കുന്നത് എന്നർത്ഥം. ൧. ചിറക്. ൨. അസ്ത്രത്തിന്ന കെട്ടുന്ന തൂവൽ. ൩. പ്ലാശുവൃക്ഷം. പ്രതസ്ഥന്മാരെ സന്തോഷിപ്പിക്കുന്നത് എന്നർത്ഥം. ൪. പച്ചില. ൫. വെററില.

പർണ്ണമണി-മരതകം.

പർണ്ണലതാ-വെററിലക്കൊടി.

പർണ്ണശാല-ഇലക്കുടിഞ്ഞിൽ, മഹർഷിമാരുടെ പുര. തൃണപർണ്ണാദിനിൎമ്മിതമായ ശാല എന്നർത്ഥം. മറെറാരു പൎയ്യായം-ഉടജം.

പർണ്ണാദൻ-ദമയന്തിയുടെ ദൂതനായിരുന്ന ഒരു ബ്രാഹ്മണൻ

പർണ്ണാസം-തുളസി, ചെറുതുളസി. ഇലകളെക്കൊണ്ട ശോഭിക്കുന്നത് എന്നർത്ഥം.

പർപ്പടകക്കാരം-പർപ്പടകത്തിന ചേൎക്കുന്ന കാരം.

പർപ്പടകപ്പുല്ല്-ഒരു പച്ചമരുന്ന്. മലം പിടിക്കും. വാതവൎദ്ധനകരമാണ്. തണ്ണീർദാഹം, ചുഴൽച്ച, അരുചി മുതലായവക്ക നന്ന്.

പർപ്പടകം-പു. പപ്പടം. ൧ (സം) പർപ്പടകപ്പുല്ല്.

പർപ്പടപ്പൊട്ട്-ഉഴുന്ന പൊടിച്ചു കുഴച്ച് ഇടിച്ചുണ്ടാക്കുന്ന വസ്തു.

പർപ്പടികം-പു. ഉഴുന്ന പൊടിച്ചു കാരവും ഉപ്പും കൂട്ടിയുണ്ടാക്കുന്ന ഒരു ഭക്ഷണവസ്തു (പപ്പടം എന്ന ശബ്ദം നോക്കുക) ൧. ഒരുമാതിരി സുഗന്ധം.

'പൎപ്പടം' എന്നു പറയുന്നതിനേക്കാൾ ഭാഷയിൽ 'പപ്പടം' എന്നു പറയുന്നതാണ് നന്നെന്നു അഭിപ്രായക്കാരുണ്ട്. 'പടപട' പൊടിയുന്നതിനാലായിരിക്കണം 'പപ്പടം' എന്നു പേരുണ്ടാകാൻ കാരണം. 'പറപറ' പൊടിയുക എന്നതു യുക്തിക്കു ചേരുന്നതുമല്ല. 'പറപറ' കീറുക എന്നു വന്നേക്കാം. ഇവിടെ ഇഞ്ചിനെയാണ് ആപേക്ഷക്കാരുടെ പിടിത്തം. പരിപ്പ് + അട = എന്നും വരാമല്ലോ. പപ്പടകം, ഏതേതു വസ്തുകൊണ്ടുണ്ടാക്കുന്നുവോ അതിന്റെ ഗുണം കാണിക്കും. പച്ചനിറമുള്ള ചെറുപയറുകൊണ്ടുണ്ടാക്കുന്നതു പത്ഥ്യമായിരിക്കും. ത– അപ്പളം.

പൎപ്പടവൃക്ഷം–ഒരു വൃക്ഷം, പൊരിയൽ. വാതം, ജ്വരം, വിഷം, രക്താതിസാരം, കൃമി മുതലായതിനു നന്ന്. സം–കംമീ.

പൎപ്പടീ–൧. കരിങ്കച്ചോലം. ൨. പപ്പടം.

പൎപ്പം–൧. ഇളംപുല്ല്. ൨. വീട്.

പൎപ്പരീകൻ–൧. സൂൎയ്യൻ. ൨. അഗ്നി.

പൎപ്പരീകം–൧. കുളം, തൊട്ടി. ൨. എരിക്ക്.

പൎയ്യങ്കം–൧. കട്ടിൽ(ം). ഉപാദാംഗംമി കൊണ്ടു അടയാളപ്പെട്ടു(ത്തു)ന്നതു് എന്നൎത്ഥം. ൨. പല്ലക്ക്.

പൎയ്യടനം–സഞ്ചാരം, ഭിക്ഷാൎത്ഥമായും മററും അവിടവിടെ സഞ്ചരിക്കുക.

പൎയ്യന്തപൎവ്വതങ്ങൾ–വലിയ പൎവ്വതങ്ങളുടെ പുറം കാണപ്പെടുന്ന ചെറുതരം കുന്നുകൾ.

പൎയ്യന്തഭൂ–ആറുകൾക്കും മലകൾക്കും അടുത്തുള്ള സ്ഥലം. നാലുപുറവുമുള്ള ഭൂമി എന്നൎത്ഥം.

പൎയ്യന്തം–൧. അതിൎത്തി. ൨. അവസാനം. ൩. മൂലം.

പൎയ്യവസ്ഥി–വിശ്രുവിത.

പൎയ്യയണം–൧. പുററിനടപ്പ്. ൨. കുതിരജീനി.

പൎയ്യയം–൧. പുററൽ, പരിവൃത്തം. ൨. മാററം. ൩. കഴപ്പം. ൪. യോലിയില്ലുള്ള ഉപേക്ഷ. ൫. വഞ്ചിച്ചക്രം.

പൎയ്യവരോധം–തടവ്, വിരോധം, മുടക്കം.

പൎയ്യവസാനം–ഒടുക്കത്തെ അവസാനം.

പൎയ്യവസ്ഥ–വിരോധം, വിരോധനം. എല്ലാകാൎയ്യത്തിലും സ്ഥിതിചെയ്യുക, ശത്രുവിന്റെ സകല കാൎയ്യങ്ങളിലും തകരാറുചെയ്യുക എന്നു ഫലിതാൎത്ഥം.

പൎയ്യസ്ത–വി. ൧. പുററപ്പെട്ട. ൨. ചിതറിയ. ൩. നശിച്ച.

പൎയ്യസ്താപഹ്നുതി–ഒരു അലങ്കാരം. (പരിസംഖ്യാലങ്കാരത്തിന്റെ വകഭേദം)

പൎയ്യസ്ഥിക–കിടക്ക.

പൎയ്യാകുല–വി. ൧. കലങ്ങിയ. ൨. ഭയപ്പെട്ട ൩. നിറഞ്ഞ.

പൎയ്യാകുലം–ദുഃഖം.

പൎയ്യാണം–ജീനി.

പൎയ്യാപ്ത–വി. ൧. പ്രാപിച്ച. ൨. ത്രാണിയുള്ള, ശക്തിയുള്ള. ൩. തികഞ്ഞ, മതിയാകുന്ന.

പൎയ്യാപ്തം–അ. ൧. വേഗത്തിൽ. ൨. തൃപ്തിയായി ൩. ശക്തിയായി. ൪. മതിയായി.

യഥേഷ്ടം എന്ന അൎത്ഥത്തിൽ ക്രിയാവിശേഷണമായി പ്രയോഗിക്കപ്പെടുന്നു. തികഞ്ഞതു് എന്നു ശബ്ദാൎത്ഥം.

പൎയ്യാപ്തി–൧. അവസാനം. ൨. കൊല്ലുവാനൊരുങ്ങിവരുന്നവനെ തടുക്കുക, രക്ഷിക്കുക.

പൎയ്യായം–൧. ക്രമം, ശരിയായ ക്രമം. ൨. വിധം. ൩. ഒരു വാക്കിനു പകരമാ

യുള്ള വാക്ക്. ൪. ഒരേ അർത്ഥത്തെ പറയുന്നതു്. ൫. അവസരം. ൬. ഉണ്ടാക്കുക. ൭. ക്രമം. ൮ ഒരലങ്കാരം (വാസ്തവോക്ത്യലങ്കാരത്തിൽ പെട്ടതു്).

ഒരു വസ്തു ഒന്നിനെ വിട്ടു മറെറാന്നിനെ എന്ന മുറക്കു പല വസ്തുക്കളെ പ്രാപിക്കുന്നതായോ അല്ലെങ്കിൽ പല വസ്തുക്കൾ ഒരോരോന്നായി ഒന്നിനെ പ്രാപിക്കുന്നതായോ പറയുന്നതു് പര്യായാലങ്കാരം—ഭാഷാഭൂഷണം.

൯. അതിക്രമം (ക്രമംവിട്ട പ്രവൃത്തി).

പര്യായശയനം-തവണവെച്ചു മാറിമാറി ഉറങ്ങുക.

പര്യായോക്തം-ഒരലങ്കാരം. (വാസ്തവോക്ത്യലങ്കാരത്തിൽപെട്ടതു്).

പര്യായോക്തം എന്നാൽ ചമൽക്കാരത്തിനു വേണ്ടി ചെയ്യുന്ന വളച്ചുകെട്ടു്. അതായതു ചമൽക്കാരത്തിനായിട്ടു വളച്ചുകെട്ടി പറയുക എന്നർത്ഥം.

പര്യാസം-൧. അവസാനം. ൨. ചുററൽ

പര്യാഹാരം-൧. കാവടി. ൨. ചുമട്.

പര്യുത്സുക-വി. ൧. ദുഃഖമുള്ള. ൨. ഏററവും ആഗ്രഹമുള്ള. ൩. മനസ്സിളകിയ.

പര്യുദഞ്ചനം-കടം. കാലാന്തരത്തിൽ മടങ്ങിവരുന്നതെന്നർത്ഥം.

പര്യുപാസനം-ഒരുമിച്ചിരിക്ക.

പര്യുപ്ത-വി ൧. വിത്തു വിതക്കപ്പെട്ട. ൨. രത്നം പതിക്കപ്പെട്ട.

പര്യേഷണം-൧. അന്വേഷണം. ൨. ശ്രാദ്ധാദി ക്രിയകൾക്കു യോഗ്യന്മാരായിട്ടുള്ളവരെ അന്വേഷിക്കുക. ചുഴലവും ചുററിനടക്കുക എന്നർത്ഥം.

പർവ്വകം-൧. ചെറുതേക്ക്. ൨. കാൽമുട്ടിൻെറ സന്ധി.

പർവ്വകാലം-അഷ്ടമി, ചതുർദ്ദശി, കറുത്ത വാവു്, വെളുത്ത വാവു് ഈ നാളുകൾ.

പർവ്വതകന്യക-പാർവ്വതി.

പർവ്വതകാകൻ - മലങ്കാക്ക, കാവതിക്കാക്ക.

പർവ്വതജ-൧. പാർവ്വതി. ൨. നദി.

പർവ്വതൻ-നാരദൻെറ സ്നേഹിതനായ ഒരു ഋഷി.

പർവ്വതപക്ഷച്ഛിത്ത്-ഇന്ദ്രൻ.

പർവ്വതപുത്രി-പാർവ്വതി.

പർവ്വതം-൧. മല. സന്ധിയുള്ളതു്, ഭൂമിയെ നിറയ്ക്കുന്നതെന്നർത്ഥം. മററു പര്യായങ്ങൾ-മഹീധ്രം, ശിഖരി, ക്ഷ്മാഭൃത്ത്, അഹാര്യം, ധരം, അദ്രി, ഗോത്രം, ഗ്രാവം (ന-പു), അചലം, ശൈലം, ശിലോച്ചയം. ൨. ഒരു വക ചീര. ൩. ഒരു വക മീൻ. ൪. പാറ, കന്ന്. ൫. ഏഴ് എന്ന അക്കം. ൬. വൃക്ഷം.

പർവ്വതവാസിനി-ദുർഗ്ഗ.

പർവ്വതാത്മജ-പാർവ്വതി.

പർവ്വതാരി-ഇന്ദ്രൻ.

പർവ്വതാശയം-മേഘം.

പർവ്വതാശ്രയം-ശരഭം, എട്ടടിമാൻ.

പർവ്വം-൧. മുട്ട്. ൨. വാവ്. ൩. അദ്ധ്യായം, ഭാരതത്തിലെ ഓരോ പങ്കുകൾ. ൪. ഭാരതം കിളിപ്പാട്ട്. ൫. വിഷുവും മററും. ൬. ഉത്സവം. ൭. അയനസംക്രമം, സംക്രമം. ൮. അവസരം ൯. ക്ഷണം. ൧൦. കറുത്തതും വെളുത്തതുമായ വാവ്. പൂരിപ്പിക്കുന്നതെന്നർത്ഥം.

പർവ്വസന്ധി-വാവും പ്രതിപദവും കൂടുന്ന സന്ധി.

പർശു, പരശ്വധം-൧. വെണ്മഴു. (പരശു, പരശ്വധം ഇവയുടെ പാഠം). ൨. ആയുധം.

പർശുകാ-വാരിയെല്ല്. ശയനാദികളിൽ സ്പർശിക്കപ്പെടുന്നതെന്നർത്ഥം.

പൎശുപാണി – പു. പരശുരാമൻ. ൨. ഗണേശൻ.

പല-വി. വളരെ, അനേകം.

പലക-പു. കനംകുറച്ചു വീതിയിൽ അറുത്ത മരം. ൨. ഇരിക്കുന്നതിനുള്ള ചെറിയ പലക. കരണ്ടി. ൩. പരിച. (ഫലകം എന്നതാണു 'പലക' ആയതു്).

പലകനാക്കു-ചൃഷ്മാൻ.

പലകപ്പയ്യാനി-ഒരു വൃക്ഷം. പൎയ്യായങ്ങൾ-മധുകപൎണ്ണം, പാത്രോൎണ്ണം, നടം, കടംഗം, ഡുണ്ഡുകം, സ്യോനാകം, ശുകനാസം, ഋക്ഷം, ദീൎഘവൃന്തം, കടന്നടം, ശോണകം, അരലു, (പയ്യാഴാന്ത, പയ്യാന്തി ഇങ്ങിനേയും പറയും)

വാതം, പിത്തം, കഫം, ഛൎദ്ദി, ചുമ, കൃമി മുതലായവക്കു നന്നു്. ഒരു കഫഘ്നദ്രവ്യമാണ്. ത-പെരുവാകെ.

പലകമീൻ-ഒരുവക സമുദ്രമത്സ്യം.

പലകാരം-അപ്പം. (ഫലഹാരമാണു് പലഹാരമായതു്).

പലങ്കഷ – പു ഒരു മരുന്നു്, ഞെരിഞ്ഞിൽ. മുള്ളുകൊണ്ടു മാംസത്തെ കഷണം ചെയ്യുന്നതെന്നൎത്ഥം. ൨. ഒരു വൃക്ഷം, കമ്പിറം. ൩. പ്ലാശു്. ൪. അരത്ത. ൫. അരക്ക്. ൬. ഗുഗ്ഗുലു. ൭ ചെറിയ അമര.

പലങ്കഷം-പു. ഗുഗ്ഗുലു. ൨. സിംഹം.

പലഗന്ധൻ-കല്ലാശാരി, നിലം ചുമരു മുതലായതു ചെത്തിതേയ്ക്കുന്നവൻ. പലം=മാംസം. ഗന്ധം=കവിൾത്തടം. മാംസസദൃശമായ മണ്ണു് കുമ്മായം മുതലായതുകൊണ്ടു് കവിൾത്തടമെന്നവണ്ണം മിനുമിനുത്ത ശില്പങ്ങളെ ചെയ്യുന്നവനെന്നു ലാക്ഷണികമായ അൎത്ഥം മറ്റൊരു പൎയ്യായം-ലേപകൻ.

പലാണ്ഡു-ചുകന്നുള്ളി, ചീരുള്ളി. (പലാണ്ഡു എന്നതിന്റെ പാഠം).

പലത്തു്-വി. അനേകം.

പലപല-വി. അനേകം.

പലപ്പോഴും-അ. കൂടക്കൂടെ.

പലപ്രിയം-കാക്ക.

പലം-പു. ഇരുപത്തഞ്ചു കഴഞ്ചു കൂടിയതു്. (നാലു കൎഷത്തിന്റെ-നൂർ ആഢ്യമാഷകത്തിന്റെ-പേർ എന്നുമുണ്ടു്.)

പലം=രണ്ടു് ഔൺസ്. ഇതിനു മലയാളത്തിൽ മാനം, തവി, തുടം എന്നൊക്കെ പറയും.

൨. മാംസം. അറിയപ്പെടുന്നതെന്നൎത്ഥം.

പലർ, പലരും-വി. അനേകംപേർ.

പലലം-പു. മാംസം. ദേഹത്തിൽ വ്യാപിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതെന്നൎത്ഥം.

'പലലമതുപരിചിനൊടുണക്കുവോൻ'
(അദ്ധ്യാത്മരാമായണം)

൨. എള്ളുണ്ട. ൩. ചളി, പങ്കം.

പലലാശയം-ഒരു ദീനം, തൊണ്ടവീക്കം.

പലലാശി-രാക്ഷസൻ. മാംസം ഭക്ഷിക്കുന്നവനെന്നൎത്ഥം.

പലവക-വി. പലമാതിരി.

പലവിധം-വി. പലപ്രകാരമുള്ള.

പലവും-അ. പലതും.

പലവുരു-അ. പല പ്രാവശ്യം.

പലവുട്ടു്-അ. പല പ്രാവശ്യം.

പലവൃക്ഷ്യധിപൻ-പല ദേശത്തിന്നധികാരി.

പലവുഴം-വി. പല പ്രാവശ്യവും.

പലവെഞ്ഞനക്കടമ – തിരുവിതാംകൂറിൽ നടപ്പുണ്ടായിരുന്ന ഒരു നികുതി.

പലവ്യഞ്ജനം-കടുക് ജീരകം ഉലുവ മുതലായതു്.

പലഹാരം-അപ്പം, അട, റൊട്ടി മുതലായ ഭക്ഷണവസ്തു.

പലഹാരക്കച്ചവടക്കാരൻ=ഭക്ഷകാരൻ, ഭക്ഷ്യകാരൻ.

പലാഗ്നി-പിത്തം.

പലാംഗം-ചീങ്കണ്ണി.

പലാണ്ഡു-ഒരു അങ്ങാടിമരുന്ന്, ചുവന്നുള്ളി, ചീരുള്ളി. (പലണ്ഡു എന്നുമാവാം). ഭക്ഷിക്കുന്നത് എന്നർത്ഥം. ൨. വലിയ വെള്ളുള്ളി.

പലാത്തെല്ല്-എട്ടപ്പ്.

പലായനം-ഓടിപ്പോക്ക്, ഓട്ടം.

'പാറാകരംപോലെ പലായനം ചെയ്കയും
(കല്യാണസൌഗന്ധികം തുള്ളൽ)

പലായമാനാ-ഓടുന്നത്.

പലാലദോഹദം-മാവ്.

പലാലം-വയ്ക്കോൽ. പറക്കുന്നത്, കനമില്ലാത്തത് എന്നർത്ഥം.

പലാശ-വി. ൧. പച്ചനിറമായ. ൨. ക്രൂരതയുള്ള. (സ്ത്രീലിംഗം-പലാശി).

പലാശ(ക)ം-൧. പ്ലാശ്. ൨. ചെറുകച്ചോലം.

പലാശകാ-മുരുക്ക്.

പലാശൻ-രാക്ഷസൻ.

പലാശം-൧. ഇല. പരന്മാരാൽ (ശീർണ്ണപർണ്ണാശന വ്രതപരന്മാരായ യോഗികളാൽ) ഭക്ഷിക്കപ്പെടുന്നത് എന്നർത്ഥം. പലം (മാംസം) ഇലകളിൽ വച്ചു ഭക്ഷിക്കുന്നതുകൊണ്ടു പലാശം എന്നുമാവാം. ൨. പ്ലാശുവൃക്ഷം. പർണ്ണങ്ങളായ ഇലകൾ ഉള്ളത് എന്നർത്ഥം. പൂക്കളോടു കൂടിയതാകയാൽ മാംസം ഭുജിക്കുന്നതുപോലെയിരിക്കുന്നതു എന്നുമാവാം. ൩. ചെറുകച്ചോലം. മാംസത്തിൽ ആശയുള്ളതു എന്നർത്ഥം. ൪. പച്ചനിറം. ൫. പച്ചില.

പലാശാന്താ-നറുമഞ്ഞൾ.

പലാശി-൧. വൃക്ഷം. ഇലകൾ ഉള്ളത് എന്നർത്ഥം. ൨. രാക്ഷസൻ. ൩. ചെറുകച്ചോലം. ൪. അരക്ക്.

പലിക്നീ-നരച്ചവൾ. പലിതം (നര) ഉള്ളവൾ എന്നർത്ഥം. മറെറാരു പര്യായം-വൃദ്ധ.

പലിത-വി. നരച്ച.

പലിതം-൧. നര. ഇതുകൊണ്ടു ദേഹസൌന്ദര്യം ഇല്ലാതാകുന്നതിനാൽ ഈ പേർ വന്നു.

പലിതം എന്നതു ഒരു ക്ഷുദ്രരോഗമാണ്. ഇതു ക്രോധം, ദുഃഖം, ശ്രമം ഇവയിൽ ഏതെങ്കിലും കൊണ്ടുണ്ടായ ദേഹച്ചൂടു തലയിൽ കയറി തലമുടിയെ പഴുപ്പിക്കുന്നതാകുന്നു.

൨. അലങ്കരിച്ച തലമുടി. ൩. ശൈലേയം.

പലിശ-നെല്ലോ പണമോ വായ്പകൊടുത്താൽ കൂട്ടിക്കിട്ടുന്നത്

പലിശ കൊണ്ടുപജീവിക്കുന്നതിന്റെ പേർ=അർത്ഥപ്രയോഗം, കുസീദം, വൃദ്ധിജീവികം. അർത്ഥപ്രയോഗം എന്നതു ധനം കടം കൊടുത്തു വാങ്ങുന്നതിന്റെയും, കുസീദം എന്നത് പലിശയുടേയും, വൃദ്ധിജീവികം എന്നത് ആ പലിശകൊണ്ട് ഉപജീവിക്കുന്നതിന്റെയും പേരെന്നും അഭിപ്രായം കാണുന്നു. പലിശകൊണ്ടുപജീവിക്കുന്നവനു 'കുസീദികൻ' എന്നു പേർ.

പലേടത്ത്, പലേടവും-അ. പലസ്ഥലത്തു.

പല്ല്-൧. വായിൽ രണ്ടു വരിയായിട്ടു നില്ക്കുന്ന കടുത്ത സാധനം. പല്ലിന്റെ പേർ=രദനം, ദശനം, ദന്തം, രദം. (അടിതോൽ മോണ ഇവ നോക്കുക). ൨. ചിരവയുടേയും അറപ്പവാളിന്റെയും മററും കൂർത്തഭാഗങ്ങൾ. ൩. താക്കോൽ പല്ല്.

രാജാക്കന്മാർ പല്ലുതേക്കുന്നതിനു 'തിരുമുത്തു വിളക്കുക' എന്നു പറയും. പല്ല

തേക്കുന്നതു രാവിലെയും ഭക്ഷണം കഴിഞ്ഞതിന്റെ ശേഷവും വേണ്ടതാണ്. ആമരോഗം, ഛർദ്ദി, ശ്വാസം, കാസം, പനി, അർദ്ദിതം എന്ന വാതവ്യാധി, തൃഷ്ണ, ആസ്യപാകം, ഹൃദ്രോഗം, നേത്രരോഗം, ശിരോരോഗം, കർണ്ണരോഗം ഇവയിൽ ഏതെങ്കിലുമുള്ളവൻ പല്ലുതേക്കരുത്.

പല്ലക്ക്-മാനമുള്ള ചില ആളുകൾ കേറി സഞ്ചരിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരുമാതിരി വാഹനം.

പല്ലാക്ക്, പല്ലങ്കി എന്നും കാണുന്നുണ്ട്. പല്ലക്ക് എന്നതു പര്യങ്കം എന്നതിന്റെ തത്ഭവമായിരിക്കും.

പല്ലക്കുകാരൻ-പല്ലക്കു ചുമക്കുന്നവൻ, ബോയൻ.

പല്ലൻ-വലിയ നീണ്ടപല്ലുള്ളവൻ

പല്ലരണ-പല്ലു സംബന്ധിച്ചുണ്ടാകുന്ന ദീനം.

പല്ലവകൻ-വിടൻ.

പല്ലവദ്രു-അശോകം.

പല്ലവം-തളിർ. കാററുകൊണ്ടിളകുന്നതും കാമികൾ കർണ്ണാലങ്കാരത്തിന്നായിട്ടും മററും ഛേദിക്കുന്നതും എന്നർത്ഥം.

പല്ലവിത-വി. ൧. തളിരുള്ള ൨. തളിർക്കപ്പെട്ട.

പല്ലവിതം-കോലരക്ക്.

പല്ലവിനി-ഒരു വൃത്തം.

രാമായണം ൨൪ വൃത്തത്തിലെ ൧൨ാംവൃത്തം നോക്കുക.

പല്ലാങ്കുഴി-ചുററുമായി പതിന്നാലു ചെറിയ കുഴിയും നടുവിൽ രണ്ടു വലിയ കുഴിയുമുള്ള ഒരുമാതിരി കളിപ്പലക

പല്ലി-൧. ഗൌളി. ൨. നഗരം. ൩. ഇറച്ചി കുത്തിയെടുക്കുന്ന മുള്ള്. ൪. വണ്ട്. ൫. ഗൃഹം.

പല്ലിടക്കുത്തി-പല്ലുക്കോൽ.

പല്ലിത്തടി-മരംകൊണ്ടോ ഇരിമ്പുകൊണ്ടോ പല്ലുപോലെ നിരത്തിത്തറച്ചുണ്ടാക്കിയ മരമോ ഇരിമ്പോ, പരത്തി നിലം നിരപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു യന്ത്രം (തടി).

പല്ലിത്തടി എന്നതു മരംകൊണ്ടുള്ള ചട്ടയിൽ പല്ലുപോലെ ആണിതറച്ച ഒരു യന്ത്രമാണ്. ഇതു ഉഴുത മണ്ണു നിരത്തും. കട്ട ഉടക്കും. മണ്ണിൽ മറിഞ്ഞ കളകളെ മുകളിൽ കൊണ്ടുവരും.

പല്ലിളി-പല്ലുകാട്ടുക.

പല്ലിളിക്കുന്നു-പല്ലുകാട്ടുന്നു.

പല്ലിറുമ്മൽ-പല്ലുകൾ തമ്മിൽ കൂട്ടിക്കടിക്കുക.

പല്ലിറുമ്മുന്നു-ചിലർ കോപിക്കുമ്പോഴോ ഉറങ്ങുമ്പോഴോ പല്ലുകൾകൂട്ടിക്കടിക്കുന്നു.

പല്ലീ-പഞ്ചസാര

പല്ലുകടി-പല്ലുകൂട്ടിക്കടിക്കുക, പല്ലിറുമ്മൽ.

പല്ലുകുത്ത്-പല്ലിന്റെ ചുവട്ടിലുണ്ടാകുന്ന ഒരു വേദന.

പല്ലുതടി-പല്ലിത്തടി.

പല്ലുളി-പല്ലുകത്തി.

പല്ലേരി-മോണ, ഊന്.

പര്യങ്കം-കട്ടിൽ(ല). ഉപവേശാദികൾക്കെണ്ടു അടയാളപ്പെട്ട(ത്തു)ന്നതു് എന്നർത്ഥം.

'പര്യങ്കത്തിൽപരിചോടുപാവ-
ശിച്ചുപാകശാസനാക്ഷീം'

പല്വലം-൧. കാച്ചുമാത്രം വെള്ളമുള്ള പൊയ്ക, അല്പസരസ്സ്. ൨. ചിറക്കുഴി, ൩. പർവതങ്ങളിൽ കാണപ്പെടുന്ന ചെന, ചോല മുതലായ സ്വല്പജലാശയം. സൂകരം മുതലായതു് ഇതിൽ ശയിക്കുന്നതിനാൽ ഈ പേർ വന്നു.

പല്വലാവാസം-ആമ.

പവൻ-പതിനഞ്ചു ബ്രിട്ടീഷ് രൂപാ വിലയുള്ള ഒരു സ്വർണ്ണനാണയം.

ഈ നാണയത്തിന്റെ വില ചിലപ്പോൾ കൂടുകയും ചിലപ്പോൾ കുറയുകയും ചെയ്യാറുണ്ട്.

പവന-വി. സ്വച്ഛതയുള്ള, വെടിപ്പുള്ള.

പവനതനയൻ-൧. ഹനുമാൻ. ൨. ഭീമൻ. ൩. അഗ്നി.

പവനൻ-൧. വായു, കാററ്. ശുദ്ധമാക്കിച്ചെയ്യുന്നവനെന്നർത്ഥം. ൨. വിഷ്ണു.

പവനഭുക്ക്-സർപ്പം.

പവനം-൧. പതിർപിടിത്തം, നെല്ലു മുതലായതു ചേറുക. ഏററവും ശുദ്ധിവരുത്തുക എന്നർത്ഥം. ൨. ശുദ്ധിയാക്കുക. ൩. കുശവന്റെ ആല. ൪. ജലം. ൫. മജ്ജരം എന്ന ഒരുവക പുല്ല്. ൬. പവിത്രം.

പവനവാഹനൻ-അഗ്നി.

പവനവ്യാധി-൧. ഉദ്ധവൻ.

ഉദ്ധവർ കൃഷ്ണന്റെ ഇഷ്ടനും മന്ത്രിയുമാണ്.

൨. വാതരോഗം.

പവനസഖൻ-അഗ്നി.

പവനാശനൻ-പാമ്പ്. പവനം (കാററിനെ) അശിക്കുന്നതു് (ഭക്ഷിക്കുന്നതു്). വായു ഭക്ഷണമായുള്ളവൻ എന്നു താല്പര്യം.

ഒരു ഭക്ഷണവസ്തുവും എത്രകാലംവരെ കിട്ടിയില്ലെങ്കിലും പാമ്പിനു കാററിനെ തിന്നു ജീവിച്ചിരിക്കാം, സുഖവായു വീശുമ്പോൾ സർപ്പങ്ങൾ അതിനെ ആസ്വദിച്ചു രസിക്കാറുണ്ട്.

പവനാശനം-പാമ്പ്.

പവനാശനാശൻ-൧. മയിൽ. ൨. ഗരുഡൻ.

പവനാളം-ചോളം.

പവനീ-ചൂൽ, തുറപ്പ.

പവം-൧. പതിർപിടിത്തം, നെല്ലു മുതലായതു് ചേറുക. ഏററവും ശുദ്ധിവരുത്തുകയെന്നർത്ഥം. ൨. ശുദ്ധി.

പവമാനൻ-വായു. ശുദ്ധമാക്കിച്ചെയ്യുന്നവൻ എന്നർത്ഥം.

പവാകാ-ചുഴലിക്കാററ്.

പവി-൧. വജ്രം, ഇന്ദ്രന്റെ ആയുധം, വൈരത്തെ ശുദ്ധിയാക്കുന്നതെന്നർത്ഥം. പകവീട്ടുന്നതെന്നു താല്പര്യം. ൨. കരിമ്പ്.

പവിതം-മുളക്.

പവിത്ര-വി. ശുദ്ധിയുള്ള.

പവിത്രകം-൧. കയറവല, പവിത്രം (ഉപവീതം) പോലെ ഉള്ളതെന്നർത്ഥം. മറെറാരു പര്യായം-ശണസൂത്രം. ൨. മീൻകൂട്ട്. ൩. മക്കിപ്പൂവ്. ൪. പച്ചനിറമുള്ള ദർഭ. ൫. അരയാല്. ൬. അത്തിയാല്.

പവിത്രധാന്യം-യവം.

പവിത്രൻ-ശുദ്ധിവന്നവൻ.

പവിത്രം-൧. കുശ, ദർഭ. ശുദ്ധിയെ ചെയ്യുന്നതെന്നർത്ഥം. ൨. വെള്ളം. ൩. അർഘ്യപാത്രം. ൪. ചെമ്പ്. ൫. പൂണുനൂൽ. ൬. ശുദ്ധിയുള്ളതു്. ൭. നെയ്യ്. ൮. തൈര്. ൯. തേൻ. ൧൦. എള്ള്. ൧൧. പുത്തിലഞ്ഞി. ൧൨. ചാണകം. ൧൩. അസ്ത്രം. ൧൪. മഴ.

പവിത്രമോതിരം-കർമ്മശുദ്ധിക്കായിട്ടു കൈയിലിടുന്ന മോതിരം.

പവിത്രവിരൽ-അണിവിരൽ.

പവിത്രസ്ഥലം-ശുദ്ധസ്ഥലം.

പവിത്രാ-൧. തുളസി. ൨. ചിററരയാൽ. ൩. വെളുത്ത മാക്കീരക്കല്ല്. ൪. മഞ്ഞൾ. ൫. വന്നി.

പവിഴക്കൊടി-ഒരു പച്ചമരുന്ന്. പര്യായങ്ങൾ-സുഷിരം, വിദ്രുമലത, കപോതാംഘ്രി, നടി, നളീ, ധമനീ, അഞ്ജനകേശീ.

മഹോദരം, അർശസ്സ്, രക്തദോഷം മുതലായവക്കു നന്ന്.

പവിഴക്കൊമ്പ്-നീളത്തിലുള്ള പവിഴം

പവിഴപ്പുററ്-ഒരങ്ങാടിമരുന്ന്, ഒരുമാതിരി പുററ്.

പവിഴം-ഒരുവക രത്നം. പര്യായങ്ങൾ-വിദ്രുമം, പ്രവാളം.

പവിഴം-കഫം, പിത്തം, വിഷം, ചുമ, ക്ഷയം, രക്തദോഷം ഇവയ്ക്കു നന്ന്. കണ്ണിനു ഹിതം. നല്ല പവിഴത്തിന്റെ ലക്ഷണം-നല്ല ചെമപ്പു നിറമിരിക്കും. ഘനവും വൃത്തവും മിനുപ്പും കാണും. സിരകൾ കാണുകയില്ല. നിർമ്മലതയും ഉറപ്പും ഇരിക്കും. ശോധനമാരണങ്ങൾ വൈരത്തിനൊപ്പം തന്നെ. അതു ശരിയാകാതെയിരിക്കുന്ന പവിഴം അറിയാതെ ഉള്ളിലാക്കി വികാരമുണ്ടായാൽ പശുവിൻപാലിൽ തേനും പഞ്ചസാരയും ചേർത്തു സേവിക്കുക. ത-പവിളം.

പവിഴമണി-പവിഴം എന്നു പേരുള്ള രത്നം, പവിഴം ശോധനചെയ്തുരുട്ടിയത്.

പവിഴമല, പവിഴാദ്രി - കിഴക്കൻ പർവ്വതനിര.

പവിഴമാല-പവിഴംകൊണ്ടുള്ള മാല.

പവുള്ളി-ഉത്സാഹം. (പ. മ.)

പശക്കൊട്ടമരം-ഉറവഞ്ചിമരം.

പശ-പ്ര. ഒട്ടുന്ന വസ്തു. വ. ലാഭ.

പശകൻ-ചെറുക്കൻ, പയ്യൻ.

പശമണ്ണ്-ചെളി.

പശി-വിശപ്പ്.

പശിമ-മാർദ്ദവം.

പശിമമണ്ണ്-കളിമണ്ണ്.

പശു-പ്ര. ഗോക്കളിൽ സ്ത്രീ. വ. ജീവൻ. ന. യാഗത്തിനു കൊല്ലുന്ന ആട്ടുമറവം. ർ. അധമൻ, ഭോഷൻ. ഉ. കുഞ്ഞ്, കുട്ടി. പര്യായങ്ങൾ-മാഹേയീ, സൌരഭേയീ, ഗൌഃ, ഉസ്രാ, മാതാ (ഇ-സ്ത്രീ), ശൃംഗിണീ, അർജ്ജുനി, അഘ്ന്യാ, രോഹിണീ. ന. സാധാരണ ജന്തു.

പശു എന്ന ശബ്ദം ഭീരുത്വത്തെ ദ്യോതിപ്പിക്കാറുണ്ട്. പശുവിന്റെ കുറഞ്ഞ ജീവിതകാലം വർഷം ൧൫-൨൦ കൂടിയ ജീവിതകാലം വർഷം ൩൦.

പശുക-ഏതെങ്കിലും ചെറിയ ജന്തു.

പശുക്കയറ്-പശുവിനെ കെട്ടുന്ന കയറ്.

പശുക്കൂട്ട്-പശുത്തൊഴുത്ത്.

പശുക്കൂട്ടം-പശുക്കളുടെ കൂട്ടം.

പശുഗായത്രി-ബലികഴിക്കാൻ പോകുന്ന മൃഗത്തിന്റെ ചെവിയിൽ ചൊല്ലിക്കൊടുക്കുന്ന ഒരു മന്ത്രം.

പശുചര്യാ-ക്രീഡാ, സംയോഗം.

പശുജാതികൾ-മൃഗജാതികൾ. ഗന്ധർവ്വം, ശരഭം, രാമം, സൃമരം, ഗവയം, ശശം ഇവയും, സിംഹംമുതൽ ചമരിമൃഗംവരെയുള്ളവയും, പശു, ആന, കുതിര മുതലായവയും പശുജാതികളാകുന്നു.

പശുതാ-മൃഗസ്വഭാവം

പശുതിന്നി-പറച്ചെറുമൻ.

പശുദാനം-പശുവിനെ ദാനംചെയ്യുക.

പശുനാഥൻ-ശിവൻ.

പശുപതി-ശിവൻ. ഗണങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവെന്നർത്ഥം. ജീവജാലങ്ങളെ സംസാരഭയത്തിൽ നിന്നും രക്ഷിക്കുന്നവൻ എന്നുമാവാം.

പശുപാലൻ-ഇടയൻ.

പശുപാശം-൧. പശുവിന്റെ പാശം. ൨. അജ്ഞാനം. ൩. സംസാരബന്ധം.

'ശതനാശം അതിക്രമ്യം
പശുപാശം ജഗദീശം'
(നളചരിതം കഥകളി)

പശുപാശി-ഒരുവക മരുന്ന്.

പശുപുല്ല്-പശുക്കൾക്കു തിന്നാൻ യോഗ്യമായ പുല്ല്. പര്യായങ്ങൾ-ഘാസം, യവസം.

പശുപ്രായ-വി. മൃഗസ്വഭാവമുള്ള, പശുവിനോടു തുല്യമായ.

പശുപ്രേരണം-പശുവിനെ തെളിക്കുക.

പശുബന്ധം-പശുവിനെ കെട്ടുക.

പശുയോനി-മൃഗാദികളുടെ യോനി.

പശുരജ്ജു-പശുക്കയർ, പശുവിനെ കെട്ടുന്ന കയർ.

പശുരാജൻ-സിംഹം.

പശുവത്സൻ-പശുക്കിടാവ്.

പശുഹരീതകീ-അമ്പഴങ്ങ.

പശ്ചാൽ-അ. ൧. പിൻപുറം. ൨. ശേഷം. ൩. പിന്നെ. ൪. പടിഞ്ഞാറ്.

പശ്ചാത്താപം-താൻ ചെയ്ത ദോഷത്തെ വിചാരിച്ചു പിന്നീടുണ്ടാകുന്ന ദുഃഖം. മററു പര്യായങ്ങൾ-അനുതാപം, വിപ്രതീസാരം.

പശ്ചാർദ്ധം-൧. പടിഞ്ഞാറു വശം. ൨. മറഞ്ഞ ഭാഗം. ൩. പിന്നത്തെ പകുതി ഭാഗം.

പശ്ചിമ-വി. ൧. പടിഞ്ഞാറുള്ള. ൨. പുറകെയുള്ള.

പശ്ചിമദിക്ക്-പടിഞ്ഞാറേ ദിക്ക്.

പശ്ചിമഭാഗഃ-പടിഞ്ഞാറുഭാഗം.

പശ്ചിമം-൧. പടിഞ്ഞാറ്. ൨. പിൻപ്. ൩. ഒടുവിലുള്ളത്, ഒടുവിലുണ്ടായത്. പിന്നെ ഉണ്ടായത് എന്നു ശബ്ദം [illegible]

പശ്ചിമോത്തരാ-പടിഞ്ഞാറുവടക്ക്.

പശ്യൽ-വി. ൧. നോക്കുന്ന. ൨. കാണുന്ന. (സ്ത്രീ-പശ്യന്തി, പു-പശ്യൻ)

പഷ്ഠൗഹി-൧. കടിഞ്ഞൂൽ ചെനയുള്ള പശു. ൨. ചെറുപ്പത്തിലേ ചെനച്ച പശു. (പ്രഷ്ഠൗഹീ എന്നതിന്റെ പാഠമാണ്.)

പഷ്ണി-പട്ടിണി. [ഈ പ്രയോഗത്തിനു ശുദ്ധിയില്ല]

പസ്ത്യൻ-മനുഷ്യൻ. വേദത്തിൽ പ്രയോഗം.

പസ്ത്യം-൧. ഭവനം. ജനങ്ങൾ ഒന്നിച്ചു കൂടുക.

'നിശാന്തം സദനം പസ്ത്യ-
മഗാരം മന്ദിരം പുരം'
(വാചസ്പതി)

൨. കുടുംബം.

പസ്ത്യാ-ഗൃഹകാര്യം സംബന്ധിച്ച, മേലധികാരമുള്ള ദേവി.

പഹ്ലവർ, പഹ്ലികർ-മഹാഭാരതപ്രകാരം വസിഷ്ഠന്റെ പശുവിന്റെ വാലിൽ നിന്നും, രാമായണപ്രകാരം അവളുടെ ശ്വാസത്തിൽ നിന്നും ഉണ്ടായ ഒരു ജാതി.

പളക്-വെള്ളം.

പളുങ്ക്-സ്ഫടികവും മററും.

പള്ള-൧. അടയാളം, ലക്ഷ്യം. ൨. അവസരം, സമയം.

പള്ളങ്ങുന്നു-൧. കനിയുന്നു, താഴുന്നു. ൨. ചുളുങ്ങുന്നു. ൩. പ്രകാശിക്കുന്നു. ൪. ചതവുപററുന്നു. (ആഭരണം മുതലായവയിൽ)

പള്ള-൧. വയറ്. ൨. വാരിപ്പുറം. ൩. വലിയ പോത്ത്. ൪. വലിയ കാട്. ൫. ആഴമുള്ള കുഴി.

പള്ള-വി. വലിയ.

പള്ളത്തി-ഒരുവക മത്സ്യം (വട്ടത്തിലിരിക്കും.)

പള്ളം-പ്ര. നഷ്ടം. വ. കുഴി.

പള്ളയം-പ്ര. കുഴികിണ്ണം. വ. കൈയും മുഖവും കഴുകുന്നതിനുള്ള പാത്രം.

പള്ളവില്ലി-മലയന്മാരിൽ ഒരു വകക്കാർ.

പള്ളാട്, പള്ളയാട്-ഒരുതരം ആട്.

പള്ളി-പ്ര. കൃസ്ത്യാനികൾ മുതലായവരുടെ ദേവാലയത്തിനു പറയുന്ന പേർ. വ. എഴുത്തുകളരി. ന. രാജാക്കന്മാരേയും ബ്രാഹ്മണരേയും ദൈവത്തേയും സംബന്ധിച്ചു പറയുന്ന വാക്കുകളുടെ മുമ്പെ ബഹുമാനത്തിന്നായിട്ടു ചേൎത്തു പറയുന്ന ഒരു വാക്ക്.

'പള്ളിക്രീഡാതൽപരനാകിന'
(കിരാതം തുള്ളൽ)

പള്ളിക്കട്ടിൽ-രാജാവിന്റെ കട്ടിൽ.

പള്ളിക്കട-രാജാവിന്റെ കട.

പള്ളിക്കുറുപ്പ്-രാജാക്കന്മാരുടെ (ദൈവത്തിന്റെ) ഉറക്കം.

'പള്ളിക്കുറുപ്പുണൎന്നാശു മുകുന്ദനും'
(ഭാരതം)

പള്ളിക്കൂടം-പാഠശാല.

പള്ളിക്കെട്ട്-രാജസ്ത്രീകളുടെ വിവാഹം. (പള്ളി എന്നുള്ള ശബ്ദം നോക്കുക)

പള്ളിച്ചാൻ-പോണ്ടൻ, കേരളത്തിൽ ഒരു ജാതിക്കാരുടെ പേർ.

പള്ളിച്ചിത്രക്കൂടം - കോലത്തിരിയുടെ കൊട്ടാരം.

പള്ളിച്ചിയാൻ-പോണ്ടൻ.

പള്ളിഞായൽ-പ്ര. പാക്കനിലം, ഞാറടി, കന്നിക്കണ്ടം.

പള്ളിതിരിയുന്നു-ഉത്ഭവാകുന്നു.

പള്ളിത്തണ്ട്-രാജാക്കന്മാരുടെ പല്ലക്ക്.

പള്ളിത്തേവാരം-രാജാക്കന്മാരുടെ നിത്യ കൎമ്മം.

പള്ളിപ്പലക-രാജാക്കന്മാർ ഇരിക്കുന്ന പലക.

പള്ളിപ്പേറ്റ്-ക്ഷുദ്രപ്രയോഗം മാറുന്നതിനു ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ചെയ്യുന്ന ഒരു കൎമ്മം.

പള്ളിബാണപ്പെരുമാൾ- കേരളത്തിൽ ഒരു പരദേശമതം സ്ഥാപിച്ച ഭരണാധികൃതൻ.

പള്ളിബ്ബോട്ട്, പള്ളിയോടം-രാജാക്കന്മാർ കയറിപ്പോകുന്ന ഓടം.

പള്ളിമാടമ്പ്-രാജാക്കന്മാൎക്കു പൂണുനൂലിടുന്ന കൎമ്മം.

പള്ളിമാളിക-പള്ളിയുടെ മുകൾത്തട്ട്.

പള്ളിമാറാട്ടം-രാജാക്കന്മാരെ അടക്കുന്ന സ്ഥലം.

പള്ളിമെത്ത-രാജാക്കന്മാരുടെ മെത്ത.

പള്ളിയടക്കം-രാജാക്കന്മാരുടെ ശവസംസ്കാരം.

പള്ളിയമ്പു-പ്ര. രാജാവിന്റെ അസ്ത്രം. വ. കൈത.

പള്ളിയവണ-അവണപ്പലക.

പള്ളിയറ-രാജാക്കന്മാർ കിടക്കുന്ന മുറി.

പള്ളിയറക്കാരൻ-പള്ളിയറയിലെ വേലക്കാരൻ.

പള്ളിയാൽ-ജലത്തിന്റെ സഹായം കൂടാതെ എളുപ്പമുണ്ടാകുന്ന നെല്ല്.

പള്ളിയാൽ ഉണ്ടാക്കുക - കൃഷിക്കുപയോഗമായും ഉക്കായും കാണുന്ന കുന്നിൻചെരുവുകളെ കൃഷിക്കു സൌകൎയ്യപ്പെടുത്തുവാൻ ഓരോ നിലകളാക്കി താഴ്ത്തി നിരപ്പാക്കിച്ചെയ്യുക.

പള്ളിയുറക്കം-രാജാക്കന്മാരുടെ ഉറക്കം

പള്ളിവായന-രാജാക്കന്മാരുടെ വിദ്യാഭ്യാസം.

പള്ളിവിളക്ക് - രാജാക്കന്മാരുടെ വിളക്ക്.

പള്ളിവേട്ട-൧. രാജാക്കന്മാരുടെ നായാട്ട്. ൨. ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ഉത്സവം തുടങ്ങിയാൽ ആറാട്ടിൻെറ തലേദിവസമുള്ള ഒരടിയന്തരം.

പഴകൽ. പഴകുക.

പഴകുന്നു-൧ കുറെക്കാലം കഴിയുന്നു. ൨. പഴയതായിത്തീരുന്നു. ൩. പരിചയിക്കുന്നു.

പഴക്കാ-പഴത്തിനുള്ള വാഴക്കാ.

പഴക്കം-വി. ൧. വളരെക്കാലം മുമ്പെയുള്ള, പഴയതായ. ൨. പരിചയിച്ച.

പഴനിലം-കൃഷിചെയ്യാത്ത നിലം, കൃഷി നടപ്പുള്ള നിലം ചില കാലം കൃഷി ചെയ്യാതെ ഇരുന്നാൽ അതിനു പറയുന്ന പേർ.

പഴനെല്ല്-പഴകിയ നെല്ല്.

പഴന്തള്ള - രാജാക്കന്മാരോടു ജനങ്ങൾ അമ്മ എന്നതിനു പകരം പറയുന്ന ഉപചാരവാക്ക്.

പഴന്തുളുവർ - സപ്പ്ഭീതിയാൽ കേരളത്തിൽ നിന്നു പരദേശത്തേക്കു ഓടിപ്പോയി തിരിയെ വന്നുപാർത്ത കേരള ബ്രാഹ്മണർക്കു പഴന്തുളുവർ എന്നും തുളുനമ്പികൾ എന്നും പേർ വന്നു.

പഴപ്രഥമൻ-നേന്ത്രപ്പഴം കൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ ഒരു മധുരക്കറി.

പഴമ-൧. പഴക്കം. ൨. വൃദ്ധത. ൩. പണ്ടത്തെ അറിവ്.

പഴമക്കാരൻ-൧ വയസ്സുചെന്നവൻ, വൃദ്ധൻ. ൨. പണ്ടത്തെ പല കാര്യങ്ങൾ അറിഞ്ഞിട്ടുള്ളവൻ.

പഴമുണ്ണാല-ഒരു വൃക്ഷം. പര്യായങ്ങൾ-രാജാദനം, ഫലാധ്യക്ഷം, ക്ഷീരികാ.

ഇതു രസത്തിൽ മധുരവും പാകത്തിൽ അമ്ലരസവുമാകുന്നു. വാതപിത്തരോഗങ്ങൾക്കും പ്രമേഹത്തിനും നന്ന്. രുചിയെ ചെയ്യും. ഹൃദ്യവും ശുക്ലവൃദ്ധികരവുമാണ്. ഈ വൃക്ഷം വലുതും ഉയർച്ചയുള്ളതുമാകുന്നു. ഇല തുളസിയുടേതു പോലെയിരിക്കും. ത-പഴമുണ്ണിപ്പാലെ, തീമ്പാലെ.

പഴമൂട്ട്-പറിക്കാതെ കിടന്നു പിന്നത്തെ ആണ്ടിൽ കിളുർത്ത ചേമ്പ് കിഴങ്ങു മുതലായവ.

പഴം-വാഴയുടെ കായും മററും പഴുത്തത്.

പഴംപക-പൂർവവിരോധം.

പഴയത്, **പഴകിയത്**-൧. പഴഞ്ചോറ്. ൨. പഴയോല. ൩. പണ്ടുള്ളത്.

പഴയതു, പഴകിയതു (പണ്ടുള്ളതു്) എന്നതിനു പര്യായങ്ങൾ-പുരാണം, പ്രതനം, പ്രത്നം, പുരാതനം, ചിരന്തനം.

പഴങ്കഞ്ഞി-തലേദിവസത്തെ കഞ്ഞി.

പഴമ്പാച്ചി-പെററു പെററു വയർ ഒട്ടിയവൾ.

'അഞ്ചെട്ടുപെററുപഴമ്പാച്ചിയായപ്പോൾ വള്ളുവനാടരന്നെത്തള്ളിട്ടു'

പഴയ, **പഴേ**-വി. ൧. പഴകിയ. ൨. പണ്ടേയുള്ള.

പഴയപാട്ടുകൾ-൧. തീയാട്ടും കളമെഴുത്തും പാട്ട്. ൨. ബ്രാഹ്മണിപ്പാട്ട്. ൩. കോലംകെട്ടി കൂത്താട്ടുപാട്ട്. ൪. യാത്രക്കളിപ്പാട്ട്. ൫ ഏകാളിപ്പാട്ട്. ൬. തോററമ്പാട്ട്. ൭. ദേവേന്ദ്രപ്പള്ളുവസപ്പപ്പാട്ട്. ൯. ശാസ്താൻപാട്ട്. ൰ നിഴൽകുത്തുപാട്ട്. ൰൧. കൃഷിപ്പാട്ട്. ൰൨. അമ്മാനപ്പാട്ട്. ൰൩. കോലടിപ്പാട്ട്. ൰൪. രാമകഥപ്പാട്ട്. ൰൫. അയ്യരാൻപാട്ട്. ൰൬. ഉലകുടയപെരുമാൾ പാട്ട്. ൰൭. നന്തുണിപ്പാട്ട്. ൰൮. കല്യാണക്കളിപ്പാട്ട്. ൰൯. തച്ചോളിപ്പാട്ട്.

൨൦. മാണപ്പാട്ട്. ൨൧. ഏലിപ്പാട്ട്. ൨൨. കിരാതപ്പാട്ട്. ൨൩. കടിയാററപ്പാട്ട്. ൨൪. വള്ളപ്പാട്ട്. ൨൫. കൈകൊട്ടിപ്പാട്ട്.

പഴയരി–പഴനെല്ലിന്റെ അരി പുഴുക്കലരി രണ്ടുതരമായി പറഞ്ഞുവരുന്നതിൽ ചെറിയ മാതിരി അരി.

പഴയിട–പഴങ്കഥ.

പഴവൻ–ഹീനജാതികൾ കാരണവരെ പറയുന്ന പേർ, രാജാക്കന്മാരോടു മററുള്ള ഏതാനം ജാതിക്കാർ കാരണവരെ പറയുന്ന പേർ.

പഴി–൧. കുററം. ൨. അപവാദം, ൩. നിന്ദ. ൪. ദൂഷ്യം.

പഴിക്കുന്നു–നിന്ദിച്ചു പറയുന്നു, നിന്ദിക്കുന്നു, കുററപ്പെടുത്തുന്നു.

പഴിത്തു്–നിഷേധിച്ചു്.

പഴിദോഷം–൧. നുണ, കരള. ൨. കുററം.

പഴിപ്പു്–പഴിച്ചുപറക. ശകാരം.

പഴിവാക്കു്–അസത്യവാക്കു്, നിന്ദാവാക്കു്; ഇല്ലാത്ത ദോഷത്തെ പറക.

പഴുക്കാ–പഴുത്ത അടയ്ക്കാ.

പഴുക്കാപ്പുലി–ഒരുവക കാട്ടുമൃഗം പുലി പല തരമുള്ളതിൽ ചെമപ്പു നിറമുള്ളതു്.

പഴുക്കുന്നു–൧. പഴമായിത്തീരുന്നു. ൨. ചുവക്കുന്നു. (സ. ക്രി. പഴുപ്പിക്കുന്നു)

പഴുതു്–൧ ദ്വാരം. ൨ സമയം, തക്കം. ൩. ഒഴികഴിവു. ൪. വ്യർത്ഥം.

പഴുതാകുന്നു–ഫലമില്ലാതാകുന്നു (സ. ക്രി. പഴുതാക്കുന്നു.)

പഴുതാര–വളരെക്കാലും വിഷവുമുള്ള ഒരു ചെറിയ ഇഴജന്തു.

൧. പഴുതാര കടിച്ചാൽ മഞ്ഞളും കരുകന്നായും കൂടി അരച്ചു കടിച്ചേടത്തു പുരട്ടുക.

൨. അരിതാരം മാതളനാരങ്ങാനീരിൽ അരച്ചു തേക്കുക. വിഷം തീരും. വേദനയും മാറും.

൩. കടുക്കാത്തോട്, മഞ്ഞൾ, വയമ്പ്, കരുകന്നായ്ക്ക് ഇവ സമം പനിനീരിൽ അരച്ചു പിരട്ടുക. നീരുവരുന്നെങ്കിൽ ചുക്കു കൂടി ചേർത്തു കാടിവെള്ളത്തിൽ അരച്ചിടുക.

൪. ഇന്തുപ്പു പൊടിച്ചു് കിഴികെട്ടി നെയ്യ് മൂപ്പിച്ചു ഒററലിടുക.

൫. വയമ്പ്, വേപ്പില, കടമഞ്ഞ, വെള്ളുള്ളി ഇവ മഷിപോലെ അരച്ചു പിരട്ടുക.

പഴുതിൽ, പഴുതേ–അ. വെറുതെ.

പഴുപ്പു്–പാകം, പഴുക്കുക.

പറ–൧. പത്തിടങ്ങഴി കൊള്ളുന്ന ഒരളവുപാത്രം. ൨. ഒരു വാദ്യം. (ഡിണ്ഡിമം) ഡിണ്ഡിമം എന്നു ചെണ്ടക്കു പറയും

പറ–(ധാതു). ൧. സംസാരിക്കുക. ൨. ആകാശത്തിൽ സഞ്ചരിക്കു.

പറക്കൽ–പറന്നു പോക.

പറക്കള്ളി–പറയന്റെ സ്ത്രീ.

പറക്കൊക്ക–കാവതികാക്ക, കടക്കാക്ക.

പറക്കോടി–പറമ്പാടം.

പറക്കുന്നു–പക്ഷി പഞ്ഞി മുതലായവ ആകാശത്തുകൂടി സഞ്ചരിക്കുന്നു, പറന്നുപോകുന്നു. (പറത്തുന്നു. പറപ്പിക്കുന്നു. സ. ക്രി.)

പറക്കാക്കൂത്തു്–ഒരു നാടകത്തിലുള്ളതിൽ ഒരു കഥ, വേഷം കെട്ടിപ്പറക്കുന്ന ഒരു കൂത്തു്.

പറക്കൊട്ട–ഒരു പറകൊള്ളുന്ന കൊട്ട (കുട്ട).

പറങ്കി–പോർത്തുഗൽ ദേശക്കാരൻ.

പറങ്കിച്ചക്ക-കൈതച്ചക്ക.

പറങ്കിത്താഴ്-ഒരുമാതിരി ഉരുണ്ട താഴ്.

പറങ്കിപ്പാഷാണം-പാഷാണം പലമാതിരി ഉള്ളതിൽ ഒന്ന്.

പറങ്കിപ്പുണ്ണ്-ഒരു ദീനം.

പറങ്കിപ്പൂട്ട്-പറങ്കിത്താഴ്.

പറങ്കിമാവ്-പറങ്കികൾ അവരുടെ ദേശത്തുനിന്ന് കൊണ്ടുവന്നു നട്ടുണ്ടാക്കിയ ഒരുവക മാവ്, കപ്പൽമാവ്.

പറങ്കിമുളക്-പറങ്കികൾ കപ്പലിൽ കൊണ്ടുവന്നുണ്ടാക്കിയ ഒരുമാതിരി മുളക്, കപ്പൽമുളക്.

പറങ്കിയണ്ടി-൧. പറങ്കിമാങ്ങയുടെ അണ്ടി. ൨. കപ്പലണ്ടി.

പറങ്കിവാക്ക്-പറങ്കിഭാഷ.

പറങ്കിവേർ-ചീനപ്പാവ്.

പറങ്കിസ്സാമ്പ്രാണി-കന്തുരുക്കം, സാമ്പ്രാണി.

പറച്ചി-പറക്കള്ളി

പറച്ചിപെററമഹാന്മാർ-(പാക്കനാർ നോക്കുക).

പറച്ചെണ്ട-ഒരു മൈത.

പറച്ചേരി-പറക്കുടി.

പറജാതി-പക്ഷി.

പറട്ട-വി. മ്ലേച്ഛതയുള്ള.

പറട്ടുപറക-തെറിപറക.

പറണ്ട-ഇരണ്ടപ്പക്ഷി.

പറന്തല-൧. ചുടുകാട്. ൨. പറത്തിയിട്ടുന്ന തലമുടി.

പറമ്പ്-പുരവെക്കുന്നതിന്നും മററും വേണ്ടി വെട്ടിത്തിരിച്ച സ്ഥലം.

പറമ്പത്തെ ചരക്ക് = വൃക്ഷങ്ങളിലെ ഫലങ്ങൾ.

പറമ്പത്തീസ്സൻ, പറമ്പടത്തയ്യൻ-പുള്ള്, ആറുകാട്ടി.

പറമ്പുപാട്ടം-പറമ്പിന്നു കെട്ടുന്ന പാട്ടം, കരം.

പറപ്പ്-പറക്കുക.

പറപ്പുനായർ-പള്ളിച്ചാൻ.

പറമാടം-പറക്കുടി.

പറയൻ-൧. ഒരു മഹാ നീചജാതി, ചണ്ഡാലൻ. ൨. തുള്ളപ്പാട്ടിൽ ഒരു ഇനം. ഇതു ഓട്ടൻ, ശീതങ്കൻ എന്നിവയിലും പതിഞ്ഞ മട്ടാണ്.

പറയൻകിഴങ്ങ്-ഉള്ളാടൻ കാച്ചിൽ.

പറയി-പറക്കള്ളി, പറയന്റെ സ്ത്രീ.

പറയുന്നു-വാക്കുകൊണ്ടറിയിക്കുന്നു.

പറയോന്ത്-൧. പറക്കുന്ന ഓന്ത്. ൨. പറക്കുന്ന ഒരുമാതിരി പാമ്പ്.

പറവ-പക്ഷി.

പറവജാതി-പറക്കുന്ന ജന്തു.

പറവാശി-ഒത്തപറകൊണ്ടേ അളന്നാൽ വരുന്ന ഏററക്കുറച്ചിൽ.

പറി-(ധാതു) ബന്ധംവിടുക.

പറി-൧. കീറൽ. ൨. ബലപ്രയോഗം. ൩. വൃഷണം.

പറിപ്പ്-പറിക്ക

പറിയുന്നു-൧. ഫലങ്ങളും മററും വൃക്ഷങ്ങൾ മുതലായവയിൽ നിന്നു വേർപെടുന്നു. ൨. പിഴുന്നു. ൩. കയറോ മററോ പൊട്ടുന്നു, വേർപെടുന്നു. (പറിക്കുന്നു. സ. ക്രി., പറിപ്പിക്കുന്നു കാ. ക്രി.)

പറിവ്-ഒഴുക്ക്, പ്രവാഹം.

പറു-വി. കഠിനമായ. (പരു).

പറുക്കൻ-ചതിയൻ, കൃത്രിമമുള്ളവൻ.

പറുക്ക്-ചതി, കൃത്രിമം.

പറുക്കുന്നു-(കണക്കുകളിൽ) ചതിക്കുന്നു.

പറുതല-പറന്തല, പറത്തിയിട്ട തല, ക്രമക്കേടായിട്ട് ഇട്ടിട്ടുള്ള തലമുടി.

പറുപറുക്കുന്നു - കൂട്ടമായ് പോകുന്നു. ഉ-ം, മൂത്രം പറുപറുത്തുപോകുന്നു.

പറുപറെ-അ. തുണി വലിച്ചുകീറുമ്പോഴത്തെ ശബ്ദം പോലെ, മയമില്ലാതെ.

പറ്റ്-൧. സ്നേഹം. ൨. ആഗ്രഹം. ൩. ചേർന്നിരിപ്പ്. ൪. കൊള്ളുക. ൫. ചേർച്ച. ൬. കാഴ്ച. ൭. വാങ്ങിക്ക. ൮. മൂച്ച്. ൯. വരവ്. ൧൦. പറ്റുപടി. ൧൧. പൂരാച്ച. ൧൨. മുഖപരിചയം. ൧൩. ലഹരിപിടിത്തം. ൧൪. വശ്യത. ൧൫. താൽപര്യം. ൧൬. ചോറ്. ൧൭. കൂട്ടം.

പറ്റപ്പറെ-അ. കഷ്ടിച്ച്.

പറ്റലർ-ശത്രുക്കൾ. പറ്റ് (സ്നേഹം) ഇല്ലാത്തവർ.

പറ്റ റുന്നു-മുഴുവനമാവുന്നു.

'ഇന്നിതുപറ്റ റുപറ്റിതു'

(രാമചരിതം)

പറ്ററെ-തീർച്ചയായി, ഖണ്ഡിതമായി (പ-മ.)

പറ്റാണി-രണ്ടറ്റത്തും മൂർച്ചയുള്ള ആണി

പറ്റാന-താപ്പാന.

പറ്റി-അ കുറിച്ച്, സംബന്ധിച്ച്.

പറ്റിക്കുന്നു-൧. കൂട്ടിച്ചേർക്കുന്നു. ൨. ഒട്ടിക്കുന്നു. ൩. തീ കത്തിക്കുന്നു.

പറ്റിച്ചുവിടുന്നു-ചതിച്ചയക്കുന്നു.

പറ്റിരിമ്പ്-കൊടിൽ, പറ്റുകൊടിൽ.

പറ്റിൽ-അ. പക്കൽ.

പറ്റുകട്ടൻ-പുരുഷന്മാരുടെ കാതിലിടുന്ന ഒരാഭരണം.

പറ്റുകാരൻ-ശേവുകക്കാരൻ.

പറ്റുകൊടിൽ-പൊൻപണിക്ക് ഉപകരിക്കുന്ന ഒരു മാതിരി കൊടിൽ.

പറ്റുചീട്ട്-കരം മുതലായതു ഒടുക്കിച്ചു കൊണ്ടു കൊടുക്കുന്ന ഒരെഴുത്ത്, ശമ്പളപ്പണം വാങ്ങുന്നതിനു കൊടുക്കുന്ന രസീത്.

പറ്റുതല-വായ്ത്തല.

പറ്റുതാഴ്-ആമത്താഴ്.

പറ്റുന്നു-൧. ചേരുന്നു. ൨. ഒട്ടുന്നു. ൩. വാങ്ങിക്കുന്നു. ൪. ലഭിക്കുന്നു. ൫. കൊള്ളുന്നു. ൬. കാര്യം സാധിക്കുന്നു. ൭. വശിക്കുന്നു. ൮. ലഹരി പിടിക്കുന്നു. ൯. താൽപര്യപ്പെടുന്നു. ൧൦. തീപിടിക്കുന്നു. ൧൧. തികയുന്നു. ൧൨. മൂച്ചുകൂട്ടുന്നു. ൧൩. ചെന്നെത്തുന്നു. ൧൪. അറിയുന്നു. ൧൫. പിണയുന്നു. ഉ-ം അബദ്ധം പറ്റിപ്പോവുക. (നാമം-പറ്റൽ, പറ്റ്.)

പറ്റുപടി-വാങ്ങിച്ചതിനുള്ള കണക്ക്.

പറ്റുമാനം-൧. പറ്റുപടി. ൨. സ്നേഹം.

പറ്റുമുറി-പറ്റുപടി.

പറ്റുശീട്ടി(ട്ട്)-രസീതു, പറ്റുപടി.

പറ്റുളൻ-ബന്ധു.

പറ്റെ-മുഴുവൻ.

പാ

പാ(യ്)-കിടക്കുന്നതിനും മറ്റും തഴ പുല്ലു മുതലായതു കൊണ്ടു നെയ്തുണ്ടാക്കുന്ന വസ്തു.

പാക-വി ൧. ചെറിയ. ൨. വിലപിടിച്ച. ൩. യോഗ്യതയുള്ള.

പാകക്രൗഞ്ചം-പെരുംകുളാവ്.

പാകക്കേട്-൧. പാകമില്ലായ്ക ൨. പാകമല്ലായ്ക.

പാകജം-കാരുപ്പ്.

പാകത-പാകമുള്ള അവസ്ഥ.

പാകത എന്നു പ്രയോഗിക്കുന്നതു കൊള്ളരുതെന്നു ചിലർക്കു അഭിപ്രായമുണ്ട്. പാകശബ്ദം ധർമ്മിപരമായിട്ടു വൈദിക

സംസ്കൃതത്തിൽ കാണുന്നതിനാൽ പാകത്തിൽ ഒരു ദോഷവുമില്ല.

പാകത്രയം-ക്ഷീരനീരപാകം, ദ്രാക്ഷാപാകം, നാളികേരപാകം, (പാലും വെള്ളവും എന്നപോലെ ലളിതമലയാളപദങ്ങളും സംസ്കൃതപദങ്ങളും യോജിപ്പിക്കുന്നതു ക്ഷീരനീരപാകം-ശേഷം രണ്ടും നോക്കുക.)

പാകൻ-൧. ഒരസുരൻ.

പാകാസുരൻ ഇന്ദ്രനാൽ വധിക്കപ്പെട്ടു.

൨. കുട്ടി. കുലത്തെ രക്ഷിക്കുന്നതു എന്നർത്ഥം. മുലകുടിക്കുന്നതെന്നുമാവാം. (കുട്ടി എന്ന അർത്ഥത്തിൽ പാകാ എന്ന് ആകാരാന്തമായും കാണുന്നു).

പാകപ്പിഴ-പാകക്കേട്.

പാകഭാജനം-പാകംചെയ്യുന്ന പാത്രം.

പാകം-൧. ക്രമം. ൨. അടക്കം. ൩. തുല്യം. ൪. ശീലം. ൫. പത്ഥ്യം. ൬. ഇഷ്ടം. ൭. വേവ്. ൮. ഫലാവസ്ഥ. ൯. ധാന്യം. ൧൦. വൃദ്ധതനിമിത്തം നരച്ച മുടി. ൧൧. മൂങ്ങ. ൧൨. കഞ്ഞു ഒന്ന പാത്രം.

പാകംചെയ്യുന്നു-പചിക്കുന്നു. വേവിക്കുന്നു. പര്യായങ്ങൾ-പചാ, പാകം.

പാകയജ്ഞം-ഗൃഹയജ്ഞം.

പാകരസത്രയം-കടു, അമ്ലം, മധുരം.

പാകൽ-പാവുക.

പാകല-വി. പാകംവരുത്തുന്ന.

പാകല(ള)ം-൧. ആനക്കുള്ള പനി. ൨. കൊട്ടം. പാകത്തിലെടുക്കപ്പെടുന്നതു എന്നർത്ഥം. ൩. കതിര. ൪. അഗ്നി. ൫. വായു.

പാകശാല-അടുക്കളപ്പുര.

പാകശാസനൻ-ഇന്ദ്രൻ. പാകാസുരനെ കൊന്നവൻ എന്നർത്ഥം. ദിതിയുടെ ഗർഭത്തെ (മരുത്തുക്കളെ) ശിക്ഷിച്ചവൻ എന്നുമാവാം.

ഈ പാകൻ വൃത്രാസുരന്റെ അനുജ(ഗ)നാണ്.

പാകശാസനി-൧. ഇന്ദ്രന്റെ പുത്രൻ, ജയന്തൻ ൨. ബാലി. ൩. അർജ്ജുനൻ.

പാകശീലൻ-൧. അടുക്കളക്കാരൻ ൨. സാവധാനശീലമുള്ളവൻ.

പാകസ്ഥാനം-അടുക്കള. വെപ്പിന്റെ സ്ഥാനം എന്നർത്ഥം.

പാകസ്ഥാനാദ്ധ്യക്ഷൻ-വെപ്പുകാരൻ

പാകാരി-ഇന്ദ്രൻ.

പാകി-ഉറച്ച്.

'തൂകിത്തുടങ്ങീതങ്ങാകാശംതന്നിലേ
പാകിനിന്നീടിന മേഘമെല്ലാം'
(കൃഷ്ണഗാഥ)

പാകിനില്ക്കുന്നു-ഉറച്ചുനില്ക്കുന്നു.

പാകുന്നു-൧ വിതയ്ക്കുന്നു. ൨. പറിച്ചുനടുന്നതിനായിട്ടു വിത്തു അടുപ്പിച്ചു വിതയ്ക്കുന്നു. ൨. വസ്ത്രം നെയ്യുന്നതിനു നീളത്തിൽ നൂലിടുന്നു, നൂലുപാകുന്നു. ൩. നിരക്കുന്നു

പാക്ക്-൧. അടയ്ക്കാ. ൨. പാകിക്കിളുത്ത നെല്ല്. ൩. കളിയടയ്ക്കാ.

പാക്കനാർ-കേരളവിപ്പെട്ട ഒരു പറയൻ, പന്തീരണ്ടാമത്തേവൻ 'വായില്ലാക്കുന്നിലപ്പൻ.'

'പാക്കനാരുടെ വംശമാകിന
പാലുകൂടൽ കപിറന്നഞാൻ.'
(നാളായണീചരിതം തുള്ളൽ)

പറച്ചിപെറ്റ മഹാന്മാർ.

(പറച്ചിപെറ്റ പന്തിരുകുലം)

വരരുചിയ്ക്കു പറച്ചിയിൽ ഉണ്ടായവർ.

൧. അഗ്നിഹോത്രി-(ബ്രാഹ്മണൻ വളർത്തിയ ബാലൻ)

൨. രജകൻ,

൩. ചെമ്മാൻതിരുമേനി-(ചെമ്മാൻ വളർത്തിയതു്)

൪. ഉളിയന്നൂർ പെരുന്തച്ചൻ-(കമ്മാളൻ വളൎത്തിയതു്)

൫. തിരുവരങ്കത്തു പാണനാർ-(വള്ളുവൻ വളൎത്തിയതു്)

൬. ഉപ്പുകൂറ്റൻ.

൭. നാരായണത്തു ഭ്രാന്തൻ-(ഭൃാവുണ്ടാക്കിയ വിഭോൻ)

൮. വടുതലനായർ.

൯. കാരയ്ക്കൽ അമ്മ.

൰. അകവൂർ ചാത്തൻ.

൰൧. പാക്കനാർ.

൰൨. വായില്ലാക്കുന്നിലപ്പൻ.

'മേളത്തോടഗ്നിഹോത്രീരജകനുളിയന്നൂർ
 തച്ചനും പിന്നെ വള്ളോൻ,
വായില്ലാക്കുന്നിലപ്പൻ വടുതലമരുവും
 നായർ കാരയ്ക്കലമ്മ;
ചെമ്മേ കേളുപ്പുകൂറ്റൻ പെരിയതിരുവര
 ങ്കത്തെഴും പാണനാരും
നേരേ നാരായണഭ്രാന്തനുമുടനകവൂർ
 ചാത്തനും പാക്കനാരും"

[പാക്കനാർ മുറം ഉണ്ടാക്കി വിററായിരുന്നു കാലക്ഷേപം എന്നു നാട്യം. പൂൎണ്ണജ്ഞാനവും മാഹാത്മ്യവും നിമിത്തം എവിടെയും ചെല്ലുമായിരുന്നു. പാക്കനാരോടു ആലോചിക്കാതെ ആരും ഒരു കാൎയ്യവും നടത്തിവന്നില്ല. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ പാട്ടു് ഇപ്പോഴും പ്രസിദ്ധമാണു്.]

പാക്കാൽ - കഞ്ഞിപ്പശയിൽ മുക്കിയ നൂൽ.

പാക്കഞാറു്-പാകിക്കിളുപ്പിച്ച ധാന്യങ്ങളുടെ തൈ.

പാക്കനിലം-വിത്തുപാകുന്ന നിലം.

പാക്കുവെട്ടി-അടയ്ക്കാക്കത്തി.

പാക്കുഴ-പാല്പാത്രം.

പാക്യ-വി. പാകംചെയ്യപ്പെടുവാൻതക്ക

പാക്യജനകം-ഒരു വാതകം (Nitrogen).

പാക്യം-൧ ചമച്ച ഉപ്പു്. ൨. കഷായം.

പാകംചെയ്തുണ്ടാക്കുന്നതു എന്നു ശബ്ദാൎത്ഥം.

പാക്യം എന്നതു വിളയുപ്പാണു് വെറെ ചില ഉപ്പുകൾ പാകംചെയ്തുണ്ടാക്കുന്നതാണു് ഈ ഉപ്പു്. ക്ഷാരമൃത്തികയെ പചിച്ചുണ്ടാക്കുന്ന ഉപ്പെന്നു ചിലരുടെ അഭിപ്രായം.

൩. തുവച്ചിലഉപ്പു്. ൪. പൊടിയുപ്പു്. ൫. ചവക്കാരം.

പാങ്കിണർ-പ്രയോജനമില്ലാത്ത കിണർ, പൊട്ടക്കിണർ.

പാങ്ക്-൧. നില. ൨. സ്ഥിതി. ൩. സമ്പ്രതി.

പാങ്ക്-വി. പ്രയോജനമില്ലാത്ത, പാഴായ

പാങ്കുഴി-പ്രയോജനമില്ലാത്ത കുഴി, ഒഴിഞ്ഞ കുഴി, പാഴുകിടക്കുന്ന കുഴി.

പാങ്ങ്-൧. നിൎവ്വാഹം. ൨. വഴി. ൩. അവസരം. ൪. സഹായം. ൫. സ്വാധീനം. ൬. ഒഴികഴിവു്. ൭. പക്ഷം.

പാങ്ങൻ-സ്നേഹിതൻ. (സ്ത്രീ-പാങ്ങി)

പാങ്ങാകുന്നു-൧. തരത്തിലാകുന്നു, ചേലാകുന്നു. ൨. അവസരമാകുന്നു.

പാങ്ങുകേടു്-൧. നിൎവ്വാഹക്കേടു്. ൨. അവസരക്കേടു്.

പാചക-വി. പാകംവരുത്തുന്ന, പചിക്കുന്ന.

പാചകൻ-൧. അടുക്കളക്കാരൻ, വെപ്പുകാരൻ. (പാചകസ്ത്രീ=പാചകി). ൨. അഗ്നി.

പാചകം-പിത്തം.

പാചന-വി. പചിക്കുന്ന.

പാചന(കം)-ചെമന്ന ആവണക്കു്.

പാചനകം-പൊൻകാരം.

പാചനൻ-അഗ്നി.

പാചനം-ന. കഷായം, വ. ദഹനം. ന. പുളിരസം

പാചനീ-കടുക്ക.

പാച്ച-മടിശ്ശീല, പണം ഇടുന്നതിനുള്ള സഞ്ചി.

പാച്ചൻ-പുരുഷന്റെ ഒരു ചെല്ലപ്പേർ, പാച്ചു എന്നും (വിളിക്കും)

പാച്ചം-കുഞ്ഞുങ്ങൾ പാചിന പറയുന്ന പേർ.

പാച്ചമടഞ്ഞു - ഉപയോഗമില്ലാതായി. (പ. മ.)

പാച്ചൽ-ന. അതിവേഗമായുള്ള ഓട്ടം. വ. കയ്യേററം.

പാച്ചല്ക്കാരൻ-ദൂതൻ.

പാച്ചി-ന സ്ത്രീയുടെ ഒരുചെല്ലപ്പേർ. വ. കുട്ടികൾ പാചിന പറയുന്ന വാക്ക്, പാച്ചം എന്നും പറയും.

പാച്ചിക-പകിട, ചുക്കിണി. പാശകം എന്നതിന്റെ തത്ഭവം.

പാച്ചിക്കൊൾക-ചെത്തുക.

പാച്ചു-പുരുഷന്റെ ഒരു ചെല്ലപ്പേർ, പാച്ചൻ എന്നുമുണ്ട്.

പാച്ചുക-ക്രി പായുക. വ. തള്ളിക്കേററുക, തിക്കുക.

പാച്ചോററി-ഒരു മരുന്നുമരം. പര്യായങ്ങൾ ഗാലവം, ശാബരം, ലോധ്രു, തിരീടം, തിലകം, മാർജ്ജനം.

കഫം, പിത്തം, രക്തപിത്തം, വിഷം, നേത്രരോഗം, ദാഹം മുതലായവ ശമനം. കണ്ണിനു ഹിതം. മലം പിടിപ്പിക്കും ഇം-Symplocosracemosa സിംപ്ലോകോസ് റാസ്മോസാ ത-വെള്ളലോത്തി.

പാഞ്ചജന്യം-ന. വിഷ്ണുവി(കൃഷ്ണ)ന്റെ ശംഖ്.

പഞ്ചജനൻ എന്ന പേരായും ശംഖരൂപിയായും ഒരു അസുരൻ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവനെ വധിച്ചു അവന്റെ അസ്ഥി ശ്രീയാൻ തൃക്കൈയിൽ ധരിച്ചു ഈ കഥ സുപ്രസിദ്ധമാണ്. പഞ്ചജന ശബ്ദത്തിനു 'പാതാളം' എന്നർത്ഥമുണ്ടെന്നും പാതാളത്തിലുണ്ടായതാകയാൽ ഈ പേരുണ്ടായി എന്നുമാണു ക്ഷീരസ്വാമിയുടെ അഭിപ്രായം.

വ. വേഴൽ ന. ശംഖു ൪. അഗ്നി.

പാഞ്ചനദന്മാർ-പഞ്ചാബിലുള്ളവർ.

പാഞ്ചാലൻ-ന. ഒരു രാജാവ്, ധൌമ്യമഹർഷിയുടെ ശിഷ്യനാണ്. വ. കാമശാസ്ത്രപ്രകാരം ഹസ്തിനീപ്രിയൻ.

പാഞ്ചാലം-ന ഒരു രാജ്യം.

പാഞ്ചാലം എന്നു പറയുന്നതു ഇപ്പോൾ 'റോഹിൽക്കണ്ട്' മുതലായ രാജ്യങ്ങളാണ്.

വ സൂത്രപ്പണിക്കാരുടെ കൂട്ടം.

പാഞ്ചാലി-ന. പാണ്ഡവന്മാരുടെ ഭാര്യ (ദ്രൌപദി എന്ന ശബ്ദം നോക്കുക)

പാഞ്ചാലി കീചകന്റെ ചവിട്ടും ഇടിയും കൊണ്ടും കൊണ്ടു സങ്കടപ്പെട്ടു വിരാടസഭയിൽ ചെന്നു ആവലാതി പറകയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്.

വ. പാവ

പാഞ്ചാലിക-പാവ. അഞ്ചുനിറംകൊണ്ടു (പഞ്ചവർണ്ണച്ഛായംകൊണ്ടു) അലങ്കരിക്കപ്പെട്ടതു എന്നർത്ഥം.

പാഞ്ചി-ന അഞ്ചുരൂപാ വിലയുള്ള ഒരു നാണയം. വ. ഒരു മെത.

പാട്-ആദരവു കാണിക്കുന്നതിനായി ചേർക്കുന്ന ഒരു സ്ഥാനപ്പേർ. ഉ-ം നമ്പൂരിപ്പാട്, കാരണവപ്പാട്. ൪ (ജ്യോതിഷത്തിൽ) രാശിദോഷം.

പാട്-ഇന്നഇന്ന ഗ്രഹങ്ങൾക്കു ഇന്നഇന്ന രാശികൾ ഉച്ചസ്ഥാനമെന്നു ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തിൽനിയമിച്ചിട്ടുണ്ട്. 'പാട്' എന്നതു മററു ഗ്രഹങ്ങൾക്കു സൂര്യനോടടുക്കുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന ഒരു ന്യൂനതയുടെ പേരാകുന്നു. എല്ലാ ഗ്രഹങ്ങൾക്കും ഉച്ചസ്ഥാനത്തു വരുമ്പോൾ ബലം കൂടും. പാടുണ്ടായാൽ ബലം കുറയും. പാടില്ലാതെ ഏതെങ്കിലും ൭ ഗ്രഹ

ങ്ങൾ ഉച്ചസ്ഥാനത്തിൽ നില്ക്കുമ്പോൾ ജനിക്കുന്നവർ മഹാഭാഗ്യവാന്മാരായിരിക്കും.

പാട്ടു—നാ. കഷ്ടത, കഷ്ടാനുഭവം, ഞെരുക്കം, ആപത്ത്. ൧. തഴമ്പ്. ൨. വടുക്. ൩. നിർവ്വാഹം. ൪. പക്ഷം. ൫. വശം. ൬. മറിപ്പ്. ൭. അതിര്. ൮. അവസരം. ൯. നീക്കുപോക്ക്. ൰. പ്രാപ്തി. ൰൧. ക്രമം. ൰൨. വേല. ൰൩. മര്യാദ. ൰൪. സ്വാധീനം.

പാട-നാ. ശര. ൧. ഒരു മരുന്നുവള്ളി.

പാട—കഫം, പിത്തം, ജ്വരം, ചൊറി, വിഷം, കൃമി, ഗുല്മം മുതലായവക്കു നന്ന്. രുചിയെ ഉണ്ടാക്കും. പഞ്ച്യവർഗ്ഗത്തിൽ പെട്ട സംഗ്രാഹിദ്രവ്യമാണ്. പത്രശാകവർഗ്ഗത്തിൽ ചേർന്നതെന്നും അഭിപ്രായമുണ്ട്. വലുതും ചെറുതുമായി രണ്ടുതരം കാണുന്നു. ചെറുതു വിഷത്തിനു അധികം നന്ന്. ത. പാടൈ. ഇം- Parera root പാരേരാറൂട്ട്.

൨. ചക്രക്കരുവിന്റേയും മറവും പുറത്തൊലി. ൩. ക്രമം, തരാതരമായമുറ.

പാടകൻ-പങ്കിടുന്നവൻ.

പാടകം—നാ. ഒരു വാദ്യവിശേഷം. ൧. പെൺകുട്ടികൾ കാലിൽ ഇടുന്ന ഒരാഭരണം, പാദകടകം, കാൽച്ചിലമ്പ്. ൨. കര, തീരം. ൩. മുതൽനാശം ൪. ഗ്രാമത്തിൽ പകുതി.

പാടക്കിഴങ്ങു-ഒരു പച്ചമരുന്ന്.

പാടച്ചരൻ—നാ. കള്ളൻ. ൧. തട്ടിയെടുക്കുന്നവൻ.

‘മൂഢമതേരണനാടകമാടുക പാടച്ചരകീട’
(കീചകവധം കഥകളി)

പാടനം-പിളപ്പ്.

പാടം—നാ. കണ്ടം. ൧. കോടിവസ്ത്രം, അടിച്ചു മിനുസം വരുത്തുക. ൨. (സം) വീതി, വിസ്താരം.

പാടല-വി. വെള്ളച്ചുവപ്പുനിറമായ.

പാടല—നാ. പാതിരിമരം, പൂപ്പാതിരി. പാടലവർണ്ണമുള്ള പൂവോടുകൂടിയതെന്നർത്ഥം. ൧. ഒരാഭരണം.

ഈ ആഭരണം പൊൻ തകിടുകൊണ്ടു കാപ്പുപാതിരി ഉണ്ടാക്കുന്നതാണ്. മുകളിൽ മുഖപ്പിൽ ഒരു തട്ടു കാണും.

൨. ചെമന്ന പാച്ചോറ്റി. ൩. പശു. ൪. ദുർഗ്ഗ.

പാടലം—നാ. വെള്ളച്ചുവപ്പുനിറം, ശ്വേതരക്തം, ഈഷദ്രക്തമായതു്.

‘ശ്വേതരക്തസ്തു പാടലഃ’

പാടലം എന്നതു വെളുപ്പും ചുവപ്പും കൂടി കലർന്നതും പാതിരിപ്പൂവിന്റെ നിറത്തോടു തുല്യവുമായ നിറമാകുന്നു.

൧. പൂപ്പാതിരി. ൨. പാതിരിപ്പൂവർണ്ണൻ നെല്ല്, നവരമുതലായ നെല്ല്, വ്രീഹി.

പാടലവർണ്ണ-വി. വെള്ളച്ചുവപ്പുനിറമുള്ള.

പാടലവർണ്ണം-വെള്ളച്ചുവപ്പുനിറം, പാടലം.

പാടലാധരി-സുന്ദരി, ഈഷദ്രക്തമായ അധരമുള്ളവൾ.

പാടലി-വെൺപാതിരിവൃക്ഷം.

പാടലിക-വി. അന്യന്റെ രഹസ്യങ്ങളെ അറിയുന്ന

പാടലിപുത്രം-മഗധയുടെ പ്രധാന നഗരം. (ഇപ്പോൾ പാറ്റ്നാ)

മഗധരാജ്യത്തിന്റെ മുഖ്യ പട്ടണം. പാടലിപുത്രനഗരത്തിനു ഒമ്പതുനാഴിക നീളവും എട്ടുനാഴിക വീതിയും ഉണ്ടായിരുന്നു. നന്ദരാജാക്കന്മാരുടേയും മൌര്യരുടേയും പ്രധാനനഗരം. പുഷ്പപുരം എന്നും കുസുമപുരം എന്നും പേരുകൾ ഉണ്ട്

പാടവ-വി. സാമർത്ഥ്യമുള്ള.

പാടവം—നാ. സാമർത്ഥ്യം. ൧. വാക്സാമർത്ഥ്യം. ൨. ആരോഗ്യം.

പാടവള്ളി-പാടത്താളി, പിള്ളത്താളി.

പാടവിക-വി. സാമർത്ഥ്യമുള്ള.

പാടി-പ്ര. ഒരു രാഗം വ. നഗരത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗം.

പാടിക്കുന്നു-പ്ര. പാട്ടുചൊല്ലിക്കുന്നു. വ. പിളക്കുന്നു.

പാടിച്ച-വി. നിരപ്പുവരുത്തിയ.

പാടിത-വി. പിളക്കപ്പെട്ട.

പാടിരിക്കുന്നു-കടം ഈടാക്കാനായി കടക്കാരന്റെ വീട്ടിൽ പട്ടിണികിടക്കുക.

പാടീ-പ്ര. ഒരു മത്സ്യം. വ. കുറന്തോട്ടി.

പാടീരം-പ്ര. ചന്ദനം, ചന്ദനക്കുട്ടം. വ. കണ്ടം, നിലം. ന. ചല്ലട. ര. ബില്വതീയം. ഒ. മുള്ളങ്കി. ന്ന. ക്രവന്തറ്. ൭. വിളവുനിലം. വ്യ. മേഘം.

പാടുകൂടുന്നു-പാടിരിക്കുന്നു.

പാടുകൂട്ടുന്നു-ബലപ്പാടുണ്ടാക്കുന്നു.

പാടുകേട്-പ്ര. മുറകേട്. വ. അയോഗ്യത. ന. തടസ്സം. ര. അപമാനം.

പാടുന്നു-പാട്ടുചൊല്ലുന്നു.

പാടുപെടുന്നു-അപമാനപ്പെടുന്നു, ബുദ്ധിമുട്ടുന്നു. (സ. ക്രി. പാടുപെടുത്തുന്നു).

പാടേ-അ. പ്ര. മുഴുവനേ. വ. ചെമ്മേ.

പാട്ട്-പ്ര. പാടുന്നതിനായിട്ടുണ്ടാക്കിയ കവിത. വ. സംഗീതം. പര്യായങ്ങൾ- ഗീതം, ഗാനം. ന. പാടുക.

പാട്ട-പശു ഒരുതവണ ഇടുന്ന ചാണകത്തിനു ചേർത്തു പറയുന്ന പേർ.

പാട്ടക്കണ്ടം-ദ്രവ്യം കൊടുക്കാതെ എഴുതിവാങ്ങിച്ച നിലം.

പാട്ടക്കാണം - കൊഴുവൻ മുതലാളുന്നു കൊടുക്കുന്ന കരം.

പാട്ടക്കാരൻ-മറ്റൊരുവന്റെ കണ്ടമോ പറമ്പോ പാട്ടത്തിനായി എഴുതി വാങ്ങിച്ചവൻ.

പാട്ടക്കുടിശ്ശിക-ആണ്ടുതോറും കൊടുപ്പാനുള്ള പാട്ടം മുഴുവനും കൊടുക്കാതെ കിടക്കുന്ന മുതൽ.

പാട്ടക്കുറി-പാട്ടച്ചീട്ട്.

പാട്ടച്ചീട്ട്-പാട്ടം നിശ്ചയിച്ച് എഴുതിക്കൊടുക്കുന്ന എഴുത്ത്.

പാട്ടൻ-പ്ര. മുത്തച്ഛൻ. വ. ബന്ധുവായ വയസ്സൻ.

പാട്ടനിലം-പാട്ടക്കണ്ടം.

പാട്ടനെല്ല്- പാട്ടക്കാരൻ മുതലാളുന്നു കൊടുക്കുന്ന നെല്ല്.

പാട്ടപ്പറ-പതിമൂന്നിടങ്ങഴി കൊള്ളുന്ന പറ.

പാട്ടപ്പറമ്പ്-പാട്ടം കൊടുത്തുകൊള്ളാമെന്നും സമ്മതിച്ചെഴുതി വാങ്ങിച്ചിട്ടുള്ള പറമ്പ്.

പാട്ടപ്രവൃത്തി-ക്ഷേത്രത്തിലെ കരം പിരിക്കുന്ന ഒരു അധികാരം.

പാട്ടം-പ്ര. കുടിയാൻ സർക്കാരിലേക്കും മറ്റും കൊടുക്കേണ്ടുന്ന കരം. വ. കൃഷി. ന. ഉടമ്പടി.

പാട്ടമാളി-പാട്ടാളി.

പാട്ടയോല, പാട്ടയോലക്കരണം- പാട്ടച്ചീട്ട്.

പാട്ടാളി-ചില ക്ഷേത്രത്തിലെ ഒരധികാരി.

പാട്ടി-തയ്യക്കാരന്റെ സ്ത്രീ. വ. ബന്ധുവായ വൃദ്ധസ്ത്രീ. ന. പ്രസവമെടുക്കുന്നവൾ.

പാട്ടിൽ-അ. കീഴിൽ, സ്വാധീനത്തിൽ

'പാട്ടിൽ പാപ്പിച്ചിടുവതിനവ-

ക്കാകിലുത്സാഹകാലം'

(മയൂരസന്ദേശം)

പാട്ടുകാരൻ-പ്ര. പാട്ടു പഠിച്ചവൻ വ. പാടുന്നവൻ.

പാഠകക്കാരൻ,പാടവക്കാരൻ-നല്ല വസ്ത്രം ഉടുത്തു തലയിൽ കെട്ടി ജനമദ്ധ്യേ നിന്നു ശ്ലോകംചൊല്ലി കഥ പറയുന്നവൻ.

പാഠകക്കൈ-കഥപറയുമ്പോൾ കാട്ടുന്ന കൈ.

പാഠകൻ-കഥ പറയുന്നവൻ.

പാഠകം-കഥ.

പാഠകശാല-എഴുത്തുപള്ളി, അക്ഷരവിദ്യ അഭ്യസിപ്പിപ്പാനുള്ള സ്ഥലം.

പാഠമാക്കുന്നു-ചൊല്ലിപ്പഠിക്കുന്നു.

പാഠവട്ടപ്പുറപ്പൽ-ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ പാഠം പറയുക.

പാഠം-പ്ര. പഠിക്കുകയും പഠിപ്പിക്കുകയും. ഉ. ബ്രഹ്മയജ്ഞം. ന. വേദാധ്യയനവും വേദാധ്യാപനവും. (പഞ്ചമഹായജ്ഞങ്ങൾ എന്നതു നോക്കുക). ര. ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ ദിവ്യാരാധനയിൽ വായിക്കുന്ന വിശുദ്ധ വേദഭാഗം

പാഠമഞ്ജരി-പഞ്ചവർണ്ണക്കിളി.

പാഠശാല-പള്ളിക്കൂടം.

പാഠശാലിനീ-പഞ്ചവർണ്ണക്കിളി.

പാഠാ-പാടക്കിഴങ്ങ്, ഒരു പച്ചമരുന്ന് പല രോഗങ്ങളിലും വ്യക്തമായി പറയപ്പെടുന്നത് എന്നർത്ഥം.

പാഠി-കൊടുവേലി അഗ്നിയുടെ പര്യായങ്ങളിൽ പഠിക്കുന്നതെന്നർത്ഥം

പാഠീനം-പ്ര. ഏട്ടമീൻ, ആയിരംപല്ലി മത്സ്യം. പാഠീ=പൃഷ്ഠം പൃഷ്ഠത്തെ വളയ്ക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം.

പാഠീ=ചേറ്റൻ. ബ്രാഹ്മണരാൽ അപേക്ഷിക്കപ്പെടുന്നത്. ഈ മത്സ്യം ഹവ്യകവ്യങ്ങളിൽ പ്രശസ്തമാണ്. ആര്യന്മാർ പണ്ടു ഹവ്യകവ്യങ്ങളിൽ മാംസം ഉപയോഗിച്ചിരുന്നതായി തെളിവുമുണ്ടല്ലോ. സാധാരണയിൽ അധികം പല്ലുള്ള 'വാള' മുതലായ മത്സ്യങ്ങൾ ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.

ഉ. ശുണ്ഠ്യ. ന. കൊടുവേലി. ര. മീൻ.

പാഢിനീ-മൺപാത്രം.

പാണത്തി-പാണന്റെ സ്ത്രീ.

പാണനാർ — താണജാതിയിലെ ഒരു ജ്ഞാനി.

പാണൻ - തയ്യൽക്കാരൻ, തയ്യൽവേല ചെയ്യുന്ന ഒരു ജാതിക്കാരൻ

പാണം-പ്ര കച്ചവടം. ഉ. സ്തുതി. ന. കൈ

പാണൽ-ഒരു പച്ചമരുന്ന്, പാഞ്ചി.

പാണൽപ്പഴം കാണ്മാൻ നല്ല ഭംഗിയുള്ളതാണ്.

പാണി-പ്ര. കൈ. ഉ. കൈപ്പടം, ഉള്ളങ്കൈ. കൊടുത്തുവാങ്ങൽ ചെയ്യുന്നതെന്നർത്ഥം. ന. ചന്ത

പാണികാ-പ്ര. തവി. ഉ. തുഴ.

പാണികൻ-കച്ചവടക്കാരൻ.

പാണിഗൃഹീതാ-നേരാംപോക്കിനായിട്ടു പാണിഗ്രഹണം ചെയ്യപ്പെട്ടവൾ.

പാണിഗൃഹീതി-ഭാര്യ. പാണിഗ്രഹണം ചെയ്യപ്പെട്ടവൾ എന്നർത്ഥം.

മന്ത്രം—'മിത്രോസി ഗൃഹ്ണാമി തേ സൌഭഗത്വായ ഹസ്തം മയാ പത്യാ ജരദഷ്ടിര്യഥാസഃ; ഭഗോര്യ്യമാസവിതാ പുരന്ധിർമഹ്യം ത്വാദുർഗ്ഗാർഹപത്യായ ദേവാഃ' യാതൊരുത്തിയുടെ പാണിയെ ഒരു വരൻ ഈ മന്ത്രത്തോടുകൂടി ഗ്രഹിച്ചുവോ അവളത്രേ പാണിഗൃഹീതി.

പാണിഗ്രഹണം-വിവാഹം.

പാണിഘൻ-കൈത്താളക്കാരൻ. പാണിയെ ഹനിക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം.

പാണിജം-കൈനഖം.

പാണിതലം-ഉള്ളങ്കൈ.

പാണിന്ധമ-വി. പ്ര. കൈകൊണ്ടു വീശുന്ന. ഉ. കൈകൊട്ടുന്ന.

പാണിനി-ഒരു വലിയ വിദ്വാൻ, ഒരു മഹർഷി. സംസ്കൃതഭാഷയുടെ പ്രധാന വ്യാകരണമായ പാണിനീയത്തിന്റെ കർത്താവ്. വ്യാകരണം ശിവനോടാണത്രെ പഠിച്ചത്.

പാണിനീയ-വി. പാണിനിയെ സംബന്ധിച്ച.

പാണിനീയസൂത്രം - പാണിനിയുണ്ടാക്കിയ വ്യാകരണം, ഇപ്പോൾ നടപ്പായിരിക്കുന്ന സംസ്കൃതവ്യാകരണ പുസ്തകങ്ങൾക്കെല്ലാം മൂലമായിരിക്കുന്ന ചെറിയ പുസ്തകം. (അഷ്ടാധ്യായി).

പാണിപത്രകം-വെളുത്ത ആവണക്ക്.

പാണിപാദം-കൈയും കാലും.

പാണിപിടിക്കുന്നു-വിവാഹം ചെയ്യുന്നു, കൈപിടിക്കുന്നു.

പാണിപീഡനം-വിവാഹം, പാണിഗ്രഹണം.

പാണിപ്രണയിനീ-ഭാര്യ.

പാണിഭുക്ക്-അത്തിയാല്.

പാണിമട്ടം-പെരുംക്ലാവ്.

പാണിരുഹം-കൈവിരൽ.

പാണിലാഘവം-കൈമിടുക്ക്.

പാണിവാദൻ — കൈത്താളക്കാരൻ. കൈകൊണ്ടു കൊട്ടുന്നവനെന്നർത്ഥം. നാടകം ആടുന്നതിന്നു കൊട്ടുന്ന ഒരു ജാതിക്കാരൻ, നമ്പ്യാര്.

പാണൻ-കലയുടെ പുറത്തുള്ള പാള.

പാൺ-പാഴ്.

പാൺകുഴി-പൊട്ടക്കുഴി.

പാണ്ട്-ഒരുവക ദീനം, ദേഹത്തിലുണ്ടാകുന്ന ഒരുമാതിരി വെളുപ്പു പുള്ളി. പര്യായങ്ങൾ-കുഷ്ഠം, ശ്വിത്രം.

പാണ്ടൻ-പാണ്ടുള്ളവൻ.

പാണ്ടം-തേങ്ങാനാര്, ചകിരി.

പാണ്ടി-൧ പാണ്ടിരാജ്യം. ൨. പാണ്ടുള്ളവൻ. ൩. പല നിറമുള്ള പശു. ൪ ചങ്ങാടം, പൊങ്ങുതടി. ൫. ഒരുവക കളി.

പാണ്ടികളുക വാഴപ്പോള വട്ടത്തിലൊ ചതുരത്തിലൊ മററും ചമച്ചു അതിന്മേൽ കോൽത്തിരി ഊന്നി ഉഴിച്ചിലിന്നു ഉണക്കലരിയും മററും ഇട്ടു കത്തിച്ചുകൊണ്ടുണ്ടാക്കി പോളമേൽ കത്തിയാൽ പാണ്ടി.

പാണ്ടികശാല-പണ്ടികശാല, ശേഖരിപ്പുസ്ഥലം, നെല്ലറ.

പാണ്ടിക്കുഴി-൧. പഴയശവക്കുഴി. ൨. പായ്മരം ഊന്നുന്ന കുഴി.

പാണ്ടിപ്പടവലം-നീളത്തിൽ കായുണ്ടാകുന്ന ഒരുവക കറിസ്സാധനവള്ളി.

പാണ്ടിപ്പാവൽ-ഒരുമാതിരി പാവൽ.

പാണ്ടിപ്പെരുമാൾ-പാണ്ഡ്യരാജാവ്.

പാണ്ടിയൻ, പാണ്ടിയാൻ-൧. പാണ്ടിരാജാവ്. ൨. പാണ്ടിക്കാരൻ.

പാണ്ടിയാലൻ-ഒരു പക്ഷി.

പാണ്ടിയാവണക്ക്-ഒരുമാതിരി ആവണക്ക്.

പാണ്ടിവാദ്യം- നാഗസ്വരം, അതിന്റെ ശ്രുതി, തകിൽ, കിടുപിടി, കൈമണി ഇവ അഞ്ചിന്നും കൂടി പറയുന്ന പേർ.

പാണ്ഡ്യൻ-പാണ്ടിരാജാവ്.

പാണ്ഡര-വി. ൧. വെളുത്ത നിറമുള്ള. ൨. വിളർച്ചയുള്ള.

പാണ്ഡരഫലി-ഒരു മരുന്ന്. (ക്ഷുദ്രക്ഷുപവർഗ്ഗത്തിൽ ചേർന്നത്).

പിത്തം, മൂത്രകൃഛ്റം, രക്തദോഷം, മൂത്രത്തടവ് ഇവകളെ നന്ന്. ബലവർദ്ധനകരമാണ്.

പാണ്ഡരം-൧. വെളുപ്പ്, വെളുത്തത്, വെളുപ്പുനിറം. മനസ്സ് ഇതിൽ ഗമിക്കുന്നതിനാൽ ഈ പേർ വന്നു. ൨. കാവിമണ്ണ്. ൩. കുരുക്കത്തിമുല്ലപ്പൂവ്. ൪. കർപ്പൂരതുളസി. ൫. വിളർച്ച.

പാണ്ഡവൻ-പാണ്ഡു എന്ന രാജാവിന്റെ പുത്രൻ.

പാണ്ഡവന്മാർ- ൧. ധർമ്മപുത്രൻ, ൨. ഭീമൻ, ൩. അർജ്ജുനൻ, ൪. നകുലൻ, ൫. സഹദേവൻ ഇവർ ൫-ം. ആദ്യത്തെ മൂന്നുപേരുടേയും അമ്മ-കുന്തി. മറ്റ രണ്ടുപേരുടേയും മാതാവ്-മാദ്രി. അച്ഛൻ-പാണ്ഡു. എന്നാൽ ഇവർ പാണ്ഡുവിനു ജനിച്ചവരല്ല.

നമ്പർ	പാണ്ഡവന്മാർ	പാണ്ഡവരുടെ					
		അമ്മമാർ	അച്ഛൻ	ജനകന്മാർ	ശംഖം	ഭാര്യ	പുത്രന്മാർ
൧	ധർമ്മപുത്രൻ	കുന്തി	പാണ്ഡു	ധർമ്മൻ	അനന്തവിജയം	പാഞ്ചാലി	പ്രതിവിന്ധ്യൻ
൨	ഭീമൻ			വായു	പൌണ്ഡ്രം		ശ്രുതസേനൻ
൩	അർജ്ജുനൻ			ഇന്ദ്രൻ	ദേവദത്തം		ശ്രുതകീർത്തി
൪	നകുലൻ	മാദ്രി		അശ്വിനീദേവന്മാർ	സുഘോഷം		ശതാനീകൻ
൫	സഹദേവൻ				മണിപുഷ്പകം		ശ്രുതകർമ്മാ

'മഹാഭാരതം' എന്നതിലെ പട്ടിക നോക്കുക.

പാണ്ഡവൻപാറ- തിരുവിതാംകൂറിൽ ചെങ്ങന്നൂർ താലൂക്കിലുള്ള ഒരു പാറ.

ഒരു ഐതിഹ്യം-പാണ്ഡവന്മാർ വേഷപ്രച്ഛന്നരായി സഞ്ചരിച്ച കാലത്തുണ്ടായതാണ് ഈ പാറ. അവരുടെ താമസത്തിനു പണികഴിപ്പിച്ചതാകുന്നു. കൌരവരും പാണ്ഡവരും ഇവിടെവച്ചു യുദ്ധവും നടത്തീട്ടുണ്ട്. ഇതിനു സമീപം 'കുറവൻപാറ' എന്നു പേരുള്ളതായി കുറവപ്പേരുടെ പാറയും കാണുന്നുണ്ട്. രണ്ടു കൂട്ടരും പോരാട്ടത്തിൽ പിന്നീടു ഇവരുടെ വാസസ്ഥലങ്ങൾക്കു ഈ പേർ സിദ്ധിച്ചതായിരിക്കണം.

പാണ്ഡവവർഷം, പാണ്ഡവാബ്ദം- പാണ്ഡവന്മാരുണ്ടായ സംവത്സരം. (മലയാളവർഷം ൧൦൯൪-ന ൫൨൦-൫൨൧).

പാണ്ഡവായനൻ-കൃഷ്ണൻ.

പാണ്ഡവീയ-വി. പാണ്ഡവരെ സംബന്ധിച്ച

പാണ്ഡിത്യദർപ്പം-പഠിച്ചവനാണെന്നുള്ള അഹങ്കാരം.

പാണ്ഡിത്യം-വിദ്യ, പഠിപ്പിന്റെ തികവ്.

പാണ്ഡു-വി. ൧. വെള്ളനിറമായ, ൨. വിളർച്ചയുള്ള.

പാണ്ഡു-൧. വെളുപ്പുനിറം ൨. വിളർച്ച. ൩. ഒരു ദീനം. ൪. പണ്ടുണ്ടായിരുന്ന ഒരു രാജാവ്.

പാണ്ഡു വ്യാസനു വിചിത്രവീര്യന്റെ ഒരു ഭാര്യയായ അംബാലികയിലുണ്ടായ പുത്രനാണ്. ജനിച്ചപ്പോഴേ പാണ്ഡുനിറമുണ്ടായിരുന്നു; അതിനാലാണ് ഈ പേർ സിദ്ധിച്ചത്. മക്കളുണ്ടാവാൻ പാടില്ലാത്ത വിധത്തിൽ പാണ്ഡുവിനു ഒരു ശാപം കിട്ടീട്ടുണ്ട്. ഈ ശാപത്തെ വിചാരിക്കാതെ ഒരുദിവസം അ

ഭേദം മന്ത്രിയെ ആലിംഗനം ചെയ്കയാൽ ഉടൻ വീണു മരിച്ചു.
൪. മഞ്ഞയും വെളുപ്പും സമം കൂടികലൎന്ന നിറം. ൫. കാട്ടുഴുന്ന്. ൬. വെളുത്ത ആന

പാണ്ഡുകൻ-പാണ്ഡു

പാണ്ഡുകംബളം-വെള്ളക്കമ്പിളി.

പാണ്ഡുകംബളീ — വെള്ളക്കരിമ്പടം കൊണ്ടു മറയ്ക്കപ്പെട്ട തേർ.

പാണ്ഡുനാഗം—പുന്ന.

പാണ്ഡുപക്ഷതി-ചെമ്പോത്ത്.

പാണ്ഡുഫലം-പടവലം.

പാണ്ഡുമൃത്ത്-വെള്ളമണ്ണ്.

പാണ്ഡുമൃത്തിക-ഒരു രത്നം.

പാണ്ഡുരം-൧. മഞ്ഞയും വെളുപ്പും ചേൎന്ന നിറം. ൨. വെളുപ്പ്. ൩. ഞമ. ൪. കൎപ്പൂരതുളസി.

പാണ്ഡുരാ-കാട്ടുഴുന്ന്.

പാണ്ഡുര-വി. ൧ മഞ്ഞയും വെളുപ്പും സമം കൂടികലൎന്ന നിറമുള്ള. ൨. വെളുപ്പുനിറമുള്ള.

പാണ്ഡ്യന്മാർ - ചിത്രകൂടം എന്ന ചെറിയ രാജ്യത്തിൽ താമസിക്കുന്ന ആളുകളുടെ പേർ.

പാണ്ഡ്യരാജ്യം-പാണ്ടിരാജ്യം.

പാണ്യ-വി. സ്തുത്യൎഹമായ.

പാത-വി. പാലിക്കപ്പെട്ട.

പാത—വഴി.

പാതക-വി. നശിപ്പിക്കുന്ന.

പാതകൻ-൧. പാപി. ൨. നാശകൻ.

പാതകം—പാപം. പതിപ്പിക്കുന്നതെന്നൎത്ഥം.

പാതകിനി-പാപമുള്ളവൾ.

പാതകീ-പാപമുള്ളവൻ.

പാതഗ്രഹങ്ങൾ—രാഹുവും കേതുവും. (ഇവ സമ്പാതരൂപങ്ങളാകയാൽ ഈ പേർ വന്നു).

പാതനൻ—വീഴിച്ചവൻ.

പാതം-൧. വീഴ്ച. ൨. രാഹു ൩. നാശം. ൪ അടി. ൫. സംഭവം ൬. തോൽവി. ൭ ഏറ്, ഏറിയുക.

പാതംഗി-൧. ശനി. ൨. കൎണ്ണൻ. ൩. യമൻ. ൪. സുഗ്രീവൻ.

പാതാരം-പാലത്തിനും മറ്റും കീഴുള്ള തൂണ്.

പാതാളഗരുഡക്കൊടി-പാതാളമൂലി.

വാതം, പിത്തം, ചുട്ടുനീറൽ, വിഷം, രക്തദോഷം ഇവക്കു നന്ന്. സ്വല്പം കഫചലനകരമാണ്. രുചിയെ ഉണ്ടാക്കും. ധാതുപുഷ്ടിയെ ചെയ്യും. ഇതിന്റെ വള്ളിക്കു വളരെ ഉറപ്പും നീളവുമുണ്ട്. സം—പാതാളഗരുഡീ.

പാതാളഗ്രഹണം— ഭൂമിയിൽ കാണപ്പെടാത്ത ഗ്രഹണം, മൂന്നാമത്തെ ഗ്രഹണം, ചക്രവാളത്തിനു കീഴുള്ള ഒരു ഗ്രഹണം.

പാതാളം—൧. കീഴ്ലോകം. പാപികൾ പാപശക്തിയാൽ ഇതിൽ പതിക്കുന്നതിനാൽ ഈ പേർ വന്നു. പൎയ്യായങ്ങൾ— അധോഭുവനം, ബലിസത്മം, രസാതലം, നാഗലോകം. ൨. ബഡവാഗ്നി. സമുദ്രജലം ഇതിൽ ഗമിക്കുന്നതിനാൽ ഈ പേരുണ്ടായി.

നാഗങ്ങൾ, ദൈത്യർ, യക്ഷർ മുതലായവരുടെ പാൎപ്പിടമാണ്. വിഷ്ണുപുരാണമനുസരിച്ചു ഭൂമിക്കു താഴെ ഏഴു ലോകങ്ങൾ ഉണ്ടെന്നു കാണുന്നു. അവ അതലം, വിതലം, നിതലം, ഗഭസ്തിമതി, മഹാതലം, സുതലം, പാതാളം ഇവയാണത്രെ. പുരാണങ്ങൾ പലതിലും പലവിധം പേരുകൾ കാണുന്നുണ്ട്.

അതലം, വിതലം, സുതലം, രസാതലം, തലാതലം, മഹാതലം, പാതാളം എന്ന ഭേദങ്ങളും കാണുന്നു. പാതാളത്തെ നാരദൻ ഇന്ദ്രസ്വർഗ്ഗത്തേക്കാൾ വിശേഷമാണെന്നു പറയുന്നു. അദ്ദേഹം പലതും കണ്ടിട്ടുണ്ട്.

പാതാളമൂലി—ഒരു വേർ, പാതാളഗരുഡക്കിഴങ്ങ്.

പാതാളലോകം—കീഴ്ലോകം.

പാതാളവാസി—പാതാളത്തിൽ പാർക്കുന്ന

പാതാളവിദ്യ—ഇന്ദ്രജാലം.

പാതി—ഒന്നിനെ തുല്യമായി രണ്ടാക്കുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന ഒരു പങ്ക് (ഭാഗം) ഉ. നാഥൻ, ഭർത്താവ്. ന. പക്ഷി

പാതികം—ചീങ്കണ്ണി.

പാതിക്കാരൻ, പാതിക്കൂറുകാരൻ—ഒരു വസ്തുവിന്റെ പാതിക്ക് അവകാശമുള്ളവൻ.

പാതിച്ചുവണ്ണം—പകുതിയാകത്തക്ക വണ്ണം.

പാതിത—വി. താഴ്ത്തപ്പെട്ട, തോല്പിക്കപ്പെട്ട.

പാതിത്യം—ര. വീഴ്ച. ഉ. ഭ്രഷ്ട്.

പാതിപ്പങ്ക്—രണ്ടായി പകുത്തതിന്റെ ഒരു ഭാഗം.

പാതിപ്പാട്ട്—മനർപാതി.

പാതിരാ, പാതിരാത്രി—അർദ്ധരാത്രി.

പാതിര്—ര. ഒരു വൃക്ഷം (പാതിരിമരങ്ങൾ ഗ്രീഷ്മകാലത്തു പൂക്കുന്നവയാകുന്നു)

ത്രിദോഷം, അരുചി, വായുമുട്ടൽ, വയറുവീർപ്പ്, വീക്കം, തണ്ണീർദാഹം, രക്തദോഷം, ഛർദ്ദി, ഇക്കിൾ, ചുമ ഇവകളെ നശിപ്പിക്കുന്നു. ഇതു ഉത്തമസവർഗ്ഗത്തിൽപെട്ട കഫഘ്നദ്രവ്യമാണ്. ഈ വൃക്ഷം മദ്ധ്യമാകാരമായിരിക്കും. ഇല കൂവളത്തിന്റേതുപോലെയാകുന്നു. പൂവിനു മങ്ങിയ ചെമപ്പുനിറമാണുള്ളത്. സൌരഭ്യവുമുണ്ട്. തമി-പാതിരി. സംസ്കൃതം-പാടലം. ഇം-ം Trumpet Flowertree, Bignonia Suaveolens.

ഉ. ക്രിസ്ത്യൻ പുരോഹിതൻ.

പാതിലീ—ര. വല. ഉ. ചെറിയ മൺപാത്രം.

പാതിവാരച്ചീട്ട്—കാണുന്ന വിളവിൽ പാതി കൊടുക്കുന്നതിനു വിവരം കാണിച്ചെഴുതിയ ചീട്ട്.

പാതിവാരം—കാണുന്ന വിളവിൽ പാതി കൊടുക്ക.

പാതിവ്രത്യം—ഭർത്താവിനെ ഒഴിഞ്ഞു മറ്റൊരുവനെ കാംക്ഷിക്കയില്ലെന്നുള്ള ദൃഢനിഷ്ഠ.

പാതുക—മലയുടെ ചരിവ്.

പാതുകൻ—പതനശീലൻ.

പാതുകം—വി. വീഴുന്ന.

പാതുകം—ര. അധോമുഖമായസ്ഥലം. ഉ. നീർാന.

പാത്ത—ഒരു പക്ഷി.

പാത്തയുടെ മാംസം രക്തദോഷത്തിനും വാതത്തിനും നന്ന്. കഫം, ബലം, പിത്തം ഇവയെ വർദ്ധിപ്പിക്കും. പിത്തശമനമെന്നും കാണുന്നു. മലമൂത്രങ്ങളെ പുറപ്പെടുവിക്കും. ഇതു അപ്ചരവർഗ്ഗത്തിൽപെട്ട അനൂപമാംസമാണ്. സം-നന്ദീമുഖം, നന്ദീമുഖി. ഇം-ഗൂസ് Goose

പാത്തി—ര. ഓക്, വെള്ളച്ചാല്. ഉ. ധാരത്തോണി. ന. തോക്കിന്റെ പിടി.

൪. ഓളങ്ങളുടെ മദ്ധ്യേയുള്ള കുഴി (ദ്വാരം) ൫. മരത്തൊട്ടി.

പാത്തി-വി. പൊള്ളയുള്ള.

പാത്തിക്കോരിക-കരുമന്തിരി വലിയ മരത്തവി.

പാത്തിമരവി-ഒരു മരപ്പാത്രം.

പാത്തുന്നു-ഫ. കവച്ചു നടക്കുന്നു, കവച്ചുന്നു, വീഴുന്നു. ഉ-ം, നിന്നു മൂത്രം പാത്തുന്നു. (മഹമ്മദുഭാഷ).

പാത്തുമ്മ-മഹമ്മദൻ സ്ത്രീ.

പാത്മം-പതിനെട്ടുപുരാണങ്ങളിൽ ഒന്ന്.

പാത്രടീരം-ഫ. കാക്ക. ൨. കങ്കപ്പക്ഷി.

പാത്രതാ, പാത്രത്വം-യോഗ്യത.

പാത്രപ്രവേശനം- നാടകമാട്ടുമ്പോൾ വേഷക്കാരുടെ വരവ്.

പാത്രം-വി. യോഗ്യമായ, യോഗ്യനായ യോഗ്യയായ.

പാത്രം-ഫ. ഭാജനം പര്യായങ്ങൾ—ആവപനം, ഭാണ്ഡം, അമത്രം, ഭാജനം. ൨. സ്രുവാദികൾക്ക പൊതുവിലുള്ള പേർ. ൩. യോഗ്യം. ൪. രണ്ടു കരയുടേയും നടുവ്. ഇവിടെ ജലം പാനം ചെയ്യുന്നതിനാൽ ഈ പേരുണ്ടായി. ൫. ശരീരം. ൬. മന്ത്രി. ൭. നാടകങ്ങളിലെ ഏതെങ്കിലും വേഷം. ൮. കാരണഭൂതം.

പാത്രശുദ്ധി-ഫ. പാത്രങ്ങളുടെ ശുദ്ധി. ൨. അമ്മയുടെ ചാരിത്രശുദ്ധി.

പാത്രാപാത്രവിശേഷം-യോഗ്യമായതിന്റേയും അയോഗ്യമായുള്ളതിന്റേയും തമ്മിലുള്ള ഭേദം.

പാത്രി-ഫ. നെരിപ്പോട്. ൨. പാത്രം. ൩. [illegible].

പാത്രീവം-യജ്ഞപാത്രവിശേഷം. (ഭാഷ—പാത്രിക).

പാത്രേസമിതൻ-നല്ല ഊണുകാരൻ.

പാഥം-ജലം, വെള്ളം.

പാഥസ്സ്-ജലം, വെള്ളം. രക്ഷാശീലം എന്നർത്ഥം.

പാഥി-കടൽ.

പാഥേയം-വഴിയ്ക്കൂരി, വഴിയിൽ ചെലവിനും മററും ഉപകരിക്കുന്ന വസ്തു.

പാഥേയവത്ത്-വി. പാഥേയമുള്ള.

പാഥോജം-ഫ. താമര. ൨. ശംഖ്.

പാഥോദം-മുത്തങ്ങ.

പാഥോധി-സമുദ്രം.

പാഥോനാഥൻ-സമുദ്രം.

പാഥോനിധി-സമുദ്രം.

പാഥോരുഹം-താമര.

പാദകടകം-കാൽച്ചിലമ്പ്, തള. കാലിന്റെ വള എന്നർത്ഥം.

പാദകം-അടിസ്ഥാനം.

പാദകരട്ട്-മരച്ചെരിപ്പ്.

പാദകൂടം-തൂണിന്റെ ചുവട്.

പാദ(പ്ര)ക്ഷാളനം-കാൽ കഴുകുക.

പാദഗ്രഹണം-ഫ. കാൽ പിടിക്ക. ൨. പാദത്തിങ്കൽ വന്ദിക്ക, അഭിവാദ്യം.

പാദങ്ങൾ-വലിയ പർവ്വതങ്ങളുടെ ചുററും കാണപ്പെടുന്ന ചെറുതരം കുന്നുകൾ.

പാദചത്വരം-ഫ. ആട്. ൨. അരയാല്.

പാദചതുരം-ഫ. അരയാൽ. ൨. മണൽതിട്ട. ൩. ആട്. ൪. ആലിപ്പഴം.

പാദചാരം-കാൽനട.

പാദചാരി-കാലാൾ.

പാദജൻ-ശൂദ്രൻ.

പാദതീർത്ഥം - മഹർഷിമാർ സന്യാസികൾ മുതലായ മഹാത്മാക്കൾ കാൽ കഴുകിയാൽ ഒഴുകുന്ന വെള്ളം.

പാദത്രം, പാദത്ര, പാദത്രാണം-ചെരിപ്പ്.

പാദനതൻ-കാൽക്കൽ വീണവൻ.

പാദനിപീഡനം-കാൽ പിടിക്ക, കാൽ തിരുമ്മുക.

പാദന്യാസം-പാദം വെയ്പ്പ്.

പാദപതിതൻ-കാക്കൽ വീണിരിക്കുന്നവൻ.

പാദപത്മം-താമരപ്പൂപോലെ ഭംഗിയുള്ള കാൽച്ചുവട്ട്.

പാദപം-വൃക്ഷം. വേരുകൊണ്ടു ജലാദിയായ പോഷണപദാർത്ഥത്തെ പാനം ചെയ്യുന്നതു എന്നർത്ഥം. തൻെറ വേരുകളെക്കൊണ്ടു തന്നത്താൻ രക്ഷിക്കുന്നതു.

പാദനോദനാ – കാൽകൊണ്ടുള്ള പ്രേരണ.

പാദപാംസു-കാലിലെ പൊടി.

പാദപരുഹാ-ഇത്തിക്കണ്ണി.

പാദപാശം-നാല്ക്കാലികളുടെ കാലിൽ കെട്ടുന്ന കയറ്.

പാദപീഠം-ഇരിക്കുമ്പോൾ ചവിട്ടുന്നതിനുള്ള ചെറിയ പീഠം.

പാദപൂജനം-കാലിൻെറ ചുവട്ടിൽ പൂജിക്കയും മററും.

പാദപൂരണം – ശ്ലോകത്തിനും മററും പോരാത്ത അക്ഷരമോ പദമോ തികയ്ക്കുക.

പാദപ്രപാതം-൧. കാലുകൊണ്ടുള്ള തൊഴി. ൨. തൊഴികൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന വീഴ്ച. ൩. ചുവട്ടിൽ ചെന്നുള്ള വീഴ്ച.

പാദപ്രഹ(ാ)രം-കാൽകൊണ്ടു പ്രഹരിക്കുക (തൊഴിക്കുക).

പാദബന്ധനം-പശു, എരുമ, ആട്ട് മുതലായതു്. പാദത്തിൽ ബന്ധനമുള്ളതു് എന്നർത്ഥം.

പാദമർദ്ദനം-൧. കാൽകൊണ്ടു മർദ്ദിക്കുക. ൨. കാൽ തിരുമ്മുക.

പാദമൂലം-കാൽചുവട്, കാലടി.

പാദം-൧. കാൽ. നടക്കുന്നതു് എന്നർത്ഥം. ൨. ശ്ലോകത്തിൻെറ നാലു വരികളിൽ ഓരോന്നും. ൩. നാലിൽ ഒന്ന്. ൪. വൃക്ഷത്തിൻെറ ചുവട്ട്. ൫. രശ്മി. ൬. പർവ്വതത്തിൻെറ അടിവാരം. ൭. തൂണിൻെറ ചുവട്ട്. ൮. പർയ്യന്തപർവ്വതം.

പാദങ്ങൾ-വലിയപർവ്വതങ്ങളുടെ ചുറ്റും കാണപ്പെടുന്ന ചെറുതരം കുന്നുകൾ.

പാദയുഗ്മം-രണ്ടുകാൽ.

പാദരക്ഷ-ചെരിപ്പ്.

പാദരഥം-ചെരിപ്പ്.

പാദരോഹം-പേരാൽ.

പാദർ-ബഹുമാനസൂചകമായി ഉപയോഗിക്കുന്ന ഒരു വാക്ക്. ഉ-ം, താതപാദർ (അച്ഛൻ), മാതുലപാദർ (അമ്മാവൻ).

പാദലഗ്നൻ-കാലിൽ പിടിച്ചവൻ.

പാദവല്മീകം-പെരുങ്കാൽ എന്ന ദീനം, പെരുങ്കാൽ.

പാദവികൻ-വഴിപോക്കൻ.

പാദവൃക്ഷം-അരയാൽ.

പാദവ്യഥ-കാൽവേദന.

പാദശബ്ദം-കാലൊച്ച.

പാദശാഖ-കാൽവിരൽ.

പാദശുശ്രൂഷ-പരിചാരകപ്രവൃത്തി.

പാദസരം-കാലിൽ അണിയുന്ന ഒരു കിലുക്കാഭരണം.

പാദസരി-കാലിൻെറ അടിക്കുള്ള ഒരു ദീനം.

പാദസേവ-൧. പാദത്തെ സേവിക്കുക. ൨. കാലിൽ അണിയുന്ന ഒരു കിലുക്കാഭരണം.

പാദസ്ഫോടം-കാൽവിള്ളൽ എന്ന ദീനം. ഉള്ളങ്കാലിനെ വിടിർത്തുന്നതു് എന്നർത്ഥം.

പാദാഗ്രം-കാലിൻെറ പുറവടി.

പാദാംഗദം-കാൽച്ചിലമ്പ്. പാദത്തിനു അംഗദം പോലെയുള്ളതു് എന്നർത്ഥം. പാദമാകുന്ന അംഗത്തെ രക്ഷിക്കുന്നതു് എന്നുമാവാം.

പാദാംഗുലി-കാൽവിരൽ.

പാദാംഗുഷ്ഠം-കാലിന്റെ പെരുവിരൽ.

പാദാതൻ-കാലാൾ.

പാദാതം-കാലാൾ കൂട്ടം.

പാദാതികം-കാലാൾപട.

പാദാദികേശം-ക്രി. അടി മുതൽ മുടി വരെ.

പാദാന്തികം-സാമീപ്യം, ചുവടിന്നടുത്തുള്ള സ്ഥലം.

പാദാവികം-കാലാൾപട. (പാദാതികം എന്നതിന്റെ പാഠം).

പാദുക-ചെരിപ്പ്. ഇതുകൊണ്ടു ഗമിക്കുന്നതിനാൽ ഈ പേർ വന്നു. പാദകരട്ട്, പാദരക്ഷ, മെതിയടി.

'പാദുകാം ദേഹി രാജേന്ദ്ര രാജ്യായ തേ'
(രാമായണം)

പാദുകം-വി. കാൽനടയായി പോകുന്ന.

പാദുകാകാരൻ-ചെരുപ്പുകുത്തി.

പാദുകാകൃത്ത്-ചെരിപ്പുകുത്തി, തോൽക്കൊല്ലൻ. പാദുവിനെ (ചെരിപ്പിനെ) ഉണ്ടാക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം.

പാദുകക്കല്ല്-ഒരു ഗൃഹത്തിന്റെ അടിവാരത്തിന്മീതെ കാണുന്ന ഭാഗം. ചെരുപ്പുകല്ല് എന്നും പറയും.

പാദു-ചെരിപ്പ്, മെതിയടി.

പാദോദകം-കാൽകഴുകിയ വെള്ളം.

പാദോദരം-സർപ്പം.

പാദ്യ-വി. കാലിനെ സംബന്ധിച്ച.

പാദ്യം-കാൽകഴുകാനുള്ള വെള്ളം.

പാന-൧. ഒരുമാതിരി മൺപാത്രം. ൨. ഒരുമാതിരി പാട്ട്. ൩. ഒരുവക തുള്ളൽ. ൪. ഒരു രാഗം.

പാനകം-കുടിപ്പാനായിട്ടു ശർക്കരയും മറ്റും ഇട്ടു കലക്കിയ വെള്ളം.

പാനക്കാരൻ-പാനതുള്ളുന്നവൻ.

പാനക്കൊമ്പ് - പാനക്കാരൻ കൈയിൽ പിടിക്കുന്ന കൊമ്പ്.

പാനഗോഷ്ഠി, പാനഗോഷ്ഠിക-മദ്യപാനം ചെയ്യുന്ന സ്ഥലം.

പാനപാത്രം-൧. വല്ലതും ഒഴിച്ചു കുടിപ്പാനുള്ള പാത്രം. ൨. മദ്യപാനത്തിനുള്ള ഒരു പാത്രം.

പാനപ്പാറ-പാനയ്ക്കു കൊട്ടുന്ന വാദ്യം.

പാനഭാജനം-പാനപാത്രം, പാൽ മുതലായതു കുടിക്കാനുള്ള പാത്രം, വട്ടക (കിണ്ണം എന്നും കാണുന്നുണ്ട്).

പാനഭൂവ്-കുടിക്കാനുള്ള മുറി.

പാനമത്ത-വി. മദ്യപാനംചെയ്തു മദിച്ച

പാനം-൧. കുടിക്കുക. ൨. മദ്യം കുടിക്കുക. ൩. മദ്യഗൃഹം, കള്ളുഷാപ്പ്. ഇവിടെവച്ചു മദ്യം പാനംചെയ്യുന്നതിനാൽ ഈ പേരുണ്ടായി. ൪. കുടിക്കുന്നപാത്രം. ൫. മൂച്ചുകൂട്ടൽ. ൬. പരിരക്ഷണം. ൭. തോട്, ചാൽ.

പാനമണ്ഡലം-കുടിക്കുന്നവരുടെ കൂട്ടം.

പാനസക്ത-വി. കുടിപ്പാൻ അത്യാഗ്രഹമുള്ള.

പാനസപത്രം-പിലാവില.

പാനി-൧. കുടിയൻ. ൨. കലം. ൩. കള്ളുകുറുക്കിയുണ്ടാക്കിയ വസ്തു. ൪. നീർശർക്കര, പതിയൻശർക്കര.

പാനി (നീർശർക്കര)-വാതം, പിത്തം, മൂത്രത്തടവ്, ശ്രമം ഇവക്കു നന്ന്. ദേഹത്തെ തടിപ്പിക്കും. ഇതു രസവർഗ്ഗത്തിൽപ്പെട്ടതാണ്. സം- ഫാണിതം. ഇംഗ്ലീഷ്-Thickened Juice of Sugar-Cane; Sirup.

പാനികൻ-ചാരായം വില്ക്കുന്നവൻ.

പാനിലം-പാനപാത്രം.

പാനീയ-വി. ൧. കുടിപ്പാൻതക്ക. ൨. കുടിക്കേണ്ടുന്ന.

പാനീയകാകികം-നീർക്കാക്ക.

പാനീയചൂൎണ്ണിക—മണൽ.

പാനീയനകുലം—നീൎന്നായ.

പാനീയവൎണ്ണിക—മണൽ.

പാനീയാലു—നീൎച്ചേമ്പ്.

പാനീയം—വെള്ളം. പാനം ചെയ്യപ്പെടുവാൻ യോഗ്യമായതു്.

പാനീയശാലിക, പാനീയശാല—തണ്ണീർപന്തൽ.

പാന്ഥം—ഓലയുടെ നാരു്.

പാന്തൽ—ചളിയുള്ളസ്ഥലം.

പാന്തൽപ്പരപ്പു്—ഈറനിലം, ചളിക്കുഴി.

പാന്തസ്സ്—റാന്തൽ, കൈവിളക്കു്. (അറബിഭാഷ).

പാന്ഥൻ—പു. വഴിപോക്കൻ. നിത്യം വഴിനടക്കുന്നവൻ എന്നൎത്ഥം. (സ്ത്രീലിംഗം പാന്ഥാ.)

'പ്രിയാംശപാന്ഥാകചയോൎന്നിവൃത്യനിവൃത്യലോലാനളദൃക് ഭ്രമന്തീ'

(നൈഷധം)

വ. സൂൎയ്യൻ.

പാപ—വി. ദുഷ്ടതയുള്ള, ദോഷംചെയ്യുന്ന.

പാപകൎമ്മം—ദുഷ്പ്രവൃത്തി.

പാപകാരി — വി. പാപം ചെയ്യുന്ന. (സ്ത്രീ—പാപകാരിണി.)

പാപകൃത്തു—പാപം ചെയ്യുന്നവൻ.

പാപഗ്രഹങ്ങൾ—ക്ഷീണിച്ച ചന്ദ്രൻ, സൂൎയ്യൻ, ചൊവ്വാ, ശനി, പാപസംബന്ധിയായ ബുധൻ, രാഹു, കേതു. (ഇവർ).

'ക്ഷീണേന്ദ്വൎക്കമഹീസുതാൎക്കതനയാഃ പാപാ ബുധസ്തൈൎയ്യുതഃ'—എന്നതനുസരിച്ചു ക്ഷീണചന്ദ്രൻ, സൂൎയ്യൻ, ചൊവ്വാ, ശനി ഇവരും ഇവരോടു ചേരുന്ന പക്ഷം ബുധനും പാപഗ്രഹങ്ങളാകുന്നു.

പാപഘ്നം—എള്ളു്.

പാപചേലി—പാട. പാപത്തെ കളയുന്നതു് എന്നൎത്ഥം. വായുവിനെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നതു് എന്നുമാവാം.

പാപജാലം—പാപത്തിന്റെ കൂട്ടം.

പാപനാശനൻ—പു. പാപത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നവൻ. വ. ശിവൻ. ന. വിഷ്ണു.

പാപനാശനം—മുളംപ്പാത്തു.

പാപനാശനം—പാപഹരം.

പാപനാശി—വി. പാപത്തെ നശിപ്പിക്കുന്ന (സ്ത്രീ—പാപനാശിനി.)

പാപനിവാരണം — പാപത്തെ തടുക്കുക.

പാപനിവൃത്തി—പാപത്തെ മാറുക.

പാപൻ—പാപമുള്ളവൻ, പരദ്രോഹം ചെയ്യുന്നവൻ, ദുഷ്ടൻ, ദുൎബ്ബുദ്ധി.

പാപപതി—വിടൻ.

പാപപരിഹാരം—പാപനിവൃത്തി.

പാപപുരുഷൻ—എല്ലാംതരം പാപങ്ങളുടെയും ഒരു മൂൎത്തി.

തല ബ്രഹ്മഹത്യ, ഭുജങ്ങൾ ഗോഹത്യ, മൂക്കു സ്ത്രീഹത്യ മുതലായ അവയവങ്ങളുണ്ടു്.

പാപഫലം—പാപം ചെയ്യുകകൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന അനുഭവം.

പാപബന്ധം—പാപത്തിന്റെ സംബന്ധം.

പാപഭയം—പാപത്തിങ്കലുള്ള പേടി (ഭീതി).

പാപഭീരു—വി. പാപത്തെക്കുറിച്ചു ഭയമുള്ള.

പാപം—പു. ദോഷം, ദൈവവിരോധമായ പ്രവൃത്തി, ഹിംസ മുതലായവ. ഇതിൽ നിന്നു ആത്മാവിനെ രക്ഷിക്കുന്നതിനാൽ ഈ പേർ വന്നു. കൎത്താവിനെ ഭക്ഷിക്കുന്നതു എന്നുമാവാം. പൎയ്യായങ്ങൾ—പങ്കം, പാപ്മം, കില്ബിഷം, കന്മഷം, കലുഷം, വൃജിനം, ഏനസ്സ്,

അഘം, അംഹസ്സ്, ദുരിതം, ദുഷ്കൃതം. ൨. കുററം.

പാപമോചനം-പാപത്തിൽ നിന്നൊഴിക, പാപം പോക.

പാപരോഗം-വസൂരി, അർശസ്സ്, കുഷ്ഠം.

പാപർദ്ധി-നായാട്ട്.

പാപലം-ഒരുവക അളവ്.

പാപശമനി-വന്നി.

പാപശാന്തി-പാപശമനം.

പാപശീല-വി. പാപമുള്ള.

പാപശേഷം-പു. വ്യാധി. ൨. ദാരിദ്ര്യം.

പാപഹര-വി. പാപത്തെ കളയുന്ന.

പാപാത്മാവ്-പു. ദുഷ്ടൻ. ൨. കാട്ടാളൻ.

പാപി-വി. പാപമുള്ള. ൨. കുററമുള്ള.

പാപിഷ്ഠ-വി. പാപത്തിൽ ഇരിക്കുന്ന.

പാപീയസി-മഹാപാപി.

പാപോദയം-പു. പാപഗ്രഹങ്ങൾ ഉദിക്കുക. ൨. പാപത്തിന്റെ ഉദയം.

പാപ്പാ-റോമൻകാത്തോലിക്ക ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ ശ്രേഷ്ഠമേലദ്ധ്യക്ഷൻ.

പാപ്പാൻ-പു. ബ്രാഹ്മണരെ ചിലർ പറയുന്ന ഒരു പേർ. ൨. ബ്രാഹ്മണവേഷമായിട്ടു യാചിച്ചു നടക്കുന്നവൻ. (സ്ത്രീ-പാപ്പാത്തി).

പാപ്പാസ്സ്-ചെരിപ്പ്.

പാപ്പിനി-ഒരുവക താണതരം ബ്രാഹ്മണവർഗ്ഗം

പാപ്പുക്കോയിൽ-പാപ്പൂർ സ്വരൂപം.

പാപ്പൂർ-ഒരു കഴകം. (കഴകം എന്നതു നോക്കുക)

പാപ്മാവ്-പാപം. ലോകത്തെ വ്യാപിക്കുന്നതെന്നർത്ഥം. നരകത്തിൽ വീഴുന്നതു് എന്നുമാവാം.

പാഥസ്സ്-ഇരുവേലി.

പാമഘ്നി-കടുരോഹിണി.

പാമഘ്നം-ഗന്ധകം.

പാമന-വി. ചിരങ്ങുള്ള.

പാമം-ചിരങ്ങ്.

പാമര-വി. പു. ഹീനമായ. ൨. മൂഢതയുള്ള. ൩. സഹായമില്ലാത്ത.

പാമരൻ-പു. നീചൻ. ധർമ്മത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം. ചൊറിയുള്ളവൻ എന്നുമാവാം. ൨. മൂഢൻ. ൩. സഹായമില്ലാത്തവൻ.

പാമരം-കപ്പലിന്റെ കൊടിമരം, വള്ളത്തിന്റെ പാമരം. പര്യായങ്ങൾ-കൂപകം, ഗുണവൃക്ഷകം.

'കൂലത്തെവിട്ടൊരു തരണിതൻ
പാമരത്തിൽ കരേറി'
(മയൂരസന്ദേശം)

പാമാ-ചിരങ്ങ്. ശരീരത്തെ ശോഷിപ്പിക്കുന്നതെന്നർത്ഥം.

പാമാരി-ഗന്ധകം.

പാംശവം-പൊടിയുപ്പ്.

പാംശു-പാംസു.

പാംശു(സു)-പു. പൊടിയുപ്പ്. ൨. ഭീമസേന കർപ്പൂരം. ൩. പപ്പടകല്ലുപ്പ്.

പാംസന-വി. ദോഷമുള്ള, പാപമുള്ള

പാംസവം-പൊടിയുപ്പ്.

പാംസു-പു. പൊടി. ൨. വളം ൩. പൊടിച്ചാലിനെല്ല്. ൪. പാപം ൫. ഒരുവക കർപ്പൂരം. ൬. കരയിൽ ഇറക്കിയ വസ്തു.

പാംസുകാ-തീണ്ടാരിയുള്ള സ്ത്രീ.

പാംസുകാസീസം - ധാതുകാസീസം. Sulphate of iron.

പാംസുകൂല-പെരുവഴി, രാജമാർഗ്ഗം.

പാംസുചന്ദനൻ-ശിവൻ.

പാംസുജാലികൻ-വിഷ്ണു.

പാംസുല-വി. പൊടിയണിഞ്ഞ, മലിനമായ.

പാംസുല-൧. പാതിവ്രത്യമില്ലാതെ ഇഷ്ടം പോലെ നടക്കുന്നവൾ, വ്യഭിചാരിണി. പാപമുള്ളവൾ എന്നൎത്ഥം. ചീത്ത നടപടിയുള്ളവൾ എന്നുമാവാം. ൨. രജസ്വലയായ സ്ത്രീ. ൩. ഭൂമി. ൪. പുക്കൈത.

പാംസുലൻ-൧. ശിവൻ. ൨. സ്ത്രീലോലൻ.

പാംസുലം - ശിവന്റെ ആയുധങ്ങളിൽ ഒന്ന്.

പാംസൂഥം-പൊടിയുപ്പ്.

പാമ്പ്-സൎപ്പം. പൎയ്യായങ്ങൾ-സൎപ്പം, പൃദാകു, ഭുജഗം, ഭുജംഗം, അഹി, ഭുജംഗമം, ആശീവിഷം, വിഷധരം, ചക്രീ, വ്യാളം, സരീസൃപം, കുണ്ഡലീ, ഗൂഢപാത്ത്, ചക്ഷുശ്രവസ്സ്, കാകോദരം, ഫണി, ദൎവീകരം, ദീൎഘപൃഷ്ഠം, ദന്തശൂകം, വിലേശയം, ഉരഗം, പന്നഗം, ഭോഗീ, ജിഹ്മഗം, പവനാശനം, ലേലിഹാനം, ദ്വിരസനം, ഗോകൎണ്ണം, കഞ്ചുകീ കുംഭീനസം, ഫണധരം, ഹരി, ഭോഗധരം.

(പാമ്പിന്റെ നാട്ടുപേർ-മൂൎഖൻ വള്ളിപ്പിടിയൻ)

പാമ്പ് വിലേശയവൎഗ്ഗത്തിൽ പെട്ട ഇഴജന്തുവാണ്. ഇതിന്റെ മാംസം വാതം, കൃമി, അൎശസ്സ്, വായുമുട്ടൽ, ചുമ, നേത്രരോഗം, ദൂഷീവിഷം ഇവകളെ നശിപ്പിക്കും. ഇതിന്റെ വിഷംകൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന മൂൎച്ഛയിങ്കൽ കാട്ടുപാവലിന്റെ കിഴങ്ങു നുറുക്കി ആട്ടിൻമൂത്രത്തിൽ പല പ്രാവശ്യവും മുക്കി ഉണക്കിയോ അരച്ചു ഗുളികയാക്കിയോ കാടിയിൽ അരച്ചു നസ്യംചെയ്ക. ത്രിഫല, ചന്ദനം, കൊട്ടം, ഇഞ്ചി ഇവ നെയ്യിലരച്ചു സേവിക്കയും കോലാവായിൽ തേക്കുകയും ചെയ്യുന്നതും ഗുണമാണ്. കൊഴപ്പ, കാട്ടുവെള്ളരി നുറൻകിഴങ്ങ് ഇവ ഓരോന്നിന്റെയും സ്വരസം കൊടുക്കുന്നതും ഹിതമാകുന്നു. തുളസി, മലങ്കാരയ്ക്ക, വയമ്പ് ഇവ പാലിൽ അരച്ചുകലക്കി കുടിപ്പിക്കുന്നതും നന്നാണ്. മുളകുപൊടി നെയ്യ് ചേൎത്ത് സേവിക്കുന്നതും കൊള്ളാം. സം-സൎപ്പം. ത-പാമ്പ്. ഇം-Snake സ്നേക്. പാമ്പുകളെക്കുറിച്ചു വിഷവൈദ്യഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ഇപ്രകാരം പറയുന്നുണ്ട്. ഇപ്പോൾ കാണപ്പെടുന്ന സൎപ്പങ്ങൾ നാലുവക ജാതിയിൽ ഉൾപ്പെട്ടവയാകുന്നു.

൧. മൂൎഖൻ-ഇവയ്ക്കു ഫണമുണ്ട്. ൨൬ അവാന്തരജാതിയുണ്ട്. കടിച്ചാൽ വാതം കോപിക്കും.

൨. മണ്ഡലീ-ഫണമില്ലാത്തവയാണ്. ൧൬ അവാന്തരജാതിയുണ്ട്. കടിച്ചാൽ പിത്തം കോപിക്കും.

൩. രാജിലം-ഫണമില്ലാത്തവയാണ് ൧൩ അവാന്തരജാതികളുണ്ട്. കടിച്ചാൽ കഫം കോപിക്കും.

൪. വെന്തിരൻ-മൂൎഖജാതിയിലെ പുരുഷസൎപ്പത്തിനു മണ്ഡലിയിലെയും രാജിലത്തിലെയും ഉള്ള സ്ത്രീജാതിയിലുൽപ്പാദിച്ചുണ്ടാകുന്ന സന്താനമാണത്രെ. കടിച്ചാൽ ത്രിദോഷം കോപിക്കും.

ഒന്നുമുതൽ മൂന്നുവരെയുള്ളവകൾ ഗൎഭധാനകാലം പ്രായേണ കൎക്കടകം മുതൽ തുലാംവരെയാകുന്നു. വെന്തിരജാതിക്കു മാത്രം ഈ ക്ലിപ്തമില്ല. പാമ്പുകൾ ഏഴോ ഒൻപതോ മുട്ടകൾ ഇടും. മഞ്ഞ നിറമുള്ള മുട്ടകളിൽ പുരുഷനും, ചെമന്നതിൽ സ്ത്രീയും, മിശ്രവൎണ്ണത്തിൽ നപുംസകവുമായിരിക്കും. മുട്ടകളിൽ മൂന്നെണ്ണം ഒഴിച്ചു ശേഷം തള്ളതന്നെ തിന്നും. മുട്ട പിരിഞ്ഞു കുട്ടിയാകുന്നതിനു ൫൦ ദിവസം വേണം. ആ കാലത്തു തള്ളപ്പാമ്പിനെ ഈററ (പെററ) പാമ്പെ

ന്നു വിളിക്കുന്നു. മുട്ട പൊട്ടിയാലുടൻ അഞ്ചുംഗുലം നീളമിരിക്കും. അപ്പോൾ തല കറുത്തിരിക്കും. ശരീരമാസകലം ചെമന്നുകാണും. ഏഴിനു കണ്ണു തുറക്കും. അഞ്ചു ദിവസംകൂടി കഴിയുമ്പോൾ ബോധം വരുന്നു. ഇരുപതു ദിവസം കഴിയുമ്പോൾ മുപ്പത്തിരണ്ടു പല്ലുകൾ ഉണ്ടാകുന്നു. അവയിൽ ഇടത്തും വലത്തും കാണുന്ന ഈരണ്ടെണ്ണം വിഷവീര്യമുള്ളവയാകുന്നു. ഇടത്തെ രണ്ടിനും കരാളീ, മകരീ എന്നും വലത്തെ രണ്ടിനും കാളരാത്രീ, യമദൂതീ എന്നും പേരുകൾ കാണുന്നു. ഇവകൾ ക്രമേണ വിഷവീര്യം ഏറിയിരിക്കും. ഒരുമാസം തള്ളയോന്നിച്ചു സഞ്ചരിക്കും. പിന്നീടു പിരിയുന്നു. ആറുമാസം ചെന്നാൽ തൊലി പൊളിഞ്ഞു ചട്ട കഴററിക്കളയും. ഇവകൾ അതിസൂക്ഷ്മങ്ങളായ ൨൪ കാലുകളുണ്ടെന്നു പറയപ്പെടുന്നു. കാണുന്നതിനും കേൾക്കുന്നതിനും ഒരംഗമേയുള്ളൂ. ഇവകൾ കേൾക്കുമ്പോൾ കാണുന്നതിനും കാണുമ്പോൾ കേൾക്കുന്നതിനും സാധിക്കുന്നില്ല. ഇതുകൊണ്ടത്രെ ചക്ഷുശ്രവണൻ എന്ന പേരിതിനുണ്ടായതു്. നാക്കു രണ്ടായി കീറിനീണ്ടിരിക്കും. സദാ ക്രോധമുള്ളവയാകുന്നു. കീരി, മയിൽ, പൂച്ച, പന്നി, ചെന്നായ്, ചകോരം, പരുന്തു് എന്നീ ശത്രുക്കൾ ഇവയെ കൊല്ലാതിരുന്നാൽ ഇവകൾ ൧൨൦-വർഷം ജീവിച്ചിരിപ്പാൻ സാധിക്കും.

പാമ്പുവിഷം— വെളുത്ത കന്നിയില അരച്ചു പുണ്യാഹച്ചുണ്ടങ്ങാ പ്രമാണം ൪൧ ദിവസം ഉദയത്തിൽ തിന്നുന്നതായാൽ പാമ്പു കടിക്കയോ കടിച്ചാലും വിഷം കയറുകയോ ചെയ്യുന്നതല്ല. ശോഷിച്ചു ദേഹം തടിയ്ക്കും. കുളിച്ചിട്ടേ തിന്നാൻ പാടുള്ളൂ.

പാമ്പൻ-പു. കടൽ സംബന്ധിച്ച ഒരു വക പുഴു. ൨. രാമേശ്വരത്തിനും ഇൻഡ്യക്കും മദ്ധ്യേയുള്ള ജലസന്ധി.

പാമ്പടം-ഒരു ആഭരണം.

ഇതു സ്ത്രീകൾ കാതിലിടുന്ന ആഭരണമാണു്. കടുക്കൻ, മോതിരം ഇവയെപ്പോലെ വൃത്താകാരമായിരിക്കും. ഇതു് ഒന്നും ഒന്നിലധികവും കാതിലിടുക പതിവാണു്.

പാമ്പാട-ഒരു മത്സ്യം.

പാമ്പാടുന്നു-പാമ്പു കളിക്കുന്നു. (സ. ക്രി. പാമ്പാടിക്കുന്നു.)

പാമ്പാട്ടം-പാമ്പിന്റെ കളി.

പാമ്പാട്ടി-പാമ്പിനെ കളിപ്പിക്കുന്നവൻ, പാമ്പിനെ പിടിക്കുന്നവൻ പര്യായങ്ങൾ-വ്യാളഗ്രാഹി, ആഹിതുണ്ഡികൻ.

പാമ്പിൻകാവ്-സർപ്പക്കാവ്.

പാമ്പുവിരൽ-നടുവിരൽ, കഴവിരൽ.

പാമ്പൂട്ടുക-പ്രേതം ശമിപ്പിപ്പാനുള്ള ഒരടിയന്ത്രം.

പാമ്പൂരി, പാമ്പുവരി-പു. കിണററിന്റെ അരഞ്ഞാണം ൨. ഒരു ചുവരിന്റെ മുന്നോട്ടു തള്ളിയ താഴ്ന്നഭാഗം. ൩. ഗൃഹത്തിനു ചുററും മണ്ണുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ താണതായ അതിരു്.

പായുക-വി. കുടിക്കുന്ന

പായണ്ടി-പു ജാമ്യം. ൨. പകിടശാല കാക്കുന്നവൻ, ചൂതുകളിസ്ഥലം കാക്കുന്നവൻ.

പായന-വി. പു. കുടിപ്പിക്കൽ. ൨. മൂർച്ചകൂട്ടുക.

പായം-ജലം.

പായൽ-വെള്ളത്തിലെ ചണ്ടി.

പായസം-പു. ക്ഷീരാന്നം. പാലിൽ ഉണ്ടാക്കിയതെന്നർത്ഥം. സദ്യക്കുള്ള ഒരു

മധുരക്കറി. ശക്കരപ്പായസം, പാൽപ്പായസം, റവപ്പായസം, പഞ്ചാരപ്പായസം, ചവ്വരിപ്പായസം മുതലായവ. ൨. ഒരുമാതിരി എണ്ണ. ൩. തിരുവട്ടപ്പശ, സരളദേവതാരത്തിന്റെ കറ. ൪. പാൽ.

പായികൻ-കാലാൾ.

പായു-മലദ്വാരം. മലശോധനയുണ്ടാക്കി ശരീരത്തെ രക്ഷിക്കുന്നതു് എന്നർത്ഥം.

പായുന്നു-൧. ഓടുന്നു (സ. ക്രി. പായിക്കുന്നു.) ൨. ഒലിക്കുന്നു. ൩. ചാടുന്നു.

പായ്മരം-പാമരം.

പായ്യ-വി. താണ, ഹീനമായ.

പായ്യം-൧. അളവുകോൽ, മാനം. ഇതു കൊണ്ടു മാനംചെയ്യുന്നതിനാൽ ഈ പേരുണ്ടായി.

മാനം എന്നാൽ ത്രാസ്സ്, മുഴക്കോൽ, പറ മുതലായവകൾ പൊതുവെ പറയുന്ന പേരാകുന്നു. തുലാസ്സ് മുതലായതു് = പൌതവം. നാഴി മുതലായതു = ദ്രുവയം. കോൽ മുതലായതു = പായ്യം. എന്നു മറ്റൊരു പക്ഷം.

൨. വെള്ളം. ൩. തൊഴിൽ, പണി.

പാർ-൧. ലോകം. പരന്നുകിടക്കുന്നതു് എന്നർത്ഥം. ൨. ഒരുതരം അരി.

പാര-൧. ഇരുമ്പുകൊണ്ടും മരവും അററം കൂർപ്പിച്ചു വലുതായിട്ടുണ്ടാക്കുന്ന സാധനം, ഇരുമ്പുപാര, കട്ടപ്പാര ഇത്യാദി. ൨. ഒരാവ്. ൩. ഒരുവക മത്സ്യം ൪. അടിച്ചിപാര

പാരക്-സ്വർണ്ണം.

പാരക്കൂലം-മറുകര.

പാരക്യ-വി. ൧. മറെറാന്നിനെ സംബന്ധിച്ച. ൨. പരലോകത്തിനുഹിതമായ.

പാരക്യൻ-ശത്രു.

പാരക്യം-വരാനുള്ള സുഖത്തിനായി വല്ലതും ചെയ്യുക.

പാരഗ, പാരംഗത-വി. മറുകര കടക്കുന്ന.

പാരജായികൻ-പരസ്ത്രീസംഗക്കാരൻ.

പാരടീട(ന)ം-പാറ, കല്ല്.

പാരണം-൧. ഉപവാസാനന്തരം ചെയ്യുന്ന പ്രഥമഭോജനം.

'പാരണംചെയ്തീടേണമിന്നതിനെ-
നിക്കിപ്പോൾ'
(അദ്ധ്യാത്മരാമായണം)

'ചാരുതരം മമ പാരണവിധിനം'
(കിമ്മീരവധം കഥകളി)

പാരണാ എന്നും കാണുന്നുണ്ട്.

'സത്യം ദശരഥേഃ ശരസ്യ ന ഭവേ-
ദാത്തോചിതാ പാരണാ'
(ഭോജചമ്പു)

൨. മേഘം. ൩. തൃപ്തി ൪. വായന വായിച്ചുനോക്കുക. ൫. ഒരു പുസ്തകത്തിന്റെ മുഖം

പാരതന്ത്ര്യം-മറെറാരുവന്റെ ഇഷ്ടപ്രകാരമിരിക്കുന്ന അവസ്ഥ, അസ്വാധീനത

പാരതം-മഹാരസങ്ങളിൽ ഒന്നു്.

പാരത്രികം-വി. ഇനിയത്തെ ലോകത്തെ സംബന്ധിച്ച.

ഇതു 'പരത്ര' എന്ന അവ്യയത്തിൽ നിന്നുണ്ടായതാണ്.

പാരത്ര്യം-പരലോകത്തിൽ ലഭിക്കുന്ന ഭാഗ്യം

പാരദാ-രസം. പാരത്തെ ദാനംചെയ്യുന്നതു്, രോഗത്തിൽ കിടന്നുഴലുന്നവരുടെ രോഗം മാററുന്നതു് എന്നർത്ഥം.

പാരദാരികത-പരഭാര്യയെ ഗമിക്കുന്നവനായു എന്നുള്ള അവസ്ഥ.

പാരദാരികൻ-വ്യഭിചാരംചെയ്യുന്നവൻ

പാരദാര്യം-വ്യഭിചാരം, അന്യന്റെ ഭാര്യയെ പ്രാപിക്ക.

പാരദൃക്(ക്ക)-മറുകര കണ്ടവൻ.

പാരദൃശ്വാ-അക്കര കണ്ടവൻ.

പാരന്തി-ചെത്തി.

പാരപക്ഷ്യം-പക്ഷപാത സ്വഭാവം, ഒരു കക്ഷിപിടിച്ചുള്ള നില.

പാരാമൎശം-വിചാരം.

പാരമാൎത്ഥികഗുണം-(എട്ടു വിധം.) സംഖ്യാദിപഞ്ചകം, ബുദ്ധി, ഇച്ഛ, പ്രയത്നം.

പാരമാൎത്ഥിക-വി. നേരുള്ള.

പാരമാൎത്ഥികൻ-തത്വജ്ഞാനി.

പാരമിക-വി. മുഖ്യമായ, പ്രധാനമായ.

പാരമിത-വി. അക്കര കടന്ന.

പാരമേഷ്ഠ്യം-ബ്രഹ്മത്വം, ഈശ്വരത്വം.

പാരാ-വളരെ, ഏററവും.

പാരം-പു. മറുകര, അക്കര, തോണി തുഴയുന്ന പ്രവൃത്തി മതിയാക്കുന്നേടം എന്നൎത്ഥം.

പാരംഗതൻ-അക്കര കടന്നവൻ, സമൎത്ഥൻ.

പാരമ്പൎയ്യന്യായം-കീഴ്മൎയ്യാദപ്രകാരമുള്ള നടപ്പ്.

പാരമ്പൎയ്യം-പണ്ടുപണ്ടേയുള്ള പിതാക്കന്മാരിൽ നിന്നും ഗുരുക്കന്മാരിൽ നിന്നും ഗ്രഹിച്ചു ക്രമേണ നടന്നുവരുന്ന ഒരു മുറ.

പാരമ്പൎയ്യോപദേശം-കീഴ് മൎയ്യാദകളെ പഠിപ്പിക്കുക, പാരമ്പൎയ്യത്തെ പഠിപ്പിക്കുക, ഐതിഹ്യം.

പാരലൌകിക-വി പരലോകസംബന്ധമുള്ള.

പാരവതം-മാടപ്രാവ്.

പാരവശ്യം-പു. പരവശത. ൧. ക്ഷീണത. ൨. പ്രയാസം. ൩. ദീനം. ൪. ദാരിദ്ര്യം. ൫. അന്യന്റെ അധീനതയിൽ ആവുക.

പാരശവ-വി. പരശുവിൽ നിന്നുണ്ടായ.

പാരശവൻ-പു. ബ്രാഹ്മണന് ശൂദ്രസ്ത്രീയിൽ ഉണ്ടാകുന്ന പുത്രൻ.

"യംബ്രാഹ്മണസ്തുശൂദ്രായാം
കാമാദുൽപാദയേസ്സുതം,
സപാരയന്നേവശവ
സ്തസ്മാൽ പാരശവഃസ്മൃതഃ"

൧. വാൎശര്. ൨. പരശു എന്ന ആയുധവിശേഷത്തിന്റെ പേർ. പരന്മാരെ ഹിംസിക്കുന്നതു എന്നു ശാസ്ത്രപക്ഷത്തിൽ, പരസ്ത്രീയുടെ അപത്യം എന്നുമാവാം. ൨. കുലടാപുത്രൻ.

പാരശവം-പു. വെണ്മഴു. ൧. ഉരുക്ക്. ൨. മുത്ത്.

പാരശീ(സീ)കം-പാരസീകദേശത്തിൽ (പെൎഷ്യയിൽ) ജനിച്ച കുതിര.

പാരശ്വധം-വെണ്മഴു.

പാരശ്വധികൻ-വെണ്മഴു ധരിച്ചവൻ.

പാരസികം-പു. പെൎഷ്യം. (Persia) ൧. പെൎഷ്യയിലെ കുതിര.

പാരസികൻ-പാരസികരാജ്യത്തുള്ളവൻ പെൎഷ്യാക്കാരൻ.

പാരസീ-പെൎഷ്യൻ ഭാഷ.

പാരസ്കരൻ-ഗൃഹ്യസൂത്രങ്ങളുടെകൎത്താവ്.

പാരസ്ത്രൈണേയൻ-പരസ്ത്രീ പുത്രൻ ഒരുവന്റെ ഭാൎയ്യയിൽ മറെറാരുത്തനുണ്ടാകുന്ന പുത്രൻ എന്നു വിവക്ഷ.

പാരസ്പൎയ്യം-തമ്മിൽ തമ്മിലുള്ള ഭാവം.

പാരസ്യകുലീന-വി. അന്യകുലത്തിൽ ജനിച്ച.

പാരാട്ടുന്നു-ക്രി. പുകഴ്ത്തുന്നു, സ്തുതിക്കുന്നു. ൧. ലാളിക്കുന്നു.

പാരാതീതം-അതിരില്ലാത്തതു്.

പാരാതെ-അ. വേഗം. ൧. സ്വൈരം.

പാരാപതം-൧. ചെറുനാരകം. ൨. പ്രാവണ്ണൻ നെല്ല്.

പാരാപാരം-സമുദ്രം. അപാരമായ പാരമുള്ളതു എന്നർത്ഥം.

പാരായ്-കണ്ടാല്യം. (പ-മ).

പാരായണം-൧. പാഠം. ൨. മുഴുവൻ. ൩. വേദാഭ്യാസം.

പാരായണം ചെയ്ക-പഠിക്ക.

പാരായണികൻ-൧. ശിഷ്യൻ. ൨. പ്രാസംഗികൻ.

പാരാവതകം-പുറാപുറത്തി നെല്ല്.

പാരാവതഘ്നീ-സരസ്വതീ നദി.

പാരാവതം-൧. പ്രാവ് എന്ന പക്ഷി, മാടപ്രാവ്.

[പാരം=ജീവൻ. ജീവാത്മാവിനെ സംസാരത്തിൽനിന്നു രക്ഷിക്കുന്നവൻ=ദത്താത്രേയൻ. ദത്താത്രേയന്റെ ഗുരു എന്നിവിടെ അർത്ഥം. ഭഗവാൻ കപോതസ്വരൂപിയായിട്ടു ദത്താത്രേയനു ജ്ഞാനോപദേശം ചെയ്തതു പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. പാരാപതം എന്ന ശബ്ദവും കാണുന്നുണ്ട്]

൨. ദ്വീപാന്തരത്തിലുള്ള ഈത്തപ്പഴം. ൩. ഒരു പർവ്വതം. ൪. പർവ്വതം.

പാരാവതാംഘ്രി-പാലുഴവം എന്ന മരുന്ന്

പാരാവാരം-൧ സമുദ്രം. പാരത്തെ ആവരണം ചെയ്യുന്നത്, രണ്ടു കരകളും ഉള്ളത്. ൨. പുഴ മുതലായതിന്റെ ഇരുകരയുടേയും പേർ. (പാരം=അക്കര. അവാരം=ഇക്കര).

പാരാശരൻ-വ്യാസൻ.

പാരാശരി-സന്യാസി. പാരാശര്യപ്രോക്തമായ ഭിക്ഷുസൂത്രത്തെ അദ്ധ്യയനം ചെയ്യുന്നവൻ എന്നർത്ഥം.

പാരാശര്യൻ-വേദവ്യാസൻ. പരാശരൻ എന്ന മഹർഷിയുടെ പുത്രൻ എന്നർത്ഥം.

പാരി-൧. പാല്ക്കുഴ. ൨. ജലം. ൩. പാൽപ്പാത്രം. (തമിഴിൽ നല്ല തുണി എന്നർത്ഥം).

പാരികാംക്ഷി-ബ്രഹ്മചര്യാദി വിഹിതതപസ്സുള്ളവൻ. പാരി=പാരമുള്ളത്. ബ്രഹ്മജ്ഞാനത്തിനെ കാംക്ഷിക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം.

പാരിക്ഷിതൻ-ജനമേജയൻ.

പാരിക്കുന്നു-വർദ്ധിക്കുന്നു, വളരുന്നു, ഭരിക്കുന്നു.

പാരിഗ്രാമിക-വി. ഗ്രാമത്തിനു ചുറ്റുമുള്ള.

പാരിച്ചുചാടി-എടുത്തുചാടി.

പാരിജാത(ക)ം-൧. ഒരു ദേവവൃക്ഷം, പാരി=സമുദ്രം, തസ്മാൽ ജാതം=പാരിജാതം. സമുദ്രത്തിൽ നിന്നുണ്ടായത് എന്നർത്ഥം. ൨. പവിഴമല്ലിക.

പാരിജാതം പാലാഴിമഥനത്തിൽ കിട്ടിയ വൃക്ഷമാണ്. സത്യഭാമ ആഗ്രഹിക്കയാൽ കൃഷ്ണൻ ഇതിനെ ഭൂമിയിലേക്കു കൊണ്ടുവന്നു. പാരിജാതം നിമിത്തം കൃഷ്ണനും ഇന്ദ്രനും തമ്മിൽ യുദ്ധം നടന്നു. ഇന്ദ്രൻ തോറ്റു. കൃഷ്ണൻ പാരിജാതത്തെ സത്യഭാമയുടെ തോട്ടത്തിൽ നട്ടു. കൃഷ്ണൻ ഉത്തരായണം പ്രാപിച്ചതിന്റെ ശേഷം ഇതു മടങ്ങി സ്വർഗ്ഗത്തേക്കുതന്നെ പോയി. മന്ദാരം, പാരിജാത(ക)ം, സന്താനം, കല്പവൃക്ഷം, ഹരിചന്ദനം ഇവ ഓരോന്നും ദേവവൃക്ഷങ്ങളുടെ പേർ, ഒന്നു മറ്റൊന്നിന്റെ പര്യായമല്ല.

൩. മുരിക്ക്. നദി, തടാകം മുതലായവയുടെ വക്കത്തുണ്ടാകുന്നതു എന്നർത്ഥം. ൪. സുഗന്ധം.

പാരിടം-ഭൂമി.

പാരിതത്ഥ്യ-നെററിമേൽ കെട്ടുന്ന ഒരാഭരണം, സീമന്തരേഖയിൽ കൂടെ കെട്ടുന്ന സ്വൎണ്ണപട്ടം. (രോമ = മയിർപട്ടം). തലമുടിയിൽ ചുററും അതേമാതിരി ശോഭിക്കുന്നതു എന്നൎത്ഥം.

പാരിതോഷികം - അഭിനന്ദിച്ചുകൊടുക്കുന്ന സമ്മാനം.

പാരീന്ദ്രം-സിംഹം.

പാരിപന്ഥികൻ-പു. ശത്രു. വ. കള്ളൻ.

പാരിപാത്രം, പാരിയാത്രം-വിന്ധ്യപൎവ്വതത്തിൽ ഇന്ദ്രനും കൃഷ്ണനും തമ്മിൽ യുദ്ധമുണ്ടായ സ്ഥലം.

പാരിപാൎശ്വികൻ-കൂടെ നടക്കുന്നവൻ

പാരിപ്പിക്കുന്നു-മുഴപ്പിക്കുന്നു.

പാരിപ്ലവ-വി. ഇളക്കമുള്ള.

പാരിപ്ലവം, പരിപ്ലവം-പു. ഇളകുന്നതു്. പരിപ്ലവിക്കുന്നതെന്നൎത്ഥം. വ. വള്ളം. ന. സുഖഹീനത.

പാരിപ്ലാവ്യം-പു. പിടപ്പാൎന്ന. വ. വിഷാദം, അമളി.

പാരിഭദ്ര(ക)ം - പു ദേവതാരവൃക്ഷം. വ. മുരിക്ക്. എല്ലാടവും മംഗളമായിട്ടുള്ളതെന്നൎത്ഥം. ന. വേപ്പ്.

പാരിഭദ്രകം-പു. കൊട്ടം. വ. ചരളം.

പാരിഭാവ്യം-പു. ഒരു മരുന്നു്, കൊട്ടം. ജലത്തിനു സമീപമുണ്ടാകുന്നതെന്നൎത്ഥം. വ. ജാമ്യം.

പാരിഭാഷികം-പരിഭാഷപ്പെടുത്തിയതു, വ്യാഖ്യാനരൂപത്തിലുള്ളതു്.

പാരിമാണികം - പു. പരിമാണത്തെ (അളവിനെ)കുറിക്കുന്നതു്. വ. (വ്യാകരണത്തിൽ) പരിമാണത്തെ കുറിക്കുന്ന ഒരു ഭേദകം. ഉ-ം, അത്ര, ഇത്ര ഇത്യാദി.

പാരിമാണ്ഡ്യം-ചുററളവു്.

പാരിമിത്ര്യം-അതിൎത്തി, അതിർ.

പാരിമുഖിക-വി. സമക്ഷത്തുള്ള, മുൻവശമുള്ള.

പാരിമുഖ്യം-സന്നിധി, സമക്ഷം

പാരിയാത്രകം-ഒരു പൎവ്വതം. എവിടെ നടന്നാലും കാണുന്നതു്, നാലു ഭാഗത്തേക്കും നീണ്ടു കിടക്കുന്നതു് ഇങ്ങിനെ അൎത്ഥം.

ഈ പാരിയാത്ര പൎവ്വതം ഭാരതവൎഷത്തിലെ ഒരു കുലപൎവ്വതമാകുന്നു. 'പാരിയാത്രികം' എന്നു ചിലർ പഠിക്കുന്നു. പാരിപാത്രം എന്നും അപൂൎവ്വം കാണുന്നുണ്ടു്.

പാരിയാനികം-യാത്രക്കുള്ള വണ്ടി.

പാരിരകൻ-സന്ന്യാസി.

പാരിരക്ഷികൻ-മഹൎഷി.

പാരിശം-കല്ലാല്.

പാരിഷദ-വി. സമൂഹത്തോടു ചേൎന്ന.

പാരിഷദൻ-പരിജനം.

പാരിഷദന്മാർ-ശിവാനുചരന്മാർ. പരിഷത്തിങ്കൽ (സഭയിൽ) സാധുക്കൾ (യോഗ്യന്മാർ) എന്നൎത്ഥം.

ഇവർ ചണ്ഡീശ്വരനന്ദിമഹാകാളാദ്ദ്യാദികളാകുന്നു. പാരിഷദ്യന്മാർ, പാൎഷദ്യന്മാർ, പാൎഷദന്മാർ ഇങ്ങിനെയും പാഠം കാണുന്നു.

പാരിഹാരിക-വി. പരിഹരിക്കുന്ന, പിടിക്കുന്ന.

പാരിഹാരികൻ-പു പൂമാല കെട്ടുന്നവൻ. വ. വളയുണ്ടാക്കുന്നവൻ.

പാരിഹാരികീ-ഒരു വക കടങ്കഥ.

പാരിഹാസ്യം-൧. വള. വഴിയാത്രയിൽ ചോരഭയംകൊണ്ടു പരിഹരിക്കപ്പെടുന്നതു്. ൨. പിടിച്ചുപറിപ്പു്.

പാരി-൧. പാൽ കറക്കുന്ന പാത്രം. ൨. ആനയുടെ കാൽ കെട്ടുന്ന കയർ (ചങ്ങല) ൩. തേർ കടയുന്ന ജലപ്പാത്രം.

പാരിചാരം-ഒരു ജലജന്തു.

പാരീണ-വി. നിറവേററുന്ന, മുഴുവനാക്കുന്ന, സാധിക്കുന്ന.

പാരീന്ദ്രൻ-൧. സിംഹം. ൨. പെരുമ്പാമ്പു്.

പാരീരണം-൧. ആമ. ൨. വടി. ൩. ഉപ്പു്.

പാരു-൧. ഏരിക്കു്. ൨. സൂര്യൻ. ൩. അഗ്നി.

പാരുഷ്യം-൧. അപ്രിയവചനം (മുഷിഞ്ഞു പറയുന്ന വാക്കു്) പരുഷത്തിന്റെ ഭാവം=പാരുഷ്യം. മറെറാരു പര്യായം-അതിവാദം. ൨. വാക്പാരുഷ്യം. ൩. ദണ്ഡപാരുഷ്യം. ൪. ക്രൌര്യം. ൫. മാർദ്ദമില്ലായ്ക.

പാരോക്ഷ-വി. എളുപ്പത്തിൽ അറിയാവുന്നതല്ലാത്ത, തെളിവില്ലാത്ത.

പാരോക്ഷ്യം-രഹസ്യം.

പാരോവര്യം-പാരമ്പര്യം.

പാർക്കുന്നു-൧. വസിക്കുന്നു. ൨. താമസിക്കുന്നു. ൩. കാണുന്നു. ൪. വിചാരിക്കുന്നു. ൫. സഹിക്കുന്നു. ൬. ശ്രദ്ധിക്കുന്നു.

പാർജ്ജന്യം - പർജ്ജന്യനെ (ഇന്ദ്രനെ) സംബന്ധിച്ചതു്.

പാർണ്ണ-വി. പർണ്ണത്തെ (ഇലയെ) സംബന്ധിച്ച.

പാർത്തലം-ഭൂമി.

പാർത്ഥക്യം-വേർപാടു്.

പാർത്ഥൻ - പൃഥയുടെ (കുന്തിയുടെ) പുത്രൻ, ധർമ്മപുത്രൻ, ഭീമൻ, അർജ്ജുനൻ.

സഹദേവനും നകുലനും കുന്തിയുടെ പുത്രന്മാരല്ലെങ്കിലും അവരേയും പാർത്ഥന്മാരെന്നു പറയാറുണ്ടു്. പാർത്ഥൻ എന്നു അധികമായി വിളിച്ചുവരുന്നതു് അർജ്ജുനനെയാണു്.

൨. രാജാവു്. ൩. നീർമരുതു്.

പാർത്ഥവം-വലിപ്പം.

പാർത്ഥസാരഥി-കൃഷ്ണൻ.

പാർത്ഥിവ-വി. ൧. ഭൂമിയെ സംബന്ധിച്ച. ൨. ഭൂമിയെ ഭരിക്കുന്ന.

പാർത്ഥിവൻ-൧. രാജാവു്. ൨. ഭൂമിയിൽ നിവസിക്കുന്ന ഒരുവൻ.

പാർത്ഥിവം-ഒരു മൺപാത്രം.

പാർത്ഥിവീ(വി)-൧. സീത. ൨. ലക്ഷ്മി.

പാർത്ഥോനം-കന്നിരാശി.

പാർപ്പു്-൧. വാസം. ൨. താമസം. ൩. വിചാരം ൪. ശ്രദ്ധ. ൫. ഒരുവക മീൻ കൂട്ടം, മത്സ്യക്കുട്ടി.

പാർപ്പരൻ-യമൻ.

പാർപ്പരം-൧. ഒരു കൈയിൽ കൊള്ളുന്ന അരി. ൨. ക്ഷയരോഗം. ൩. ചാമ്പൽ.

പാർപ്പിക്കുന്നു-൧. താമസിപ്പിക്കുന്നു. ൨. വസിപ്പിക്കുന്നു. ൩. ഒളിപ്പിക്കുന്നു. ൪. തടവിലാക്കുന്നു.

പാർമാതു്-ഭൂദേവി.

പാർശ്വന്ത്രിക-വി. ഒട്ടക്കമുള്ള, വീച്ചയുള്ള.

പാർവ്വണം-പർവ്വത്തെ സംബന്ധിച്ച.

പാർവ്വണേന്ദു-പൂർണ്ണചന്ദ്രൻ.

പാർവ്വത-വി. പർവ്വതത്തിൽ നിന്നുണ്ടായ.

പാർവ്വതം-൧. വാലുഴവം. ൨. വാലുള്ള ഉലുവ.

പാർവ്വതീ(തി)-നാ. ശിവന്റെ ഭാൎയ്യ. പർവ്വതത്തിൽ നിന്നുണ്ടായവൾ എന്നൎത്ഥം. ൨. ഇടച്ചി, പശു മേയ്ക്കുന്നവൾ. ൩. ദ്രൗപദി.

പാർവ്വതീനന്ദനൻ-നാ. സുബ്രഹ്മണ്യൻ. ൨. ഗണേശൻ.

പാർവ്വതീശൻ-ശിവൻ.

പാർവ്വതീശുക്ലം-അഭ്രം.

പാർവ്വതേയ-വി. പർവ്വതത്തെ സംബന്ധിച്ച.

പാർവ്വതേയം-അഞ്ജനക്കല്ല്.

പാർവ്വത്യകാരൻ-പ്രവൃത്തിയിൽ കാൎയ്യം വിചാരിക്കുന്നവൻ, ഒരു സർക്കാരുദ്യോഗസ്ഥൻ.

പാർവ്വത്യം-പാർവ്വത്യകാരന്റെ അധികാരം.

പാർശാവ്-മഗധചക്രവർത്തി.

പാർശി-പെൎഷ്യൻഭാഷ.

പാർശ്വകൻ-വഞ്ചകൻ, കള്ളൻ.

പാർശ്വകം-വാരിയെല്ല്.

പാർശ്വഗ-വി. കൂടെ നടക്കുന്ന.

പാർശ്വതഃ-അ. സമീപത്ത്.

പാർശ്വപരിവർത്തനം- വിഷ്ണു തന്റെ ഉറക്കത്തിൽ ഒരു ഭാഗം തിരിഞ്ഞുകിടക്കുന്നതിനെ കൊണ്ടാടുന്ന ഒരു ഉത്സവം.

പാർശ്വഭാഗം - മനുഷ്യരുടെയും മററും കൈകൾക്കു താഴെയുള്ള ശരീരഭാഗം; ആറാംവാരി, വിലാപ്പുറം.

പാർശ്വം-നാ. വിലാപ്പുറം. ൨. പക്ഷം. ൩. ഭാഗം. ൪. വഞ്ചന ൫. സമീപം.

പാർശ്വവർത്തി-വി സമീപത്തിരിക്കുന്ന, അടുക്കൽ നില്ക്കുന്ന. (ഈ ശബ്ദം നകാരാന്തമാണ്; സ്ത്രീലിംഗം- പാർശ്വവർത്തിനി.)

പാർശ്വസ്ഥ-വി. സമീപത്തു നില്ക്കുകയോ ഇരിക്കയോ ചെയ്യുന്ന.

പാർശ്വസ്ഥലം-നാ. പാർശ്വഭാഗം. ൨. സമീപത്തുള്ള സ്ഥലം.

പാർശ്വാസ്ഥി-വാരിയെല്ല്.

പാർശ്വിക-വി. പാർശ്വത്തോടു സംബന്ധിച്ച.

പാർശ്വികൻ-നാ. ക്ഷുദ്രക്കാരൻ. ൨. കൂട്ടുകാരൻ.

പാർഷതൻ-നാ. പാഞ്ചാലരാജാവ്, ദ്രുപദൻ. ൨. ധൃഷ്ടദ്യുമ്നൻ.

പാർഷതീ(തി)- നാ. പാഞ്ചാലപുത്രി, പാഞ്ചാലി. ൨. ദുർഗ്ഗ.

പാർഷദൻ-നാ. സഭയിൽ ഒരുവൻ ൨. ശിവന്റെ ഭൂതങ്ങളിൽ ഒരുവൻ.

പാർഷ്ണി-നാ. കുതികാൽ. ൨. പിൻപട. ൩. പുറം.

പാർഷ്ണിഗ്രാഹൻ-നാ പിൻപടയെ ഭരിക്കുന്നവൻ. ൨. പിൻപടയിൽ ശത്രു. ശത്രുവിനോടു യുദ്ധത്തിനായി ഒരു രാജാവ് ഒരുമ്പെടുമ്പോൾ ആ അവസരം നോക്കി പിറകേ കൂടിക്കടന്നു ജയിപ്പാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്ന രാജാവിന്റെ രാജ്യം അടക്കുവാൻ നോക്കുന്ന രാജാവിന്റെ പേരാത്രേ പാർഷ്ണിഗ്രാഹൻ. നേരിട്ടു യുദ്ധത്തിനു ഇയാൾക്കു ധൈൎയ്യമില്ല. തക്കംനോക്കി ചതിക്കുന്നവനാകുന്നു. ഒരു രാജാവ് യുദ്ധത്തിനു പോകുമ്പോൾ പിറകേനിന്നു സഹായിക്കുന്ന രാജാവ് എന്നും അഭിപ്രായം കാണുന്നു. പിൻഭാഗത്തെ ഗ്രഹിക്കുന്നവൻ എന്നൎത്ഥം.

പാർസി-പെൎഷ്യൻഭാഷ.

പാല-വി. രക്ഷിക്കുന്ന.

പാല-നാ. ഒരു വൃക്ഷം. ൨. ബോട്ട്.

പാലക-വി. പാലിക്കുന്ന, രക്ഷിക്കുന്ന.

പാലകൻ-നാ. രക്ഷിക്കുന്നവൻ. ൨. കുതിരക്കാരൻ.

പാലകാ-കൊടുവേലി.

പാലകാപ്യൻ-പു. ഒരു മഹർഷി. വ. ധന്വന്തരമൂർത്തി.

കാരണുവിന്റെ പുത്രനായ ഒരു ഋഷിയാണ്. പാലകാപ്യൻ ഒരു വൈദ്യപുസ്തകം (ഗജശാസ്ത്രം) ഉണ്ടാക്കീട്ടുണ്ട്. ധന്വന്തരിയുടെ ഒരു അവതാരമാണു പോലും.

പാലകാപ്യം-ഗജശാസ്ത്രം.

പാലകീ-കസ്തൂരകം.

പാലക്കാട്-ഒരു ദേശം. മലബാറിലുള്ള ഒരു താലൂക്ക്.

പാലക്കാട്ടുശേരി-ഒരു നഗരം.

പാലക്കാമോതിരം-പെൺകുട്ടികളുടെ കഴുത്തിൽ കെട്ടുന്ന ഒരാഭരണം.

പാലക്യം-ചെഞ്ചീര.

പാലക്യാ-പു. കസ്തൂരകം. വ. ചെഞ്ചീര.

പാലങ്കാ-പു ഈന്തിൽ. വ. ചെഞ്ചീര. ന. പരുന്ത്.

പാലങ്കീ-പു. കസ്തൂരകം. വ. ചെഞ്ചീര.

പാലങ്ക്യാ-പു. കസ്തൂരകം. വ. ചെഞ്ചീര.

പാലഘ്ന-കൂൺ.

പാലഘ്നം-കുടപ്പുല്ല്.

ഇതു് ജലത്തിലുണ്ടാകുന്നു. വയമ്പിന്റെ ഇലപോലെയുള്ള ഇല കാണും.

പാലട-പു. ഒരു ഭക്ഷണസാധനം. വ. പാലും തൈരും [illegible]കുമ്പോൾ അടയ്ക്കുന്ന ഒരു പലക.

പാലൻ-പു. രക്ഷിക്കുന്നവൻ. വ. രാജാവ്.

പാലനം-രക്ഷ.

പാലനികാ-പു. ബ്രാഹ്മി. വ. കൽക്കത്തൽ.

പാലം-പു. ആറ്, തോട് മുതലായവയിൽ കരകടക്കുന്നതിനു കല്ല്, മരം മുതലായവകൊണ്ടു പണിതുണ്ടാക്കിയതു്. വ. മൂക്കിന്റെ പാലം. ന. കിണററിന്റെ വക്കോടുചേർത്തിടുന്ന തടി അല്ലെങ്കിൽ കല്ല്.

പാലംഭോരാശി-പാല്ക്കടൽ.

പാലറ-പാൽപ്പുര.

പാലാശ-വി. പു. പച്ചനിറമുള്ള. വ. പ്ലാശുവൃക്ഷത്തെ സംബന്ധിച്ച.

പാലാശം-പച്ചില.

പാലാശം-പു. പച്ചനിറം. പലാശത്തിന്റെ (പച്ചിലയുടെ) നിറംപോലെയുള്ള നിറം എന്നർത്ഥം. വ. പ്ലാശുവൃക്ഷത്തെ സംബന്ധിച്ചതു്.

പാലാഴി-പാൽക്കടൽ.

പാലാഴിമഥനം-പാൽക്കടൽ മഥനം. (അമൃതമഥനം എന്നതു നോക്കുക.)

പാലാഴിമാതു്-ലക്ഷ്മീദേവി.

പാലി-സംസ്കൃതത്തിന്റെ ഒരു തത്ഭവഭാഷ, ബുദ്ധമതക്കാരുടെ ഒരു വൈദികഭാഷ.

ദാർശനിക കാലത്തിൽ ഉത്തരഹിന്ദുസ്ഥാനിൽ ആര്യന്മാർക്കും അനാര്യന്മാർക്കും പൊതുവിലുണ്ടായിരുന്ന ഒരു വ്യവഹാരഭാഷ. പിന്നെ പാലിയിൽ നിന്നു മഹാരാഷ്ട്രി, സൌരസേനി, പൈശാചി, മാഗധി മുതലായ പ്രാകൃതഭാഷകൾ ഉണ്ടാകയും ഒടുവിൽ ആ പ്രാകൃതഭാഷകൾ അനേകങ്ങളായി പിരിഞ്ഞു പഞ്ചാബി, ഹിന്ദി, ബംഗാളി, മഹാരാഷ്ട്രം, ഗുജറാത്തി, ഉർദ്ദു ഉറിയ മുതലായ ഉപഭാഷകളായി തീരുകയും ചെയ്തു.

പാലി, പാലീ-പു. വ[illegible]. വ. മൂർച്ചയുള്ളവശം. ന. അതിർത്തി. ര. ചുറ്റളവ്.

പാലിക-പു. ആയുധത്തിന്റെ വായ്ത്തല. വ. ഒരുമാതിരി തവി. ന. ഒരു മാതിരി ചെറിയ പാത്രം.

പാലിക്കുന്നു-രക്ഷിക്കുന്നു.

പാലിത-വി. രക്ഷിക്കപ്പെട്ട.

പാലിത-ഒരു വൃക്ഷം.

പാലിത്യം-വാൎദ്ധക്യം കൊണ്ടുള്ള നര.

പാലിന്ദം-കുന്തുരുക്കം.

പാലിന്ദീ-സ്ത്രീ. നാല്ക്കോല്പ്പക്കൊന്ന. വ. കരിന്തുവര. ന. തുമ്പ.

പാലിനി-സ്ത്രീ. നാൽക്കോല്പ്പക്കൊന്ന. വ. കരിന്തുവര.

പാലീയം - തകരം എന്ന അങ്ങാടിമരുന്ന്.

പാലുണ്ണി-ദേഹത്തിലുണ്ടാകുന്ന ഒരുവക കുരു.

പാലുള്ളി-ഒരുവക വലിയ വെള്ളുള്ളി.

പാലുള്ളി പിത്തത്തിനും രക്തദോഷത്തിനും നന്ന്. രുചികരമാണ്. ഇതു മറ്റെ വെള്ളുള്ളിയേക്കാൾ വളരെ വെളുത്തതും കാഴ്ചക്കു ഭംഗിയുള്ളതുമാകുന്നു. സം-ക്ഷീരപലാണ്ഡു.

പാലുഴവം-ഒരു മരുന്ന്.

പാലൂരി-ഒരുവക വസൂരിദീനം.

ഫല്വ-ൽ ഒന്നാണ്. പതിനെട്ടാം ദിവസം കുളിപ്പിക്കാം.

പാലേറി-സ്ത്രീ. ഒരുവക കാട്ടുവാസിജനം. വ. കടത്തുരാജാവിന്റെ കൊട്ടാരം.

പാലൈനിലം-ജലവും തണലും ഇല്ലാത്ത ഉഷ്ണമേറിയ നിലം.

പാൽ-സ്ത്രീ. മുലയിൽ നിന്നു പിഴിഞ്ഞെടുക്കുന്ന വിശേഷമായ വെളുത്ത സാധനം. വ. തേങ്ങ ചുരകി പിഴിഞ്ഞെടുക്കുന്ന സാധനം. ന. വൃക്ഷങ്ങളുടെ കറ. ർ. മഞ്ഞൾ ചതച്ചു പിഴിഞ്ഞ വെള്ളം. ഇ. പശുവിൻപാലും മററും.

പശുവിൻപാൽ- വാതം, പിത്തം, പുരാണജ്വരം, ഉന്മാദം തുടങ്ങിയുള്ള മാനസരോഗങ്ങളേയും മൂൎച്ഛ, ചുഴൽച്ച, ചുട്ടുനീറൽ, ഗ്രഹണി, തണ്ണീർദാഹം, ശൂലം, അതിസാരം, ക്ഷയം, അൎശസ്സ്, യോനിരോഗം, ഗുല്മം, മഹോദരം, ഗൎഭസ്രാവം മുതലായവയേയും ശമിപ്പിക്കും. ആയുസ്സ്, ബുദ്ധി, ധാതുക്കൾ, കഫം, ബലം ഇവയെ വൎദ്ധിപ്പിക്കും ദേഹത്തെ തടിപ്പിക്കും. മലത്തിനു അയവു വരുത്തും. യൌവനത്തെ നിലനിൎത്തും. മുറിവിനെ കൂട്ടിപ്പിടിപ്പിക്കും. എല്ലാം ശരീരങ്ങൾക്കും ചേരുന്നതും ജീവനമായിട്ടുള്ളതുമാകുന്നു. കുട്ടികൾക്കും വൃദ്ധന്മാൎക്കും അടി വെട്ടു മുതലായവകൊണ്ടു ക്ഷീണം ഭവിച്ചവൎക്കും വിശപ്പുകൊണ്ടും മൈഥുനം കൊണ്ടും തളൎന്നവൎക്കും വളരെ നല്ലതു്. ജര, പലിതം മുതലായവയെ നശിപ്പിക്കും. വിരേചിപ്പിക്ക, ഛർദ്ദിപ്പിക്ക, വസ്തിപിടിക്ക ഈ കാൎയ്യങ്ങളിൽ ഒരുപോലെ ഉപയോഗിക്കാം. ജീവനീയങ്ങളിൽ വച്ചു ശ്രേഷ്ഠമാണ്. പാൽ കറന്നു കാച്ചാതെയിരുന്നാൽ ആറുനാഴികക്കുമേൽ ഗുണം ഇല്ലാതാകും. പാൽ പുളിയുള്ള എല്ലാം പദാൎത്ഥങ്ങളോടൊന്നിച്ചും ഉപ്പിനോടൊരുമിച്ചും ഉപയോഗിക്കരുതു്. വിരുദ്ധമാണ്. പാലുകുടിച്ചതിന്റെ ശേഷം പുളിയുള്ള പഴം തിന്നുന്നതും നന്നല്ല. കമ്പളങ്ങ ചുരക്ക മുതലായ വല്ലീഫലങ്ങൾ കുണ മുളങ്കുമ്പ് അമ്പഴങ്ങ മുതലായ പുളിയധികമുള്ള ഫലങ്ങൾ എള്ളിൻപിണ്ണാക്ക് മുതിര എന്നു മുതിര അരിപ്പൊടി വററലുകൾ മദ്യം മത്സ്യം പന്നിമാംസം ഇവയോരോന്നിനോടൊരുമിച്ചും കഴിക്കുന്നതും വിരുദ്ധമാണ്. പാൽ സേവിച്ചുണ്ടാകുന്ന അജീൎണ്ണത്തിങ്കൽ പഞ്ചസാരയോ ചുക്കുവെള്ളമോ രണ്ടും കൂടിയോ സേവിക്ക.

പശുവിൻപാലിനു പൎയ്യായങ്ങൾ - ദുഗ്ദ്ധം, ക്ഷീരം, പയസ്സ്.

പാലിലെ വെള്ളം.

ഒരു പരീക്ഷണം.

പാലിൽ വെള്ളം കൂട്ടീട്ടുണ്ടോ എന്നറിയാൻ ദുഗ്ദ്ധശോധിനി ഉപയോഗിക്കയാണല്ലോ പതിവ്. എന്നാൽ അതിലും എളുപ്പത്തിൽ വേറെ ഒരു സൂത്രമുണ്ട്. സാധാരണ തുന്നുന്ന തരത്തിലുള്ള ഒരു സൂചിയെടുത്തു പാലിൽ മുക്കി നേരെ (കുത്തനേ) പൊന്തിയ്ക്കുക. തനിച്ച പാലാണെങ്കിൽ സൂചിയുടെ അഗ്രത്തിൽ പാൽ അല്പം തങ്ങിനില്ക്കുന്നതു കാണാം. കൂട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ഒരു ലേശവും അതിൽ നില്ക്കയില്ല. "ധന്വന്തരി."

പാല്ക്കഞ്ഞി - പാൽ ചേൎത്തുണ്ടാക്കിയ കഞ്ഞി.

പാല്ക്കടൽ-പാൽ സമുദ്രം.

പാല്ക്കലം, പാക്കലം-പാലു കാച്ചുന്ന പാത്രം.

പാൽക്കളി-ചന്ദ്രിക.

പാല്ക്കാരൻ-പു. പാൽ കറക്കുന്നവൻ. ൨. പാൽ വില്ക്കുന്നവൻ.

പാൽക്കാരി-പാൽ കറക്കയും മററും ചെയ്യുന്നവൾ.

പാല്ക്കുരു, പാക്കുരു-പു. പാലുണ്ണി. ൨. കുട്ടികളുടെ ദേഹത്തിലുണ്ടാകുന്ന ഒരു മാതിരി കുരു.

പാല്ക്കുരുമ്പ-ഒരുവക മരുന്നുവള്ളി. പൎയ്യായങ്ങൾ-മോരടം, കീൎണ്ണപുഷ്പം, പീലുപത്രം, മധുസ്രവം, ഘനമൂലം, ദീൎഘമൂലം, പുരുഷം, ക്ഷീരമോരടം.

പാല്ക്കുരുമ്പ-കഫം, പിത്തം ചുട്ടുനീറൽ, അരുചി, ജ്വരം, തണ്ണീർദാഹം ഇവക്കു നന്ന്. ബലത്തെ വൎദ്ധിപ്പിക്കും. പെരുംകുരുമ്പയെക്കാൾ അധികം പാലുണ്ട്. മന്ത്രവാദം സംബന്ധിച്ചു അഭിചരണ വിധി, വശ്യവിധി, വേഷംമാററം തുടങ്ങിയുള്ള ഏതാനും ക്ഷുദ്രപ്രയോഗങ്ങളിൽ പാൽക്കുരുമ്പയെ പുരുഷനായിട്ടും പെരുംകുരുമ്പയെ സ്ത്രീയായിട്ടും സങ്കല്പിച്ചു അനേകം കൎമ്മങ്ങൾ വിധിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു. രണ്ടിൻേറയും വിത്തുകൾ മുളപ്പിച്ചുണ്ടാക്കി അതിലേ ചില ദേവതകൾ കൊണ്ടു ദേവതാബാധനിവൃത്തി മുതലായി അനേകം കാൎയ്യങ്ങൾ സാധിക്കും. ഏതായാലും ഇതു ഒരു ദിവ്യൌഷധമെന്നതിനു സംശയമില്ല.

പാല്ക്കുററി-പാൽ കറക്കുന്ന പാത്രം.

പാല്ക്കുഴ, പാക്കുഴ-പാൽകറക്കുന്ന പാത്രം.

പാല്ക്കുഴമ്പ്-പാൽ കുറുക്കി കുഴമ്പാക്കിയത്.

പാല്ഗന്ധകം-ഒരുവക ഗന്ധകം.

പാല്ഗരുഡപ്പച്ച- വിഷചികിത്സക്കുള്ള ഒരു കല്ല്.

പാല്ച്ചിറാക്, പാച്ചിറാക് - ഒരു മത്സ്യം.

പാല്ച്ചുണങ്ങ്, പാച്ചുണങ്ങ്-വെളുത്ത ചുണങ്ങ്.

പാല്ച്ചുയത്തി-ഒരു മരുന്നുചെടി.

പാല്ച്ചുണ്ട, പാച്ചുണ്ട - വെളുത്ത ചുണ്ട.

പാല്ച്ചുര, പാച്ചുര-ഒരുവക വള്ളി.

പിത്തകഫങ്ങളെ ശമിപ്പിക്കും. വാതത്തേയും ബലത്തേയും അധികമാക്കും. ധാതുപുഷ്ടിയെ ചെയ്യും. രുചികരമാണ്, മലത്തെ ഇളക്കും. ഇതിൻെറ കായ് പാലുപോലെ വെളുത്തിരിക്കുന്നതിനാൽ പാൽച്ചുര എന്നു പേരുണ്ടായി. സംസ്കൃതം തുമ്പുരു. ഇംഗ്ലീഷിൽ White gourd വൈററ് ഗോർഡ്.

പാല്ച്ചോറ്, പാച്ചോറ്-പാൽ ചേൎത്തുവെച്ചുണ്ടാക്കിയ ഒരു ചോറ്.

പാല്ച്ചോററി, പാച്ചോററി - ഒരു വൃക്ഷം.

പാല്തുത്ഥം - ഒരുവക മരുന്ന്.

പാല്തുത്ത - പാൽക്കുടം.

പാല്പശു - കറക്കുന്ന പശു.

പാല്പാട - പാലിന്റെ പാട.

വാതം പിത്തം രക്തദോഷം ഇവക്കു നന്ന്. ദേഹത്തെ തടിപ്പിക്കും. കഫത്തെയും ബലത്തെയും ധാതുക്കളേയും വർദ്ധിപ്പിക്കും. ഈവക ഗുണങ്ങൾ അധികവും പശുവിൻപാലിന്റെ പാടക്കാണ്. സം-സന്താനികാ. ഇം-Cream, Skin of milk സ്ക്രീം, സ്കിൻഓഫ് മിൽക്.

പാല്പായസം - പാലിൽ അരിയിട്ടു വേവിച്ചുണ്ടാക്കിയ പായസം. പര്യായങ്ങൾ - ക്ഷീരാന്നം, പരമാന്നം.

പാല്പുര - പാലു സൂക്ഷിക്കുന്ന മുറി.

പാല്പൊടി - പാലു കുറുക്കി പൊടിയാക്കിയതു്.

പാല്മരം - പാലുള്ള മരം.

പാല്മുതക്ക് - വെൺമുതക്ക എന്ന പച്ചമരുന്ന്. പര്യായങ്ങൾ - ക്ഷീരവിദാരീ, മഹാശ്വേതാ, ഋക്ഷഗന്ധികാ.

വാതം പിത്തം രക്തദോഷം പ്രമേയം ഭ്രമം മുതലായവക്കു നന്ന്. മുതക്കും പാൽമുതക്കും പാലുള്ളവ തന്നെ. പക്ഷെ മുതക്കിനു കുറച്ചു പാലേ കാണൂ. ത-വെളുത്തയിരളി.

പാല്വള്ളി - ഒരു പച്ചമരുന്ന്.

പാല്വെള്ളി - കറയില്ലാത്ത വെള്ളി.

പാല്വാ - പുള്ളിക്കരുക്കൾകൊണ്ടുള്ള ഒരു മാതിരി കളി.

പാവ് - പു. ഒരങ്ങാടിമരുന്ന്. ൧. നേർത്ത വസ്ത്രം. ൨. നൂൽ ചുറ്റുന്ന റാട്ട്. ൩. ആനയെ ഇണക്കുന്ന ഒരുപായം, കാൽകൊണ്ടു ആനക്കാരൻ നൽകുന്ന ആജ്ഞ. ൪. ശർക്കര ഉരുക്കിയതു്. ൫. മാർ (ഒരാളവ് = രണ്ടുകൈയും നേരെ നീട്ടിയാലുള്ള നീളം).

പാവ - കല്ല് മരം ലോഹം മുതലായവ കൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ രൂപം.

വസ്ത്രം, ആനക്കൊമ്പ് മുതലായതു കൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ പാവക്കു 'പാഞ്ചാലികാ,' 'പുത്രികാ' എന്നു പറയപ്പെടുന്നു.

പാവക - വി. ശുദ്ധിവരുത്തുന്ന.

പാവക - പരിശുദ്ധം.

പാവകൻ - പു. അഗ്നി. ശുദ്ധമാക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം. ൧. കൊടുവേലി. ൨. ചേരുവൃക്ഷം. ൩. വിഴാൽവൃക്ഷം. ൪. സന്യാസി. ൫. വരുണൻ.

പാവകം - പു. കരങ്ങ്. ൧. കയ്യുംപ്. ൨. വിഴാൽ. ൩. ചേരുമരം. ൪. മുഞ്ഞ. ൫. കൊടുവേലി. ൬. മൂന്ന് എന്ന അക്കം.

പാവകളി - പാവയെക്കൊണ്ടു കളിപ്പിക്കൽ.

പാവകാത്മജൻ - കാർത്തികേയൻ.

പാവകീ - പു. അഗ്നിയുടെ ഭാര്യ. ൧. സരസ്വതി.

പാവട്ട - പു. ഒരു വൃക്ഷം. ൧. ഒരു ചെടി.

പാവട്ടച്ചെടിയുടെ കായ്കൊണ്ടു കുട്ടികൾ വെടിവെയ്ക്കാറുണ്ട്. അച്ചുകമ്പും കഴലുമാണ് ഇതിനുപയോഗം.

പാവട്ടി - തഴകൊണ്ടു നെയ്തുണ്ടാക്കിയ പാത്രം.

പാവന - വി. ശുദ്ധമുള്ള.

പാവനധ്വനി - ശംഖ്.

പാവനൻ - പു. പരിശുദ്ധൻ. ൧. വേദവ്യാസൻ. ൨. അഗ്നി. ൩. വിഷ്ണു.

പാവനം - പു. ശുദ്ധീകരണം, പരിശുദ്ധം. ൧. ജലം. ൨. പ്രായശ്ചിത്തം. ൩. ചാണകം. ൪. രുദ്രാക്ഷം. ൫. കൊട്ടം. ൬.

കൊട്ടാവലി, വ്യ. മഞ്ഞക്കരേഴ്സാന്നി. ൻ, അറബിക്കസ്തൂരക്കം.

പാവനീ(നി)-ഫ. പശു. ൨. തുളസി. ൩. ഗംഗാനദി. ൪. കടുക്ക.

പാവം-മൃദുസ്വഭാവമുള്ളവൻ(ൾ)

പാവലപ്പൂല-ഒരുവക മുളക്.

പാവൽ-ഫ. ഒരുവക കൈപ്പുള്ള കറിസാധനവള്ളി. പര്യായങ്ങൾ-കാരവേല്ലം, കഠില്ലകം, സുഷവി.

പാവൽ വല്യതു്-കഫം പിത്തം പ്രമേഹം പാണ്ഡു അരുചി രക്തദോഷം കുഷ്ഠം കാമല കൃമി ഇവകളെനശി. അഗ്നിയെ വൎദ്ധിപ്പിക്കും. മലത്തെ ഇളക്കും. ൩-കൊമ്പപ്പാകൽ. ഇം-Hairy mordica. ഹെറീമോർഡിക. ചെറുപാവക്ക എന്നും പെരുമ്പാവക്ക എന്നും രണ്ടുതരമുണ്ടു്. അതു കൂടാതെ കായ്ക്കാത്തതായ ഒരുവക പാവൽ കൂടിയുണ്ടെന്നും കാണുന്നു.

പാവാട-ഫ പെൺകുട്ടികൾ അരമുതൽ കാൽവരെ ധരിക്കുന്ന ഉടുപ്പ്. ൨. രാജാക്കന്മാരും മററും വരുമ്പോൾ ബഹുമാനസൂചകമായി വഴിയിൽ വിരിക്കുന്ന വസ്ത്രം. ൩. വിരിക്കാ ഉപയോഗിക്കുന്ന ഒരുവക തുണി.

പാവാണി-പട്ടികയാണി.

പാവാൻ-ആനക്കാരൻ.

പാവാററി-നെയിത്തുകാർ പാവിടുന്ന നൂൽ നിരത്തുന്ന ഒരു വസ്തു, നിരപ്പൻ.

പാവാററുന്നു-നെയിത്തുകാർ പാവിടുന്ന നൂൽ നിരത്തുന്നു.

പാവിടുന്നു-മുണ്ടു നെയ്യുവാൻ വഴിയാകും വണ്ണം നൂലിടുന്നു.

പാവിത-വി. ശുദ്ധമാക്കപ്പെട്ട.

'മാനസംതെളിഞ്ഞതി
പാവിതനായുള്ളവൻ'
(ഭാഗവതം)

പാവുപലക-നൂൽ നൂല്ക്കുന്നവർ ഉപയോഗിക്കുന്ന ഒരു പലക.

പാവുമുണ്ടു്-ഒരുമാതിരി നേർത്ത വസ്ത്രം.

പാവേട-ഒരു വൈദ്യഗ്രന്ഥം.

പാവേടാവൈദ്യക്കാരൻ-നല്ല വൈദ്യൻ.

പാവോട്ടുന്നു-മുണ്ടു നെയ്യുന്നതിനു നല്ല വണ്ണം നൂലിടുന്നു.

പാശ- അ. പദങ്ങളുടെ അവസാനത്തിൽ ചേരുമ്പോൾ മുൻ പദാൎത്ഥത്തിന്റെ ഗുണത്തെ ഇല്ലാതാക്കുന്ന അൎത്ഥം ഉണ്ടാക്കുന്നു. ഉ-ം ഭിഷക്പാശൻ=നടിച്ചു നടക്കുന്ന വൈദ്യൻ.

പാശകൻ-ചെറുക്കൻ.

പാശകം-പകിട, ചുക്കിണി. ബന്ധിക്കുന്നതു എന്നൎത്ഥം.

പാശധരൻ-വരുണൻ.

പാശനം-കുരുക്ക്.

പാശപാണി-വരുണൻ.

പാശബന്ധം-കയറുകൊണ്ടുള്ള കെട്ട്, ഊരാംചുളുക്ക്, കണി, വല മുതലായതു്.

പാശഭൃത്ത്-വരുണൻ.

പാശം-ഫ. കയറ്. ൨. കണി. ൩. ബന്ധം. ൪. സമൂഹം. ഉ-ം കേശപാശം. കേശാനാംസമൂഹഃ=കേശപാശഃ

'കേശപാശധൃതപിഞ്ഛികാവിതതി
സഞ്ചലന്മകരകുണ്ഡലം'
(നാരായണീയം)

൫. അളവ്, സംഖ്യ

പാശഹസ്തൻ-വരുണൻ.

പാശായുധൻ-വരുണൻ.

പാശാർ-പാശി, പായൽക്കൂട്ടം.

പാശി-ഫ. പൈതങ്ങളുടെ കഴുത്തിൽ കെട്ടുന്ന ഒരു മാതിരി പളുങ്ക്. ൨. പായൽ.

പാശികൻ-പക്ഷികളെ പിടിക്കുന്നവൻ

പാശിത-വി. കെട്ടപ്പെട്ട.

പാശീ-പു. വരുണൻ, പാശം ആയുധമായുള്ളവൻ. ൨. വേട്ടക്കാരൻ, പക്ഷി പിടിക്കുന്നവൻ. ൩. യമൻ.

പാശുപതൻ-ശിവഭക്തൻ.

പാശുപതം-പു. ശിവന്റെ ഒരസ്ത്രം. പശുപതി കൊടുത്ത അസ്ത്രമാകയാൽ ഈ പേർവന്നു. ൨. വെള്ളെരിക്ക്. ൩. താർതാവൽ. ൪. കൊക്കമന്ദാരം. പശുപതിക്ക ഇഷ്ടമായിട്ടുള്ളതു് എന്നർത്ഥം.

പാശുപതാസ്ത്രം-ശിവന്റെ ഒരമ്പ്, ശിവൻ അൎജ്ജുനനു കൊടുത്ത അസ്ത്രം.

പാശുപതി-പു. ശിവന്റെ ഒരു ഭൃത്യൻ. ൨. വെള്ളെരിക്ക്.

പാശുപാല്യം-പശുരക്ഷ.

പാശുബന്ധകം-ഒരു യാഗം.

പാശ്ചാത്യ-വി. പു. പടിഞ്ഞാറുള്ള. ൨. പിൻപുള്ള. ൩. ഒടുക്കത്തെ ൪. ഒടുവിലുള്ള. ൫. ഒടുവിലുണ്ടായ.

പാശ്ചാത്യം എന്നതിനു 'പിന്നെ ഉണ്ടായതു്' എന്നു ശബ്ദാർത്ഥം.

പാശ്ചാത്യന്മാർ-പടിഞ്ഞാറെ ദിക്കിലുള്ളവർ, യൂറോപ്യന്മാർ.

പാശ്യാ-കയർക്കൂട്ടം, പാശസമൂഹം.

പാഷണ്ഡകൻ, പാഷണ്ഡീ, പാഖണ്ഡികൻ-മതവിരോധി. (പാഷണ്ഡന്മാർ എന്നതു നോക്കുക).

പാഷണ്ഡന്മാർ-വൈദിക ധർമ്മത്തിനു വിരുദ്ധമായ ആചാരാദികളോടുകൂടിയ ബൌദ്ധക്ഷപണകാദികൾ, പാപത്തെ ദാനം ചെയ്യുന്നവർ എന്നു ശബ്ദാർത്ഥം.

പാഷണ്ഡാ-മതവിശ്വാസമില്ലാത്തമട്ടു്, മതവിരുദ്ധമായ അഭിപ്രായഗതി.

പാഷണ്ഡി-പാഷണ്ഡ(ക)ൻ.

പാഷണ്ഡിമതം-ബ്രാഹ്മണരുടെ വേദത്തിനു വിപരീതമായ മതം.

പാഷാണകേതകീ-കററവാഴ.

പാഷാണദാരണം-കല്ലുളി, മഴു, കല്ലു പൊളിക്കുന്ന പാര. കല്ലു പിളക്കുന്നതു് എന്നർത്ഥം.

പാഷാണഭേദീ-ആലിപക്കല്ലൂർവഞ്ചി.

പാഷാണഹൃദയ-വി. കല്ലിനു തുല്യമായ കഠിന ഹൃദയമുള്ള.

പാഷാണം-പു. കല്ല്, പാറ. പൊടിക്കപ്പെടുന്നതു് എന്നർത്ഥം.

പാഷം=അന്യനെ ഉപദ്രവിക്കുന്നതു്. അണം=ശബ്ദിക്കുന്നതു്. ഉപദ്രവിക്കുന്നതും ശബ്ദിക്കുന്നതും എന്നർത്ഥം. കവണയിൽ കല്ലിട്ടെറിയുന്നതു് ഈ അർത്ഥത്തെ ശരിപ്പെടുത്തും. മററു വസ്തുക്കളെ പൊടിക്കുന്നതു എന്നുള്ള അർത്ഥത്തിനാണ് പ്രാധാന്യം.

൨. ഒരുവക വിഷമുള്ള മരുന്നു്, എലിപ്പാഷാണം മുതലായതു്.

പാഷാണീ-സ്ത്രീ. തൂക്കുന്നതിനുപയോഗിക്കുന്ന കൽത്തൂണ്. ൨. കന്തം, വേൽ, ഉടക്കളി.

പാള-കവുങ്ങിന്റെ പോള.

പാളത്താറു്-തററുടുപ്പു്, സോമൻകെട്ടുക.

പാളം-ഇരിമ്പുതല്ലി നീട്ടിയതു്.

പാളയക്കാർ-പട്ടാളശ്ശിപായിമാർ.

പാളയം-പു. പട്ടാളക്കാരുടെ കൂട്ടം, സൈന്യം. ൨. നഗരം. ൩. കൂടാരം. ൪. പടവീടു്. ൫. പട്ടാളം കിടക്കുന്നസ്ഥലം.

പാളൽ-തെന്നൽ, തെറിപ്പു്.

പാളാൻ (പളുങ്ങി)-ഒരു പക്ഷി. (പള്ളാൻപളുങ്ങി).

പാളി-പു. വസ്ത്രം മുതലായതിന്റെ ഒരു പങ്ക്. ൨. കൂട്ടം. ൩. വരി. ൪. മൂച്ച്. ൫. മുന. വാളിന്റെയും മററും മുന. ഉമസ്ഥനെ പാലിക്കുന്നതു് എന്നർത്ഥം.

ആ. അതിര്. ൭. അടയാളം. വൃ. പെൻ. ൻ. കോണ്. ൧൦. മീശയുള്ള സ്ത്രീ. ൧൧. മേൽക്കാത്. ൧൨. ചിറ.

പാളിക-കതകിൻെറ മടക്ക്.

പാളിന്ദി-നാല്പുറവും രക്ഷിക്കുന്നത് എന്നർത്ഥം. (പാഠഭേദങ്ങൾ-പാളിന്ധീ, പാലിന്ദീ.)

പാളിപ്പ്-തെന്നിപ്പ്, തെറിപ്പ്, പ്രകാശം, ചലനം.

പാളുന്നു-തെന്നുന്നു, തെറിക്കുന്നു, പ്രകാശിക്കുന്നു, ചലിക്കുന്നു. (സ. ക്രി. പാളിക്കുന്നു)

പാഴമ-പാഴായ്മ, കുസൃതി

'പാഴമയേറുന്ന പൈതൽക്കെന്നാൽ'

(കൃഷ്ണഗാഥ)

പാഴ്-വി. ൧. വെറുതെ. ൨. തരിശായുള്ള. ൩. ഉപകാരമില്ലാത്ത.

പാഴ്-പഴുത്, ഇട.

പാഴൻ-വി. പ്രയോജനമില്ലാത്ത. ഉ-ം, പാഴൻപറമ്പ്.

പാഴൻ-൧. ദുഷ്ടൻ, ദുർബ്ബുദ്ധി.

'പാഴനറിയാതെചെയ്തുപോയിട്ടതു്'

(ഭാഗവതം)

'പാരാതെപാഞ്ഞുതുടങ്ങിനാൻപിന്നാലെ
പാരമപ്പാഴനാംപാരിലെങ്ങും'

(കൃഷ്ണഗാഥ)

൨. ഉപകാരമില്ലാത്തവൻ, വകയ്ക്കുകൊള്ളാത്തവൻ. (സ്ത്രീ-പാഴി.)

പാഴാകുന്നു-വെറുതെയാകുന്നു. (സ. ക്രി. പാഴാക്കുന്നു)

പാഴാപാട്-കൊള്ളരുതാത്ത സ്ഥിതി. പ്രയോജനമില്ലാത്തമട്ട്.

പാഴാപാടിച്ചി-ദുഃഖത്താൽ പെട്ടവളും ആരും സഹായമില്ലാത്തവളുമായവൾ.

പാഴായ്മ-പാഴായുള്ള സ്ഥിതി.

'പാരിച്ചുനിന്നുള്ളപാഴായ്മചെയ്കയാൽ
പാശത്തെക്കൊണ്ടുപിടിച്ചുകെട്ടി'

(കൃഷ്ണഗാഥ)

പാഴിയാരം-ഏറപ്പാളിയുടെ പാട്ട്.

പാഴി-വകയ്ക്കുകൊള്ളാത്തവൾ.

'ധൃഷ്ടയായ്നിന്നുള്ളപാഴി'

(കൃഷ്ണഗാഥ)

പാഴിൽ-അ. വെറുതെ.

പാഴിടി-൧. ഒരു ദോഷവും വരുത്താത്ത ഉച്ചത്തിലുള്ള ഇടി.

'പാഴിടിപൂണമക്കാർമുകിൽ'

(കൃഷ്ണഗാഥ)

൨. കാര്യഗുണം ഇല്ലാത്ത വെറുംശബ്ദം.

പാഴെ-അ. വെറുതെ.

പാഴ്ച്ചെലവ്-വെറുതെയുള്ളചെലവ്

പാഴ്നിലം-കൃഷിചെയ്യപ്പെടാത്ത ഭൂമി, തരിശുനിലം.

പാഴ്പണി-വെറുതെയുള്ള വേല.

പാഴ്പനി-ശീതപ്പനി, വെറുംപനി.

പാഴ്പറമ്പ്-തണുപ്പുള്ള കണ്ട്.

'പാഴ്പറമ്പേറിനടക്കുംപോലെ'

(കൃഷ്ണഗാഥ)

പാഴ്പെടുക-വെറുതെയാവുക, ഒഴിയുക.

പാഴ്മ-കുസൃതി.

പാഴ്മരം-൧. കേടുപിടിച്ച വൃക്ഷം. ൨. കാട്ടുമരം. വേങ്ങ, കമ്പകം മുതലായ ചില മരങ്ങൾക്കു പറയുന്ന പേർ.

പാഴ്മഴ-കഠിനമായ മഴ, വലിയ മഴ.

പാഴ്വാക്ക്-ഉപകാരമില്ലാത്തവാക്ക്.

പാഴ്വിചാരം-ഉപകാരമില്ലാത്ത വിചാരം.

പാഴ്വെടി-ഉണ്ടയിടാത്ത വെടി.

പാഴ്വേല-പ്രയോജനമില്ലാത്ത വേല.

പാറ്-൧. സമുദ്രത്തിലെ ഒരുമാതിരി തോണി, ചെറിയവള്ളം. ൨. പാറ്റ്.

പാറ-൧. ഉറപ്പുള്ള കല്ല്, വലിയകല്ല്. കഠിനശില. ൨. വെള്ളാരൻകല്ല് ൩. ചീങ്കണ്ണിപ്പാറ. ൪. ഉറപ്പ്.

പാറകം-തേരകം എന്ന വൃക്ഷം.

പാറക്കല്ല്-കടുപ്പമുള്ള കല്ല്, പാറ.

പാറങ്കി-മൃത്, വാസനയുള്ള ഒരുപശ.

പാറനമ്പി-സാമൂതിരിയുടെ നാലാംകാര്യസ്ഥൻ, പരമ്പരമായുള്ള പള്ളിയറക്കാരൻ.

പാറപ്പുന്ന-പാറയിൽ ഉണ്ടാകുന്ന ഒരു മരം.

പാറയാ(ത്ത)ൻ-൧. ചിറകില്ലാതെ പറക്കുന്നതുപോലെ ചാടുന്ന ഒരു ജന്തു. ൨. നരിച്ചീറ്.

പാറൽ-൧. പറപ്പ്. ൨. ചാററൽ, തൂററൽ.

പാറൽ-൧. പാറ്റ്. ൨. പറക്കുക. ൩. ചാററമഴ.

പാറാക്കാരൻ-ഠാണാശിപായി, കാവൽ നില്ക്കുന്ന ശിപായി, കാവല്ക്കാരൻ.

പാറാടൻ-൧. ചിറകില്ലാതെ പറക്കുന്നതുപോലെ ചാടുന്ന ഒരു ജന്തു. ൨. നരിച്ചീറ്.

പാറാപ്പുര-കാരാഗൃഹം, ഠാണാവ്.

പാറാപ്പുള്ളി-തടവിൽ കിടക്കുന്നവൻ, പാറാവിൽ കിടക്കുന്നവൻ.

പാറാവളയം-അഭ്യാസികൾക്കു അകത്തുകൂടെ ചാടുന്നതിനു ചൂരൽ കൊണ്ടു വട്ടത്തിൽ കെട്ടിയുണ്ടാക്കുന്ന ഒരു വളയം.

പാറു-പാർവ്വതി.

പാറുന്നു-൧. നീന്തുന്നു. ൨. പറക്കുന്നു.

'പക്ഷികൾപാറുമ്പോൾ
ഛായപിടിപ്പാനായ്'
(കൃഷ്ണഗാഥ)

൩. മഴപോലെ ചാറുന്നു. ൪. വിടരുന്നു. ൫. ചിതറുന്നു ൬. ഉ-ം, തീപ്പൊരിപാറുന്നു.

പാററ-൧. പറക്കുന്ന ഒരുവക ചെറിയ പ്രാണി ൨. ഈയ്യൽ പശ്ചാത്തരം-പതംഗം, ശലഭം. ൩. കൊന്നത്തെങ്ങ്. ൪. കൊന്നപ്പന ൫. കൊന്നക്കമുക്.

പാററൽ-൧. മഴചൊരിക, ചാററൽ. ൨. ചോരുക.

പാററാട്-പാറാടൻ.

പാററുന്നു-൧. അരിയും മററും മുറത്തിലിട്ടു കടയുന്നു, ചേറുന്നു. ൨. മഴപൊഴിയുന്നു

'കാററുംകളിത്തംപതിയുംകനമൊടു
പാററുംമഴപൂത്തമാരികളെല്ലാം'
(പ്രദോഷമാഹാത്മ്യം തുള്ളൽ)

പി

പികബന്ധു-മാവ്.

പികം-കുയിൽ എന്ന പക്ഷി. മറഞ്ഞിരുന്നു ശബ്ദിക്കുന്നതു് എന്നർത്ഥം.

പികയുന്നു-വട്ടം തിരിയുന്നു.

പികരാഗം-മാവ്.

പികവല്ലഭം-മാവ്.

പികി-കുയിൽപ്പേട.

പിംഗ-വി. ഗോരോചന നിറമുള്ള

പിംഗ-൧. ഗോരോചന. ൨. കായം ൩. നാഡി. ൪. മഞ്ഞൾ ൫. ദുർഗ്ഗ ൬. ക്രുവന്തര്. ൭. സോമനാഭികായം.

പിംഗകപിശാ-നരിച്ചീറ്.

പിംഗചക്ഷു-ഞണ്ട്.

പിംഗം-൧. മഞ്ഞയും ചെമപ്പും കൂടിയ നിറം, മങ്ങിയ ചെമപ്പ്, ഗോരോചനത്തിൻെറ നിറത്തോടൊത്ത നിറം. നിറപ്പുറമുള്ളതു് എന്നർത്ഥം. ൨. ഇരുവേലി. ൩. പൊന്നു്. ൪. എലി. ൫. പെരുങ്കായം. ൬. അരിതാരം.

പിംഗല-വി. ഗോരോചന നിറമുള്ള.

പിംഗലൻ-പു. ആദിത്യൻ.

മാഠരൻ, പിംഗലൻ, ദണ്ഡൻ ഇവർ മൂന്നാളോടും എപ്പോഴും സൂര്യന്റെ ചുററും നില്ക്കുന്നവരാണ്. 'ദണ്ഡൻ' എന്നശബ്ദം നോക്കുക.

൧. ശിവൻ. ൨. അഗ്നി. ൩. കുരങ്ങ്. ൪. ഒരു നാഗരാജാവ്. ൫. ഛന്ദശ്ശാസ്ത്രകർത്താവ്.

പിംഗലാ-പു. ലോകത്തിൽ തെക്കേദിക്കിന്റെ ആനയുടെ പിടി. ൧. ഒരു നാഡി. (സുഷുമ്നയുടെ വലത്തുവശം പിംഗല, ഇടത്തുവശം ഇഡ). ൨. പൊൻനിറമുള്ളവൾ. ൩. നല്ലപിച്ചള ൪. ചെമ്പുന്ന ൫. ഗോരോചന. ൬. മഞ്ഞൾ. ൭. ഇരുവൂൾമരം.

പിംഗലം-പു. വൈശ്രവണന്റെ നിധികളിൽ ഒന്ന്. ൧. പിച്ചള. ൨. നഞ്ഞ്. ൩. മനയോല. ൪. ഇരുവേലി. ൫. കുരങ്ങ്. ൬. കീരി. ൭. ചെറിയ മൂങ്ങ.

പിംഗലവർണ്ണം-പൊൻ നിറം.

പിംഗലികാ-കൊക്ക്.

പിംഗളം - ഗോരോചനത്തിന്റെ നിറത്തോടൊത്ത നിറം. നിറപ്പുറമുള്ളത് എന്നർത്ഥം.

പിംഗാക്ഷ-വി. പിംഗനിറമായകണ്ണുള്ള

പിംഗാക്ഷൻ-പു. ശനി. ൧. ശിവൻ. ൨. കുരങ്ങ്, ചെമന്ന മഞ്ഞയായ കണ്ണുള്ളവൻ. ൩. പൂച്ച.

പിംഗാക്ഷം-പൂച്ച.

പിംഗാശാ-സ്വർണ്ണം.

പിംഗേശൻ-അഗ്നി.

പിംഗേക്ഷണൻ-ശിവൻ.

പിചണ്ഡം-പു. വയറ്. അന്നത്തെ ഭക്ഷിക്കുന്നത് എന്നർത്ഥം, ൧. പശുവിന്റെ അവയവം.

പിചണ്ഡില-വി. കുടവയറുള്ള.

പിചണ്ഡിലം-പെരുവയറ്.

പിചിണ്ഡം-വയറ്.

പിചിണ്ഡില-വി. കുടവയറുള്ള.

പിചിണ്ഡിലം-പെരുവയറ്.

പിചു-പു. പരുത്തി. മർദ്ദിക്കപ്പെടുന്നത് എന്നർത്ഥം. ൧. പഞ്ഞി. ൨. തൂണി. ൩. മൂന്നു കഴഞ്ചുകൂടിയതു്. ൪. ഒരു കുഷ്ഠം. ൫. ഭൈരവന്റെ എട്ടു മുഖങ്ങളിൽ ഒരു മുഖത്തിന്റെ പേർ. ൬. കുരുപ്പരുത്തി.

പിചുതൂലം-പരുത്തി.

പിചുമന്ദം-വേപ്പുവൃക്ഷം, പിചു എന്ന കുഷ്ഠരോഗത്തെ ഇല്ലാതാക്കുന്നതു് എന്നർത്ഥം.

പിചുമർദ്ദം-വേപ്പുവൃക്ഷം. (പിചുമന്ദം എന്നതിന്റെ പാഠം).

പിചുലം-പു. കാഞ്ഞിരം. (മയിലെള്ളിന്റെ വകഭേദം.) ൧. പഞ്ഞി. ൨. ഒരു വക കടൽക്കാക്ക, നീർകാക്ക. ൩. നീർക്കടമ്പ്, കാഞ്ഞിരം.

പിച്ച്-പു. അല്പമായ ഉറുപ്പ്. ൧. നുള്ളൽ.

പിച്ച-പു. കാലുറയ്ക്കാത്ത കുഞ്ഞുങ്ങളുടെ കാൽവെയ്പ്. ൧. ഇരക്കുന്നവനു കൊടുക്കുന്ന വസ്തു. ൨. ആശ്ചര്യം.

പിച്ചകം-പു. സുഗന്ധപുഷ്പം ഉണ്ടാകുന്ന ഒരു വള്ളി, പിച്ചിച്ചെടി. പര്യായശബ്ദം-സുമനസ്സ്, മാലതി, ജാതി. ൧. മരുന്നിനു കൊള്ളിക്കുന്ന ഒരുമാതിരി പിച്ചകം.

പിച്ചകം-ത്രിദോഷം, ശിരോരോഗം, കുഷ്ഠം, കൃമി മുതലായവക്കു നന്നു്. ഇതിന്റെ ഇല കഫപിത്തങ്ങളെ ശമിപ്പിക്കും. ഇതു പുഷ്പവർഗ്ഗത്തിൽ ശ്രേഷ്ഠമാകുന്നു. തമിഴ്-പിച്ചി. ഇംഗ്ലീഷ്-Jas-

minum grandiflorum ജാസ്മിനം ഗ്രാൻഡിഫ്ളോറം.

എല്ലാപ്പുഷ്പവും ധരിച്ചാൽ-

'പുഷ്പസ്യധാരണം കാന്തി
വർദ്ധനം കാമകാരകം
ഓജസ്തീവദ്ധകമെഞ്ചവ
പാപഘ്നമവിനാശനം'

പിച്ചക്കാരൻ-ഇരക്കുന്നവൻ.

പിച്ചച്ചട്ടി-ഇരക്കുന്നവൻെറ പാത്രം.

പിച്ചച്ചിരട്ട-ഇരക്കുന്നവൻെറ ചിരട്ട.

പിച്ചച്ചോറ് - ഇരന്നു വാങ്ങിക്കുന്ന ചോറ്.

പിച്ചടം-പ്ര. വെള്ളീയം. മുറിപ്പാൻ എളുപ്പമുള്ളത് എന്നർത്ഥം. ഫ. കാരീയം.

പിച്ചൻ-ഭ്രാന്തൻ, ബുദ്ധിയില്ലാത്തവൻ.

പിച്ചപ്പിഴപ്പ്-ഇരന്നു കാലംകഴിക്കുക.

പിച്ചയാൽ-ആശ്ചര്യമായി. (പ-മ.)

പിച്ചൽ-നുള്ളൽ.

പിച്ചള-ചെമ്പും നാകവും കൂട്ടിയുണ്ടാക്കിയ ഒരുമാതിരി ലോഹം. പഞ്ചലോഹങ്ങളിൽ ഒന്ന്, ആരകൂടം.

പിച്ചള-കഫം, പിത്തം, രക്തദോഷം, പ്ലീഹ മുതലായവകളെ നന്ന്. അരച്ചെഴുതിയാൽ കണ്ണിനു തെളിവുണ്ടാകും. സം-പിത്തലം. ത-പിത്തളൈ. ഇം- Brass ബ്രാസ്സ്.

പിച്ചാങ്കത്തി - ഒരുമാതിരി ചെറിയ കത്തി.

'മഷറാരുപരിഷകൾപിച്ചാങ്കത്തിയുമരയിൽതിരുകി'
(ഉത്തരരാമായണം ചമ്പു)

പിച്ചി-പിച്ചകം.

പിച്ചിലി-ഒരു പക്ഷി.

പിച്ചുന്ന-നുള്ളുന്ന.

പിച്ഛ-പ്ര. ഇലവിൻപശ. വിരലിന്മേൽ ഒട്ടുന്നത് എന്നർത്ഥം. ഫ. പാമ്പിൻെറ വിഷജലം. ന. കഞ്ഞി. ൪. വാഴപ്പഴം, വാഴ. ൫. വരി. ൬. ഇരുവൂൾമരം (കരുത്തു) ൭. കയിൽപ്പേട.

പിച്ഛം-പ്ര. മയിൽപീലി. ഫ. വല്ലതിൻേറയും അററം, പുച്ഛം, ചൂഡ.

പിച്ഛടം-പ്ര. വെള്ളീയം. ഫ. കാരീയം.

പിച്ഛില-വി. പ്ര. പശയുള്ള. ഫ. പാലുള്ള.

പിച്ഛില-പ്ര. ഇലവുവൃക്ഷം. പശയുള്ളത് എന്നർത്ഥം. ഫ. ഒരാറ്. ന. കറുത്ത ഇരുമുള്ളുമരം.

ഇലവു(വി)മരത്തിനു 'പൂള' എന്നും പേരുണ്ട്.

൪. വയിൽച്ചുള്ളി. ൫. അശോകം. ൬. വലിയ വശളച്ചീര. ൭. എരുമപ്പുല്ല്.

പിച്ഛിലാ-അയഞ്ഞചോറ് (കഞ്ഞി), കറി മുതലായത്.

പിഞ്ചു്-വി. മൂക്കാത്ത.

പിഞ്ചു്-മൂക്കാത്ത ഫലം.

പിഞ്ഞ, പിഞ്ഞത-വി. ചീഞ്ഞ, ചീഞ്ഞയായ.

പിഞ്ഞുപോകുന്ന-കീറിപ്പോകുന്ന.

പിഞ്ഛം-മയിൽപീലി. പ്രകാശിക്കുന്നത് എന്നർത്ഥം. മറെറാരുപാഠം 'പിഞ്ഛം'.

പിഞ്ഛാ-മയിൽപീലി.

പിഞ്ഛചൂഡൻ-കൃഷ്ണൻ.

പിഞ്ഛികാ-പീലി. (പിഞ്ഛികാസഞ്ചയം=പീലിക്കെട്ട്).

'പാരംപിന്നിൽഘനമിയലുമിപ്പിഞ്ഛികാസഞ്ചയത്തിൻ'
(മയൂരസന്ദേശം)

പിഞ്ജ-വി. മനോവ്യസനമുള്ള.

പിഞ്ജ-പ്ര. ഉപദ്രവം. ഫ. മഞ്ഞൾ. ന. ചഞ്ഞി. ൪. ചടി. ൫. കോൽ.

പിഞ്ഛം-പ്ര. കൊല. വ. ശക്തി. ന. കൂട്ടം. (പുഞ്ജം എന്നതിൻെറ പാഠം). ര. ഭീമസേനകർപ്പൂരം.

പിഞ്ജര-വി. ഗോരോചനനിറമുള്ള.

പിഞ്ജരം-പ്ര. അരിതാരം. നിറപ്പാറയുള്ളതു് എന്നൎത്ഥം. വ. പൊന്നു്. ന. ഗോരോചനനിറം. ര. പക്ഷിക്കൂടു്. ൟ. നാഗകപ്പുവു്. ൠ. സ്വൎണ്ണം.

പിഞ്ജല-വി. ഭയപ്പെട്ട.

പിഞ്ജല-പ്ര. ഭയപ്പെട്ട സേന. വ. കുശ, ഒരുവക പുല്ലു്.

പിഞ്ജലം-പ്ര. അത്യന്തം ആകുലമായ സൈന്യാദികം. വ. അരിതാരം.

പിഞ്ജാലം-സ്വൎണ്ണം.

പിഞ്ജികാ-നൂൽനൂല്ക്കുന്നതിനു ഉണ്ടയായി വച്ചിരിക്കുന്ന പഞ്ഞി.

പിഞ്ജൂഷം-കൎണ്ണമലം. (ചെവിക്കായം).

പിഞ്ഞ, പിഞ്ഞെ-വി. ചീഞ്ഞ, ചീന്തയായ, കീറിയ.

പിഞ്ഞാണം(ണി) - മണ്ണുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ ഒരുമാതിരി പാത്രം, ഒരുതരം ചെറിയ കപ്പിപ്പാത്രം. (പെഷ്യൻ ഭാഷ)

പിഞ്ഞുപോകുന്നു-കീറിപ്പോകുന്നു.

പിട-പ്ര. പക്ഷികളിൽ സ്ത്രീ. വ. മാനിൻെറ സ്ത്രീ. ന. കോൽകൊണ്ടുള്ള അടി.

പിടകം-പ്ര. കുരുവു്. ഉരുണ്ടുകൂടുന്നതു് എന്നൎത്ഥം. (പിടകാ എന്നുമാകാം) മുഖക്കുരുവു്.

പിട(ക)ം-പ്ര. മൂട, കൊട്ട, (കുട്ട). വ. കൂട, വല്ലം. ന. പരുവു്, കുരുവു്. (പിണ്ഡം എന്ന പാഠവുമുണ്ടു്) പിടം എന്നതിനു ഒച്ചപ്പെടുത്തുന്നതു എന്നു ശബ്ദാൎത്ഥം.

പിടച്ചൽ, പിടപ്പു്-മരണവേദനകൊണ്ടുള്ള ഉരുൾച്ച.

പിടത്തൽ-വേരോടു് തള്ളി വീഴിക്ക.

പിടമാൻ-പെൺമാൻ, മാനിൻെറ സ്ത്രീ.

പിടയുന്നു - മരണവേദനകൊണ്ടു് ഉരുളുന്നു.

പിടയ്ക്കുന്നു-വേദനകൊണ്ടും മററും ഉരുളുന്നു.

പിടരി-പിടലി.

പിടരുന്നു-വേരോടെ വീഴുന്നു, (സ. ക്രി. പിടത്തുന്നു.)

പിടത്തുന്നു-പ്ര. വേരോടെ പിടുങ്ങുന്നു. വ. പരുവു്, (കുരു) പൊട്ടിക്കുന്നു.

പിടലി-കഴുത്തിൻെറ പിൻവശം പിടരി എന്നും കാണുന്നുണ്ടു്.

പിടലിഞരമ്പു്-കഴുത്തിൻെറ പിൻവശത്തിലെ ഞരമ്പു്.

പിടാക-പ്ര. ഒരു ദേശത്തിലെ കര. വ. ഒരു ദേശം. ന. സ്നേഹം.

പിടാരൻ-പ്ര. പാമ്പു പിടിക്കുന്നവൻ. വ. തോൽക്കൊല്ലൻ. ന. ശാക്തേയൻ.

പിടി-പ്ര. മുഷ്ടി. വ. കൈയിലടങ്ങിയ വസ്തു. ന. ആയുധങ്ങളിൽ പിടിപ്പാനുള്ള സ്ഥലം. ര. പിടിത്തം. ൟ. പെണ്ണാന. ൠ. ശാഠ്യം. ൬. കൈകൊണ്ടുള്ള പിടി.

പിടികാ-കുരുവു്.

പിടിക്കിഴങ്ങു് ഒരുമാതിരി കിഴങ്ങു്.

പിടിക്കുന്നു-പ്ര. കൈകൊണ്ടു ഗ്രഹിക്കുന്നു. വ. സ്വീകരിക്കുന്നു, കൈക്കലാക്കുന്നു. ന. പററുന്നു. ഉ-ം തീപിടിക്കുന്നു. ര, ഉണ്ടാകുന്നു. ഉ-ം ദീനം പിടിക്കുന്നു. ൟ. ആകുന്നു. ഉ-ം കട്ടപിടിക്കുന്നു. ൠ. കൊടുക്കാതെയിരിക്കുന്നു. ഉ-ം

ശമ്പളം പിടിക്കുന്നു. ൭. തേയ്ക്കുന്നു. ഉ-ം ചായം പിടിക്കുന്നു. ൮. കടിക്കുന്നു. ഉ-ം പൂച്ചപിടിക്കുന്നു. ൯. ഏല്ക്കുന്നു. ഉ-ം കണ്ണം പിടിക്കുന്നു, പാതിവാരം പിടിക്കുന്നു. ൧൦. ഉറയ്ക്കുന്നു. ഉ-ം മലംപിടിക്കുന്നു. ൧൧. ചെന്നു ചേരുന്നു. ഉ-ം കര പിടിക്കുന്നു. (കാ. ക്രി. പിടിപ്പിക്കുന്നു.

പിടിക്കോൽ(ൾ) - വെള്ളം കോരുന്ന ഒരു യന്ത്രം.

പിടിച്ചുരാക്ക്-പിടിച്ചുരാവി.

പിടിത്തം-പിടിക്കു.

പിടിത്താൾ-ഇരുമണി പെറുക്കിയ കററ

പിടി(പാ)വാട്ട് - സക്കാരിൽ നിന്നും ഉദ്യോഗത്തിനു നിയമിക്കുമ്പോൾ കൊടുക്കുന്ന ഒരെഴുത്ത്,

പിടിപാട്ടുനിനവ്-സക്കാരിൽ നിന്നു ചോവന്മാക്കു കൊടുക്കുന്ന ഒരെഴുത്ത്.

പിടിപെടുന്നു-പിടിത്തത്തിൽ അകപ്പെടുന്നു, പിടിക്കപ്പെടുന്നു.

പിടിപ്പ്-൧. പ്രാപ്തി. ൨. തികവ്. ൩. സാമർത്ഥ്യം.

പിടിപ്പത്-അ. മതിയാകെ.

പിടിപ്പതാ-കൊയിത്തുകാക്കു കൊടുക്കുന്ന ഒർവകാശം.

പിടിപ്പന്നി-പെൺപന്നി.

പിടിപ്പിക്കുന്നു-൧. പിടിക്കുമാറാക്കുന്നു ൨. ചായം തേക്കയും മററും ചെയ്യുന്നു.

പിടിപ്പുകേട്-പോരായ്മ, ശേഷിക്കുറവ്, പ്രാപ്തികേട്, ദോഷത്വം.

പിടിപ്പുള്ളവൻ-സമത്ഥൻ.

പിടിമണ്ണ് - കൈകൊണ്ടുകുത്തു കൊള്ളുന്ന മണ്ണ്.

പിടിമാനം-൧. അധികാരം, ശക്തി. ൨. രക്ഷണം.

പിടിമുളം-കൈചുരുട്ടിപ്പിടിച്ചു അളന്ന ഒരളവ്.

പിടിമുറുക്കം-പിടിത്തത്തിന്റെ മുറുക്കം.

പിടിമൊന്ത-ഒരുമാതിരി ജലപാത്രം.

പിടിയരി-പതിവു ചെലവിൽ നിന്നു കുറച്ചു കുറച്ചെടുത്തു ചിലർ സൂക്ഷിക്കുന്ന അരി.

പിടിയാത്തവൻ-കൊള്ളരുതാത്തവൻ, ലോഭൻ.

പിടിയാന-പെണ്ണാന.

പിടിയാന-ഇതിന്റെ മാംസഗുണം കൊണ്ടു ആനമാംസത്തിനു തുല്യമാണ്. മഹാമൃഗവർഗ്ഗത്തിൽ ചേന്ന അനൂപമാംസമാകുന്നു. സം-കരിണീ. ത-യാനൈപ്പെൺ. ഇം-Female Elephant ഫീമെയിൽ എലിഫെന്റ്.

പിടിവള്ളി-പിടിച്ചുതൂങ്ങുന്നതിനു കെട്ടിയ വള്ളി.

പിടുങ്ങൽ-൧. വലിച്ചു പറിക്കു. ൨. വേരോടെ പറിക്കു. ൩. ബലാൽ കൈക്കലാക്കുക.

പിടുങ്ങുന്നു-൧. വലിച്ചു പറിക്കുന്നു. ൨. വേരോടെ പറിക്കുന്നു. ൩. ബലാൽ കൈക്കലാക്കുന്നു.

'വലരിപുസുതനുടെ വില്ലു പിടുങ്ങി'
(കിരാതം തുള്ളൽ)

പിടുപിടുക്കുന്നു-പിടുപിടെ ശബ്ദിക്കുന്നു. (സ ക്രി. പിടുപിടുപ്പിക്കുന്നു)

പിടുപിടെ-അ ൧. ഒരുമാതിരി ശബ്ദത്തോടുകൂടെ. ൨. അധികം കൊഴുത്ത്.

പിട്ട്-൧. ഒരുവക പലഹാരം. ൨. അരിമാവും മററും കഴച്ചത്. ൩. കള്ളം പറഞ്ഞു ഭയപ്പെടുത്തുകയും മററും. ൪. അഹംഭാവത്തോടുകൂടിയുള്ള സംസാരം.

പിട്ട-എലിക്കാഷ്ഠം.

പിട്ടൽ, പുട്ടിൽ-ധാന്യങ്ങളുടെ പുറന്തോട്, ഉമി.

പിട്ടം-കുറിയ ഉത്തരം, കഴുക്കോൽവെയ്ക്കുന്ന ഉത്തരം.

പിട്ടില-ഒരുമാതിരി കറി.

പിഠം-വേഴൽ.

പിഠരം-൧. കലം. മീതെ മറെറാരു പാത്രംകൊണ്ടു അടയ്ക്കുന്നതിനാൽ ഈ പേർ വന്നു. ൨. മുത്തങ്ങ. രോഗങ്ങളെ ഹിംസിക്കുന്നതു എന്നർത്ഥം.

പിഠരി-കലം.

പിണ-(ധാതു) ഇടകലരുക.

പിണ-൧. നുകത്തിൽ ചേർത്തു കെട്ടിയ കാള. ൨. രണ്ടു വസ്തുക്കളെ ചേർത്തു വെയ്ക്കുന്നതു്. ൩. തെററു്. ൪. കൃഷിക്കുള്ള കരുതരങ്ങൾ, ചേർത്തുവെക്കുക. ൫. ചേർച്ച. ൬. ഇച്ഛാഭംഗം. ൭. ജാമ്യം. ൮. ഏല്പാട്. ൯. കെട്ട്.

പിണക്കം-൧. വിരോധം, കലഹം, ഇണക്കമില്ലായ്മ, യോജിപ്പില്ലായ്മ. ൨. മത്സരം. ൩. തർക്കം. ൪. തെററു്. ൫. എഴുത്തിലോ മററോ വരുന്ന പിഴ.

പിണയ്ക്കുന്നു-പാററിക്കുന്നു, ആപത്തുണ്ടാക്കുന്നു.

പിണങ്ങുന്നു-൧. വിരോധമാകുന്നു, കലഹിക്കുന്നു, യോജിപ്പില്ലാതാകുന്നു. ൨. മത്സരിക്കുന്നു. ൩. തർക്കിക്കുന്നു. ൪. തെററുന്നു. ൫. എഴുത്തിലൊ മററൊ പിഴ വരുന്നു. (സ. ക്രി. പിണക്കുന്നു).

പിണച്ചൽ-൧. നുകത്തിൽ കാളയെ ചേർത്തു കെട്ടുക ൨. ഇണ ചേരുക. ൩. കുരുക്ക്.

പിണം-ശവം.

പിണമ്പുളി-പിണർവൃക്ഷത്തിലുള്ള പുളി

പിണയുന്നു-൧. ഇണചേരുന്നു. ൨. കുരുക്കിലാകുന്നു. ൩. ഏർപ്പെടുന്നു. ൪. കൂടിച്ചേരുന്നു.

പിണയ്ക്കുന്നു-൧. ഇണചേർക്കുന്നു. ൨. കുരുക്കിലാക്കുന്നു.

പിണർ-൧. മിന്നൽ. ൨. കൂട്ടിക്കെട്ട്. ൩. കട്ടയാക. ൪. മുഴപ്പ്. ൫. ഞൊറിവു പിടി. ൬. ഒരു വൃക്ഷം.

പിണരിടുന്നു-നുകത്തിൽ ചേർത്തു കെട്ടുന്നു

പിണർക്കുന്നു-കട്ടയാകുന്നു.

പിണർപ്പ്-കൊഴുപ്പ്.

പിണർപുളി, പിണമ്പുളി-ഒരുവക പുളി, കൊടമ്പുളി.

പിണാത്തി-ദാസി.

പിണാപ്പെൺ-ദാസി.

പിണാവു്-അടിമവേല.

പിണി-൧. പിശാചു ബാധകൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന ഒരു ദീനം. ൨. ഒരു പിശാചു്. ൩. ആപത്തു. ൪. പീഡ.

പിണിയാൾ-പിശാചു ബാധിച്ചവനെ തുള്ളിക്കുന്നതിനും മററും അവനു പകരമായി നില്ക്കുന്നവൻ, ആൾപ്പേർ.

പിണുപിണുക്കുന്നു-കൊഴുത്തു കട്ടയാകുന്നു.

പിണുപിണെ-അ. കൊഴുത്തുകൊഴുത്തു.

പിണ്ടം-൧. പിണ്ഡം, ഉരുള. ൨. മോക്ഷം.
'കണ്ടതെയാണവൻ പിണ്ടത്തിനും'
(ചെറുശ്ശേരി)

പിണ്ടാട്ടി-൧. ദാസി. ൨. ഭാര്യ.

പിണ്ടാളൻചേമ്പു്-ശാകവർഗ്ഗത്തിലുള്ള ഒരു കന്ദശാകം.

മൂത്രകൃച്ഛ്റം, പ്രമേഹം, ചുട്ടുനീററൽ ഇവക്കു നന്നു. സം-പിണ്ഡാലു.

പിണ്ടി-൧. വാഴയുടെ അകത്തെ തടി.

(തട). ൨. പാറെട്ടത്ത വസ്തു. ൩. ആനയുടെ മലം.

പിണ്ഡിക്കാ(യ്)-കൂട്ടു ചേർക്കുക.

പിണ്ഡകം-൧. കുന്തുരുക്കം. കട്ടപിടിച്ചിരിക്കുന്നതു എന്നൎത്ഥം. ൨. പിശാചു.

പിണ്ഡക്കാരൻ-തടിച്ചവൻ.

പിണ്ഡഗോസം-നറുമ്പശ.

പിണ്ഡതഗരം-വലിയ തകരം.

ഗുണങ്ങൾ കൊണ്ടു തകരത്തോടു തുല്യമാകുന്നു. ഉത്തമസവൎഗ്ഗത്തിൽപ്പെട്ട വാതഘ്നദ്രവ്യമാണ്. ത-കിരന്തിതകരം.

പിണ്ഡദാനം-പിതൃക്രിയയിൽ ചെയ്യുന്ന ഒരു ദാനം.

പിണ്ഡനം-ഗോളാകൃതിയാവുക.

പിണ്ഡപാദം-ആന.

പിണ്ഡപുഷ്പം-൧. ചെമ്പരത്തിപ്പൂവ്. ൨. താമരപ്പൂവ്. ൩. അശോകത്തിൻ പൂവ്. ൪. അശോകം.

പിണ്ഡം-൧. പിതൃക്രിയെക്കു ഉരുട്ടിവെക്കുന്ന ചോറ്. ൨. ഉണ്ട. ൩. ഉരുള. ൪. കൂട്ടം, കട്ട. ൫. ആനത്തലയിലെ മുഴ. ൬. ശരീരം. ൭. മാംസം. ൮. ഭക്ഷണം. ൯. ഉപജീവനം. ൰. ശമ്പളം. ൰൧. ഇരിമ്പ്, കട്ടപിടിച്ചതു എന്നൎത്ഥം. ൰൨. ഉരുക്ക്. ൰൩. സാമ്പ്രാണി. ൰൪. നറുമ്പശ. ൰൫. വെണ്ണ. ൰൬. ഗന്ധപിണ്ഡം. ൰൭. കുന്തുരുക്കം, പിണ്ഡകം എന്നതിന്റെ പാഠം. ൰൮. മൂടക്കൊട്ട, വള്ളം മുതലായതിന്റെ പേർ. (പിടം എന്നതിന്റെ പാഠ). ൰൯. മലങ്കാര, ൨൰. എള്ളിൻപിണ്ണാക്ക്.

പിണ്ഡാ-കറിക്കായം.

പിണ്ഡാകാര-വി. ഉരുണ്ട.

പിണ്ഡികാ-൧. വണ്ടിയുടെ നടുചക്രക്കൂടം (ഇതു ചക്രത്തിന്റെ മദ്ധ്യത്തിൽ അല്ലികളെല്ലാം ചെന്നുചേരുന്നതായ ഉരുണ്ട ഒരു സാധനം.) ൨. ഉള്ളങ്കാൽ. ൩. മാംസ ഉണ്ട. ൪. കാൽവണ്ണ.

പിണ്ഡിത-വി. ൧. കൂട്ടപ്പെട്ട. ൨. ഉരുട്ടപ്പെട്ട. ൩. കയറിമുഴക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന.

പിണ്ഡിലൻ-ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രക്കാരൻ.

പിണ്ഡീകൃത-വി. ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ട.

പിണ്ഡീതകം-൧. മലങ്കാര. പിണ്ഡാകാരമായ ഫലമുള്ളതു എന്നൎത്ഥം. ൨. കാട്ടുപീര. ൩. കർപ്പൂരതുളസി.

പിണ്ഡീതരു-൧. ഒരു വന്യവൃക്ഷം.

ത്രിദോഷം ത്വക്ദോഷം വിശേഷാൽ രക്തദോഷം ഇവെക്കു നന്ന്.

പിണ്ഡീരം-൧. താളിമാതളം. ൨. കടൽനര.

പിണ്ണാക്ക്-എള്ളു, തേങ്ങ മുതലായവ ചക്കിലിട്ടാട്ടി എണ്ണ എടുത്ത പിശിട്.

പിണ്യാകം-൧. പിണ്ണാക്ക്. ൨. കായം. ൩. കുന്തുരുക്കം. ൪. കുങ്കുമം. ൫. തിരുവട്ടപ്പശ. പിണ്ഡാകാരത്തെ പ്രാപിക്കുന്നതു് എന്നൎത്ഥം.

പിതറുക-പിടരുക, പൊട്ടുക.

പിതററുക-പിതുക്കുക.

പിതാക്കന്മാർ-അമ്മയും അപ്പനും.

പിതാമഹൻ-൧. അപ്പന്റെ അപ്പൻ, ഇപ്പത്തു മുത്തപ്പൻ. ൨. ബ്രഹ്മാവ്. ലോകജനകന്മാരായ മരീചി മുതലായവരുടേയും അൎയ്യമാദി പിതൃക്കളുടേയും പിതാവ് എന്നൎത്ഥം.

പിതാമഹി-അപ്പന്റെ അമ്മ, മുത്തശ്ശി.

പിതാരിപ്പുള്ള്-ഒരു പക്ഷി.

പിതാരിപ്പുള്ളിന്റെ മാംസം കഫം ഏറിയും വാതം കുറഞ്ഞും പിത്തം മദ്ധ്യമായുമിരിക്കുന്ന സന്നിപാതത്തിനും രക്തദോഷത്തിനും നന്ന്. ഇതു തിക്കി

രിയിൽ തന്നെ മഞ്ഞനിറമുള്ളതെന്നു അഭിപ്രായം കാണുന്നു. ഇതു ആവണക്കിൻ വിറകുകൊണ്ടു തീയെരിച്ചു വേവിച്ചും ആവണക്കെണ്ണയിൽ വറുത്തും ഭക്ഷിക്കരുതു്. സം-കപിഞ്ജലം.

പിതാവ്-അച്ഛൻ. രക്ഷിക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം.

പിതിട്ടു-ഫ പിശിട്ട്. ൧. ചൂർണ്ണം.

പിതിർ-ചാററൽ, ചാറുക.

പിതുങ്ങൽ-അമുങ്ങൽ, അമരുക, ഞെങ്ങൽ.

പിതുങ്ങുന്നു-അമുങ്ങുന്നു, അമരുന്നു, ഞെങ്ങുന്നു. (സ. ക്രി. പിതുക്കുന്നു).

പിതൃകർമ്മം-ഫ. പിതൃക്കളെ സംബന്ധിച്ചു ചെയ്യുന്ന കർമ്മം. ൧. ചാത്തവും മററും.

പിതൃകുല്യ-മലയപർവ്വതത്തിൽ നിന്നു പുറപ്പെടുന്ന ഒരു നദി.

പിതൃക്കൾ-ഫ. മനുഷ്യരുടെ മരിച്ചുപോയ പൂർവ്വികന്മാർ. ൧. അർയ്യമാവു മുതലായ പിതൃക്കൾ. ൨. പ്രജാപതികൾ. ൩. ദേവന്മാരുടെ മക്കൾ.

പിതൃക്രിയ-ഫ. പിതൃക്കളെ സംബന്ധിച്ചു ചെയ്യുന്ന കർമ്മം. ചാത്തവും മററും.

പിതൃഗണാ-ഋഗ്ഗ്.

പിതൃതർപ്പണം-ഫ. ചാത്തം. ൧. പിതൃക്കൾക്കായിട്ടു ജലംകൊണ്ടു ചെയ്യുന്ന ഒരു കർമ്മം. ൨. എള്ളു്.

പിതൃതിഥി-കറുത്തവാവു്, പിതൃക്കൾക്കായിട്ടു കർമ്മം ചെയ്യേണ്ടുന്ന ദിവസം, അമാവാസ്യ.

പിതൃദാനം-പിതൃക്കൾക്കുവേണ്ടി ചെയ്യുന്ന കർമ്മം.

പിതൃകർമ്മങ്ങളെ ലോപിച്ചാൽ പ്രായേണ സന്തതിനാശമാണു ഫലം.

'പ്രായഃ പൈതൃകകർമ്മലോപവശതഃ
സന്തത്യഭാവോ നൃണാം'

പിതൃക്കളെ ഉദ്ദേശിച്ചു ചെയ്യപ്പെടുന്ന ദാനം, സപിണ്ഡിക്കു ശേഷം പിതൃക്കളെ ഉദ്ദേശിച്ചു ചെയ്യുന്ന ദാനം പ്രേതത്വത്തെ വിട്ടു പിതൃത്വത്തെ പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നവരെക്കുറിച്ചു ചെയ്യപ്പെടുന്ന ജലാഞ്ജല്യാദിദാനം ഇങ്ങിനെ പലവിധം കാണുന്നു.

പിതൃധനം-അച്ഛന്റെ മുതൽ.

പിതൃധർമ്മചതുഷ്ടയം-ബ്രഹ്മചര്യം, അന്നദാനം, യോഗാഭ്യാസതാൽപര്യം; എല്ലായിടങ്ങളിലും ഇഷ്ടംപോലെ സഞ്ചരിക്കുക.

പിതൃപതി-യമൻ. ഹവ്യവാഹനാദി പിതൃക്കളുടെ നാഥൻ എന്നർത്ഥം.

പിതൃപിതാവ്-അച്ഛന്റെ അച്ഛൻ; ഇല്ലത്തു മൂത്തച്ഛൻ. മറെറാരു പര്യായം-പിതാമഹൻ.

പിതൃപ്രസൂ-ഫ. അച്ഛന്റെ അമ്മ. ൧. സന്ധ്യ. പിതൃക്കളെ പ്രസവിച്ചതു്, പിതൃക്കളെ സൃഷ്ടിക്കുന്നതു്, സന്ധ്യക്കു ബ്രഹ്മശരീരത്വമുണ്ടാകയാലും, പിതൃക്കൾക്കു അപ്പോൾ ഒരു പ്രത്യേക തേജോബലം സിദ്ധിക്കുന്നതുകൊണ്ടും ഈ പേർ സിദ്ധിച്ചു.

സൂര്യാസ്തമനത്തിനു പിമ്പു മൂന്നുനാഴികയും സൂര്യോദയത്തിനു മുമ്പു അഞ്ചു നാഴികയും ഉള്ള സമയത്തിനു 'സന്ധ്യ' എന്നു പറയപ്പെടുന്നു

പിതൃപ്രിയം-ഫ. കയ്യോന്നി. ൧. കറിവേപ്പു് ൨. അകത്തി.

പിതൃബന്ധുക്കൾ-പിതൃക്കളുടെ ബന്ധുക്കൾ.

'പിതുഃപിതുഃ സ്വസുഃ പുത്രാഃ
പിതുർമ്മാതുഃ സ്വസുഃ സുതാഃ

പിതുർമാതുലപുത്രാശ്ച
വിജ്ഞേയാഃ പിതൃബാന്ധവാഃ

പിതൃഭോജനം-ഉഴുന്ന്.

പിതൃഭ്രാതാവ്-അച്ഛന്റെ ജ്യേഷ്ഠനോ അനുജനോ.

പിതൃയജ്ഞം - പിതൃപൂജ, തർപ്പണം, ബൌധായനീയ സ്നാനം മുതലായത്.

പിതൃരൂപൻ-ശിവൻ.

പിതൃവനം-ചുടലക്കാട്, ശവം ചുടുന്ന കാട്, പിതൃക്കളുടെ വനം എന്നർത്ഥം.

പിതൃവഴി-മക്കത്തായം.

പിതൃവ്യൻ-അച്ഛന്റെ അനുജൻ, അപ്ഫൻ, അച്ഛന്റെ ജ്യേഷ്ഠാനുജന്മാരുടെ അർത്ഥാൽ വലിയച്ഛന്റെയും അച്ഛന്റെയും പേർ. പിതാവിന്റെ സഹജൻ എന്നർത്ഥം.

പിതൃശാപം-ന. അച്ഛന്റെയും മററും ശാപം. വ. പിതൃക്കളുടെ ശാപം.

പിതൃഷ്വസാവ്-അച്ഛന്റെ പെങ്ങൾ.

പിതൃസന്നിഭ-വി. അച്ഛനെപ്പോലെയുള്ള.

പിതൃഹത്യ - അച്ഛനെ കൊന്നാലുള്ള പാപം.

പിത്തകാമല-ഒരു ദീനം.

പിത്തകാസം- പിത്തംകൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന ചുമ.

പിത്തകോപം-പിത്തവൎദ്ധന.

പിത്തക്ഷോഭം-പിത്തത്തിന്റെ ഇളക്കം

പിത്തഗുന്മം-ഒരു ദീനം.

പിത്തഗ്രഹണി-ഒരു ദീനം.

പിത്തജ്വരം പിത്തംകൊണ്ടുണ്ടായ പനി

പിത്തനാഡി-പിത്തഞരമ്പ്.

പിത്തപാണ്ഡു-ഒരു ദീനം.

പിത്തപ്പുണ്ണ്-ഗുഹ്യരോഗം.

പിത്തം-ത്രിദോഷങ്ങളിൽ ഒന്ന്. കോപിച്ചാൽ ശരീരത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നതു എന്നർത്ഥം. മറെറാരുപൎയ്യായം-മായു

പിത്തരക്തം-ഒരു ദീനം.

പിത്തരോഗം-പിത്തം കൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന ദീനം.

പിത്തലാട്ടം-സമ്പ്രദായം, ഉരുട്ട്.

പിത്തലം-പിച്ചള.

പിത്തശോണിതം-പിത്തരക്തം.

പിത്തശോഫം-പിത്തനീര്.

പിത്തള-വി. പിത്തത്തെവൎദ്ധിപ്പിക്കുന്ന

പിത്തള-പിച്ചള.

പിത്തളം-പിച്ചള.

പിത്താരി-ന. പർപ്പടകപ്പുല്ല്. വ. അരക്ക്. ന. വെൺചന്ദനം.

പിത്താസ്രം-പിത്തരക്തം.

പിത്രാർത്ഥം-പിതൃക്കൾക്കുവേണ്ടി.

പിത്ര്യം-വി. ന. അച്ഛനെസംബന്ധിച്ച. വ. പിതൃക്കളെ സംബന്ധിച്ച.

പിത്ര്യം-ന. പെരുവിരലിന്റെയും ചൂണ്ടാണിവിരലിന്റെയും മദ്ധ്യമായ പിതൃതീർത്ഥത്തിന്റെ പേർ. പിതൃക്കളെ സംബന്ധിച്ചത് എന്നർത്ഥം. പാഠങ്ങൾ-പൈത്ര്യം, പൈത്രം. വ. തേൻ. ന. ഉഴുന്ന്.

പിത്ര്യൻ-അച്ഛന്റെ ജ്യേഷ്ഠൻ.

പിത്സലം-വഴി, പന്ഥാവ്.

പിത്സത്ത്-പക്ഷി. എപ്പോഴും പറക്കുവാനാഗ്രഹിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്നത് എന്നർത്ഥം.

പിധാനം-ന. മറ. മറയ്ക്കു എന്ന ക്രിയയുടെ പേർ. വ. മൂടി. ന. ഉറ. ൪ പുതപ്പ്.

പിനദ്ധ-വി. കവചമിട്ട

പിനദ്ധം-കെട്ടപ്പെട്ട ചട്ട കുപ്പായം മുതലായത്.

പിനയുന്നു-തമ്മിൽ ചേരുന്നു, മുടയുന്നു, ഒരുമാറ്റായി ചെയ്യുന്നു. ഉ-ം, കൈയാലെയ്യു കമ്പുപിനയുന്നു. (കാ. ക്രി. പിനയ്ക്കുന്നു. നാമം-പിനച്ചൽ.)

പിനാകം-പ്ര. ശിവൻെറ വില്ല്. രക്ഷാശീലം, ത്രിപുര ദഹന കാലത്തിൽ ശരസമൂഹങ്ങളെക്കൊണ്ടു ആകാശത്തെ മറച്ചതു്, ത്രിപുരദഹന സമയം ശരജാലമാലകളെക്കൊണ്ടു സ്വർഗ്ഗം മറച്ചതു് ഇങ്ങിനെ ശബ്ദാർത്ഥം. മറ്റൊരു പര്യായം-'അജഗവം'. വ. ശൂലം. സ്തുതിക്കപ്പെടുന്നതു് എന്നർത്ഥം. ന. സാധാരണവില്ല്. ർ. വടി.

പിനാകപാണി-ശിവൻ. പിനാകം എന്നു പേരുള്ള വില്ല്. പാണിയിങ്കൽ (കൈയിൽ) ഉള്ളവൻ എന്നർത്ഥം.

പിനാകി-ശിവൻ. പിനാകം എന്ന വില്ലുള്ളവൻ എന്നർത്ഥം.

പിനാകിനി-(ഇപ്പോൾ) പെന്നാർ. തെക്കൻ ഇൻഡ്യയിലുള്ള ഒരു നദി.

പിനാറുന്നു-പിറുപിറുക്കുന്നു, കശുകശുക്കുന്നു. (പ-മ.)

പിൻ-അ. പുറക്, പിൻപു്.

പിങ്കാൽ-പ്ര. കാലിൻെറ പിൻഭാഗം, കതിക്കാൽ. വ. മൃഗങ്ങളുടെ പുറകിലെ കാൽ.

പിങ്കുടുമ-പുറകിലെ കുടുമ.

പിങ്കുഴി-കള്ളന്മാരുടെ ഗുഹ.

പിങ്കെട്ട്-പ്ര. പുറകിലെ കെട്ട്. വ. കപ്പലിൻെറ പിമ്പു്.

പിൻഗാമി-പിന്നാലെ പോകുന്നവൻ, പിൻവാഴ്ചക്കാരൻ.

പിഞ്ചരട്-പുറകിൽ കെട്ടുന്ന ചരട്.

പിഞ്ചാട്ട്-വണ്ടിയുടെ പിൻഭാഗം.

പിഞ്ചെല്ലൽ-പുറകേ ചെല്ലുക, അനുയാത്ര.

പിന്തല-പ്ര. തലയുടെ പിൻഭാഗം. വ. കപ്പലിൻെറയും മററും അമരം.

പിന്താങ്ങുന്നു-അഭിപ്രായത്തിൽ യോജിക്കുന്നു

പിന്താരം-പടം.

പിന്താരിക്കുന്നു-ചായമിടുന്നു.

പിന്തിരിച്ചൽ-പുറകോട്ടു തിരിക, തിരിയെപ്പോക.

പിന്തിരിയുന്നു- പുറകോട്ടു തിരിയുന്നു, തിരിയെ പോകുന്നു. (സ. ക്രി. പിന്തിരിക്കുന്നു.)

പിന്തിരിവ്-പിന്തിരിച്ചിൽ.

പിന്തുട-തുടയുടെ പിൻഭാഗം.

പിന്തുടച്ച-കൂടെ തുടങ്ങുക.

പിന്തുടരുന്നു-കൂടെ തുടങ്ങുന്നു.

പിന്തുണ-പിൻതാങ്ങൽ, സഹായം.

പിന്തുണയ്ക്കുന്നു-സഹായിക്കുന്നു.

പിന്തേരുന്നു-കൂടെ തുടങ്ങുന്നു.

പിന്തേർച്ച-കൂടെ തുടങ്ങുക.

പിന്ത്രാണം - പിൻപട, പിന്നിലുള്ള രക്ഷ.

പിന്നു്-അ. പുറക്. പിന്നു് > < മുന്നു്.

പിന്നടി-ഉപ്പൂറ്റി.

പിന്നത്തെ - വി. ഇനിയത്തെ, അതിൻെറ ശേഷമുണ്ടായ.

പിന്നത്തേതിൽ— അ. അതിൻെറ ശേഷം.

പിന്നൽ-മുടച്ചൽ.

പിന്നപ്പിന്നെ-അ. കുറെക്കഴിഞ്ഞിട്ട്, ക്രമത്തിന്.

പിന്നാക്കം-പിൻവശം, പുറക്.

പിന്നാലെ-അ. പുറകെ.

പിന്നിടുന്നു-പുറകിലാക്കുന്നു.

പിന്നാങ്കുഴി-പ്ര. കിണറ്. വ. കിടങ്ങ്.

പിന്നിൽ-അ. പുറകിൽ.

പിന്നീട്-അ. പിന്നെ, അതിന്റെ ശേഷം.

പിന്നുന്നു-൧. മുടയുന്നു. ൨. പിരിയ്ക്കുന്നു. ൩. പിണയുന്നു. ൪. സംഗിക്കുന്നു.

പിന്നെ-അ. അതിന്റെ ശേഷം, ഇനി, താമസിച്ച്.

പിന്നെയും-അ. വീണ്ടും, പിന്നീടും.

പിന്നെയൊ-അ. ൧. എന്നിട്ടും, അതിന്റെ ശേഷമൊ. ൨. ഉണ്ടെന്നും വേണമെന്നും മറ്റുമുള്ള വാക്കുകളെ സമർത്ഥിക്കുന്നതായ ഒരു വാക്ക്. ൩. സംശയിച്ചു ചോദിക്കുന്ന കാര്യത്തെ നിശ്ചയമായിട്ട് അനുസരിക്ക.

പിന്നേറ്റുതടി-യുദ്ധത്തിൽ സേനകൾ പുറകോട്ടു പോകാതെയിരിപ്പാൻ പുറകിൽ വയ്ക്കുന്ന തടി.

പിന്നോക്കം-അ. ൧. പുറകോട്ട്. ൨. പതിയായിട്ട്.

പിന്നോട്ട്-അ. പുറകോട്ട്.

പിൻപ്-അ. പുറക്.

പിൻപട-സൈന്യത്തിന്റെ പിൻഭാഗം.

പിൻപണയം - വീണ്ടും പണയപ്പെടുത്തുക.

പിൻപണി-പിന്നെച്ചെയ്യുന്ന വേല.

പിൻപിൽ-അ. പുറകിൽ.

പിൻപുമറിയുന്നു-പുറകോട്ടു മറിയുന്നു.

പിൻപുറം-പിൻഭാഗം.

പിൻപെ-അ. പുറകെ, പിന്നാലെ.

പിൻപെടുന്നു-൧. പുറകിലാകുന്നു. ൨. താമസിക്കുന്നു.

പിൻബുദ്ധി-പിന്നീടുള്ള ആലോചന.

പിൻഭാഗം-പിൻപുറം.

പിന്മാറുന്നു-൧. പുറകോട്ടു മാറുന്നു. ൨. തിരിയെ പോകുന്നു. ൩. മടങ്ങുന്നു.

പിന്മാറ്റം-൧. പുറകോട്ടു പോവുക. ൨. തിരിയെ പോവുക. ൩. മടക്കം.

പിന്മുഠം-കടച്ചിക്കൊല്ലന്റെ ഒരു ആയുധം.

പിൻവാങ്ങുന്നു-പിന്മാറുന്നു.

പിപഠിഷാ-പഠിക്കാനുള്ള ആഗ്രഹം.

പിപതിഷത്ത്-പക്ഷി.

പിപാഠം-ഒരുതരം അസ്ത്രം.

പിപാസാ-വെള്ളം കുടിപ്പാനുള്ള ആഗ്രഹം, ദാഹം. പാനം ചെയ്യുവാനുള്ള ഇച്ഛാ എന്നർത്ഥം.

പിപാസിത-വി. വെള്ളം കുടിപ്പാനാഗ്രഹമുള്ള.

പിപാസു-വി. വെള്ളം കുടിപ്പാനാഗ്രഹമുള്ള.

പിപീലകം-ഒരുതരം വലിയ കറുത്ത ഉറുമ്പ്.

പിപീലിക-ഉറുമ്പ്.

പിപ്പരി-ഇത്തിയാല്.

പിപ്പലം-൧. അരയാൽ എന്ന വൃക്ഷം. വെള്ളമുള്ളത് എന്നർത്ഥം. മുരട്ടുവെള്ളം നിറുത്തുന്നതിനാൽ ഈ അർത്ഥം വന്നു. ൨. ജലം. ൩. ഇത്തിയാൽ.

പിപ്പലി-ഒരങ്ങാടിമരുന്ന്, തിപ്പലി. രക്ഷിക്കുന്നത് എന്നർത്ഥം.

പിപ്പൊലി എന്ന ശബ്ദവും കാണുന്നുണ്ട്.

പിപ്പലീമൂലം-തിപ്പലിവേർ.

പിയതീ-൧. പ്രകാശം, കാന്തി. ൨. ധൈര്യം, ഉയരുന്നതിനുള്ള ധൈര്യം.

പിയർ-പേര്.

പിയാല(ള)ം-മുരൾമരം.

പിരക്കുന്നു-൧. കൂട്ടിച്ചേർക്കുന്നു. ൨. തിരിക്കുന്നു. ൩. ആനയെ വേലചെയ്യിക്കുന്നു.

പിരടി-പിടരി(ലി). പിരയ്യ്, പുരയ്യ്, പുരൽ.

പിരട്ട്-പ്ര. ചതി. ര. കള്ളം. ന. ദുൎമ്മതം.

പിരട്ടൻ-പ്ര. ചതിയൻ. ര. കള്ളൻ. ന. ദുൎമ്മതമുള്ളവൻ.

പിരട്ടുന്നു-പ്ര. ചതിക്കുന്നു. ര. ഉരുട്ടുന്നു. ന. എണ്ണയും മററും തേയ്ക്കുന്നു. ൪. മനം മറിയുന്നു.

പിരണ്ട-ഒരു വള്ളി, ചങ്ങലംപിരണ്ട, നീലംപിരണ്ട.

പിരമ്പ്-ചൂരൽവടി.

പിരളി-കുഴപ്പം.

പിരളുന്നു-പ്ര. പരവുന്നു. ര. ഉരുളുന്നു.

പിരൾച്ച-പ്ര. പരവുക, പരൽ. ര. ഉരുൾച്ച.

പിരാകുന്നു-ശപിക്കുന്നു, നശിച്ചു പോകാൻ ശകാരിക്കുന്നു. (പ-മ)

പിരാക്ക്-ശപഥം. നശിച്ചുപോകാനുള്ള ശകാരം.

പിരാൻ-പ്ര. അരചൻ. ര. പ്രഭു, പുരാൻ, പെരിയോൻ.

പിരി-(ധാതു): വേർപ്പെടുക.

പിരി-കയറും മററും പിരിക്കു, ചുററിച്ചു മുറുക്കം വരുത്തുക.

പിരിച്ചൽ-പ്ര. വേർതിരിവ്. ര. കയറു മുതലായതിന്റെ പിരിവ്. ന. പാൽക്കട്ടയും ജലവുമായി തീരുക.

പിരിപ്പ്-പ്ര. ഒരു തരം. ര. ശേഖരിപ്പ്.

പിരിപ്പിക്ക-പ്ര വേർപെടുത്തിക്ക. ര. ശേഖരിപ്പിക്ക.

പിരിക്കുന്നു-പ്ര. വേറാക്കുന്നു. ര. കയറും മററും ഉണ്ടാക്കുന്നു. ന ഭാഗിക്കുന്നു. ൪. തീർകെട്ടുന്നു. ൫. പറിക്കുന്നു. ൬. ശേഖരിക്കുന്നു.

പിരിമുറുക്കുക - സംവിധാനത്തിൽ നടന്നുവരുന്ന സംഗതി എളുപ്പത്തിൽ ആക്കിതീർക്കുന്നതിനു പറയുന്ന പേർ.

പിരിയൻ-വി. പ്ര പിരിവുള്ള. ര. വികടമുള്ള

പിരിയാണി-മുറുക്കാണി(സ്ക്രൂആണി)

പിരിയുന്നു-പ്ര. വേർപെടുന്നു. ര കൂടി പ്പിരിയുന്നു ന. പാൽക്കട്ടയും ജലവുമായിത്തീരുന്നു. ൪. വിററുതീരുന്നു.

പിരിവ്-പ്ര. പിരിച്ചിൽ ര. വളവ്. ന. ശേഖരിപ്പ്. ൪. വേർതിരിവ്.

പിരിവള-പിരിഞ്ഞവള.

പിരുപിരുക്കുന്നു - ക്രിമികളെപ്പോലെ അനങ്ങുന്നു, ഇളകുന്നു.

പിരുപിരുപ്പ്-ചെറിയ അനക്കം, ഇളക്കം.

പിരുപിരെ-അ. പ്ര. പിരിട്ടു വെള്ളവുമായി ര.. കൊച്ചുകൊച്ചായിട്ടു വളരെ

പിലയൻ-ഒരു താണജാതിക്കാരൻ.

പിലാച്ചാണം-ദുൎഗ്ഗന്ധമുള്ള ഒരു വൃക്ഷം.

പിലാവ്-ചക്കയുണ്ടാകുന്ന വൃക്ഷം.

പിലാവില-പിലാവിന്റെ ഇല.

പിലാവുള്ളി - ബോംബായുള്ളി, ഒരുമാതിരി വലിയ വെള്ളുള്ളി.

പിലാശ്ശ്-ഒരു വൃക്ഷം.

പിലു-ഉകമരം.

പിലുനീ-പെരുങ്കുരുമ്പ.

പില്ലുണ്യം-വീണ്ടും പണയപ്പെടുത്തുക എന്നതു്.

പില്ലാട്ട്-അ. പിന്നെ.

പില്ലെപ്പെടുന്നു-പിൻപെടുന്നു.

പില്ല്-മറ(ക്), അടയാളം. കറുത്ത പുള്ളി ശരീരത്തിന്മേലുള്ള കറുത്തമറു. വ്യാപിക്കുന്നതു എന്നർത്ഥം.

പില്ല-വി. ചിമ്പകണ്ണുള്ള.

പില്ലകാ-പിടിയാന.

പില്ലൻ-ചാങ്കണ്ണൻ. ചീത്തക്കണ്ണോടു കൂടിയവൻ.

പില്ലം-ചീമ്പക്കണ്ണ്.

പിശകുന്നു-൧. അധികം വേണമെന്നു നിർബന്ധിക്കുന്നു. ൨. തെറ്റുന്നു. ൩. പിണങ്ങുന്നു ൪. തർക്കിക്കുന്നു.

പിശക്ക്-൧. തർക്കം, വഴക്ക്. ൨. കുറെക്കൂടെ വേണമെന്നു നിർബന്ധിക്ക. ൩. പിണക്കം, ശണ്ഠ

പിശക്കൻ-൧. ലുബ്ധൻ. ൨. വഴക്കൻ.

പിശംഗ-വി. ഗോരോചനനിറമുള്ള.

'പിശംഗമൌഞ്ജീയുജമർജ്ജുനച്ഛവിം'

(മാഘം)

പിശംഗകൻ-വിഷ്ണു.

പിശംഗം-ഗോരോചനിറം. ചിന്നിച്ചിതറുന്നതു എന്നർത്ഥം.

പിശംഗിലാ-നല്ല പിച്ചള.

പിശയുന്നു-തർക്കിക്കുന്നു.

പിശവ്യം-കരപ്പുരത്തി.

പിശാങ്കത്തി-ഒരുതരം കത്തി.

'പിശാങ്കത്തി' എന്നാൽ പിടി ചാൺ ഉള്ള കത്തി എന്നർത്ഥം; അതായതു് 'ചാൺ പിടിയുള്ള കത്തി'

പിശാചു-ദുർദ്ദേവത.

പിശാചുക്കൾ രാക്ഷസരിലും അധമരായ ദുരാത്മാക്കളുമാണ്. പുരാണങ്ങൾ പ്രകാരം ക്രോധവശയിൽ കശ്യപന്റെ മക്കൾ.

അവിവേകം, അജ്ഞാനം, അസത്യം, അശൌചം, മാംസപ്രിയം ഇവ അഞ്ചുമത്രെ പിശാചധർമ്മപഞ്ചകം.)

പിശാചൻ - ദേവയോനികളിൽ ഒരു ജാതി

പിശാചന്മാർ-മാംസഭക്ഷകർ.

പിശാലം-പൂച്ച.

പിശാചി-൧. പിശാചസ്ത്രീ. ൨. നരമഞ്ചി.

പിശിട്ട്-തോൽ, തോട്, കൊത്ത്, പിഴിഞ്ഞതിന്റെ കൊത്ത്.

പിശിതം-൧. മാംസം. ഭക്ഷണാർത്ഥം ഖണ്ഡം ഖണ്ഡമാക്കി നറുക്കപ്പെടുന്നതു് എന്നർത്ഥം. ൨. ചെറിയ കഷണം.

പിശിതാശന-വി. മാംസംതിന്നുന്ന.

പിശിതാശനൻ-മാംസം ഭക്ഷിക്കുന്നവൻ, രാക്ഷസൻ. (നികഷയുടെ മനുഷ്യമാംസഭോജികളായ മക്കളത്രെ പിശിതാശനർ.)

പിശിതാശിനി-മാംസം ഭക്ഷിക്കുന്നവൾ

പിശിതാശീ(ശി) - (നകാരാന്തം)- മാംസം ഭക്ഷിക്കുന്നവൻ.

പിശുക്ക്, പിശുക്കൻ-ലുബ്ധ്, ചെലവിടുന്നതിനുള്ള മടി.

പിശുക്കൻ-ലുബ്ധൻ. (പിശക്കൻ എന്നും അപൂർവ്വം കാണുന്നുണ്ട്).

പിശുന-വി. ൧. ക്രൂരതയുള്ള. ൨. നിന്ദ്യമായ. ൩. സൂചിപ്പിക്കുന്ന. ഉ-ം പിശുനശകുനം.

പിശുനത-ക്രൂരത.

പിശുനൻ-൧. ഏഷണിക്കാരൻ. കർണ്ണങ്ങളെ തകരാറാക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം. ൨. ഒറ്റുകാരൻ. ൩. ക്രൂരൻ, ദുഷ്ടൻ, ദുർജ്ജനം. ൪. നാരദൻ. ൫. കാക്ക. ൬. പിശുക്കൻ.

പിശുനം-൧. കുങ്കുമം. ചെറുകഷണങ്ങളായിട്ടുള്ളതു എന്നർത്ഥം. ൨. പഞ്ഞി ൩. തകരം. ൪. കാക്ക.

പിശുനാ-ചോനകപ്പുല്ല്. പരിമളത്തെ അറിയിക്കുന്നതു് എന്നർത്ഥം.

പിഷാരകൻ-അമ്പലവാസി.

പിഷാരം-പിഷാരകന്റെ ഭവനം.

പിഷാരവടി, പിഷാരടി, പിഷാരോടി-പിഷാരകൻ, അമ്പലവാസികളിൽ ഒന്ന്. സ്ത്രീ-പിഷാരസ്യാർ.

"പിഷാരോടിമാരുടെ ഉത്ഭവത്തെക്കുറിച്ച് ഗോവിന്ദൻ നമ്പ്യാരവർകൾ ഇപ്രകാരം എഴുതിയിരിക്കുന്നു. സന്ന്യാസത്തിനൊരുങ്ങി ക്ഷൌരം കഴിഞ്ഞു വെള്ളത്തിൽ മുങ്ങിപ്പറിക്കേണ്ട രോമങ്ങൾ പിടിച്ചുമുങ്ങിയ ഒരു നമ്പൂതിരി ഐഹിക താൽപര്യം ഹേതുവായി ഉളിയിട്ടു അക്കരെ പോയി ഓടിക്കളഞ്ഞു. 'ക്ഷൌരം കഴിഞ്ഞാൽ സന്ന്യാസക്രിയ കഴിയുന്നതുവരെ ഇവരെ പിഷാരകർ എന്നു പറയുന്നു'. പിഷാരകർ ഓടിയതുകൊണ്ടു പതിതം വന്നു. 'പിഷാരോടി'മാരുടെ ഹേതുഭൂതനായിത്തീർന്നു". (വിദ്യാവിനോദിനി 1068 മിഥുനം)

പിഷ്ട-വി. പേഷണം ചെയ്യപ്പെട്ട, അരയ്ക്കപ്പെട്ട, പൊടിക്കപ്പെട്ട.

പിഷ്ടകം-നാ. അപ്പം. പിഷ്ടത്തിന്റെ (അരിമാവിന്റെ) വികാരം എന്നർത്ഥം. ൨. എള്ളുണ്ട. ൩. ഒരുമാതിരി കണ്ണിളീനം, ഝല്ലം.

പിഷ്ടപചനം-അരിയും മറ്റും അരച്ചതുകൊണ്ടുള്ള പലഹാരം ഉണ്ടാക്കുന്ന പാത്രം. പിഷ്ടത്തെ പചിക്കുന്നതു എന്നർത്ഥം.

പിഷ്ടപം-ലോകം (വിഷ്ടപം എന്നതിന്റെ പാഠം).

പിഷ്ടപേഷണം-നാ. പൊടിച്ചതിനെ വീണ്ടും പൊടിക്കുക, അരച്ചതിനെ വീണ്ടും അരക്കുക. ൨. വെറുതെ പ്രവർത്തിക്കുക, ഉപയോഗമില്ലാതെ വല്ലതും ചെയ്യുക.

പിഷ്ടം-നാ. അരിമാവു. ൨. അരച്ചുരുട്ടിയ അരിയും മറ്റും, അരച്ചുണ്ടാക്കിയ ഉഴുന്നുമാവായത്. ൩. കാരീയം. ൪. ചൂർണ്ണം.

പിഷ്ടാതം-വസ്ത്രത്തിൽ മണംപിടിപ്പിക്കുന്ന പൊടി. ചൂർണ്ണസ്വഭാവത്തെ പ്രാപിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതു എന്നർത്ഥം.

പിഷ്ടാപം-സുഗന്ധപ്പൊടി.

പിഷ്ടികം-മാവപ്പം.

പിസ്സാരി-പീച്ചാങ്കുഴൽ, വസ്തിക്കുഴൽ.

പിഹിത-വി. മറയ്ക്കപ്പെട്ട.

പിളക്കുന്നു-കീറുന്നു, ചീന്തുന്നു, പൊട്ടുന്നു.

പിളച്ച്-കീറൽ, ചീന്തൽ, വള്ളൽ.

പിളപ്പ്-പൊട്ടൽ, കീറൽ.

പിളരുന്നു-കീറുന്നു, താനേകീറുന്നു.

പിളുക്കുന്നു-നാ. മലർത്തുന്നു, പിളർക്കുന്നു, തുറക്കുന്നു.

'കോമളച്ചുണ്ടു പിളുക്കി നിന്നീടുന്ന
ഓമനപ്പൈതൽ...'

(കൃഷ്ണഗാഥ)

൨. പിളുക്കുന്നു.

പിളുത്തുന്നു-തുറക്കുന്നു, പിളർക്കുന്നു, മലർത്തുന്നു.

'...കൊണ്ടൽവർണ്ണൻ നിജ കോമള-
ച്ചുണ്ടുകളും പിളുത്തിക്കരഞ്ഞു....'

(ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം)

പിള്ള-നാ. ചെറിയ പൈതൽ. ൨. കണക്കെഴുത്തുകാരൻ. ൩. ശൂദ്രരിൽ ചിലർക്കുള്ള സ്ഥാനപ്പേർ. ൪. മൃഗങ്ങളുടേയും മറ്റും കുട്ടി. ൫. അമ്മിക്കുട്ടി.

പിള്ളക്കട്ടിൽ-പൈതങ്ങളെ കിടത്തുന്ന കട്ടിൽ, തൊട്ടി(ൽ)ക്കട്ടിൽ.

പിള്ളക്കര-വസ്ത്രത്തിന്റെ കൊച്ചുകര.

പിള്ളക്കാൽ-കട്ടിലയുടെ ചുവട്ടിൽ വെക്കുന്ന ഒരു മരയാണി.

പിള്ളക്കിണർ-കിണററിനകത്തുള്ള പാംമുക്കുഴി.

പിള്ളക്കോൽ-നെയ്ത്തുകാരുടെ പാലത്തിൽ നിന്നു തൂക്കിയിടുന്ന ചെറിയ കോലുകൾ.

പിള്ളത്തുണി-പിള്ളമുണ്ട്.

പിള്ളത്തൊട്ടി-പൈതങ്ങളെ കിടത്തുന്ന കട്ടിൽ.

പിള്ളപ്പെട്ടി - പെട്ടിയുടെ അകത്തുള്ള കൊച്ചു മുറി.

പിള്ളമുണ്ട്-പൈതങ്ങളുടെ മുണ്ട്.

പിള്ളമുറി-പിള്ളപ്പെട്ടി.

പിള്ളയരഞ്ഞാൺ-പൈതങ്ങളുടെ അരയിൽ കെട്ടുന്ന ആഭരണം.

പിള്ളയാർ-ഗണപതി.

പിള്ളയൂണ്-പൈതങ്ങൾക്ക് ആദ്യം ചോറുകൊടുക്കൽ, ചോറൂണ്

പിള്ളവള-പൈതങ്ങളുടെ കൈയിൽ ഇടുന്ന വള.

പിള്ളവാതിൽ-കിളിവാതിൽ, ചില കതകിന്റെ അകത്തു ചേർത്തു പണിയുന്ന ഒരുമാതിരി കൊച്ചു കതക്.

പിഴ-(ധാതു) തെററിപ്പോവുക.

പിഴ-ം തെറ്റ് വ. കററം, അപരാധം. ന. പ്രായശ്ചിത്തം. ർ. വ്യഭിചാരം.

പിഴപ്പ്-നിത്യച്ചെലവു കഴിക്കുന്നതിനുള്ള വേലയും മററും കഴിച്ചിൽ, ഉപജീവനം.

പിഴപ്പിക്കുന്നു-ം. തെററിക്കുന്നു, പിഴയുണ്ടാക്കിത്തീർക്കുന്നു. വ. കററക്കാർനാക്കുന്നു. ന. പതിവ്രതയ്ക്കു ജാതിഭ്രംശം വരുത്തുന്നു.

പിഴയ്ക്കുന്നു-ം. തെററിപ്പോകുന്നു, ഏഴത്തിലും മററും തെററുന്നു. വ. ഉപജീവനം കഴിക്കുന്നു. ന. കററക്കാർനാകുന്നു. ർ. വ്യഭിചാരം ചെയ്തു ജാതിയിൽനിന്നു തള്ളപ്പെടുന്നു.

പിഴയാളി-കററക്കാരൻ.

പിഴവഴി-തെററുവഴി.

പിഴി-(ധാതു.) ഞെക്കുക

പിഴിച്ചിൽ-മുക്കിയ വസ്ത്രവും മററുകളും മററും പിരിച്ചും ഞെക്കിയും ജലം പുറപ്പെടുവിക്ക.

പിഴിയുന്നു-ം. മുക്കിയ വസ്ത്രവും മററും വല്ലവിധത്തിലും ഞെക്കി വെള്ളം വേർതിരിക്കുന്നു. വ. ഞെരുക്കുന്നു, ഞെക്കുന്നു. ന. ചീന്തുന്നു. ഉ-ം, മുക്കുചീന്തുന്നു. ർ. കഷ്ടപ്പെടുത്തുന്നു.

പിഴുകൽ-ം. തെററൽ. വ. മുടക്കം. ന. മടക്കം.

പിഴുകുന്നു-കൈവിട്ടുപോകുന്നു.

പിഴുക്ക്-ം. എലിക്കാഷ്ഠം. വ. ദുഷ്കീർത്തി ന. അളുക്ക്.

പിഴുക്കർ-നിസ്സാരയായവർ

പിഴുക്കം താളു.

പിഴുക്കൽ-പിഴുകിക്കുക

പിഴുക്കാരം, പീഴ്ക്കാരം-അരിവെക്കുമ്പോഴുള്ള പൊങ്ങൽ

പിഴുകുന്നു-ം. സ്ഥാനത്തുനിന്നും തെററുന്നു വ. മുടങ്ങുന്നു. ന. മടങ്ങുന്നു. ർ. വഞ്ചിക്കുന്നു ൫ തുലയുന്നു. ൬. നിസ്സാരമാകുന്നു (സ.ക്രി പിഴുക്കുന്നു, പിഴുകിക്കുന്നു.)

പിഴുന്നു-വേരോടെ പറിക്കുന്നു.

പിറ-ബാലചന്ദ്രൻ.

പിറക്കുന്നു-ജനിക്കുന്നു, പുറപ്പെടുന്നു.

പിറത്തുന്നു-ഉണ്ടാക്കുന്നു.

പിറന്തലാൾ-പിറയെ (ബാലചന്ദ്രനെ) പ്പോലെ (നതൽ) നെററിയോടുകൂടിയവൾ, സുന്ദരി.

പിറന്നാൾ-പിറന്നദിവസം.

പിറപ്പ്-ജനനം.

പിറവി-ജനനം, സംസാരം.

പിറക്ക്-പ്ര. കൊണ്ടുക്. വ. തവള. ന. കീഴ്ശ്വാസം ശബ്ദത്തോടെപുറപ്പെടുക

പിറക്കൻ - പുരുഷൻ. (സ്ത്രീ) പിറക്കാച്ചി.

പിറപിറക്കുന്നു-പതുക്കെ പറയുന്നു.

പിറപിറപ്പ്-പതുക്കെ പറക.

പിറെറ-അ. പിന്നത്തെ.

പിറേറന്നാൾ-പിന്നത്തെ ദിവസം.

പിറേറദ്ദിവസം-പിന്നത്തെ ദിവസം. അടുത്ത ദിവസം.

പീ

പീ-പ്ര. മലം. വ. ചാണകം.

പീച്ച-വി. ചെറിയ, കുറിയ.

പീച്ചകം-പിച്ചിവള്ളി.

പീച്ചക്കാലി, പീച്ചാലി-ഒരുമാതിരി ആറവഞ്ഞണ്ട്.

ഇതിന്റെ കാലുകൾ ചെറുതായിരിക്കും.

പീച്ചൻ-വി. മൂക്കടഞ്ഞ, പിഞ്ചു്.

പീച്ചക്കൈ-ഇടത്തുകൈ.

പീച്ചൽ-പീച്ചുക, കുഴലിൽ വെള്ളവും മററും കേററി അച്ചുകോൽകൊണ്ടു ഞെക്കി പുറപ്പെടുവിക്ക.

പീച്ചാങ്കത്തി-ചെറിയ കത്തി.

പീച്ചാങ്കുഴൽ-വസ്തിപിടിക്കുന്ന കുഴൽ, പീച്ചുന്നതിനുള്ള കുഴൽ.

പീച്ചി-പീച്ചിങ്ങാവള്ളി, ഒരു കറിസാധനവള്ളി.

പീച്ചിക്കാ-പ്ര. പീച്ചിവള്ളിയുടെ കാ, പീച്ചിങ്ങ. വ. മൂക്കാത്തകാ(യ്).

പീച്ചിൽ-പീര, പീച്ചിവള്ളി.

ഇതിന്റെ പൂവു വെളുത്തിരിക്കും. മഞ്ഞപ്പൂവായിട്ടും ഒരുതരമുണ്ട്.

പീച്ചുന്നു - വസ്തിപിടിക്കുന്നു, കുഴലിൽ വെള്ളവും മററും കേററി ഞെക്കിപ്പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

പീഞ്ഞാണം, പീഞ്ഞാണി-പിഞ്ഞാണം, ഒരു പാത്രം, ഒരു കപ്പിപ്പാത്രം.

പീഞ്ഞാവള്ളി-ഒരുമാതിരി വള്ളി.

പീട്-പ്ര. പിശിട്. വ. പിണ്ണാക്ക്.

പീടിക-കച്ചവടപ്പുര.

പീടികച്ചരക്ക്-പീടികയിൽ കച്ചവടത്തിനുള്ള വസ്തുക്കൾ.

പീടികാവാണിയം-പീടികയിലെ കച്ചവടം.

പീടികക്കല്ല്-പീഠം.

പീഠഗ-വി. മുടന്തുള്ള.

പീഠചക്രം-വണ്ടി.

പീഠം-ഇരിപ്പാനുള്ള ഏതെങ്കിലും സാധനം, സിംഹാസനവും മററം (ഇരിപ്പാനുള്ള കസാല, പായ്, തോൽ മുതലായവയുടെ പേർ) നാലുകാലുള്ള ഒരു ഇരിപ്പുസാധനം, ദേവന്മാരെ പ്രതിഷ്ഠിച്ച പീഠം. ഇതിൽ ഉറച്ചിരുന്നു അഭ്യസനാദി ക്ലേശങ്ങളെ ചെയ്യുന്നതിനാൽ ഈ പേർ വന്നു. മറെറാരു പര്യായം-ആസനം.

പീഠമർദ്ദൻ-പ്രാസംഗികേതിവൃത്തം ബഹുദൂരാനുവർത്തിയാകുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന പതാകാനായകൻ. കാവ്യവിശേഷത്തിൽ

അധികൃതനായിരിക്കുന്നതിനാൽ പീഠത്തെ മർദ്ദിക്കുന്നവൻ പീഠമർദ്ദൻ എന്നിങ്ങനെ അർത്ഥയോജന.

പീഠാഗ്രതഃ-അ. പീഠത്തിൽ നിന്നും.

പീഠിക-ന. കഥകളുടേയും മറ്റും ആദിയിൽ പറഞ്ഞുതുടങ്ങുന്ന കാര്യം, മുഖവുര. വ. ഇരിപ്പിടം.

പീഡ-സ്ത്രീ. ദുഃഖം. ഇന്ദ്രിയങ്ങളെ ദുഷ്ടങ്ങളാക്കിച്ചെയ്യുന്നതു. ദുഃഖിപ്പിക്കുന്നതു എന്നർത്ഥം. വ. ഉപദ്രവം. ന. ചരളം.

പീഡകൻ-ബുദ്ധിമുട്ടിക്കുന്നവൻ.

പീഡനം-ന. ഉപദ്രവം. വ. ഞെരമ്പരം, ന. നാശം. ര. ദേശഗ്രാമാദികൾക്കു ഉപദ്രവം ഏല്പിക്കുക. സ്വാരയുള്ള നിലയിൽ നിന്നു മുക്കിത്താഴ്ത്തുക എന്നർത്ഥം. ല. ശിരോലങ്കാരം. ന്ന ഗ്രഹണം. ഐ. കെട്ടു, കൂട.

പീഡാകര-വി. ഉപദ്രവത്തെ ഉണ്ടാക്കുന്ന

പീഡിക്കുന്നു-ന. ദുഃഖിക്കുന്നു. (സ. ക്രി. പീഡിപ്പിക്കുന്നു). വ. ഉപദ്രവിക്കുന്നു.

പീഡിത-വി. ദുഃഖിക്കപ്പെട്ട, ദുഃഖിപ്പിക്കപ്പെട്ട.

പീഡ്യമാന-വി. ദുഃഖിപ്പിക്കപ്പെട്ട.

പീത-വി. ന. കുടിക്കപ്പെട്ട. വ. മഞ്ഞനിറമായ.

പീതകദളി-സ്വർണ്ണവാഴ.

പീതകം-ന. അശോകവൃക്ഷം. വ. പിച്ചള. ന. തേൻ. ര. ചന്ദനം ല. മഞ്ഞമുള്ളങ്കി. ന്ന. മാക്കീരക്കല്ല്. (പൊൻനിറമുള്ളതു.) ഐ. വേങ്ങ. വൃ. വലിയ പലകപ്പയ്യാനി. ൻ. മഞ്ഞക്കുറിഞ്ഞി ന്ധ. പട്ടകരണ. ന്ധ. മഞ്ഞക്കടമ്പു. ന്ധ. കാഷ്ഠാഗരു ന്ധ. സ്വർണ്ണം.

പീത(ക)-ന. അരിതാരം. വ. കുങ്കുമം. ന. പീതചന്ദനം. ര. പത്മുകം

പീതകാവേരം-ന. കുങ്കുമം. വ. പിച്ചള.

പീതചന്ദനം-ഒരുതരം ചന്ദനം.

പീതചന്ദനം, കഫം, പിത്തം രക്തദോഷം, ചൊറി മുതലായവയ്ക്കു നന്നു. ഇതു 'ഹേമാസവം' എന്ന ദേശത്തിൽ ഉണ്ടാകുന്ന കറുത്തചന്ദനമെന്നു ശേഷവേണമെന്നു ചിലരുടെ അഭിപ്രായം. ത-പച്ചനിറമാന ചന്ദനം, കറുപ്പുചന്ദനം.

പീതതുണ്ഡം-കാരണ്ഡവം എന്ന പക്ഷി.

പീതദാരു-ന. ദേവദാരം. വ. ചരളം. ന. മരമഞ്ഞൾ, ര. മഞ്ഞക്കടമ്പു.

പീതദ്രു-ന. മരമഞ്ഞൾ വ. ചരളം എന്നവൃക്ഷം.

പീതനം-ന. അമ്പഴം. സ്വരസംകൊണ്ടു വസ്ത്രം മുതലായവയെ മഞ്ഞനിറമാക്കിച്ചെയ്യുന്നതു എന്നർത്ഥം. വ. കുങ്കുമം. പീതവർണ്ണത്തെ ചെയ്യുന്നതു എന്നർത്ഥം. ന. അരിതാരം. ര. മരമഞ്ഞൾ ല. കല്ലാല്. ന്ന ഇത്തിയാല്.

പീതനി-മൂവില.

പീതപാദം-ടിട്ടിഭപ്പക്ഷി (കുളക്കോഴി).

പീതപാദാ-മൈന എന്നപക്ഷി.

പീതബീജാ-ഉലുവം.

പീതം-ന മഞ്ഞനിറം. വ കുങ്കുമം. ന. പുഷ്പരാഗം ര. കുടിക്കുക. ല. താമരയല്ലി. ന്ന അഴിഞ്ഞിൽ.

പീതമണി-പുഷ്പരാഗം.

പീതർമണി-ഒരങ്ങാടിമരുന്നു.

കിഴങ്ങു കണ്ണിന്റെ ദീനത്തിനു നന്നു.

പീതരാഗം-ന. മെഴുക്. വ. താമരയല്ലി.

പീതരോഹിണി-ഒരങ്ങാടിമരുന്നു.

പീതവർണ്ണ-വി. മഞ്ഞനിറമുള്ള.

പീതവൎണ്ണം-൧. മഞ്ഞനിറം. ൨. പീതചന്ദനം. ൩. മഞ്ഞക്കടമ്പു.

പീതവസ്ത്രം-മഞ്ഞൾനിറമായ വസ്ത്രം.

പീതവാസസ്സ്-കൃഷ്ണൻ.

പീതസാരം-൧. പുഷ്പരാഗം. ൨. ഹരിചന്ദനം. ൩. അഴിഞ്ഞിൽ. ൪. ഗോമേദകം.

പീതസാല(ര)കം-൧. വേങ്ങവൃക്ഷം. പീതവൎണ്ണമായ സാരം (കാതൽ) ഉള്ളതു് എന്നൎത്ഥം. ൨. ഒരു രത്നം. ൩. മഞ്ഞച്ചന്ദനം.

പീതസ്കന്ധം-പന്നി.

പീതസ്ഥാനങ്ങൾ-ശിവൻ സതിയുടെ ശരീരം കഷണങ്ങളാക്കി അങ്ങുമിങ്ങും കൊണ്ടുനടന്നപ്പോൾ കഷണങ്ങൾ വീണസ്ഥലങ്ങൾ. (അമ്പത്തൊന്നുണ്ടു്.)

പീതസ്ഫടികം-പുഷ്പരാഗം.

പീതാ-൧. മഞ്ഞൾനിറം. മനസ്സിനെ അല്ലെങ്കിൽ മററു നിറങ്ങളെ പാനം ചെയ്യുന്നതു് എന്നൎത്ഥം. മനോഹരമായുള്ളതു് എന്നു താല്പൎയ്യം. ൨. മഞ്ഞൾ. ൩. വലിയ വാലുഴവം. ൪. സ്വൎണ്ണവാഴ. ൫. മഞ്ഞപ്പൂവുള്ള പിച്ചകം. ൬. മരമഞ്ഞൾ. ൭. ഗോരോചനം. ൮. ചെങ്ങഴിമുഴി.

പീതാബ്ധി-അഗസ്ത്യൻ.

പീതാംബര-വി. മഞ്ഞവസ്ത്രം ധരിച്ച.

പീതാംബരൻ-൧. വിഷ്ണു. മഞ്ഞപ്പട്ടുടുത്തവൻ എന്നൎത്ഥം. ൨. കൃഷ്ണൻ.

പീതാംബരം-൧. മഞ്ഞപ്പട്ടു്. ൨. സന്ധ്യനിമിത്തം പീതമായ ആകാശം.

പീതി-൧. കുതിര. പാനം ചെയ്യുന്നതു് എന്നൎത്ഥം. (വീതി എന്ന പാഠവും കാണുന്നു.) ൨. പാനം. ൩. പാനസ്ഥലം. ൪. ആനയുടെ തുമ്പിക്കൈ.

പീതിക-൧. മഞ്ഞൾ. ൨. ചെങ്ങഴിമുഴി.

പീതിനി മൂവില.

പീതു-൧. സൂൎയ്യൻ. ൨. അഗ്നി. ൩. കൂട്ടത്തിലെ പ്രധാന ആന.

പീത്ത വി. ൧. ചീത്ത. ൨. കീറിയ.

പീത്തു്-ആത്മപ്രശംസ, (പ-മ)

പീനസ്കന്ധം-പോത്തു്.

പീന-വി. തടിച്ച, മുഴുപ്പുള്ള.

പീനം-തടിച്ചതു. വളൎന്നതു് എന്നൎത്ഥം.

പീനസം-മൂക്കുവാലുന്ന ഒരു ദീനം. തടിച്ചവനെ കൂടി കൊല്ലുന്നതു് എന്നൎത്ഥം. മറെറാരു പൎയ്യായം-പ്രതിശ്യായം.

പീനാഹം - കിണററിൻെറ വാല്ക്കല്ലു്. (വീനാഹം എന്നതിൻെറ പാഠം).

പീനാറിമരം, പീനാററമരം-ഒരു വൃക്ഷം. പൎയ്യായങ്ങൾ-അരിമേദം, വിട്ഖദിരം.

പൂതിയുണത്തി, പൂതവൃക്ഷം, ചെറുകരിങ്ങാലി, പൂതിമണത്തി ഇവ പേരുകളുമുണ്ടു്. സാമാന്യം കരിങ്ങാലിക്കുള്ള ഗുണങ്ങൾ തന്നെ. മുള്ളുള്ള മരമാകുന്നു. ദുൎഗ്ഗന്ധമുണ്ടു്. സം—വിട്ഖദിരം. ത-വേലിവേലം ചെടി, പൂതമരം.

പീനോധസ്സ്-അകിടുകനത്ത പശു. പീനമായ (തടിച്ച) ഊധസ്സോടു (അകിടോടു) കൂടിയവൾ എന്നൎത്ഥം.

പീപ്പി - ഊതുന്നതിനുള്ള ഒരു കുഴൽ. Whistle.

പീപ്പ, പീപ്പക്കുററി - മരംകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ ഒരു വലിയ പാത്രം.

പീപ്പരി-ഇത്തിയാൽ.

പീപ്പന്നി-നാട്ടുപന്നി.

പീയൂ-൧. കാക്ക. ൨. ഊമൻ. ൩. സമയം ൪. സ്വൎണ്ണം. ൫. സൂൎയ്യൻ. ൬. അഗ്നി.

പീയൂഷം-൧. അമൃത്, അമൃതം. ദേവകളുടെ ഒരു ഭക്ഷണവസ്തു. പാനം ചെയ്യപ്പെട്ടത് എന്നർത്ഥം. ൨. പുതിയ പാൽ, കറക്കാൻ തുടങ്ങിയതു മുതൽ ഏഴു ദിവസംവരെയുള്ള പാൽ. ൩. പാൽ.

പീയൂഷമഹസ്സ്, പീയൂഷരുചി-൧. ചന്ദ്രൻ. ൨. കർപ്പൂരം.

പീയൂഷവർഷം-൧. അമൃതം പൊഴിക്കുക. ൨. ചന്ദ്രൻ. ൩. കർപ്പൂരം.

പീര-൧. തേങ്ങ പിഴിഞ്ഞ പിശിട്. ൨. വല്ലതും പിഴിഞ്ഞെടുത്ത ചണ്ടി. ൩. പീച്ചിൽ.

പീരകം-ഒരു വള്ളി.

പീരക്കാ-പീരകത്തിന്റെ കായ്.

പീരങ്കി-വലിയ തോക്ക്.

പീരപ്പെട്ടി-ഒരു വള്ളി.

പീരപ്പിണ്ണാക്ക്-തേങ്ങാപ്പിണ്ണാക്ക്.

പീലകം-വലിയ കറുത്ത ഉറുമ്പ്.

പീലി-൧. മയിൽ പീലി. ൨. സ്ത്രീകൾ കാലിൽ ഇടുന്ന മോതിരം. ൩. കണ്ണിന്റെ രോമം. ൪. വസ്ത്യാൽ.

പീലിക്കണ്ണ്-മയിൽ പീലിയുടെ കണ്ണ്. പര്യായങ്ങൾ-പിഞ്ഛം (പിച്ഛം), ബർഹം.

പീലിക്കുട- മയിൽപീലികൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ കുട.

പീലിക്കുന്തം - ഒരുമാതിരി വലിയ ആയുധം.

പീലിക്കുന്ന-മയിൽപീലിയുടെ ചുവട്.

പീലിയാൻ-മയിൽ.

പീലിവാക-ഒരു വൃക്ഷം. (ചാപ്രത്തടിക്കനത്).

പീലു-൧. ഉകവൃക്ഷം. പാനം ചെയ്യപ്പെടുന്നത് എന്നർത്ഥം. ൨. ആന. ൩. പൂവ്. ൪. അമ്പ്. ൫. അണു. ൬. ഒരുവകകൃമി.

പീലുകം-ഉറുമ്പ്.

പീലുജം-ഉകമരത്തിന്റെ കായ്.

പീലുനീ-പെരുങ്കുരുമ്പ.

പീലുപർണ്ണി-൧. പെരുങ്കുരുമ്പ. ൨. കോവൽ.

പീലുമൂലാ-൧. ശതാവരി. ൨. അമുക്കിരം. ൩. മൂവില.

പീവട്ടി-ഒരുമാതിരി പൂവ്.

പീവര-വി. തടിച്ച.

പീവരം-൧. തടിച്ചതു. ൨. വെങ്ങ. ൩. ആമ.

പീവരസ്തനി-൧. തടിച്ച മുലകളുള്ളവൾ. ൨. അകിടുകനത്ത പശു.

പീവരാ-അമുക്കിരം.

പീവരി-൧. മൂവില. ൨. ശതാവരി. ൩. തടിച്ചതു.

പീവാ-൧. വെള്ളം. ൨. തടിച്ചത്.

പീള-കണ്ണിലെ മലം (സം-ദൂഷിക).

പീളക്കുഴി-കൺകുഴി.

പീറ-ചീത്ത.

പീററ-പിളപ്പ്, കീറിയതു (പ-മ)

പു

പുക-(ധാതു). ധൂമം പുറപ്പെടുന്നതാകുക.

പുക-ധൂമം, തീകത്തുന്നതിനു മുമ്പിൽ പുറപ്പെടുന്ന ആവി.

പുകക്കാട്-കഠിനമായ പുക.

പുകക്കൂട് - പുകപോകുന്നതിനായിട്ടുണ്ടാക്കുന്ന വഴി.

പുകച്ചപ്പ്-പുകയില.

പുകച്ചിൽ-൧. പുകയുക, നീറൽ. ൨. തെളിവില്ലായ്ക. ൩. നിറപ്പിഴ. ൪. ആവി. ൫. ഉഷ്ണം.

പുകച്ചുററ്-പുകയിൽ അകപ്പെട്ടു ദിക്കറിയാതെ വീർപ്പുമുട്ടുകയും മററും.

പുകനിറം-പുകയുടെ നിറം.

പുകയറ-ഇല്ലറക്കരി.

പുകയില-ലഹരിയുള്ള ഒരുവക ഇല.

പുകയില-കഫം, വാതം, ശ്വാസം, ദന്തരോഗം, കൃമി, കാസം, നേത്രരോഗം, തേൾ മുതലായവയുടെ വിഷം, മൂട്ട, പേൻ മുതലായവ കടിച്ചുണ്ടാകുന്ന രോഗം, വീക്കം, ശിരോരോഗം ഇവക്കു നന്ന്. രുചികരമാണ്. പിത്തത്തെ കോപിപ്പിക്കും. മലത്തെ ഇളക്കും. ഛർദ്ദിയെയും തുമ്മലിനെയും ഉണ്ടാക്കും. ഇതിൻെറ പുക പല്ലിനുറപ്പും വെടിപ്പും വരുത്തും. ഇതു സേവിച്ചുണ്ടാകുന്ന വികാരത്തിൽ അകത്തിയില നീർ, തേങ്ങാപ്പാൽ, കരിക്കിൻവെള്ളം ഇവ ഏതെങ്കിലും കുടിക്ക. സം-കലഞ്ജം. ത-പുകൈയിലൈ. ഇം Tobacco ടൊബാക്കൊ.

പുകയിലയുടെ അമിതമായ ഉപയോഗം പലവിധത്തിൽ ആപൽക്കരമാണെങ്കിലും വിഷൂചിക ബാധിക്കാതിരിക്കാൻ മാത്രം നല്ലതാണെന്നു പറയപ്പെടുന്നു.

പുകയിലക്കുഴൽ-പുകയില സൂക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള കുഴൽ.

പുകയിലച്ചുരുൾ-പുകയില തെറുത്തതു്

പുകയിലപ്പൊടി-പുകയില ഉണക്കിപ്പൊടിച്ച പൊടി.

പുകയുന്നു-ക്രി. പുകയുണ്ടാകുന്നു. ല. നീറുന്നു, അധികമായി ഉഷ്ണിക്കുന്നു. (സ. ക്രി. പുകയ്ക്കുന്നു).

പുകര്-ആനയുടെ പുള്ളി.

പുകലുന്നു-സംസാരിക്കുന്നു.

'എന്തുഞാൻ നിന്നോടു പുകലുന്നതു'

(രാമചരിതം)

പുകവണ്ടി-ആവിയുടെ ശക്തികൊണ്ടു് ഓടുന്ന വണ്ടി.

പുകൾ, പുകഴ്-സ്തുതി, കീർത്തി.

പുകഴുന്നു-സ്തുതിക്കുന്നു.

പുകണ്ണുതുടങ്ങുന്നു-സ്തുതിച്ചുതുടങ്ങുന്നു.

'പുകണ്ണുതുടങ്ങിനാൻ'

(ഭാരതം)

പുകൾ + ന = പുകൺന (ലളങ്ങൾക്കു അനുനാസികയോഗത്തിൽ അനുനാസികം) പുകൺ + ണ = പുകണ്ണു. (തവർഗ്ഗത്തിൽ ടവർഗ്ഗയോഗത്തിൽ ടവർഗ്ഗം)

പുകഴ്ച-സ്തുതി.

പുകഴ്ത്തുന്നു-സ്തുതിക്കുന്നു.

പുകഴിൽ-ക്രി. ഘോഷം, ല. ആർപ്പ്. ന. കലഹം.

പുകിൽ-ഒരു വൃക്ഷം.

പുക്ക-വി. പ്രവേശിച്ച.

പുക്കശി (സി)-അമരി.

പുക്കവാറു്, (മുറി)-രസീതു്.

പുക്കസൻ-ചണ്ഡാലൻ. പുണ്യമില്ലാത്തവൻ എന്നർത്ഥം. (പാഠങ്ങൾ-പുക്കസൻ, പുല്ക്കസൻ)

പുക്കാതു-കോപം. (പ. മ).

പുക്കാറു്-ശണ്ഠ (പ മ).

പുക്കച്ചീട്ടു്-കടം വീട്ടിയവൻ മററവനോടു എഴുതി വാങ്ങിക്കുന്ന ചീട്ടു്.

പുക്കപൊച്ചിൽ-ക്രി. വ്യത്യാസം. ല. ഏററക്കുറച്ചിലുള്ള തൂക്കം. ന. ഇടപാടു്.

പുക്കമുറി-കടം വീട്ടിയവൻ മററവനോടു എഴുതിവാങ്ങിക്കുന്ന ചീട്ടു്.

പുങ്കൻ-ശ്രേഷ്ഠൻ.

പുംഖം-അമ്പിൻെറ കട, തൂവൽ.

'ഇതികൃതവചനം സുവർണ്ണ-
പുംഖദ്യുതിഖചിതം'

(കിർമ്മീരവധം കഥകളി)

'സ്വാൎണ്ണപുംഖങ്ങളാം ചില ബാണങ്ങൾ'
(സന്താനഗോപാലം പാന)

പുംഗം-കൂട്ടം.

പുംഗവൻ-൧. ശ്രേഷ്ഠൻ. ൨. കാള.
ഈ ശബ്ദം ഉത്തരപദത്തിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യുമ്പോൾ ശ്രേഷ്ഠാൎത്ഥം വരും. കുഞ്ജരൻ എന്ന പദം നോക്കുക.

പുംഗവം-൧. ഇടവകം. ൨. കാള.

പുങ്ങ്-ഒരു വൃക്ഷം.

പുങ്ങം-പുംസവനം.

പുച്ഛഭാഗം-വാൽഭാഗം.

പുച്ഛം-൧. നിന്ദ. ൨. വാൽ. പ്രകൎഷേണ മടിക്കുന്നതു എന്നൎത്ഥം. മററു പൎയ്യായങ്ങൾ-ലൂമം, ലാംഗൂലം. ൩. നിസ്സാരം. ൪. വാലിന്റെയും അഗ്രം. ൫. മയിലിന്റെ വാല്.

പുച്ഛിക്കുന്നു-നിന്ദിക്കുന്നു.

പുച്ഛീ-൧. എരിക്ക്. ൨. കോഴി.

പുഞ്ച-മേടമാസത്തിൽ കൊയ്യുന്ന നെല്ല്.
(പുൻ+ചെയ്യ്=ചെറിയ കൃഷി)

പുഞ്ചക്കൃഷി-മേടമാസത്തിലേ കൃഷി.

പുഞ്ചനിലം, പുഞ്ചപ്പാടം-പുഞ്ചനെല്ലു വിതയ്ക്കുന്ന നിലം. ജലം കെട്ടിനില്ക്കുന്ന നിലത്തിൽ ധാന്യം കൃഷി ചെയ്യുന്ന സ്ഥലം.

പുഞ്ചയടക്ക-ആദ്യത്തെ അടക്ക.

പുഞ്ചിരി-ചെറുചിരി, മന്ദഹാസം, ഒച്ച കേൾക്കാത്ത നല്ല ചിരി (പുൻ+ചിരി=പുഞ്ചിരി. പുൻ=ചെറിയ, കുറഞ്ഞ). സം-സ്മിതം.

പുഞ്ജം-൧. കൂട്ടം. ൨. കൂമ്പാരം. ൩. ധാന്യാദിസമൂഹത്തിന്റെ പേർ. (പിഞ്ജം എന്നു പാഠം കാണുന്നു).

പുഞ്ജീകരണം-കൂമ്പാരം കൂട്ടുക.

പുഞ്ജീകരിക്കുന്നു-കൂമ്പാരം കൂട്ടുന്നു.

പുഞ്ജീകൃത-വി. കൂട്ടപ്പെട്ട.

പുട-ദിക്ക്. ഉ-ം 'പുടപുഴങ്ങുമാറ്' (ദിക്കുകൾ പ്രതിദ്ധ്വനിക്കുമാറ്).

പുടകന്ദം-വലിയ കാട്ടുള്ളിപോലെയുള്ള ഒരു തരം കന്ദം.
കൃമി, ഛൎദ്ദി, വിഷം, ഉദാവൎത്തം ഇവക്കു നന്നു.

പുട(ക)ം-ജാതിക്ക

പുടകം-൧. താമര. ൨. കുത്തില. ഇല കൊണ്ടുള്ള പാത്രം. ൩. ജാതിക്ക.

പുടകിനീ-താമരപ്പൊയ്ക.

പുടപാകം - ലോഹാദികൾ പുടത്തിൽ വെച്ചു പാകംചെയ്ക.

പുടപുഴക്കം-മാറെറാലി, പ്രതിദ്ധ്വനി.

പുടഭേദനം-൧. ഭവനം. ൨. നഗരം. ൩. മൂലനഗരം, തലസ്ഥാനം. ജനസമ്മൎദ്ദം ഹേതുവായിട്ടു ഘടാദിപാത്രം ഉടഞ്ഞുപോകുന്നേടം എന്നൎത്ഥം.

പുടഭേദം-ചക്രാകാരേണ ജലം കീഴ്പെട്ടു താണുപോവുക.

പുടമുറി-വിവാഹം, സംബന്ധം.

പുടം-൧. ലോഹാദികൾ ഭസ്മമാകുന്നതിനും മററുമുള്ള ഒരു പ്രവൃത്തി, കുക്കുടപുടവും മററും. ൨. മൂടി. ഉ-ം പക്ഷപുടം. ൩. ഒരുമാതിരി മൂടി, കുത്തില. ൪. കിണ്ണം. ഉ-ം പുഷ്പപുടം. ൫. കഴിമുത്തങ്ങ.

പുടവ-സ്ത്രീകൾ ഉടുക്കുന്ന വസ്ത്രം.

പുടവക്കഞ്ഞി-വസ്ത്രം മുക്കിപ്പിഴിയുന്നതിനുള്ള കഞ്ഞി.

പുടാ-പേരേലം.

പുടിക-൧. ഏലത്തരി എന്ന അങ്ങാടിമരുന്ന്, പേരേലം. ൨. കക്കാ.

പുടിത-വി. ൧. പുടം ചെയ്യപ്പെട്ട. ൨. കൂട്ടപ്പെട്ട. ൩. കൂമ്പിയ. ൪. മൂട്ടിയ. ൫. അരക്കപ്പെട്ട.

പുടിതം-രണ്ടു കൈയും മലൎത്തി കഴിച്ചു കൂട്ടുക.

പുടീ-൧. ആസ്തരണം. ൨. കടല. ൩. രഹസ്യസ്ഥലം മറയ്ക്കുന്ന ചെറിയ തുണി കൌപീനം.

പുടോദകം-തെങ്ങ്.

പുട്ട-കമുകൻ.

പുട്ടൽചീരം-ഒരു വള്ളി.

പുട്ടിൽ-൧. ധാന്യങ്ങളുടെ പുറമേയുള്ള തൊലിയും തോടും. ൨. മഴയത്തു ചൂടുന്നതിനു തഴകൊണ്ടു നെയ്തുണ്ടാക്കുന്ന ഒരു വസ്തു.

പുണരി-കടൽ.

പുണരുന്നു-കെട്ടിപ്പിടിക്കുന്നു, ആലിംഗനം ചെയ്യുന്നു.

പുണർ-പുണർതം, ഏഴാമത്തെ നക്ഷത്രം.

പുണൎച്ച-ആലിംഗനം, കെട്ടിപ്പിടിക്കുക.

പുണർതം-ഏഴാമത്തെ നക്ഷത്രം.

പുണൽ-൧. നദി. ൨. ജലം.

'നൽപ്പുണൽക്കരതിട്ടമേൽ'

(കേരളവൎമ്മ രാമായണം)

പുണ്ഡരി-വീരപുണ്ഡരി, വരൾത്താമര.

പുണ്ഡരികം-൧ വെൺതാമരപ്പൂവ്. വെള്ളത്തെ അലംകരിക്കുന്നതു എന്നൎത്ഥം. ൨. അഗ്നിക്കോണിലെ ആന. ൩. ഒരുവക കരിമ്പ്.

പുണ്ഡരികക്കരിമ്പു സാമാന്യം കരിമ്പിന്റെ ഗുണങ്ങളുള്ളതാണ്. കരിമ്പുകളിൽവെച്ചു ശ്രേഷ്ഠമാകുന്നു. ഇതു വെളുത്തും ചെമന്നും വരയുള്ള കരിമ്പാണു. സം- പുണ്ഡ്രകം.

൪. താമര. ൫, വെൺ കററക്കുട, ൬. പുലി. ൭. ംഗിയുള്ളതു എന്നൎത്ഥം. ൮. പട്ടുനൂൽപുഴു. ൯. കഴുകൻ. ൰. ഒരു പച്ചമരുന്നു. ൰൧. വണ്ട്. ൰൨. സിംഹം. ൰൩. കടുവാ. ൰൪. മക്കിപ്പൂവ്. ൰൫. മാവു. ൰൬. വെള്ളം. ൰൭. വെളുത്ത നിറം. ൰൮. ഒരുവക സൎപ്പം. ൰൯. ഒരുവക അരി. ൨൰. ഒരുവക കഷ്ടം. ൨൰൧. ആനക്കുള്ള ഒരുമാതിരി പനി. ൨൰൨. ഒരുവക മാവു വൃക്ഷം. ൨൰൩. ജലപാത്രം. ൨൰൪. അഗ്നി. ൨൰൫. നെററിയിലെ ഒരു അടയാളം.

പുണ്ഡരീകൻ-൧. കിഴക്കേ ദിക്പാലകന്റെ ആന. വെൺതാമരയോടടുത്ത കാന്തിയുള്ളതു എന്നൎത്ഥം. ൨. സിംഹം. ൩. അഗ്നി.

പുണ്ഡരീകാക്ഷം-വീരപുണ്ഡരി, വരൾത്താമര.

പുണ്ഡരീകാക്ഷൻ-വിഷ്ണു. വെൺതാമരപോലെയുള്ള കണ്ണോടുകൂടിയവൻ, മാനസ സരോജത്തെ വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നവൻ, ഹൃദയപുണ്ഡരീകത്തിൽ പ്രത്യക്ഷീഭവിക്കുന്നവൻ ഇങ്ങനെ ശബ്ദാൎത്ഥങ്ങൾ.

പുണ്ഡരീകോത്ഭവൻ-ബ്രഹ്മാവ്.

പുണ്ഡരീയകം-വീരപുണ്ഡരി, വരൾത്താമര.

പുണ്ഡൎയ്യം-വീരപുണ്ഡരി, വരൾത്താമര.

പുണ്ഡ്രകം-൧. കരുക്കത്തിമുല്ല. ഖണ്ഡിക്കപ്പെടുന്നതു എന്നൎത്ഥം.

ഇതു കരുക്കത്തിമുല്ലയുടെ ജാതിയിൽ ചേൎന്നതും കസ്തൂരിഗന്ധത്തിനു തുല്യമായ ഗന്ധമുള്ളതും ആണെന്നു മറെറാരഭിപ്രായവും കാണുന്നു.

൨. ഒരുവക കരിമ്പ്.

പുണ്ഡ്ര(ക)ം-മയിലെള്ള്.

പുണ്ഡ്രകേളി-ആന.

പുണ്ഡ്രം-൧. കറി. ൨. വെൺതാമര. ൩. നീലക്കരിമ്പ്. ൪. പുണ്ഡരീകക്കരിമ്പ്. ഖണ്ഡിക്കപ്പെടുന്നതു എന്നൎത്ഥം.

൩. ഇത്തിയാൽ. ൪ കൊട്ടവേലി ൫. മാധവി.

പുണ്ണ്-വ്രണം.

പുണ്ണൻ-വ്രണമുള്ളവൻ.

പുണ്യകർമ്മ-വി. നല്ലകർമ്മമുള്ള, സൽകർമ്മമുള്ള.

പുണ്യകം-കൃഛ്റചാന്ദ്രായണ പ്രാജാപത്യനക്തോപോഷണാദിയായ വ്രതം.

ഈവക വ്രതങ്ങളിൽ ഉപവാസം പ്രധാനമാണ്.

പുണ്യകാലം-ശുഭമുള്ള സമയം, പുണ്യസമയം.

പുണ്യകൃത്ത്-സുകൃതം ചെയ്യുന്നവൻ.

പുണ്യക്ഷേത്രം-ന. ആര്യാവർത്തം. ൨. ഗോകർണ്ണം മുതലായ ക്ഷേത്രങ്ങൾ.

പുണ്യഗന്ധം-ചമ്പകം.

പുണ്യജനം-ന. സുകൃതജനം, സുകൃതി. ൨. രാക്ഷസൻ. ക്രമപ്രാപ്തമായ വിധത്തിൽ നിരൃതി വംശജന്മാരായ രാക്ഷസന്മാർ, വിപരീതലക്ഷണയാ ദുഷ്ടൻ എന്നു താൽപര്യം.

'പുണ്യജനാധിപതേകുശലം പരി
പൂർണ്ണഭാഗ്യജലധേനിയതം'.
(രാവണവിജയം കഥകളി)

(രണ്ടർത്ഥവും ഉണ്ട്)

൩. യക്ഷൻ.

പുണ്യജനേശ്വരൻ - വൈശ്രവണൻ. പുണ്യജനങ്ങളുടെ (രാക്ഷസന്മാരുടെ) നാഥൻ എന്നർത്ഥം.

ആദികാലത്തിൽ വൈശ്രവണൻ രാക്ഷസാധിപതിയായിട്ടു ലങ്കയിൽ അധിവസിച്ചിരുന്നു.

പുണ്യതീർത്ഥം-മോക്ഷയാത്രക്കുള്ള സ്ഥലം, കാശിയിലെ ഗംഗയും മററും.

പുണ്യദർശനം-കാട്ടുകാക്ക.

പുണ്യദിനം-ശുഭദിവസം.

പുണ്യനഗരികൾ- (ഏഴ്). അയോധ്യം, മധുരം, മായാ, കാശി, കാഞ്ചി, അവന്തി, ദ്വാരാവതി.

"അയോധ്യാ മധുരാമായാ
കാശീ കാഞ്ചിരവന്തികാ,
പുരീദ്വാരവതീ ചൈവ
സപ്തൈതാ മോക്ഷദായികാ"

പുണ്യനദികൾ-ഗംഗ മുതലായ ആറുകൾ.

പുണ്യപുരുഷൻ-സുകൃതമുള്ള പുരുഷൻ.

പുണ്യഫലം-ന. സൽകർമ്മത്തിന്റെ ഫലം. ൨. പൂങ്കാവനം.

പുണ്യഭൂ, പുണ്യഭൂമി-ഹിമവാന്റെയും വിന്ധ്യപർവ്വതത്തിന്റെയും നടുവിലുള്ള ഭൂമി, ആര്യാവർത്തം.

'ആര്യാവർത്തഃ പുണ്യഭൂമി' (അമരം)

പുണ്യം-ന. സുകൃതം. ൨. ശുദ്ധം, ശുഭത്തെ ചെയ്യുന്നതു എന്നർത്ഥം. നല്ല കർമ്മം എന്നുമാവാം. ൩. മനോഹരമായ വസ്തു. പുണ്യം> <പാപം.

പുണ്യമാസങ്ങൾ-മാഘമാസം, വൈശാഖമാസം, കാർത്തികമാസം ഇവ മൂന്നും.

പുണ്യലോകം-സ്വർഗ്ഗം.

പുണ്യവൽ-വി. സുകൃതമുള്ള, ഭാഗ്യമുള്ള.

പുണ്യവാ-മുറിവു, കോറുവാ.

പുണ്യവാൻ-പുണ്യമുള്ളവൻ. (സ്ത്രീ-പുണ്യവതി).

പുണ്യശാലീ(ലി) - വി. സുകൃതമുള്ള. (നകാരാന്തം) സ്ത്രീ-പുണ്യശാലിനി.

പുണ്യശ്ലോകൻ-ന. സൽകീർത്തിയുള്ളവൻ. ൨. കൃഷ്ണൻ. ൩. യുധിഷ്ഠിരൻ. ൪. നളൻ.

പുണ്യശ്ലോകാ-ന. സീത. ൨. ദ്രൗപദി.

പുണ്യസ്ഥലം, പുണ്യസ്ഥാനം-പുണ്യഭൂമി.

പുണ്യാ-൧. തുളസി. ൨. പാലുഴവം ൩. ഗംഗാനദി.

പുണ്യശ്രവണൻ-വിഷ്ണു.

പുണ്യാത്മാവ്-വി. ശുദ്ധാത്മാവുള്ള.

പുണ്യാഹം-ശുദ്ധമാക്കപ്പെട്ട വെള്ളം. (സം)ശുദ്ധദിവസം, പുണ്യദിവസം.

പുത്-പുത്രരില്ലാത്തവർ പോകുന്ന നരകം.

പുത്-അ. കുത്സിതം.

പുത-൧. വസ്ത്രംകൊണ്ടു ദേഹം മൂടുക. ൨. തൈകളുടെ ചുവട്ടിൽ ഇടുന്ന ചവറ്.

പുതപ്പ്-പുതയ്ക്കുന്ന വസ്ത്രം. (സം-നീശാരം)

പുതയൻ-ഈറന്നിലം.

പുതയുന്നു-പുതയ്ക്കപ്പെട്ടതായിത്തീരുന്നു.

പുതയ്ക്കുന്നു-പുതപ്പുകൊണ്ടു ശരീരം മൂടുന്നു.

പുതിയ-വി. പുത്തനായ.

പുതിയപണം, പുതുപ്പണം-ഒരുവക പൊൻ നാണയം.

പുതു-(ധാതു) മറയ്ക്കുക.

പുതു-വി. പുത്തനായുള്ള.

പുതുക്കം-വി. ൧. ആശ്ചര്യമായ. ൨. പുതിയതായ.

പുതുക്കലം-പുത്തൻ കലം.

പുതുക്കടി-മുതൽക്കടി.

പുതുകുന്നു-പുത്തനാകുന്നു.

പുതുത-വി. പുത്തനായുള്ള.

പുതുപ്പ്-വിനയം, ഗർവ്വില്ലായ്മ. (പ മ)

പുതുമ-൧. പുതുക്കം. ൨. കൌതുകം. ൩. നേരംപോക്ക്.

പുതുമഴ-ആദ്യം പെയ്യുന്ന മഴ.

പുതുമാരി-പുതുമഴ.

പുതുവൽ-പുത്തനായിട്ടു കൃഷിചെയ്യുന്ന സ്ഥലം.

പുതുവാൾ-ഒരു ജാതിക്കാരൻ.

> 'പുതുവാളെന്നൊരു വിഭാഗങ്ങൾ
> പുതുതായുള്ള വിധങ്ങളെടുപ്പാൻ
> പുതുവാന്മാരുടെ ആളായതിനാൽ
> പുതുവാളെന്നൊരു പേരവനുളവായ്"
> (നളചരിതം തുള്ളൽ)

പുതുവൽപ്പാട്ടം-പുതുവൽ നിലത്തിന്റെ കരം.

പുതുവെണ്ണ-പുത്തൻവെണ്ണ.

പുതുവെള്ളം — പുതുമഴപെയ്തുണ്ടാകുന്ന വെള്ളം.

പുത്തൻ-വി. പുതിയതായുള്ള.

പുത്തൻ-കൊച്ചിയിൽ നടപ്പുള്ള ഒരു നാണയം.

പുത്തരി-൧. പുന്നെല്ലിന്റെ അരി. ൨. പുത്തരിയൂണ്.

പുത്തരിച്ചുണ്ട-ഒരു പച്ചമരുന്ന്. പര്യായങ്ങൾ-നിദിഗ്ധികം, സ്പൃശീ, വ്യാഘ്രീ, ബൃഹതീ, കണ്ടകാരികാ, പ്രചോദനീ, കുലീ, ക്ഷുദ്രാ, ദുസ്പർശാ, രാഷ്ട്രികാ.

പുത്തരിയുണ്ണുന്നു—പുന്നെല്ലിന്റെ അരി വെച്ചുണ്ണുക.

പുത്തലി പുത്തലികാ-൧. വിഗ്രഹം. ൨. പാവ.

പുത്തികാ-൧. ഒരുമാതിരി തേനീച്ച. ൨. ചിറ്റീച്ച. കുത്സിതമായ ശബ്ദത്തെ ചെയ്യുന്നതു എന്നർത്ഥം.

പുത്തിലഞ്ഞി-ഒരു വൃക്ഷം.

പുത്തിലഞ്ഞി-പിത്തം, മൂത്രതീരൽ, തണ്ണീർദാഹം, നേത്രരോഗം ഇവക്കു നന്ന്. ഈ വൃക്ഷം, ഇലകായ് മുതലായവ എല്ലാംകൊണ്ടും ഓടമരത്തിനൊക്കും. ബീജം ദ്രാക്ഷംപോലെയിരിക്കും. അതിശുദ്ധമാകയാൽ വ്രതികൾ ദ്രാക്ഷംപോലെ ഈ ഫലം ധരിക്കാറുണ്ട്.

കോലാപുരത്തിൽ പ്രസിദ്ധം. ബീജത്തിന 'കമൽ' എന്നു ചില ദേശക്കാർ പറയുന്നു. ഇതു ചെടിയായിട്ടും വള്ളിയായിട്ടും രണ്ടുതരം കാണുന്നു. സം-പുത്രജീവം.

പുത്തില്ലം-പുതുവീട്.

പുത്തോട്ട്-പുതിയ ഓട്ട്.

പുത്തോല-പുതിയ ഓല.

പുത്രകൻ-ചെറിയ പുത്രൻ.

പുത്രകം-എട്ടടിമാൻ.

പുത്രകാമേഷ്ടി - പുത്രനുണ്ടാകുന്നതിനു ചെയ്യുന്ന ഒരു യാഗം.

പുത്രകൃതകൻ-ദത്തുപുത്രൻ, വളർത്തു പുത്രൻ.

പുത്രജഗ്ധി-മക്കളെ ഭക്ഷിക്കുന്ന അമ്മ.

പുത്രജീവം-പുത്തിലഞ്ഞി വൃക്ഷം.

പുത്രഞ്ചാരി-ഒരു മരുന്നുവള്ളി (പുത്രദാ)

പുത്രദാ-മ. പുത്രഞ്ചാരി, ഒരു മരുന്നുവള്ളി. വ. തിരുതാളി. ന. ആമുക്കിരം

പുത്രദായി-ഒരു വൃക്ഷം.

പുത്രദായി വീരുദ്വർഗ്ഗത്തിൽ പെട്ടതാണ്. വാതകഫങ്ങൾക്കു നന്ന്. മച്ചി എന്നുള്ള ദോഷത്തെ നീക്കും. ഇല വൃത്തമായിരിക്കും. പൂ വെളുത്തതാണ്. ഗന്ധം അധികം കാണും. സം-പുത്രദാത്രീ

പുത്രദ എന്നതാണു പുത്രഞ്ചാരി എന്നു കാണുന്നു. പുത്രഞ്ചാരി പിത്തം, ചുട്ടുനീറൽ, ശ്രമം, ആർത്തവദോഷം ഇവയെ ശമിപ്പിക്കും. സേവിച്ചാൽ ഗർഭാശയദോഷം നീക്കി ഗർഭസന്ധാനത്തെ ചെയ്യും. ഓടമരത്തിന്റെ ലക്ഷണത്തോടു കൂടിയതാണ്. പുത്രദ എന്നതിന്റെ ഭാഷയായിരിക്കണം പുത്രഞ്ചാരി.

പുത്രൻ-മകൻ. കുലത്തെ ശുദ്ധിചെയ്യുന്നവൻ എന്നർത്ഥം. മററു പര്യായങ്ങൾ-ആത്മജൻ, തനയൻ, സൂനു, സുതൻ.

'പുന്നാമമാം നരകത്തിൽനിന്നുടൻ
തന്നുടെ താതനെ ത്രാണനം ചെയ്കയാൽ
പുത്രനെന്നുള്ള ശബ്ദം വിധിച്ചു ശതം
പത്രസമുത്ഭവനെന്നുമറികനീ'

(രാമായണം)

ഗൌതമൻ ൧൨ വിധം പുത്രന്മാരെക്കുറിച്ചു പറയുന്നു.

ഔരസൻ-ഒരുവനു തന്റെ ധർമ്മപത്നിയിലുണ്ടായ പുത്രൻ.

പുത്രികാസുതൻ-സവ്യസാദമാന സമ്പ്രദായത്തിൽ വിവാഹം കഴിച്ച പുത്രിയുടെ മകൻ.

ക്ഷേത്രജൻ-രോഗത്താലോ മൃതിയാലോ പുത്രനെ ഉണ്ടാക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ലാതെ വന്ന പുരുഷന്റെയും തന്റെ സപിണ്ഡന്മാരുടെയും നിയോഗപ്രകാരം തന്റെ ഭാര്യയിൽ ഒരു സഗോത്രനോ അന്യനോ പ്രാപിച്ചുണ്ടായ പുത്രൻ.

ഗൂഢജൻ ഭർത്താവു ദൂരസ്ഥനോ മററോ ആയിരിക്കുമ്പോൾ ഭാര്യ ജാര സംസർഗ്ഗത്താൽ സമ്പാദിച്ച പുത്രൻ.

കാനീനൻ-കന്യകയായ മകൾക്കു ജാരസംസർഗ്ഗത്താലുണ്ടായ പുത്രൻ.

പൌനർഭവൻ-വിവാഹം കഴിഞ്ഞു ഋതുവാകും മുമ്പെയോ ഋതുവായതിൽ പിന്നെയോ പുനർവിവാഹം കഴിഞ്ഞ സ്ത്രീയിലുണ്ടായ പുത്രൻ.

ദത്തകൻ-മാതാവോ പിതാവോ ദാനം ചെയ്ത പുത്രൻ.

ക്രീതകൻ-മാതാപിതാക്കന്മാരുടെ അടുക്കൽ നിന്നു വിലക്കുവാങ്ങിയ കുട്ടി.

കൃത്രിമൻ-ഒരുവൻ മരിക്കാറാവുമ്പോൾ തന്റെ ശേഷക്രിയാദികൾ ചെയ്യാൻവേണ്ടി തന്റെ സകല മുതലിനും അവകാശിയാക്കി സ്വീകരിക്കുന്ന പ്രായം തികഞ്ഞ ഒരു അന്യൻ.

സ്വയംദത്തൻ-തന്നത്താൻ മറെറാരുവനു വിററവൻ.

സഹോഢജൻ-വിവാഹകാലത്തു തന്നെ സ്ത്രീയുടെ ഗൎഭത്തിലുണ്ടായിരുന്ന പുത്രൻ.

അപവിദ്ധൻ - മാതാപിതാക്കന്മാരാൽ ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ടതിനാൽ അന്യനെടുത്തു വളൎത്തകുട്ടി.

(പ്രാചീനാചാരം)

പുത്രഭാൎയ്യ-മകന്റെ ഭാൎയ്യ. പൎയ്യായങ്ങൾ-സ്നുഷ, ജനീ, വധൂ.

പുത്രസമ്പത്ത്-സന്തതി.

പുത്രസ്വീകാരം-നാ. പുത്രനെ എടുക്ക. വ. മറെറാരുവനെ പുത്രനായി എടുക്ക, ദത്തെടുക്ക.

പുത്രഹീന-വി. പുത്രനില്ലാത്ത.

പുത്രാദനി-നാ. മക്കളെ തിന്നുന്ന മാതാവ്. വ. പെൺപുലി.

പുത്രാന്നാദൻ - പുത്രന്റെ ചെലവിന്മേൽ ജീവിക്കുന്നവൻ.

പുത്രാൎത്ഥി-പുത്രൻ ഉണ്ടാകണമെന്ന് ആഗ്രഹിക്കുന്നവൻ.

പുത്രി-നാ. മകൾ. മററു പൎയ്യായങ്ങൾ-സൂനു, സുതാ, ദുഹിതാ(വ്), ആത്മജാ, തനയാ. വ. ദൃഗ്. ന. പുത്രനുള്ളവൻ.

പുത്രിക-നാ. പാവ. വസ്ത്രം ആനക്കൊമ്പ് മുതലായവകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ പാവ. പുത്രിയെപ്പോലെയുള്ളതു എന്നൎത്ഥം. വ. മകൾ. ന. ദൃഗ്.

പുത്രികാസുതൻ-പന്ത്രണ്ടുവിധം പുത്രന്മാരിൽ ഒന്ന്. (പുത്രൻ എന്നതു നോക്കുക).

പുത്രിയ, പുത്രീയ, പുത്ര്യ-വി. പുത്രനെ സംബന്ധിച്ച.

പുത്രീകരിക്കുന്നു-ദത്തെടുക്കുന്നു.

പുത്രീയാ-പുത്രനുണ്ടാവണമെന്നുള്ള ആഗ്രഹം.

പുത്രേഷണാ-പുത്രസ്നേഹം.

പുത്രോൽപത്തി, പുത്രോല്പാദനം-പുത്രജനനം.

പുദ്ഗലം-അണുക്കൾ ചേൎന്നുള്ള പിണ്ഡം.

പുദ്ഗല-വി. ഭംഗിയുള്ള.

പുദ്ഗലൻ-ശിവൻ.

പുൻ-വി. ചെറിയ, കുറഞ്ഞ. (പുൻ+ചിരി=പുഞ്ചിരി).

പുൻഗളം-നാ. ജൈനമതസിദ്ധാന്തപ്രകാരമുള്ള ജീവാത്മാവ്. വ. ശരീരം. കുത്സിതമായി നശിച്ചുപോകുന്നതു എന്നൎത്ഥം.

പുനഞ്ഞ-അലംകരിച്ച. (പ-മ).

പുനം-നാ. പോത്തു. വ. വനം.

പുനയിക്കുക-നാ. വൎദ്ധിപ്പിക്കുക. വ. അലംകരിക്കുക. (പ-മ)

പുനയുക-നാ. അണിയുക. വ. വിജയം നേടുക (പ-മ).

പുനർ-ഒരിക്കൽ വിധിക്കപ്പെട്ട ഒരു കേസിനെപ്പററി വീണ്ടും വിചാരണചെയ്യണമെന്നു കാണിച്ചു കക്ഷികൾ കൊടുക്കുന്ന അപേക്ഷ, പുനർവിചാരണ.

പുനരപി-അ. വീണ്ടും. (പുനഃ+അപി)

പുനരാഗമനം-തിരിച്ചുവരവ്.

പുനരാവൎത്തി-വി. നാ. തിരിച്ചുവരുന്ന. വ. വീണ്ടും ജനിക്കുന്ന. (പു-പുനരാവൎത്തി, സ്ത്രീ-പുനരാവൎത്തിനി).

പുനരുക്തം-കാവ്യദോഷങ്ങളിൽ ഒന്ന്.

പുനരുക്തവദാഭാസം - ശബ്ദാലങ്കാരങ്ങളിൽ ഒന്ന്.

പുനരുക്തി-പിന്നെയും പറക.

പുനൎഭൂ - പുനർവിവാഹം ചെയ്യപ്പെട്ട സ്ത്രീ.

പുനർ(ഃ)-അ. നാ. പിന്നെ വ. നിശ്ചയം. ന. എന്നാൽ. ർ. ഒരിക്കൽ പറഞ്ഞു രണ്ടാമത്തേതു്. (അപ്രധാനം).

പുനൎജ്ജന്മ-വി പിന്നെയും ജനിക്കുന്ന.

പുനൎജ്ജന്മം-പിന്നത്തെ ജന്മം.

പുനർദ്ദർശനം-പിന്നീട കാണുക.

ഇരു ബന്ധുക്കൾ പിരിയുമ്പോൾ തങ്ങളിൽ പറയുന്ന ഉപചാരവാക്കാകുന്നു.

'സത്യം മയാകഥിതം ശോകനീയം
എങ്കിൽ അസ്തുപുനർദ്ദർശനം ദിവ്യകർന്ന'.
(നളചരിതം കഥകളി)

പുനർന്നവ-തമിഴാമ എന്ന പച്ചമരുന്ന് വേനൽകാലങ്ങളിൽ ഉണങ്ങിപ്പോയാലും പിന്നെയും പൊടിച്ചുണ്ടാകുന്നതു എന്നർത്ഥം.

പുനർന്നവം-നഖം.

പുനർഭവ-വി. വീണ്ടും ജനിക്കുന്ന.

പുനർഭവം-പ്ര. വീണ്ടുമുള്ള ജനനം. വ. നഖം. ന. ചെമന്ന തമിഴാമ.

പുനർഭൂ-വി. വീണ്ടും ജനിച്ച.

പുനർഭൂ(വ്)-പ്ര. രണ്ടുപ്രാവശ്യം വേൾക്കപ്പെട്ടവൾ. പുനർവിവാഹം ചെയ്യപ്പെട്ടവൾ. വ. വെളുത്ത തമിഴാമ.

പുനർവസു-പുണർതം നക്ഷത്രം.

പുനർവിചാരം-വീണ്ടും വിചാരം.

പുനൽ-പ്ര. നദി. വ. വെള്ളം. ന. ഇരുവേലി.

പുനശ്ച-അ. വീണ്ടും. (പുനഃ + ച)

പുനസ്സംസ്കാരം-ശവത്തിനുപകരം പിലാശില കൊണ്ടു കെട്ടിയുണ്ടാക്കി ചുടുക.

പുനസ്സൃഷ്ടി-പ്ര. വീണ്ടും സൃഷ്ടിക്കുക വ. അസത്യം, കള്ളം.

പുനഃപുനഃ-അ. പിന്നെയും പിന്നെയും.

പൂനാ-മഹാരാഷ്ട്രദേശത്തുള്ള ഒരു നഗരം.

പുനിതം-ശുദ്ധി (പ്രാചീനമലയാളം).

പുനീർ-(കൃഷിശാസ്ത്രപ്രകാരം) ശുദ്ധി ചെയ്ത മണ്ണ്.

പുനൂൽ-പ്ര. ശാസ്ത്രം. വ. വിദ്യ.

പുന്ന-ഒരു വൃക്ഷം.

പുന്ന-കഫം, പിത്തം, രക്തദോഷം, നേത്രരോഗം, ശിരോരോഗം, വിഷം, വ്രണം, അരോചകം, പക്വാതിസാര ഇവകളെ നന്ന്. ഇതു പ്രസിദ്ധമായ പെരുംപുന്നയാണ്. സം-പുന്നാഗം. ത-പുന്നൈ.

പര്യായങ്ങൾ-പുരുഷം, തുംഗം, കേസരം, ദേവവല്ലഭം, പുന്നാഗം.

പുന്നകേതകം-കൈത

പുന്നപ്പാമരം-ഒരു തടി.

പുന്നരകം-പുത് എന്ന പേരായ നരകം, അതിലെ ദുഃഖാനുഭവം.

പുന്നാഗം-പ്ര, ഒരു വൃക്ഷം, പുന്നമരം. പുരുഷശ്രേഷ്ഠനെപ്പോലെ പൂജിക്കപ്പെടുന്നതു എന്നർത്ഥം. വ. ജാതിക്ക. ന. വെളുത്ത ആമ്പൽ.

പുന്നാഗവരാളി-ഒരു രാഗം.

പുന്നാമനരകം-പുത് എന്ന പേരായ നരകം.

പുന്നാരക്കാരൻ-സ്തുതിക്കുന്നവൻ.

പുന്നാരം-കൊഞ്ചൽ.

പുന്നാരിക്കുന്നു-കൊഞ്ചുന്നു, ഓമനിക്കുന്നു

പുപ്ഫുസം-ശ്വാസിക്കുന്ന വായു ശരീരത്തിനുള്ളിൽ ചെന്നു പറന്ന കുഴൽ.

പുമപത്യം-ആൺകുട്ടി.

പുമർത്ഥം-പുരുഷാർത്ഥം, മനുഷ്യന്റെ ജീവിതോദ്ദേശം.

പുമാൻ-പ്ര. പുരുഷൻ. ആൺ. വ. പുന്ന

പുംധ്വജം-എലി.

പുംഭാവം-ആണത്തം.

പുംശ്ചലി-വ്യഭിചാരിണി. ഇഷ്ടംപോലെ പുരുഷന്മാരെ അംഗീകരിക്കുന്നവൾ, സ്വൈരിണി, ഭർത്താവിന്റെ സമീപത്തിൽനിന്നു അന്യപുരുഷന്റെ അടുക്കലേക്കു പോകുന്നവൾ എന്നർത്ഥം.

പുംസവനം-പ്ര. ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീക്കു ഗർഭമുണ്ടായാൽ ചെയ്യുന്ന ഒരു കർമ്മം, പുളികുടി.

ഷോഡശസംസ്കാരങ്ങളിൽ ഇതു രണ്ടാമത്തേതാണ്. പുരുഷപ്രജയെ ഉദ്ദേശിച്ചു ഗർഭം ധരിച്ച് മൂന്നാമത്തേയോ നാലാമത്തേയോ മാസത്തിൽ ഈ സംസ്കാരം ചെയ്യപ്പെടുന്നു. ഒരു യവമണിയും രണ്ട് ഉഴുന്നും ഗർഭിണിയായ സ്ത്രീയുടെ വലത്തു കൈയിൽ വെയ്ക്കുന്നു. പിന്നീടു കുറെ തൈരും ചേർത്തു അവൾ അതിനെ ഭക്ഷിക്കുന്നു. അപ്പോൾ പരിശുദ്ധമന്ത്രങ്ങൾ ചൊല്ലുന്നു.

൨. പാൽ.

പുംസ്ത്വം-പുരുഷഭാവം.

പുര-വീട്, കെട്ടിടം.

പുരക്കൂട്ട്-ഒരു പുരവെയ്ക്കുവാൻ മരംകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ ഉത്തരം മുതലായവ.

പുരച്ഛദം-മുലക്കണ്ണ്.

പുരജ്യോതിസ്സ്-അഗ്നി.

പുരഞ്ജനി-ബുദ്ധി, അറിവ്.

പുരഞ്ജയൻ-സൂര്യകുലത്തിലെ ഒരു രാജാവ്.

വികുക്ഷിയുടെ മകനാണ്. ത്രേതായുഗത്തിൽ അസുരന്മാർ തോല്പിക്കപ്പെടുക നിമിത്തം ദേവന്മാർ വിഷ്ണുവിനെ ശരണം പ്രാപിച്ചു. വിഷ്ണു അവരെ പുരഞ്ജയന്റെ സഹായം ചോദിക്കുന്നതിനു പറഞ്ഞയച്ചു. ഇന്ദ്രൻ ഒരു കാളയുടെ രൂപത്തെ അവലംബിച്ചു തന്റെ അംസകൂടത്തിന്മേൽ തന്നെ കൊണ്ടുപോകയാണെന്നു വരുകിൽ സഹായത്തിനു ചെല്ലാമെന്നു പുരഞ്ജയനും സമ്മതിച്ചു. ഇന്ദ്രൻ തദനുസരണം പ്രവർത്തിച്ചു. പുരഞ്ജയൻ പൂഞ്ഞുകുറ്റിയിൽ കയറിച്ചെന്നു ദേവന്മാരുടെ ശത്രുക്കളെ ഒക്കെ പരാജിതരാക്കി. ഇതുകൊണ്ടാണു പുരഞ്ജയനു കകുൽസ്ഥൻ എന്ന പേരുണ്ടായത്.

പുരടം-സ്വർണ്ണം.

പുരണം-കടൽ.

പുരതഃ-അ. മുമ്പെ, മുമ്പിൽ.

പുരത്തറ-ഭവനം വെയ്ക്കുന്നതിനുണ്ടാക്കുന്ന തറ.

പുരത്രിതയം-മൂന്നു പുരങ്ങൾ.

പുരദ്വാരം-രാജധാനിയുടേയും മറ്റും ചുറ്റുമുള്ള മതിലകത്തേക്കു കടക്കുന്നതിനുള്ള വാതിൽ, ഗോപുരത്തിന്റെ (കോട്ട വാതലിന്റെ) പേർ.

പുരദ്വിട്ട്-ശിവൻ.

പുരന്ദരൻ-൧. ഇന്ദ്രൻ. ശത്രുക്കളുടെ പുരങ്ങളെ ഭേദിക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം. ൨. ശിവൻ. ൩. അഗ്നി. ൪. വിഷ്ണു.

പുരന്ദരാ-ചവിയം.

പുരന്ദരസേനാപതി-സുബ്രഹ്മണ്യൻ.

പുരന്ദരാ-ഗംഗാനദി.

പുരന്ധ്രീ(ന്ധ്രി)-൧. പാതിവ്രത്യമുള്ള സ്ത്രീ. ൨. ഭർത്തൃപുത്രഭൃത്യാദികളോടുകൂടിയവളും അവരുടെ സംരക്ഷണത്തിൽ തന്നെ സദാ വ്യാപൃതയുമായ സ്ത്രീ. പുരത്തെ (ഗൃഹത്തെ) ധരിക്കുന്നവൾ എന്നർത്ഥം. തറവാടുകൊണ്ടു നടക്കുന്നവൾ എന്നു താൽപര്യം.

പുരപാലകൻ-ഭവനം രക്ഷിക്കുന്നതിനായിട്ടു വാതുക്കൽ കാത്തുനിൽക്കുന്നവൻ, ഗോപുരത്തിങ്കലെ കാവല്ക്കാരൻ.

പുരപ്പുറം-പുരമേച്ചിലിന്റെ പുറം, വീട്ടിന്റെ മുകളിലത്തെ വെളിവശം.

പുരപ്രീതി-ജനസ്വാധീനം.

പുരഭിത്ത്-ശിവൻ.

പുരമഥനൻ-ശിവൻ.

പുരമുറി-അറ, ഭവനത്തിനകത്തുള്ള ഓരോ വിഭാഗങ്ങൾ, അകം.

പുരം-൧. ഭവനം. ൨. നഗരം. ൩. ശരീരം. ൪. ഗുഗ്ഗുലുമരം. ധൂപമാതിയിൽ വച്ചു മുമ്പിട്ടു നില്ക്കുന്നതു എന്നർത്ഥം. ൫. കോട്ട. ൬. സ്ത്രീകളുടെ പുരമുറി. ൭. പാടലിപുത്രം എന്ന പട്ടണം. വ്യ തൊലി. ൯. കലവറ. ൧൦. നാഗരമുസ്തം. ൧൧. എണ്ണ അകിൽ ൧൨. പെരുമുത്തങ്ങ.

'ഗേഹപരിഗ്രഹേ ഭേദേ
നഗരേചപുരം പുരീ'
(നാനാർത്ഥമാല)

പുരമ്പ്, പുനമ്പ്-ചൂരൽ, ചൂരൽവടി.

പുരംജനം-ആത്മാവ്.

പുരംജരം-കക്ഷം.

പുരമ്പൻ, പുനമ്പൻ-ചോവന്മാരുടെ പ്രമാണി.

പുരയിടം-൧. പറമ്പ്, തോട്ടം. ൨. പുര വെക്കുന്നതിനായിട്ടു അതിരു തിരിച്ചേട്ട സ്ഥലം.

പുരരിപു-ശിവൻ.

പുരലാ-ദുർഗ്ഗ.

പുരവാസി-വി. പുരത്തിൽ പാർക്കുന്ന, നഗരത്തിൽ പാർക്കുന്ന. (നകാരാന്തം). സ്ത്രീ-പുരവാസിനീ.

പുരജിത്ത്-ശിവൻ.

പുരശാസനൻ-ശിവൻ.

പുരസ്സ്-അ. ൧ മുമ്പിൽ ൨. കിഴക്കുവശമായിട്ട്. ൩. കിഴക്കുനിന്ന്.

പുരസ്കരിക്കുന്നു ൧. മുൻപിലാക്കിച്ചെയ്യുന്നു. ൨. വന്ദിക്കുന്നു. ൩. പൂജിക്കുന്നു, അഭിഷേകം ചെയ്യുന്നു.

പുരസ്കാരം-൧. മുമ്പിലാക്കിച്ചെയ്യുക ൨. വന്ദനം ൩. അഭിഷേകം.

പുരസ്കൃത-വി. ൧. മുൻപിലാക്കപ്പെട്ട. ൨. വന്ദിക്കപ്പെട്ട, പൂജിക്കപ്പെട്ട. ൩. ശത്രുക്കളാൽ ആക്രമിക്കപ്പെട്ട.

പുരസ്ക്രിയ-൧. ബഹുമാനം, ആദരവ്. ൨. സല്ക്കാരത്തോടു കൂടെ കൊടുക്കുക.

പുരസ്താൽ-അ. ൧. ആദ്യംതന്നെ, മുമ്പ്, മുമ്പിൽ. ൨. കിഴക്ക്. ൩. പണ്ട്.

പുരസ്ഥ, പുരസ്ഥിത-വി. ൧. മുമ്പിൽ നില്ക്കുന്ന. ൨. ഭവനത്തിലിരിക്കുന്ന. ൩. കിഴക്കുനില്ക്കുന്ന.

പുരസ്സര-വി. ൧. മുമ്പിൽ നടക്കുന്ന. ൨. ശ്രേഷ്ഠതയുള്ള.

പുരസ്സരം-അ. ഓടുകൂടി.

പുരഹരൻ-ശിവൻ.

പുരളാ-ദുർഗ്ഗ.

പുരളി-൧. ഒരു കോട്ടയുടെ പേർ. ൨. ഒരു കൊട്ടാരം. ൩. ഒരു മല. (പുരളിമല). ൪. കളരി.

'നടനമാടുന്ന പുരളിയിൽ നിന്നു
ഗമാഭ്യാസങ്ങൾ'
(വാത്മീകിരാമായണം)
'പുരളീജനപാലപുരളീ ഭൂവികളി-
ച്ചരുളും ശിവൻ'
(വാത്മീകിരാമായണം)

പുരളീശൻ-൧. ഒരു രാജാവ്. The Rajah of Kota yattu. ൨. വഞ്ചിഭൂപൻ.

പുരളുക-൧. പാറുക ൨ ഉരുളുക.

പുരളുന്നു-൧ പാറുന്നു. ൨. ഉരുളുന്നു.

പുരാ-മുരാമഞ്ചി.

പുരാ-അ. ൧. പണ്ടു, കഴിഞ്ഞകാലത്തിൽ

പുരാ എന്നതു ഒരു നിപാതമാണ്. ഈ നിപാതം 'സ്മ' എന്നപോലെ വർത്തമാനത്തെ ഭൂതമാക്കുന്നതിനായി പ്രയോഗിക്കപ്പെടും.

'സപുരാജിന്നതേ വിചാര്യതാം'
(നളചരിതം കഥകളി)

൨. പുരാണം.

പുരാജിരം-സഭ.

'സ്വരേശാരേണമസ്സുരേ.
പുരാജിരേ വിരേജിരേ'
(നളചരിതം കഥകളി)

പുരാണ-വി. പഴയ.

പുരാണകർത്താവ്- പുരാണമുണ്ടാക്കിയവൻ, വ്യാസൻ.

പുരാണകിട്ടം-പഴയ ഇരിമ്പുകീടം.

പുരാണൻ-പണ്ടേയുള്ളവൻ, വൃദ്ധൻ.

പുരാണപുരുഷൻ-വിഷ്ണു,

പുരാണം-പുരാതന ചരിത്രം, പുരാവൃത്തം, സർഗ്ഗാദിപഞ്ചലക്ഷണങ്ങളുള്ള ഗ്രന്ഥം. (അഷ്ടാദശ പുരാണങ്ങൾ, അഷ്ടാദശോപപുരാണങ്ങൾ ഇവ നോക്കുക.)

ഇതിഹാസംപോലെ ഇതും പൂർവ്വന്മാരുടെ ചരിത്രം അടങ്ങിയതാണ് എന്നാൽ

'സർഗ്ഗശ്ച പ്രതിസർഗ്ഗശ്ച
വംശോമന്വന്തരാണിച
വംശാനുചരിതം ചൈവ
പുരാണം പഞ്ചലക്ഷണം'

എന്നതനുസരിച്ചു സർഗ്ഗം, പ്രതിസർഗ്ഗം, വംശം, മന്വന്തരങ്ങൾ, വംശാനുചരിതം ഇങ്ങിനെ അഞ്ചു സംഗതികൾ കൂടി ഇതിഹാസത്തിൽ നിന്നും കൂടുതലായി പുരാണത്തിൽ അടങ്ങുന്നു. ഭാഗവതം പുരാണമാകുന്നു.

൧. സർഗ്ഗം-സാത്വികി, രാജസി, താമസി എന്നു മൂന്നു ശക്തികൾ, മഹാലക്ഷ്മി, മഹാസരസ്വതി, മഹാകാളി എന്നു മൂന്നു സ്ത്രീകളായി ഭവിച്ചു. ജഗത്സൃഷ്ട്യർത്ഥം മേല്പറയപ്പെട്ട മൂന്നു ശക്തികളുടെ ദേഹധാരണാത്രൂപമായ ലക്ഷണമത്രേ പണ്ഡിതന്മാർ സർഗ്ഗം എന്നു പറയുന്നു.

൨. പ്രതിസർഗ്ഗം-പരിപാലനം, സൃഷ്ടി, സംഹാരം ഈ ക്രിയകൾക്കായിക്കൊണ്ടു വിഷ്ണുബ്രഹ്മരുദ്രന്മാരുടെ ഉല്പത്തി ഭവിക്കുന്നതാകുന്നു.

൩. വംശം-ദേവാദികളുടെ വംശക്രമം.

൪. മന്വന്തരം-സ്വായംഭുവൻ തുടങ്ങിയുള്ള ൧൪ മനുക്കളുടെ വർണ്ണനത്തിനും അവരുടെ കാല നിർണ്ണയത്തിനും ഉള്ള പേർ.

൫. വംശാനുചരിതം-സ്വായംഭുവമനുക്കളുടെ വംശപാരമ്പര്യത്തെ പറയുന്നത്.

പുരാണം ൧൮. അഷ്ടാദശപുരാണം എന്ന ശബ്ദം നോക്കുക. ഇതിഹാസവും പുരാണവും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതാകുന്നു. ഇതിഹാസം എന്ന ശബ്ദം നോക്കുക.

പുരാണങ്ങൾ - വേദവ്യാസകൃതികൾ 'അഷ്ടാദശപുരാണാനാം കർത്താ സത്യവതീസുതഃ'

സാത്വികപുരാണങ്ങൾ (സത്വഗുണം പ്രധാനമായിട്ടുള്ളവ) = വിഷ്ണുനാരദീയ ഭാഗവതഗരുഡ പത്മവാരാഹപുരാണങ്ങൾ. താമസപുരാണങ്ങൾ(തമോഗുണം പ്രധാനമായിട്ടുള്ളവ) = മത്സ്യകൂർമ്മലിംഗശിവസ്കന്ദഅഗ്നിപുരാണങ്ങൾ. രാജസപുരാണങ്ങൾ (രജോഗുണം പ്രധാനമായിട്ടുള്ളവ) = ബ്രഹ്മബ്രഹ്മാണ്ഡബ്രഹ്മവൈവർത്ത മാർക്കണ്ഡേയ ഭവിഷ്യവാമനപുരാണങ്ങൾ ഇങ്ങനെ മൂന്നുതരമാണ്. ഒന്നാമത്തേത് വിഷ്ണുവിനേയും രണ്ടാമത്തേതു ശിവനേയും മൂന്നാമത്തേതു ബ്രഹ്മാവിനേയും പുകഴ്ത്തുന്നു. ഈ പുരാണങ്ങൾക്കു ൧൮ ഉപ

പുരാണങ്ങളും ഉണ്ട് -പുരാണങ്ങൾ എന്നു വിളിക്കപ്പെട്ടുവരുന്ന ചില ഗ്രന്ഥകൃതികളും കാണുന്നുണ്ട്. പഞ്ചലക്ഷണങ്ങൾ മുഴുവനും ഇല്ലാത്തവയും ഇല്ലെന്നില്ല.

പുരാണാനപ്രയോഗം — (വ്യാകരണത്തിൽ) ഖിലങ്ങളെ പൂരിപ്പിക്കുന്നത്.

പുരാതന-വി. പഴയ, പണ്ടുള്ള. (പുരാതനൻ. സ്ത്രീ-പുരാതനി) പുരാതനം > < അധുനാതനം

പുരാൻ-വിള, സ്വാമി, നാഥൻ.

പുരാന്തകൻ-ശിവൻ.

പുരാരാതി-ശിവൻ.

പുരാരാത്രി-തലേന്നു രാത്രി.

പുരാരി-ശിവൻ.

പുരാവരം, പുരാപരം-പഴങ്കഥകൾ.

പുരാവൃത്തം-പണ്ടുകഴിഞ്ഞ കഥകളെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന മഹാഭാരതാദിഗ്രന്ഥം, മുമ്പിൽ കഴിഞ്ഞ വൃത്തം, ഇതിഹാസം.

പുരി-ശ. രാജധാനി, ഭവനം വ. നഗരം, പട്ടണം, രാജധാനി. ന. ഒരാ ൾ. ർ. രാജാവ്.

പുരികക്കൂട്ട്-മൂക്കിന്റെ മേലത്തെ ഭാഗം, പുരികം രണ്ടിന്റെയും മദ്ധ്യപ്രദേശം.

പുരികക്കൊടി-പുരികം.

പുരികം-കൺപോളകൾക്കു മുകളിൽ നെററിയുടെ താഴെ പന്തിയായിട്ടു വളഞ്ഞു നിൽക്കുന്ന രോമക്കൂട്ടം.

പുരികുഴൽ-ശ. തലമുടി; ചുരുണ്ട തലമുടി. വ. ഇരുവേലി.

പുരികുഴലാൾ-സുന്ദരി, ചുരുണ്ട തലമുടിയുള്ളവൾ.

പുരിക്കുന്തൽ-തലമുടി.

പുരിശംഖ്-ചെറിയ ഒരുമാതിരി ശംഖ്

പുരീ-ശ. തലസ്ഥാനം, നഗരം. വ. കോട്ട. ന. ശരീരം.

പുരീതൽ(ത്)-കുടൽ മാല. ശരീരത്തെ നിലനിറുത്തുന്നതു എന്നർത്ഥം.

പുരീമോഹം-ഉമ്മത്ത്.

പുരീഷണം — മലശോധനയുണ്ടാക്കുക, മലം കളയുക

പുരീഷം-ശ. വയററിൽനിന്നൊഴിയുന്ന മലം. ശരീരത്തെ രക്ഷിക്കുന്നതു എന്നർത്ഥം. വ. അഴുക്ക്.

പുരു-വി. ശ. വളരെയുള്ള. വ. പഴയ. ഉ-ം പുരുവൃത്തം.

പുരു-ബഹുലം, വളരെ പെരുകിയത്. പൂരിപ്പിക്കുന്നത് എന്നർത്ഥം.

പുരു-ശ സോമവംശത്തിലെ ആറാമത്തെ രാജാവ്. ശർമ്മിഷ്ഠക്കു യയാതിയിലുണ്ടായവൻ.

ശർമ്മിഷ്ഠയിൽ യയാതിക്കു ജനിച്ച മകൻ. ഇദ്ദേഹം തന്റെ യൗവ്വനത്തെ പിതാവിനു നൽകീട്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാർദ്ധക്യത്തെ സ്വീകരിച്ചു സഹസ്ര വത്സരാനന്തരം യൗവ്വനം തിരിച്ചു വാങ്ങി സിംഹാസനാരൂഢനായി. പാണ്ഡവരുടെയും കൗരവരുടെയും പൂർവ്വികനാണ്.

വ. ഭൂമിയിൽ നിന്നു വേറെ ഒരു ലോകം. ന. ഒരാറ്. ർ സ്വർഗ്ഗം. ർ. ഇന്ദ്രൻ കൊന്ന രാക്ഷസൻ.

പുരുകുത്സൻ-സൂര്യവംശത്തിലുള്ള ഒരു രാജാവ്. മാന്ധാതാവിന്റെ പുത്രൻ, മൌനേയരെ ഇല്ലാതാക്കി.

പുരുദം-സ്വർണ്ണം.

പുരുദംശകം-അരയന്നം.

പുരുഭൂതി-അധികമായ ഐശ്വര്യം.

പുരുവം-പുരികം, (പുരികത്തിന്റെ പൂർവ്വരൂപം).

പുരുവൃത്തം-പഴയ ചരിത്രം

പുരുഷകുഞ്ജരൻ-ശ്രേഷ്ഠതയുള്ളവൻ.

പുരുഷകേസരി-പു. നരസിംഹാവതാരത്തിൽ വിഷ്ണു. ൨. പുരുഷശ്രേഷ്ഠൻ.

പുരുഷത, പുരുഷത്വം-പുരുഷന്റെ അവസ്ഥ.

പുരുഷദഘ്നം-വി. ഒരാൾ പൊക്കമുള്ള. (അ) പുരുഷപ്രമാണം.

പുരുഷദ്വേഷം-പ്രത്യേക ആളിനോടുള്ള വൈരം.

പുരുഷൻ-പു. ആൺ. സകലപ്രാണികളിലും വെച്ചു മുൻപൻ എന്നർത്ഥം. ൨ മനുഷ്യൻ. ൩. വിഷ്ണു. ൪. ബ്രഹ്മാവ്. ൫ ദൈവം ൬. പരമാത്മാവ്, ആത്മാവ്. ശരീരത്തിലിരിക്കുന്നതെന്നർത്ഥം ൭. സ്നേഹിതൻ. ൮. സാംഖ്യമതക്കാരൻ. ൯. ഭർത്താവ്. ൧൦. മൂലപ്രകൃതികൊണ്ടു ജഗദ്വ്യാപാരം നടത്തിക്കുന്ന പുരുഷൻ. ൧൧. ഒരു രാജാവ്.

പുരുഷൻ രണ്ടായിരം കൊല്ലത്തിനു മുമ്പു പഞ്ചാബുദേശത്തിലെ ഒരു ഭാഗം ഭരിച്ചിരുന്ന ഒരു രാജാവാണ് അലക്സാണ്ഡരോടു ഏററു തോററപ്പോൾ ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ധീരതയേയും മററും കണ്ടു സന്തോഷിച്ചു അലക്സാണ്ഡർ പുരുഷന്റെ ദേശത്തെയും താൻ ജയിച്ച വേറെ ചില ദേശങ്ങളേയും പുരുഷനു കൊടുത്തു.

൧൨. മായാസംബന്ധത്താൽ പ്രവൃത്തനായവൻ.

പുരുഷപുംഗവൻ-ശ്രേഷ്ഠതയുള്ളവൻ.

പുരുഷപ്രമാണം-ഒരാൾ അളവ്.

പുരുഷം-ന. മേരുപർവ്വതം. ൨. പുന്നാഗമരം. പുരുഷതുല്യം എന്നർത്ഥം. ൩. പാൽകരുമ്പ.

പുരുഷരത്നം-പുരുഷശ്രേഷ്ഠൻ.

പുരുഷർഷഭൻ-ശ്രേഷ്ഠതയുള്ളവൻ.

പുരുഷലക്ഷണം-ന. ആണിന്റെ അടയാളം. ൨. മനുഷ്യന്റെ അടയാളം.

പുരുഷവാഹൻ-പു. ഗരുഡൻ. ൨. കുബേരൻ.

പുരുഷവ്യാഘ്രൻ-പു. ശ്രേഷ്ഠതയുള്ളവൻ. ൨. കഴുകൻ

പുരുഷശാർദ്ദൂലൻ-ശ്രേഷ്ഠതയുള്ളവൻ

പുരുഷസൂക്തം-ഋഗ്വേദത്തിൽ ലോകോല്പത്തിയെപ്പററി വിവരിക്കുന്ന ഒരു ഭാഗം.

പുരുഷസൂക്തം—ഋഗ്വേദം പത്താം മണ്ഡലത്തിലുള്ളതും "സഹസ്രശീർഷ പുരുഷഃ സഹസ്രാക്ഷസ്സഹസ്രപാൽ" ഇങ്ങനെ തുടങ്ങുന്നതുമായ ഒരു മന്ത്രം. പുരുഷസൂക്തത്തിലാണു നാലു ജാതികളുടെ പേരുകൾ ആദ്യം പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു. ഋഗ്വേദത്തിലെ മററു ഗീതങ്ങളെക്കാൾ പുതുതാണെന്നു അഭിപ്രായമുണ്ട്

പുരുഷാകാരം-ന. ആൺരൂപം നുഷ്യരൂപം.

പുരുഷാകൃതി-ന. ആണിന്റെ ആകൃതി ൨. മനുഷ്യന്റെ ആകൃതി

പുരുഷാഗ്രേസരൻ-പുരുഷശ്രേഷ്ഠൻ.

പുരുഷാദൻ-മനുഷ്യമാംസം ഭക്ഷിക്കുന്നവൻ.

പുരുഷാദ്യൻ-വിഷ്ണു.

പുരുഷാന്തരം-നൂറു വർഷകാലം, ഒരു മനുഷ്യൻ ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന കാലം.

പുരുഷായുസ്സ-ഒരു മനുഷ്യന്റെ ജീവിതകാലം, നൂററിരുപതു വയസ്സ്.

പുരുഷാരം-ജനക്കൂട്ടം.

"ഉരുട്ടിലെങ്ങും ചോരകിട്ടം
പുരുഷാരത്തിന്റെ മൂലം"
(പഞ്ചേന്ദ്രോപാഖ്യാനം തുള്ളൽ).

പുരുഷാർത്ഥം-ധർമ്മം, അർത്ഥം, കാമം, മോക്ഷം ഇവ നാലിനും കൂടെ പറയുന്ന പേർ (ചതുർവർഗ്ഗം).

'ധർമ്മവുമർത്ഥം കാമം
മോക്ഷമെന്നും നാലിതു ചതുർവ്വർഗ്ഗം'

കാമം = ആഗ്രഹം. മോക്ഷം = സ്വർഗ്ഗം. ധർമ്മം = സുകൃതം, അർത്ഥം = സമ്പത്ത്.

പുരുഷോത്തമൻ-വിഷ്ണു

പുരുഹ-വി. വളരെയുള്ള. പുരുക്കളെ (അനേകരെ) ഹനിക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം.

പുരുഹൂതൻ-ഇന്ദ്രൻ. പുരു = ഏററവും. ഹൂതൻ = വിളിക്കപ്പെടുന്നവൻ യാഗത്തിൽ ഏററവും വിളിക്കപ്പെടുന്നവൻ എന്നർത്ഥം. പുരു എന്ന അസുരനെ കൊന്നവൻ എന്നുമാം. വളരെ നാമമുള്ളവൻ എന്നും കാണുന്നു.

പുരുഹൂതം-കടകപ്പാലരി.

പുരൂരവസ്സ്-ചന്ദ്രവംശരാജാക്കന്മാരിൽ ഒന്നാമൻ ചന്ദ്രപുത്രനായ ബുധനു ഇളയിൽ ഉണ്ടായവൻ.

ഇദ്ദേഹം മഹാ സുന്ദരനും പരാക്രമിയും സത്യസന്ധനും ഭക്തനും ഉദാരശീലനുമായിരുന്നു. ഉർവ്വശിയിൽ ഇദ്ദേഹത്തിനു ആറു പുത്രന്മാരുണ്ടായി. അവരിൽ ജ്യേഷ്ഠൻ ആയുസ്സായിരുന്നു ആയു എന്നും പറയുന്നുണ്ട്.

പുരൂരവാവ്-പുരൂരവസ്സ് (സകാരാന്ത ശബ്ദങ്ങളെ ഇങ്ങിനെ അവാന്തങ്ങളാക്കും രണ്ട് ദുർവ്വാസാവ്, സുപർവ്വാവ് ഇത്യാദി)

പുരോഗ-വി. മുൻപിൽ നടക്കുന്ന, ശ്രേഷ്ഠതയുള്ള, പ്രധാനമായ.

പുരോഗത-വി. മുമ്പെ പോയ.

പുരോഗമ-വി. മുമ്പെ സഞ്ചരിക്കുന്ന, മുമ്പിൽ ഗമിക്കുന്ന.

പുരോഗാമി-,, മുമ്പെ സഞ്ചരിക്കുന്ന. (നകാരാന്തമാണ്. സ്ത്രീ-പുരോഗാമിനി).

പുരോഗാമീ-നായ്.

പുരോഡി-പ്ര. നദിയിലെ ഒഴുക്ക്. ഉ. ഇലകളുടെ കിരുകിര ശബ്ദം.

പുരോചനൻ-ദുര്യോധനന്റെ ഭൃത്യൻ.

വാരണാവത നഗരത്തിൽ പാണ്ഡവരെ നശിപ്പിപ്പാനായിത്തീർത്തിരുന്ന കെട്ടിടത്തിനകത്തു ഈ പുരോചനനും, കിടന്നുറങ്ങി. ഇതു (അരക്കില്ലം) ഒരു ആഗ്നേയ ഗൃഹമായിരുന്നു. ഇതിൽ തീ കൊളുത്തുന്നതിനായിട്ടാണ് ഇവൻ കിടന്നിരുന്നതു. വിവരം മനസ്സിലാക്കിയ ഭീമൻ ആദ്യം ഇവൻ കിടന്ന സ്ഥലത്തിനു തീകൊളുത്തി അവനെ ദഹിപ്പിച്ചു. പിന്നീട്ടു തുരങ്കം വഴി താനും സഹോദരന്മാരും മാതാവും രക്ഷയെ പ്രാപിച്ചു.

പുരോഡാശം-പ്ര. ഹോമദ്രവ്യം, ഹവിർവ്വിശേഷം. ആദിയിൽ ദാനം ചെയ്യപ്പെടുന്നതു് എന്നർത്ഥം.

'തിലതണ്ഡുലമാഷഞ്ച
സിതാമധുസമന്വിതഃ
ഘൃതേനസഹസംയുക്തഃ
പുരോഡാശഹവിർവ്വിധിഃ'

എള്ള്, അരി, ഉഴുന്നു, പഞ്ചസാര, മധു ഇവയും നെയ്യും കൂടി കലർത്തിയതാണ് ഹവിസ്സ് അല്ലെങ്കിൽ പുരോഡാശം.

'പുരോഡാശോഹവിർഭേദേ
ചമസ്യാം പിഷ്ടകസ്യച,
രസേസോമലതായാശ്ച
ഹുതശേഷേച കീർത്തിതഃ'

എന്നും കാണുന്നു.

ഉ. ഹോമശേഷം. ന. ഉള്ളം.

പുരോധസ്സ്-പുരോഹിതൻ, കർമ്മങ്ങളെ ചെയ്യിപ്പിക്കുന്ന ആചാര്യൻ. മുമ്പിൽ നടന്നു പ്രവർത്തിക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം.

പുരോധാനം-ന. മുമ്പിൽ വെക്കുക. ൨. ആചാര്യനാൽ ശുശ്രൂഷിക്കപ്പെടുക.

പുരോഭാഗം-അ. മുമ്പിലെഭാഗം.

പുരോഭാഗി-വി. ദുർമ്മനസ്സുള്ള, ദോഷത്തെ മാത്രം കാണുന്ന. ആദ്യം സേവിക്കുന്നവൻ എന്നു ശബ്ദാർത്ഥം. (നകാരാന്തം-സ്ത്രീ-പുരോഭാഗിനി).

'ഗോഷ്ഠീസാ വിരമന്നയത്രഘടതേ
സത്താപുരോഭാഗിനാം'
(ഘോഷയാത്ര ഓട്ടൻതുള്ളൽ)

ഒരുവനുള്ള ഗുണങ്ങളിൽ ദോഷത്തെ മാത്രം ദർശിക്കുന്നവനത്രെ പുരോഭാഗി.

പുരോമാരുതൻ-കിഴക്കൻ കാറ്റ്.

പുരോഹിതൻ-യാഗാദി കർമ്മങ്ങളെ പറഞ്ഞു ചെയ്യിക്കുന്നവൻ, ധർമ്മകാര്യാധ്യക്ഷൻ. മുമ്പിൽ നടന്നു പ്രവർത്തിക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം. മറ്റൊരു പര്യായം-പുരോധസ്സ്.

പുല-വി. വിസ്താരമുള്ള, പരന്ന, വലിയ.

പുല-ന. സംബന്ധത്തിൽ ഒരുത്തൻ മരിച്ചാൽ കുറച്ചു ദിവസത്തേക്കുള്ള അശുദ്ധി. ൨. (സം). കുതിരയുടെ ഒരുമാതിരി നടപ്പ്.

പുലകം-ന. കങ്കുട്ടം. ൨. അരിതാരം. ൩. ഇന്ദ്രനീലക്കല്ല്. ൪. വൈരം.

പുലകാ-ഉടുമ്പ്.

പുലകി-വലിയ കടമ്പ്.

പുലകുളി-പുല കഴിഞ്ഞാലുള്ള കുളി.

പുലക്കള്ളി-പുലയസ്ത്രീ, ചണ്ഡാലി.

പുലക്കഴിയൻ-പുലക്കിടാത്തൻ.

പുലക്കൊട്ടിൽ-പുലമാടം, പുലയന്റെ പുര.

പുലച്ചണ്ഡാളി-പുലയരുടെ ദൈവം.

പുലച്ചാള-പുലമാടം, പുലക്കൊട്ടിൽ.

പുലച്ചി-പുലക്കള്ളി.

പുലൻ-ഇന്ദ്രിയം.

പുല[illegible]തി-പുലയരുടെ ശവം അടക്കുന്ന സ്ഥലം.

പുലപ്പ്-കൂട്ടമായി കാണുന്ന മീൻ.

പുലബന്ധം-മരിച്ചാൽ പുലകൊള്ളത്തക്കവണ്ണമുള്ള പരസ്പരസംബന്ധം.

പുലം-ന. ദേഹത്തിലെ രോമം വളരുക. ൨. (മ). കന്നുകാലികളെ തീറ്റുന്ന സ്ഥലം. ൩. ഇന്ദ്രിയം. ൪. ഇന്ദ്രിയജ്ഞാനം, ഉണർവ്, ബുദ്ധിശക്തി

പുലമാടം-പുലയരുടെ പുര

പുലമാ[illegible]ം-പുലയരുടെ പാവ്, പുലയർ സേവിക്കുന്ന ഒരു മൂർത്തി.

പുലമ്പൽ-ന. പറഞ്ഞുകൊണ്ടു കരകയും മറവും. ൨. ഒപ്പാരു (ഒപ്പാരി).

പുലമ്പുന്നു-ക്രി. വിഷാദത്തോടെ കരകയും പറകയും ചെയ്യുന്നു, വിലപിക്കുന്നു. ൨. ശബ്ദിക്കുന്നു. ൩. വേഗത്തിൽ സംസാരിക്കുന്നു. ൪. ഉണ്ടാവുന്നു. ൫. പാറുന്നു. ൬. വിളങ്ങുന്നു.

പുലയടിയാൻ-പുലയൻ.

പുലയർ-ഒരു താണ ജാതിക്കാർ, കേരളത്തിലെ ആദിമ നിവാസികളിൽ ഒരു വർഗ്ഗം.

ഈ ജാതിക്കാർക്ക് പണ്ടു വളരെ തീണ്ടൽ ഉണ്ടായിരുന്നു.

പുലയാടി-വ്യഭിചാരം ചെയ്യുന്ന സ്ത്രീ, സ്ത്രീകളെ ശകാരിക്കുന്ന ഒരു വാക്ക്.

പുലയാട്ടുന്നു-വ്യഭിചരിക്കുന്നു. (പുലയാടിക്ക-വ്യഭിചരിപ്പിക്ക).

'കൊല്ലമതല്ലയാഴ്ത്തിൽ പുലയാടിയ്ക്കു-
മില്ലാത്ത നല്ലതൊരു ജാതിയും ഹരെ
(അദ്ധ്യാ-രാമ)

പുലയാടീടുന്നാക്കിരിയു പാവമമ
ച്ഛലവെച്ചുത് പുഴപ്പിച്ചുരുതഴുകിയ്ക്കും'
(ഭാഗവതം)

പുലയാട്ട്-വ്യഭിചാരം.

പുലയാൾ-പുലയൻ.

പുലയി-പുലക്കള്ളി, പുലയന്റെ സ്ത്രീ.

പുലരി-പ്രഭാതം

പുലരിവനിത പ്രഭാതദേവി.

പുലരുന്നു-ക്രി നേരംവെളുക്കുന്നു. ല. ഉപജീവിക്കുന്നു

പുലരേ-അ. കാലത്തേ, പകൽ തുടങ്ങിയ ഉടനെ.

പുലർ-ക്രി ഉഷസ്സ്, സൂര്യോദയസമയം. ല. ഉപജീവനം. ന. അഭിവൃദ്ധി.

പുലർകാലേ-അ. അധികം കാലത്തേ, ആദിത്യനുദിച്ച ഉടനെ.

പുലർച്ച-ക്രി നേരംവെളുക്കൽ, പ്രഭാതം ല. ഉപജീവനം, നിത്യവൃത്തി കഴിക്കുക ന. അഭിവൃദ്ധി

'ശിഷ്ടന്മാർക്കു പുലർച്ചയില്ലാത്തതുകൊണ്ടും'
(കുചേലവൃത്തം വഞ്ചിപ്പാട്ട്)

ര. രക്ഷ.

പുലർത്തൽ-ഭക്ഷിപ്പാനും മററും കൊടുത്തു രക്ഷിക്കുക.

പുലർത്തുന്നു-ക്രി. രക്ഷിക്കുന്നു, പോററുന്നു.

പുലസ്ത്യൻ, പുലസ്തി-ഒരു മഹർഷി, പ്രജാപതി, കുബേരന്റെയും രാവണന്റെയും പിതാവായ വിശ്രവസ്സിന്റെ അച്ഛൻ. രാക്ഷസരെല്ലാം ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ സന്തതികളാണ്.

പുലഹൻ-ക്രി. ഒരു മഹർഷി, ഒരു പ്രജാപതി. ല. ഒരു ഗന്ധർവ്വൻ.

പുലാ-അണ്ണാക്ക്, ചെറുനാക്ക്.

പുലാകം-ക്രി. പതിർ. ല. കുട്ടച്ചുരു, ചോററിന്മണി, വററ് ന. കഞ്ഞിത്തെളി. ര. ചുരുക്കുക; ചുരുക്കം, വിസ്താരമില്ലായ്ക.

പുലായിതം-കുതിരച്ചാട്ടം.

പുലാലയൻ-കുബേരൻ.

പുലാവ്-ഒരു വൃക്ഷം. പര്യായങ്ങൾ-പനസം, കണ്ടകിഫലം.

പുലി-ഒരു കാട്ടുമൃഗം.

പുലിയുടെ മാംസം സിംഹമാംസത്തോടു തുല്യമാണ്. സം-ചിത്രവ്യാഘ്രം ഇം-Leopard.

പുലികം-പായ്.

പുലിച്ചുവടി-ഒരു പച്ചമരുന്ന്.

പുലിച്ചുവട് എന്നു ചിലർ പറയുന്നു. പുലിച്ചുവടിക്കു നാഗുണത്തിന്റെ ഗുണമുണ്ട്. വിശേഷാൽ ഗന്ധം കൂടുതലുണ്ടത്രേ നാഗുണം വലുതും പുലിച്ചുവടി ചെറുതുമാണ്. സം-നഖരീ, നഖീ. ത-പുലിയുകിർ. പര്യായങ്ങൾ-വ്യാഘ്രായുധം, വ്യാഘ്രനഖം, കരജം, ചക്രകാരകം.

പുലിത്തോൽ-പുലിയുടെ തോൽ.

പുലിനഖം-പുലിയുടെ നഖം.

പുലിപ്പല്ല്-പുലിയുടെ പല്ല്.

പുലിമുഖം, പുലിമുട്ട്-ആററുവക്ക് ഇടിഞ്ഞുപോകാതിരിപ്പാൻ കെട്ടുന്ന മുട്ട്.

പുലിയാമുകിൾ-ഒരു നിലയുള്ള തുറന്ന മാളിക (പുലിമുഖമുകിൾ)

പുലിയങ്കം-വലിയ അഭ്യാസികൾ പുലിയുമായിട്ടു ചെയ്യുന്ന യുദ്ധം.

പുലിയുകിർ-പുലിച്ചുവടി.

പുലിരികാ-സൎപ്പം.

പുലിവാൽ-പുലിയുടെ വാൽ.

പുലിവാൽപിടിക്കുന്നു തന്നത്താൻ അനൎത്ഥത്തിൽ ചെന്നു ചാടുന്നു(ശൈലി)

പുലിവാളം-ഒരുമാതിരി വാളം.

പുലോമ-ഒരു ദൈത്യസ്ത്രീ. (ഇവളിൽ നിന്നുണ്ടായവർ പൌലോമന്മാർ)

പുലോമജ-ഇന്ദ്രാണി, ഇന്ദ്രന്റെ ഭാൎയ്യയായ ശചി, പുലോമമുനിയുടെ പുത്രി.

പുലോമൻ-ഒരു മുനി.

പുലോമാ-ഭൃഗുമുനിയുടെ ഭാൎയ്യ, ച്യവനന്റെ അമ്മ.

പുലോമാവ്-ഒരു രാക്ഷസൻ ഇന്ദ്രന്റെ ഭാൎയ്യയായ ശചിയുടെ പിതാവ്.

മകളെ അപഹരിച്ചു കൊണ്ടുപോകകൊണ്ടു ഇന്ദ്രനെ ശപിച്ചു ഇന്ദ്രൻ അവനെ വധിച്ചു.

പുൽ, പുല്ല്-ഫ. ദൎഭ, കറുക മുതലായ ചില പച്ചകൾക്കു പറയുന്ന പേർ. വ. സാരമില്ലാത്തതു്. ന. കഴുകിന്റെയും മറ്റും ഉതിരുന്ന അറ്റത്തു വെക്കുന്ന ഒരു വസ്തു. ര. പഞ്ഞപ്പുല്ല്.

പുൽകുന്നു-കെട്ടിപ്പിടിക്കുന്നു, ആലിംഗനം ചെയ്യുന്നു

പുല്ക്കട്ട-കട്ടയായിട്ടു വെട്ടിയെടുത്ത പുല്ല്.

പുല്ക്കസൻ-പറയൻ, ചണ്ഡാലൻ.

പുല്ക്കുങ്കുമം-ഒരു വൃക്ഷം.

പുൽക്കുങ്കുമം കഫം, വാതം, ചൊറി ചിരങ്ങ് മുതലായവ ശമനം. കാശ്മീരദേശത്തിലുണ്ടാകുന്നു. സം-തൃണകുങ്കുമം

പുൽക്കൂട്ടം-പുല്ലിന്റെ കൂട്ടം.

പുല്ക്കെട്ട്-കെട്ടിയ പുല്ല്,

പുല്ക്കൊടി-പുല്ല്.

പുല്ഗലം-പിണ്ഡം.

'മൂത്രമാംസാമേദ്ധ്യാന്ത്രപുല്ഗല
പിണ്ഡമാകും'
(രാമായണം)

പുല്പ്-ആറ്റിലെ തുരുത്തു്, മണൽത്തിട്ട.

പുല്പണ്ടാ-പശുക്കളുടെ ആമാശയം.

പുല്ലാ, പുല്ലുപാ(യ്)-ഒരു മാതിരി പുല്ലുകൊണ്ടു നെയ്തുണ്ടാക്കിയ പായ്.

പുൽപിഞ്ഞാ-കുറ്റക്കാരെ നാടുകടത്തുന്ന സ്ഥലം.

പുല്പറം-ഫ. പുൽതകിടി. വ. മേച്ചിൽ സ്ഥലം.

പുല്പോന്ത്-ഫ. ഒരുവക പക്ഷി. ഫ. ചാടുന്ന ഒരു ചെറിയ പ്രാണി, വിട്ടിൽ.

പുൽവിഷം-തുല്യപോലെയുള്ള ഒരുവക പുല്ല്.

ഇതു കന്നുകാലികൾക്കു ആപൽകരമായതാണ്. തൊട്ടാൽ വ്രണം ഉണ്ടാകും.

പുല്ല-കന്നുകാലിക്കുള്ള ഒരുമാതിരി മഞ്ഞനിറം.

പുല്ലട-പഞ്ഞപ്പുല്ലുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ ഒരു പലഹാരം.

പുല്ലട്ടം-മേല്പുരക്കു താഴെയുള്ള ഉണക്കപ്പുൽ ശേഖരിപ്പു സ്ഥലം.

പുല്ലൻ-ഫ. കൊള്ളരുതാത്തവൻ. വ. ഒരു മത്സ്യം. ന. ഒരുമാതിരി പാമ്പ്. ര. പുല്ലുകടി

പുല്ലുകടി-ഒരുവക കണ്ണുദീനം.

പുല്ലയരി, പുല്ലെരി-വായ്ക്കൂൽ തുവ.

പുല്ലരി-ഫ. പഞ്ഞപ്പുല്ലിന്റെ അരി. വ. ചാമ.

പുല്ലാക്ക്-ഒരാഭരണം.

മൂക്കിൽ രണ്ടു ദ്വാരത്തിനും മദ്ധ്യേ ഇടുന്ന ഒരു ആഭരണം. സ്വൎണ്ണത്തിൽ കല്ലുവെച്ചിരിക്കും.

പുല്ലാങ്കുഴൽ - വേഴക്കോലുകൊണ്ടുണ്ടാക്കുന്ന കുഴൽ.

പുല്ലാഞ്ഞി - ഒരുവക വിഷമധികമുള്ള സർപ്പം.

പുല്ലായനിമൂർക്കൻ-ഒരു പാമ്പു്.

പുല്ലായനി-ഒരു കാട്ടുചെടി.

പുല്ലായിനി-പാവൽ.

പുല്ലിംഗം-൧. പുരുഷന്റെ അടയാളം. ൨. (വ്യാകരണപ്രകാരം) ലിംഗങ്ങൾ മൂന്നുള്ളതിൽ ഒന്നു്. വിശേഷബുദ്ധിയുള്ളവരിൽ പുരുഷജാതിയെ കുറിക്കുന്നതു്

൧. പുല്ലിംഗം-പുരുഷനെ കുറിക്കുന്നതു്. ഉ-ം (കള്ളൻ).

൨. സ്ത്രീലിംഗം-സ്ത്രീയെ കുറിക്കുന്നതു. ഉ-ം (കള്ളി)

൩. നപുംസകലിംഗം-ആണും പെണ്ണുമല്ലാത്തതിനെ കുറിക്കുന്നതു്. (കള്ളം)

പുല്ലുവട്ടി-൧. പുല്ലുകൊണ്ടു നെയ്തുണ്ടാക്കിയ ഒരു പാത്രം. ൨. പശുവിന്നു തിന്മാൻ പുല്ലിട്ടുകൊടുക്കുന്ന ഒരു വട്ടി.

പുല്ലൂന്നി-പന്നിയുടെ മുതുകിലെ മുടി.

പുല്ലൂരി-൧. കാലിന്റെ മുട്ടിന്നു താഴെ നീളത്തിലുള്ള മുൻഭാഗം. കണങ്കാൽ. ൨. പുല്ലൂരിപ്പാമ്പു.

പുല്ലൂരിക്കുഴ-കഴുത്തിലെ ആഭരണം.

പുല്ലൂർവണ്ണൻ-പുലിവണ്ണൻ.(A deity of Tiyars) തീയരുടെ ഒരു ദൈവം.

പുല്ലേററകുട്ടൻ-നല്ലവണ്ണം തിന്നുമദിച്ച കാള.

പുവനി-ഭൂമി. (പ-മ).

പുവൽ-പിഞ്ചു്.

പുവ്വത്തു്-ഒരങ്ങാടിമരുന്നു.

പുവ്വെണ്ണ-പൂവത്തയിൽ നിന്നെടുക്കുന്ന എണ്ണ.

പുവ്വം-ഒരു വൃക്ഷം.

പുവ്വത്തി-ഒരു മരം, കുരഞ്ഞിമരം. പര്യായങ്ങൾ അരിഷ്ട, പേനിലം.

പുവ്വങ്കുറുന്തൽ-ഒരു പച്ചമരുന്നു്.

പുഷിത-വി. വളർക്കപ്പെട്ട. പുഷ്ടിയെ പ്രാപിപ്പിക്കപ്പെട്ട

പുഷ്കം-പോഷിപ്പിക്കുന്നതു്.

പുഷ്കരകാന്തൻ-സൂര്യൻ.

'പുഷ്കരകാന്തൻ അസ്തമിച്ചീടിനാൻ'
(കൃഷ്ണഗാഥ)

പുഷ്കരചൂഡൻ-ലോകാലോക പർവ്വതത്തിൽ നാലു ദിക്കിലുമുള്ള നാലു ദിഗ്ഗജങ്ങളിൽ ഒന്നു്.

പുഷ്കരൻ-൧. ഒരു രാജാവു് ൨. വരുണന്റെ പുത്രൻ. ൩. കൃഷ്ണൻ ൪. ശിവൻ. ൫. ഭരതന്റെ പുത്രനായ ഗാന്ധാരരാജാവു ൬. നളന്റെ ഒരു സഹോദരൻ. ൭. ഒരു ബ്രാഹ്മണൻ.

പുഷ്കരപുത്രി-ലക്ഷ്മീദേവി.

'പുഷ്കരപുത്രീരമണൻ പുരാതനൻ'
(രാമായണം)

പുഷ്കരം-൧. താമര. ൨. വെള്ളം. പുഷ്ടിയെ ചെയ്യുന്നതു എന്നർത്ഥം. ൩. ആകാശം. പുഷ്ടിയെ പ്രാപിക്കുന്നതു; അവകാശത്തെ പോഷിപ്പിക്കുന്നതു്, വെള്ളത്തെ കൊടുക്കുന്നതു് ഇങ്ങിനെ ശബ്ദാർത്ഥഭേദം. ൪. സപ്തദ്വീപുകളിൽ ഒന്നു്.

'സാഗരം ദധിക്ഷോദശലക്ഷം വിസ്താരത്തോടും നിലയുന്നതിൻപുറം പുഷ്കരദ്വീപമതു*കേളവ പത്തുനാലുലക്ഷം യോജനതന്നെ വിസ്താരമവിടെപ്പൊന്നയമായിരിപ്പൊന്നു*പത്തുമുണ്ടല്ലോ പതിനായിരമിതമോട്ടും ബ്രഹ്മാവിന്നിരിപ്പതിന്നുടവിലാകുന്നിതു*തൻമൂലം പുഷ്കരദ്വീപെന്നു പേരുണ്ടായ്‌വന്നു'

൭. പുഷ്കരമൂലം എന്ന മരുന്നു. ൮ ആനത്തുമ്പിക്കൈയുടെ പൃഷ്ഠം. ൯ ഒരു സ്ഥലത്തിന്റെ പേർ. ൰. വാദ്യത്തിൽ കൊട്ടുന്ന ഭാഗം. ൰൧. വാളിന്റെ പരന്ന ഭാഗം. ൰൨. അമ്പ്. ൰൩. കൂട്ട്. ൰൪. പണ്ടാരക്കോഴി. ൰൫. ഒരു തീർത്ഥം. ൰൬. പൊയ്ക. ൰൭. കൊട്ടം. ൰൮ പാമ്പ്.

പുഷ്കരമൂലം-ഒരു പച്ചമരുന്ന്.

പുഷ്കരമൂലം കൊട്ടത്തിൽ ഒരുവകയെന്നു അഭിപ്രായം കാണുന്നു. വാതം, കഫം, ജ്വരം, അരുചി, ഇക്കിൾ മുതലായവക്കു നന്ന്. ഇതു കിട്ടാതെ വന്നാൽ പകരം കൊട്ടം ചേർക്കാം, ത-മേട്ടുത്താമരെക്കിഴങ്ങ്.

പുഷ്കരശായികാ-താമരക്കിളി.

പുഷ്കരാഹ്വാ-പണ്ടാരക്കോഴി. താമരപ്പൂവിന്റെ പേരുള്ളതു എന്നർത്ഥം. (താമരപ്പൂവിന്റെ പര്യായങ്ങളെല്ലാം ഇതിന്റെയും പര്യായമാകുന്നു).

ഇതു ജലത്തോടു സംബന്ധമുള്ള ഒരു പക്ഷിയാണ്. 'നീർക്കാക്ക' എന്നു ചിലരുടെ പക്ഷം.

പുഷ്കരാക്ഷ-വി. താമരപ്പൂപോലെ കണ്ണുള്ള, സൌന്ദര്യമുള്ള.

പുഷ്കരാക്ഷൻ-വിഷ്ണു.

പുഷ്കരിണി-൧. ഒരുമാതിരി കുളം. പുഷ്കരം (ജലം) ഉള്ളതു എന്നർത്ഥം. കൊക്കരണി, താമരക്കുളം, താമരപ്പൊയ്ക, പൊയ്ക. ൨. പിടിയാന. ൩. ഓരില താമര.

പുഷ്കരീ-ആന.

പുഷ്കല-വി. ൧. പ്രധാനമായ. ൨. വളരെയുള്ള. ൩. പൂർണ്ണമായ. ൪. അതിശയേന ശോഭായമാനമായിട്ടുള്ള. ൫. സമീപമുള്ള. ൬ ഐശ്വര്യമുള്ള. ൭. പ്രതിധ്വനിപ്പിക്കുന്ന. വ്യ. ഉത്തമമായ

'പുഷ്കലമായൊരു പുഷ്കരം'

(കൃഷ്ണഗാഥ)

൮. മനോഹരമായ. ൯. തടിച്ച.

പുഷ്കലകൻ-ബൌദ്ധസന്യാസി.

പുഷ്കലകം-൧. ആപ്പ്. ൨. തൂണ്. ൩. കസ്തൂരിമൃഗം.

പുഷ്കലൻ-൧. ശിവൻ. ൨. മേരുപർവ്വതം. ൩. ഭരതന്റെ ഒരു പുത്രൻ.

പുഷ്കലം-൧. പ്രളയ കാലത്തിലെ മേഘങ്ങളിൽ ഒന്ന്.

പുഷ്കലം, ആവർത്തം മുതലായ മഹാംബുദങ്ങൾ വർഷിച്ചാണ് പ്രളയ സമുദ്രമുണ്ടാകുന്നതു.

൨. ഒരു വാദ്യം. ൩. മേരുപർവ്വതം. ൪. ഒരളവ് (നാല് കൈനിറയ).

പുഷ്കസൻ-ചണ്ഡാലൻ.

പുഷ്ട-വി. വളർക്കപ്പെട്ട.

പുഷ്ടം-പുഷ്ടിയെ പ്രാപിപ്പിക്കപ്പെട്ടതു' പോഷിപ്പിക്കപ്പെട്ടതു എന്നർത്ഥം.

പുഷ്ടമോദം-അ. അധികം സന്തോഷത്തോടെ.

പുഷ്ടി-൧. കരേറ്റം. ൨. ശക്തി. ൩. വണ്ണം. ൪. സമ്പത്ത്. ൫. അമുക്കിരം. ൬. വൃദ്ധി.

പുഷ്ടികാ-കക്കാ.

പുഷ്ടിവർദ്ധനം-കോഴി.

പുഷ്ടീകരിക്കുന്നു-പുഷ്ടിപ്പെടുത്തുന്നു, ബലപ്പെടുത്തുന്നു.

പുഷ്പകൻ-ഒരു അമ്പലവാസി.

ഇവർ ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ പൂവും മാലയും കൊണ്ടുവരുന്ന ജോലിയാണ്.

പുഷ്പകം-൧. വൈശ്രവണന്റെ വിമാനം

പുഷ്പകവിമാനം കുബേരന്നു ബ്രഹ്മാവു് ദാനം ചെയ്തതാണു്. ഈ വിമാനത്തെ രാവണൻ അപഹരിച്ചു. രാവണവധം കഴിഞ്ഞശേഷം ശ്രീരാമനും സീതയ്ക്കു ലക്ഷ്മണനും മററും ഇതിൽ കയറിയാണ അയോധ്യക്കു പോയതു്. വിമാനം തിരികെ വൈശ്രവണനെത്തന്നെ പ്രാപിച്ചു.

പുഷ്പംപോലെ ഭംഗിയുള്ളതു എന്നർത്ഥം. ൨. രത്നവലയം. ൩. പിച്ചള, ക്ലാവു്. ൪. കണ്ണിലുണ്ടാകുന്ന ഒരു ദീനം. ൫. കുസുമാഞ്ജനം. ൬. ഇരിമ്പു്. ൭. പുഷ്പകാസീസം. ൮. വെള്ളോട്ടു്. ൯. രസാഞ്ജനം. ൧൦. കാരീയം.

പുഷ്പകാസീസം-രസായനമണ്ഡനവർഗ്ഗത്തിൽ പെട്ട ഒരു ഉപരസദ്രവ്യം.

അരച്ചു തേച്ചാൽ ത്വഗ്ദോഷങ്ങൾ നീങ്ങും. ഇം-Green or black sulphate of iron.

പുഷ്പകീടം-വണ്ടു്.

പുഷ്പകേതു-൧. കാമദേവൻ. ൨. കുസുമാഞ്ജനം. പുഷ്പത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നതു എന്നർത്ഥം.

പിച്ചള ഉലയിൽ വച്ചു് ഊതുമ്പോൾ അതിൽ നിന്നുണ്ടാകുന്ന കിട്ടമാണ 'പുഷ്പകേതു' എന്നു കാണുന്നു. പുഷ്പാഞ്ജനം എന്നും പറയും.

പുഷ്പഗന്ധം-പൂവിന്റെ മണം.

പുഷ്പഘാതകം-മുള.

പുഷ്പജം-പനിനീർ.

പുഷ്പമഞ്ജരികാ-നീലത്താമര. വിടർന്നു നില്ക്കുന്നതു എന്നർത്ഥം.

പുഷ്പതല്പം-പൂമെത്ത, പൂക്കൾകൊണ്ടു മെത്തപോലെ വിരിച്ചതു്.

പുഷ്പദണ്ഡം-വാഴയുടെ കൂമ്പിന്റെ മേൽഭാഗം (തടി). കാളാമുണ്ടം.

പുഷ്പദന്തൻ-൧. വായുകോണിലെ ആന, ഒരു ദിഗ്ഗജം. പുഷ്പംപോലെ ഭംഗിയുള്ള കൊമ്പുകൾ ഉള്ളതു എന്നർത്ഥം. ൨. ശിവന്റെ ഒരു അനുചരൻ ൩. മഹിമസ്തോത്രം എന്ന പുസ്തകത്തിന്റെ ഗ്രന്ഥകർത്താവു്. ൪. ചന്ദ്രനും സൂര്യനും. ൫. ശിവന്റെ ഒരു മുഖ്യപരിചാരകൻ.

ശിവന്റെ ഈ പരിചാരകൻ ശിവൻ പാർവതിയോടു സ്വകാര്യം പറഞ്ഞതു ഒളിച്ചുനിന്നു കേട്ടു് അതിനെ പ്രസിദ്ധമാക്കുകകൊണ്ടു ശപിക്കപ്പെടുകയും വൈയാകരണനായ കാത്യായനനായി ജനിക്കയും ചെയ്തു.

പുഷ്പദ്രവം-പനിനീരു.

പുഷ്പധ്വജൻ-കാമദേവൻ.

പുഷ്പധന്വാവു്-കാമദേവൻ.

പുഷ്പധനുസ്സ്-കാമദേവൻ.

പുഷ്പധാരണൻ-വിഷ്ണു.

പുഷ്പന്ധയം-തേനീച്ച.

പുഷ്പപത്രീ-കാമദേവൻ.

പുഷ്പപുരം-ഒരു രാജധാനി, പാടലിപുത്രം.

പുഷ്പഫലം-൧. പ്ലാവുവൃക്ഷം, ൨. വലിയ കുമ്പളങ്ങ.

പുഷ്പബാണൻ-കാമദേവൻ.

പുഷ്പം-൧. പൂവു്. മററു പര്യായങ്ങൾ-സുമനസ്സ്, പ്രസൂനം, കുസുമം, സുമം.

'പുഷ്പസ്യധാരണം കാന്തി
വർദ്ധനം കാമകാരകം
ഓജഃശ്രീവർദ്ധകഞ്ചൈവ
പാപഗ്രഹവിനാശനം'

൨. സ്ത്രീകളുടെ ആർത്തവം, രജസ്സ്. ഗർഭാശയത്തെ വിടർത്തുന്നതെന്നർത്ഥം.

൩. വിടിച്ച്. ൪. ത്രുണിയാങ്കം. ൫. കണ്ണിലുണ്ടാകുന്ന ഒരു ദീനം. ൬. ഒരു വലിയ സംഖ്യ (100,000 Millions).

പുഷ്പമകരാലയം-സമുദ്രം.

പുഷ്പമിത്രൻ-ഒരു സേനാധിപതി.

പുഷ്പമിത്രൻ പാടലിപുത്രം എന്ന പുരത്തിൽ വാണിരുന്ന മൌൎയ്യകുല രാജാക്കന്മാരിൽ പത്താമത്തെ രാജാവായിരുന്ന ബൃഹദ്രഥന്റെ സേനാപതിയായിരുന്നു. മൌൎയ്യൎക്കു ശേഷം വന്ന ശുംഗരാജാക്കന്മാരിൽ ഒന്നാമത്തെവൻ. പാടലീപുത്രത്തിൽ വാണു. ഈ രാജാവിന്റെ കാലത്താണ് പതഞ്ജലി ജീവിച്ചിരുന്നത്.

പുഷ്പരഥം-ഒരുമാതിരിതേര്, പുഷ്യരഥം.

പുഷ്പരജസ്സ്-കുങ്കുമം.

പുഷ്പരസം-൧. പൂന്തേൻ. ൨. പനിനീർ.

പുഷ്പരാഗം-പുഷ്യരാഗം, ഒരുമഹാരത്നം. വാതം, നേത്രരോഗം, വിഷം ഇവയെ ശമിപ്പിക്കും. മഞ്ഞനിറം, കാന്തി, ഘനത്തിൽ കുറവ്, മിനുപ്പ്, നിൎമ്മലത, വൃത്താകൃതി, തൊട്ടാൽ തണുപ്പ്, സുരംഗത ഇവ നല്ല പുഷ്പരാഗത്തിന്റെ ലക്ഷണമാകുന്നു. ത-പുട്പരാകം, ഇം-Topaz ടോപാസ്.

പുഷ്പരേണു-പൂമ്പൊടി.

പുഷ്പരോചനം-നാഗപ്പൂവ്.

പുഷ്പലാവൻ-പൂ പറിക്കയും മാല കെട്ടുകയും ചെയ്യുന്നവൻ.

പുഷ്പലിട്ട്, പുഷ്പലിക്ഷ-വണ്ട്. പുഷ്പരസത്തെ ലേഹനംചെയ്യുന്നതെന്നൎത്ഥം.

പുഷ്പവത്-വി. വിടരുന്ന.

പുഷ്പവൽ-വി. പുഷ്പമുള്ള.

പുഷ്പവതി(തി)-തീണ്ടായിരിക്കുന്നവൾ. രജസ്സുള്ളവൾ എന്നൎത്ഥം.

പുഷ്പവന്തൌ-ആദിത്യനും ചന്ദ്രനും കൂടെ പറയുന്ന ഒരു പേർ.

പുഷ്പവനം-പൂങ്കാവ്.

പുഷ്പവാടി(കാ)-൧. പൂന്തറ. ൨. പൂന്തോട്ടം.

പുഷ്പവാന്മാർ - ആദിത്യനും ചന്ദ്രനും. ശോഭയുള്ളവർ എന്നൎത്ഥം.

ഈ ശബ്ദം ഏകവചനമായി പ്രയോഗിച്ചാൽ സൂൎയ്യൻ എന്നോ ചന്ദ്രൻ എന്നോ അതിനു ചേൎച്ചക്കു തക്കവണ്ണം അൎത്ഥത്തെ കല്പിക്കാമെന്നു വിചാരിച്ചുപോകരുത്.

പുഷ്പവൃഷ്ടി-പൂമഴ, പൂ കൊണ്ടു മഴപോലെ ചൊരിയുക.

പുഷ്പവേണി-പുഷ്പമാല.

പുഷ്പശയ്യ-പൂമെത്ത, പൂ കൊണ്ടു മെത്തപോലെയുണ്ടാക്കിയത്.

പുഷ്പശരൻ-പൂവമ്പൻ, കാമദേവൻ.

പുഷ്പശരാസനൻ-കാമദേവൻ.

പുഷ്പശൂന്യം-അത്തിയാൽ.

പുഷ്പസമയം-വസന്തകാലം. വിശേഷപുഷ്പങ്ങൾ ഉള്ള സമയം എന്നൎത്ഥം.

പുഷ്പസായകൻ-കാമദേവൻ.

പുഷ്പസാരം-൧. പൂന്തേൻ. ൨. പനിനീർ. ൩. തുളസി.

പുഷ്പസ്വേദം-പനിനീർ.

പുഷ്പഹാസൻ-വിഷ്ണു.

പുഷ്പഹാസം-പൂക്കൾ വിടരുക.

പുഷ്പഹാസാ - തീണ്ടാരിയായിരിക്കുന്ന സ്ത്രീ.

പുഷ്പഹീന-പേരൊഴിഞ്ഞവൾ.

പുഷ്പാ-ചമ്പ എന്ന പട്ടണം, ഇപ്പോഴത്തെ ബഗൽപൂര്.

പുഷ്പാജീവൻ-മാലകെട്ടുന്നവൻ.

പുഷ്പാഞ്ജനം-അഞ്ജനം പലവകയുള്ളതിൽ ഒന്ന്, കുസുമാഞ്ജനം, പിച്ചളയു

ണ്ടാകുന്നതിനായി ചെമ്പും നാകവും കൂട്ടി ഉരുക്കുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന വെളുത്ത നിറമുള്ള കിട്ടം.

പുഷ്പാഞ്ജനം-കഫം, പിത്തം, ഇക്കിൾ, ദാഹം, ചുമ, വിഷം മുതലായവയ്ക്കു നന്ന്. ത-കുസുമാഞ്ജനം. ഇം-Zinc oxide സിങ്ക് ഓക്സൈഡ്.

പുഷ്പാഞ്ജലി-പൂകൊണ്ടാരാധിക്ക.

പുഷ്പാംബു-പനിനീർ.

പുഷ്പാസവം-തേൻ.

പുഷ്പിക്കുന്നു-പൂക്കുന്നു.

പുഷ്പിണി-പ്ര. പുഷ്പകന്റെ സ്ത്രീ. ദ്വി. പുഷ്പവതി.

പുഷ്പിത-വി. പൂക്കപ്പെട്ട.

പുഷ്പിതാഗ്രം-ഒരു വൃത്തം.

പുഷ്പോൽക്കടാ—മഹാഭാരതപ്രകാരം. വിശ്രവസ്സിന്റെ ഭാര്യയും രാവണന്റെയും കുംഭകർണ്ണന്റെയും അമ്മയുമായ ഒരു രാക്ഷസി.

പുഷ്യം-പ്ര. പൂയം. കാര്യങ്ങളെ പോഷിപ്പിക്കുന്നതെന്നർത്ഥം. ദ്വി. കലിയുഗം. തൃ. പൌഷമാസം,

പുഷ്യരഥം-ഒരുമാതിരി തേര്, ക്രീഡാരഥം, ഉത്സവാദിസമയങ്ങളിൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന രഥം. പൂയംനക്ഷത്രംപോലെ സുഖകരമായ രഥം എന്നർത്ഥം. പുഷ്പരഥമെന്നും പറയാം. ഇതിനു പുഷ്പംപോലെ സുകുമാരമായ രഥം എന്നർത്ഥം.

പുഷ്യരാഗം-ചെമപ്പുരത്നം.

പുഷ്യലകം-കസ്തൂരിമൃഗം.

പുസ്ത-വി. പ്ര. നിറയ്ക്കപ്പെട്ട. ദ്വി. മൂടപ്പെട്ട.

പുസ്തകം, പുസ്തി-ഗ്രന്ഥം എഴുത്തുകുപ്പി മുതലായതു്.

പുസ്തം-പ്ര. തേയ്ക്കുക, പൂശുക, പുരട്ടുക. ദ്വി. ലോഹമോ മണ്ണോ മരമോകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ വസ്തു, മണ്ണുകൊണ്ടും മറവും പാവ മുതലായതുണ്ടാക്കി ചായവും മറവും തേയ്ക്കുക. മനസ്സിരുത്തി ചെയ്യുന്നതെന്നർത്ഥം. തൃ. പുസ്തകം. ച. എഴുത്തുകുപ്പി.

പുസ്തി-പുസ്തകം.

പുള-(ധാതു). അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും വളയുക.

പുളകം-പ്ര. രോമാഞ്ചം. ദ്വി. കമ്പിളിപ്പുഴു. തൃ. രത്നത്തിന്റെ വെട്ട്. ച. പൊന്നരിതാരം.

പുളകാംഗം-വരുണന്റെ പാശം.

പുളകാലയൻ-കുബേരൻ.

പുളകിത-വി. കോൾമയിർ കൊള്ളപ്പെട്ട.

'ഇല്ലാതാക്കാം മുട്ടരുതം ഏറി പുളകിതമാകുന്നിതെന്നാലുമംഗം'

(അമരുകശതകം)

പുളകുന്നു-പുളയുന്നു.

'കളകളപുളകിനസ്സുരജാലം'

(ചതുർദ്ദശവൃത്തം)

പുളച്ചൽ-വളഞ്ഞുതിരിയുക.

പുളയ്ക്കുന്നു-പ്ര. അഹങ്കരിക്കുന്നു, മദിക്കുന്നു. ദ്വി. വളഞ്ഞുതിരിയുന്നു. തൃ. കഴയ്ക്കുന്നു. ച. കൊഴുക്കുന്നു.

പുളപ്പ്-അഹങ്കാരം.

പുളയുന്നു-പ്ര. വളഞ്ഞുതിരിയുന്നു. ദ്വി. പേക്കൂത്താടുന്നു. തൃ. വമ്പുപറയുന്നു, മിട്ടുപറയുന്നു.

പുളക്കുന്നു-പിളക്കുന്നു.

'പെണ്ണുങ്ങൾ നെഞ്ചകത്തെ പുളക്കുന്ന പുഞ്ചിരി' (കൃഷ്ണഗാഥ)

പുളവൻ, പൊളവൻ-പ്ര. ഒരുമാതിരി പാമ്പ്. ദ്വി. വലിയ നീർക്കോലി.

പുളി-പ്ര. മധുരം മുതലായ ആറു രസങ്ങളിൽ ഒന്ന്, പുളിരസം. പുളി വയ്ക്കേണ്ടയിൽ ഒന്നാണ്. പുളി അധി

കമുള്ള തയിർ കൊണ്ടുണ്ടാക്കുന്ന കറികളാണു നല്ലതെന്നു ഒരു പക്ഷമുണ്ട്. പുളിച്ച തയിർ ഉപയോഗിക്കുന്നതു ദേഹത്തിനു നന്നല്ല. തയിരിനു പുളി അധികം ഉണ്ടാകണമെങ്കിൽ രണ്ടുമൂന്നു ദിവസം അതിനെ പഴക്കണം. ഇതിനിടയ്ക്കു തയിർ ദുഷിച്ചുതുടങ്ങും. ജീർണ്ണം സംഭവിച്ച പദാർത്ഥത്തെ ഭുജിച്ചാൽ അതു ദേഹനത്തെ ഇല്ലായ്മചെയ്യും. വ. വാളൻ പുളി. ന. കുടമ്പുളിയും മററും.

പുളികടി-ഫ. സ്ത്രീകൾക്കു ഗർഭമുണ്ടായാൽ ഒൻപതാംമാസത്തിൽ ചെയ്യുന്ന ഒരു കർമ്മം. വ. പുളികടിക്കുക.

പുളിക്കുന്നു-പുളിരസമുണ്ടാകുന്നു. (സ. ക്രി. പുളിപ്പിക്കുന്നു).

പുളിങ്കറി-പുളി കൂട്ടിവെക്കുന്ന കറി.

പുളിങ്കുരു-പുളിയുടെ കുരു.

പുളിങ്ങ-ഫ. അച്ചിങ്ങാപ്പുളി, പുളിയങ്ങ. പര്യായങ്ങൾ-തിന്തിഡീകം, ചുക്രം, വൃക്ഷാമ്ലം. വ. ഇടച്ചുരുക്ക്. ന. ശൂദ്രസ്ത്രീകൾ കഴുത്തിൽ കെട്ടുന്ന ഒരാഭരണം.

പുളിച്ചമാവ്-പുളിപ്പിച്ച അരിമാവ്.

പുളിച്ചുതികട്ടൽ-ദഹനക്കേടുകൊണ്ടു വയററിൽനിന്നു മേല്പോട്ടു പുളിരസത്തോടുകൂടെ വരുന്ന ഒരു ശ്വാസം.

പുളിച്ചുനാറുന്നു-പുളിച്ചു ദുർഗ്ഗന്ധം ഉണ്ടാകുന്നു.

പുളിഞരമ്പ്-പുളിയുടെ ഞരമ്പ്, വാളൻ പുളിമരത്തിന്റെ ഇലയിലും കായിലും ഉള്ള ഞരമ്പ്.

പുളിഞ്ചാണ-പുളി കുരുവുകളഞ്ഞു ഇടിച്ചു കൂട്ടിയതു്.

പുളിഞ്ചാറ്-പുളി കലക്കി ഉപ്പും മുളകും കായവും ചേർത്തു തിളപ്പിച്ചുണ്ടാക്കിയതു്.

പുളിഞ്ചി-ഒരു വൃക്ഷം.

വാതം, കഫം, വീക്കം ഇവക്കു നന്ന്. മുള്ളുള്ളവള്ളിയാണ്. സം-ശ്രീവല്ലീ. പുളിഞ്ചിയുടെ കായ് രുചിയെ ഉണ്ടാക്കും. അരച്ചുതേച്ചാൽ മെഴുക്കിനെ കളയും. ഇല ഇഞ്ചയെപ്പോലെ ഉരിക്കും.

പുളിഞ്ചിക്ക-പുളിഞ്ചിമരത്തിന്റെ കായ്.

പുളിനം-ഫ. മണൽത്തിട്ട. വെള്ളം കയറുമ്പോൾ ഇല്ലാതാകുന്നതും താഴുമ്പോൾ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നതും വിസ്താരമുള്ളതും എന്നർത്ഥം. വ. ആറു മുതലായതിൽ ജലത്തിൽ ചിലേടത്തു പൊങ്ങിക്കാണുന്ന മണൽക്കൂട്ടം. ന. നദിയുടെകര ൾ. മണലുള്ള തീരപ്രദേശം.

പുളിനവതി-നദി.

പുളിന്ദൻ-കാട്ടാളൻ. ക്രൂരൻ ശരീരമുള്ളവൻ എന്നർത്ഥം.

പുളിന്ദി(ന്ദീ)-കാട്ടാളസ്ത്രീ.

പുളിപ്പ്-പുളിരസം.

പുളിപ്പൻകോരപ്പുല്ല്-ഒരുവക പുല്ല്.

പശുക്കൾക്കു പാലിനെ കുറയ്ക്കും, കുതിരകൾക്കു പുഷ്ടിയെ ചെയ്യും. സം-ലവണതൃണം.

പുളിമണം-പുളിച്ചാലുണ്ടാകുന്ന ഒരു മണം.

പുളിമാങ്ങ-പുളിയുള്ള മാങ്ങ.

പുളിമാവ്-പുളിയന്മാവ്.

പുളിമ്പശ-പുളിങ്കുരുവുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ പശ.

പുളിയഞ്ചീര-പുളിപ്പുക്കീര.

വാതം, ഗുല്മം, ശൂലം, ഛർദ്ദി ഇവക്കു നന്ന്. ഇല വെളുത്തതും പുളിയുള്ളതുമാണ്. സം-ചുക്രം. ത-പുളിപ്പുക്കീരൈ.

ഇം-Bladdered Dock. ബ്ലാഡേർഡ് ഡാക്.

പുളിയൻ-വി. പുളിയുള്ള.

പുളിയൻ-പുലയൻ, പുല്ലൻ.

പുളിയാരൽ-ഒരു പച്ചമരുന്ന്. (തമിഴിൽ-ചടച്ചി), ദാഹമടക്കി. പൎയ്യായങ്ങൾ-ചാംഗേരി, ചുക്രികാ, ദന്തശഠ, അംബഷ്ഠം, അമ്ലാലോണികാ.

പുളിയാരൽ പുളിയിഞ്ചീരയിൽ ചെറിയ തരമാകയാൽ ചെറുതെന്നും വലുതെന്നുമല്ലാതെ ഭാഷകൾക്കു ഭേദമില്ലെന്നു ചിലർ പറയുന്നു. കഫം, വാതം, ഗ്രഹണി, അൎശസ്സ്, കുഷ്ഠം ഇവക്കു നന്ന്. രുചികരമാണ്. സം-ചാംഗേരീ. ഇം-Wood Sorrel വുഡ്സോരൽ.

പുളിയാരലിൻകിഴങ്ങ്-ഒരു മരുന്ന്, പുളിയാരലിന്റെ കിഴങ്ങ്.

പുളിയിഞ്ചി-ഒരു കറി.

പുളിരസം-പുളിപ്പ്, പുളി.

പുളിരസം ഭക്ഷിച്ചുണ്ടാകുന്ന അജീൎണ്ണത്തിങ്കൽ ഏലത്തരി, ചുക്ക് ഇവ കഷായംവെച്ച് പഞ്ചസാര ചേൎത്തു സേവിക്കുക. സം-അമ്ലം. ത-പുളിപ്പ്. ഇം-Sourness സൌവർനെസ്സ്.

പുളിവണ്ണൻ(കണ്ണൻ)-തീയരുടെ ഒരു ദൈവം.

പുളിശ്ശേരി-മോരു കൂട്ടിയുണ്ടാക്കുന്ന ഒരു കറി.

പുളിശ്ശേരിവെയ്ക്കുക-നശിപ്പിക്ക, അനാവശ്യമായി ധാരാളം ചെലവഴിക്ക. (ശൈലി).

പുൾ-പ്ര. ഏതെങ്കിലും ചെറിയ പക്ഷി. ര. കന്നുകാലികൾക്കുള്ള ഒരു ദീനം.

പുള്ള്-ഒരു പക്ഷി.

പുള്ളടി-പ്ര. ഒരു തൈ, ചെറുപ്പുള്ളടി. ര. വെള്ളിക്കോലിൽ അഞ്ച് പത്ത് മുതലായ സംഖ്യകൾ അറിയുന്നതിനുണ്ടാക്കുന്ന അടയാളം. ൩. ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ഇടുന്ന അടയാളം.

പുള്ളൻ-കടൽമീൻ.

പുള്ളി-പ്ര. തടവുകാരൻ. ര. അടയാളം. ൩. വസ്ത്രങ്ങളിൽ ഇടുന്ന നമ്പർ ൪. കുത്ത്. ൫. വിലമതിപ്പ്. ൬. കേൾവിപ്പെട്ടവൻ. ൭. ആൾ. ൮. സൈന്യങ്ങളുടെ ഒരു കൂട്ടം. ൯. ഭേദം.

പുള്ളിക്കുന്നു-പുള്ളിയുണ്ടാകുന്നു, പുള്ളിപ്പുള്ളിയാകുന്നു.

പുള്ളിക്കേഴമാൻ-ഒരുവക മാൻ. (സംസ്കൃതം-രോഹിതം).

പുള്ളിത്താപ്പ്-വസ്ത്രത്തിന്റെ ഗൂഢമായ വില.

പുള്ളിനം-പക്ഷിക്കൂട്ടം.

പുള്ളിപ്പുലി-പുള്ളിയുള്ള പുലി.

പുള്ളിമാൻ-ഒരുവക മൃഗം, പുള്ളിയുള്ള മാൻ. പൎയ്യായം-പൃഷതം

ഇതിന്റെ മാംസം തൈരിനോടു ഭക്ഷിക്കരുത്. ത-കലൈമാൻ. ഇം-Spotted Antelope സ്പോട്ടെഡ് ആന്റിലോപ്പ്.

പുള്ളിയാരൻ-മലയരുടെ ഒരു ദൈവം.

പുള്ളിവിളക്കം - കുടിയാനവന്മാരുടെ പാറചീട്ടും സൎക്കാർവക കണക്കും കൂടെ ഒത്തുനോക്കുക. ക്രിയ-പുള്ളിവിളങ്ങുന്നു.

പുള്ളുബാധ-പുള്ളിൽനിന്നുണ്ടാകുന്ന ഉപദ്രവം, വളരെ ചെറിയ കുഞ്ഞുങ്ങൾക്കു വരുന്ന ഒരു ദീനം.

പുള്ളുവൻ - ഒരു താണജാതിക്കാരൻ. (സ്ത്രീ-പുള്ളുവന്നി.)

പുള്ളുവരാണ് കാവുകളിൽ പുള്ളുവപ്പാട്ടു പാടുന്നത്.

പുള്ളേറു-പുള്ളുബാധ.

പുള്ളറാമരം - ഒരു വൃക്ഷം.

ഇതിൻറ കായ് കന്നുകളുടെ അരയിൽ കെട്ടിയിടുക പതിവാണ്

പുഴ - ന. ആറ്. പര്യായങ്ങൾ - നദി, സരിത്ത്, ശൈവലിനി, തടിനി, ഹ്രാദിനി, ധുനി, സ്രോതസ്വിനി, ദ്വീപവതി, സ്രവന്തി, നിമ്നഗ, ആപഗ. ഉ. ഇടിഞ്ഞകൈയാല. ന. പൊളിഞ്ഞവേലി.

പുഴക്കടവ് - ആറ്റുകടവ്.

പുഴക്കം - മുഴക്കം, മാറ്റൊലി.

പുഴക്കുന്നു - മൂടോടെ ഇളക്കുന്നു, അടി തുരന്നു വീഴിക്കുന്നു.

'തീരത്തിലെത്തരുപുഴക്കുവനെന്നപോലെ'
(മലയാളശാകുന്തളം)

പുഴക്കുലി - വള്ളക്കൂലി.

പുഴക്കൈവായ് - നദിയുടെ ശാഖ, കൈത്തോട്.

പുഴങ്ങുന്നു - ക്രി. മുഴങ്ങുന്നു.

'പടപുഴങ്ങവെസഹജന്മാരുമായ്'
(ഭാരതം)

മാറ്റൊലി കൊള്ളുന്നു. ഉ. പൊങ്ങുന്നു.

പുഴമുഞ്ഞ - പൃഥക്‌പർണ്ണിവർഗ്ഗത്തിൽ ചേർന്ന കഷായദ്രവ്യം.

ഇതു മിക്കവാറും ജലത്തിനടുത്തുണ്ടാകുന്നു. ഇലകൾ ചെറുതായിരിക്കും. കഫം, പിത്തം, വിഷം മുതലായവക്കു നന്ന്. സം - ജയന്തി. ത - തഴുതാമ.

പുഴവായ് - നദിയുടെ മുഖം.

പുഴു - ക്രിമി. പര്യായങ്ങൾ - നീലംഗു, കൃമി.

കമ്പിളിപ്പുഴു, അരിപ്പുഴു, ഓലപ്പുഴു, കടപ്പുഴു, തേക്കിൻപുഴു, തൊപ്പപ്പുഴു ഇങ്ങിനെ പലമാതിരിയുണ്ട്.

പുഴുക് - മെരുക് എന്ന മൃഗത്തിൽ നിന്നുണ്ടാകുന്ന ഒരു സുഗന്ധവസ്തു.

പുഴുകൽ - മുങ്ങൽ.

പുഴുകുന്നു - മുങ്ങിക്കുന്നു.

പുഴുക്ക - (ആട്ടിൻറ) കാഷ്ഠം. (പ - മ.)

പുഴുക്ക് - ഒരു കറി.

പുഴുക്കടി - ശരീരത്തിൽ ചൊറിച്ചലുണ്ടാകുന്ന ഒരു ദീനം.

പുഴുക്കണ്ണിനെല്ല് - ഒരുവക നെല്ല്.

ഇതിനു മിക്കവാറും നവരയുടെ ഗുണമുണ്ട്. കുറഞ്ഞോരു കഫവർദ്ധകരമാണ്. സം - ഋതുമുഖം.

പുഴുക്കരണം - ഓരോപക്ഷത്തിലുമുള്ള വിത്തു വിരോധമായ സമയം.

പുഴുക്കലരി - നെല്ലു പുഴുങ്ങി ഉണങ്ങി കുത്തിയെടുത്ത അരി.

പുഴുക്കൽ - ന. പുഴുങ്ങിയ നെല്ല്. ഉ. പുഴുങ്ങിയ നെല്ലിൻറ അരി.

പുഴുക്കുത്ത് - പുഴുതിന്നും തുളച്ചും ഉണ്ടാക്കിയ കേട്, പുഴു തുളച്ച ദ്വാരം.

പുഴുക്കുന്നു - മാംസങ്ങളും മറ്റും പുഴുവോടു കൂടിയതായിത്തീരുന്നു, കൃമിക്കുന്നു.

പുഴുക്കൂട് - പുഴുവിൻറ കൂട്.

പുഴുക്കേട് - പുഴുവിനാൽ കേടുവന്നത്.

പുഴുക്കൊല്ലി - ഒരു മരുന്ന്, ആടുതിന്നാപ്പാല.

പുഴുങ്ങലരി - പുഴുക്കലരി.

പുഴുങ്ങൽ - ക്രി. പുഴുങ്ങുക. ഉ. പുഴുക്കലരി.

പുഴുങ്ങുന്നു - വെള്ളവും മറ്റും കൂട്ടി വേവിക്കുന്നു.

പുഴുനൂൽ - ഒരുമാതിരി പുഴുവിൽനിന്നെടുക്കുന്ന നൂൽ, പട്ടുനൂൽ.

പുഴുപ്പല്ല് - പുഴുക്കേടുള്ള പല്ല്.

പുറക് - പിൻപ്, പിൻപുറം, പിൻഭാഗം.

പുറകിൽ - അ. പിൻപിൽ, പിന്നിൽ.

പുറകിൽ കുഴിതോണ്ടുക - ചതിക്കുക. (ശൈലി)

പുറകെ - അ. പിൻപെ, പിന്നാലെ.

പുറകോട്ട് - അ. പിൻപോട്ട്, പുറകിലെ ഭാഗത്തോട്ട്.

പുറക്കടൽ-കരയിൽനിന്നു അധികം അകലെയുള്ള സമുദ്രം.

പുറക്കൽ-അ. പിൻപിൽ, പിന്നിൽ.

പുറക്കാട്ട്-ഒരു ദിക്ക്.

പുറങ്കാൽ-കാലിന്റെ പുറം.

പുറച്ചിറ-തോട്ടിനോടടുത്തുള്ള കണ്ടത്തിന്റെ വലിയ വരമ്പ്.

പുറച്ചെലവ്- പുറമെയുള്ള ചെലവ്, വേലക്കാർക്കും മററും കൊടുത്തു ചെലവായത്.

പുറത്ത്-അ. ൧. വെളിയിൽ. ൨. ശരീരത്തിന്റെ പിൻഭാഗത്തിൽ.

പുറത്തലമണ്ണ്-ഒരുതരം മണ്ണ്.

കൃഷിശാസ്ത്രപ്രകാരം-ഇതു പാറകൾ പൊട്ടി ദൂരെ ചിതറിക്കിടക്കുന്ന മണ്ണാകുന്നു. കടപ്പുറമണൽ മുതൽ പുഴമ്പാളിയിലുള്ള ഫലവത്തായ വണ്ടൽമണ്ണുവരെ ഇതിലുൾപ്പെടും. ജലത്തിന്റെയും കാററിന്റെയും ശക്തിയാണ് മണ്ണിനെ ദൂരത്തിൽ കൊണ്ടുപോകുന്നത്. വണ്ടൽ എന്നതു ജലം കൊണ്ടുവരുന്ന മണലാകുന്നു. ഇതിൽ പാറമണ്ണു ചേരുന്ന[illegible]ത്തം ധാരാളം ഫലമുണ്ടാകുന്നു. വലിയ പുഴകളുടെ കരകളിൽ കാണുന്ന മണൽ കാററടിച്ചു കൊണ്ടുവന്നതാകുന്നു. കാററിനാൽ ഉണ്ടായ മണ്ണു സാധാരണ മണലായിരിക്കും.

പുറത്താകുന്നു - ക്രി. ദേഹത്തിന്റെയും മററും വെളിയിലാകുന്നു. ൨. സ്ത്രീകൾ തീണ്ടായിരിക്കുന്നു.

പുറത്താക്കുന്നു-തള്ളിക്കളയുന്നു, വെളിയിലാക്കുന്നു.

പുറത്തുകാർരാജാവ് -പോർട്ടുഗീസ് രാജാവ്.

പുറത്തൂട്ട്-അ. പുറത്ത്.

പുറത്തോട്ട്-അ. പുറത്തേയ്ക്കു.

പുറനീര-ഒരു രോഗം.

പുറപ്പാട്-പുറപ്പെടുക, യാത്രയും മററും. പര്യായങ്ങൾ-യാത്ര, വ്രജ്യം, അഭിനിര്യാണം, പ്രസ്ഥാനം, ഗമനം, ഗമം.

പുറപ്പെടുന്നു-ക്രി. യാത്രയാകുന്നു ൨. പുറത്താകുന്നു ൩. ശ്രമിക്കുന്നു ൪. ഉണ്ടാകുന്നു. ൫ കിളുക്കുന്നു

പുറമതിൽ-പുറമെയുള്ള മതിൽ

പുറമെ-അ. ൧. പുറത്തുകൂടെ. ൨. കൂടുതലായിട്ട്. ൩. വേറെ. ൪. വ്യാജമായിട്ട്. ൫ പിന്നാലെ.

പുറമേനി-ക്രി. പുറമെ കാണിക്കുന്ന അലങ്കാരവും മററും. ൨. ജനങ്ങളെ ബോധ്യപ്പെടുത്തുന്നതിനായി പുറമെ ഭാവിക്കുന്ന ലൗകികസൽക്കാരവും മററും.

പുറമോടി-പുറമേനി.

പുറ[illegible]-ക്രി. ദേഹത്തിന്റെ പിൻഭാഗം, അകത്തിന്റെ മറുവശം, ൨. മുൻവശത്തിന്റെ മറുവശം. ൩. പൃഷ്ഠം

പുറപ്പൂച്ച് -ക്രി പാത്രങ്ങളുടെയും മററും പുറമെയുള്ള പൂച്ചൽ. ൨. കപടനാട്യം. (ശൈലി).

പുറപ്രാണൻ ആത്മമിത്രം.

പുറന്തട-പുറച്ചിറ.

പുറന്തിണ്ണ- ഇറയകം. പര്യായങ്ങൾ- അളിന്ദം, പ്രഘാണം, പ്രഘണം.

പുറമ്പശ-പുറമെ പിരട്ടുന്ന മരുന്ന്.

പുറമ്പാട്ടം-പണപ്പലിശയ്ക്കു പകരമുള്ള പാട്ടം.

പുറമ്പൊളി-അടിച്ചിപ്പാര.

പുറമ്പോക്ക്-ക്രി. വെളിയിൽ പോക, പുറപ്പെടുക. ൨. സർക്കാർവകയായി പോതിൽ പതിയാതെ കിടപ്പുള്ള സ്ഥലം. ൩. പ്രസിദ്ധമാക്കുക. ൪. വിശേഷച്ചെലവ്.

പുറമ്പോള-പുറമെയുള്ള ചെപ്പ്.

പുറയില്ലി- മിഞ്ചാമ്പരം, മിഞ്ചായൂരം, കിളിവാതിൽ.

പുറലക്ഷ്യം-പുറമേയുള്ള ലക്ഷ്യം.

പുറവക-പ്ര. പുറച്ചെലവു്. വ. പുറമേ വന്ന ലാഭം.

പുറവട-വരവും ചെലവും വിവരമായിട്ടു എഴുതിയ കണക്കു്.

പുറവടി- കാലിന്റെ പുറം. പര്യായങ്ങൾ-പാദാഗ്രം, പ്രപദം.

പുറവട്ടം=പുറവെട്ടു്.

പുറവരമ്പു് - കണ്ടത്തിന്റെ പുറമേയുള്ള ചിറ.

പുറവരവു്-വിശേഷാലുള്ള വരവു്.

പുറവള്ളു-കന്നുകാലികളുടെ ഒരു വ്യാധി.

പുറവാതിൽ-പുറത്തെ വാതിൽ.

പുറവായ്പ-ആധാരത്തിൽ ഉൾപ്പെടാതെ വേറെ വാങ്ങിച്ച ദ്രവ്യം.

പുറവാരം-അറയ്ക്കു പുറമേയുള്ള പുരമുറി.

പുറവാശി-വിശേഷാലുള്ള ചേതമോ ലാഭമോ.

പുറവെട്ടു്-ഉരുളത്തടിയുടെ നാലുഭാഗവും അറുത്തെടുത്തതു്, തടിയുടെ പ്രയോജനമില്ലാത്ത (അറുത്തിട്ട) ഭാഗം.

പുറവേലി-പ്ര. പുറംചിറ. വ. പുറമേ കെട്ടിയ വേലി.

പുററു്-പ്ര. ഒരുമാതിരി ചിതൽമണ്ണു്. പര്യായങ്ങൾ-വാമലൂരം, നാകു, വന്മീകം. വ. ഉണങ്ങിയ ചലം.

പുററൻ-തടിയൻ

പുററുമണ്ണു്-ചിതൽമണ്ണു്, പുററു്.

പൂ

പൂ, പൂവു്-പ്ര. പുഷ്പം, പിച്ചി മുല്ല മുതലായവയിൽ സുഗന്ധത്തോടുകൂടിയുണ്ടാകുന്ന വസ്തു. വ. വിരിച്ചു. ന. കണ്ണിലുണ്ടാകുന്ന ഒരു രോഗം. ർ. ഒരു വലിയ തുക. 100,000 Millions.

പൂ-പദാരംഭത്തിൽ ചേർത്തു പ്രയോഗിക്കുമ്പോൾ 'നല്ല'. എന്നർത്ഥവും സിദ്ധിക്കുന്നു. ഉ-ം, പൂനിലാവു് =നല്ലനിലാവു്. പൂങ്കുഴലാൾ =നല്ലതലമുടിയുള്ളവൾ.

പൂകൽ-പോവുക, ചെല്ലുക.

പൂകുന്നു-പ്രവേശിക്കുന്നു, പ്രാപിക്കുന്നു.

പൂക്കണ്ണൻ-കണ്ണിൽ പൂവുള്ളവൻ.

പൂക്കണ്ണി-പ്ര. കണ്ണിൽ പൂവുള്ളവൾ. വ. പൂക്കുന്ന തണ്ടു്.

പൂക്കണ്ടൻ-ഒരു മരം.

പൂക്കൽ-പ്ര. പൂവുണ്ടാവുക, വ. പൂപ്പുണ്ടാവുക.

പൂക്കുന്നു-പ്ര. പൂവുണ്ടാകുന്നു, വ. സ്ത്രീകൾ തീണ്ടായിരിക്കുന്നു, പെൺകുട്ടികൾ ഋതുവാകുന്നു. ന. വിടിരുന്നു. ർ. പൂപ്പു പിടിക്കുന്നു.

പൂക്കുരൽ-പൂക്കുന്ന തണ്ടു്.

പൂക്കുല-പൂവിന്റെ കുല. പര്യായങ്ങൾ-വല്ലരി, മഞ്ജരി.

പൂക്കുററി-ഒരുതരം കരിമരുന്നുപ്രയോഗം.

പൂക്കൈത-താഴ.

പൂക്കൈത-കഫം, വിഷം, സന്താപം ഇവയെ കളയും. ഇതു പലതരമുണ്ടു്. സം-കേതകീ. ത-താഴൈ. ഇം-പയിൻആപ്പിൾപ്ലാൻറ Pine-apple plant.

പൂഗപാത്രം-വെററിലച്ചെല്ലം.

പൂഗപീഠം-കോളാമ്പി.

പൂഗം-പ്ര. കമുകുമരം. വ. കാട്ടരയാൽ. ന. അടയ്ക്ക. ശുദ്ധിയെ ചെയ്യുന്നതു് എന്നർത്ഥം. ർ. കൂട്ടം. ൫. യോജിപ്പു്. ൬. സ്വഭാവം, ഗുണം.

പൂഗവൈരം-അനേകം പേരോടുള്ള വിരോധം.

പൂഗീഫലം-അടയ്ക്ക.

പൂങ്കനി-വി. ഓമനയായ കു-ം, പൂങ്കനിപ്പൈതൽ.

പൂങ്കനിപ്പൈതൽ-ചെറിയ കുട്ടി.

പൂങ്കയിൽ-ഒരുവക വിശേഷമുള്ള ഈച്ച.

പൂങ്കാവ്-പൂന്തോട്ടം.

പൂങ്കാവനം-പൂന്തോട്ടം.

പൂങ്കാവി-പൊൻകാവി, നല്ല കാവിമണ്ണ്.

പൂങ്കുരൽ-പ്ര. പൂക്കുല. വ. പൂക്കുന്നതണ്ട്.

പൂങ്കുല-പൂക്കുല.

പൂങ്കുഴലാൾ-നല്ല തലമുടിയുള്ള സ്ത്രീ.

പൂങ്കുഴൽ-നല്ല തലമുടി.

പൂങ്കോഴി-പൂവൻകോഴി.

പൂചൽ-പ്ര. തേപ്പ്. വ. കുമ്മായം, ചന്ദനം മുതലായവ കൊണ്ടു മുഴുവനും തേയ്ക്കുക. ന. ചായമിടുക. ര. അഭിഷേകം ചെയ്യു.

പൂചുന്നു-പ്ര. തേയ്ക്കുന്നു, പൂശുന്നു. വ. കുമ്മായമിടുന്നു. ന. അഭിഷേകം ചെയ്യുന്നു. ര. ചായമിടുന്നു, പൊന്നുകൊണ്ടും മററും കനം കുറച്ചു പുറമെ തേച്ചു നിറം മാററം വരുത്തുന്നു. ഇ. അണിയുന്നു.

പൂച്ച്-പ്ര. തേപ്പ്. വ. പൊന്നും മററും പൂചിയ വസ്തു. ന. ചതി.

പൂച്ചു തെളിയുക-സൂത്രത്തിൽ മറച്ചു വെച്ചിരുന്ന ദോഷത്തെ വെളിപ്പെടുക.

പൂച്ച-ഒരു ജന്തു.

പൂച്ചയുടെ മാംസം വിശേഷാൽ കഫം, ചുമ, വായുമുട്ടൽ ഇവയ്ക്കു നന്ന്. അഗ്നിയെ വർദ്ധിപ്പിക്കും. ഈ ഗുണങ്ങൾ അധികവും കാട്ടുപൂച്ചയ്ക്കാണ്. സം-വിഡാലം. ത-പൂനൈ. ഇം-Cat ക്യാററ്.

പര്യായങ്ങൾ-ഓതു, വിഡാലം, മാർജ്ജാരം, വൃഷദംശകം, ആഖുഭുക്ക്.

പൂച്ചയുടെ കുറഞ്ഞ ജീവിതകാലം വർഷം ൯-ാം. കൂടിയ ജീവിതകാലം വർഷം ൨൦.

പൂച്ചക്കരണം-കുട്ടികളുടെ ഒരുമാതിരി മറിച്ചിൽ.

'പൂച്ചക്കരണം മറിഞ്ഞുകളിക്കയും'
(കൃഷ്ണഗാഥ)

പൂച്ചക്കുരു-ഒരു ചെടിയുടെ കായ്.

പൂച്ചട്ടി-പൂച്ചെടികളും മററും നട്ടുണ്ടാക്കുന്ന ഒരു പാത്രം.

പൂച്ച പാൽകുടിക്കുംവണ്ണം - ആരും അറിയുന്നില്ലെന്നുള്ള ഭാവത്തോടുകൂടി രഹസ്യമായി പ്രവൃത്തിക്ക, ആരും അറിഞ്ഞില്ലെന്നു നടിക്ക. (ശൈലി).

പൂച്ചപ്പയർ-ഒരുമാതിരി പയർ.

പൂച്ചപ്പൽ(ല്ല്)- എൺപതു വയസ്സിനുമേൽ മുളക്കുന്ന പല്ല്.

പൂച്ചമയക്കി-ഒരു മരുന്ന്.

പൂച്ചി-തുലോം ചെറിയ ജീവി.

പൂച്ചി-പുഴു. (പ-മ.)

പൂച്ചിറാണ്ടം-പ്ര. കോപം. വ. തട്ടിപ്പ്, സമ്പ്രദായം. ന. ഭയപ്പെടുത്തൽ. (പ-മ.)

പൂച്ചൂട്ടി-ഒരുവക ചെറിയ മത്സ്യം.

പൂച്ചെട്ടുക്ക-പറിച്ചെടുക്ക (പ-മ.)

പൂജ-പ്ര. പൂക്കൾ മുതലായവകൊണ്ടു ദേവന്മാരെയും മററും ആരാധിക്ക. വ. വന്ദിക്ക, വന്ദനം. മററു പര്യായങ്ങൾ-നമസ്യാ, അപചിതി, സപര്യാ, അർച്ചാ, അർഹണം. ന. ബഹുമാനം. ര. (മ) അടിയ്ക്കുക, തല്ലുക.

പൂജ അഞ്ചു വിധമുണ്ട്-അഭിഗമനം (ക്ഷേത്രം അടിച്ചുവാരുക, നിർമ്മാല്യങ്ങൾ നീക്കുക, തളിക്കുക). ഉപാദാനം

(ഗന്ധപുഷ്പാദികൾ ശേഖരിക്കുക). ഇജ്യം (ഇഷ്ടദേവതയെ ശരിയായി പൂജിക്കുക). സ്വാദ്ധ്യായം (മന്ത്രത്തെ അൎത്ഥം ഗ്രഹിച്ചു ജപിക്കയും സ്തോത്രം കീൎത്തിക്കയും ചെയ്യുന്നതു്). യോഗം (ദേവതാധ്യാനം).

സൂൎയ്യൻ, അഗ്നി, വിപ്രൻ, ഗോക്കൾ, വൈഷ്ണവൻ, ആകാശം, വായു, ജലം, ഭൂമി, ആത്മാവു്, സൎവ്വഭൂതങ്ങൾ ഇവയത്രേ ൧൧ പൂജാസ്ഥാനങ്ങൾ.

പൂജക-വി. പൂജിക്കുന്ന.

പൂജകബഹുവചനം—(വ്യാകരണത്തിൽ) യഥാൎത്ഥമായ് ബഹുത്വമില്ലാത്തേടത്തിലും ബഹുമാനത്തിനായ് ബഹുവചനം പ്രയോഗിക്കുന്നതു്.

പൂജക്കാണിക്ക-തിരുവിതാംകൂറിൽ നടപ്പുണ്ടായിരുന്ന ഒരു നികുതി.

പൂജനം-പൂജ.

പൂജനീയ-വി. പൂജിക്കത്തക്ക.

പൂജയെടുപ്പു-ആശ്വയുജമാസത്തിൽ ശുക്ലപക്ഷത്തിൽ ദശമി ദിവസം ചെയ്യുന്ന കൎമ്മം, പൂജിപ്പാനായിട്ടു വെച്ചിട്ടുള്ള പുസ്തകങ്ങളെ എടുക്കുക, നവരാത്രിയുടെ അവസാനകൎമ്മം, വിജയദശമി.

പൂജവെപ്പു് - പൂജിപ്പാനായിട്ടു ഗ്രന്ഥങ്ങൾ വെയ്ക്കുക, നവരാത്രി ആരംഭദിവസം.

പൂജാകാരി താഴ്ന്ന ജാതിക്കാരുടെ ഇടയിലുള്ള പുരോഹിതൻ.

പൂജാപാത്രം-പൂജക്കുള്ള പാത്രം.

പൂജാരി-പൂജാകാരി.

പൂജാൎഹ-വി. പൂജിക്കപ്പെടാൻതക്ക.

പൂജാസാധനം-പൂജക്കുള്ള വസ്തു.

പൂജിക്കുന്നു-൧. ആരാധിക്കുന്നു. ൨. ബഹുമാനിക്കുന്നു. ൩. വന്ദിക്കുന്നു. ൪. (മ) അടിക്കുന്നു.

പൂജിത-വി. പൂജിക്കപ്പെട്ട.

പൂജ്യ-വി. പൂജിക്കപ്പെടത്തക്ക.

പൂജ്യത-പൂജ്യന്റെ അവസ്ഥ.

പൂജ്യൻ- ൧. പൂജക്ക യോഗ്യൻ. ൨. വ്യാഴൻ.

പൂജ്യം-൧. ഗണിക്കുമ്പോഴും മറ്റും സംഖ്യകൾ വരാത്ത സ്ഥാനങ്ങളു ശൂന്യം എന്നു കാണിക്കുന്ന ഒരടയാളം. ൨. ശൂന്യം. ൩. കാൎയ്യസാദ്ധ്യത്തിനായിട്ടും മറ്റും വൃഥാപറയുന്ന ബഹുമാനവാക്കു്.

പൂഞ്ചായൽ-നല്ല തലമുടി.

'പൂഞ്ചായലഴിഞ്ഞുപൂനിരകൾ
ചോരച്ചോരെ'
(ഭാഗവതം)

പൂഞ്ചിറകു്-ചെറിയ പക്ഷികളുടെ മാൎദ്ദവമുള്ള ചിറകു്.

പൂഞ്ചേല-നല്ല വസ്ത്രം.

പൂഞ്ചേൽ-ഊഞ്ഞാൽ.

പൂഞ്ചോല-പൂങ്കാവു്.

പൂഞ്ഞു്-ഉപ്പചുമല്ലു്.

പൂഞ്ഞുകുററി-കാളയുടെ കഴുത്തിന്നടുത്തുള്ള മുഴ, ഉപ്പചുമല്ലു്.

പൂഞ്ഞി-വയററിലുള്ള ഒരു സഞ്ചി.

പൂട-൧ പക്ഷികളുടെരോമം. ൨. രോമം.

പൂട്ടു്-൧. താഴു്. ൨. ഉഴവു്. ൩. ചലഹാരം. ൪. പൂട്ടുക. ൫. ആമ ൬. ആലിംഗനം.

പൂട്ടുന്നു-൧. താക്കോൽ കൂടാതെ തുറക്കുവാൻ പാടില്ലാത്ത വിധത്തിലാക്കുന്നു, താഴുകൊണ്ടു പൂട്ടുന്നു. ൨. കാളെക്കു് നുകംവെച്ചു നിലം ഉഴുന്നു. ൩. ഉഴവുചെയ്യുന്നു. ൪. ആലിംഗനംചെയ്യുന്നു.

പൂട്ടുന്നതിന്നു കൊള്ളാവുന്ന നാളു

കരം-രോഹിണി, പൂയം, അത്തം, പുണർതം, മൂലം, രേവതി, ഉത്രം, ഉത്രാടം, ഉത്രട്ടാതി, കലപ്പുരുഷം വഞ്ചി ക്കണം.

പൂണ-ഒരുവക പ്രാവ്. (പൊകിണ എന്നതു നോക്കുക).

പൂണ്-ഉലക്കയുടെ അററത്തിടുന്ന ഇരിമ്പുചുറവ്.

പൂണാൻ-വഴക്കമില്ലാത്ത കാള.

പൂണാഞ്ചി-ന. എത്താപ്പിടുന്ന വസ്ത്രം വ. പൂണനൂൽ.

പൂണാടൻ-ഒരുവക നെല്ല്.

പൂണാരം - (മുത്തു) മാല, ആഭരണം. (പൂൺ+ഹാരം). (പ-മ.)

പൂണാർ-ലഭിക്കാത്തവർ (പ-മ.)

പൂണി-ന. ഉഴവുകൂലി. വ. ആവനാഴി.

പൂണി എന്നതു ആവനാഴി എന്ന അർത്ഥത്തിൽ 'തൂണി' എന്നതിന്റെ തൽഭവമെന്നു ചിലർ.

പൂണനൂൽ, പൂണൂൽ - ബ്രാഹ്മണരും മററും കഴുത്തിലിടുന്ന നൂൽ.

പൂണനൂൽകല്യാണം - പാണ്ടിബ്രാഹ്മണരുടെ ഉപനയനം.

പൂണനൂൽ പരിച്-അ. പൂണനൂലിടുന്ന ഭാഷയിൽ.

പൂണുന്നു-ക്രി. പൂൽകുന്നു, ആലിംഗനം ചെയ്യുന്നു. വ. (രത്നങ്ങളെ) ധരിക്കുന്നു. ഉ-ം,

'പൂണുന്നഹാരം' (ഉണ്ണുനീലിസന്ദേശം) ന. ആഭരണമിടുന്നു. ര. അനുഭവിക്കുന്നു. ഭ. കൈക്കൊള്ളുന്നു. ന്യ. നിനയ്ക്കുന്നു. ൭. ധരിക്കുന്നു. വ്യ. പ്രാപിക്കുന്നു.

പൂണെല്ല്-കഴുത്തിലെ എല്ല്.

പൂൺകോഴി-പൂവൻകോഴി.

പൂൺപ്-ന. ചുററ്, കെട്ട്. വ. ആഭരണം. ന. കാഞ്ചി, ര. നൂൽ.

'മെയ്യിൽ മാൺചുററപൂൺപുമുണ്ടേ'
'പാമ്പുകളെ പൂൺപായി ചേക്കുന്ന മെയ്യിൽ'
(കൃഷ്ണഗാഥ)

പൂണ്മ-പൂശുക (പൂശുക എന്നതിന്റെ നാമരൂപം).

പൂത-വി. ശുദ്ധമുള്ള, ശുദ്ധിയുള്ള.

പൂത-ഒരുമാതിരി ചെറിയ ജന്തു.

പൂത്കാരി-ന. സരസ്വതി. വ. നാഗങ്ങളുടെ പ്രധാനസ്ഥലം.

പൂതക്രതായി-ശചി, ഇന്ദ്രന്റെ ഭാര്യ.

പൂതം-ന. വെളുത്ത ദർഭ. വ. വയ്യങ്കതക്. ന. ശംഖ്. ര. സത്യം.

പൂതച്ചടയൻ-ഒരു മൈന.

ഇതിന്റെ നീരു നസ്യം ചെയ്താൽ നേത്രരോഗം, ശിരോരോഗം, കണ്ണുരോഗം ഇവക്കു നന്ന്. സം-മൈമീ.

പൂതനകം, പൂതണക്കപ്പുല്ല്-ന. ഒരു പുല്ല്, പടപ്പുപുല്ല്, കരക്കൻപുല്ല്.

വാതം, കഫം, കുഷ്ഠം മുതലായവക്കു നന്ന്. കറികളിൽ ചേക്കാം. പരിമളമുള്ളതാണ്. ജംബുകപ്രിയമായതുകൊണ്ടാണ് കരക്കൻപുല്ല് എന്നു ഇതിന്ന് പേർ വന്നതു്. സം-ഭൂതൃണം. ത-പടപ്പുല്ല്. ഇം Andro pogancitratus ഏന്ത്രോപോഗൻസൈട്രാടസ്. [ലത്തീൻഭാഷ]

വ. ഒരു വൃക്ഷം.

പൂതതൃണം-വെളുത്ത കശപ്പുല്ല്.

പൂതദ്രു-ഒരുവക മരം, പ്ലാശ്, പലാശം.

പൂതധാന്യം-എള്ള്.

പൂതഫലം-പിലാവ്.

പൂതന-ന ഒരു പിശാചി.

ഈ രാക്ഷസി ബലിയുടെ പുത്രിയാണ്. കൃഷ്ണൻ ശിശുവായിരുന്നപ്പോൾ കംസന്റെ ആജ്ഞയനുസരിച്ചു മുല

യിൽ വിഷം തേച്ചു് കൃഷ്ണനു പാലൂട്ടാൻ കൊടുത്തു. കൃഷ്ണൻ പാലു കുടിച്ചു് ഇവളെ വധിച്ചു.

'അംഭോജമൊട്ടിനേ ഞെട്ടിക്കുമക്കുച
കുംഭേ പതുക്കെ വെടിഞ്ഞു നൽകിനാൾ
അംഭോജലോചനനപ്പോളവളുടെ
ഗാംഭീര്യമായുള്ള ഭാവം കളഞ്ഞവൻ
ജംഭാരിമന്ദിരം തന്നിലുളവായ
രംഭാദികളോടു കൂടിച്ചമഞ്ഞുള്ള
സംഭോഗമൊക്കെയനുഭവിക്കേണമെ
ന്നമ്പോടിതൊക്കെ മനസ്സിലുറച്ചുടൻ
തൻപാലുമെല്ലേ കുടിച്ചു തുടങ്ങിനാൻ
തൻപ്രാണനേയും വലിച്ചു തുടങ്ങിനാൻ
അത്ഭുതകമായക, പൂവുകം മോചിക്ക
അത്ഭുതകമായക, പൂവുകം മോചിക്ക
മീതിയാലിത്തരം വായിട്ടലറുന്ന
പൂതനതന്നുടെ ജീവിതമൊക്കയും
ഏതും മടിക്കാതെ ഗോപാലബാലകൻ
വീതശങ്കം കുടിച്ചീടിനാനന്തരം'
(ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം തുള്ളൽ)

൨. ഒരു മീനം. ൩. കടുക്കാമരം. ൪ കടുക്ക. ശുദ്ധമാക്കിച്ചെയ്യുന്നതു് എന്നർത്ഥം. ൫. നരമാഞ്ചി. ൬. രാക്ഷസി.

പൂതനഹൻ-കൃഷ്ണൻ.

പൂതനം-ചുടലയിലെ ശവം.

പൂതനാചെകരി-കുഞ്ഞിപ്പശയിട്ടുന്നതിന്ന നെയ്ത്തുകാർക്കുള്ള ബ്രുശ. (ചൊടി തുടപ്പാൻ രോമം പറിച്ചുണ്ടാക്കിയ സാധനം.)

പൂതനാരി-കൃഷ്ണൻ.

പൂതനാസൂദനൻ-കൃഷ്ണൻ.

പൂതൽ-ചില വസ്തുക്കൾ ഇരുന്നു പഴകിയാലുണ്ടാകുന്ന മണമൊ, നിറഭേദമൊ. (വി) അകം ദ്രവിച്ച, പൊത്തായ.

'പൂതലായുള്ളൊരു തൂണുപോലെ
ഞാൻ' (കൃഷ്ണഗാഥ)

പൂതലിക്കുന്നു-വീക്കുന്നു.

പൂതലിപ്പു്-൧. വീക്കക, വീപ്പു്. ൨. ശാഖാഭേദം.

പൂതവൃക്ഷം-പീനാറി.

പൂതാ-ദുർഗ്ഗ.

പൂതി-൧ ശുദ്ധി. ൨. ദുർഗ്ഗന്ധം. ൩. നാറുകപ്പുല്ലു്.

പൂതികഷാ-പച്ചപ്പുഴ.

പൂതികരജ(ഞ്ജ)ം-ആവിമരം. ഉങ്ങിൽ ഒരു അവാന്തരഭേദമെന്നു കാണുന്നു.

പൂതികാഷ്ഠം-൧. ഒരങ്ങാടിമരുന്നു്, ചരളം. ൨. തേവതാരം. ഉഗ്രഗന്ധമുള്ള മരം എന്നർത്ഥം. ൩. കാഷ്ഠദാരു.

പൂതികം-൧. ആവിമരം, ഞെട്ടാവൽ (ആവൽ). ദുർഗ്ഗന്ധമുള്ളതു് എന്നർത്ഥം. ൨. വെരികം.

പൂതിഗന്ധ-വി. ദുർഗ്ഗന്ധമുള്ള.

പൂതിഗന്ധം-൧. ദുർഗ്ഗന്ധം. ൨. ഗന്ധകം. ൩. കരുത്ത കാട്ടുതുളസി.

പൂതിഗന്ധി-ദുർഗ്ഗന്ധമുള്ള വസ്തു.

പൂതിഫലാസ-വെരികം.

പൂതിദാരു-തേവതാരം.

പൂതിധാന്യം-എള്ളു്.

പൂതിഫലി-കാർകോകിൽ വൃക്ഷം.

പൂതിമണ്ണത്തി-പീനാറി.

പൂതിമാരുതം-കൂവളം.

പൂതിയൂണത്തി-പീനാറി.

പൂതിശാരിജാ-വെരികം.

പൂതീകം-൧ ഉങ്ങു്. ൨. ആവിമരം

പൂത്തട്ടം-പൂ വെക്കുന്ന പാത്രം.

പൂത്തൽ-മണ്ണിൽ ഒളിക്ക.

പൂത്താട-൧. ഒരുവക ധാന്യം (മോടൽ). ൨ ഒരുവക മത്സ്യം.

പൂത്താടി-മലയരുടെ ഒരു ദൈവം.

പൂത്താനം-ലാളന. (പ-മ.)

പൂത്താലി-ചില സ്ത്രീകൾ കഴുത്തിൽ കെട്ടുന്ന ഒരാഭരണം.

പൂത്തുന്നു-മണ്ണിൽ ഒളിക്കുന്നു.

പൂത്തുമ്പ-ഒരു ചെടി.

പൂത്ര്യാന്ധം-കസ്തൂരിമൃഗം.

പൂന-വി. നശിപ്പിച്ച, നാശംവരുത്തിയ.

പൂനക്കാലി-പുലിച്ചുവടി.

പൂനമ്പി-പുഷ്പകൻ.

പൂനീർ-പനിനീർ.

പൂന്തൽ-മണ്ണുകൊണ്ടു മൂടുക.

പൂന്തുകിൽ-നല്ല വസ്ത്രം.

പൂന്തുന്നു-മണ്ണുകൊണ്ടു മൂടുന്നു.

പൂന്തേങ്ങാ-ആമ്പലിന്റെ കായ്.

പൂന്തേൻ-പൂക്കളുടെ തേൻ, ചെറുതേൻ, പര്യായങ്ങൾ-മകരന്ദം, പുഷ്പരസം.

പൂന്തോട്ടം-പൂങ്കാവ്.

പൂന്തൊത്ത്-പൂക്കുല.

പൂപം-അപ്പം. ശുദ്ധിയെ രക്ഷിക്കുന്നത് എന്നർത്ഥം.

പൂപല-ഒരുവക മധുരമുള്ള അപ്പം.

പൂപ്പ്, പൂപ്പൽ, പൂതൽ-ചില വസ്തുക്കൾ ഇരുന്നു പഴകിയാലുണ്ടാകുന്ന മണമോ നിറഭേദമോ.

പൂപ്പട-പൂക്കൾകൊണ്ടുള്ള കുമ്പാരം.

'അഭിഷേകോത്സവമാഘോഷിച്ചുള-
വവനിയെനീളെച്ചെത്തിയടിച്ചു
കിളച്ചുനിറത്തൊട്ടുമെഴുകിപ്പൂപ്പടയിട്ടു
പ്പട്ടുവിതാനപ്പണിയും തീർത്തു'

(ഉത്തരരാമായണം ചമ്പു)

പൂപ്പന്തൽ-പൂക്കളെക്കൊണ്ടു അലങ്കരിച്ച പന്തൽ.

പൂപ്പരുത്തി-പ. ചെമ്പരത്തി. ഉ. പൂവരശു.

പൂപ്പാതിരി-ഒരു വൃക്ഷം. പര്യായങ്ങൾ-പാടലം, പാടലി, അമോഘം, കാചസ്ഥാലീ, കമ്മ, സ്ഥാലീ, ഫലേരുഹാ.

പൂപ്പാലിക-പൂത്തട്ടം.

പൂപ്പാൻവള്ളി-ഒരു ചെടി.

പൂപ്പ്-കൊയിത്തു സമയം.

പൂപ്പൊടി-പൂവിന്റെ പൊടി. പര്യായങ്ങൾ-പരാഗം, സുമനോരജസ്സ്.

പൂമകൾ-ലക്ഷ്മി.

പൂമറം-പൂനമ്പിയുടെ മറം.

പൂമണം-പൂക്കളുടെ സൌരഭ്യം.

പൂമരം-പൂവുണ്ടാകുന്ന വൃക്ഷം.

പൂമലർ-വിടിർന്ന പൂ (വ്).

പൂമഴ-പൂകൊണ്ടു മഴപോലെ വർഷിക്കുക.

പൂമാതു്-ലക്ഷ്മി.

പൂമാരി-പൂമഴ.

പൂമാല-പൂക്കൾ കൊണ്ടുള്ള മാല.

പൂമീൻ-ഒരു മത്സ്യം.

പൂമുഖം-വീട്ടിന്റെ മുന്നരങ്ങിൽ ഭംഗിക്കും സുഖവാസത്തിനുമായി കെട്ടിയുണ്ടാക്കീട്ടുള്ള ഭാഗം. (സം) നിസ്സരണം.

പൂമുണ്ടു്-ഒന്നാംതരം രാജയോഗ്യമായ വസ്ത്രം.

പൂമെയ്യ്, പൂമെ-നല്ല ദേഹം.

പൂമേനി-മാർദ്ദവമുള്ള ശരീരം.

പൂമൊട്ട്-പൂവുണ്ടാകുന്നതിനുള്ള മൊട്ട്.

പുതിയമൊട്ട്-ക്ഷാരകം, ജാലകം.

വിരിയാറായമൊട്ട്-കലികാ, കോരകം.

ഇവ നാലും മൊട്ടിന്റെ പേർതന്നെ എന്നും അഭിപ്രായം കാണുന്നു.

ഏതാനും വിടിർന്നും ഏതാനും വിടിരാത്തുമായ പൂക്കുല-ഗുച്ഛകം, സ്തബകം.

വിടിർന്നുതുടങ്ങിയ മൊട്ട്-കുഡ്മളം, മുകുളം.

പൂമ്പരാഗം-പൂമ്പൊടി.

പൂമ്പൊടി-പൂവിൽ ഇരിക്കുന്ന പൊടി, (പൂപ്പൊടി എന്നതു നോക്കുക.)

പൂമ്പൊഴിൽ- പൂമ്പൊയ്ക. (പൊഴിൽ എന്നതു നോക്കുക.)

പൂയനാശകം-വേപ്പ്.

പൂയം-എട്ടാംനക്ഷത്രം (സം) ചലം.

പൂയൽ-ഫ യുദ്ധം. വ. പൂഴ (അടി).

പൂർ-ഫ. ദേഹം. ഉ. നഗരം ന. രാജ്യം.

പൂയാരി-വേപ്പ്.

പൂര-വേട്ടയിലെ ഒരു ഉപകരണം, ചെല്ല്.

പൂരക-വി. നിറയ്ക്കുന്ന.

പൂരകം-മുഴുവൻ പ്രാണായാമത്തെയും രണ്ടുഭാഗങ്ങളായി വിഭജിച്ചതിൽ ഒന്ന്. വലത്തെ മൂക്ക് അടച്ചുംകൊണ്ട് ഇടത്തെതിൽക്കൂടെ ശ്വാസം കരേറുക, പ്രാണവായുവിനെ അപാനനിൽ ഹോമിക്കുക. വ. മാതുളനാരകം.

പൂരണ-വി. നിറയ്ക്കുന്ന.

പൂരണം-ഫ. നിറയ്ക്കുക. വ. പാലം. ന. സമുദ്രം. ൪. ഒരു സുഗന്ധതൈലം. ൫. കഴിമുത്തങ്ങ. ൬. ശാല്മലിവൃക്ഷം. ൭. വിഷ്ണുതൈലം.

പൂരണി-ഫ. ഇലവ്. പഞ്ഞികൊണ്ടു കായ് നിറയുന്നത് എന്നർത്ഥം. ഇലവിമരം എന്നും പൂള എന്നും കൂടി പറയുന്നു. വ. മുട്ടനുല്. ന. ദുർഗ്ഗ.

പൂരം-ഫ. പതിനൊന്നാം നക്ഷത്രം. വ. ഉത്സവം. ന. കയം. ൪. പുണ്ണിന്റെ ഉണക്കം. ൫. ഒരു പലഹാരം. ൬. കൂട്ടം. ൭. മഴുക്ക്, ഉ-ം, രുധിരപൂരം.

പൂരാച്ചി-പൂരിപ്പിക്കുവാനുള്ള വെറും വാക്ക്, കഥയില്ലാത്ത പറച്ചൽ.

പൂരാടം-ഇരുപതാം നക്ഷത്രം.

പൂരാണി-തൂണിനെയ്യുന്നതിന്ന് ഉപയോഗിക്കുന്ന അഴിപ്പലക

പൂരാപ്പം-മരപ്പട്ടി.

പൂരായാം-താൽപര്യം, ശോധന.

പൂരാവ്-അടങ്കൽ, മുഴുവനും. ഉ-ം, പൂരാവള്ളം.

പൂരാവള്ളം-മുഴുവനും ഒന്നായി കൂലിക്കു പിടിച്ചിട്ടുള്ള വള്ളം.

പൂരിക-ഫ. ഒരു പലഹാരം. വ. ഒരു വക ഉരുത്തുരകാമ്പ്.

പൂരിക്കുന്നു-ഫ. നിറയ്ക്കുന്നു, തികയുന്നു. (സ. ക്രി. പൂരിപ്പിക്കുന്നു.) വ. നിറയുന്നു.

പൂരിത-വി. നിറയ്ക്കപ്പെട്ട.

പൂരേണു-പൂമ്പൊടി.

പൂരു- ചന്ദ്രവംശ രാജാവായ യയാതിയുടെ പുത്രൻ. അമ്മ ശർമ്മിഷ്ഠ.

പൂരുവിന്റെ മാതാവു ശർമ്മിഷ്ഠ. യയാതി ശുക്രശാപത്താൽ ജരാപീഡിതനായി എന്നാൽ പുത്രന്മാരിൽ വിനിമയം ചെയ്യാമെന്നുണ്ടായിരുന്നു. യദു, തുർവ്വസു, ദ്രുഹ്യു, അനുദ്രുഹ്യു മുതലായ പുത്രന്മാർ യൌവ്വനം കൈമാറി ജരാനരകൈക്കൊള്ളുവാൻ സമ്മതിച്ചില്ല. പൂരു എന്ന കനിഷ്ഠപുത്രൻ സമ്മതിച്ചു. ഒടുവിൽ പൂരുവിനെതന്നെ മഹാരാജാവായി യയാതി അഭിഷേകം ചെയ്യിച്ചു. ഈ രാജാവു മഹാ ശൂരനും വളരെ യാഗങ്ങളും ചെയ്തിട്ടുള്ളവനുമായിരുന്നു.

പൂരുരുട്ടാതി-ഇരുപത്തഞ്ചാം നക്ഷത്രം.

പൂരുവംശം-ചന്ദ്രവംശത്തിൽ യയാതിയുടെ പുത്രനായ പൂരുവിന്റെ വംശം.

പൂരുഷൻ-ഫ. ആൺ. വ. മനുഷ്യൻ. ന. ആത്മാവ്.

പൂർണ്ണ-വി. ഫ. നിറഞ്ഞ, നിറയ്ക്കപ്പെട്ട. ഒട്ടൊഴിയാത്ത. വ. മുഴുവനായ, ന. ബലമുള്ള.

പൂർണ്ണ-ഫ. പഞ്ചമി ദശമി വാവ് ഇവ മൂന്നും. വ. വെളുത്തവാവ്.

പൂൎണ്ണകലശം-നിറകുടം.

പൂൎണ്ണകുംഭം- നിറകുടം, രാജദ്വാരാദിക ളിൽ മംഗളാൎത്ഥകമായി വെക്കുന്ന പൂ ൎണ്ണകലശം.

പൂൎണ്ണകം-൧. കാട്ടുകാക്ക. ൨. ഒരുവൃക്ഷം.

പൂൎണ്ണഗൎഭം-തികഞ്ഞഗൎഭം.

പൂൎണ്ണചന്ദ്രൻ-മുഴുച്ചന്ദ്രൻ.

പൂൎണ്ണത-തികവു്.

പൂൎണ്ണപാത്രം-നിറഞ്ഞപാത്രം.

പൂൎണ്ണമാകുന്നു – നിറയുന്നു, തികയുന്നു. (സ. ക്രി. പൂൎണ്ണമാക്കുന്നു.)

പൂൎണ്ണമാസം-വെളുത്തവാവുതോറും കഴി ക്കുന്ന ഒരു ബലി.

പൂൎണ്ണമാസി-വെളുത്തവാവു്, പൂൎണ്ണിമാ.

പൂൎണ്ണസന്തോഷം-അ. സന്തോഷത്തോ ടുകൂടെ.

പൂൎണ്ണാനന്ദം—അ. സന്തോഷത്തോടു കൂടെ.

പൂൎണ്ണായുസ്സ്-തികഞ്ഞ ആയുസ്സ്.

പൂൎണ്ണിമാ-വെളുത്തവാവ്. പൂൎണ്ണനായ ചന്ദ്രനാൽ നിൎവൃത്തം എന്നൎത്ഥം. പൂൎണ്ണ ചന്ദ്രൻ ഇതിങ്കലുള്ളതിനാൽ ഈ പേർ വന്നു എന്നു് താൽപൎയ്യം.

പൂൎത്ത-വി. ൧. നിറയപ്പെട്ട. ൨. മൂടപ്പെട്ട

പൂൎത്തം-൧. കിണറ്, കുളം, നടക്കാവു്, ദേവാലയം മുതലായവയെ ഉണ്ടാക്കുന്ന തായ സൽക്കൎമ്മം. പൂരിക്കുക, ന്യൂനമാ യിരുന്നതിനെ സമ്പൂൎണ്ണമാക്കി ചെയ്യുക എന്നൎത്ഥം.

'ക്രതുകൎമ്മപൂൎത്തേഷ്ട്യാദികൾ'
(രാമായണം)

'പൂൎത്തം ത്രിഷു പൂരിതസ്യാൽ
ക്ലീബം ഖാതാദികൎമ്മണി' (മേദിനി)

(സ്മൃത്യന്തരത്തിലെ വിവരണം)

'പുഷ്കരിണ്യഃസഭാവാപീ
ദേവതായതനാനിച
ആരാമശ്ചവിശേഷേണ
പൂൎത്തംകൎമ്മവിനിൎദ്ദിശേൽ'

(പ്രാക്കന്മാർ പൂൎത്തത്തെക്കുറിച്ച് ഇങ്ങി നെ പറയുന്നു.)

'നാട്ടൽക്കൂട്ടു കൂട്ടൽതോണ്ടു തോണ്ടൽ തൂക്കു' (പഴഞ്ചൊല്ലു്)

പുതിയ ദേവാലയം ഉണ്ടാക്കുന്നതി നെക്കാൾ പഴയതിനെ നന്നാക്കുന്നതാ ണ് ശ്രേഷ്ഠം. പുത്തൻകുളം മുതലായതു കഴിപ്പിക്കുന്നതിനേക്കാൾ തൂൎന്നുകിടക്കുന്ന തിനെ തോണ്ടിക്കുന്നതു് ഉത്തമം. അതി ലും മേലാകുന്നു അന്നദാനം-ഇതായിരി ക്കണം ഈ പഴഞ്ചൊല്ലിന്റെ താൽ പൎയ്യം.

൨. പോററുക.

പൂൎത്തി-നിറവു്, തികവു്, പൂൎണ്ണത.

പൂൎവ്വ-വി. ൧. ആദ്യമുള്ള. ൨. പണ്ടുള്ള. ൩. കിഴക്കുള്ള ൪. മുമ്പിലുള്ള.

പൂൎവ്വം-൧. പണ്ടത്തെ പാരമ്പൎയ്യം. (പദാ ന്തത്തിൽ ചേൎന്നുവരുമ്പോൾ) മുൻ പദാ ൎത്ഥത്തോടുകൂടിയതു് എന്നൎത്ഥം വരുന്നു. ഉ ം, സ്നേഹപൂൎവ്വം (സ്നേഹത്തോടു കൂടി). ൨. ഒട്ടൊഴിയാത്തതു്, സൎവ്വം. ൩. ആദിയിൽ ഭവിച്ചതു്. പൂരിക്കുന്ന തു് എന്നൎത്ഥം. ൪. കിഴക്കുഭാഗിക്കിൽ ഭ വിച്ചതു്. ൫. മുമ്പേഭവിച്ചതു്.

പൂൎവ്വക-വി. മുമ്പുള്ള.

പൂൎവ്വകൎമ്മം-മുമ്പേചെയ്ത കൎമ്മം.

പൂൎവ്വകാലം-മുമ്പിലത്തെ കാലം.

പൂൎവ്വഖണ്ഡം-മലബാറിന്റെ കിഴക്കേ മലംപ്രദേശം.

പൂൎവ്വഗംഗാ-നൎമ്മദാനദി.

പൂൎവ്വജ-വി. മുമ്പിൽ ജനിച്ച.

പൂൎവ്വജനസ്സ്-മുജ്ജന്മം.

പൂൎവ്വജൻ, പൂൎവ്വജന്മാവ്– ജ്യേഷ്ഠൻ, ജ്യേഷ്ഠഭ്രാതാവ്. മുൻകാലത്തു ജനിച്ച വൻ എന്നൎത്ഥം.

പൂൎവ്വജന്മം–മുമ്പിലത്തെ ജന്മം.

പൂൎവ്വജ്ഞാനം–മുന്നറിവ്.

പൂൎവ്വതന–വി. മുമ്പുള്ള.

പൂൎവ്വദിക്ക്–കിഴക്കേദിക്ക്.

പൂൎവ്വദേവൻ–അസുരൻ. പ്രാണനെ ഗ്ര ഹിക്കുന്നവൻ; അമൃതം ഇല്ലാത്തവൻ, യാഗഭാഗത്തിങ്കൽനിന്നു തള്ളപ്പെട്ടവൻ. പൂൎവ്വംദേവപദത്തിൽ ഇരുന്നവൻ.

അസുരന്മാർ അന്യായകൎമ്മങ്ങൾ ചെ യ്തു നിമിത്തം ദേവകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ നിന്നു തള്ളപ്പെട്ടുപോയി എന്നതു സുപ്ര സിദ്ധമാണല്ലൊ.

പൂൎവ്വധനം–മ. മുമ്പിനാലെയുള്ള സ്വത്തു്. ര. മൂലധനം.

പൂൎവ്വനിയമം–പണ്ടത്തെ പതിവ്.

പൂൎവ്വന്മാർ–മ. പണ്ടുള്ളവർ. ര. കാര ണവന്മാർ.

പൂൎവ്വപക്ഷം – വെളുത്തപക്ഷം. പൂൎവ്വപ ക്ഷം > < അപരപക്ഷം.

പൂൎവ്വപദം–മ. പണ്ടത്തെ സ്ഥലം. ര. പല സംസ്കൃതവചനങ്ങൾ കൂട്ടിച്ചേൎത്തു ള്ളവാക്കുകളിൽ മുമ്പേ ഇരിക്കുന്ന പദം.

പൂൎവ്വപൎവ്വതം–ഉദയപൎവ്വതം, കിഴക്കുള്ള ഒരു പൎവ്വതം.

പൂൎവ്വപുണ്യം–മുമ്പിൽ ചെയ്ത പുണ്യം.

പൂൎവ്വഭാഗം–മുൻഭാഗവും മററും.

പൂൎവ്വമീമാംസ–(ജൈമിനിയുടെ) ദൎശന ങ്ങളിൽ ഒന്നു്.

ജൈമിനിയുടെ പൂൎവ്വമീമാംസയിൽ അറുപതു അദ്ധ്യായങ്ങൾ ഉണ്ടു്. ഇതു കൾ പന്ത്രണ്ടു പ്രസംഗങ്ങളായിട്ടു വിഭാ ഗിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ആദ്യത്തെ ആറ പ്രസംഗങ്ങളിൽ ധൎമ്മത്തിൻെറ മാഹാ ത്മ്യത്തെക്കുറിച്ചും മററും പറയുന്നു. പി ന്നെയുള്ള അദ്ധ്യായങ്ങളിൽ പലവിധ വിഷയങ്ങളെക്കുറിച്ചു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. ഇ തുകൂടാതെ അനേകം വിശേഷ സംഗതി കളെപ്പററിയും അവിടവിടെയായിട്ടു പ റഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. ആദ്യത്തെ പ്രസംഗത്തിൽ വേദങ്ങൾക്കു ആദ്യന്തമില്ലെന്നും അവ സ്വയംഭൂക്കളാണെന്നും കാണുന്നു. നിത്യ വും ദിവ്യവുമായ ഈ കൃതി മന്ത്രമെന്നും ബ്രാഹ്മണമെന്നും രണ്ടായി ഭാഗിച്ചിരി ക്കുന്നു. മന്ത്രങ്ങളിൽ ഋക് യജുസ്സ് സാ മം എന്നു മൂന്നുഭാഗങ്ങളും ബ്രാഹ്മണങ്ങ ളിൽ ഉപനിഷത്തുകളും അടങ്ങിയിരി ക്കുന്നു–പ്രാചീനാൎയ്യാവൎത്തം.

പൂൎവ്വരംഗം–ഉദയം, നാടകം, ആടുന്ന തിനും മററുമുള്ള ആരംഭം.

നാടകത്തിൽ പൂൎവ്വരംഗം എന്നാൽ ഭൂതവും ഭാവിയുമായ കഥകളെ തമ്മിൽ യോജിപ്പിക്കാൻ അങ്കത്തിൻെറ ആരം ഭത്തിൽ പ്രയോഗിക്കുന്ന ചുരുക്കത്തിലു ള്ള രംഗമാകുന്നു.

പൂൎവ്വവൽ–അ. മുമ്പിലത്തെപ്പോലെ.

പൂൎവ്വവാസന–മുമ്പിലത്തെ വാസന.

പൂൎവ്വവൃത്താന്തം – പണ്ടുണ്ടായ വൎത്ത മാനം.

പൂൎവ്വവൈരം–പണ്ടേയുള്ള ശത്രുത.

പൂൎവ്വശിഖ–മുൻകുടിമ.

പൂൎവ്വസക്തം–ഉടയുടെ മേൽഭാഗം.

പൂൎവ്വസന്ധ്യ–ആദിത്യനുദിക്കുന്നസമയം.

പൂൎവ്വസ്നേഹം–മ. പണ്ടേയുള്ള മമത. ര. പൂൎവ്വന്മാരോടുള്ള സ്നേഹം.

പൂൎവ്വസ്മരണ–കഴിഞ്ഞ കാൎയ്യങ്ങളുടെയും മററും ഓൎമ്മ.

പൂൎവ്വാ–കിഴക്ക്.

പൂൎവ്വാംഗം–മുഖം, മുൻഭാഗം.

പൂൎവ്വാചാരം–പണ്ടുള്ള മൎയ്യാദ.

പൂർവാചാര്യന്മാർ-പണ്ടുണ്ടായിരുന്ന ആചാര്യന്മാർ.

പൂർവാർജ്ജിതം-പൂർവികന്മാരാൽ സമ്പാദിക്കപ്പെട്ടത്.

പൂർവാധികം-മുമ്പിലത്തേതിലും അധികം

പൂർവാപര-വി. മുമ്പും പിമ്പുമുള്ള, ആദിയിലും ഒടുക്കവുമുള്ള.

പൂർവാപരം-സാക്ഷിയും സാക്ഷിബോധം വരുത്തുവാനുള്ള കാര്യവും.

പൂർവാപരവിരോധം- മുമ്പിലത്തേതും പിന്നത്തേതും തമ്മിലുള്ള വിരോധം.

പൂർവാർദ്ധം-൧. മുമ്പിലത്തെപാതി. ൨. കിഴക്കേപ്പാതി. ൩. ഒരു പദ്യത്തിന്റെ (ശ്ലോകത്തിന്റെ) ആദ്യത്തെ രണ്ടു പാദവും ചേർന്നതു.

പൂർവാഷാഢം-പൂരാടം,

പൂർവാഹ്നം-൧. ഉദിച്ചു പത്തുനാഴിക പുലർന്നതുവരെയുള്ള സമയം. ൨. പകലിന്റെ മൂന്നിലൊരു ഭാഗം.

പൂർവികൻ - പണ്ടുള്ളവൻ. (പൂർവികൻ > < ആധുനികൻ.)

പൂർവേദ്യുഃ-അ. മുമ്പിലത്തെ ദിവസം, ഇന്നലെ. തലേദിവസത്തിൽ എന്നർത്ഥം.

പൂർവോത്തരം-൧. മുമ്പിലത്തേതും പിന്നത്തേതും. ൨. കിഴക്കും പടിഞ്ഞാറും.

പൂലാൻ-കള്ളംപറയുന്നവൻ. (പ-മ.)

പൂലി- ഒരുവക നാണയം, പൂലിവരാഹൻ.

പൂലുവൻ-൧. പുള്ളുവൻ. ൨. ഈഴവരെക്കാൾ താണതരത്തിലുള്ള ഒരു ജാതിക്കാരൻ.

പൂലുവപ്പട്ടി-ഒരു ശകാരവാക്ക്.

പൂല്യം-പതിർ.

പൂവൺ-ഒരു വൃക്ഷം.

പൂവത്ത്-ഒരങ്ങാടിമരുന്ന്.

പൂവത്തെണ്ണ-പൂവക്കുരുവിന്റെ എണ്ണ.

പൂവൻ-൧. പക്ഷികളിൽ ആൺ. ൨. ഒരുമാതിരി വാഴ. ൩. ഒരുവക കഞ്ചാവ്. ൪ പൂവ്, പൂപ്പ്. ൫. ധാന്യം, വിളവ്.

പൂവന്തി-പൂമിഞ്ചി, പൂവിരിഞ്ഞി.

പൂവമ്പൻ-കാമദേവൻ. പൂക്കളാകുന്ന അമ്പുകൾ (അസ്ത്രങ്ങൾ) ഉള്ളവൻ എന്നർത്ഥം.

പൂവം-ഒരു വൃക്ഷം.

പൂവരശ്ശ്-ഒരു വൃക്ഷം, ചീലാന്തി.

പൂവലംഗം-മാർദ്ദവമുള്ള ശരീരം (പൂവൽ + അംഗം).

പൂവൽ-വി. ൧. മാർദ്ദവമുള്ള.

'ആരോമൽപൈതൽതൻപൂവൽമേനി'

(കൃഷ്ണഗാഥ)

൨. പൂവോടുകൂടിയിരിക്കുന്ന കായ്, പിഞ്ച്. ൩. ഈറം. ൪. ചില ധാന്യങ്ങളുടെ പതിർ.

പൂവള്ളി-പൂവുള്ള വള്ളി.

പൂവാച്ചെത്തി, പൂവാത്തെച്ചി-ഒരു പൂച്ചെടി.

പൂവാങ്കുറുന്തൽ, പൂവാൻകുരുന്തൽ-ഒരു പച്ചമരുന്ന്, തിരുദേവി, ശ്രീദേവി.

പൂവാഞ്ചൂട്-കാട്ടുതുമ്പ.

പൂവാട-പൂഞ്ചേല.

പൂവാൻ-പൂകുവാൻ.

പൂവാർപൊഴിൽ-പുഷ്പോദ്യാനം.

പൂവാളി-പൂവമ്പൻ.

പൂവിരഞ്ഞി-ഇരഞ്ഞി, പൂവരശ്ശ്.

പൂവില്ലവൻ-കാമൻ.

പൂവെണ്ണ-മണമുള്ള ഒരുമാതിരി എണ്ണ. (പൂ + എണ്ണ).

പൂവേണി-൧. നല്ലതലമുടി. ൨. നല്ല തലമുടിയുള്ളവൾ.

പൂശകൻ-പൂച്ച.

'പൂശകനെക്കണ്ടെലികൾകണക്കെ'
(രുക്മിണീസ്വയംവരം തുള്ളൽ)

പൂശാരി-പൂജാരി, താഴ്ന്നജാതിക്കാരുടെ ഇടയിലുള്ള പുരോഹിതൻ.

പൂഷാവ്-പു. ആദിത്യൻ. പോഷിപ്പിക്കുന്നവൻ എന്നൎത്ഥം. വ. എരിക്ക്.

'പൂഷാവോടെയെകളിച്ചു'
(സ്കന്ദപുരാണം)

പൂഷ(ക)ം-പൂഗം, കാട്ടരയാൽ.

പൂഷൻ-പു. നാല്ക്കാലികളുടെ ദേവൻ. വ. മന്ത്രവാദികളുടെ ദേവൻ. ന. ഇന്ദ്രന്റെ സഹോദരൻ. ര. ആദിത്യന്മാരിൽ ഒരുവൻ.

പൂഷനെപ്പററി ഇപ്രകാരം പലവിധം അഭിപ്രായങ്ങൾ ഉണ്ട്. ദക്ഷയാഗത്തിൽ തനിക്കുള്ള പല്ലുകൾ നശിപ്പാനിടയാകയാൽ ബലികൊടുക്കുന്നതു പൊടിച്ചു കഞ്ഞിപോലെ പാകം ചെയ്താണെന്നു കാണുന്നു. പൂഷനു പല്ലുപോയതു യാഗത്തിനു ക്ഷണമില്ലാതിരുന്നതിനാൽ ശിവൻ ഹവിസ്സിനു നേരെ ഒരസ്ത്രം തൊടുത്തു എന്നും അതിന്റെ ഒരംശം പൂഷൻ ഭക്ഷിച്ചപ്പോൾ പല്ലു് പറിഞ്ഞു പോയി എന്നും തൈത്തിരീയ സംഹിത വെളിവാക്കുന്നു. വിവാഹക്രിയയിൽ മണവാട്ടിയെ അനുഗ്രഹിക്കുന്നതിന്നായി പൂഷനോടു ഒരു പ്രാൎത്ഥനയുള്ളപ്രകാരം കാണുന്നു. ആഘൃണി, ദസ്രൻ, ദസ്മൻ, ദസ്മവച്ചസ്സ്, കപർദിനി എന്ന പേരുകളും ഉണ്ട്.

പൂള്, **പൂൾ**-കഷണം, തേങ്ങായോ മാങ്ങായോ മററോ പൂളിയതു്, മരത്തിന്റെ കഷണവും മററും, ആപ്പ്.

പൂള-വി. പുളിച്ച.

പൂള-പു. ഇലവുവൃക്ഷം. വ. ഗുഹ്യപ്രദേശം

പൂളപ്പഞ്ഞി-ഇലവിൻപഞ്ഞി.

പൂളം-പൊളി, കളവ്.

പൂളുന്നു-കഷണമാക്കുന്നു, തേങ്ങയും മററും നീളത്തിൽ കീറിയെടുക്കുന്നു, ചെത്തുന്നു.

'മുണ്ടോടുകൂടവെമാമ്പഴംമോഷ്ടിച്ചു
കൊണ്ടുവന്നോക്കവെപൂളിച്ച് ഭുജിച്ചുടൻ'
(നൃഗമോക്ഷം തുള്ളൽ)

പൂഴാൻ-ഒരു മത്സ്യം.

പൂഴി-പു. മണ്ണ്.

'കണ്ണൻചിരട്ടയിൽപൂഴിനിറച്ചിട്ടു്'
(കൃഷ്ണലീല തുള്ളൽ)

വ. തുരുമ്പ്. ന. പൂമ്പൊടി.

പൂഴിക്കടകംമറിക-ഓതിരംമറിഞ്ഞു എതിരാളിയുടെ കാലിൽ വെട്ടുക.

പൂഴിക്കല്ല്-ഉപ്പ്.

പൂഴിക്കല്ലൂരി-വസൂരി പുവ്വൽ പു. (ഇതു പ്രയത്നസാദ്ധ്യം. പുവ്വ കഴിഞ്ഞു കളിപ്പിക്കണം.)

പൂഴിക്കാവൂത്തു്-കണ്ണിലുള്ള ഒരുമാതിരി പുഴുവ്.

പൂഴിക്കൊല്ലൻ-കല്ലാശാരി.

പൂഴിച്ചേറാടിക്കളിക്ക-നനഞ്ഞ മണ്ണിനോടു കളിക്ക.

പൂഴിച്ചോറ്-കുഞ്ഞുങ്ങൾ കളിക്കായി മണ്ണുകൊണ്ടുണ്ടാക്കുന്ന ചോറ്.

പൂഴിത്തറ-മൺതറ.

പൂഴിത്തച്ചൻ-പൂഴിയാശാരി, ഖനകൻ, പെരുതേരി.

പൂഴിനാഗം-ഭൂനാഗം, ഇര, നിലത്തിര.

പൂഴിനാട്ട്-കേരളം എന്നു പറഞ്ഞുവരുന്ന ചേരരാജ്യത്തിന് ഉണ്ടായിരുന്ന ഏഴു വിഭാഗങ്ങളിൽ ഒന്നു്.

പൂഴിപരിതലത്തുറാവു് – വിശേഷമുള്ള ഒരുവക കടൽ മീൻ; കടൽക്കൂരി.

പൂഴിപ്പടി–ആളുകളുടെ ചുവട്ടിലെ പടി, കട്ടിളയുടെ കീഴത്തെ കുറുമ്പടി.

പൂഴിപ്പുടയൻ–ഒരു മാതിരി വിഷമധികമുള്ള പാമ്പു്.

പൂഴിമാതു്–ഭൂദേവി.

പൂഴിയാശാരി—കല്ലാശാരി, പൂഴിത്തച്ചൻ.

പൂഴുന്നു–അടിയിലാകുന്നു; മുഴുകുന്നു.

പൂവു്–പ്ര. പുഷ്പം, കണ്ണി. ദ്വി. ക്രുതി.

—ooo—

പൃ

പൃക്കാ–ഒരു മരുന്നു്, മേനകപ്പുല്ലു്.

പൃക്ത–വി. പ്ര. തൊടപ്പെട്ട. ദ്വി. സംബന്ധിക്കപ്പെട്ട.

പൃക്തം–സമ്പത്തു്.

പൃക്തി–തൊടുക, സ്പർശനം.

പൃച്ഛ–ചോദ്യം.

> 'പൃച്ഛയെന്തുണ്ടെനിക്കിപ്പോൾ
> വേതാളി'
>
> (ദുര്യോധനവധം കഥകളി)

പൃച്ഛകൻ–അന്വേഷണക്കാരൻ, വിചാരണക്കാരൻ.

പൃച്ഛിക്കുന്നു–ചോദിക്കുന്നു.

പൃതന–പ്ര. സേന. ദ്വി. സേനയിൽ ഒരു ഭാഗം. (അക്ഷൌഹിണി എന്നതു നോക്കുക)

വർമ്മ ആനകളും വർമ്മ രഥങ്ങളും വെൺ കുതിരകളും പ്രൗഢ കാലാളുകളും കൂടിയ സൈന്യം ഒരു പൃതന ആകുന്നു.

തൃ. യുദ്ധം.

പൃതന്യ–സേന.

പൃഥക്–അ. ഒഴികെ, വേറെവേറെ, കൂടാതെ.

ഇതു ഒരു ഭേദകാവ്യയമാണ്.

പൃഥക്പർണ്ണി–പ്ര. മൂവില. ഒന്നോടൊന്നു വേറിട്ടു നില്ക്കുന്ന ഇലകൾ ഉള്ളതു് എന്നർത്ഥം. (ഓരില എന്നും അഭിപ്രായക്കാരുണ്ട്). ദ്വി. പെരുങ്കുരുമ്പ.

പൃഥഗാത്മ–വി. വെവ്വേറെ ആത്മാവുള്ള.

പൃഥഗാത്മത–പ്രത്യേകമുള്ള ആത്മാവിന്റെ അവസ്ഥ ഘടാദിവ്യക്തി. വേറിട്ടു വേറിട്ടു കാണപ്പെടുന്നതിന്റെ ഭാവം എന്നർത്ഥം. (ചിത്തും ജഡവും തിരിച്ചറിയുന്നതിന്റെ പേർ.)

പൃഥഗാത്മികാ–പ്രത്യേകമുള്ള അവസ്ഥ.

പൃഥഗ്ജനൻ–പ്ര. അധമൻ. ദ്വി. മൂർഖൻ. തൃ. മൂഢൻ. ച. അജ്ഞാനി. പ. നീചൻ. സജ്ജനങ്ങളിൽ നിന്നു വേർതിരിഞ്ഞവൻ എന്നർത്ഥം.

പൃഥഗ്വിധ–വി. പല രൂപമുള്ള, പല പ്രകാരമുള്ള.

പൃഥാ–പാണ്ഡവന്മാരുടെ അമ്മ, കുന്തിദേവി.

ഈ പദത്തിൽ പുത്രൻ എന്നർത്ഥം വരുന്ന പര്യായങ്ങൾ ചേർത്താൽ പാണ്ഡവൻ എന്നർത്ഥം വരും.

പൃഥാജൻ–പാണ്ഡവൻ. (പ്രത്യേകം അർജ്ജുനൻ).

പൃഥിവി, പൃഥവി, പൃത്ഥ്വി–ഭൂമി. പൃഥുചക്രവർത്തിയാൽ സൽക്കരിക്കപ്പെട്ടതു എന്നർത്ഥം. പൃഥുവിൽ നിന്നു ജീവൻ പ്രാപിച്ചതിനാൽ ഈ പേരുണ്ടായി എന്നുമാവാം. വിസ്താരമുള്ളതു് എന്നും അർത്ഥമുണ്ട്. പൃഥു ചക്രവർത്തിയുടെ പുത്രി എന്നാലും സ്വീകാര്യം തന്നെ.

പൃഥിവീധരം–പർവ്വതം.

പൃഥിവീപതി-പു. രാജാവ്. ൨. യമൻ.

പൃഥിവീപാലൻ-രാജാവ്.

പൃഥിവീശൻ-രാജാവ്.

പൃഥു-വി. ൧. വലിയ. ൨. തടിച്ച. ൩. മിടുക്കുള്ള.

പൃഥു-പു. പണ്ടുള്ള സൂൎയ്യവംശത്തിലെ ഒരു രാജാവ്.

യാതൊരു രാജൎഷിയെയാണ രാജസൂയത്തിൽ സാമ്രാട്ടായി അഭിഷേകം ചെയ്യാൻ മഹൎഷിമാൎക്ക മഹാ ഭാഗ്യം ലഭിച്ചതു അദ്ദേഹമത്രെ വേനന്റെ പുത്രനായ പൃഥുചക്രവൎത്തി. ത്രേതായുഗത്തിൽ ജീവിച്ചിരുന്നു. നാട്ടുകാർ അദ്ദേഹത്തോടിണങ്ങുകനിമിത്തം പ്രജാരഞ്ജകനായി രാജ്യം ഭരിച്ചിരുന്നു. ഈതി ബാധാകുലമായിരുന്ന വേനന്റെ രാജ്യം പൃഥു കിരീടാവകാശിയായതോടുകൂടി സകല വിഭവ സംപൂൎണ്ണമായി പരിലസിച്ചു. ആബാലവൃദ്ധം ജനങ്ങൾ മഹാരാജാവിനെ കൊണ്ടാടി ആ മഹാരഥന്റെ ജൈത്രയാത്രയിൽ വാനവന്മാർ വാഴ്ത്തുകയും ആശീൎവദിക്കയും ചെയ്തു. ഒരിക്കൽ അദ്ദേഹം തന്റെ അജഗവില്ലു കുലച്ചു ഭൂമിയോടു നാട്ടുകാൎക്ക എന്താവശ്യമുണ്ടോ ആയതു കൊടുത്തുകൊൾവാൻ കല്പിച്ചു. അതനുസരിച്ചു ഭൂദേവി കറന്നുകൊൾവാൻ പിതാവായ പൃഥുവിനു സമ്മതം നൽകി. മരങ്ങൾ തുടങ്ങി മനുഷ്യർവരെയുള്ള സകല ചരാചരങ്ങളും പശുരൂപിണിയായ ഊഴിയിൽനിന്നും അതാതിനിഷ്ടമുള്ള ഓരോ പദാൎത്ഥങ്ങളും കറന്നെടുത്തു തുടങ്ങി. വിശേഷിച്ചും സപ്തൎഷികൾ അതിൽനിന്നു വേദങ്ങളെ കൈക്കൊണ്ടു പ്രതാപവാനായ പൃഥുചക്രവൎത്തി അനവധി അശ്വമേധയജ്ഞങ്ങൾ നടത്തി അനേകായിരം ബ്രാഹ്മണൎക്ക ദ്രവ്യദാനം ചെയ്തു ഒടുവിൽ സ്വൎഗ്ഗം പ്രാപിച്ചു.

൨. കറുപ്പ്. ൩. കരിഞ്ജീരകം. ൪. പെരുങ്കായം, കറിക്കായം, പെരുങ്കായമരത്തിന്റെ ഇല. ൫. അഗ്നി. ൬. വിഷ്ണു. ൭. ആട്.

പൃഥുകൻ-ശിശു. വംശാഭിവൃദ്ധിയിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെട്ടതു എന്നൎത്ഥം.

പൃഥുകം-അവിൽ. പ്രസിദ്ധപ്പെട്ടതെന്നൎത്ഥം.

പൃഥുരോമാവ്-മത്സ്യം.

പൃഥുരോമാശി-മീൻതിന്നി.

പൃഥു(ല)-വി. തടിച്ച.

'ഉന്മീലൽപത്രവല്ലീം പൃഥുലകചഭരം'
(ഉത്തരാസ്വയംവരം കഥകളി)

പൃഥുല-പെരുങ്കായം, കറിക്കായം.

പൃഥുസ്കന്ധഃ-പന്നി.

പൃഥുലം-വിശാലം, വിസ്താരം.

പൃഥുശേഖരം-പൎവ്വതം.

പൃഥ്വീ-പു. ഭൂമി. വിസ്താരമുള്ളതു എന്നൎത്ഥം. ൨. കരിഞ്ജീരകം പ്രസിദ്ധിയുള്ളതു എന്നൎത്ഥം. ൩. പെരുങ്കായം, കായം ഉണ്ടാകുന്ന മരം അല്ലെങ്കിൽ ആ മരത്തിന്റെ ഇല. ൪. പോരലം. ൫. വെളുത്ത തഴുതാമ.

പൃഥ്വീക-പു. ഏലം. ൨. ചിററേലം. ൩. കറിക്കായം. ൪. പെരുഞ്ജീരകം. ൫. പോരലം.

പൃഥ്വീപതി-രാജാവ്.

പൃഥ്വീവലയം-ഭൂചക്രം.

പൃഥ്വീശൻ-രാജാവ്.

പൃദാകു-പു. പാമ്പ്. കുത്സിതമായി ശബ്ദിക്കുന്നതു എന്നൎത്ഥം. ൨. തേൾ. ൩. കടുവാ. ൪. ചെറുപുലി. ൫. ആന. ൬. ഒരു വൃക്ഷം.

പൃശ്നി-വി. ശരീരം ചെറുതായ.

പൃശ്നിപൎണ്ണി-മൂവില. (ഓരില എന്നും കാണുന്നു).

പൃശ്നി-പു. രശ്മി. ൨. മുണ്ടൻ, അത്യല്പശരീരൻ. ൩. ഒരുവക ഋഷികൾ. ൪. കടപ്ലായൽ. ൫. മാരില. ൬. ഭൂമി. ൭. പശു. ൮. ദേവകി.

പൃശ്നിഗർഭൻ-കൃഷ്ണൻ.

പൃശ്നിശൃംഗൻ-പു. കൃഷ്ണൻ. ൨. ഗണപതി.

പൃഷതൻ-പു. ദ്രുപദന്റെ പിതാവ്. ൨. വായുവിന്റെ വാഹനമായ കൃഷ്ണമൃഗം.

പൃഷതം-പു. ഒരു തുള്ളി, വെള്ളത്തുള്ളി. ൨. ഉഴമാൻ, കൃഷ്ണമൃഗം, പുള്ളിമാൻ. ൩. മാൻ.

പൃഷൽ-വി. തളിക്കുന്ന.

പൃഷൽബലൻ-വായുവിന്റെ അശ്വം.

പൃഷല്കം-അമ്പ്, ശരം. ചോരപുരണ്ടു ഹിംസിക്കുന്നതു എന്നർത്ഥം.

പൃഷത്ത്-പു. ഒരു തുള്ളി. ൨. പുള്ളി.

പൃഷന്തി-ഒരു തുള്ളി.

പൃഷദശ്വൻ-വായു. മൃഗം വാഹനമായിട്ടുള്ളവൻ, വെള്ളത്തുള്ളികളെ കൊണ്ടു വരുന്നവൻ ഇങ്ങനെ ശബ്ദാർത്ഥം.

പൃഷദംശകം-ഉടുമ്പിൻകുട്ടി. എലിയെ കടിക്കുന്നതു എന്നർത്ഥം.

പൃഷദാജ്യം-തൈരും നെയ്യും കൂട്ടിച്ചേർത്തതു്.

പൃഷധ്രൻ-വൈവസ്വതന്റെ പുത്രൻ. ഗുരുവിന്റെ പശുവിനെ കൊന്നതുകൊണ്ടു ശൂദ്രനായി ഭവിച്ചു.

പൃഷാതകം-തൈരും നെയ്യും കൂട്ടിച്ചേർത്തതു്.

പൃഷിതം-ഒരുതുള്ളി വെള്ളം.

പൃഷ്ട-വി. ചോദിക്കപ്പെട്ട.

പൃഷ്ടഹായനം-ആന.

പൃഷ്ടി-ചോദ്യം.

പൃഷ്ഠഗ്രന്ഥി-വി. മുതുകത്തു കൂനുള്ള.

പൃഷ്ഠചക്ഷുസ്സ്-കരടി.

പൃഷ്ഠതഃ-അ. പുറകെ.

പൃഷ്ഠദൃഷ്ടി-കരടി.

പൃഷ്ഠഭാഗം-പിൻഭാഗം.

പൃഷ്ഠം-പു. പുറം. ൨. പിൻപ്, ശരീരത്തിന്റെ പിൻഭാഗം. തലമുടിയിൽ നിന്നൊലിക്കുന്ന ജലത്താൽ നനയ്ക്കപ്പെടുന്നതു് എന്നർത്ഥം. ൩. മലമുകൾ.

പൃഷ്ഠവംശം-തണ്ടെല്ല്.

പൃഷ്ഠവംശാധരം-തണ്ടെല്ലിന്റെ താഴെയും ആസനത്തിന്റെ മേലെയുമായിട്ടുള്ള എല്ലുകളും തണ്ടെല്ലും കൂടിച്ചേരുന്ന സ്ഥലം.

പൃഷ്ഠവാട്, പൃഷ്ഠവാഹ്യൻ-പൊതിക്കാള.

പൃഷ്ഠശൃംഗി-ഭീമൻ.

പൃഷ്ഠശൃംഗി-പോത്തു്.

പൃഷ്ഠാസ്ഥ്നി(സ്ഥി) - തണ്ടെല്ല്, തണ്ടെല്ല്.

പൃഷ്ഠോദയരാശികൾ-ഇടവം, മേടം, ധനു, കർക്കടകം, മകരം ഇവ അഞ്ചും. (അശുഭങ്ങളാണ്).

പൃഷ്ഠ്യൻ-ചുമട്ടുകുതിര.

പൃഷ്ഠ്യം-പു. പൂണെല്ലിൻകൂട്ടം. ൨. ചുമട്ടുകുതിര, ഭാരം വഹിപ്പാൻ ശക്തിയുള്ള കുതിര. ൩. പൃഷ്ഠങ്ങളുടെ സമൂഹം.

പൃഷ്ണി-പു. കാലിന്റെ പുറവടി. ൨. രശ്മി. ൩. അത്യല്പശരീരൻ.

പെ

പെങ്ങൾ-ഉടപ്പിറന്നവൾ, സഹോദരി. പെങ്ങൾ > < ആങ്ങള.

പെടുക്കുന്നു-പു. മൂത്രം വീഴ്ത്തുന്നു. ൨. പ്രവേശിക്കുന്നു. ൩. തോല്പിക്കുന്നു.

പെട്ടുന്നു-ക്രി ചേരുന്നു ഉ, ഉൾപ്പെടുന്നു. ൨. ചാകുന്നു. ൩. കർമ്മത്തിൽ ക്രിയകളാകുന്ന സംസ്കൃതരൂപങ്ങളെ മലയാളമാക്കി പറയുമ്പോൾ ചേർക്കുന്ന ഒരു വാക്ക്. ൪. ചില വാക്കുകളോടു ചേർക്കുമ്പോൾ 'ആകുന്നു' 'ഉണ്ടാകുന്നു' എന്നും മററും അർത്ഥം വരും.

പെട്ട-പിട, പെട.

പെട്ട-വി. രണ്ടുകൂടിയ, ഇരട്ട. ഉ, കഷണ്ടിയായ.

പെട്ട-ഇണ, ഇരട്ട.

പെട്ടകം-പെട്ടി, അടച്ചു പൂട്ടത്തക്കവണ്ണം മരം മുതലായതുകൊണ്ടുണ്ടാക്കുന്ന സാധനം, മുണ്ടുപെട്ടി ചൂരൽപ്പെട്ടി മുതലായവ.

പെട്ടക്കതിര-പെൺകതിര.

പെട്ടത്തലയൻ-കഷണ്ടിക്കാരൻ

പെട്ടി-ദ്രവ്യവുംമററും വെച്ചു പൂട്ടുന്ന പാത്രം. പര്യായങ്ങൾ-പിടകം, പേടകം, പേടം, മഞ്ജൂഷം.

പെട്ടിക്കട്ട-വെയിലത്തുണങ്ങിയഇഷ്ടിക.

പെട്ടിപ്രമാണങ്ങൾ-നിലം പുരയിടങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചെഴുതീട്ടുള്ള ആധാരം മുതലായ വസ്തുക്കൾ.

പെട്ടെന്നു്-അ. വേഗത്തിൽ, ഉടൻ.

പെണർവള്ളി-ഒരുമാതിരി വള്ളി.

പെൺ, പെണ്ണു്-നാ. സ്ത്രീ. ഉ. കന്യക. ന. ഭാര്യ.

പെൺകിടാവു്-കന്യക

പെൺകുഞ്ഞു്-പെൺപൈതൽ.

പെൺകുട്ടി-ചെറിയപെണ്ണ്.

പെൺകെട്ട്-നാ. വിവാഹം, കെട്ടുകല്യാണം. ഉ. ഒരുമാതിരി കെട്ട്.

പെൺകൊട-വിവാഹത്തിനു പെണ്ണിനെ കൊടുക്കുക.

പെൺകൊടി-യൌവനം തുടങ്ങിയസ്ത്രീ

പെൺകൊല-സ്ത്രീഹത്യ, സ്ത്രീയെ കൊല്ലുക.

പെൺജാതി-നാ. സ്ത്രീ. ഉ. ഭാര്യ.

പെൺനാൾ-നാളുകളിൽ ചിലതിനു പറയുന്ന പേർ.

പെൺപട്ടി- പട്ടിയിൽ പെണ്ണ് (പട്ടിച്ചി).

പെൺപന-തേങ്ങയുണ്ടാകുന്ന കരിമ്പന

പെൺപന്നി-പന്നിയിൽ പെണ്ണ്.

പെൺപിള്ള-നാ. പെൺപൈതൽ. ഉ. സ്ത്രീ

പെൺപിറന്നവൾ-സ്ത്രീ.

പെൺപൂ-കായുണ്ടാകുന്നപൂ.

പെൺപെരുക്കി-നാ. കാമാതുരൻ. ഉ. വിടൻ.

പെൺപൈതൽ-പെൺകുഞ്ഞ്.

പെണ്മണി-സ്ത്രീരത്നം.

പെൺമുറി-തേങ്ങ ഉടച്ചാൽ കണ്ണുള്ളമുറി.

പെൺമൂപ്പു്-നാ. രാജസ്ത്രീകളിൽ അധികം വയസ്സുള്ളവരുടെ അവസ്ഥ. ഉ. രാജാവില്ലെങ്കിൽ രാജസ്ത്രീ രാജ്യം ഭരിക്കുക. ന. ഒരു ഗൃഹത്തിൽ ശേഷിയുള്ള കാരണവനും മററ പുരുഷന്മാരും ഇരിക്കെ അവരെ ഗണിക്കാതെ സ്ത്രീകൾ അധികാരം ചെലുത്തുക.

പെൺമൂലം-നാ. വസ്തു സ്ത്രീകളുടെ പേർക്കാകുക. ഉ. സ്ത്രീകളുടെ പൊതുവായിട്ട്.

പെൺവഴി-സ്ത്രീകളിൽകൂടി മാത്രമുള്ള അവകാശക്രമം.

പെൺവാഴ്ച-സ്ത്രീകളുടെ ഭരണം.

പെണ്ണാട്ടി-ഭാര്യ.

പെണ്ടി-സ്ത്രീ, പെൺകുട്ടി.

പെണ്ണൻ-പെൺശീലമുള്ളവൻ.

പെണ്ണപ്പൻ-ഭർത്താവിന്റെ അച്ഛൻ.

പെണ്ണമ്മ-ഭാര്യയുടെ അമ്മ,

പെണ്ണാലി-സ്ത്രീസ്വഭാവമുള്ള പുരുഷൻ.

പെണ്ണാൾ-൧. പുഷ്പിണി. ൨. വേലക്കാരി.

പെണ്ണുമ്പിള്ള-൧ സ്ത്രീ. ൨. ഭാര്യ.

പെണ്ണുന്നു-൧. പേണുന്നു, സൂക്ഷിക്കുന്നു. ൨. ഉപയോഗിക്കുന്നു. ൩. അനുഭവിക്കുന്നു. ൪. ചെയ്യുന്നു.

പെനത്തുന്നു-പനട്ടുന്നു, പിടക്കോഴി മുട്ടയിടുന്നതിനുള്ള സമയം വരുമ്പോൾ ഒരു വിധമായിട്ട് ശബ്ദിക്കുന്നു.

പെയ്ത്ത്-മഴ, ആകാശത്തുനിന്നു ജലം വീഴുക.

പെയ്യുന്നു-മേഘങ്ങളിൽ നിന്നു വെള്ളം വീഴുന്നു, വർഷിക്കുന്നു. (സ. ക്രി. പെയ്യിക്കുന്നു.)

പെരമ്പ്, പിരമ്പ്, പുരമ്പ്-ചെറിയ വടി, ചൂരൽവടി.

പെരികെ-അ. വളരെ, ഏററവും.

പെരിപ്പം-൧. വലിപ്പം, വലിയ അവസ്ഥ. ൨. വർദ്ധന ൩. കനം. ൪. ശ്രേഷ്ഠത.

പെരിമ-പെരിപ്പം.

പെരിയ-വി. വളരെ.

പെരു(ം)-വി. വലിയ.

പെരുക്-൧. പെരുകലം. ൨. ഒരു വേരൻ.

പെരുകുന്നു-വർദ്ധിക്കുന്നു, വളർച്ചയുണ്ടാകുന്നു, അധികമാകുന്നു, കൂടുന്നു. (സ. ക്രി. പെരുപ്പിക്കുന്നു.)

പെരുക്കം-വർദ്ധന.

പെരുക്കാൽ-പെരുങ്കാൽ, മന്തുകാൽ, കാലിൽ നീരുണ്ടാകുന്ന ഒരു ദീനം. പര്യായങ്ങൾ-ശ്ലീപദം പാദവല്മീകം,

പെരുക്കുന്നു-൧. അധികമാക്കുന്നു. ൨. നെയ്യും മററും ഉറച്ചു കട്ടിയാകുന്നു. ൩. തണുപ്പുകൊണ്ടും മററും ദേഹം കൈകാൽ എന്നിവ മരവിക്കുന്നു. ൪. ഒരു സംഖ്യയെ മറെറാരു സംഖ്യകൊണ്ടു വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു.

പെരുങ്കടൽ-വലിയ സമുദ്രം.

പെരുങ്കള്ളയം-ഒരു ദീനം.

പെരുങ്കാക്കവള്ളി-ഒരുമാതിരി വലിയ വള്ളി.

പെരുങ്കാട്-വലിയ കാട്.

പെരുങ്കാണം-ഒരുമാതിരി പയറ്.

പെരുങ്കായം-ഒരുവക കായം. ഒരു അങ്ങാടിമരുന്ന്. പര്യായങ്ങൾ-സഹസ്രവേധി, ജതുകം, ബാൽഹീകം, ഹിംഗു, രാമഠം.

പെരുങ്കായം-വാതം, കഫം, ശൂലം, അർശസ്സ് മുതലായവയ്ക്കു നന്ന്. ആമത്തെ പചിപ്പിക്കും. മലമൂത്രങ്ങളുടെ തടവു തീർക്കും. കണ്ണിനു ഹിതം. രുചികരമാണ്. ഇതു ബലക്സാൻ, പഞ്ചാബ് മുതലായ ദേശങ്ങളിലുണ്ടാകുന്ന ഒരുവക വൃക്ഷത്തിന്റെ പശയാകുന്നു. ഇതിന്റെ ഇല ഏകദേശം കരിനൊച്ചിയുടേതുപോലെയിരിക്കും. സം-ഹിംഗു. ത-പെരുങ്കായം.

പെരുങ്കായ്പൂം - പെരുങ്കായമുണ്ടാകുന്ന വൃക്ഷം.

പെരുങ്കാര ഒരുമാതിരി മുള്ളുള്ള വൃക്ഷം.

പെരുങ്കാൽ-പെരുക്കാൽ, ഒരു ദീനം.

പെരുങ്കാററ്-വലിയ കാററ്, അധികം ശക്തിയുള്ള കാററ്.

പെരുങ്കിഴങ്ങ്-൧. വലിയ കിഴങ്ങ്. ൨. ഈശ്വരമുല്ല.

പെരുങ്കുമിൾ-ഒരു വൃക്ഷം.

പെരുങ്കുരികിൽ-൧. ഒരുവക പരുന്ത്. ൨. ഒരു കാട്ടുചെടി.

പെരുങ്കുരുമ്പ-ഒരു മരുന്നുവള്ളി.

പെരുങ്കുരുമ്പ-വാതം, കഫം, രക്തദോഷം മുതലായവയ്ക്കു നന്ന്. ബലവും

പുഷ്ടിയും ഉണ്ടാക്കും. മലത്തിനു അയവു വരുത്തും. മിക്കവാറും വനങ്ങളിൽ ഉണ്ടാകുന്നു. വളരെ മധുരമുള്ള ഫലങ്ങൾ കാണും. വള്ളി ജ്വരത്തിനു നന്നു്. സം–മൂർവ്വാ. ത–പെരുങ്കുരുമ്പൈ. ഇം–Sanseviera Roxburgiana സാൻസെവിയേറാ റോക്സ് ബർഗിയാനാ.

പര്യായങ്ങൾ–മൂർവ്വാ, ദേവീ, മധുരസാ, മോരടാ, തേജനീ, സ്രവാ, മധൂലികാ, മധുശ്രേണീ, ഗോകർണ്ണീ, പീലുപർണ്ണീ.

പെരുങ്കുറാവിൽ–ഒരു വൃക്ഷം.

പെരുങ്കുറുക്കൻ–നരിവരട്ടി.

പെരുങ്കൂറ്റൻ–വലിയ കാള.

പെരുങ്കൊല്ലൻ— കൊല്ലന്മാരിൽ പ്രമാണി.

പെരുങ്കോര–ഒരുമാതിരി പുല്ലു്.

പെരുംകുളാവു് – ഒരു വൃക്ഷം. പര്യായങ്ങൾ–ആവിഗ്നം, സുദർശനം, കരമർദ്ദകം, കൃഷ്ണപാകഫലം.

ഞെട്ടാഞെട്ടങ്ങ എന്നു ചിലർ പറയുന്നു. തമിഴിൽ–പെരുങ്കളച്ചെടി. പഴുത്ത കായ് വിഷത്തിനു നന്നു്.

പെരുച്ചാഴി–എലിയെക്കാളും വലുതായ ഒരു ജന്തു, പന്നിയെലി, ഇരപ്പൻ.

മാംസഗുണം എലിയുടേതിനോടൊപ്പംതന്നെ. സം–മഹാമൂഷികൻ. ത–പെരുച്ചാളി.

പെരുച്ചെവിമാൻ–ഒരുവക മാൻ.

പെരുഞ്ചക്ക്–വലിയ ചക്ക്.

പെരുഞ്ചെമ്പിച്ചയറു്–ശാകവർഗ്ഗത്തിൽ പെട്ട ഫലശാകം.

കഫപിത്തങ്ങളെ ശമിപ്പിക്കും. രുചി വരുത്തും. വ്രണത്തെ വരട്ടും. സം–ഘൃഷ്ടശിംബി.

പെരുഞ്ചവരിമാൻ വലിയമാൻ.

ഇതിൻെറ മാംസം വാതപിത്തങ്ങൾക്കു നന്നു്. മൂത്രത്തെ പെരുപ്പിക്കും. സം–സൃമരം. ത–പെരിയചവരിമാൻ.

പെരുഞ്ചെല്ലൂർ–ഒരു കഴകം.

കലിവർഷം ൨൫൦൦ നിപ്പുറം ആര്യബ്രാഹ്മണർ കേരളത്തെ കഴകങ്ങളായി വിഭാഗിച്ചതിൽ ഒന്നു് (കഴകം എന്നതു നോക്കുക.)

പെരുഞ്ചീനി–ഒരു വൃക്ഷം.

പെരുഞ്ചീര–ഒരുമാതിരി ചീര.

പെരുഞ്ചീരകം–ഒരങ്ങാടിമരുന്നു്.

വാതം, കഫം, ഗുല്മം, മുതലായവയ്ക്കു നന്നു. അഗ്നിയെ വർദ്ധിപ്പിക്കും, നിറം കറുപ്പാണു്. ഇതിനു പകരം ഇവിടെ പീതജീരകമാണു കിട്ടുന്നതു്. സം–സ്ഥൂലജീരകം. ത–പിളപ്പുച്ചീരകം, ശീമെച്ചീരകം. ഇം–Sweet fennel സ്വീററ് ഫെനൽ. ഇതിൻെറ എണ്ണയ്ക്കു സംസ്കൃതത്തിൽ പൃഥ്വീകാതൈലം എന്നു പേർ. വാതം, കഫം, കൃമി, കുഷ്ഠം, പ്രമേഹം, ശിരോരോഗം ഇവയ്ക്കു നന്നു്.

പെരുഞ്ചെന്നെല്ലു്–പെരുഞ്ചാലി.

ചെന്നെല്ലിൽ കുറഞ്ഞ ഗുണമാണു് ഇതിനുള്ളതു്. ബലത്തെ വർദ്ധിപ്പിക്കും. അഗ്നിയെ ദീപിപ്പിക്കും. രുചിയെ ഉണ്ടാക്കും. കുട്ടികൾക്കും യുവാക്കന്മാർക്കും വൃദ്ധന്മാർക്കും എല്ലാകാലത്തും ഒരുപോലെ പത്ഥ്യമാണു്. സം–മഹാശാലി.

പെരുഞ്ചെവിമാൻ–ഒരുവക മാൻ.

ഇതിൻെറ ചെവി പശുവിൻെറ ചെവിപോലെയിരിക്കുന്നതിനാൽ ഈ പേരുണ്ടായി. സം–ഗോകർണ്ണം. ത–സുകുമാരുമാ.

പെരുഞ്ചൊറാരുമയൻ–ഒരു ബിരുദപ്പേർ.

“ഓരോതയൂക്ഷേം നടന്നതു ഭാർഗ്ഗവയുഗത്തിന്റെ അവസാനത്തിലാണു് അന്നു

'മുഴയൻ' (മുതിയൻ) എന്ന രാജാവാണ് കേരളം രക്ഷിച്ചിരുന്നതു്. ഈ ചേരരാജാവു് പാണ്ഡവപക്ഷക്കാരനായിരുന്നതിനാൽ അവരെ സഹായിപ്പാൻ കുരുക്ഷേത്രത്തിലേക്കു പോകയുണ്ടായി എന്നും അന്നദാനത്തിൽ മുഖ്യ തഥന്ന അതിപ്രസിദ്ധി നേടിയിരുന്ന ഇദ്ദേഹത്തെ ഇരുഭാഗക്കാർക്കും ആഹാരം കൊടുക്കുന്നതിനു ധർമ്മപുത്രർ നിയോഗിച്ചു എന്നും അതിനെ അതിന്മണ്ണം അദ്ദേഹം അനുഷ്ഠിച്ചു എന്നും കാണുന്നുണ്ടു്. ഈ ഐതിഹ്യത്തെ മുരഞ്ചിയൂർ മുടിനാഗരാജൻ എന്ന ദ്രാവിഡകവി 'പുറനാനൂറു' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു"

പെരുഞെരമ്പു്-വലിയ ഞരമ്പു്. പര്യായങ്ങൾ-വസ്നസം, സ്നസാ.

പെരുഞാവൽ- ശ്രേഷ്ഠമായ ഒരുവക ഞാവൽ. സം-മഹാജംബു.

പെരുതളം-മയിൽ. ഉ-ം, അറമുഖപ്പെരുതളം.

പെരുതു്, പെരുത്തു്-വി. വളരെ, വലിയ.

പെരുത്തലമീൻ-ഒരു മത്സ്യം. (സം-ശൃംഗി.)

പെരുന്തച്ചൻ— ആശാരികളിൽ പ്രമാണി.

പെരുന്തത്ത-ഒരുവക തത്ത.

പെരുന്തത്തയുടെ മാംസത്തിനു തത്തയുടെ മാംസഗുണം തന്നെയാണുള്ളതു്. സം-രാജശുകം.

പെരുന്താളി-ഒരു വള്ളി.

പെരുന്തീ-വലിയ തീ.

പെരുന്തീൻ-വലിയ ഭക്ഷണം.

പെരുന്തുടലി-ഒരുവക മുൾച്ചെടി.

പെരുന്തുത്തി-ഒരു [illegible].

പെരുന്തുളസി-ഒരുമാതിരി പൂച്ചെടി.

പെരുന്തുമ്പ-ഒരുവക തുമ്പ.

പെരുന്തുമ്പക്കു തുമ്പയുടെ ഗുണമുണ്ടു്. വിശേഷാൽ കഫം, അഗ്നിമാന്ദ്യം മുതലായവകളെ നന്നു്. ബുദ്ധിയെ നന്നാക്കും. സം-മഹാദ്രോണം.

പെരുന്തേൻ-വൻതേൻ.

പെരുന്തേരകം-ഒരു വൃക്ഷം.

പെരുന്തേരട്ട-വളരെ കാലുള്ള ഒരുവക വലിയ അട്ട.

പെരുന്തൊലി-കമ്പിളിവൃക്ഷം.

പെരുന്നാൾ- സുറിയാനിക്കാർ മുതലായവരുടെ ഒരു വിശേഷ ദിവസത്തിനു പറയുന്ന പേർ.

പെരുനാഴി-പ്ര. വലിയ നാഴി. ഉ. ഇടങ്ങാഴി.

പെരുനീർ-മലം.

പെരുനെല്ലു്-ഒരുവക നെല്ലു്.

ഇതിനു നവരയിൽ കുറഞ്ഞ ഗുണമാണുള്ളതു്. സം-മഹാവ്രീഹി.

പെരുന്നീരുരി-ഒരു പച്ചമരുന്നു്.

പെരുപ്പം-പ്ര. വലിപ്പം. ഉ. കനം, ന. ശ്രേഷ്ഠത. ർ. മേന്മ.

പെരുംപാണൻ-ഒരു ചെടി.

പെരുമ്പട-പ്ര. വലിയ യുദ്ധം, ഉ. വലിയ സൈന്യം.

പെരുമ്പടപ്പു്-കൊച്ചിരാജ്യം.

"ഒടുവിലത്തെ പെരുമാളായ ഭാസ്കര രവിവർമ്മൻ എന്ന ചേരമാൻ പെരുമാൾ നാം കൊല്ലം രാജ്യം ഭരിച്ചതിന്റെ ശേഷം കേരളരാജ്യം പല അംശങ്ങളാക്കി ഭാഗിച്ചു മരുമക്കൾക്കും മക്കൾക്കും മററു വേണ്ടപ്പെട്ട ആളുകൾക്കുമായി കൊടുത്ത കൂട്ടത്തിൽ പ്രധാനപ്പെട്ടവയായിരുന്നു പെരുമ്പടപ്പു്, തൃപ്പാപ്പിയൂരു്, നെടുവിരുപ്പു് എന്നീ മൂന്നു സ്വരൂപങ്ങൾ ചേർന്ന രാജ്യങ്ങൾ".

പെരുമ്പടപ്പുസ്വരൂപം-കൊച്ചീ സ്വരൂപം, പെരുമ്പടപ്പ രാജാക്കന്മാരുടെ വംശത്തെക്കുറിച്ചു പറയുന്ന ഒരു പേർ.

പെരുമ്പടി-പെരുപരുപ്പുള്ള, കട്ടിയുള്ള.

പെരുമ്പന്നി-ഒരുവക വലിയ പന്നി.

പെരുമ്പയറു്-ഒരുവക വലിയ പയറു്.

പെരുമ്പയറു് കഫപിത്തങ്ങളെ ശമിപ്പിക്കും. മലപ്പാംഖിനെ വർദ്ധിപ്പിക്കും. ശ്രമത്തെ തീർക്കും. രുചിയെ ഉണ്ടാക്കും. വയറടപ്പിനെ ചെയ്യും. മലത്തെ പിടിപ്പിക്കും. മൂത്രത്തെ കറക്കും. ചില ദിക്കിൽ 'പതിനെട്ടുമണിയൻപയറു്' എന്നും പറയുന്നു. വർണ്ണംകൊണ്ടു പലതരമുണ്ടു്. സം-ക്ഷവകം.

പെരുമ്പരുന്ത (ന്തു)-ഒരുവക വലിയ പരുന്തു്.

പെരുമ്പറ-ഒരു വാദ്യം.

പെരുമ്പാ(യ്)-വലിയ പായ്.

പെരുമ്പാച്ചോററി-ഒരു വൃക്ഷം.

പെരുമ്പാട്ട്- ൧. വലിയ പ്രയാസം. ൨. ക്രമത്തിലധികമായ രക്തച്ചൊരിച്ചൽ.

പെരുമ്പാമ്പു്-ഒരുവക വലിയ പാമ്പ്. പര്യായങ്ങൾ - അജഗരം, ശയു, വാഹസം.

പെരുമ്പാവൽ-പാണ്ടിപ്പാവൽ.

പെരുമ്പിടി-൧. പിടിച്ചുപറി. ൨. കഠിനച്ചട്ടം.

പെരുമ്പുടവ-കട്ടിയുള്ളഒരുമാതിരിപ്പുടവ

പെരുമ്പുള്ള്-ഒരു പക്ഷി.

പെരുമ്പൊടി-തരിയുള്ള പൊടി.

പെരുമ്പൊതി-വയറു്.

പെരും-വി. വലിയ.

പെരുമ-൧. ശ്രേഷ്ഠത. ൨. ബഹുത്വം. ൩. വമ്പ്.

പെരുമകൻ-വലിയ ആൾ.

പെരുമണ്ണാൻ-പരവൻ.

പെരുമനം-മുപ്പത്തിരണ്ടു ഗ്രാമങ്ങളിൽ ഒന്നു്. (പെരുവനം എന്നതിൻെറ തത്ഭവം).

പരശുരാമൻ കേരളത്തെ സൃഷ്ടിച്ചു മുപ്പത്തിരണ്ടു ഗ്രാമങ്ങളാക്കി കല്പിച്ചതിൽ മൂന്നു ഗ്രാമങ്ങൾ അതി പ്രസിദ്ധങ്ങളാണു്. അവയിൽ ഒന്നു്.

പെരുമന്താര-ഒരു വൃക്ഷം.

പെരുമരം-ഒരു വൃക്ഷം.

പെരുമരുത്ത്,പെണ്മരുത്ത്-ഒരുവൃക്ഷം

കഫം, പിത്തം, രക്തദോഷം മുതലായവയ്ക്കു നന്നു്. മലപ്പാംഖിനെ പെരുപ്പിക്കും. ഇതിൻെറ നിര്യാസത്തെ ചെഞ്ചല്യമെന്നു പറയുന്നു. സം-അശ്വകർണ്ണം. ത-ആച്ചാമരുത്ത്.

പെരുമരുന്ന്- ൧. കടലിവേഗം ൨. അണലിവേഗം.

പെരുമഴ-വലിയ മഴ. പര്യായങ്ങൾ-ധാരാസമ്പാതം, ആസാരം.

പെരുമാൻ-൧. വലിയ മാൻ, കാററിനെ എതിർത്തു സഞ്ചരിക്കുന്നതും ശീഘ്രഗതിയുള്ളതുമായ ഒരുവക മാൻ.

മാംസം വാതപിത്തങ്ങൾക്കു നന്നു്. സം-വാതപ്രമീ. ഇം-A Swift Antelope എ സ്വിഫ്ററ് ആൻറിലോപ് ൨. കോല്പൻ. ൩. ദൈവം ൪. അധികൃതൻ, നാഥൻ.

'തമ്പുരാനെന്നിന്തിരുവടികല്പിച്ചാൽ
എൻപെരുമാനേയിളക്കമില്ലൊന്നിനും'

(ഭാരതം)

പെരുമാററം - പരിമാററം, വസ്തുക്കൾ കൊണ്ടു മറെറാരുവിധത്തിൽ കൈകാര്യം ചെയ്ക, പെരുമാറുക, പ്രയോഗം.

പെരുമാൾ-൧. തിരുവിതാംകൂർ രാജാക്കന്മാൎക്കുള്ള ഒരു സ്ഥാനപ്പേർ. ൨. വിഷ്ണു. ൩. ഒരു പേർ. ൪. പ്രധാനി, നാഥൻ, പ്രഭു. ൫. അരചൻ. ൬. ദൈവങ്ങളുടെ സ്ഥാനപ്പേർ. ഉ-ം, വീരഭദ്രപ്പെരുമാൾ. (പെരുമാൾപ്പട്ടം എന്നതിനു ചക്രവൎത്തിപ്പട്ടം എന്നും അൎത്ഥമുണ്ട്.)

പെരുമീൻ-൧. വെളുപ്പാൻകാലത്തു ഉദിക്കുന്ന ഒരു നക്ഷത്രം. ൨. ഒരു മത്സ്യം.

പെരുമുഖം-ആനയുടെ നെററി.

പെരുമുഞ്ഞ-ഒരു വൃക്ഷം.

പെരുമുട്ട-കാലിൻെറ മുട്ടിൽ ഉണ്ടാകുന്ന ഒരു ദീനം.

പെരുമുത്തങ്ങ-ഒരുവക മുത്തങ്ങ.

പെരുമുത്തങ്ങക്കു മുത്തങ്ങയുടെ ഗുണമാണുള്ളത്. വിശേഷിച്ചു ശ്രമത്തെ കുറയ്ക്കും. മുത്തങ്ങയെക്കാൾ വലുതായിരിക്കും. സൌരഭ്യം കൂടും. മുത്തങ്ങാ ഗുളിക ചെയ്യുവാൻ പ്രയോഗിക്കണമെന്നു അഭിപ്രായം കാണുന്നുണ്ട്. സം-നാഗരമുസ്തം. ത-പെരുമുത്തക്കാ.

പെരുവയറ്-വലിയ വയറ്.

പെരുവയറൻ-൧. വലിയ വയറുള്ളവൻ. ൨. വളരെ തിന്നുന്നവൻ എന്നൎത്ഥം. പൎയ്യായങ്ങൾ-തുന്ദിലൻ, തുന്ദിഭൻ, തുന്ദി, ബൃഹൽകുക്ഷി, പിചണ്ഡിലൻ.

പെരുവള്ളികിഴങ്ങ്-ഒരുമാതിരി കിഴങ്ങ്.

പെരുവഴി-നാട്ടുവഴി, വലിയവഴി.

പെരുവഴിക്കാരൻ-വഴിപോക്കൻ.

പെരുവാലൻ-കീരി. (നായാട്ടുപേർ).

പെരുവാഴ-ഒരുമാതിരി നെല്ല്.

പെരുവിരൽ-കൈയുടേയും കാലിൻേറയും വണ്ണമധികമുള്ള വിരൽ, തള്ളവിരൽ.

പെരുവിലയൻ-വി. അധികം വിലയുള്ള.

പെരുവെള്ളം-വെള്ളപ്പൊക്കം.

പെസഹ-൧. മിസ്രയിലുള്ള ആദ്യജാതന്മാരെ കൊന്നപ്പോൾ യിസ്രയേല്യൎക്കു വിടുതൽ കൊടുത്തതിൻെറ ഓൎമ്മയായി യെഹൂദന്മാർ ആണ്ടുതോറും ആചരിക്കുന്ന പെരുനാൾ. ൨. ക്രിസ്തുവിൻെറ മരണത്തിൻെറ തലേദിവസത്തിനു ചില ക്രിസ്ത്യാനികൾ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന പേർ. ൩. ക്രിസ്തുവിൻെറ പുനരുത്ഥാനദിവസം.

പെളിയുക-പൊളിയുക, അടരുക, പൊട്ടുക, (പ-മ)

പെറാ(രാ)ച്ചി-ഒരുവക ചെറിയ ആററുമീൻ.

പെറുക്കുന്നു-ഓരോന്നായിട്ടു നുള്ളിയെടുക്കുന്നു.

'മുണ്ടിൽപെറുക്കി സ്വരൂപിച്ചു മാമ്പഴം'

(സ്യമന്തകം തുള്ളൽ)

പെറുന്നു-൧. പ്രസവിക്കുന്നു. ൨. ലഭിക്കുന്നു. ൩. പ്രസിദ്ധമാകുന്നു.

പെറുവാൾ-ഒരു കണക്കിനു ചില ദിക്കുകളിൽ പറയുന്ന ഒരു പേർ.

പെററക്കന്നു-കാട്ടുകന്ന്.

പെററൻ-വി. ശക്തിയുള്ള.

പെററം-കാട്ട്.

പെററവൾ-പ്രസവിച്ചവൾ.

പേ

പേ-വി. ൧. ചീത്തയായ. ൨. ഭയങ്കരമായ. ൩. വലുതായ.

പേ-പ്ര. പിശാച്. വ. ഭ്രാന്ത്. ന. ചീത്തത്തം.

പേക്കൻ-തവള. (ഭേകം എന്നതിന്റെ തത്ഭവം.)

പേക്കഞ്ഞൂണ്ണി-ഒരു മരുന്ന്.

പേക്കത്തവള-വലിയ തവള.

പേക്കരിമ്പ്-അംബോട്ടൽ, അമ. പര്യായങ്ങൾ-ഗുന്ദ്രം, തേജനകം, ശരം.

പേക്കാൽ-തട്ടുന്ന മുട്ട.

പേക്കാളം-ഒരുമാതിരി വലിയ ഊത്തുകുഴൽ.

പേക്കാറ്റ്-കിഴക്കൻകാറ്റ്.

പേക്കതിര-ചീത്തക്കതിര.

പേക്കമ്മട്ടി-ഒരുമാതിരി കമ്മട്ടിവള്ളി.

പേക്കല-തെങ്ങിന്റെയോ മറ്റോ കായ്ക്കാത്ത കുല.

പേക്കുരുക്കൻ-വിഷനരി.

പേക്കൂൺ-ഒരുമാതിരി കൂൺ.

പേക്കൂത്ത്-പ്ര. ക്രമക്കേട്. വ. നാനാവിധം. ന. ചീത്തക്കളി.

പേക്രാന്തൻ-ഭ്രാന്തൻ.

പേക്രാന്തം-പ്ര. ഭ്രാന്ത്. വ. ക്രമക്കേട്. ന. ഭംഗിയില്ലായ്ക.

പേക്കോലം-പ്ര. പിശാചിന്റെ വേഷം വ. ചീത്തക്കാഴ്ച. ന. മുറത്തിലും മറ്റും എഴുതിവെക്കുന്ന രൂപം.

പേക്ക്-അ വേണ്ടി, പകരം.

പേക്കുന്നു-പകർത്തുന്നു, മറ്റൊന്നിൽ നിന്നു നോക്കി എഴുതുന്നു. (കാ-ക്രി-പേപ്പിക്കുന്നു.)

പേചകം-മൂങ്ങ പകൽ സമയം കാക്കകളിൽ നിന്നുള്ള ഭയം ഹേതുവായിട്ടു ദുഃഖിക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം. രാത്രികാലത്തു കാക്കകളെ ദുഃഖിപ്പിക്കുന്നവൻ എന്നുമാവാം. വ. ആനയുടെ വാലിന്റെ ചുവട്. ന. ആനവാലിന്റെ അറ്റം, ആനയുടെ വാൽക്കാറ്റിക്കൽ ഗുദത്തെ മറയ്ക്കുന്ന ചർമ്മ വിശേഷം. ര്. മേഘം. ഇ. ഇരിക്കക്കട്ടിൽ Couch. ന്റ. പേൻ.

പേചകൻ-മൂങ്ങാ, ഊമൻ.

പേചകാരൻ-വേട്ടാവളിയൻ.

പേചകി-ആന.

പേചിലാ-ആന.

പേച്ച്-ഭാഷ, വാക്ക്, സംസാരം

പേച്ചക്കാൽ, പേക്കാൽ - വളഞ്ഞ കാൽ.

പേച്ചി-പ്ര. പിശാചി. വ. ബുദ്ധിയില്ലാത്ത സ്ത്രീ.

പേച്ചുര-കയ്പൻചുര.

പേച്ചുര കഫം, പിത്തം, ജ്വരം, ചുമ മുതലായവക്കു നന്ന്. മലത്തെ ഇളക്കും. ഛർദ്ദിയെ വരുത്തും. മിക്കവാറും കാട്ടിൽ ഉണ്ടാകുന്നു. കായ് ചെറുതായിരിക്കും, വളരെ കയ്പുകാണും. സം-കടുതുംബീ. ത-പേയ്ച്ചുരൈ. ഇം-Bottle-gourd,bittergourd ബോട്ടിൽഗോഡ്, ബിറ്റർ ഗോഡ്.

പര്യായങ്ങൾ-ഇക്ഷ്വാകു, കടുതുംബീ.

പേച്ചുറവ്-കഷ്ടകാലം, കഴപ്പം.

പേച്ചോട്ട - തെങ്ങിന്റെ കായ്ക്കാത്ത കുല.

പേട്-വി. ചീത്തയായ, സാരമില്ലാത്ത.

പേടകം-പ്ര. പെട്ടകം. വ. സമൂഹം.

പേടം-പ്ര. കൊട്ട. വ. ഭണ്ഡാരം. ന. പെട്ടി. ര്. കൂട്ടം.

പേടമാൻ-പെൺമാൻ, മാൻപേട.

പേടാ-പ്ര. കൊട്ട. വ. പെട്ടകം. അനേക സാധനങ്ങൾ ഉരുക്കൂട്ടി വയ്പാനുള്ളതു എന്നർത്ഥം. ന. മൃഗങ്ങളിൽ പെണ്ണ്, പിട.

പേടി-ദ. ഭയം, രാജാവിനേയും മററും കാണുമ്പോൾ കുററക്കാരന്റെ ഉള്ളിലുണ്ടാകുന്ന അവസ്ഥ, ദുഷ്ടന്മാരേയും പിശാചുക്കളേയുംമററും വിചാരിക്കുമ്പോൾ തോന്നുന്ന ഒരു വ്യസനം, വല്ലതും ചേതം വരുമെന്നും മററുമുള്ള ശങ്ക. വ. പെട്ടി.

പേടിച്ചോടിയവൻ=കാന്ദിശീകൻ, ഭയദ്രുതൻ. പേടിയുള്ളവൾ=ഭയശീല.

പേടിക്കുന്നു-ഭയപ്പെടുന്നു (സ. ക്രി പേടിപ്പിക്കുന്നു.)

പേടിപ്പൊണ്ണൻ-വളരെ പേടിയുള്ളവൻ.

പേടീ-ദ. കൊട്ട. വ. പെട്ടകം

പേട്ട-ചില അങ്ങാടിക്കു പറയുന്ന പേർ.

പേഡാ-വലിയ സഞ്ചി.

പേണ്-ആപ്പ്.

പേണം-സൂക്ഷ്മം, കരുതൽ.

പേണാഴി, പേണാത്തുള- തടിവലിപ്പാൻ കയറു കോർക്കുന്നതിനു തടിയിൽ ഉണ്ടാക്കുന്ന തുള, വള്ളിത്തുള.

പേണി-കുന്തകാലികളുടെ കുളമ്പിനു മേലെ ഒരു ഭാഗം.

പേണി-അ. ബലമായി.

പേണിക്കുന്നു-വൃക്ഷത്തിൽ കൊതയുണ്ടാക്കുന്നു (കയറുന്നതിന്)

പേണുന്നു-പോററുന്നു, സൂക്ഷിക്കുന്നു.

പേണുപടി, പേമ്പിടി-രണ്ടു വിരൽ കൊണ്ടു എടുക്കത്തക്കതു.

പേത്തക്കോളി-ഒരു മരം.

പേത്തക്കൊട്ടി-ഒരു മരം.

പേത്തല-മത്ത കുമ്പളം മുതലായ വള്ളികളുടെ മുണ്ടുതല.

പേത്താൻ-അ. വീണ്ടും, ആവർത്തിച്ചു്.

പേത്തുണി-നിസ്സാരമായ തുണി, അഴുക്കു പിടിച്ചു കീറിയ തുണി, ചീത്തത്തുണി.

'അവിൽ പേത്തുണി തന്നിൽചേർത്തു'
(കൃഷ്ണഗാഥ)

പേത്രം-ദ. നെയ്യ്. വ. പീയൂഷം.

പേന-എഴുതുന്നതിനുള്ള തൂവൽ.

പെൻ Pen എന്ന ഇംഗ്ലീഷ് വാക്കാണ് പേന എന്നായതു എന്നു അഭിപ്രായം കാണുന്നു.

പേനരി-വിഷമുള്ള ഒരുമാതിരി കരക്കൻ, ഭ്രാന്തുള്ള നരി.

പേനായ്-പേപ്പട്ടി, ഭ്രാന്തുപിടിച്ചപട്ടി.

പേൻ-മനുഷ്യരുടെ തലമുടിയിലും മററും ഉണ്ടാകുന്ന ഒരുമാതിരി ചെറിയ ജന്തു.

പേപ്പടോലം-ഒരു വള്ളി.

പേപ്പട്ടി-പേനായ്, ഭ്രാന്തുപിടിച്ച പട്ടി. (സം. അളർക്കം)

പേപ്പട്ടിയുടെ കടി ഏററവനു ൯ കഴഞ്ചു് ഉമ്മത്തിൻ ഇലയും ൧ കഴഞ്ചു കരുമുളകുംകൂടി വെവ്വേറെ അരച്ചു് നല്ലവണ്ണം യോജിപ്പിച്ചു് ശുദ്ധജലത്തിൽ കൊടുക്കണം. പച്ചവെള്ളത്തിലാണ് അരക്കേണ്ടതു്. മരുന്നു് കൊടുക്കുന്നതിനു തലേനാൾ അത്താഴപ്പട്ടിണി കിടക്കണം. രണ്ടുനാഴിക പുലർന്ന സമയത്താണ് മരുന്നു കൊടുക്കേണ്ടതു്. മരുന്നു കൊടുത്തു ൧൧ നാഴിക കഴിഞ്ഞാൽ നല്ലവണ്ണം തണുക്കുന്നതുവരെ ജലധാര ചെയ്യണം. ജലധാരക്കു് ഉപയോഗിക്കുന്ന വെള്ളം കിണററിലേതായിരിക്കണം. പിന്നീടു നാലുദിവസത്തെ ഭക്ഷണം പഥ്യത്തോടുകൂടിയുമായിരിക്കണം. ഭ്രാന്തു് ഇളകുന്നതായി കാണപ്പെട്ടാൽ അവിടെ ചികിത്സ ആവശ്യമില്ല. അസാധ്യ

മാരണനു തീർച്ചപ്പെടുത്തണം. (കേരള സഞ്ചാരി ൻ൭ കംമ. ൧൨)

പേപ്പിടി-ഭയപ്പെടുത്തുവാനായി പറയുന്ന കള്ളവാക്ക്.

പേപ്പെടുന്നു-ഭ്രാന്തിനെ പ്രാപിക്കുന്നു.

പേപ്പെടുത്തുന്നു-വഷളാക്കുന്നു, ഭയപ്പെടുത്തുന്നു, ഭ്രാന്തുപിടിപ്പിക്കുന്നു.

പേപ്പെരുമാറ്റം-ഭ്രാന്തന്റെ രാജാവ്.

പേമ്പിണി-വലിയ പീഡ.

പേമഴ-വലിയ മഴ.

പേമല-വിഷംതേച്ച മല.

പേമൊഴി-പ്ര. ശകാരം. ദ്വി. കാമഭ്രാന്തന്റെ വാക്ക്. തൃ. പേവാക്ക്. നിന്ദാവാക്ക്.

പേയ-കഞ്ഞി.

പേയ-വി. കുടിപ്പാൻ തക്ക.

പേയത്തി-കാട്ടത്തി.

പേയം-പ്ര. വെള്ളം. ദ്വി. പാൽ. തൃ. കുടിക്കത്തക്കതു.

പേയമരി-ഒരുവക അമരി.

പേയമരി ചെമന്ന ചായത്തിനു കൊള്ളാം. വ്രണം വരട്ടും. മിക്കവാറും ആററിനരികെ ഉണ്ടാകുന്നു. സം-കനീലി.

പേയമുത്ത്-കാട്ടമുത്ത്.

പേയാകുന്നു-പ്ര. വഷളാകുന്നു. ദ്വി. നശിപ്പിക്കുന്നു. തൃ. സമ്മിശ്രമാകുന്നു.

പേയി-പിശാച്.

പേയിഞ്ച-മേൽ തേച്ചാൽ എണ്ണകളയുന്നതിനു കൊള്ളരുതാത്ത ഇഞ്ച

പേയു-പ്ര. കടൽ. ദ്വി. അഗ്നി. തൃ. സൂര്യൻ.

പേയുന്നു-പ്ര. വഷളാകുന്നു. ദ്വി. അലട്ടുന്നു, നിർബ്ബന്ധിക്കുന്നു

പേയൂഷം-പ്ര. പീയൂഷം, അമൃതം. ദ്വി. പുതുതായി പ്രസവിച്ച പശുവിന്റെ പാൽ തൃ. അപ്പോൾ കറന്ന പാൽ.

പേര, പേരകം-ഒരു വൃക്ഷം.

പേരക്കാ(യ്)-പേരവൃക്ഷത്തിന്റെ കായ്.

പേരക്കിടാവ്-മകന്റെ മകൻ.

പേരജം-പച്ചക്കല്ല്.

പേരൻ-പൌത്രൻ

പേരപ്പൻ-പ്ര. അച്ഛന്റെ ജ്യേഷ്ഠൻ. ദ്വി. അച്ഛന്റെയോ അമ്മയുടേയോ അച്ഛൻ. തൃ. അമ്മയുടെ ജ്യേഷ്ഠത്തിയുടെ ഭർത്താവ്.

പേരമുത്ത്-ഒരുവക അമുത്ത്.

പേരമുത്ത് മിക്കവാറും ചിററമുതിന്റെ ഗുണങ്ങളോടുകൂടിയതാണ്. വിശേഷാൽ സന്നിപാതം, വിഷം മുതലായവകളെ നന്ന്. സം-കന്ദഗുളൂചി.

പേരമ്മ-പ്ര. അമ്മയുടെ ജ്യേഷ്ഠത്തി. ദ്വി. അമ്മയുടെയൊ അച്ഛന്റെയൊ അമ്മ. തൃ. അച്ഛന്റെ ജ്യേഷ്ഠന്റെ ഭാര്യ.

പേരരത്ത-ഒരുവക അരത്ത.

പേരരത്തക്കു ചിററരത്തയുടെ ഗുണമാണുള്ളത്. വിശേഷിച്ചു വിഷത്തിനു നന്ന്. സം-ഗന്ധനാകുലീ. ത-പേർ അരത്തൈ.

പേരാ-പ്ര. ഒരുവക വാദ്യം. ദ്വി. ഒരു വൃക്ഷം.

പേരാക-ന. പേരിനു മാത്രം.

പേരാമ്പററ്-ഒരു ദേവനു ആണ്ടുതോറും കഴിക്കുന്ന ഒരു ബലി.

പേരാൽ-ഒരു വൃക്ഷം, ആലുവൃക്ഷം. പര്യായങ്ങൾ-ന്യഗ്രോധം, ബഹുപാത്ത്, വടം. ഇതിന്റെ മുകളിലാണ യക്ഷഗന്ധർവ്വാദി പിശാചുകൾ ഇരിക്കുന്നതു്. വേദാന്തതത്വോപദേശിയായ സാക്ഷാൽ

ദക്ഷിണാമൂർത്തി പേരാലിന്റെ മൂട്ടിലും ലോകനിയന്താവായ വിഷ്ണു അതിന്റെ ഇലയിലും ഇരിക്കുന്നു.

പേരാൽ കഫം, പിത്തം, ചുട്ടുനീറൽ, മുതലായവയ്ക്കു നന്നു്. ത-ആലമരം. ഇം-Banyan tree, Indian fig-tree ബേനിയൻ ട്രി, ഇൻഡ്യൻ ഫിഗ്ട്രി.

പേരാറു്-പൊന്നാനി ആറു്. (സം-ബൃഹന്നദി).

പേരി-ഭേരി. ഉ-ം പേരിച്ചൊല്ലാൾ.

പേരി-ഇതു ഭേരിയുടെ വികാരം. ഉ-ം പേരികളമൊഴി-ഭാഗവതം.

പേരിച്ചൊല്ലാൾ-മധുരമായി സംസാരിക്കുന്നവൾ.

പേരിടി-തിരമാലയുടെതുപോലുള്ള വലിയ ശബ്ദം.

പേരിടീൽ-പൈതലിനു പേർ വിളിക്കുന്ന ഒരു കർമ്മം.

പേരിടുന്നു-പൈതലിനു ഒന്നാമതു ഒരു പേരു വിളിക്കുന്നു.

പേരില്ലാൻദൈവം-ഒരു പരദേവത- A Paradevata of Kusavas in Arickilattu (Kadatt).

പേരീത്ത, പേരീന്തൽ-ഒരു വൃക്ഷം.

പേരീത്ത അഗ്നിമാന്ദ്യത്തെ ഉണ്ടാക്കും. വിഷത്തെ കളയും. സം-പിണ്ഡഖർജ്ജൂരി. ത-പേരീച്ചൻ.

പേരു-പ്ര. സൂര്യൻ. വ. അഗ്നി. ന. കടൽ. ഢ. മഹാമേരു

പേരുകെട്ടുന്നു-പേരുവിളിക്കുന്നു.

പേരുന്നു-പ്ര. വേരോടെ പറിക്കുന്നു. വ. പിടിച്ചുപറിക്കുന്നു. ന. ഉഴവുകാളയെ തിരിക്കുന്നു. ഢ. പിരിക്കുന്നു, ഈടാക്കുന്നു.

പേരുമ്മത്തു്-ഉമ്മത്തിൽ ഒരിനം.

പേരുമാറാട്ടം-അറിഞ്ഞും അറിയാതെയും ഒരുത്തന്റെ പേരിനു പകരം മററാരുത്തന്റെ പേർവെച്ചു എഴുതുകയും മററും.

പേരുവഴി, പേർവഴി-ഓരോരുത്തന്റെ പേർ വച്ചു പ്രത്യേകമായി എഴുതിയ കണക്കു.

പേരൂത്തല-നെടുമങ്ങാട്ട്. വേണാട്ടു പ്രദേശം പണ്ടു അഞ്ചു രാജ്യങ്ങളായി വിഭജിച്ചിരുന്നതിൽ ഒന്നു.

പേരൂർ-തൃശ്ശിവപേരൂർ. Trichoor. സ്ത്രീകൾക്കു കീർത്തിപ്പെട്ട സ്ഥലം എന്നർത്ഥം "പെൺചേരും പേരൂർ നഗരി"

പേരെച്ചം-(വ്യാകരണത്തിൽ) നാമാംഗം. പിമ്പുവരുന്ന നാമത്താൽ അർത്ഥം പൂർണ്ണമായി വരുന്ന അപൂർണ്ണക്രിയ.

പേരെച്ചം-പേരിന്റെ (നാമത്തിന്റെ) എച്ചം (അംശം).

ക്രിയാനാമത്തിന്റെ അംശമായതു-നാമാംഗം.

പേരേലം-ഏലത്തരി രണ്ടുതരമുള്ളതിൽ വലിയതു, വലിയ ഏലം, കാട്ടേലം.

കഫം, പിത്തം, രക്തദോഷം ഇത്യാദിക്കു നന്നു്. രുചിയെ ഉണ്ടാക്കും. അഗ്നിവർദ്ധനകരമാണു്. സം-സ്ഥൂലൈലം. ത-പെരിയ ഏലം.

പേരൊലി-വിളിക്കുന്ന ശബ്ദം.

പേർ, പേരു്-പ്ര. നാമം. പര്യായങ്ങൾ-ആഹ്വയം, ആഖ്യ, അഭിധാനം, നാമധേയം. വ. ആൾ. ന. കീർത്തി.

പേർച്ച-പ്ര. ഒഴികഴിവ്. വ. പിരിവു, ഈടാക്കൽ.

പേർത്തു്, പേർത്തും-അ. പിന്നെയും, (പേറ്) വാഞ്ഛയോടുകൂടി, അധികമായി

പേപ്പ്-പകർത്തി എഴുതി എടുത്ത എഴുത്ത്.

പേർമഴ-പെരുമഴ.

പേർവിളി-പേരിടുക.

പേലവ-വി. ൧. മാർദ്ദവമുള്ള, നേർമ്മയുള്ള. ൨. മെലിഞ്ഞ ൩. കോമളമായ.

പേലി-കുതിര.

പേവഴി-ചീത്തവഴി.

'ഈവിധം നിരൂപിച്ചാലി
ന്നിവൻ സമയികൾ
പേവഴികാട്ടിവസിക്കു
ന്നതും യോഗ്യമെന്നോ'
(ദക്ഷയാഗം കിളിപ്പാട്ട്)

പേവാക്ക്-ചീത്തവാക്ക്.

പേശം-രൂപം.

പേശല-വി. ൧ മിടുക്കുള്ള. ൨. സൌന്ദര്യമുള്ള. ൩. മൃദുവായുള്ള.

പേശലൻ-൧. വിഷ്ണു. ൨. മടികൂടാതെ കാര്യങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നവൻ. ആലോചനയുള്ളവൻ എന്നർത്ഥം.

പേശലാംഗി-സൌന്ദര്യമുള്ളവൾ.

പേശസ്സ്-൧. രൂപം ൨. പൊന്ന് ൩. പ്രകാശം. ൪. ആഭരണം.

പേശി-൧. മൊട്ട. ഇതിവച്ചു അവയവവ്യക്തിയുണ്ടാകുന്നതിനാൽ ഈ പേർ വന്നു.
൨. മേഘനാദം, ഇടി ൩. മാംസപിണ്ഡം, ഉണ്ട (മാംസപേശി=മാംസഉണ്ട). ൪. ഓടക്കുഴൽ. ൫. മഞ്ചി. ൬. ഇന്ദ്രന്റെ വജ്രായുധം. ൭. ഒരുവക വാദ്യം. ൮. ചെരിപ്പ് ൯. ആയുധങ്ങളുടെ ഉറ.

പേശീകോശ(ഷ)ം-മൊട്ട (മുട്ട).

പേശുന്നു-സംസാരിക്കുന്നു, പറയുന്നു.

'വല്ലാളിവീരനോടു സല്ലാപം പേ
ശിക്കൊണ്ടു' (കിരാതം തുള്ളൽ)

പേഷക-വി. പൊടിക്കുന്ന, അരയ്ക്കുന്ന.

പേഷണം-൧. അരയ്ക്കുക. ൨. അരയ്ക്കുന്ന കല്ല്, അമ്മിപ്പിള്ള.

പേഷണി-അരകല്ല്.

പേഷ്കാർ-൧ റവന്യൂ കാര്യങ്ങളുടെ അദ്ധ്യക്ഷൻ. ൨. നായകൻ.

പേഷി-൧. വൈരം. ൨. ഇടിവാൾ.

പേഷിക്കുന്നു-അരയ്ക്കുന്നു.

പേഴ-ഒരുമാതിരി കൊട്ട.

പേഴ്-ഒരു വൃക്ഷം.

പേറ്-൧. പ്രസവം. ൨. ഭാഗ്യം. ൩. ഫലം. ൪. ചുമട്. ൫-ം പേറെടുക്കുന്ന ഏത്.

പേറുന്നു-എടുക്കുന്നു, ചുമക്കുന്നു.

പേറുമാട്-പോതിമാട്.

പേററി-വയററാട്ടി.

പേററുതിങ്ങൾ-പെറുന്നമാസം.

പേററുനോവ്-പ്രസവവേദന.

പേററുപുര- ഈററപ്പുര, പ്രസവിക്കുന്നതിനുള്ള പുര, ഈററില്ലം.

പേററുമരുന്ന്- പ്രസവിച്ചാൽ പിന്നെ സേവിക്കുന്ന മരുന്ന്.

പൈ

പൈ-വി. പച്ച.

പൈ- ൧. വിശപ്പ്. ൨. പശു. ൩. സഞ്ചി. ൪. ഒരു ബ്രിട്ടീഷ് നാണയം (ഒരണേകാലഅരയ്ക്കാൽ കാശ്).

പൈക്കം-൧ ക്ഷാമം, പഞ്ഞം. ൨. ഹീനത, ൩. ധർമ്മം.

പൈക്കിടാവ്-പശുക്കുട്ടി.

പൈക്കുന്നു-വിശക്കുന്നു.

പൈക്കൂട്-പശുക്കൂട്.

പൈക്കൂറ-ഒരുമാതിരി സഞ്ചി.

പൈങ്കണ്ണി-ഒരു വൃക്ഷം.

പൈങ്കിളി-ഒരു പക്ഷി, തത്ത, പച്ചക്കിളി.

പൈങ്ങ, പയിങ്ങ-ക്രമുകദണ്ഡം.

പൈഠര-വി. കലത്തിൽ പാകംചെയ്യുന്ന

പൈഠരം-ചെമ്പ്, ഉരുളി (ഉരുളി), കൽച്ചട്ടി മുതലായതിൽ പാകംചെയ്ത അന്നം കറി മുതലായതിന്റെ പേർ. പിഠരത്തിൽ സംസ്കൃതം. പാത്രത്തിൽ വേവിച്ചത് എന്നർത്ഥം.

പൈതൽ-കുഞ്ഞ്.

പൈതലാൻ-ആൺകുട്ടി.

പൈതലാൾ-പെൺകുട്ടി, കുഞ്ഞ്.

പൈതാമഹ-വി. മുത്തച്ഛനെ സംബന്ധിച്ചുള്ള.

പൈതാമഹന്മാർ-പൂർവികന്മാർ.

പൈതൃക-വി. അച്ഛനെ സംബന്ധിച്ചുള്ള.

പൈതൃഷ്വസാവ്-അച്ഛന്റെ പെങ്ങൾ.

പൈതൃഷ്വസേയൻ-അച്ഛന്റെ മരുമകൻ, അച്ഛന്റെ പെങ്ങളുടെ മകൻ.

പൈതൃഷ്വസേയി-അച്ഛന്റെ മരുമകൾ.

പൈതൃഷ്വസ്രീയൻ-അച്ഛന്റെ മരുമകൻ, അച്ഛന്റെ പെങ്ങളുടെ മകൻ

പൈത്ര-വി. പിതൃക്കൾക്കുള്ള.

പൈത്ര്യം-പിതാവിങ്കൽനിന്നു കിട്ടിയത്.

'രാജ്യംതവപൈത്ര്യംയഥോചിതം'
(രാമായണം)

പൈത്ത-വി. പിത്തമുള്ള.

പൈത്തുമ്പൽ-വി. ഗോരോചന.

പൈത്തൊഴുത്ത്-പശുക്കൂട്.

പൈത്ത്യം-പ്ര. ഭ്രാന്ത്. ഉ. ഭ്രാന്തതാ. ന. പിത്തം

പൈദ്യം-കതിര.

പൈദാഹം-വിശപ്പും ദാഹവും.

പൈൻപൊൻ-നല്ല സ്വർണ്ണം.

പൈന്തന-സുന്ദരി.

പൈന്തർ-ഉത്തമനായവൻ, നല്ല മനുഷ്യൻ

പൈന്തേൻ-നല്ല തേൻ, പുതിയതേൻ.

പൈന്തേറൻ-പീയൂഷം, അമൃതം.

പൈപ്പരുവ-ഒരു വൃക്ഷം.

പൈപ്പുല്ല്-ഒരുവക പുല്ല്.

പൈമ്പാൽ-പ്ര. പുതിയ പാൽ. ഉ. പശുവിന്റെ പാൽ.

പൈമ്പുനൽ-ശുദ്ധജലം, പച്ചവെള്ളം.

പൈമ്പുല്ല്-പച്ചപ്പുല്ല്, ഇളംപുല്ല്.

'ചേണററപൈമ്പുല്ലുപറിച്ചു'
(കൃഷ്ണഗാഥ)

പൈമാശി(ഷി)-സർവ്വേ അളവ്.

പൈയാവിശാഖം-കേരളത്തിലെ ഒരു ശുഭദിനം (ഉത്സവ ദിവസം ആഘോഷിക്കുന്നു).

പൈശാച-വി. പിശാചിനെ സംബന്ധിച്ച.

പൈശാചം-ഒരുമാതിരി വിവാഹം. (അഷ്ടവിവാഹം എന്നതു നോക്കുക).

പൈശുന്യം, പൈശൂന്യം-അസൂയ പറക

പൈഷ്ട-വി. പിഷ്ടത്തെ സംബന്ധിച്ച, പലഹാരമാക്കിയ.

പൈഷ്ടി-ഒരു മദ്യം.

പൈഷ്ടികാ-കാടി.

പൈസക്കാരൻ-ധനികൻ.

പൈസാ-കാശ്, പണം, ഒരു നാണയം (രണ്ടുകാലേഅരക്കാൽ കാശ്).

പൊ

പൊകിട്ട്-പൊക്കിള്.

പൊകിണ്ണ, പോകണ്ണ, പോണ്ണ, പൂണ-പച്ചനിറത്തിലുള്ള ഒരുവക ശ്രേഷ്ഠമായ പ്രാവ്.

ഇത് എപ്പോഴും വളരെ പൊക്കമുള്ള വൃക്ഷങ്ങളുടെ മുകളിൽ ഇരിക്കുന്നു.

പൊകുട-പൂട, രോമം.

പൊക്കട്ട-വി. ചീത്ത.

പൊക്കണം-ഭാണ്ഡം, സഞ്ചി.

പൊക്കണംതൂക്കി-ഭാണ്ഡക്കാരൻ.

പൊക്കപ്പല്ല്-പൊങ്ങിയപല്ല്.

പൊക്കപ്പല്ലൻ-പൊങ്ങിയപല്ലുള്ളവൻ

പൊക്കം-വി. പൊങ്ങിയ.

പൊക്കം-ഉയരം.

പൊക്കം-ഞ. ഇല്ല, നഷ്ടം, ചേതം.

പൊക്കർ-ഒരു താണജാതിക്കാർ,

പൊക്കാരം-൧. വൎദ്ധന. ൨. ഉയരം.

പൊക്കാളി-ഒരുവക നെല്ല്.

പൊക്കിണൻ-തീയൻ.

പൊക്കിൾ-നാഭിക്കുമേൽ വയററത്തു വട്ടത്തിൽ ഉള്ള ഒരു അടയാളം.

പൊക്കിൾകൊടി-മാതൃവള്ളി, മറുപിള്ള.

പൊക്കുന്നു-൧. പൊങ്ങിക്കുന്നു, കിളുത്തുന്നു, ഉയരത്തിലാക്കുന്നു. ൨. തള്ളിക്കളയുന്നു.

പൊക്കുളിക്കുന്നു-കൊപ്പുളിക്കുന്നു.

പൊങ്കാരം-പൊൻകാരം.

പൊങ്കാല-അരിവച്ചു ദൈവത്തെ പൂജിക്കുക. (പൊങ്ങൽ എന്നതു നോക്കുക.)

പൊങ്കാലം-ഒരു വൃക്ഷം.

പൊങ്ങ്-തേങ്ങായുടെ അകത്തുള്ള മുള. ൨. പൊങ്ങുതടി. ൩. ഒരുമാതിരി പഞ്ഞിമരം. ൪. ഒരുവക വൃക്ഷം.

പൊങ്ങ-ആററരികെയുള്ള ഒരുമാതിരി വൃക്ഷം.

പൊങ്ങച്ചം-തന്നത്താൻ സ്തുതിക്കുക.

പൊങ്ങച്ചക്കാരൻ-തന്നത്താൻ പുകഴ്ത്തുന്നവൻ.

പൊങ്ങത്ത്-ഒരു വൃക്ഷം.

പൊങ്ങൻ-കരിമ്പിൻനീരു കറുക്കുമ്പോൾ തിളച്ചു പൊങ്ങുന്നതു്.

പൊങ്ങം-പുങ്ക്.

പൊങ്ങമ്പനി-അഞ്ചാമ്പനി.

പൊങ്ങൽ-൧ അരിയും കറിയും വെയ്ക്കു (തമിഴിൽ പൊങ്കൽ).

പൊങ്കാല തമിഴിൽ പൊങ്കലും മലയാളത്തിൽ പൊങ്ങലും തന്നെ. പൊങ്കാല വലിയ പിശകായ ഒരു പദമാകുന്നു. പൊങ്കാല ഒരിക്കലിനെ ഓൎമ്മപ്പെടുത്തുന്നു.

൨. മുളയ്ക്കു. ൩. ജലത്തിൽ താഴാതെ കിടക്കുക, പൊങ്ങുക. ൪. തിളയ്ക്കു.

പൊങ്ങൽ-മഞ്ഞച്ചോറ്. (ഒരു പലഹാരം.)

പൊങ്ങൽപ്പുര-അടുക്കളപ്പുര.

പൊങ്ങല്യം-ഒരു വൃക്ഷം, പെരുമരം.

പൊങ്ങിച്ചി-എടുത്തുചാടി.

പൊങ്ങുതടി-൧. സമുദ്രത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നതിനുള്ള തടി. പൎയ്യായങ്ങൾ-ഉഡുപം, പ്ലവം, കോലം. ൨. വെള്ളത്തിൽ പൊങ്ങിക്കിടക്കുന്ന തടി.

പൊങ്ങുന്നു-൧ ഉയരുന്നു ൨. അഹങ്കരിക്കുന്നു. ൩. സ്ഥാനത്തു നിന്നു നീങ്ങുന്നു. ൪ പ്രസിദ്ധപ്പെടുന്നു. (സ. ക്രി. പൊങ്ങുന്നു.)

പൊ[illegible]-വിഡ്ഢി.

പൊച്ചം-ഒരുമാതിരി ചകരിക്കയറ്.

പൊടന്ന-രണ്ടു കൈപ്പടവും കൂട്ടിയാൽ അകത്തുകൊള്ളുന്ന. ഉ-ം ഒരു പൊടന്ന അരി.

പൊടരിക്കുന്നു-ഉപദ്രവിക്കുന്നു.

പൊടവക്കിഴങ്ങ്-ഒരുമാതിരി കിഴങ്ങ്

പൊടി-(ധാതു), പൊടിയാവുക.

പൊടി-൧. പൊടിയായ വസ്തു. പൎയ്യായങ്ങൾ-രേണു, ധൂളി, പാംസു, രജസ്സ്. ൨. പൊടിച്ച മരുന്നു. ൩. രത്നം. ൪. മൂക്കിലിടുന്ന പൊടി.

പൊടിയിട്ടു വിളക്കുക-(ശൈലി) യോജിപ്പിക്ക.

പൊടിക്കടമ്പു്-ഒരുവക കടമ്പു്.

പൊടിക്കടമ്പു ഗുണംകൊണ്ടു വലിയ കടമ്പിനു തുല്യമാണു്. വസന്തകാലത്തിൽ പൂക്കുന്നു. പൂവിനു പൊൻ നിറമാണുള്ളതു്. പൂവിനു പൊടി അധികമുള്ളതുകൊണ്ടു പൊടിക്കടമ്പു എന്ന പേരുണ്ടായി. സം-ധൂളീകദംബം.

പൊടിക്കണ്ണൻ-പൊട്ടക്കണ്ണൻ.

പൊടിക്കല്ലു്-പൊട്ടിത്തകൎന്ന കല്ലു്.

പൊടിക്കിഴങ്ങു്-ചെറുകിഴങ്ങു്, പിടിക്കിഴങ്ങു്.

പൊടിക്കുന്നു-൧. പൊടിയാക്കുന്നു. ൨. തുമ്പില്ലാതെ കളയുന്നു. ൩. മുളെക്കുന്നു. ൪. വെള്ളം നനയ്ക്കുന്നു.

പൊടിക്കൈ-൧. കൌശലം. ൨. വിരൽകൊണ്ടു മെല്ലെ കൊട്ടുക.

പൊടിച്ചൽ-൧ പൊടിയുക. ൨ പനച്ചുവരിക ൩. മുളയ്ക്ക.

പൊടിച്ചെന്നെല്ലു് ഒരുവക ചെന്നെല്ലു്

പൊടിച്ചെന്നെല്ലിനു യവച്ചെന്നെല്ലിനോടു ഗുണമാണുള്ളതു്. സം-പാംസുശാലി.

പൊടിച്ചെയ്തു-സംഹരിച്ചു. (പ-മ.)

പൊടിത്തൂവൽ-ഒരു കറി.

പൊടിത്തൂവൽ-ഇതു ഒരുവിധം മെഴുക്കുപിരട്ടിയാണു്. പ്രധാന കഷണങ്ങൾ. വാഴക്കാ, കത്തിരിക്കാ, ഉരുളക്കിഴങ്ങു് മുതലായവയാകുന്നു. ചേമ്പുകളും കൊള്ളാം.

പൊടിപൂരം-വലിയ ഘോഷം. (ഗ്രാമ്യമാണു്) കോലാഹലം.

പൊടിപെടുന്നു-പൊടിയുന്നു.

പൊടിപ്പു്-൧. ആഭരണത്തിന്റെ ചരടിന്റെ അററത്തും മററും നൂലുകൊണ്ടു കെട്ടിയുണ്ടാക്കുന്ന സാധനം.

പൊടിപ്പും തൊങ്ങലും വെക്കുക-(ശൈലി) മിനുസപ്പെടുത്തുക, അഴകു വരുത്തുക.

പൊടിമഴ-ചാററമഴ.

പൊടിമാനം-൧. പൊടിക്കു. ൨. ഉറച്ചുള്ള ശബ്ദം. ൩. കളിക്ക.

പൊടിമുട്ടിപ്പോകുന്നു-ഉറക്കെ അടിക്കയോ ഇടിക്കയോ ചെയ്തുകൊണ്ടു പൊടിയാകുന്നു.

പൊടിയുന്നു-തകരുന്നു, നശിക്കുന്നു, പൊടിയാകുന്നു.

പൊടിയുപ്പു്-വയലുപ്പു്, പടന്നഉപ്പു്, ആട്ടുപ്പു്. പൎയ്യായങ്ങൾ-രോമകം, വസുകം.

വാതം, പ്ലീഹ, മൂത്രത്തടവു് ഇവക്കു നന്നു്. രുചിയെ ഉണ്ടാക്കും. ആമത്തെ പചിപ്പിക്കും. സം-ഔദ്ഭിദം. ത-ചവുട്ടുപ്പു്.

പൊടിവിത-നിലം ഉഴുതു പൊടിയാക്കി വിതയ്ക്ക.

പൊടിവെട്ടി-പൊൻപണിക്കാരുടെ ഒരുമാതിരി കത്രിക.

പൊട്ട-പൊട്ടുക. (പൊടി, പൊട്ടു്-ധാതു)

പൊട്ടക്കനെ, പൊട്ടന്നനെ-പെട്ടെന്നു്, വേഗത്തിൽ.

പൊട്ടപ്പൊട്ടെ-അ. പൊട്ടിപ്പൊട്ടി.

പൊട്ട-വി. വിരിഞ്ഞ. ൧. പൊട്ടിയ. ൨. ഭോഷത്വമുള്ള, സാരമില്ലാത്ത.

പൊട്ട-പൊട്ടിയ വസ്തു, ഒരു തൈ.

പൊട്ടു്-൧. നെററിമേൽ തൊടുന്ന ഒരു കുറി. ൨. മൂക്കാത്ത കായ്. ൩. വിരിച്ചിൽ. ൪. പുള്ളി, അടയാളം.

പൊട്ടക്കണ്ണു്, പൊടികണ്ണു്-പൊടിഞ്ഞ കണ്ണു്, രോഗം കൊണ്ടും മററും കാഴ്ചയില്ലാതായ കണ്ണു്.

പൊട്ടക്കണ്ണൻ, പൊടികണ്ണൻ-പൊടിഞ്ഞ കണ്ണുള്ളവൻ.

പൊട്ടക്കണ്ണി, പൊടികണ്ണി-പൊടിഞ്ഞകണ്ണുള്ളവൾ.

പൊട്ടക്കലം-പൊടിഞ്ഞകലം.

പൊട്ടക്കളി-ചീത്തക്കളി.

പൊട്ടക്കാവളം-ഒരു വൃക്ഷം.

പൊട്ടക്കാളം-വിറകിനുള്ള ഒരു വൃക്ഷം.

പൊട്ടക്കിണറു്-വെള്ളമില്ലാത്ത കിണറു്, കല്ലിടിഞ്ഞു വീണു കാടു പിടിച്ചും ജലം കോരാതെയും കിടക്കുന്ന കിണറു്

പൊട്ടക്കുളം-൧. വെള്ളമില്ലാത്ത കുളം. ൨. ചീത്തവെള്ളമുള്ള കുളം.

പൊട്ടച്ചെവിയൻ-ചെവി കേൾക്കാത്തവൻ.

പൊട്ടത്തരം-ഭോഷത്വം, മൂഢത്വം, വിഡ്ഢിത്തം.

പൊട്ടൻ-൧. ഭോഷൻ. ൨. ചെകിടൻ. ൩. എറുമ്പിൽ ഒരു വകഭേദം.

പൊട്ടപറയുന്നു-അസംബന്ധം പറയുന്നു.

പൊട്ടപ്പറമ്പു്-വെറുമ്പറമ്പു്.

പൊട്ടപ്പുല്ലു്-ഒരുമാതിരി പുല്ലു്.

പൊട്ടബ്ഭാഗ്യം-വിചാരിച്ചിരിക്കാതെ വന്നുകൂടിയ ചെറിയ ഭാഗ്യം.

പൊട്ടയിടുന്നു-അധരങ്ങൾകൊണ്ടു ഒരു മാതിരി ശബ്ദമുണ്ടാക്കുന്നു.

പൊട്ടൽ-പൊട്ടുക.

പൊട്ടംതട്ടിപ്പു്-കൺകെട്ടിക്കളി.

പൊട്ടി-൧. ചെവികേൾക്കാത്തവൾ. ൨. ഭോഷത്വമുള്ളവൾ.

പൊട്ടിക്കാ-പീച്ചിങ്ങ.

പൊട്ടിക്കരയുന്നു-ഓർത്തോർത്തുറക്കെ കരയുന്നു.

പൊട്ടിച്ചിരി-ഉറക്കെയുള്ള ചിരി സംജ്ഞ: ഛുരിതകം.

പൊട്ടിച്ചിരിക്കുന്നു-ഉറക്കെചിരിക്കുന്നു

പൊട്ടിത്തെറിച്ചവൻ-ദുർമ്മാർഗ്ഗക്കാരൻ.

പൊട്ടുകാ(യ്)-പിഞ്ചുകാ(യ്), മൂക്കാത്ത വാഴക്കായും മററും.

പൊട്ടുകുല-പിഞ്ചുകുല, മൂക്കാത്ത വാഴക്കുലയും മററും.

പൊട്ടുന്നു-൧. ഉടയുന്നു, പിളരുന്നു, തകരുന്നു. ൨. മുളയ്ക്കുന്നു. ൩. ചിനയ്ക്കുന്നു. (സ. ക്രി. പൊട്ടിക്കുന്നു.) നാമം=പൊട്ടൽ, പൊട്ടു്.

പൊട്ടുബുദ്ധി-ഭോഷത്തരം.

പൊട്ടുമുണ്ടി-ജലത്തിന്നടുക്കൽ സഞ്ചരിക്കുന്ന ഒരു പക്ഷി.

പൊട്ടുവിദ്യ-ഭോഷവിദ്യ.

പൊട്ടോട്ടുന്നു-വാടിപ്പോകുന്നു, പൊട്ടായിരിക്കുന്നു.

പൊണ്ണ-വി. വലിയ.

പൊണ്ണത്വം-൧. വലിപ്പം. ൨. ഭോഷത്വം.

പൊണ്ണത്തരം-ഭോഷന്റെ സ്വഭാവം.

പൊന്നൻ-൧. വലിയവൻ. ൨. ശ്രേഷ്ഠൻ. ൩. കടവയറൻ.

പൊന്നി-൧. വലിയവൾ. ൨. ശ്രേഷ്ഠി.

പൊൺചിലന്തി-വസൂരി ഭേദത്തിൽ ഒന്ന്. (പതിനാലിനോ പതിനെട്ടിനോ കളിപ്പിക്കാം.)

പൊത-(ധാതു) പൊടിയിൽ താഴുക.

പൊതി-൧. പൊതിഞ്ഞുകെട്ടിയ വസ്തു. ൨. കാളപ്പുറത്തു കേറ്റിക്കൊണ്ടു പോകുന്ന ചുമട്. ൩. ചില വസ്തുക്കൾക്കു പറയുന്ന ഒരു കണക്ക്. ൪. ഒരളവ് (൨൦ ഇടങ്ങഴി).

പൊതിക്കാള-ചുമട്ടുകാള.

പൊതിക്കുന്നു-൧. തേങ്ങയുടെ തൊണ്ട് അടക്കുന്നു. ൨. കൈചുരുട്ടി കുത്തുന്നു.

പൊതിക്കെട്ട്-പൊതിഞ്ഞു കെട്ടപ്പെട്ടതു, പൊതി.

പൊതിച്ചൽ-പൊതിയുക.

പൊതിച്ചോറ്-പൊതിഞ്ഞു കെട്ടിയ ചോറ്.

പൊതിനാ-ഒരു ചെടി.

കൊത്തങ്ങലിന്റെ ഇലപോലെയിരിക്കും. ചമ്മന്തിയ്ക്കു നന്ന്. വിഷൂചിക, അതിസാരം, ഗ്രഹണി, അഗ്നിമാന്ദ്യം, ഛർദ്ദി ഇവയ്ക്കു ഹിതം. മലമൂത്രങ്ങളെ തടയും.

പൊതിപിടിക്കുന്നു-കാളപ്പുറത്തു ചുമട്ടുകൊണ്ടുപോകുന്നു.

പൊതിപ്പാട്ട്-നിലത്തിന്റെ ഒരു അളവ്.

പൊതിയമ്പഴം-അടി, തല്ല്. (പ-മ)

പൊതിയുന്നു-മൂടുന്നു.

പൊതിയോല-പാനിക്കൊട്ട, കള്ളെടുക്കുന്ന വൃക്ഷങ്ങളിലെ കള്ളുചട്ടി മൂടുന്നതിനുള്ളതു്.

പൊതിര്-കേട്, ചീച്ചൽ.

പൊതിരുന്നു-൧. അധികമാകുന്നു. ൨. മൃദുവാകുന്നു.

പൊതിരെ-അ. അധികമായി.

പൊതിർ-ചീച്ചൽ, നലച്ചൽ, അഴുകൽ.

പൊതിർക്കുന്നു-നനയ്ക്കുന്നു, ഊറക്കിടുന്നു.

പൊതു-വി. പൊതുവിലുള്ള, സാമാന്യമായുള്ള.

പൊതുക്കുന്നു-ചിറയും മറവും കെട്ടിയുറപ്പിക്കുന്നു

പൊതുപൊതെ-അ. ഒരുമാതിരി ശബ്ദംകേൾക്കുമ്പോൾ പറയുന്ന വാക്ക്.

പൊതുവൻ-പുലതളിക്കുന്നവൻ.

പൊതുവാൻ-പരവന്മാരുടെയും കമ്മാളന്മാരുടെയും ക്ഷൌരക്കാരൻ. ഇവന്റെ ഭാര്യ പൊതുവാടിച്ചി.

പൊതുവാൾ-൧. മൂത്തതു്. ൨. മാരാൻ. അമ്പലവാസികളിൽ ഒന്ന്.

൧. അകപ്പൊതുവാൾ-ഇവർക്കുപൂണൂലുണ്ട്.

൨. പുറപ്പൊതുവാൾ-ഇവർക്ക് പൂണൂലില്ല.

പൊതുവിൽ-അ. സാമാന്യമായി.

പൊതുവെ-അ. മുഴുവനെ.

പൊത്ത്-വി. ഒരു കൈയിൽകൊള്ളുന്ന.

ഇതു എണ്ണയ്ക്കും മറ്റുമാണ് അധികമായിച്ചേരുന്നതു്. ഉ-ം, ഒരു പൊത്തെണ്ണ.

പൊത്ത്-൧. മരത്തിന്റെ ദ്വാരം. ൨. നിലത്തുള്ള ദ്വാരം. ൩. തെങ്ങിൽ കള്ളന്മാർ കയറാതെയിരിപ്പാനായി വെച്ചുകെട്ടുന്ന മുള്ളും മറ്റും. ൪. നിലവാഴി. ൫. കൈകൊണ്ടുള്ള നിന്ദാസൂചകം.

പൊത്തനെ-അ. പൊത്തപൊതെ.

പൊത്തിക്കെട്ടുന്നു-പൊത്തുകെട്ടുന്നു.

പൊത്തിപ്പിടിക്കുന്നു-൧. കൈകൊണ്ടു അടച്ചുപിടിക്കുന്നു. ൨. അമർത്തിപ്പിടിക്കുന്നു.

പൊത്തിപ്പിടിത്തം-ക്രി. അമർത്തിപ്പിടിക്കൽ. ഉ. കൈകൊണ്ടു അടച്ചു പിടിക്കൽ.

പൊത്തുന്നു-ക്രി. കൈകൊണ്ടു അടയ്ക്കുന്നു. ഉ. കൈകൊണ്ടു ഒരു നിധി കാട്ടുന്നു.

പൊത്തുവരുത്തം-അ. നല്ലവണ്ണം മതിയാവാൻ മാത്രമില്ലാതെ.

പൊത്തൊടിയമുള-കാററുകൊണ്ടു ഒടിയുന്ന മുള, പൊള്ളുമുള.

പൊൻ-വി. ഭംഗിയുള്ള.

പൊൻ, പൊന്നു്-സ്വർണ്ണം.

പൊൻകട്ടി-സ്വർണ്ണക്കട്ട.

പൊൻകമ്പി-പൊന്നുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ നൂൽ.

പൊൻകലം-പൊന്നുകൊണ്ടുള്ള കലം.

പൊൻകലശം-പൊൻകുടം.

പൊൻകസവു്-പൊന്നുകൊണ്ടുള്ള കസവു്.

പൊൻകാരം-ഒരങ്ങാടിമരുന്നു്, പൊരികാരം.

പൊൻകാരം കഫം, വ്രണം, ചുമ മുതലായവക്കു നന്നു്. സ്വർണ്ണം മുതലായ ധാതുക്കളെ ദ്രവിപ്പിക്കും. മലത്തെ ഇളക്കും. തടഞ്ഞിരിക്കുന്ന ആർത്തവത്തേയും മൃഢഗർഭത്തേയും പുറത്തു കളയും. മേനോൻ കനാരങ്ങാനീരിൽ സേചനയന്ത്രത്തിൽ പചിച്ചു ചൂടു ജലത്തിൽ കഴുകിയാൽ ശുദ്ധിവരും. സം-ടങ്കണക്ഷാരം.

പൊൻകാവി-നല്ല കാവിമണ്ണു്. പൂങ്കാവി.

പൊൻകാവി വിശേഷിച്ചു ഛർദ്ദിയെ ശമിപ്പിക്കും. സം-സുവർണ്ണഗൈരികം. തമിഴ്-പൂങ്കാവീ. ഇം-Red lumber stone, A kind of red chalk.

പൊൻകിണ്ടി - പൊന്നുകൊണ്ടുള്ള കിണ്ടി.

പൊൻകരണ്ടി-ഒരു പച്ചമരുന്നു്.

പൊൻകൈത-ഒരുതരം കൈത.

പൊൻകൈതക്കു പൂക്കൈതയുടെ ഗുണമുണ്ടു്. കണ്ണിനു ഹിതം. പൂ ചെറുതാണു്. വാസന കൂടും. പൊൻ നിറമാകുന്നു. സം-സുവർണ്ണകേതകീ.

പൊന്ത-പുല്ലുപിടിച്ച സ്ഥലം.

പൊൻതകിടു്-അടിച്ചു പരത്തിയ തകിടു്.

പൊൻതാവടം-കഴുത്തിൽകെട്ടുന്ന ഒരാഭരണം.

പൊൻതുടർ-പൊന്നരഞ്ഞാണം.

പൊന്തൻ-ക്രി. ഉപകാരമില്ലാത്ത ഒരു വക വാഴ. ഉ. പൊണ്ണത്തടിയനും ഒന്നിനും കൊള്ളരുതാത്തവനുമായവൻ.

പൊന്തം-വി. തടിച്ച, കനത്ത.

പൊന്തൽ-പൊങ്ങൽ.

പൊന്തി-കുറുവടി, ഗദ.

പൊന്തിന-വി. പൊന്തിനില്ക്കുന്ന.

പൊന്തിപ്പയററു്-പൊന്തിയെടുത്തുള്ള അഭ്യാസം.

പൊന്തിയടവു്-പൊന്തികൊണ്ടുള്ള പ്രയോഗം.

പൊന്തിവാൾ-ക്രി. മരവാൾ. ഉ. ഒരു മന്തിരി കന്തം.

പൊന്തുന്നു-പൊങ്ങുന്നു, ഉയരുന്നു. (സ. ക്രി. പൊന്തിക്കുന്നു.)

പൊന്നം-ഒരുതരം അരി.

പൊന്നമ്മ-ക്രി ഒരു ചെല്ലപ്പേർ. ഉ. രാജാവിൻെറ പുത്രി.

പൊന്നരഞ്ഞാണം-പൊന്നുകൊണ്ടുള്ള അരഞ്ഞാണം.

പൊന്നരിതാരം-ഒരങ്ങാടിമരുന്നു്.

പൊന്നരിപ്പു്-മണ്ണിൽനിന്നു പൊന്നെടുക്കുന്ന ഒരു വേല.

പൊന്നാങ്ങാണി-ഒരു പച്ചമരുന്നു്, ഒരു വക കൊഴുപ്പ. (തമിഴിൽ കൊട്ടപ്പ).

പൊന്നാണിക്കൂട്ടം-പൊന്നു മാറ്റുവാനേക്കുന്നതിനായിട്ടു പലതരത്തിൽ പൊന്നുകൊണ്ടുള്ള ആണിക്കൂട്ടം.

പൊന്നാണിഭം-പൊൻപണവും മററും (പൊൻ + നാണിഭം)

പൊന്നാനി-പാട്ടുകാരിൽ പ്രമാണി.

പൊന്നാനിവാ-ഒരു ദിക്ക്.

പൊന്നാന്തകര-ഒരു പച്ചമരുന്ന്, പൊന്നാവീരം.

പൊന്നാന്തുമ്പി-ഒരു പ്രാണി.

പൊന്നാഭരണം-പൊന്നുകൊണ്ടുള്ള ആഭരണം.

പൊന്നാമ്പൃ-ഒരു മരം.

പൊന്നാമര-ഒരു പച്ചമരുന്നു, പൊന്നാവീരം.

പൊന്നാരപ്പൈതൽ-ഓമനക്കുട്ടി. വിലമതിക്കാൻ പാടില്ലാത്ത കുഞ്ഞു. അസാധാരണക്കുഞ്ഞ്, അധികം സൌന്ദര്യമുള്ള കുട്ടി.

'പൊന്നാരപ്പൈതലെപ്പൂണ്ടുനോല്ലേം'

(കൃഷ്ണഗാഥ)

പൊന്നാരം-ക്രി. മുഖസ്തുതി. 2. പൊന്നാല. 3. സൌന്ദര്യം.

പൊന്നാരം-വി. ഓമനയായ, ഓമനിക്കത്തക്ക, അഴകുള്ള.

പൊന്നാരിയൻ-ഒരു നെല്ല്.

പൊന്നാരിവീരൻ-ഒരു പച്ചമരുന്ന്. പൊന്നാവീരം.

പൊന്നാവീരം-ഒരു പച്ചമരുന്ന്, രാജപൊന്നാവീരം.

പൊന്നാവീരം കഫം, വാതം, അഗ്നിജ്ഞം, ചുമ മുതലായവകളെ നന്നു മലത്തെ പുറത്തു കളയും. രുചികരമാണ്. സം-കാസമർദ്ദം. ഇം-Roundpodded cassia റൌണ്ഡ് പോഡെഡ് കേശ്യാ.

പൊന്നാശ-ദുര്വ്യാഗ്രഹം.

പൊന്നിടാരൻ-പുലയന്മാർ തട്ടാന്മാരെ വിളിക്കുന്ന പേർ.

പൊന്നിട്ടകാരാസ്മ-കാരാസ്മ, നേടിയ വസ്തു.

പൊന്നിറം-പൊന്നിന്റെ നിറം.

പൊന്നിറംകുറിഞ്ഞി-ഒരു പൂച്ചെടി.

പൊന്നീരാളം-പൊൻ കസവുകൊണ്ടുള്ള വസ്ത്രം.

പൊന്നുടമ-പൊമ്പണം.

പൊന്നുട്ടമ്പു്-ഒരു ജന്തു, ഒരുവക ഉടുമ്പ്

പൊന്നുമ്മത്തു്-പൊൻനിറമായി പൂവുണ്ടാകുന്ന ഉമ്മത്തു്.

പൊന്നുമ്പൂ-പൊന്നുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ പൂ.

പൊന്നുരുപ്പിക-തങ്കരൂപം.

പൊന്നൂഷം-ഒരു മരം.

പൊന്നോല-സ്ത്രീകൾ കാതിലിടുന്ന ഒരാഭരണം.

പൊൻപണം-ഒരു പൊൻ നാണയം,

പൊൻപണി-പൊന്നുകൊണ്ടുള്ള വേല.

പൊൻപണിക്കാരൻ-തട്ടാൻ.

പൊൻപണ്ടം-പൊന്നുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ വസ്തു, പൊന്നാഭരണം.

പൊൻപത്താക്ക്-ഒരുവക പൊൻ നാണയം.

പൊൻപാത്രം-പൊന്നുകൊണ്ടുള്ള പാത്രം.

പൊൻപൂച്ച്-പൊന്നുപൂശുക.

പൊന്മ, പൊന്മാൻ-ഒരുപക്ഷി.

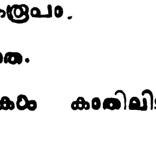

പൊന്മണി-പൊന്നുകൊണ്ടുള്ള മണി, (ആഭരണത്തിൽ ചേർക്കേണ്ടതു്).

പൊന്മല-മഹാമേരു പർവ്വതം.

പൊന്മീൻ-ഒരു മത്സ്യം.

പൊന്മുടി-ദ്ര. പൊന്നിൻകിരീടം. ഉ. തിരുവിതാംകൂറിൽ ഒരു ദിക്കിന്റെ പേര്.

പൊന്മെഴുക്-മെഴുകിൽ ഒരുവക, പൊന്നരച്ചുട്ട് ഒട്ടിച്ചേർക്കുന്ന മെഴുക്.

പൊൻവണ്ട്-ഒരുമാതിരി വണ്ട്.

പൊൻവള-പൊന്നുകൊണ്ടുള്ള കൈവള

പൊൻവളയം-ദ്ര. പൊൻവള. ഉ പൊന്നുകൊണ്ടുള്ള വളയം.

പൊൻവാണിഭക്കാരൻ-പൊന്നു കച്ചവടക്കാരൻ.

പൊൻവാണിഭം-പൊൻ കച്ചവടം.

പൊൻവാളം-അടിച്ചുനീട്ടിയ പൊന്ന്, പൊൻശലാക.

പൊൻശലാക-പൊൻകമ്പി.

പൊയി(യ്)-വ്യാജം, അസത്യം. പൊയ് > < മെയ്.

പൊയിൽ-താണഭൂമി.

പൊയ്യങ്കി-ചുണ്ടകെട്ടുവൻ, വകയ്ക്കു കൊള്ളാത്തവൻ. (പ-മ.)

പൊയ്യങ്ങി-സാരമില്ലാത്ത പൊയി (പ-മ)

പൊയ്ക്ക-ഒരുമാതിരി വലിയ കളം.

പൊയ്ക്കാൽ-തെങ്ങിൽ കേറുവാനായിട്ടു വെട്ടുന്ന കൊത.

പൊയ്ക്കാരൻ-കരളക്കാരൻ,

പൊയ്ക്കാൽ-ചില കളിക്കാർ മുളകൊണ്ടുണ്ടാക്കുന്ന ഒരുമാതിരി കാൽ.

പൊയ്ത്ത-കുറുക്കുവഴി.

പൊയ്ത്തല-പട്ടവൃക്ഷത്തിന്റെ തല.

പൊയ്ത്തവഴി-കുറുക്കവഴി.

പൊയ്ത്ത്-വി. ചുരുക്കമുള്ള, കുറുതായ

പൊയ്ത്ത്-യുദ്ധം.

പൊയ്യ്-പുഴി.

പൊയ്യുക-പോരാടുക, തടുക്കുക, നേരിടുക, പൊരുക, യുദ്ധംചെയ്യുക.

'പൊയ്യുനിന്നീടുവാൻ പോകവേണം'

(കൃഷ്ണഗാഥ)

പൊരി-ദ്ര. തീപ്പൊരി. ഉ. നെല്ലുവറുത്തു പൊരിച്ചത്, ഒരുമാതിരി അവിൽ. ന. വറ. ൪. ശരീരത്തിലുണ്ടാകുന്ന മൂരി.

പൊരികാരം-ഒരു അങ്ങാടിമരുന്ന്.

പൊരിക്കുന്നു-വറക്കുന്നു.

പൊരിച്ചൽ-ദ്ര. വറവ്. ഉ. അത്യുഷ്ണം. ന. വ്യാഘ്രഹം. ൪. ദാഹം.

പൊരിച്ചുണങ്ങ് - ഒരുമാതിരി ചുണങ്ങ്, മുറിച്ചുണങ്ങ്.

പൊരിപ്പ്-പൊരിക്കുക.

പൊരിപ്പൻ-വറകലം.

പൊരിയൻ-മൂരിയുള്ളവൻ.

പൊരിയൽ-പൊരിപ്പ്.

പൊരിയവിൽ-ഒരുമാതിരി അവിൽ.

പൊരിയുന്നു-ദ്ര. വറളുന്നു, ഉ. ഉണങ്ങുന്നു. ന. പൊട്ടുന്നു. (സ. ക്രി. പൊരിക്കുന്നു.) നാമം-പൊരി, പൊരിപ്പ്, പൊരിയൽ.

പൊരുട്ട്-പൊരുൾ.

പൊരുതുന്നു, പൊയ്യുന്നു, പൊയ്തുന്നു-ദ്ര. യുദ്ധം ചെയ്യുന്നു.

'പൊരുതുപാർത്ഥനേകൊലചെയ്തു'

(ഭാരതം)

'പൊരുതുവാൻ' എന്നതു 'പൊരുതു' എന്നുള്ള നവീന ധാതുവിന്റെ പിൻവിനയെച്ചം. 'മന്മഥൻ നിർമ്മലം നമ്മെ പൊരുന്നതു' എന്നു കൃഷ്ണഗാഥയിലും, 'ഒന്നു പൊരെണം നമുക്കിന്നു' എന്നു നളചരിതത്തിലും കാണുന്നതുപോലെ ധാതു 'പൊരു' എന്നാണെങ്കിലും

നവീനന്മാർ 'പൊരുത്തുകളെ' കൂടി സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. 'രാമനും രാവണനും പൊരുതുംവണ്ണം' എന്നു ഭാരതത്തിൽ എഴുത്തച്ഛൻ. 'പൊരുതുകവൻ' എന്നു തന്നെ വായിച്ചാലും വിരോധമില്ല.

൨. ചുറ്റുന്നു. (നാമം-പോര്, പോരിൽ, പൊയ്ത്തു). ൩. മത്സരിക്കുന്നു, സ്പൎദ്ധിക്കുന്നു.

പൊരുത്ത്-൧. കഴുത്തിന്റെ പിൻപുറം. ൨. കൂട്ടിച്ചേൎപ്പ്.

പൊരുത്തം-ചേൎച്ച.

പൊരുത്തുകാരൻ-മദ്ധ്യസ്ഥൻ.

പൊരുത്തുന്നു-൧. മദ്ധ്യസ്ഥത പറഞ്ഞു നടത്തുന്നു. ൨. യുദ്ധം ചെയ്യുന്നു.

പൊരുന്തും-തുല്യമായ. (പ-മ.)

പൊരുന്നൽ-൧. പൊരുന്ന ഇരിപ്പ്. ൨. സമ്മതം. ൩. ചേൎച്ച. ൪. സന്തോഷം. ൫. ഒരുമിച്ചിരിപ്പ്.

പൊരുന്നവെക്കുന്നു- കൊത്തി വിരിക്കാനായിട്ടു കോഴിയെ പിടിച്ചു മൊട്ടമേൽ വെക്കുന്നു.

പൊരുന്നു-യുദ്ധം ചെയ്യുന്നു.

പൊരുന്നുക-യോജിക്കുക, ചേരുക.

പൊരുന്നുന്നു- ൧. മൊട്ടമേൽ ഇരുന്നു കൊത്തിവിരിക്കുന്നു. ൨. ചേരുന്നു.

പൊരുപൊരുക്കുന്നു - പൊരുപൊരെ പൊരിയുന്നു.

പൊരുപൊരെ-പൊരിയുന്ന ശബ്ദം.

പൊരുവിളങ്ങാ-ഒരു പലഹാരം.

ശൎക്കര പാവുകാച്ചി വറുത്തമാവു ചേൎത്ത് തേങ്ങ ചെറുതായി കീറിയിട്ടു ഉണ്ട പിടിച്ചത്.

പൊരുൾ-൧. അൎത്ഥം, ഭാവം. ൨. സത്യം. ൩. ധനം, ദ്രവ്യം. ൪. കാൎയ്യം. ൫. ഐശ്വൎയ്യം ൬. സൂചനം ൭. വസ്തു.

പൊരുൾകൊള്ളുന്നു-കാൎയ്യമായി വിചാരിക്കുന്നു.

പൊരുൾച്ചെലവ്-ചെലവിട്ട ദ്രവ്യത്തിന്റെ വിവരം.

പൊരുൾതിരിപ്പ്-ഒരു ഭാഷയിലുള്ള വാചകങ്ങളും മറ്റും മറെറാരു ഭാഷയിലാക്കുക.

പൊരുളിക്കുന്നു - വിചാരിക്കുന്നു, കരുതുന്നു.

പൊർളാതിരി, പൊറളാതിരി, പൊർള്ളാ - കടത്തുവനാട്ടു രാജാവിന്റെ സ്ഥാനപ്പേർ.

പൊലി-(ധാതു) ൧. വളരുക. ൨. മൂടുക ൩. നശിക്കുക.

പൊലി-മെതിച്ചുകൂട്ടിയ നെല്ല്.

പൊലികടം-൧. പലിശക്കിട്ടിരിക്കുന്ന മുതൽ. ൨. കൊടുക്കൽവാങ്ങൽ.

പൊലിക്കറ്റ-നിലമുടമസ്ഥനു ചെല്ലേണ്ട കൊഴുവന്റെ കറ്റ.

പൊലിക്കാണം-സ്ത്രീധനം.

പൊലിക്കുന്നു-൧. ആട്ടം, കല്യാണം മുതലായവയിൽ പലരുംകൂടെ അവരവരുടെ മനസ്സുപോലെ പണവും മുണ്ടും മററും സമ്മാനിക്കുന്നു. ൨. തീകെടുക്കുന്നു, കെടുത്തുന്നു.

'തന്നകത്തുകൊളുത്തിവെച്ച
വിളക്കുചെന്നുപൊലിക്കുമാറു'

(ഭാഗവതം ദശമം വൃത്തം)

൩. വൎദ്ധിപ്പിക്കുന്നു. ൪. പെരുകുന്നു. (കാ. ക്രി. പൊലിപ്പിക്കുന്നു)

പൊലിച്ചൽ, പൊലിപ്പ്-൧. നാശം, പൊലിക്കുക. ൨. വൎദ്ധന.

പൊലിച്ചെലവു, പൊരുൾചെലവ്-ചെലവിട്ട ദ്രവ്യത്തിന്റെ വിവരം

പൊലിപ്പം-പൂൎണ്ണത. (പ. മ.)

പൊലിമ-ന. വൎദ്ധന.

'ഉലകരുടെപൊലിമവരുത്തിരമിയ്ക്കും'.

(രുക്മിണീസ്വയംവരം തുള്ളൽ)

വ. ഭംഗി. ന. നാശം, ർ. നേരമ്പോക്ക്.

പൊലിയാവിളക്ക് - വാടാവിളക്ക്, നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്ന സമയംവരെ കെടുക്കാതെ കൊളുത്തിവെച്ചിരിക്കുന്ന വിളക്ക്.

പൊലിയുന്നു-ന. കെടുന്നു, നശിക്കുന്നു.

'നിറഞ്ഞദീപവുംപൊലിഞ്ഞൊരാറുമങ്ങി'

(ഭാരതം)

വ. വൎദ്ധിക്കുന്നു, ക്രമ്പാരമായി കൂടുന്നു.

പൊലിവ്-ന. കെടൽ, നാശം. വ. ആട്ടത്തിനുംമററും പൊലിക്ക. ന. വൎദ്ധന. ർ. ശേഖരിക്ക.

പൊലിശ - പലിശ, കടംകൊടുത്താൽ കൊടുത്ത മുതൽ കൂടാതെ അധികം കിട്ടുന്ന ദ്രവ്യം.

പൊൽ-പൊൻ.

പൊൽ-അ. ഇതു മററ ചില മൊഴികളോടു ചേരുമ്പോൾ 'പൊന്നുകൊണ്ടുള്ള' എന്നൎത്ഥം.

പൊൽത്താമര-പൊൻതാമര.

പൊൽത്താർ-പൊന്നുംപൂവ്, പൊൻതാമര.

പൊൽത്താർമാനിനി-ലക്ഷ്മി.

പൊൽപ്പൂമാനിനി-ലക്ഷ്മി.

പൊല്ലാ-വി. ചീത്തയായ, കൊള്ളരുതാത്ത.

പൊല്ലാപ്പു്, പൊല്ലാപ്പ്-ന. ദോഷം, ഭിന്ന. വ. പരിഭവം, ചില്ലറ വിരോധം, സാരമില്ലാത്ത പിണക്കം.

പൊല്ലുന്നു-കീറിയ പായുംമററും നന്നാക്കുന്നു. (സ. ക്രി. പൊല്ലിക്കുന്നു.)

പൊവുത്തു, പൊത്തു-ഭാരമിട്ടു. (പ. മ).

പൊവുത്തു്, പൊത്തു്-ഭാരം. (പ. മ)

പൊളവ-ഒരു വ്യാധി. അഷ്ടാംഗഹൃദയത്തിലെ 'പിടക' എന്ന പ്രമേഹക്കുരു.

പൊളവൻ, പുളവൻ-ന. വെള്ളത്തിലുള്ള ഒരുമാതിരി പാമ്പ്. വ. വലിയ നീർക്കോലി.

പൊളി-(ധാതു), കെട്ടുവിടുക.

പൊളി-ന. വ്യാജം, അസത്യവാക്ക്.

'കളിയിൽ പ്രാണരക്ഷയ്ക്കും
ശൊബ്രാഹ്മണഹിതത്തിനും
വേളിക്കും വൃത്തിരക്ഷക്കും
പൊളി നിന്ദിതമല്ലടൊ'

ഇങ്ങിനെ ഒരു പദ്യം കാണുന്നുണ്ട്. ഞാൻ ഇതിൽ അനുകൂലിക്കുന്നില്ല. പൊളി ഒരിക്കലും പാടില്ലെന്നാണ് എന്റെ അഭിപ്രായം.

വ. കീററ്, തുണ്ട്.

പൊളിക്കുന്നു-ന. വീട്ടിന്റേയോ മററൊ മേൽ ഇളക്കുന്നു, കെട്ടിടത്തിലെ ഓല പിരിച്ചിറക്കുന്നു. വ. തോട് ഇളക്കുന്നു. ന. കീറുന്നു (കാ. ക്രി. പൊളിപ്പിക്കുന്നു).

പൊളിച്ചൽ-ന. പൊളിക്കുക. വ. കീറുക. ന. ഒരുമാതിരി വേദന

പൊളിച്ചെഴുത്ത് - ജന്മികളുടെ വക വസ്തുക്കളുടെ ആധാരം മാറി എഴുതുക.

പൊളിപ്പ്-പിളപ്പ്, കീററ

പൊളിയാണ-കള്ളസ്സത്യം.

പൊളിയുന്നു-ന. പിളരുന്നു, പൊട്ടുന്നു വ. പൊട്ടി വേറാകുന്നു. ന. വേദനപ്പെടുന്നു. (സ. ക്രി-പൊളി...ന്നു)

പൊള്ളകം-പ്ര. തീപ്പൊള്ളൽ. വ. ഒരു മാതിരി ചെറിയ പരുവം.

പൊള്ളക്കുന്നു-പ്ര. പൊള്ളുന്നു. വ. രണ്ടാം മുഴുന്നു.

പൊള്ള്-പ്ര. വ്യാജവാക്ക്. വ. പ്രശംസ

'കള്ളുകുടിച്ചുമുടിക്കുന്നവരും
പൊള്ളുപറഞ്ഞു ഫലിപ്പിപ്പവരും'
'മുള്ളുനടിച്ചു നടക്കുന്നു ചിലർ
പൊള്ളുപറഞ്ഞു ചിരിക്കുന്നു ചിലർ'
(സ്യമന്തകം തുള്ളൽ)

പൊള്ള-വി. പ്ര. ഓട്ടയായ. അകത്തു ദ്വാരം അധികമുള്ള, വ. ഉണങ്ങിയ.

പൊള്ള-പ്ര. തൊണ്ട. വ. ഒരു വള്ളി. ന. ദ്വാരം.

പൊള്ളച്ചെരു, പൊള്ളക്കാ(യ്)-ഒരു മാതിരി വിഷമുള്ള കാ(യ്).

പൊള്ളച്ചീര-ഒരുമാതിരി ചീര.

പൊള്ളമുള-അകത്തു ദ്വാരം അധികമുള്ള മുള.

പൊള്ളം-പ്ര. പൊള്ളൽ, വ. നീർകുമള.

പൊള്ളയ്ക്കുന്നു-പ്ര. കുമളയ്ക്കുന്നു. വ. വീക്കുന്നു.

പൊള്ളൽ-പ്ര. പൊള്ളുക. വ. നീർകുമള.

പൊള്ളുന്നു-പ്ര. തീയുടെയും മരുന്നിന്റെയും സംബന്ധംകൊണ്ടു കുമളപോലെ ഉണ്ടാകുന്നു. വ. കുമളയ്ക്കുന്നു. (സ. ക്രി-പൊള്ളിക്കുന്നു).

പൊഴി-(ധാതു). തനിയെ വീഴുക.

പൊഴി-പ്ര. സമുദ്രത്തിനും കായലിനും മദ്ധ്യേയുള്ള മണൽത്തിട്ട.

മിക്ക കായലുകളും സമുദ്രത്തോടു നേരിട്ടോ തോടു മുഖേനയോ സംബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കും. ചില കായലുകൾ വർഷകാലത്തു മാത്രമേ സമുദ്രത്തോടു സംബന്ധിക്കയുള്ളു. അല്ലാത്തപ്പോൾ ഇടയ്ക്കു മണൽത്തിട്ട കാണും. ഇതിന്റെ പേരാകുന്നു പൊഴി.

വ. വെട്ടുമട. ന. ദ്വാരം. ര. ചെറിയ ആറ്റുവാ. ഇ. ചൊരിച്ചൽ, പൊഴിക്കുക.

പൊഴിക്കുന്നു-പ്ര. വർഷിക്കുന്നു. വ. ചൊരിയുന്നു. ന. പൊഴിയിടുന്നു. ര. ദ്വാരം ഉണ്ടാക്കുന്നു.

പൊഴിച്ചൽ-പ്ര. വർഷിക്ക. വ. ചൊരിച്ചൽ. ന. കൊഴിയുക, വീഴുക. ര. പൊഴിയിടുക.

പൊഴിപ്പ്-പ്ര. പൊഴിക്കുക. വ. പൊഴിയിടുക. ന. വെട്ടുമട.

പൊഴിയുന്നു-പ്ര. ചൊരിയുന്നു. വ. വീഴുന്നു. ന. പെയ്യുന്നു. ര. കാലുന്നു. ഇ. ഒഴുകുന്നു.

പൊഴിൽ-പൊയ്ക ഉ-ം, താരാർ പൊഴിൽ.

പൊഴിവ്-പ്ര. വർഷിക്ക. വ. പൊഴിയിടുക. ന. മാങ്ങാ മുതലായവ മുകളിൽ നിന്നു വളരെ വീഴുക. ര. കാലുക.

പൊഴുതിൻ-സൂര്യന്റെ (പ-മ)

പൊഴുത്-പ്ര. കാലം, സമയം. വ. ദിവസം. ന. നല്ലനേരം.

പൊഴുതുമുടി-പിറപ്പുമുടി.

പൊറ-മല.

പൊറാട്ട്-നേരംപോക്ക്, ഭാവംനടിപ്പ്, ഒരുമാതിരി കളി.

പൊറായ്മ-പ്ര. സഹിക്കരുതായ്ക, സഹിച്ചുകൂടായ്ക. വ. അസൂയ. ന. ശീലത്തിന്റെ കടുപ്പം.

പൊറി-പ്ര. കടുക്ക്, സൂത്രം' സമ്പ്രദായം

൨. അറിവ്, ജ്ഞാനം ൩. അടയാളം.

പൊറുക്കുന്നു-൧. ശമിക്കുന്നു. ൨. താമസിക്കുന്നു. ൩. കുടിയിരിക്കുന്നു. ൪. ക്ഷമിക്കുന്നു, സഹിക്കുന്നു.

പൊറുതി-൧. ക്ഷമ. ൨. സഹനം. ൩. പാർപ്പ്. ൪. ജീവനത്തിനുള്ള വഴി ൫. ദീനവും മററും ശമിക്കുക. ൬. ചെലവ്, നിവൃത്തി.

പൊറുതികേട്-൧. കുടുംബനാശം. ൨. ജനങ്ങൾക്ക അധികാരികളാലുണ്ടാകുന്ന ഉപദ്രവം. ൩. അസഹ്യം. ൪. ഉപജീവന നാശം.

പൊറുതിമുട്ട്-൧. ഉപജീവനനാശം. ൨. കുടിയുപദ്രവം. ൩. പാർപ്പാൻ പ്രയാസപ്പെടുക.

പൊറുപ്പ്, പൊറുപ്പം-രോഗശമനം. ൨. ക്ഷമ. ൩. രക്ഷ ൪. ആശ്വാസം.

പൊറുപ്പിക്കുന്നു-൧. രോഗത്തിന്ന ശമനം വരുത്തുന്നു. ൨. രക്ഷിക്കുന്നു ൩. പാർപ്പിക്കുന്നു.

പൊറുമ-ക്ഷമ.

പൊററ, പൊററൻ-൧. വ്രണങ്ങളിൽ ചലവും ചോരയും ഉണങ്ങിയുണ്ടാകുന്നത്. ൨. കരക്കണ്ടം ൩. ജടവേർ.

പൊററ-വി. ൧. പ്രയോജനമില്ലാത്ത. ൨. ആകാത്ത. ൩. കല്ലുകളുള്ള.

പൊററക്കൃഷി-കരകൃഷി.

പോ

പോകായ്മ-൧. പോകാതിരിക്കുക. ൨. വഹിയായ്ക.

പോകുഞ്ചാൽ-൧. ഒഴികഴിവ്. ൨. വഴി

പോക്കുടി-വീടിനെ ഉപേക്ഷിച്ചു പോയവർ.

പോകുന്നു-൧. ഒരു സ്ഥലത്തുനിന്ന മററൊരു സ്ഥലത്തെയ്ക്കു ചെല്ലുന്നു. (അടിയോൽ എന്നതു നോക്കുക). ൨. ഇല്ലാതാകുന്നു. ഇതു മററു ചില വാക്കിനോടു ചേരുമ്പോൾ തുടങ്ങുന്നു, കഴിയുന്നു, തീരുന്നു, ആകുന്നു എന്നും മററും അർത്ഥം വരും.

പോകെ-ഒഴികെ, കഴിച്ച്, നീക്കി.

പോക്ക്-൧. പോവുക, ഗതി. ൨. നടപ്പ് ൩. നിർവാഹം, ഒഴികഴിവ്. ൪. വിചാരം. ൫. ജീവനത്തിനുള്ള വഴി. ൬. ദ്രവ്യം. ൭. നാശം. ൮. അതിസാരം. ൯. അവസാനം. ൰. മരണം. ൰൧. വയററിളക്കം.

പോക്കണം-൧. മാനം. ൨. ലജ്ജ.

പോക്കണംകെട്ടവൻ-൧. ദോഷൻ. ൨. ലജ്ജയില്ലാത്തവൻ. ൩. നിന്ദ്യൻ.

പോക്കണംകേട്-൧. ദോഷതാ, ൨. അപമാനം. ൩. നാണക്കേട്.

പോക്കൻ-ചുററിനടക്കുന്നവൻ, പോകുന്നവൻ, വഴിപോക്കൻ.

പോക്കൽ-൧. പോവുക, കളക, ഉപേക്ഷിക്ക ൨. കുറയ്ക്ക. ൩. നേരംപോക്കുക.

പോക്കൽനിന്ന്-അ പക്കൽനിന്ന്.
ഇതു സംസ്കൃതവാക്കിൽ പഞ്ചമിയുടെ അർത്ഥം മലയാളത്തിൽ പറയുമ്പോൾ ചേർക്കുന്ന ഒരു വാക്ക്.

പോക്കാച്ചിത്തവള - കട്ടത്തിത്തവള, വിഷത്തവള.

പോക്കാത്താളി-പോക്കിരി.

പോക്കാൻ-കാട്ടുപൂച്ച.

പോക്കാളി-പോക്കൻ.

പോക്കിടം-പോകുവാനുള്ള മാർഗ്ഗം, ഗതി, നിവൃത്തി.

പോക്കിരി-൧. തെമ്മാടി, സാരമില്ലാത്ത മുട്ടാളൻ. ൨. കാലക്ഷേപത്തിന്ന ഒരു വഴിയുമില്ലാത്തവൻ.

പോക്കുകെട്ടവൻ-പോക്കില്ലാത്തവൻ, ഇരപ്പാളി.

പോക്കന്നു-കളയുന്നു, ഇല്ലാതാക്കുന്നു, ഉപേക്ഷിക്കുന്നു.

ഇതു മററുചിലതിനോടു ചേരുമ്പോൾ 'വീട്ടുന്നു' 'തീൎക്കുന്നു' ഇങ്ങനെ ഓരോ അൎത്ഥം വരും.

പോക്കമുട്ടുന്നു-ക്രി. വഴിയടയുന്നു. വ. നീക്കുപോക്കില്ലാതാകുന്നു.

പോക്കുവരവു്-ക്രി. പോകയും വരികയും. വ. ചെലവും വരവും ന. ഒരു വസ്തുവിനെ സൎക്കാരിൽനിന്നും മററൊരുവന്റെ പേരിലാക്കുക, പേരിൽ പതിച്ചുകൊടുക്കുക.

പോക്കുവരുത്തു്-പോകയും വരികയും.

പോക്കുവാൻ-ധനവാൻ.

പോഗണ്ഡ-വി. അംഗഹീനതയുള്ള.

പോഗണ്ഡൻ-ക്രി. അഞ്ചുവയസ്സുമുതൽ പതിനാറുവയസ്സുവരെയുള്ള ബാലകൻ. വ. ജനനാൽതന്നെ അംഗവൈകല്യമുള്ളവൻ.

പോങ്ങ-ഒരു കൈ നിറച്ചു്.

പോച്ച്-ക്രി. അൎത്ഥമില്ലാത്ത വാക്കു്. വ. നേരംപോക്കിലുള്ള സംഭാഷണം.

പോഞ്ചി-ക്രി. ഒരുവക പാനകം. വ. പാളതൊപ്പി.

പോട്ട്-ക്രി. ദ്വാരം.

'പോടിൽ പാൎത്ത ശുകം പൊഴിച്ചു'
(മലയാളശാകുന്തളം)

വ. അടി, തല്ലുക. ന. നിസ്സാരത.

പോട-ക്രി. സ്ത്രീയുടേയും പുരുഷന്റേയും ചിഹ്നങ്ങളോടു കൂടിയവൾ (മുഖരോമാദിപുരുഷചിഹ്നങ്ങളോടു കൂടിയ സ്ത്രീ).

സ്ത്രീയുടെ ചിഹ്നമായ സ്തനാദിയോടും പുരുഷചിഹ്നമായ മീശ മുതലായവയോടും കൂടിയ നപുംസകത്തിന്റെ പേരത്രേ 'പോട'. പുന്നപുംസകം എന്നും സ്ത്രീനപുംസകം എന്നും രണ്ടുവിധമുണ്ടു്. അതു പ്രധാനചിഹ്നത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കി ഗണിച്ചുകൊള്ളണം.

വ. ദാസി. (മ) ന. കൊക്കു് എന്ന പക്ഷി.

പോടകൻ-ഭൃത്യൻ.

പോടഗളം-ക്രി. വേഴൽപ്പുല്ലു്. കൂടിച്ചേൎന്നിരിക്കുന്നതും വിട്ടുപിരിഞ്ഞു പോകുന്നതും എന്നൎത്ഥം. വ. നായിങ്കണ. ന. ആററുദൎഭ്, കരുവിക്കരുമ്പു്. ൪. ഒരുവക മത്സ്യം.

പോടം-ക്രി. ഭവനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനവും മറവും. വ. കൂട്ടിയോജിപ്പിക്കുക, കലൎത്തുക.

പോടാ-പോ എടാ.

പോടി-ഒരുമാതിരി വലിയ മുതല.

പോടികം-പരു.

പോടി-പോ എടി.

പോട്ടുന്നു-ക്രി. അടിക്കുന്നു, തല്ലുന്നു. വ. ഇടുന്നു.

'നിരുപമമായ ചെരുപ്പുകൾ പോട്ടാൻ'
(പ്രദോഷമാഹാത്മ്യം തുള്ളൽ).

ന. കളയുന്നു.

പോട്ട-ഒരുമാതിരി പുല്ലു്.

പോട്ടരശ്ശു്-ചതുരംഗക്കളിയിലെ ഒരു പേർ.

ധൎമ്മയുദ്ധമാകയാൽ ദേവനെ വെട്ടാൻ ഭാവിക്കുന്നു എന്നുള്ള വിവരം ഈ കളിയിൽ വിളിച്ചുപറക പതിവാണു്. ഇതിനു് 'അരശ്ശുപറക' എന്നു പേർ. ഓരോ കരുചെയ്യുന്ന അരശിനും പ്രത്യേകിച്ചു പേരുണ്ടു്. തേരുകൊണ്ടുള്ളതു 'വെച്ചരശ്ശു്'. കുതിരയെക്കൊണ്ടുള്ളതു 'ഇശ്ശരശ്ശു്' ആനയെക്കൊണ്ടുള്ളതു 'പോട്ടരശ്ശു്' ഇത്യാദി.

പോണ-പച്ചനിറമുള്ള പ്രാവു്.

പോണി, പൂണി-വെള്ളമൊഴിച്ചു് ഉപയോഗിക്കുവാനുള്ള പാത്രം.

പോണ്ട-പോണ്ടി.

പോണ്ടൻ-പു. പല്ലക്കു ചുമക്കുന്നവൻ. ൨. ആമപ്പലക. ൩. തീട്ടം.

പോണ്ടി-പു. വാഴപ്പോള. ൨. കഞ്ഞി കുടിക്കുന്ന തട. ൩. ചക്കക്കുരുവിന്റെ പുറമെയുള്ള ഒരു തൊലി.

പോണ്ടിക്കുക - മലശോധനയ്ക്കു പോകുക.

പോതു്-പു. മണ്ണിലോ മരത്തിലോ എലിയോ മറ്റോ ഉണ്ടാക്കുന്ന തുള, പൊത്തു്. ൨. പ്ലാന്തടിയിലും മററും താനേയുണ്ടാകുന്ന ഒരു കേട്.

പോതു്-അ. പൊഴുതു്, നേരം.

പോതന-വി. പരിശുദ്ധമായ.

പോതം-പു. മൃഗക്കുട്ടി, കുട്ടി. കുലത്തെ ശുദ്ധമാക്കിച്ചെയ്യുന്നതെന്നർത്ഥം. ൨. കപ്പൽ, മരക്കലം. കാലക്രമേണ നശിച്ചുപോകുന്നതു് എന്നർത്ഥം. ൩. തോണി. ൪. പത്തുവയസ്സു പ്രായമുള്ള ആന. ൫. ഉടുപ്പു്, വസ്ത്രം.

പോതരവു്-പുഷ്ടത, പൊലിപ്പം, തികവു്.

പോതവണിക്കു്- കപ്പൽക്കച്ചവടക്കാരൻ. കാററുനിമിത്തം ഗമിക്കുന്നതു് പോതം (തോണി പത്തേമാരി മുതലായ ജലവാഹനങ്ങൾ). പോതത്തോടു ഉപലക്ഷിതനായ കച്ചവടക്കാരൻ എന്നർത്ഥം.

തോണി, പത്തേമാരി മുതലായവയിൽ യാത്രചെയ്തു കച്ചവടം ചെയ്യുന്നവർക്കും പറയാം.

പോതവാഹൻ- പു. തോണിക്കാരൻ. ൨. കപ്പൽക്കാരൻ, തുഴയുന്നവർ തണ്ടു വലിക്കുന്നവർ മുതലായി തോണിയും മററും കൊണ്ടുനടക്കുന്നവരുടെ പേർ. ൩. ജലയാനത്തിന്റെ മദ്ധ്യത്തിലുള്ള പാമരത്തിന്മേലും മററും കയറിയിരുന്നു് എതിരാളികളുടേയും ദുഷ്ടജന്തുക്കളുടേയും വരവിനെ നോക്കിക്കണ്ടറിയുന്നവൻ.

പോതാച്ഛാദനം-കൂടാരം.

പോതാധാനം-മത്സ്യക്കുട്ടികളുടെ കൂട്ടം, പോതങ്ങൾ (കുട്ടിമത്സ്യങ്ങൾ) ഇതിൽ ആധാനംചെയ്യപ്പെടുന്നു. തുഴകൊണ്ടു തുഴഞ്ഞു നീക്കപ്പെടുന്നതു്.

മുട്ടയിൽ നിന്നു വിരിഞ്ഞ ഉടനെ കുട്ടിമത്സ്യങ്ങൾ കൂട്ടംകൂട്ടമായി സഞ്ചരിക്കുന്നതു സാധാരണമാണു്.

പോതാവു്-പു. ഋത്വിക്കുകളിൽ ഒരുവൻ.

പോതിക-പു. ഒരു ചീര. (മ) ൨. തൂണിന്റെ മുകളിൽ മരംകൊണ്ടു പണിതുവെയ്ക്കുന്ന ഒരു പണി.

പോത്തു്-പു. ആൺകന്നു. എരുമക്കിടാവു്. ൨. ഒരു പക്ഷി, ചെമ്പോത്തു്, ഉപ്പൻ.

എരുമക്കിടാവിന്റെ മാംസം വാതത്തെ ശമിപ്പിക്കും. ഇതു ആവണക്കെണ്ണ ചേർത്തു പചിച്ചു ഭക്ഷിക്കരുതു്. വിഷതുല്യമാണു്. സം. മഹിഷം. ത-പോത്തു, എരുമക്കടാ. ഇം-Buffalo ബഫലൊ

പോത്തിൻകൊമ്പു്-കന്നിൻ കൊമ്പു്.

പോത്തുന്ന-ധരിക്കുന്ന.

പോത്രം-പു. പന്നിയുടെ മോന്ത, തേററ. ഇതുകൊണ്ടു ശുദ്ധിവരുത്തുന്നതിനാൽ ഈ പേർ വന്നു. ൨. കൊഴുമുന. (കരിയിന്മേൽ കൊഴു വയ്ക്കുന്നേടത്തിന്റെ അഗ്രഭാഗം). ൩. തോണി.

പോത്രായുധം-പന്നി.

പോത്രി-പന്നി. (നകാരാന്തം). തേററകൾ ഉള്ളതു് എന്നർത്ഥം.

പോന്നവൻ-പു. പ്രാപ്തിയുള്ളവൻ, മതിയായവൻ. വ. യോഗ്യൻ.

'തനിക്കുതാൻപോന്നവരൊന്നുചെയ്യുകിൽ' (ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം)

പോന്നുവരുക-വന്നുചേരുക.

'പോന്നുവന്നാൻ മുരരിപു ഗരുഡാരൂഢനായ്'

പോന്ത-ഒരുമാതിരി വലിയ ഈച്ച.

പോം-അ. ഇതു മററു ചില വാക്കുകളോടു ചേരുമ്പോൾ മതിയാകും, പ്രാപ്തിയാകും, അറിയും ഇങ്ങിനെ അർത്ഥങ്ങൾ വരും.

പോംവഴി-ഒഴികഴിവു, നിർവാഹം.

പോരു്, പോർ-പു. യുദ്ധം, കലഹം. വ. ചതുരംഗങ്ങളിലെ സാമർത്ഥ്യം.

പോരാടുന്നു-യുദ്ധംചെയ്യുന്നു, ശണ്ഠയിടുന്നു.

പോരാട്ടം, പോരാടിപ്പു്-യുദ്ധം, ശണ്ഠ.

പോരാത്ത-പു. തികയാത്ത, കുറവുള്ള. വ. അനുചിതമായുള്ള. ന. കൊള്ളരുതാത്ത.

പോരായ്ക, പോരായ്മ-പു. തികയായ്ക. വ. പ്രാപ്തികേടു്. ന. അപമാനം.

പോരാളി-യുദ്ധസാമർത്ഥ്യമുള്ളവൻ.

പോരിക-യോഗ്യത.

പോരിടുന്നു-യുദ്ധംചെയ്യുന്നു, കലഹിക്കുന്നു.

പോരിമ-ശക്തി, ബലം.

പോരുകാരൻ-പു. യുദ്ധംചെയ്യുന്നവൻ. വ. മിടുക്കൻ. ന. സാമർത്ഥ്യമുള്ള ചൃതാളി.

പോരുന്നു-പു. കൂടെവരുന്നു, വരുന്നു. വ. കഴിയുന്നു.

പോരും-വി. പോരുന്ന, മതിയാകുന്ന.

പോരും-അ. മതി.

പോർകുത്തുന്നു-കരയിപ്പിക്കുന്നു.

പോർക്കു്-വളർത്തുന്ന പന്നി.

പോർക്കതകു്-രണ്ടു പാളിയായുള്ള കതകു്.

പോർക്കളം-പടനിലം, യുദ്ധഭൂമി.

പോർക്കാൽ-മുട്ടു തുടങ്ങി നരിയാണിവരെയുള്ള കാൽ

പോർക്കുന്നു-പൊതിയുന്നു.

പോർവിളി-യുദ്ധത്തിനു വിളിക്കുക.

പോർമന്നു്-പടനിലം.

പോർമുല-യൌവനമുള്ളവളുടെ നല്ലമുല.

രണ്ടുമുലയും തമ്മിൽ 'ഞാൻവലുതു് ഞാൻവലുതു്' എന്നു മത്സരിച്ചു പോരാടുന്ന മുല. മാറിൽ തിങ്ങിനിറഞ്ഞു ശോഭിക്കുന്ന മുല എന്നു താൽപര്യം.

പോർവാതിൽ-പോർക്കതകു്.

പോലിന്ദം-പാമരം.

പോലും-അ. പു തന്നെയും. വ. വർത്തമാനം പറയുന്നവൻ എനിക്കു നല്ല നിശ്ചയം വന്നിട്ടില്ല എന്നു തോന്നിക്കുന്ന വാക്കു്.

പോലെ-അ. ഇതു മററു ചില വാക്കുകളോടു ചേരുമ്പോൾ പു. തുല്യം, സമം. വ. പ്രകാരം, വണ്ണം ഇങ്ങിനെ അർത്ഥം.

ഇതു 'പോലുക' എന്നതിൽ നിന്നുണ്ടായതാണു്. പോലുക=ഒക്കുക, തുല്യമായിരിക്കുക. ഇതുപോലെ കൂടുക എന്നതിൽ നിന്നു കൂടെ, വളരുക-വളരെ, ഏറുക-ഏറെ, കുറയുക-കുറെ, താഴുക-താഴെ, ഒഴിയുക-ഒഴിയെ, തിരിയുക-തിരിയെ.

പോൽ-അ. പറഞ്ഞു കേട്ടിട്ടുള്ളതല്ലാതെ അക്കാര്യം എനിക്കു നിശ്ചയമില്ല എന്നു തോന്നിക്കുന്ന വാക്കു്. വി. പോലെ.

പോഷകം-പോഷിപ്പിക്കുന്നതു്, പോഷണംചെയ്യുന്നതു്, വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതു്, ഒന്നിനെ വളർത്തുന്ന മറെറാന്നു.

പോഷണം-പു. രക്ഷണം. വ. വൎദ്ധനം. ന. വളൎത്തൽ.

പോഷയിത്‌നു-കുയിൽ.

പോഷിക്കുന്നു-പു. രക്ഷിക്കുന്നു. വ. വളൎത്തുന്നു. (കാ. ക്രി. പോഷിപ്പിക്കുന്നു.) ന. വൎദ്ധിക്കുന്നു, പുഷ്ടിപ്പെടുത്തുന്നു.

പോഷിത-വി. വളൎത്തപ്പെട്ട.

പോഷ്ടു-വി. രക്ഷിക്കുന്ന, വളൎത്തുന്ന.

പോഷ്ടാവു്-രക്ഷിക്കുന്നവൻ.

പോഷ്യ-വി. പോഷിപ്പിക്കപ്പെടുവാൻ തക്ക.

പോൾ, പൊഴുതു-ക്രിയാപദങ്ങളുടെ അന്ത്യത്തിൽ, ചേൎന്നുവരുമ്പോൾ സമയത്തെക്കുറിക്കുന്നതു്. ഉ-ം, ചെയ്യുമ്പോൾ=ചെയ്യുംസമയത്തിൽ,-പൊഴുതു.

പോള-പു. കണ്ണിനെ മൂടുന്ന തൊലി വ. വാഴയുടെ തൊലി. ന. ഇരിമ്പുകൊണ്ടും മററും അടിച്ചുണ്ടാക്കിയ ഒരുമാതിരി തകിടു്. ൪. ചില ചെറിയ തൈകൾ.

പോളത്താളി-ഒരുമാതിരി തൈ.

പോളം-പു. തീപ്പൊള്ളൽ. വ. ഒരുവക ചെറിയ പരു. ന. ഒരങ്ങാടിമരുന്നു്.

പോളി-പു. ഒരു പലഹാരം. 'ബോളി' എന്ന ശബ്ദത്തിനാണു് അധികം പ്രചാരം കാണുന്നതു്. വ. കൊക്കു് എന്ന പക്ഷി.

പോളിക്കുന്നു-എളുപ്പം വൎദ്ധിക്കുന്നു.

പോറ-പു. ഭോഷൻ. വ. അധികം ഭക്ഷിക്കുന്നവൻ, ഭോജനപ്രിയൻ

'ഏററകൊട്ടപ്പൻതോന്നുമെനിക്ക-
പ്പോറകളുടെ ധിക്കാരംകണ്ടാൽ'
(ഘോഷയാത്ര തുള്ളൽ)

പോറ-കൊതി.

പോറൽ-നഖം കത്തി മുതലായവ കൊണ്ടു് ശരീരത്തിലുംമററുമുണ്ടാകുന്ന വര. (ക്രി. പോറുന്നു).

പോററൽ-വളൎത്തൽ, രക്ഷണം.

പോററി-പു. പോററുന്നവൻ. വ. ബ്രാഹ്മണരിൽ ഒരു ജാതിക്കാരൻ. ന. രക്ഷിതാവു്.

പോററുന്നു-വളൎത്തുന്നു, രക്ഷിക്കുന്നു.

പൌ

പൌഗണ്ഡൻ-(പോഗണ്ഡൻ എന്നതു നോക്കുക).

പൌണ്ഡൎയ്യം-ഒരു വള്ളി, ഒരങ്ങാടി മരുന്നു്.

പൌണ്ഡരീകം-ഒരുമാതിരി കുഷ്ഠം.

പൌണ്ഡ്രം-പു. ഒരു രാജ്യം. വ. പുണ്ഡരീകക്കരിമ്പു്. ന. ഭീമന്റെ ശംഖം.

പൌണ്ഡ്രകൻ-ഒരു കാശിരാജാവു്. ഒരു വസുദേവന്റെ പുത്രനാകയാൽ കൃഷ്ണന്റെ പേരും സ്ഥാനവും എടുത്തു കൃഷ്ണനാണെന്നു ഭാവിച്ചതുനിമിത്തം കൃഷ്ണനാൽ വധിക്കപ്പെട്ടു. ഇവനെ കാശിരാജാവു സഹായിക്കയാൽ കാശിയേയും ഭസ്മമാക്കി.

പൌണ്ഡ്രകം-ഭീമന്റെ ശംഖു്.

പൌതവം-നാഴി ഇടങ്ങഴി മുതലായവ കൊണ്ടുള്ള അളവു്.

പൌതികം-തേൻ.

പൌത്രൻ-മകന്റെ മകൻ.

പൌത്രി-പു. മകന്റെ മകൾ. വ. മകളുടെ മകൾ. മററു പൎയ്യായങ്ങൾ-നപ്ത്രീ, സുതാത്മജാ. ന. ദുൎഗ്ഗ.

പൌനൎഭവ-വി. പുനൎഭവത്തെ സംബന്ധിച്ച, പിന്നെയും ചെയ്ത.

പൌനൎഭവൻ - ദ്വിതീയഭൎത്താവിനാൽ ഒരു സ്ത്രീയിൽ ജനിച്ച പുത്രൻ. പന്ത്രണ്ടുവിധം പുത്രന്മാരിൽ ഒന്നു്. (പുത്രൻ എന്നതു നോക്കുക).

പൌനരുക്ത്യം-പിന്നെയും പിന്നെയും പറക, ചർവ്വിതചർവ്വണംപോലെ പറഞ്ഞതു്.

പൌര-വി. പുരത്തെസംബന്ധിച്ചുള്ള, പുരത്തിലുണ്ടായ, രാജധാനിയിലുള്ള.

പൌരൻ-൧. പുരവാസി. ൨. പട്ടണവാസി.

പൌരം-സുഗന്ധമുള്ള ഒരു പുല്ലു്, ചുണ്ടപ്പുല്ലു്, നാന്മുകപ്പുല്ലു്, കാവട്ടപ്പുല്ലു്. നാട്ടിലുണ്ടാകുന്നതു് എന്നർത്ഥം.

പൌരവൻ-പുരുവിന്റെ വംശത്തിലുള്ളവൻ, പുരുവിന്റെ സന്തതി.

പൌരസ്ത്യ-വി. ൧. മുമ്പിലത്തെ, പൂർവ്വം ഭവിച്ചതു്, ആദിയിൽ ഭവിച്ചതു്. ൨. കിഴക്കേദിക്കിലുണ്ടായ. പൌരസ്ത്യം ▷ ◁ പാശ്ചാത്യം.

പൌരാണിക-വി. പുരാണങ്ങളോടു സംബന്ധിച്ച.

പൌരാണികകാലം-൩൭൦൧-൪൨൫ൻ ഇക്കാലത്തു വിക്രമാദിത്യ മഹാരാജാവു ഇൻഡ്യയെ അന്യരാജ്യക്കാരുടെ പല ആക്രമണങ്ങളിൽനിന്നും രക്ഷിച്ചു. ഹിന്ദുമതത്തിന്റെയും സംസ്കൃതഭാഷയുടെയും നീതിയുടേയും അഭ്യുദയകാലം ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലമാകുന്നു-'പ്രാചീനാഖ്യവൃത്തം'.

പൌരാണികൻ-൧. പുരാണത്തിൽ നല്ലവണ്ണം പഠിത്തമുള്ളവൻ. ൨. പുരാണത്തെ വിശ്വസിക്കുന്നവൻ. ൩. പണ്ടുള്ളവൻ.

പൌരാഷ്ട്രം-ഇപ്പോൾ കത്യവാർ (സൂറാറ്റ്.)

പൌരുഷകേസരം-ആണല്ലി.

പൌരുഷം-൧. പുരുഷന്റെ അവസ്ഥ. ൨. പുരുഷധർമ്മം. ൩, ആണത്തം. ൪. പുരുഷന്റെ പ്രവൃത്തി. ൫. ഒരാളും കൈയൊപ്പവുമുള്ള അളവു്. ൬. ധീരത.

പൌരുഷി-സ്ത്രീ.

പൌരുഷേയ-വി. പുരുഷനിൽ നിന്നുണ്ടായ.

പൌരുഷേയം-ആൾക്കൂട്ടം.

പൌരോഗവൻ-അടുക്കളക്കാരിൽ പ്രമാണി. അടുക്കളയിലെ അധികാരി, വെപ്പിന്റെ മേൽവിചാരിപ്പുകാരൻ. പുരഃ പൂജിതാ ഗൌഃ ഭൂമിഃ. പൂജിതയായ ഭൂമി=അടുക്കള.

പൌരോഭാഗ്യം-അസൂയ.

പൌരോഹിത്യം - പുരോഹിതന്റെ കർമ്മം.

പൌർണ്ണമാസം - വെളുത്തവാവുന്നാൾ ചെയ്യുന്ന ഒരു കർമ്മം, വെളുത്തവാവിനു വിഹിതയായ ഇഷ്ടി.

പൌർണ്ണമാസി-വെളുത്തവാവു്. പൂർണ്ണമായ മാസത്തോടു കൂടിയതു് എന്നർത്ഥം. ചന്ദ്രൻ പൂർണ്ണനായിരിക്കുന്ന മാസം എന്നുമാവാം.

പൌർണ്ണിമാവു്-വെളുത്തവാവുദിവസം.

പൌലസ്തി-ശൂർപ്പണഖ, രാവണന്റെ പെങ്ങൾ.

പൌലസ്ത്യൻ-൧. വൈശ്രവണൻ. ൨. രാവണൻ. ൩. വിഭീഷണൻ. പുലസ്ത്യന്റെ വംശത്തിൽ പിറന്നവൻ എന്നർത്ഥം. ൪. ചന്ദ്രൻ.

പൌലി-അരിമാവു് ഗോതമ്പുമാവു് മുതലായതുകൊണ്ടുണ്ടാക്കുന്ന ഓട്ടട പോളി മുതലായതു്. പൊള്ളിയ്ക്കുന്നതെന്നർത്ഥം.

പൌലോമൻ-൧. ഇന്ദ്രൻ. ൨. പുലോമയിൽ കശ്യപന്റെ സന്തതിയായ ദാനവൻ. (അർജ്ജുനൻ വധിച്ചു).

പൌലോമം-ഭാരതത്തിലെ ഒരു പർവ്വം.

പൌലോമി-ഇന്ദ്രാണി, ശചി.

പൌവേലം-ഒരു മരം, അരിമേദം.

പൌഷം-പുഷ്യമാസം.

പൌഷി- പുഷ്യമാസത്തിലെ വെളുത്ത വാവു്.

പൌഷ്കര-വി. പുഷ്കരത്തെ സംബന്ധിച്ച, വെള്ളത്തെയും താമരയേയും മററും സംബന്ധിച്ച.

പൌഷ്കരം-പുഷ്കരമൂലം.

പൌഷ്കരിണി-കൊക്കരിണി.

പൌഷ്ടികം-വി. പു. പുഷ്ടിവരുത്തുന്ന. ന. ബലമുണ്ടാക്കുന്ന.

പൌഷ്ണ-രേവതിനക്ഷത്രം.

പൌഷ്പ-വി. പൂക്കളെ സംബന്ധിച്ച, പുഷ്പംകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ.

പൌഷ്പകം - കുസുമാഞ്ജനം, പുഷ്പാഞ്ജനം.

പൌഷ്യൻ-ഒരു നൃപൻ.

ഉദങ്കൻ എന്ന മുനി തന്റെ ഗുരുവോടു പഠിച്ചുതീന്നപ്പോൾ ദക്ഷിണ എന്താണു വേണ്ടതെന്നു ചോദിച്ചു. ഉടൻ ഗുരുവായ വൈദൻ തന്റെ ഭായ്യയുടെ ഇഷ്ടംപോലെ ചെയ്ക എന്നു പറഞ്ഞു. അവൾ ഈ പൌഷ്യനൃപന്റെ ഭായ്യ അണിയുന്ന കുണ്ഡലം ദക്ഷിണയായി കിട്ടണമെന്നു ചോദിച്ചു വാങ്ങി. ഉദങ്കൻ ഈ കുണ്ഡലത്തെ ഗുരുവിനു (വൈദനു) ദക്ഷിണയായി സമപ്പിച്ചു.

പൌളി-പോളി.

പ്ലാ-ശിവന്റെ ജട, ജട.

പ്യാൾ (ട്)-അ. ഹേ, അല്ലയോ, സംബോധനാവാചകം.

പ്ര

പ്ര-അ. ഉപസൎഗ്ഗം. ഇതു ഓരോ സംസ്കൃതവാക്കുകളുടെ ആദിയിൽ വരുമ്പോൾ ഏററം, നല്ലവണ്ണം മുതലായ പല അൎത്ഥങ്ങൾ വരും.

പ്രകട-വി. പ്രകാശിച്ച, വെളിപ്പെട്ട, സ്പഷ്ടമായ.

'സ്വാന്തേതിങ്ങുംവികാരംപ്രകടമധി .'
(അമരുകശതകം)

പ്രകടത-പ്രകാശത്വം.

പ്രകടനം-പ്രകടിപ്പിക്കയെന്നുള്ളതു്.

പ്രകടിക്കുന്നു-പ്രസിദ്ധമാകുന്നു.

പ്രകടിത-വി. പ്രകാശിപ്പിക്കപ്പെട്ട, വിളിക്കപ്പെട്ട.

പ്രകടിപ്പിക്കുന്നു-പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നു.

പ്രകടീകരിക്കുന്നു - സ്പഷ്ടമാക്കിച്ചെയ്യുന്നു.

പ്രകടോദിതം - സ്പഷ്ടമായി പറയുന്നതു്.

പ്രകമ്പ-വി. ഇളകുന്ന.

പ്രകമ്പനൻ-പു. വായു, കാററു്. ന. ഒരു നരകം.

പ്രകമ്പ(നം)-പു. വലിയ ഇളക്കം. ന. കൊടുങ്കാററു്.

പ്രകര-വി. അധികം ചെയ്യുന്ന.

പ്രകരണം-പു. അദ്ധ്യായം. ന. ഓരോ സംഗതിയെക്കുറിച്ചു വൎണ്ണിച്ചെഴുതുന്ന പുസ്തകം. ന. കവിതകെട്ടു. ര. പറയുന്നവന്റെയും കേൾക്കുന്നവന്റെയും ബുദ്ധിയോടുള്ള സംബന്ധം. ൫. പത്തു [illegible] രൂപകങ്ങളിൽ ഒന്നു (ദശരൂ[illegible] എന്നതു നോ[illegible])

പ്ര[illegible]ര -പു കൂട്ടം ന. സഹാ[illegible] [illegible]ങ്കിൽ

പ്രകൎഷ -പു. ആധിക്യം. ന. ശ്രേഷ്ഠത

പ്രകല്പിത-വി പു ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ട ന. ചെയ്യപ്പെട്ട

പ്രകാണ്ഡം -പു വൃ[illegible]ത്തിന്റെ [illegible] വൃക്ഷത്തിന്റെ മുരട്ടുമുതൽ കൊ[illegible]മ്പു [illegible]

യുള്ളതു്, തന്മൂലം പ്രകൎഷേണ രേഖിക്കപ്പെടുന്നതെന്നൎത്ഥം. ഫലരക്ഷണാദി നിമിത്തം കാമിക്കപ്പെടുന്നതു് എന്നുമാവാം. ൨. പ്രശസ്തം. ൩. ഭൂമത്തിന്റെ മുകൾവശം.

പ്രശസ്തം എന്ന അൎത്ഥം ഒരു ശബ്ദത്തോടു കൂട്ടിച്ചേൎത്തു പ്രയോഗിച്ചല്ലാതെ വരികയില്ല. ഉ-ം, ഗോപ്രകാണ്ഡം= പ്രശസ്തയായ പശു.

പ്രകാണ്ഡരം-വൃക്ഷം.

പ്രകാമതഃ-അ. സന്തോഷത്തോടെ.

പ്രകാമം-അ. ൧. മനസ്സോടെ, തൃപ്തിയോടെ. ൨. ഏറ്റവും. (യഥേഷ്ടം എന്ന അൎത്ഥത്തിൽ ക്രിയാവിശേഷണമായിട്ടാണു് അധികവും പ്രയോഗിക്കപ്പെടുന്നതു്.)

പ്രകാര-൧. വ്യത്യാസം. ൨. സാദൃശ്യം. ൩. വിശേഷം. ൪. (വ്യാകരണത്തിൽ) നിഷേധം വിധി മുതലായ അധികാൎത്ഥത്തെ അഖ്യാതത്തിൽ ചേൎക്കുന്നതു്. ഇതു നാലുവിധം. ഉ. അകിൽ.

പ്രകാരാ-അ. ശരിയായി, മുറ, ക്രമം.

പ്രകാരി(കാ) - കഥയെ വലുതാക്കുന്ന വൎണ്ണന.

പ്രകാശ-വി. ൧. തുല്യമായ. ൨. തെളിവുള്ള. ൩. കീൎത്തിയുള്ള. ൪. പ്രസിദ്ധിയുള്ള.

പ്രകാശക-വി. പ്രകാശിപ്പിക്കുന്ന, ശോഭിപ്പിക്കുന്ന, തെളിയിക്കുന്ന.

പ്രകാശകജ്ഞാതാ-കോഴി.

പ്രകാശകൻ-തെളിച്ചു പറയുന്നവൻ, വിസ്തരിച്ചു പറയുന്നവൻ, പ്രസിദ്ധം ചെയ്യുന്നവൻ.

പ്രകാശ(കാം)-വെള്ളോട്ടു്.

പ്രകാശകർ-വിഷ്ണുവിന്റെ ദൂതന്മാർ.

പ്രകാശത-തെളിവു്.

പ്രകാശം-൧. വെയിൽ. ൨. തെളിവു, ശോഭ. ൩. ചിരിക്കുക. ൪. ഒരുമാതിരി ലോഹം. ൫. അത്യന്തം പ്രസിദ്ധമായിട്ടുള്ളതു്. ൬. കീൎത്തി. ൭. അദ്ധ്യായം (പുസ്തകത്തിലെ). ൮. സ്വൎണ്ണമണ്ണാദി.

പ്രകാശം-അ. പരസ്യമായി.

പ്രകാശനം-പ്രകാശിപ്പിക്കുക.

പ്രകാശമാന-വി. പ്രകാശിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന.

പ്രകാശസമയം-ആദിത്യൻ ഉദിക്കാറായ സമയം.

പ്രകാശിക്കുന്നു-ശോഭിക്കുന്നു, (സ-ക്രി പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നു).

പ്രകാശിത-വി. ശോഭിപ്പിക്കപ്പെട്ട. ൨. പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ.

പ്രകാശിതം-(കൃഷിശാസ്ത്രപ്രകാരം) നിറമില്ലാത്തതും ജലത്തിൽ കലങ്ങാത്തതും തീകത്തുന്നതുമായ ഒരു വസ്തു.

ഇതു അസ്ഥിയുടെ ചാമ്പലിൽ നിന്നു എടുക്കുന്നു. പാറകളിലും മരച്ചാമ്പലുകളിലും ഉള്ളതുകൂടാതെ വൃക്ഷങ്ങളുടെ എല്ലാ ഭാഗങ്ങളിലും മുഖ്യമായിട്ടു വിത്തുകളിലും ഇരിക്കുന്നു. ഇതു ദഹനകരത്തോടു ചേൎന്നാൽ അതിൽ നിന്നും പ്രകാശിതാഗ്ലം ഉണ്ടാകുന്നു.

പ്രകീൎണ്ണ-വി. ൧. പരത്തപ്പെട്ട, ചിതറിയ. ൨. പ്രസിദ്ധമാക്കപ്പെട്ട. ൩. വിടുത്തപ്പെട്ട.

പ്രകീൎണ്ണ(ക)ം-൧. കവടി. ൨. ചമരിവാൽ, വെഞ്ചാമരം. രാജസമീപത്തിൽ വീശുന്നതു എന്നൎത്ഥം. ൩. ഒരു പുസ്തകത്തിലെ വിഭാഗം.

പ്രകീൎണ്ണകം-൧. (വ്യാകരണത്തിൽ) തദ്ധിത പ്രത്യയങ്ങളുടെ പരിവുകളിൽ ഒന്നു് ൨. കതിര.

പ്രകീർത്തി-യശസ്സ്, നല്ലകീർത്തി.

പ്രകീർത്തിത - വി. വിസ്തരിച്ചു പറയപ്പെട്ട.

'ശ്രീവാല്മീകിപ്രകീർത്തിതം'

(ശ്രീരാമോദന്തം)

പ്രകീർത്ത്യ-വി. പ്രസിദ്ധമാക്കപ്പെടുവാൻ തക്ക, പരത്തപ്പെടുവാൻ തക്ക.

പ്രകീര്യം-൧. ആവൽവൃക്ഷം, ഞെട്ടാവൽ (ഉങ്ങിൽ ഒരുവക ഭേദം). കലഹത്തെ പരത്തുന്നതു് എന്നർത്ഥം. ൨. ഉരുഞ്ചി.

പ്രകുഞ്ചം-ഒരുപലം, ഉഴക്ക്, നാഴിയുടെ നാലിൽ ഒന്ന്.

പ്രകൃത-വി. ൧. ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ട, ചെയ്യപ്പെട്ട, നിവർത്തിക്കപ്പെട്ട. ൨. ആരംഭിക്കപ്പെട്ട ൩. ആഗ്രഹിക്കപ്പെട്ട. ൪. സാരമായ.

പ്രകൃതി-൧. സ്വഭാവം. ൨. ദൈവശക്തി. ൩. മായാമൂലപ്രകൃതി. (സത്വാദിഗുണങ്ങളുടെ സാമ്യാവസ്ഥ, പ്രകൃഷ്ടമായ (കൃതി) കാര്യത്തോടുകൂടിയതു്, പ്രകർഷേണ ചെയ്യുന്നതു എന്നർത്ഥം.

സാംഖ്യമതപ്രകാരം പ്രകൃതിയും പുരുഷനുമല്ലാതെ ലോകത്തിൽ വേറൊന്നുമില്ല

൪. (വ്യാകരണപക്ഷത്തിൽ) പ്രത്യയം വെയ്ക്കുന്നതിനു മുമ്പിലുള്ള പ്രാതിപദികശബ്ദം ൫. കാരണം. ൬. പഞ്ചഭൂതം ൭. രാജ്യാംഗങ്ങൾ എട്ടും. ൮. സ്ത്രീപുരുഷന്മാരുടെ ഗുഹ്യസ്ഥലം, യോനി, ലിംഗം. ൯. ഛന്ദസ്സുകളിൽ ഒന്ന്. ൧൦. ആകൃതി. ൧൧. പ്രജകൾ. ൧൨. ഉൽപത്തിസ്ഥാനം. ൧൩. പ്രപഞ്ചശക്തി.

പ്രകൃതികൾ-പുരവാസിജനങ്ങളുടെ സമൂഹം.

പ്രകൃതിവിരുദ്ധം-സ്വാഭാവികമായതിനു വിരോധം.

പ്രകൃതിശാസ്ത്രം-പ്രകൃതിയുടെ തത്വങ്ങളെ അതായതു വെളിച്ചം ശബ്ദം മുതലായ പ്രകൃതിശക്തികളെ വിവരിക്കുന്ന ശാസ്ത്രം.

പ്രകൃത്യവസ്ഥകൾ-(എട്ടുവിധം)ഭൂമി, ജലം, അഗ്നി, വായു, ആകാശം, മനസ്സ്, ബുദ്ധി, അഹംകാരം.

"ഭൂമിരാപോനലോവായുഃ
ഖം മനോബുദ്ധിരേവച
അഹംകാര ഇതീയം മേ
ഭിന്നാ പ്രകൃതിരഷ്ടധാ".

പ്രകൃഷ്ട-വി. ൧. പ്രധാനമായുള്ള ൨. ദൂരത്തുള്ള.

പ്രകൃഷ്ടത, പ്രകൃഷ്ടത്വം-ശ്രേഷ്ഠത.

പ്രകോഷ്ഠം-൧. കൈത്തണ്ട്, കൈയുടെ പത്തിക്കുമേൽ മുട്ടിനു താഴെയുള്ള ഭാഗം, കൈമുട്ടിന്റെ താഴത്തെഭാഗം ൨. കട്ടളയുടെ ഒരു ഭാഗം.

പ്രക്രമം-൧. ആരംഭം, പ്രഥമാരംഭം. പ്രക്രമിക്കുക എന്നർത്ഥം.

'പ്രക്രമത്താലമർത്താൻ'

(അമരുകശതകം)

൨. അവസരം. ൩. സഞ്ചാരം.

പ്രക്രമിക്കുന്നു-൧. ആരംഭിക്കുന്നു. ൨. പോകുന്നു.

പ്രക്രിയ-൧. രാജാവിൽ നിന്നുകിട്ടിയ മുദ്രധരിക്ക, അധികാരം. ൨. വ്യാകരണത്തിൽ ഒരു ഭാഗം. ൩. സ്വഭാവം, ക്രമം. ൪. ഉന്നതി ൫. ആചാരം

പ്രക്രിയാസർവസ്വം-ഒരു സംസ്കൃത വ്യാകരണഗ്രന്ഥം

(ഗ്രന്ഥകർത്താ-മേല്പത്തൂർ നാരായണഭട്ടതിരി)

പ്രക്വാണം, പ്രക്വാണനം-വീണയുടെ ശബ്ദം.

പ്രക്ഷരണം-ഊറുക, ഒഴുകുക.

പ്രക്ഷരം-൧ വെട്ടുകതിര. ൨. നായ്.

പ്രക്ഷാനം-മെലിഞ്ഞതു്.

പ്രക്ഷാളനം-കഴുകൽ.

പ്രക്ഷാളിത-വി. കഴുകപ്പെട്ട.

പ്രക്ഷിപ്ത-വി. ൧. പ്രക്ഷേപണം ചെയ്യപ്പെട്ട എറിയപ്പെട്ട ൨. എടുത്തു കൂട്ടിച്ചേർത്ത.

പ്രക്ഷീവിത വി. കടിച്ച, തലക്കപിടിച്ച.

പ്രക്ഷുണ്ണ-വി. ഞെരുക്കിയ, ഞെക്കിയ.

പ്രക്ഷേപണം-ഏറു ൨ നിശ്ചയം.

പ്രക്ഷേപിക്കുന്നു-൧. എറിയുന്നു. ൨. നിശ്ചയിക്കുന്നു.

പ്രക്ഷോഭം-ഇളക്കം.

പ്രക്ഷ്വേള(ഡ)നം-മുഴുവൻ ഇരിമ്പുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ ശരം. പ്രകർഷേണ അവ്യക്തമായി ശബ്ദിക്കുന്നതു് എന്നൎത്ഥം.

പ്രഖ(ഘ)രാ-൧. വെട്ടുകതിര. ൨. നായ്.

പ്രഖ്യാത-വി. പ്രസിദ്ധപ്പെട്ട, കീൎത്തിപ്പെട്ട.

പ്രഖ്യാതം-൧. പ്രസിദ്ധപ്പെട്ടതു്. ൨. രൂപകത്തിലെ വസ്തുവെ (കഥാശരീരത്തെ) മൂന്നായി ഭാഗിച്ചതിൽ ഒന്നു്. (ഇതിഹാസനിബന്ധനമായുള്ളതു പ്രഖ്യാതം.)

പ്രഖ്യാതി-൧. കീൎത്തി ൨. സ്തുതി.

പ്രഖ്യാപനം ചെയ്യുന്നു-പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നു.

പ്രഗണ്ഡ-മുഴങ്കൈയ്ക്കു മേലേടം, കൈമുട്ടിന്റെ മേലേഭാഗം, കവിൾത്തടത്തോടടുത്തതു്.

പ്രഗണ്ഡി-കോട്ട മതിൽ.

പ്രഗത വി. വേർപിരിഞ്ഞ, പോയ

പ്രഗജ്ഞനകം-൨. വാതരോഗം മുതലായതുകൊണ്ടു മുട്ടിന്നുകൾച്ച പറയ.

പ്രഗല്ഭ-വി. ബുദ്ധിക്കുറപ്പും തെളിവുമുള്ള, കാലോചിതമായ ബുദ്ധിയുള്ള.

പ്രഗല്ഭത-മനസ്സിന്റെ ശക്തി. ൨. ബുദ്ധിശക്തി. ൩. സാമൎത്ഥ്യം.

പ്രഗല്ഭൻ-പ്രതിഭ എന്ന ബുദ്ധിവിശേഷത്തോടുകൂടിയവൻ.

പ്രഗല്ഭം-ഒരു കുട്ടി ജനിക്കുമ്പോൾ കഴിക്കുന്ന ഹോമത്തിനുള്ള തീ.

പ്രഗാഢ-വി. ൧. പ്രയാസമുള്ള ൨. വിഷമമായുള്ള, കട്ടപ്പമുള്ള. ൩. അധികമുള്ള, പെരുകിയ

പ്രഗാഢം-അ. അധികമായി.

പ്രഗുണ-വി. ൧. നേരെയുള്ള ൨. പരമാൎത്ഥമുള്ള.

പ്രഗുണ്യ-വി. ൧. അധികമുള്ള. ൨. വിശേഷമുള്ള.

പ്രഗൃഹ്യം-൧. സന്ധിപ്രമാണത്തെ അനുസരിക്കാതെ വേർവിട്ടു നിൽക്കുന്ന അച്ച്. ൨. ഓൎമ്മ.

പ്രഗേ-അ. പ്രാതകാലം.

പ്രഗോപനം-രക്ഷ, സൂക്ഷിപ്പ്.

പ്രഗ്രഹൻ-൧. വിഷ്ണു. ൨. പ്രധാനി, നായകൻ. ൩. തടവുകാരൻ.

പ്രഗ്രഹം-൧. പിടികൂടുക. ൨. പാറാവിലിടുക. ൩. തുലാസിന്റെ ചരടു്, തുലാസൂത്രം.

തുലാസൂത്രം എന്നതു കിണററിൽനിന്നു വെള്ളംകോരുവാനുള്ള യന്ത്രമാകുന്നു

൪. കനിവു് ൫. രശ്മി ൬. വാസ്തൂയര്. ൭. വണ്ടിശാല. ൮. വ്യവഹാരങ്ങളെ ആകർഷിക്കുക. ൯. ഗ്രഹണാരംഭം.

പ്രഗ്രാഹം-തുലാസിന്റെ ചരടു്, തുലാസൂത്രം.

പ്രഗ്രീവം-൧. കിളിവാതിൽ. ൨. ചെരക്കം. ൩. കുതിരാലയം. ൪. മരിച്ച ആന. ൫. വൃക്ഷത്തിന്റെ അഗ്രം, വൃക്ഷത്തിന്റെ ശിഖരം. ൬. പൂമുഖം.

പ്രഘണം, പ്രഘാണം-ന. പുറന്തിണ്ണ, ഉമ്മറവാതിലിന്റെ അടുത്തുപുറത്തുള്ള പുറന്തിണ്ണ. ഘനിക്കപ്പെടുന്നതെന്നൎത്ഥം. (അകത്തേക്കു കടപ്പാൻ വരുന്ന ജനങ്ങൾ ഇവിടെ തിക്കിത്തിരക്കുന്നതിനാൽ ഈ പേർ വന്നു) വ. ചെമ്പു പാത്രം.

പ്രഘസ-വി. അധികം തിന്നുന്ന.

പ്രഘസൻ-രാക്ഷസൻ.

പ്രഘുണൻ-വിരുന്നുകാരൻ.

പ്രഘൂൎണ്ണ-വി. അലഞ്ഞുനടക്കുന്ന.

പ്രചക്രം-പുറപ്പെട്ട സൈന്യം, സൈന്യത്തിന്റെ ഇളക്കം.

പ്രചണ്ഡ-(വി) ന. കോപമുള്ള. വ. അതിശക്തിയുള്ള, ഏറ്റവും ബലമുള്ള ന. അധികം ചൂടുള്ള. ര. ക്ഷോഭിച്ചിരിക്കുന്ന.

പ്രചണ്ഡപാണ്ഡവം-ഒരുനാടകം. രാജശേഖരന്റെ കൃതിയാണ്. കൌരവർ പാഞ്ചാലിയോടു കാണിച്ച അവിവേകമത്രെ കഥാവിഷയം.

പ്രചണ്ഡം-ന. വെളുത്ത പൂവുള്ള ഒരു ചെടി. വ. കണവീരം.

പ്രചയം-കുമ്പാരം, കൂട്ടം.

പ്രചരണം-ന നടക്കുക. വ. കൈയേൽപ്പ്, ചുമതലവഹിപ്പ്.

പ്രചര-ന. വഴി, മാൎഗ്ഗം, പന്ഥാവ്. വ. നടപ്പ്. പ്രയോജനം.

പ്രചലാകം-ന. ധനുൎവ്വിദ്യ. വ. പാമ്പ്.

പ്രചലായിത-വി. ന. ഉരുളുന്ന. വ. ഉറക്കം തൂങ്ങുന്ന.

പ്രചലായിതൻ-ന. ഉറക്കം തൂങ്ങുന്നവൻ, പ്രചലായ (തൂക്കം) ഉള്ളവൻ എന്നൎത്ഥം. വ. ഉണൎച്ചയില്ലാത്തവൻ.

പ്രചാരം-ന. നടപ്പായുള്ളത്. വ. സഞ്ചാരം.

പ്രചാരകൻ-പ്രചരിക്കുന്നവൻ, പരത്തുന്നവൻ.

പ്രചാരണം-ഫലേച്ഛയോടുകൂടി ചെയ്യുന്ന ദാനം (പ്രവാരണം എന്നതിന്റെ പാഠം)

പ്രചുര-വി വളരെയുള്ള, പെരുകിയ.

പ്രചുരത, പ്രചുരത്വം- ധാരാളമായ സ്ഥിതി.

പ്രചുരൻ-കള്ളൻ.

പ്രചുരിമ-ധാരാളത്വം, ആധിക്യം.

പ്രചുലാകി-മയിൽ.

പ്രചത്സ്-ന. വരുണൻ. നല്ല മനസ്സായിട്ടുള്ളവൻ എന്നൎത്ഥം. വ. ഒരു പ്രജാപതി.

പ്രചേലകം-കുതിര.

പ്രചേലം-പീതചന്ദനം.

പ്രചോദനം-ന. പ്രേരിപ്പിക്കൽ. വ. പറഞ്ഞയയ്ക്കുക.

പ്രചോദിതൻ- ഉത്സാഹിപ്പിക്കപ്പെട്ടവൻ.

പ്രചോദിനി-ഒരുമാതിരി ചുണ്ട, കണ്ടകാരി, പുത്തരിച്ചുണ്ട. മുള്ളുകളെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നതു് എന്നൎത്ഥം.

പ്രചോദിപ്പിക്ക-വി. ഉത്സാഹിപ്പിക്ക.

പ്രചൂഡം-പുതപ്പ്

പ്രചൂദപടം-ന മൂടുപുടവ, മൂടുന്ന വസ്ത്രം എന്നൎത്ഥം. വ. മറയ്ക്കുന്നതിനുള്ള ഒരുമാതിരി വസ്ത്രം.

പ്രച്ഛനം, പ്രച്ഛനാ - ചോദ്യം, അന്വേഷണം.

പ്രച്ഛന്ന-വി. മറഞ്ഞ.

പ്രച്ഛന്നം-ന. രഹസ്യമായ വാതിൽ, ഒളിവാതിൽ. മറയ്ക്കപ്പെട്ടതു് എന്നൎത്ഥം. വ. കിളിവാതിൽ.

പ്രച്ഛർദ്ദിക-ഛർദ്ദി. അകത്തുള്ളതിനെ പുറത്താക്കുന്നതു് എന്നർത്ഥം.

പ്രച്ഛാദനം-൧. മറവു്. ൨. ഉത്തരീയം.

പ്രച്ഛായം-നല്ല തണൽ.

പ്രച്ഛില-വി. ഉണങ്ങിയ, ജലമില്ലാത്ത.

പ്രജ-൧. സന്തതി. ൨. ജനം.

പ്രജൻ-ഭർത്താവു്.

പ്രജനം-൧ ചന. ൨. ജന്തുക്കളുടെ ഉല്പാദന കാലം ഗർഭഗ്രഹണം

പ്രജനികാ-അമ്മ.

പ്രജവൻ-വേഗമുള്ളവൻ.

പ്രജവം-൧. അതിവേഗം ൨. അതിവേഗത്തിൽ ഓടുന്ന കുതിര.

പ്രജവി-വി. അതിവേഗമുള്ള.

പ്രജവി-ഓട്ടക്കാരൻ, വേഗമുള്ളവൻ.

പ്രജാഗരൻ-൧. കൃഷ്ണൻ. ൨. രക്ഷാകർത്താവു്.

പ്രജാഗരം-ഉണർന്നിരിക്കുക.

പ്രജാതാ-അമ്മ, പ്രസവിച്ചവൾ, അപ്പോൾ പ്രസവിച്ചവൾ. (പേററുഴന്നൊഴിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്തവൾ).

പ്രജാന്തകൻ-യമൻ.

പ്രജാപതി-൧ ബ്രഹ്മാവ്. ൨. വിഷ്ണു. ൩. സ്വായംഭുവമനു. ൪. ഇന്ദ്രൻ. ൫. സൂര്യൻ. ൬. സോമൻ. ൭ മരീചി മുതലായ ബ്രഹ്മാവിന്റെ പുത്രന്മാർ. ൮. രാജാവ്. ൯. വിശ്വകർമ്മാവു ൧൦ മകളുടെ ഭർത്താവു്.

പ്രജാപതിമാർ സൃഷ്ടിവിഷയത്തിൽ ബ്രഹ്മാവിനെ സഹായിക്കുന്നവരാകുന്നു. ബ്രഹ്മാവിന്റെ പുത്രന്മാരാണ്.

മരീചി, അത്രി, അംഗിരസ്സ്, പുലസ്ത്യൻ, പുലഹൻ, ക്രതു, വസിഷ്ഠൻ, പ്രാചേതസ്സ് (ദക്ഷൻ), ഭൃഗു, നാരദൻ ഈ പത്തു ഋഷികളേയുമാണ് സാധാരണ പ്രജാപതികളെന്നു പറയാറുള്ളതു്. മഹാഭാരതപ്രകാരം ൨൧ പ്രജാപതികളെ കാണുന്നു.

(ഭൃഗു, മരീചി, അത്രി, ദക്ഷൻ, കർദ്ദമൻ, പുലഹൻ, പുലസ്ത്യൻ, അംഗിരസ്സ്, ക്രതു-ഇവരെ നവപ്രജാപതികൾ എന്നു പറയുന്നു).

പ്രജാവതി-൧. ജ്യേഷ്ഠന്റെ അല്ലെങ്കിൽ അനുജന്റെ ഭാര്യ. കുട്ടിയുള്ളവൾ എന്നർത്ഥം (ഭ്രാതാക്കന്മാർക്കുണ്ടാകുന്ന പുത്രന്മാർ തന്റെ പുത്രന്മാരോടു തുല്യന്മാരാകയാൽ തന്റെ പുത്രനു തുല്യനായ പുത്രനുള്ളവൾ എന്നു ഫലിതാർത്ഥം.) ൨. അമ്മ. ൩. ജ്യേഷ്ഠന്റെ ഭാര്യ.

പ്രജിനം-കാററു്.

പ്രജ്ഞ-വി. ൧. ബുദ്ധിയുള്ള. ൨. പഠിത്തമുള്ള. ൩. കാലിന്റെ മുട്ടുകൾ തള്ളു.

പ്രജ്ഞൻ-വിദ്വാൻ

പ്രജ്ഞാ-൧. ബുദ്ധി. അറിവിന്റെ ശ്രേഷ്ഠമായ കരണം എന്നർത്ഥം. ൨. ബുദ്ധിയുള്ള സ്ത്രീ, ലൌകിക വ്യവഹാരങ്ങളിൽ നല്ല അറിവുള്ളവൾ. ൩. മൂന്നു കാലത്തെ കാര്യവും അറിയുന്ന ബുദ്ധി. 'പ്രജ്ഞാത്രൈകാലികീമതാ.' വിശേഷബുദ്ധി.

പ്രജ്ഞാന-വി. ൧. ബുദ്ധിയുള്ള ൨. പഠിത്തമുള്ള.

പ്രജ്ഞാനം-൧. അറിവ്, ബുദ്ധി. ൨. അടയാളം. ൩. ബ്രഹ്മം.

പ്രജ്ഞാനം = ബ്രഹ്മം. ഇതു വേദത്തിലുള്ള ഉപനിഷത്തിലാണ്. യാതൊന്നു കൊണ്ടു കാണുകയും, കേൾക്കുകയും, മണപ്പിക്കയും, തൊടുകയും, രസത്തെ അറിയുകയും ചെയ്യുന്നുവോ അതുതന്നെ പ്രജ്ഞാനം എന്നു പറയപ്പെടുന്നതു്. ബ്രഹ്മാവുമുതൽ കീടപര്യന്തമുള്ള പ്രാണി

കളിൽ യാതൊരു ചൈതന്യം കാണപ്പെടുന്നുവോ അതുതന്നെ ബ്രഹ്മം. ഈവിധമുള്ള പ്രജ്ഞാനംതന്നെ ബ്രഹ്മം എന്നർത്ഥം

'യേനേക്ഷതേ ശൃണോതീദം
ജിഘ്രതി വ്യാകരോതി ച
സ്വാദ്വസ്വാദു വിജാനാതി
തത്പ്രജ്ഞാനമുദീരിതം.
ചതുർമ്മുഖേന്ദ്രദേവേഷു
മനുഷ്യാശ്വഗവാദിഷു
ചൈതന്യമേകം ബ്രഹ്മാതഃ
പ്രജ്ഞാനം ബ്രഹ്മമയ്യപി'

പ്രജ്ഞാവാൻ-അറിവുള്ളവൻ, വിദ്വാൻ

പ്രജ്ഞു-വാതരോഗം മുതലായതുകൊണ്ടു മുട്ടിന്നകൽച്ച പററിയവൻ

പ്രജ്വലിത-വി. ജ്വലിച്ച.

പ്രഡീനം-പറപ്പ്, പറക്കുക, പക്ഷികളുടെ സഞ്ചാരം. (ഗതിവിശേഷം) ഒന്നാമതായി പറക്കുക.

പ്രണ-വി. പഴയ.

പ്രണത-വി. ൧. നമസ്കരിക്കപ്പെട്ട. ൨. സാമർത്ഥ്യമുള്ള.

പ്രണതി-നമസ്കാരം, വന്ദനം.

പ്രണദനം-ശബ്ദം.

പ്രണധി-ഗൂഢസഞ്ചാരി.

പ്രണമിക്കുന്നു-നമസ്കരിക്കുന്നു, കുമ്പിടുന്നു

പ്രണയകലഹം-സ്നേഹത്തോടുകൂടിയ ശണ്ഠ.

പ്രണയനം-സ്നേഹം.

പ്രണയം-൧. സ്നേഹം, വാത്സല്യം.

'അങ്കേ ചേർത്തിട്ടു പത്ന്യാം
പ്രണയപരവശൻ'

(ദക്ഷയാഗം കഥകളി)

൨. വിശ്വാസം. ൩. പരിചയം. ൪. യാചന. ൫. ഇഷ്ടം.

പ്രണയി-വി. പ്രണയമുള്ള.

പ്രണയി-ഭർത്താവു.

പ്രണയിത-സ്നേഹം.

പ്രണയിനി-ഭാര്യ.

പ്രണവം-൧. ഓങ്കാരം, എല്ലാമന്ത്രങ്ങളുടെയും ആദിയിൽ ഉച്ചരിക്കുന്ന 'ഓം' എന്ന ശബ്ദം, സ്തുതിക്കപ്പെടുന്നതു എന്നർത്ഥം. ൨. ഒരു വാദ്യം. ൩. ബ്രഹ്മം.

[പ്രണവം=ഓങ്കാരം. ഈ ഓങ്കാരത്തെ വേദമന്ത്രങ്ങൾ ഉച്ചരിക്കുന്നതിനു മുമ്പായിട്ടു ഉച്ചരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു പ്രണവം എന്നപേർ വന്നിട്ടുള്ളതാകുന്നു' പ്ര=മുമ്പ്. നു=ഉച്ചരിക്കുക, സ്തുതിക്കുക.]

പ്രണവാത്മകൻ-പ്രണവസ്വരൂപമായുള്ളവൻ.

പ്രണാദം-൧. ഉറച്ചശബ്ദം. ൨. ചെവിയിലുണ്ടാകുന്ന ഒരു രോഗം, കർണ്ണനാദം. ൩. സ്നേഹം അധികമാകയാൽ ഒരു സ്വരഭേദത്തോടെ തടഞ്ഞു സംവാദത്തിൽ പറയുന്ന വാക്ക്, അനുരാഗം കൊണ്ടുണ്ടായ മുഖകണ്ഠാദി ജനിതമായ സീൽക്കാരാദിശബ്ദം. ൪. സ്നേഹം ഭക്തി മുതലായ മററു മനോവ്യാപാരങ്ങൾ കൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന (പുത്രലാളനാദികളാലുണ്ടാകുന്ന) ശബ്ദം.

പ്രണാമം-നമസ്കാരം. എട്ടുവിധം, ജാനുക്കൾ, പാദങ്ങൾ, പാണികൾ, ഉരസ്സ്, ബുദ്ധി, ശിരസ്സ്, വചസ്സ്, ദൃഷ്ടി ഈ അംഗങ്ങൾ കൊണ്ടു നമസ്കരിക്ക. അഷ്ടാംഗപാതം നോക്കുക.

പ്രണാളം, പ്രണാളി, പ്രണാളിക-൧. വെള്ളം ഒഴുകുന്നവഴി. ഓവ് കല്ലു മുതലായതുകൊണ്ടു കെട്ടപ്പെട്ടതു് എന്നർത്ഥം. ൨. കുഴൽ. ഉ-ം, ജലപ്രണാളികൾ.

പ്രണിധാനം-൧. അതിപ്രയത്നം. ൨. പ്രവേശനം. ൩. ശക്തിയോടുകൂടിയ ഒരു ധ്യാനം. ൪. സമാധാനം. ൫. സമർപ്പണം

പ്രണിധി-൧. ഒററുകാരൻ, ചാരൻ, ചാരപുരുഷൻ. അറിയപ്പെടേണ്ടതായ കാൎയ്യം ഇവനാൽ പ്രകൎഷേണനിധാനം ചെയ്യപ്പെടുന്നതിനാൽ ഈ പേരുണ്ടായി ൨. പ്രതിജ്ഞ. ൩. യാചന, പ്രാൎത്ഥന.

പ്രണിപതിക്കുന്നു-നമസ്കരിക്കുന്നു.

പ്രണിപാതം-നമസ്കാരം.

പ്രണിവേശിക്കുന്നു-വിവാഹം കഴിക്കുന്നു.

'ഭൂമിപാലേന്ദ്ര! പ്രഥമം
ഭവാൻ പ്രണിവേശ്യ'
(ഭാരതം)

പ്രണിഹിത-വി. ൧ ഏല്പിക്കപ്പെട്ട. ൨. വെക്കപ്പെട്ട ൩. ചെയ്യപ്പെട്ട. ൪. ലഭിക്കപ്പെട്ട.

പ്രണീത-വി. ൧. പ്രവേശിപ്പിക്കപ്പെട്ട. ൨. പാകം ചെയ്യപ്പെട്ട. ൩. ചെയ്യപ്പെട്ട. ൪. എറിഞ്ഞുകളയപ്പെട്ട. ൫. എഴുതിയുണ്ടാക്കപ്പെട്ട (ഗ്രന്ഥം, പുസ്തകം). ൬ പഠിപ്പിക്കപ്പെട്ട. ൭ സന്തോഷിപ്പിക്കപ്പെട്ട.

പ്രണീത-ചെറിയ കഴികിണ്ണം.

പ്രണീതൻ-ശുദ്ധിചെയ്യപ്പെട്ട അഗ്നി.

പ്രണീതം-൧. മന്ത്രത്താൽ സംസ്കരിക്കപ്പെട്ട അഗ്നി. ൨. പാകം ചെയ്തു നന്നാക്കിയ കറി മുതലായതു്. ൩. പാകം കൊണ്ടും രസം കൊണ്ടും സമഗ്രമായ ശാകാദി.

പ്രണുത-വി. സ്തുതിക്കപ്പെട്ട.

പ്രണേജനം-൧. ശുദ്ധമാക്കുക, കഴുകുക, കഴുകാനുള്ള ജലം. ൨. കുളി.

പ്രണേയ-വി കീഴ്വഴക്കമുള്ള.

പ്രണേയൻ- സ്വാധീനനായിട്ടുള്ളവൻ, അധീനൻ.

പ്രണോദം-നടത്തുക, നടത്തൽ.

പ്രതതി-൧. വള്ളി. വളരെ പരന്നു കിടക്കുന്നതു എന്നൎത്ഥം. ൨. പരപ്പു്.

പ്രതന-വി. പണ്ടുള്ള, പഴയ.

പ്രതനു-വി. ൧. വളരെ നേരിയ, മെലിഞ്ഞ, ഏററവും ചെറിയ, ൨. വണ്ണം കുറഞ്ഞ, ക്ഷീണിച്ച. ൩. സാരമില്ലാത്ത.

പ്രതപ്ത-വി. ൧. ഏററവും ചൂടുപിടിച്ച. ൨. തീയിലിട്ടു പഴുപ്പിക്കപ്പെട്ട. ൩. ദുഃഖിച്ച.

പ്രതമകൻ-കാസശ്വാസം.

തമകൻ എന്ന ശ്വാസത്തിനുള്ള ലക്ഷണങ്ങളും പനിയും മൂൎച്ഛയും കൂടി ഉണ്ടാകുമ്പോൾ ഉള്ള പേർ.

പ്രതൎക്കം-സംശയം.

പ്രതൎക്കനം-൧. തൎക്കം, ഊഹം. ൨. തൎക്കശാസ്ത്രം.

പ്രതൎക്കിത-വി. തൎക്കിക്കപ്പെട്ട, സന്ദേഹിച്ച.

പ്രതൎദ്ദനൻ-ഒരു കാശിരാജാവു്, കാശിനൃപനായ ദിവോദാസന്റെ പുത്രൻ.

വീതഹവ്യൻ എന്ന രാജാവു ദിവോദാസന്റെ കുടുംബത്തെ ഉന്മൂലനാശം ചെയ്തു. പിന്നീടു ഭൃഗുവിനെക്കൊണ്ടു ഒരു യാഗം നടത്തിച്ചു പ്രതൎദ്ദനൻ എന്ന ഒരു പുത്രനെ സമ്പാദിച്ചു. ഇദ്ദേഹം ഒരു വലിയ യോദ്ധാവായിത്തീൎന്നതിന്റെ ശേഷം വീതഹവ്യനോടു പകവീട്ടി. വീതഹവ്യൻ ഭൃഗുവിനെ ശരണംപ്രാപിച്ചു. ഭൃഗു അദ്ദേഹത്തെ ഒരു മഹൎഷിയാക്കി.

പ്രതലം-൧. പരത്തിപ്പിടിച്ച ഒരു കൈ.

വിരലെല്ലാം നിവർത്തി പരത്തിയ കൈപ്പടം. വിസ്തൃതമായ പ്രദേശമുള്ളതെന്നർത്ഥം. ൨. ഇടത്തെക്കൈയ്യും വലത്തെക്കൈയ്യും കൂട്ടിച്ചേർത്തു പരത്തിപ്പിടിച്ചതു്. തമ്മിൽ കൂട്ടിച്ചേർത്ത കരതലം.

പ്രതാനം-൧. ഇളയകമ്പ്. ൨. വള്ളി.

പ്രതാനി-പ്രതാനമുള്ള, പരപ്പുള്ള.

പ്രതാനിനി-൧. വള്ളി. ൨. പരപ്പ്.

പ്രതാപം-൧. സമ്പത്തുകൊണ്ടും ശക്തികൊണ്ടും മററുമുള്ള ഒരു മഹത്വം. ൨. ചൂട്. ൩. ഓജസ്സ്. ൪. പ്രഭുശക്തികൊണ്ടും മന്ത്രശക്തികൊണ്ടും ഉണ്ടാകുന്ന അധൃഷ്യത. ശത്രുക്കളെ പ്രകർഷേണ തപിപ്പിക്കുന്നതെന്നർത്ഥം. ൫. എരിക്ക്.

പ്രതാപരുദ്രീയം-ഒരു സംസ്കൃത സാഹിത്യശാസ്ത്രഗ്രന്ഥം. (വിദ്യാനാഥപണ്ഡിതർ ഉണ്ടാക്കിയതു).

പ്രതാപരുദ്രവർഷം - മലയാളവർഷം ൧൦൬൪-ക്ക ൩൪൧-൩൪൨.

പ്രതാപവൽ-വി. പ്രതാപമുള്ള.

പ്രതാപസം-ഒരു പൂച്ചെടി, വെള്ളെരിക്ക്. കണ്ണിന്റെ തേജസ്സിനെ കളയുന്നതെന്നർത്ഥം. താപസന്മാർക്ക് പ്രകർഷത്തെ കൊടുക്കുന്നതെന്നുമാവാം.

പ്രതാപി-വി. പ്രതാപമുള്ള.

പ്രതാരണം-വഞ്ചന, ചതിവ്.

പ്രതാരിത-വി. വഞ്ചിക്കപ്പെട്ട.

പ്രതി-അ. ൧. പകരം ൨. മാററം. ൩. തോറ്. ൪. പല ൫. സാദൃശ്യം. ൬. അല്പവൃത്തി. ൭ സംബന്ധം. ൮. നിയമം. ൯. കുറിച്ച്.

പ്രതി-൧. പേപ്പ്, പകർപ്പ്. ൨. ഒരുത്തൻ സങ്കടംവച്ചാൽ അതിനുത്തരം പറയേണ്ടുന്നവൻ, പ്രതിവാദി, പ്രതിക്കാരൻ. ൩. ഒന്നിൽ നോക്കി പകർത്തിയ എഴുത്ത്.

പ്രതികടം-ചോദ്യത്തിനു ശരിയല്ലാതെ തെററായിട്ടു പറയുന്ന ഉത്തരം.

പ്രതികർമ്മം-൧. വസ്ത്രമാല്യാദികളെക്കൊണ്ടുള്ള അലങ്കാരം. ൨. ആ അലങ്കാരംനിമിത്തമുണ്ടായ ശോഭ. ൩. മാലിന്യത്തെ കളഞ്ഞു ശരീരം വെടിപ്പുവരുത്തുക.

പ്രതി(തീ)കാരം-൧. പ്രതിക്രിയ. ൨. ഉപശാന്തി.

പ്രതികാശം-൧. പ്രതിബിംബം. ൨. ആകൃതി.

പ്രതികൂല-വി. വിരോധമുള്ള.

പ്രതികൂലം-വിപരീതം.

പ്രതികൂലത-വിരോധം.

പ്രതികൃതി-൧. ഒന്നിനു പകരമായുണ്ടാക്കിയ ശരീരം, പ്രതിമ. ൨. പൂജാർത്ഥം ശിലാലോഹാദികളെക്കൊണ്ടുണ്ടാക്കുന്നതായ വിഷ്ണുഗണേശാദിപ്രതിമ.

പ്രതികൃഷ്ടാ - ജാത്യാചാരകുലാദികളെക്കൊണ്ടു നിന്ദിക്കപ്പെട്ടതു്.

പ്രതിക്രമം-വി. ക്രമത്തിനു വിപരീതമായ.

പ്രതിക്രിയ-പ്രതിഫലം, പകരത്തിനു പകരം ചെയ്ക.

പ്രതിക്കാരൻ-പ്രതിവാദി, ശത്രു.

പ്രതിക്ഷണം-ക്ഷണംപ്രതി, ഉടനെ ഉടനെ.

പ്രതിക്ഷയൻ-കാവൽക്കാരൻ.

പ്രതിക്ഷിപ്ത-വി ൧. പ്രതിക്ഷേപിക്കപ്പെട്ട, അയയ്ക്കപ്പെട്ട. ൨. കളയപ്പെട്ട. ൩. വിരോധിക്കപ്പെട്ട. ൪. അപവാദപ്പെട്ട, ആക്ഷേപിക്കപ്പെട്ട.

പ്രതിക്ഷേപ(ണ)ം-പു. നിരസിക്ക, നിന്ദ. ൨. ഉപദ്രവം.

പ്രതിക്ഷേപിക്കുന്നു-പു. നിരസിക്കുന്നു, നിന്ദിക്കുന്നു. ൨. ഉപദ്രവിക്കുന്നു.

പ്രതിഖ്യാതി-പ്രസിദ്ധി.

പ്രതിഗതം-പു. മുമ്പോട്ടും പിമ്പോട്ടും പറന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന. ൨. ചുററിസഞ്ചരിക്കുന്ന.

പ്രതിഗമനം-തിരിച്ചുവരുക, മടങ്ങിവരുക.

പ്രതിഗ്രഹം-പു. സ്വീകാരം. ൨. ദാനം വാങ്ങുക. ൩. പിൻപട, ൪. കോളാമ്പി. ൫. സൈന്യത്തിന്റെ പിൻഭാഗം. പ്രതിഗ്രഹിക്കപ്പെടുന്നതു് എന്നൎത്ഥം.

പ്രതിഗ്രഹണം-കൈക്കൊള്ളൽ.

പ്രതിഗ്രാഹം-പു. കോളാമ്പി. ഭക്ഷിക്കപ്പെട്ട താംബൂലത്തെയും മററും സ്വീകരിക്കുന്നതു് എന്നൎത്ഥം. ൨. സമ്മാനം വാങ്ങിക്ക.

പ്രതിഗ്രാഹിക-(വ്യാകരണത്തിൽ) ദ്വിതീയവിഭക്തി.

പ്രതിഗ്രാഹ്യം-വി. പു. സ്വീകരിക്കാൻ യോഗ്യമായ. ൨. സമ്മതിക്കാകുന്ന.

പ്രതിഘ-വി. വിപരീതമുള്ള.

പ്രതിഘം-പു. കോപം. സൌശീല്യത്തെ കളയുന്നതു് എന്നൎത്ഥം. ൨. ഭണ്ഡയുദ്ധം. ൩. തല്ലു്. ൪. ശത്രു.

പ്രതിഘാത(ന)ം-പു, വധം, കൊല, ൨ തടവു്.

പ്രതിചിന്തനം-ധ്യാനം.

പ്രതിച്ഛദം-ചിത്രപടം.

പ്രതിച്ഛന്ദം-പ്രതിബിംബം.

പ്രതിച്ഛായ-പു. പ്രതിരൂപം. ൨. പൂജാൎത്ഥം ശിലാലോഹാദികളെക്കൊണ്ടുണ്ടാക്കുന്നതായ വിഷ്ണുഗണേശാദി പ്രതിമയുടെ പേർ. ൩. നിഴൽ

പ്രതിച്ഛേദം-തടസ്സം.

പ്രതിജല്പം-മറുപടി, ഉത്തരം.

പ്രതിജവാബു്-മറുപടി.

പ്രതിജാഗരം-ദൃഷ്ടിയുറപ്പിച്ചുകൊണ്ടുള്ള നോട്ടം, ഉണൎന്നിരുന്ന (അമാന്തമില്ലാത്ത) നോട്ടം എന്നൎത്ഥം,

പ്രതിജിഹ്വാ-അണ്ണാക്കു്.

പ്രതിജീവനം-രണ്ടാമതു ജീവിക്ക, മരിച്ചശേഷം ജീവിക്ക.

പ്രതിജ്ഞ-പു. ശപഥം, ഞാൻ ഇന്നപ്രകാരം ചെയ്യുമെന്നു സത്യമായി പറക, തീൎച്ചപ്പെടുത്തൽ. ൨. ആജ്ഞ, ൩. നിശ്ചയം.

പ്രതിജ്ഞാത-വി. പ്രതിജ്ഞചെയ്യപ്പെട്ട, അംഗീകരിക്കപ്പെട്ട.

പ്രതിജ്ഞാനം-വാഗ്ദത്തം, ഉടമ്പടി, ഇന്നപ്രകാരംചെയ്യുമെന്നു തീൎച്ചപ്പെടുത്തൽ.

പ്രതിജ്ഞാപത്ര(ക)ം-ഉടമ്പടിച്ചീട്ടു്.

പ്രതിജ്ഞേയ-വി. പ്രതിജ്ഞചെയ്യപ്പെടുവാനുള്ള.

പ്രതിജ്ഞേയൻ-മംഗലസ്തുതി പാടുന്നവൻ.

പ്രതിതരൻ-പു. തണ്ടുവലിക്കുന്നവൻ. ൨. കപ്പൽക്കാരൻ.

പ്രതിദത്തം-വി. തിരിയെ കൊടുത്ത.

പ്രതിദാ-പു. മാററിവാങ്ങിക്ക. ൨. തിരിയെ കൊടുക്കുക. ൩. സമ്മാനമായി കൊടുക്ക.

പ്രതിദാനം-വാങ്ങിച്ചതിനെ തിരിച്ചു കൊടുക്ക.

പ്രതിദാരണം-യുദ്ധം.

പ്രതിദിനം-ദിവസംപ്രതി.

പ്രതിദേയ-വി. തിരികെ കൊടുപ്പാൻ തക്ക.

പ്രതിദേയം-പണയം.

പ്രതിദ്രവ്യം-പകരം കിട്ടിയ മുതൽ.

പ്രതിദ്വന്ദി-പ്രതികൂലി, ശത്രു.

പ്രതിധ്വനി-മാറ്റൊലി.

പ്രതിധ്വാനം-മാറ്റൊലി, പ്രതിധ്വനി

പ്രതിനന്ദിക്ക- ൧. നന്ദിപറക. ൨. സ്വാഗതം പറക, മറ്റൊരുവൻ്റെ അഭിവൃദ്ധിയെക്കുറിച്ചു സന്തോഷം പറക. ൩. പിന്നെയും പിന്നെയും സന്തോഷിക്ക.

പ്രതിനവ-വി. പുതുതായ, പുത്തനായ.

പ്രതിനായകൻ-കാവ്യങ്ങളിൽ നായകൻ്റെ എതിരാളി.

രാമായണത്തിൽ-രാവണൻ.
മാഘത്തിൽ-ശിശുപാലൻ.

പ്രതിനാഹം-കൊടി.

പ്രതിനിധി- ൧. പകരം നിൽക്കുന്നവൻ. ൨. പ്രതിബിംബം. ൩. പണയം.

പ്രതിനിവർത്തിക്കുന്നു- തിരിച്ചുവരുന്നു, വീണ്ടും പ്രവർത്തിക്കുന്നു.

പ്രതിനിവൃത്തൻ-മടങ്ങിപ്പോന്നവൻ.

പ്രതിന്യാസം-പകരത്തിനു പകരം പരസ്പരം സൂക്ഷിച്ചുവെച്ചിട്ടുള്ള പണയം.

പ്രതിപക്ഷം-ശത്രുപക്ഷം.

പ്രതിപക്ഷി-ശത്രുവിൻ്റെ പക്ഷത്തിൽ നില്ക്കുന്നവൻ, ശത്രു.

പ്രതിപക്ഷി-ശത്രു. (പക്ഷം=ഭാഗം. പക്ഷി=പക്ഷം പിടിച്ചവൻ).

പ്രതിപൽ-൧. രണ്ടുപക്ഷത്തിലെയും പ്രതിപദം, മാസാദികൾ തുടങ്ങുന്ന ദിവസമെന്നർത്ഥം. ൨. ബുദ്ധി. (പദാർത്ഥങ്ങളുടെ തിരിച്ചറിവിനുള്ള കരണം).

പ്രതിപച്ചന്ദ്രൻ-കറുത്തവാവുകഴിഞ്ഞു അടുത്തരാത്രി ഉദിക്കുന്ന ചന്ദ്രൻ.

പ്രതിപത്തി - ൧. സ്നേഹബഹുമാനങ്ങൾ. ൨. വിശ്വാസം. ൩. ശ്രദ്ധ, താല്പര്യം. ൪. സമ്മതം. ൫. കീർത്തി. ൬. സമ്പാദ്യം. ൭. ധീരത. ൮. അറിവ്. ൯. പ്രതികർമ്മം. ൰. ഉയർച്ച.

പ്രതിപദം-ഒന്നാമത്തെ പക്കം. ൧. വെളുത്തപ്രതിപദം. ൨. കറുത്ത പ്രതിപദം.

പ്രതിപദം-അ. പദന്തോറും, ഓരോരോ അടിയായി.

‘പ്രതിപദമപി തോന്നുമാറു’
(നളചരിതം കഥകളി)

൨. കൂടക്കൂടെ.

പ്രതിപന്ന-വി. ൧. അറിയപ്പെട്ട. ൨. പ്രതിജ്ഞചെയ്യപ്പെട്ട. ൩. ജയിക്കപ്പെട്ട

പ്രതിപാദകം-പ്രതിപാദിക്കുന്നത്, വിവരിക്കുന്നത്.

പ്രതിപാദനം-൧. ദാനം. പുണ്യത്തെ സമ്പാദിക്കുന്നത് എന്നർത്ഥം. ൨. അറിയിക്ക. ൩. പ്രവൃത്തി. ൪. ഉപദേശം. ൫. വിവരണം, വിവരിക്കുക.

പ്രതിപാദിക്കുന്നു-൧. നിശ്ചയിക്കുന്നു. ൨. കൈക്കൊള്ളുന്നു. ൩. വിവരിച്ചു പറയുന്നു. ൪. പറയുന്നു.

പ്രതിപാദ്യ-വി. പ്രതിപാദിക്കത്തക്ക.

പ്രതിപാലനം-സൂക്ഷിപ്പ്.

പ്രതിപ്പെടുക-പ്രതിവാദംചെയ്ക.

പ്രതിപ്രദാനംചെയ്യുന്നു-പകരം കൊടുക്കുന്നു.

പ്രതിപ്രസ്ഥാതാവ്-൧൬ ഋത്വിക്കുകളിൽ ഒരാൾ.

പ്രതിപ്രസ്ഥാനം-മറുപക്ഷത്തുചേരുക, ശത്രുപക്ഷത്തുചേരുക.

പ്രതിപ്രാപ്യം-തിരിച്ചുകിട്ടാൻ ശക്യമായിട്ടുള്ളതു്.

പ്രതിഫലം-നാ. പകരമായ അനുഭവം. ൧. പ്രതിബിംബം, ഛായ. ൨. ദക്ഷിണ, ശമ്പളം, കൂലി.

പ്രതിഫലിക്കുന്നു-പ്രതിബിംബിക്കുന്നു.

പ്രതിഫലിത-വി. പ്രതിബിംബിക്കപ്പെട്ട.

പ്രതിബദ്ധ-വി. നാ. വിരോധിക്കപ്പെട്ട ൧. തന്റെ അഭിലാഷത്തിന്നു് അന്യങ്കൽനിന്നു ഭംഗംപ്രാപിച്ച ൨. കെട്ടപ്പെട്ട ൩. സംബന്ധിക്കപ്പെട്ട.

പ്രതിബന്ധം-നാ. തടസ്സം, തടവു്. ൧. നിർബന്ധം.

പ്രതിബാധക-വി. വിരോധിക്കുന്ന, തടുക്കുന്ന.

പ്രതിബന്ധകം-നാ. തടവു്. ൧. മരത്തിന്റെ കൊമ്പു്.

പ്രതിബല-വി. നാ. തുല്യബലമുള്ള. ൧. ശക്തിയുള്ള.

പ്രതിബിംബം-നാ. ഛായ, നിഴൽ. ൧. പ്രതിമ.

പ്രതിബിംബിക്കുന്നു-നിഴലിക്കുന്നു.

പ്രതിബിംബിത-വി. നിഴലിക്കപ്പെട്ട.

പ്രതിബോധം-നാ. ഉണർച്ച. ൧. തിരിച്ചറിവു്, അറിവു്. ൨. ബുദ്ധി. ൩. ഓർമ്മ.

പ്രതിഭ-നാ. ബുദ്ധി, പുത്തൻപുത്തനായി തോന്നിപ്പിക്കുന്ന ബുദ്ധിശക്തി. ൧. ശോഭ. ൨. ധീരത. ൩. പഞ്ചാരംശി.

പ്രതിഭടൻ-ശത്രു.

പ്രതിഭയ-വി. ഭയത്തെ ഉണ്ടാക്കുന്ന.

പ്രതിഭയം-ഭയം, ഭയാനകരസം. വീണ്ടും വീണ്ടും ഭയത്തെ ഉണ്ടാക്കുന്നതു് എന്നർത്ഥം.

പ്രതിഭാഗം-നാ. പ്രതിയുടെ അംശം. ൧. വിഭാഗം, പകുത്തുകൊടുക്കൽ.

പ്രതിഭാനം-നാ. വെളിച്ചം, പ്രകാശം. ൧. ബുദ്ധിശക്തി. ൨. വിശദത്വം.

പ്രതിഭാനംചെയ്ക-തോന്നുക.

പ്രതിഭാന്വിത-വി. പ്രതിഭയുള്ള. പ്രതിഭ എന്ന ബുദ്ധിവിശേഷത്തോടുകൂടിയ

പ്രതിഭാമുഖ-വി. ബുദ്ധിക്കു തെളിവുള്ള, ഊക്കുള്ള.

പ്രതിഭാസം-നാ. പെട്ടെന്നുള്ളിൽ തോന്നുന്നതു്, തോന്നൽ. ൧. ബാഹ്യാകൃതി. ൨. സംഭവം. ൩. കാഴ്ച.

പ്രതിഭൂ-മദ്ധ്യസ്ഥൻ, സഹായി, ജാമ്യക്കാരൻ. പ്രതിനിധിയായി ഭവിക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം.

പ്രതിഭോഗം-സുഖാനുഭവം.

പ്രതിമ-വി. തുല്യതയുള്ള.

പ്രതിമ-നാ. പ്രതിശരീരം, പ്രതിബിംബം. ഇതുകൊണ്ടു പ്രതിമാനം ചെയ്യുന്നതിനാൽ ഈ പേർ വന്നു. ൧. ഒരു അളവു്. ൨. ആനയുടെ തലയിൽ കൊമ്പുകളുടെ മദ്ധ്യേയുള്ള ഭാഗം.

പ്രതിമകൾ എട്ടുവിധം—ശിലാമയി, ധാതുമയി, ലോഹമയി, ലേപ്യമയി, ലേഖ്യമയി, മൃന്മയി, മണിമയി, മനോമയി.

പ്രതിമത-തുല്യത.

പ്രതിമാനം-നാ. പ്രതിമ, സാദൃശ്യം. ൧. ആനയുടെ ചെന്നിഭാഗം, കൊമ്പുകളുടെ മദ്ധ്യപ്രദേശം. ഹിംസിക്കുന്നേടം എന്നർത്ഥം. ൨. പകരമുണ്ടാക്കിയ സാധനം.

പ്രതിമുക്ത-വി. കവചമിട്ട.

പ്രതിമുക്തം-കെട്ടപ്പെട്ട ചട്ടകപ്പായം മുതലായതു്.

പ്രതിമൂഷികാ-നച്ചെലി.

പ്രതിയത്ന-വി. ചെമടിപ്പുള്ള, ശ്രദ്ധയുള്ള.

പ്രതിയത്നം-൧. ആഗ്രഹം, അഭിലാഷം. ൨. അടിമപ്പെടുത്തുക. ൩. അറിവ്. ൪. പ്രതികാരം. ൫. പൂർത്തിയാക്കുക. ൬. തമ്മിൽ കൂട്ടിച്ചേർക്കുക (ആനുകൂല്യത്തെ ഉണ്ടാക്കുക). ൭. ഗുണാധാനം.

പ്രതിയാതന-പ്രതിശരീരം, പ്രതിമ. ഇതുകൊണ്ടു പ്രതിയാനം ചെയ്യുന്നതിനാൽ ഈ പേർ വന്നു.

പ്രതിയാതനം-പകരം വീട്ടുക.

പ്രതീയാനം-മടക്കം, മടങ്ങിപ്പോക്ക്.

പ്രതിയോഗം-വൈരം.

പ്രതിയോഗി-വി. വിരോധിക്കുന്ന, എതിർക്കുന്ന

പ്രതിയോഗി-വിരോധി, ശത്രു, എതിരാളി.

'മൽപ്രതിയോഗി പാഞ്ചാലിയിൽ
പൂക്കൊള്ളിച്ചപ്പൊഴും'
(ഭാഗവതം)

പ്രതിയോഗി-പ്രതിവാദി.

പ്രതിയോഗിത-വിരോധം, ശത്രുത.

പ്രതിരഥൻ-എതിർത്തു യുദ്ധംചെയ്യാൻ വരുന്നവൻ.

പ്രതിരുദ്ധ-വി. വിരോധിക്കപ്പെട്ട, തടുക്കപ്പെട്ട.

പ്രതിരൂപം-പ്രതിബിംബം.

പ്രതിരോധം-തടവ്, വിരോധം.

പ്രതിരോധി-വി. പ്രതിരോധിക്കുന്ന, വിരോധിക്കുന്ന.

പ്രതിരോധി-കള്ളൻ. തടുപ്പാൻ ശീലമുള്ളവൻ എന്നർത്ഥം.

പ്രതിരോധിക്കുന്നു-തടയുന്നു, എതിരായി തടുക്കുന്നു.

പ്രതിലോമ-വി. ൧. ഇടത്ത്. ൨. വിപരീതമായ. ൩. ഹീനമായ.

പ്രതിലോമ്യം-വിപരീതത്വം.

പ്രതിവചനം-ഉത്തരം.

പ്രതിവദിക്കുന്നു-ഉത്തരം പറയുന്നു.

പ്രതിവർത്തനം-തിരിച്ചിൽ, തിരിച്ചു വരവ്.

പ്രതിവസഥം-ഗ്രാമം, കര.

പ്രതിവസ്തൂപമ-ഒരു അലങ്കാരം.

'ഒരേ സാധാരണധർമ്മത്തെ വാചകപദം കൂടാതെ ഉപമേയവാക്യത്തിലും ഉപമാനവാക്യത്തിലും പര്യായപദങ്ങളെക്കൊണ്ടു നിർദ്ദേശിക്കുന്നത്'.

പ്രതിവാക്യ-വി. ഉത്തരം പറയേണ്ടുന്ന.

പ്രതിവാക്യം-ഉത്തരം. ചോദ്യത്തിനു പകരം പറയുന്ന വാക്ക് എന്നർത്ഥം.

പ്രതിവാണി-ഉത്തരം.

പ്രതിവാദം-൧. ഉത്തരംപറക. ൨. വിവാദം. ൩. എതിർവാദം.

പ്രതിവാദനം-ഉത്തരം പറക.

പ്രതിവാദി-ഉത്തരം പറയുന്നവൻ.

പ്രതിവാദിക്കുന്നു-൧. ഉത്തരംപറയുന്നു. ൨. തർക്കിക്കുന്നു.

പ്രതിവാരം-അ. ആഴ്ചതോറും.

പ്രതിവാരണം-തടുക്കുക.

പ്രതിവാസരം-ദിവസന്തോറും.

പ്രതിവാസി-വി. അടുത്ത ഭവനത്തിൽ പാർക്കുന്ന.

പ്രതിവിധാനം-൧. വിരോധം. ൨. പരിഹാര പ്രവൃത്തി.

പ്രതിവിധി-പ്രായശ്ചിത്തം, എന്തിനെങ്കിലും പകരമായി പിന്നീടു ചെയ്യുന്ന കർമ്മം.

പ്രതിവിന്ധ്യൻ-ധൎമ്മപുത്രരുടെ മകൻ.

പ്രതിവിംബം-പ്രതിബിംബം.

പ്രതിവിഷ-ഒരങ്ങാടി മരുന്നു്, അതിവിടയം. അമൃതതുല്യം എന്നൎത്ഥം.

പ്രതിവേശം-അയൽപക്കം.

പ്രതിവേശി-വി. അയൽപക്കത്തുള്ള.

പ്രതിശബ്ദം-മാറെറാലി.

പ്രതിശാന്തി-നാ. പ്രായശ്ചിത്തം. ൧. ഒഴികഴിവു. ൨. ഉപശാന്തി.

പ്രതിശാസനം-നിയോഗം, ഭൃത്യാദികളെ വിളിച്ചു കാൎയ്യാൎത്ഥം പറഞ്ഞയയ്ക്കുക.

പ്രതിശിഷ്ട-വി. നാ. കീൎത്തിപ്പെട്ട. ൧. അയക്കപ്പെട്ട.

പ്രതിശ്യായം, പ്രതിശ്യാ-വി. മൂക്കവലിച്ചു, പീനസം. പ്രതിക്ഷണം വൃദ്ധിയെ പ്രാപിക്കുന്നതു് എന്നൎത്ഥം.

പ്രതിശ്രയം-നാ. സഭ. ഇതിൽ ആശ്രയിക്കുന്നതിനാൽ ഈ പേർവന്നു. ൧. യാഗശാല. അതാതു തരക്കാൎക്കു വേറെ വേറെ ഇരിപ്പാൻ ഇടങ്ങൾ ഉള്ളതു എന്നൎത്ഥം. ൨. ആശ്രയസ്ഥാനം. ൩. ഭവനം.

പ്രതിശ്രവം-പ്രതിജ്ഞ (ഏല്ക്കുക), അംഗീകാരം

പ്രതിശ്രവിക്കുന്നു-നാ. പ്രതിജ്ഞചെയ്യുന്നു. ൧. അനുവദിക്കുന്നു.

പ്രതിശ്രുത-വി. പ്രതിജ്ഞചെയ്യപ്പെട്ട.

പ്രതിശ്രുത്തു്-മാറെറാലി. പ്രഥമശബ്ദത്തെ ലക്ഷ്യമാക്കി തിരിച്ചു കേൾക്കുന്നതു് എന്നൎത്ഥം.

പ്രതിഷിദ്ധ-വി. വിലക്കപ്പെട്ട, നിഷേധിക്കപ്പെട്ട.

പ്രതിഷേധം-നാ. വിലക്കു്. ൧. വിരോധം.

പ്രതിഷ്ടംഭം-നാ. തടവു്. ൧. വിരോധം, പ്രതികൂലമായ തടസ്സം. ൨. മരവിപ്പു്. (പ്രതി + സ്തംഭം = പ്രതിഷ്ടംഭം.)

പ്രതിഷ്ഠ-വി. കീൎത്തിയുള്ള.

പ്രതിഷ്ഠ-നാ. കീൎത്തി. ൧. ബിംബവും മററും ശുദ്ധിചെയ്തിരുത്തുക. ൨. ഇരിപ്പു്. ൩. താമസിക്ക. ൪. സ്ഥലം. ൫. ഭൂമി. ൬. നിവൃത്തി. ൭. ഛന്ദസ്സുകളിൽ ഒന്നു്. ൮. ഉറപ്പു്. ൯. അചലമായ സ്ഥാനം.

പ്രതിഷ്ഠാപകൻ-പ്രതിഷ്ഠിക്കുന്നവൻ.

പ്രതിഷ്ഠാപനം-ഉറപ്പിപ്പു്, ബിംബവും മററും ശുദ്ധിചെയ്തിരുത്തുക. (പ്രതി + സ്ഥാപനം = പ്രതിഷ്ഠാപനം).

പ്രതിഷ്ഠാപിതാ-ഉറപ്പിക്കപ്പെട്ടതു്.

പ്രതിഷ്ഠിക്കുന്നു-ബിംബവും മററും ശുദ്ധിചെയ്തിരുത്തുന്നു.

പ്രതിഷ്ഠിത-വി. നാ. പ്രതിഷ്ഠിക്കപ്പെട്ട. ൧. കീൎത്തിക്കപ്പെട്ട.

പ്രതിസര-വി. ആശ്രയിച്ച.

പ്രതിസരം-നാ. സൈന്യത്തിൽ ഒരു ഭാഗം, പിൻപട. ൧. കൈവള. ൨. കല്യാണത്തിനു മന്ത്രപൂരസ്സരമായി കൈയിൽകെട്ടുന്ന ഒരു ചരടു് (രക്ഷാസൂത്രം).

'കാന്താരകണ്ഠഖനനം രചയേതി നുന-
മാമുക്തവാൻപ്രതിസരം ഭഗവാൻ
വസിഷ്ഠഃ' (ഭോജചമ്പു)

പ്രതിസരസൂത്രം-നാ. വിവാഹത്തിനു കൈയിൽ കെട്ടുന്ന ചരടു്, കാപ്പു്.

പ്രതിസൎഗ്ഗം-നാ. ലോകത്തിന്റെ സൃഷ്ടിനാശങ്ങളെക്കുറിച്ചു പറയുന്ന പുരാണത്തിന്റെ ഒരുഭാഗം. ൧. നാശം, മരണം

പ്രതിസവ്യ-വി. നാ. ഇടത്തുട്ടു്. ൧. വിപരീതമായ.

പ്രതിസീര-൧. തിരശ്ശീല. ൨. മറ. മറയ്ക്കുന്ന ഭിത്തിതോറും കെട്ടപ്പെടുന്നത് എന്നർത്ഥം.

പ്രതിസൂര്യകം-ഓന്തളി.

പ്രതിസ്പർദ്ധ-അസൂയ.

പ്രതിസ്വനം-പ്രതിധ്വനി.

പ്രതിഹത- വി. പ്രതിഹനിക്കപ്പെട്ട. ൧. കൊല്ലപ്പെട്ട. ൨. തടവുവന്ന. ൩. കളയപ്പെട്ട. ൪. തന്റെ അഭിലാഷത്തിന്ന അന്യങ്കൽനിന്ന ഭംഗംവന്ന. ൫. വീണുപോയ. ൬. നേരിട്ട.

പ്രതിഹന്താവ്-൧൬ ഋത്വിക്കുകളിൽ ഒരാൾ.

പ്രതിഹാരകൻ-മന്ത്രവാദി.

പ്രതിഹാരികൻ - ഇന്ദ്രജാലക്കാരൻ. വ്യാജം പ്രയോജനമായിട്ടുള്ളവൻ എന്നർത്ഥം.

പ്രതിഹാരം-വാതിൽ, ദ്വാരം, അകത്തേക്ക കടപ്പാനുള്ള വഴി.

പ്രതിഹാരി-കാവൽക്കാരൻ, ദ്വാരപാലൻ.

പ്രതിഹാസം-ഒരു മരുന്ന്. കണവീരം. അലരി എന്ന് തമിഴ് വ്യാഖ്യാനം. പൂവുകൾ നിമിത്തം ചിരിക്കുന്നതുപോലെ നില്ക്കുന്നത് എന്നർത്ഥം.

പ്രതീക-വി. ൧. വിരോധമായുള്ള ൨. വേർതിരിയപ്പെട്ട.

പ്രതീകം-൧ ശരീരം, അവയവം. കരചരണാദ്യവയവങ്ങളുടെ പേർ തിരിച്ചറിയപ്പെടുന്നത് എന്നർത്ഥം. ൨. ഓഹരി, ൩. പ്രതിമുഖം.

പ്രതീകാരം-൧. പകവീട്ടുക, വൈരശുദ്ധി. പകരം ചെയ്യുക എന്നർത്ഥം, ൨. പ്രതിശാന്തി.

പ്രതീകാശ വി. തുല്യമായ.

പ്രതീകാശം-സദൃശം.

പ്രതീകാശം എന്ന ശബ്ദം സമാസത്തിന്നശേഷമേ പ്രയോഗിക്കപ്പെടുന്നുള്ളു — ഒററയായിട്ട കേൾക്കയില്ല.

പ്രതീക്ഷ - കാത്തിരിക്കയെന്നുള്ളത്, സംഭവിക്കുന്നതിലുള്ള ആശ.

പ്രതീക്ഷിതം-വി. ൧. കാത്തിരുന്ന. ൨. വിചാരിക്കപ്പെട്ട. ൩. ബഹുമാനിക്കപ്പെട്ട.

പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു-കാത്തിരിക്കുന്നു.

പ്രതീക്ഷ്യ-വി. പൂജ്യനിലയിലുള്ള.

പ്രതീക്ഷ്യൻ-പൂജാർഹൻ. സർവ്വരാലും പ്രതിക്ഷേപിക്കപ്പെടുന്നവൻ എന്നർത്ഥം.

പ്രതീചി-പടിഞ്ഞാറ്. പകലിന്റെ അവസാനത്തിങ്കൽ സൂര്യനെ ഗമിക്കുന്നതു എന്നർത്ഥം.

പ്രതീചീന-വി. ൧. പടിഞ്ഞാറുള്ള, ൨. പുതിയ.

പ്രതീച്യ-വി. പടിഞ്ഞാറൻ.

പ്രതിച്ഛൂകൻ-ചതിയൻ.

പ്രതീത-വി. ൧. പ്രസിദ്ധമായ, പ്രസിദ്ധിയുള്ള. ൨. അറിയപ്പെട്ട. ൩. സന്തോഷിക്കപ്പെട്ട. ൪. വണക്കമുള്ള. ൫. പോയ.

പ്രതീതൻ-പ്രസിദ്ധിയുള്ളവൻ. പ്രത്യേകം ഗമിക്കുന്നവൻ. ഓരോ കാര്യത്തിലും പ്രത്യേകം പ്രസിദ്ധപ്പെട്ടവൻ എന്നർത്ഥം സന്തോഷമുള്ളവൻ.

പ്രതീതി-൧. തോന്നൽ. ൨. അറിവ്. ൩. കീർത്തി. ൪. സന്തോഷം. ൫. ബഹുമാനം.

പ്രതീന്ധകം-വിദേഹം എന്ന രാജ്യം.

പ്രതീനാഹം-കൊടി.

പ്രതീപ-വി. ൧. പിൻതിരിഞ്ഞ. ൨. പ്രതികൂലതയുള്ള.

പ്രതീപദർശിനീ-മ. സ്ത്രീ. ചെരിഞ്ഞ നോട്ടമുള്ളവൾ. കടക്കണ്ണുകൊണ്ടു നോക്കുന്ന പതിവുള്ളതിനാൽ ഈ അർത്ഥം ഉണ്ടായി. ഉ. സുന്ദരി.

പ്രതീപൻ-ഒരു രാജാവ്, ശന്തനുവിന്റെ അച്ഛൻ, ഭീഷ്മന്റെ പിതാമഹൻ.

പ്രതീപം- മ. പ്രതീപം എന്ന അലങ്കാരം.

പ്രസിദ്ധമായ ഉപമാനത്തെ ഉപമേയമാക്കി ഉപമിക്കുന്നത്—പ്രതീപാലങ്കാരം.

ഉ. വിപരീതം.

പ്രതീരം-സമുദ്രത്തിന്റെയും മറ്റും തടപ്രദേശം

തീരശബ്ദത്തോടു ഉപസർഗ്ഗം ചേർക്കുന്നപക്ഷം 'പ്ര' എന്നുമാത്രമേ ചേർക്കാവൂ.

പ്രതീവേശം-മ. സമീപം. ഉ. അയൽപക്കം.

പ്രതീഹാരൻ-ദ്വാരപാലൻ

പ്രതീഹാരം-വാതിൽ, ദ്വാരം, അകത്തേയ്ക്കു കടപ്പാനുള്ള വഴി.

പ്രതീഹാരി-അകത്തു കാവൽക്കാരത്തി, അകത്തു കാവൽക്കാരൻ. വരുന്നവരെ എതിരേററു കൈകൊള്ളുകകൊണ്ടു ഈ പേർ വന്നു.

സാധാരണ സ്ത്രീകളായിരിക്കും അകത്തു കാവൽ. അതു ഒരു പക്ഷേ പുരുഷനായിരുന്നാലും ഈ ശബ്ദം സ്ത്രീലിംഗമായിത്തന്നെയിരിക്കും.

പ്രതോദം-ആധനക്കോൽ.

പ്രതോളിക്കുന്നു-കൊത്തുന്നു.

പ്രതോളി-തെരുവ്, പെരുവഴി, ഗ്രാമമദ്ധ്യത്തിലുള്ള പ്രധാനവീഥി ധനവാന്മാരുടെ ധനസമൂഹത്തെ കണക്കാക്കുന്നേടം എന്നർത്ഥം.

ഉപഗ്രാമങ്ങളുടെ മദ്ധ്യത്തിലുള്ള വീതികുറഞ്ഞ വഴിക്കും വേണ്ടുവോളം വീതിയുണ്ടെങ്കിലും രണ്ടുവശവും അഗാരങ്ങൾ ഇല്ലാത്ത മാർഗ്ഗത്തിന്നും പ്രതോളി എന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ.

'കാളീഭഗവതിതൻകേളീവനത്തിൽപ്രതോളീപ്രദേശത്തുപ്രവേശം തുടങ്ങിമെല്ലെ
(രുക്മിണീസ്വയംവരം തുള്ളൽ)

പ്രത്ന-വി. പണ്ടെയുള്ള, പഴതായ, പഴയ.

പ്രത്യക്-അ. മ. പിന്നത്തെ. ഉ. പടിഞ്ഞാറെ. ന്ന. പടിഞ്ഞാറേടിക്ക്. ർ. പടിഞ്ഞാറുള്ള ദേശം. ൯. പശ്ചിമകാലം.

പ്രത്യക്-വി. മ. പിന്നാലെയുള്ള ഉ. പടിഞ്ഞാറുള്ള. ന. ക്രതികക്ഷരത്ത.

പ്രത്യക്പർണ്ണി-മ. വലിയ കടലാടി, ചെറിയ കടലാടി. വിപരീതത്തിലുള്ള ഇലകളോടു കൂടിയതു് എന്നർത്ഥം. ഉ. വലിയ ദന്തി.

പ്രത്യക്ശ്രേണി-മ. നാകദന്തി. ഉം എലിച്ചെവിയൻ. വിമുഖമായ പത്രസമൂഹമുള്ളതു് എന്നർത്ഥം.

പ്രത്യക്ഷ-വി. കാണാകുന്ന.

പ്രത്യക്ഷം-കാണാനോ കേൾപ്പാനോ മറ്റോ കഴിയുന്നതു്. പര്യായം സമക്ഷം. ഇന്ദ്രിയത്തെ പ്രതിഗമിച്ചതു് എന്നർത്ഥം പ്രത്യക്ഷം > < പരോക്ഷം.

പ്രത്യക്ഷത-കാഴ്ച.

പ്രത്യക്ഷക്ഷണം-മുമ്പിൽ നില്ക്കുന്ന കാലം (വർത്തമാനകാലം).

പ്രത്യക്ഷീകരണം-വെളിപ്പെടുത്തൽ.

പ്രത്യക്ഷീകരിക്കുന്നു-വെളിപ്പെടുത്തുന്നു

പ്രത്യഗ്ര-വി. പുതിയ.

പ്രത്യഗ്രം-നൂതനം, പുതിയതു്. പുതിയ അഗ്രത്തോടുകൂടിയതു് എന്നർത്ഥം.

പ്രത്യംഗം-പു. ജ്ഞാനേന്ദ്രിയങ്ങളിൽ ഒന്ന്. ൧. താടി, മൂക്ക്, ചെവി മുതലായ ചെറിയ അംഗങ്ങൾക്ക് പറയുന്ന ഒരു പേർ.

പ്രത്യങ്മുഖ-വി. പിന്തിരിഞ്ഞ മുഖത്തോടുകൂടിയ.

പ്രത്യനീകം-ഒരലങ്കാരം.

പ്രത്യന്ത-വി. തൊട്ടിരിക്കുന്ന.

പ്രത്യന്തം-മ്ലേച്ഛരാജ്യം.

പ്രത്യന്തപർവ്വതങ്ങൾ-വലിയ പർവ്വതങ്ങളുടെ പുറമേ കാണപ്പെടുന്ന ചെറുതരം കുന്നുകൾ.

പ്രത്യപഹാരം-തിരിയെ പോക, പിന്തിരിയുക.

പ്രത്യഭിജ്ഞാനം-തിരിച്ചറിവ്.

പ്രത്യഭിയോഗം-വാദിയുടെ പേരിൽ പ്രതിവാദി ബോധിപ്പിക്കുന്ന സങ്കടം.

പ്രത്യയം-പു. (വ്യാകരണത്തിൽ) അർത്ഥത്തിൽ അല്പമായിട്ട് വേറെവേറെ ഭേദങ്ങളെ വരുത്തിയതിനെ കാണിക്കുന്നതിനായിട്ട് ഒരു പദത്തിന്റെ അന്തത്തിൽ ചേർക്കുന്ന അക്ഷരങ്ങൾ. ൧. അധീനം, സ്വാധീനമായിട്ടുള്ളത്. ൨. ശ്രുതി. ൩. കാരണം. ൪. ആചാരം. ൫. വിശ്വാസം. ൬. യന്ത്രം. ൭. ജ്ഞാനം ൮. ശപഥം, ൯. നിശ്ചയം. ൰. പഴുത്. ൰൧. ശബ്ദവിശേഷം പ്രതിഗമിക്കുക എന്നർത്ഥം.

പ്രത്യയിത-വി. വിശ്വസിക്കപ്പെട്ട.

പ്രത്യയിതൻ-വിശ്വസ്തൻ. മറ്റൊരു പര്യായം-'ആപ്തൻ'.

പ്രത്യയിപ്പിക്കുന്നു-തോന്നിക്കുന്നു, ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു.

'സത്യംതാനേപ്രത്യയിപ്പിച്ചിടുന്നോം'
(അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളം)

പ്രത്യരം-ഓരോരുത്തൻ ജനിച്ച നാളിന്റെ അഞ്ചാമത്തെ നാൾ.

പ്രത്യർത്ഥം-പ്രത്യുത്തരം.

പ്രത്യർത്ഥി-വി. ശത്രുതയുള്ള. (സ്ത്രീലിംഗം-പ്രത്യർത്ഥിനീ).

പ്രത്യർത്ഥി-പു. ശത്രു.

'പാർത്ഥാഃപ്രത്യർത്ഥിവർഗ്ഗപ്രശമനപടവോ-
പൃഥ്വരാജ്യംസ്വകീയം'
(കിർമ്മീരവധം കഥകളി)

൧. പ്രതിവാദി. ൨. എതിരാളി. (നകാരാന്തമാണ്).

പ്രത്യർപ്പണം-തിരിച്ചുകൊടുക്ക

പ്രത്യർപ്പിക്കുന്നു-തിരിച്ചു കൊടുക്കുന്നു

പ്രത്യർപ്പിത-വി. തിരിച്ചുകൊടുക്കപ്പെട്ട

പ്രത്യവസിത-വി. ഭക്ഷിക്കപ്പെട്ട, തന്നതീത്ത.

പ്രത്യവസിതം-ഭക്ഷിക്കപ്പെട്ട അന്നാദികൾ.

പ്രത്യവായം-പു. വേർപാട്. ൧. കുറ്റം, പാപം. ൨. ഇഷ്ടഭംഗം.

പ്രത്യസ്ത്രം-പകരം പ്രയോഗിക്കുന്ന അമ്പ്.

പ്രത്യഹം-അ. ദിവസന്തോറും.

പ്രത്യാഖ്യാത-വി. പു. നീക്കപ്പെട്ട, നിഷേധിക്കപ്പെട്ട. ൧. അറിയിക്കപ്പെട്ട ൨. ശ്രുതിപ്പെട്ട. ൩. വിരോധിക്കപ്പെട്ട.

പ്രത്യാഖ്യാനം-നിഷേധം, തള്ളുക, തള്ളൽ. മടക്കിപ്പറയുക എന്നർത്ഥം.

പ്രത്യാഖ്യാനിക്കുന്നു-നിഷേധിക്കുന്നു.

പ്രത്യാഗതൻ-തിരിച്ചുവന്നവൻ.

പ്രത്യാഗമം-തിരിച്ചുവരവ്.

പ്രത്യാദിഷ്ട-വി. പ്രത്യാദേശിക്കപ്പെട്ട, നിഷേധിക്കപ്പെട്ട.

'പ്രത്യാദിഷ്ടാം കാമമക്കണ്ണാപത്രീം'
(അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളം)

പ്രത്യാദേശം-പു. നിഷേധം. ൨. നിരാകരിക്ക. ൩. കല്പന.

പ്രത്യാനയിക്കുന്നു-വീണ്ടും സ്വസ്ഥാനത്തെ പ്രാപിപ്പിക്കുന്നു. പിന്നെയും എടുത്തിടുന്നു.

പ്രത്യാലീഢ-വി. ഭക്ഷിക്കപ്പെട്ട.

പ്രത്യാലീഢം-എയ്ത്തുകാരന്റെ ഒരു നില. ഇടത്തെ മുഴങ്കാൽ നീട്ടി വലത്തെ മുഴങ്കാൽ കുറക്കിയുള്ള നില്പ്.

(ഇതിനു വിപരീതം-ആലീഢം).

പ്രത്യാശ-വിശ്വാസം.

പ്രത്യാസത്തി-സമീപം.

പ്രത്യാസന്ന-വി. സമീപമായുള്ള.

പ്രത്യാസാരം-പു. പിൻപട. വ്യൂഹത്തിന്റെ പിൻഭാഗം. തോറ്റവരെ (മുറിവേറ്റവരെ) പിൻഭാഗത്തേക്ക് ആക്കുന്നത് എന്നർത്ഥം. ൨. അണിഭേദം.

പ്രത്യാഹതം-പിന്നാക്കം പോക.

പ്രത്യാഹരണം-വീഴ്ച.

പ്രത്യാഹാരം-പു. ചുരുക്കുക. ൨. സ്വസ്വവിഷയങ്ങളിൽ നിന്നും ഇന്ദ്രിയങ്ങളെ പിൻമടക്കുക.

പ്രത്യാഹാരം ബുദ്ധിപൂർവകമായിരിക്കണം. ഒരു പദാർത്ഥത്തെ കാണേണ്ട എന്ന താല്പര്യത്തിൽ കണ്ണുചിമ്മുകയും മനസ്സിൽ ആ വസ്തുവെ തന്നെ വിചാരിക്കയും ചെയ്യുന്നതു പ്രത്യാഹാരമല്ല. കണ്ണുതുറന്നു മിഴിച്ചിരുന്നാലും ദൃശ്യമായ വിഷയത്തെ അതു ഗ്രഹിക്കാതെ ഇരിക്കുന്നതത്രേ ശരിയായ പ്രത്യാഹാരം.

൩. വ്യാകരണത്തിൽ ചുരുക്കിപ്പറഞ്ഞതിൻ ചില അക്ഷരങ്ങൾ കൂട്ടിത്തികയ്ക്കുക.

പ്രത്യുക്തി-ഉത്തരം, മറുപടി.

പ്രത്യുക്തികുശലൻ-മറുപടി പറയുന്നതിൽ സമർത്ഥൻ.

പ്രത്യുച്ചാരണം-ആവർത്തിച്ചുപറക.

പ്രത്യുജ്ജീവനം-വീണ്ടും ജീവിക്ക.

പ്രത്യുത-അ. നേരെമറിച്ച്.

പ്രത്യുത്ഥാനം-ഒരാൾ വരുമ്പോൾ ബഹുമാനിച്ച് എഴുന്നേറ്റ് എതിരേൽക്കുക.

'പ്രത്യുത്ഥാനേവമഭിവാദ്യവുമിരിക്കട്ടെ'
(ദക്ഷയാഗം കിളിപ്പാട്ട്)

പ്രത്യുൽക്രമം-പു. പ്രേരണം. ൨. ഒരു കർമ്മം ആരംഭിക്കുമ്പോൾ ഒന്നാമതായി ചെയ്യുന്ന പ്രവൃത്തി. ൩. യുദ്ധത്തിന്നായിക്കൊണ്ടുള്ള അത്യുത്സാഹം.

പ്രത്യുൽക്രമിക്കുന്നു-തുടങ്ങുന്നു.

പ്രത്യുൽഗമനം - പു. ഒരാൾ വരുമ്പോൾ ബഹുമാനിച്ചു ഇരുന്നേടത്തുനിന്നു എഴുന്നേല്ക്കുക. ൨. ബഹുമാനിച്ചു ചെന്നു എതിരേല്ക്കുക.

പ്രത്യുൽഗമനീയ-വി. എഴുന്നേറ്റു ബഹുമാനിക്കപ്പെടുവാൻതക്ക.

പ്രത്യുൽഗമനീയം-ഉത്തരീയം, രണ്ടാം വസ്ത്രം.

പ്രത്യുത്തരം-പ്രതിവാക്യം, ഉത്തരത്തിനുത്തരം.

പ്രത്യുൽപന്ന-വി. പു. ഒരുങ്ങിയിരിക്കുന്ന. ൨. മറുജന്മം ജനിച്ച.

പ്രത്യുൽപന്നം-ഒരു തുകയെ മറ്റൊരു തുകകൊണ്ടു പെരുക്കുക.

പ്രത്യുൽപന്നമതി-വി. പു. ധൈര്യ

ഉള്ള. വ. ബുദ്ധിശക്തിയുള്ള. ന. സമയോചിതബുദ്ധിയുള്ള.

പ്രത്യുൽപന്നമതി - അവസരംപോലെ ഉടനടൻ ആലോചിച്ചു പ്രവൎത്തിപ്പാനുള്ള ബുദ്ധി.

പ്രത്യുദാഹരണം-ഒരു ഉദാഹരണത്തിനു വിപരീതമായ ഉദാഹരണം.

പ്രത്യുപകാരം-ഉപകാരം ചെയ്യുന്ന ഉപകാരം.

'പ്രത്യുപകാരംമറക്കുന്നപൂരുഷൻ
ചത്തതിലൊക്കുമേജീവിച്ചിരിക്കിലും'
(രാമായണം)

പ്രത്യുപകാരം > < പ്രത്യപകാരം.

പ്രത്യുപകാരി-വി. ഉപകരം ഉപകാരം ചെയ്യുന്ന.

പ്രത്യുപാഖ്യാനം-ഉ. ഉപന്യാസം. വ. മറുവടിയായി പറയുന്ന വാക്ക്.

പ്രത്യുപ്തം-വി. പതിക്കപ്പെട്ട.

പ്രത്യുലൂകം-കാക്ക.

പ്രത്യുഷസ്സ്, പ്രത്യുഷം- പ്രഭാതകാലം. ഇരുട്ടിനെ നിൎമ്മൂലനം ചെയ്യുന്നത് എന്നൎത്ഥം.

പ്രത്യൂഷം-പ്രഭാതം.

പ്രത്യൂഹം-തടവ്, വിഘ്നം. വിപരീതമായ ഊഹം; വിതൎക്കം എന്നൎത്ഥം.

പ്രത്യേകം-അ. വെവ്വേറെ.

പ്രത്യേകിച്ചു-വി. വിശേഷിച്ചു.

പ്രത്യൌഷധം- രോഗംതീൎക്കുന്ന മരുന്ന്.

പ്രഥ-കീൎത്തി, പ്രസിദ്ധി

പ്രഥനം-യുദ്ധം.

പ്രഥമ-വി. ഉ. മുഖ്യമുള്ള വ. ആദ്യമുള്ള, ആദിയിൽ ഭവിച്ച.

പ്രഥമം-ഉ. ആദി. വ. പ്രധാനം.

പ്രഥമകല്പം-മുഖ്യവിധി. (ഇന്നപ്രകാരം ചെയ്യണമെന്നുള്ള ശാസ്ത്രോക്തവിധിയിൽ പെട്ടതാണ്).

പ്രഥമതഃ-ആദ്യമായി.

പ്രഥമൻ-ഒരു മധുരക്കറി (അടപ്രഥമൻ നോക്കുക).

'പ്രഥമന്മാരിലടപ്രഥമൻപോൽ
പ്രഥമനിതെന്നായധുമിപറഞ്ഞു'
(സ്യമന്തകം തുള്ളൽ)

പ്രഥമപുരുഷൻ - (വ്യാകരണത്തിൽ) സംസാരിക്കുന്ന ആൾ ഉത്തമപുരുഷൻ, സംസാരത്തെ ബോധിക്കുന്നവൻ മദ്ധ്യമപുരുഷൻ, രണ്ടും ഒഴികെയുള്ളവൻ പ്രഥമപുരുഷൻ.

പ്രഥമാന-വി. വലിയ.

പ്രഥിത-വി. ഉ. കീൎത്തിയുള്ള. വ. അറിയപ്പെട്ട.

പ്രഥിതൻ-പ്രസിദ്ധൻ.

പ്രഥിമ-മഹത്വം.

പ്രഥിവി-ഭൂമി.

പ്രദ- പദാന്ത്യത്തിൽ ചേൎന്നുവരുമ്പോൾ 'കൊടുക്കുന്ന' എന്നൎത്ഥം വരുത്തുന്ന ഒരു വിശേഷണം. ഉ-ം, ആനന്ദപ്രദം=ആനന്ദത്തെ കൊടുക്കുന്നത്.

പ്രദക്ഷിണ-വി. വലത്തുട്ടുള്ള.

പ്രദക്ഷിണം-വലത്തോട്ടു ചുററി സഞ്ചരിക്ക.

പ്രദത്ത-വി. കൊടുക്കപ്പെട്ട.

പ്രദരം-ഉ പിളൎപ്പ്. വ. ഉടവ്. ന. സ്ത്രീകൾക്ക് ഉണ്ടാകുന്ന ഒരു ദീനം (അസൃഗ്ദരം) ദ. ശരം.

പ്രദൎശനം-ഉ. കാഴ്ച. വ. പഠിപ്പിക്ക, വ്യക്തമാക്കുക. ന. ഉദാഹരണം. ദ. വിശിഷ്ട പദാൎത്ഥങ്ങളെ ഒരു സ്ഥലത്തു ശേഖരിച്ചു ജനങ്ങളെ പ്രദൎശിപ്പിക്കുന്ന കാഴ്ച.

പ്രദർശിക്കുന്നു - നല്ലവണ്ണം കാണുന്നു. (കാ. ക്രി പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നു.)

പ്രദലം-അസ്ത്രം.

പ്രദവം-പ്രകാശം, കത്തിജ്ജ്വലിക്കുക

പ്രദാ-ദാനം.

പ്രദാകു-പാമ്പ്.

പ്രദാതൃ-വി. കൊടുക്കുന്ന.

പ്രദാനം-കൊടുക്കൽ.

പ്രദായി-കൊടുക്കുന്നവൻ. സാധാരണ പദാന്തത്തിൽ ചേർന്നുവരുന്ന വിശേഷണം.

പ്രദായിനീ-കൊടുക്കുന്നവൾ.

പ്രദീപം-പു. വിളക്ക്. പ്രകാശിക്കുന്നതു് എന്നർത്ഥം.

'പ്ര' എന്ന ഉപസർഗ്ഗമേ ഇതിനോടു ചേർക്കാവൂ.

വ. ഒരലങ്കാരം.

പ്രദീപന-വി. ജ്വലിപ്പിക്കുന്ന, ദഹിപ്പിക്കുന്ന.

പ്രദീപനം-പു. ജ്വലിപ്പിക്കൽ. വ. ഒരു മാതിരി ഉപവിഷം. ജ്വരത്തെ കത്തിക്കുന്നതു് എന്നർത്ഥം.

ഇതു് അഞ്ജനാചലത്തിൽ നിന്നുൽഭവിക്കുന്നതും ചെമപ്പുനിറമുള്ളതുമാണ്.

പ്രദീപിക-വി. തെളിച്ചുകാട്ടുന്ന.

പ്രദീപിക്കുന്നു-തെളിക്കുന്നു, ജ്വലിക്കുന്നു

പ്രദീപ്ത-വി. ശോഭിക്കപ്പെട്ട, ജ്വലിച്ച.

പ്രദേയം-ദാനം.

പ്രദേശം-പു. ദിക്ക്. വ. നടുവിരലും പെരുവിരലും കൂട്ടിവെച്ച ചാൺ. (പ്രാദേശം എന്നതിന്റെ പാഠം.)

പ്രദേശനം-പു. സമ്മാനം, കാഴ്ച. വ. വഴിപാട്. പ്രകർഷേണ കൊടുക്കപ്പെട്ടതു് എന്നർത്ഥം.

പ്രദേശിനി / **പ്രദേശനി** } ചൂണ്ടാണിവിരൽ, ചൂണ്ടുന്നതു് എന്നർത്ഥം.

പ്രദോഷം-പു അസ്തമനസന്ധ്യ വ. ഒരു പുണ്യദിവസം ദോഷ(രാത്രി)യുടെ പ്രാരംഭകാലം എന്നർത്ഥം.

പ്രദോഷവ്രതദിവസം സൂര്യാസ്തമനാൽ പൂർവ്വം മൂന്നര നാഴികമുതൽക്കു തുടങ്ങി അസ്തമനാനന്തരം മൂന്നര നാഴികവരെയുള്ള ഏഴര നാഴിക (ഒരു യാമം) കാലത്തിനു 'പ്രദോഷസന്ധ്യ' എന്നു പേർ.

പ്രദ്യുമ്നൻ-കാമദേവൻ, ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ പുത്രൻ. (പ്ര=വിശേഷേണ. ദ്യുമ്നൻ=ശക്തിയുള്ളവൻ) = വിശേഷശക്തിയുള്ളവൻ, വളരെ ബലമുള്ളവൻ.

അമ്മ രുക്മണി—പ്രദ്യുമ്നന് ആറു ദിവസം (വയസ്സ്) പ്രായമായപ്പോൾ ശംബരാസുരൻ മോഷ്ടിച്ചു കടലിൽ എറിഞ്ഞുകളഞ്ഞു. തന്നെ കൊലചെയ്യുമെന്നറികയാലാണ് ശംബരൻ ഇങ്ങിനെ ചെയ്തതു്. കടലിലുള്ള ഒരു മത്സ്യം പ്രദ്യുമ്നനെ എടുത്തുവിഴുങ്ങി. ശംബരന്റെ ഭാര്യയ്ക്കു (മായാവതിക്കു) ആ മത്സ്യത്തെ കിട്ടുകയും അവൾ അതിനെ കീറിയപ്പോൾ അതിസുന്ദരനായ ഈ കുഞ്ഞിനെ കാണുകയും ചെയ്തു. അവൾ എടുത്തു വളർത്തി. പ്രായം തികഞ്ഞപ്പോൾ മായാവതിയിൽനിന്നും സംഗതികൾ മനസ്സിലാക്കി തന്നെ ഭാര്യയാക്കിക്കൊള്ളണമെന്നു മായാവതി അപേക്ഷിച്ചു. പ്രദ്യുമ്നൻ യുദ്ധംചെയ്തു ശംബരനെ വധിച്ചിട്ടു മായാവതിയൊന്നിച്ചു ആകാശമാർഗ്ഗേണ പിതാവിന്റെ കൊട്ടാരത്തിൽ ചെന്നു. നാരദൻ മുഖാന്തരം ഇവരെ മനസ്സിലാക്കി രുക്മിണി സ്വീകരിച്ചു. പ്രദ്യുമ്നൻ ശിവന്റെ നേത്രാഗ്നിയിൽ ദഹിച്ചുപോയ കാമദേവന്റെ ഒരു ജന്മമാണ്. മായാവതി രതിയാണത്രെ.

പ്രദ്യുമ്നന 'പ്രഭാവതി' എന്നൊരു ഭാൎയ്യ കൂടിയുണ്ടായിരുന്നു. അവൾ വജ്രനാഭന്റെ പുത്രിയാണ്. അവൾക്കു കൊണ്ടുപോയ ഒരു പൂമാലയിൽ പ്രദ്യുമ്നൻ ഒരു തേനീച്ചയുടെ രൂപത്തെ അവലംബിച്ചു സ്ഥിതിചെയ്താണ് ആദ്യം അവളെ കാണാൻ പോയതു്.

ശ്രീകൃഷ്ണപുത്രനായി അവതരിച്ചപ്പോഴാണ് ഈ പേരിനു പ്രസിദ്ധിയുള്ളതു്. ഈ പ്രദ്യുമ്നനും രുദ്രന്റെ നേത്രവഹ്നിയിൽ ഭസ്മമായിത്തീൎന്ന കാമദേവനും ഒന്നാണെന്നുള്ളതിന് ഉദാഹരണം–

'യഥോഹ്യമാനഃ ഖലു ഭോഗഭോജിനാ
പ്രസഹ്യ വൈരോചനിജസ്യ പട്ടണം
വിദൎഭജായാമദനസ്തഥാമനോ-
നളാവരുദ്ധംവയസൈവവേശിതഃ'

പ്രദ്യുമ്നവിജയം–ഒരു നാടകം.

പ്രദ്യുമ്നൻ വജ്രനാഭൻ എന്ന ദൈത്യനെ ജയിച്ചതിനെക്കുറിച്ചുള്ളതാണ്. ഇതിന്റെ കൎത്താവു ശങ്കരദീക്ഷിതരാകുന്നു. കവിതാഗുണം കുറയും.

പ്രദ്യോതനം–പ്രകാശിപ്പിക്കുക.

പ്രദ്യോതനൻ–ആദിത്യൻ പ്രകൎഷേണ ശോഭിക്കുന്നവൻ എന്നൎത്ഥം.

പ്രദ്രാവം–ഓട്ടം.

പ്രധനം–യുദ്ധം. മരിപ്പിക്കുന്നതു് എന്നൎത്ഥം.

പ്രധാന–വി. പ്രധാനമായുള്ള, മുഖ്യതയുള്ള.

പ്രധാനം–ന. ശ്രേഷ്ഠം. പ്രകൎഷേണ ധരിക്കുന്നതു് എന്നൎത്ഥം. ൨. പ്രകൃതി. സൎവ്വം ഇതിനാൽ വ്യക്തമാക്കപ്പെടുന്നതുകൊണ്ടു് ഈ പേർ വന്നു. പ്രകൎഷേണ ചെയ്യുന്നതു്, എല്ലാററിനേയും വ്യാപിക്കുന്നതു്, ഇങ്ങിനെയുമാവാം. ൩. പരമാത്മാവു്, ദൈവം. ൪. ജ്ഞാനം, ബുദ്ധി. ൫. നപുംസകൻ.

പ്രധാനത–പ്രാധാന്യം, മുഖ്യത.

പ്രധാനൻ, പ്രധാനി–പു. മന്ത്രി. ൨. നായകൻ, രാജസഹായജനങ്ങളിൽ പ്രാധാന്യമുള്ളവരുടെ പേർ.

പ്രധാരണം – ഫലപ്പുഷ്ടിയോടുകൂടിച്ചെയ്യുന്ന ദാനം, തുലാപുരുഷാദിദാനം.

പ്രധി–തേർവണ്ടിയുടെ വിളുമ്പ്, ചക്രം ഉരുളുമ്പോൾ ഭൂമിയിൽ തട്ടുന്നതായ അതിന്റെ അവസാനഭാഗം. ഭൂമിയിൽ നിധാനം ചെയ്യപ്പെടുന്നതു് എന്നൎത്ഥം.

പ്രധ്വംസം–നാശം, നഷ്ടം.

പ്രനാളം–പു. തോടു്. ൨. ചാലു്.

പ്രപ–തണ്ണീർപന്തൽ, പാനീയശാല. പ്രകൎഷേണ ജലം പാനംചെയ്യുന്നുള്ള സ്ഥലം എന്നൎത്ഥം.

പ്രപഞ്ചനിവൃത്തൻ പ്രപഞ്ചത്തിൽനിന്നു പിന്തിരിഞ്ഞവൻ.

പ്രപഞ്ചം–പു. ലോകം.

ഇതു മുഴുവനും പരമാണുക്കളെക്കൊണ്ടും അവയിൽ അന്തർഭൂതമായിട്ടുള്ള ശക്തിയെക്കൊണ്ടും നിൎമ്മിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. പരമാണുക്കൾക്കാകട്ടെ ശക്തിക്കാകട്ടെ ഒരുകാലത്തും വൎദ്ധനയും ലയവും ഇല്ല.

൨. പരപ്പ്, വിസ്താരം. ൩. ഉപായം, വഞ്ചന. ൪. ക്രമം. ൫. വിപരീതഭാവം. ൬. സംസാരം.

പ്രപഞ്ചിക്കുന്നു–വിസ്തരിച്ചു പറയുന്നു. ൨. പരത്തുന്നു.

പ്രപഞ്ചിത–വി. പ്രസിദ്ധമായ.

പ്രപദം–കാലിന്റെ അററം, കാൽച്ചുവടിന്റെ പുറം, പുറവടി. പ്രകൃഷ്ടമായ പദം എന്നൎത്ഥം. പദത്തിന്റെ പ്രാരംഭം എന്നുമാവാം.

പ്രപതിക്കുന്നു-പ്രാപിക്കുന്നു.

പ്രപന്ന-വി. പ്രാപിച്ച.

പ്രപന്നപാലൻ-കൃഷ്ണൻ.

പ്രപരുഷൻ-അതിനിഷ്ഠുരൻ.

പ്രപരുഷപൻ — പ്രപരുഷന്മാരുടെ (പൻ) അധിപൻ.

പ്രപാടനം-പിളപ്പ്, കീറൽ.

പ്രപാതം-പ്ര. മലയുടെ ചരിവ്. വീഴുന്നേടം എന്നർത്ഥം.

ദേഹത്തെ ഉപേക്ഷിപ്പാനായി ചില തപസ്വികൾ പർവതത്തിന്റെ തടത്തിൽ കയറി മനഃപൂർവ്വം താഴെ വീഴാറുണ്ട്. അതുകൊണ്ടോ, താനേ വീണുപോകാൻ എളുപ്പമുള്ള ഇടം ആയതുകൊണ്ടോ പ്രപാതം എന്ന പേർ വന്നിരിക്കണം.

ഉ. തീരം. ന. അരുവിയാറ്.

പ്രപാഥം-വഴി.

പ്രപാദികം-മയിൽ.

പ്രപിതാമഹൻ-പ്ര. മുത്തച്ഛന്റെ അച്ഛൻ. ഇല്ലത്തു മുതുമുത്തച്ഛൻ. ഉ. കൃഷ്ണൻ. ന. ബ്രഹ്മാവ്. ര. പരമാത്മാവ്. ഇ. അപ്പൂപ്പന്റെ അച്ഛൻ. ന. അച്ഛന്റെ അപ്പൂപ്പൻ.

പ്രപിതാമഹി-മുത്തശ്ശിയുടെ അമ്മ.

പ്രപുന്നാടം-ഒരു ചെടി, തകര. പുരുഷത്വത്തിനു ഭംഗം വരുത്തുന്നത് എന്നർത്ഥം. (പാഠഭേദം-പ്രപുന്നാളം, പ്രപുന്നാളം, പ്രപുന്നാഡം, പ്രപുന്നഡം.)

പ്രപൌണ്ഡരീകം ഒരു പച്ചമരുന്ന്, പെരുമ്പുണ്ഡരീകം, വീരപ്പുണ്ഡരി. തമിഴിൽ-വാലംതാമര.

പ്രപൌത്രൻ-പൌത്രന്റെ പുത്രൻ.

പ്രഫുല്ലം പ്ര. വിരിഞ്ഞത്. ഉ. വിടർന്ന പൂത്തുനിൽക്കുന്ന മരം.

പ്രഫുല്ല-വി. പ്ര. വികസിച്ച, വിടർന്ന. ഉ. ശോഭിച്ച.

പ്രഫുല്ലത്വം — പ്രഫുല്ലം എന്നതിന്റെ ഭാവം.

പ്രബദ്ധ-വി. പ്ര. വഴിയാംവണ്ണം ബന്ധിക്കപ്പെട്ട. ഉ. നിറുത്തിയ. ന. തടുത്ത.

പ്രബന്ധം-ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ട കഥ, ഗദ്യങ്ങളും പദ്യങ്ങളും ഇടകലർന്നുണ്ടാക്കിയ കഥ.

പ്രബന്ധകല്പന-കവിതയായി ഉണ്ടാക്കുന്ന ഒരുമാതിരി കഥ, കുറെ സത്യവും കുറെ കല്പിതമായി കൂട്ടിച്ചേർത്തും ചെയ്യുന്ന വാക്യരചനാവിശേഷം. വാക്യവിസ്താരത്തിന്റെ രചന എന്നർത്ഥം. മറ്റൊരു പര്യായം-കഥ.

കാദംബരി, നാടകരാമായണം മുതലായവ കഥയാകുന്നു. കഥ പലവിധമുണ്ട്.

ഉപരികഥ-പരസ്പരം ജയിപ്പാൻ ഇച്ഛയുള്ളവരും മത്സരികളുമായ പല നായകന്മാരെ വർണ്ണിക്കുന്നത്.

ഖണ്ഡകഥ-മററു വല്ല ഗ്രന്ഥങ്ങളിലും പ്രസിദ്ധമായ ഒരു ഇതിവൃത്തത്തെ വേറിട്ടെടുത്തു വർണ്ണിക്കുന്നത്.

ഉപകഥ-അതിപ്രസിദ്ധമായ കഥാന്തരത്തെ അവലംബിച്ചും മററും ചില പൊടിപ്പും തൊങ്ങലും ചേർത്തുണ്ടാക്കുന്നത്.

ബൃഹൽകഥ-വിഷയവിഭാഗം ചെയ്തു അത്ഭുതങ്ങളായ അനേകം അർത്ഥങ്ങളെ വിവരിക്കുന്നതും വലിയ വിഷയമുള്ളതുമായിട്ടുള്ളത്.

പ്രബഭ്രൻ-ഇന്ദ്രൻ.

പ്രബർഹ-വി. ശ്രേഷ്ഠതയുള്ള. പ്രബർഹം എന്നാൽ വർദ്ധിക്കുന്നത് എന്നു ശബ്ദാർത്ഥം.

പ്രബല-വി. പ്ര. ശക്തിയുള്ള. ഉ. കീർത്തിയുള്ള.

പ്രബലം-കൂമ്പ്, മുള.

പ്രബലത-൧. ശക്തി, ബലം. ൨. കീൎത്തി.

പ്രബലപ്പെടുന്നു-൧. ശക്തിപ്പെടുന്നു. ൨. കീൎത്തിപ്പെടുന്നു. (സ. ക്രി. പ്രബലപ്പെടുത്തുന്നു.)

പ്രബലിക്കുന്നു-൧. ശക്തിപ്പെടുന്നു. ൨. കീൎത്തിയും മററുമുള്ളതായിത്തീരുന്നു.

പ്രബാലം-പവിഴം.

പ്രബുദ്ധ-വി. ഉണൎന്ന.

പ്രബോധം-൧. ഉണൎത്തൽ. ൨. ഉണൎന്നിരിപ്പു്. ൩. വാടകെട്ടുക, സുഗന്ധിപ്പിക്കുക.

പ്രബോധകൻ-പാട്ടുപാടി രാജാക്കന്മാരെ ഉണൎത്തുന്നവൻ.

പ്രബോധചന്ദ്രോദയം-ഒരു നാടകം.

പന്ത്രണ്ടാം ശതാബ്ദത്തിൽ ജീവിച്ചിരുന്നതായി വിചാരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന കൃഷ്ണമിശ്രൻ ഉണ്ടാക്കിയതാണു്. പ്രമേയം വേദാന്തസംബന്ധമാകുന്നു. വിശ്വാസം, സ്നേഹം, ധ്യാനം, സങ്കല്പം, ഭക്തി, കപടഭക്തി, അഹംകാരം, കാമം, ക്രോധം, മോഹം ഇത്യാദികളാണു പാത്രങ്ങൾ.

പ്രബോധനം-൧. ഉണൎച്ച. ൨. അറിവു്. ൩. ബുദ്ധി. ൪. സ്വാഭാവികഗന്ധമുള്ളതായ കസ്തൂരി, കുങ്കുമം മുതലായ സുഗന്ധദ്രവ്യങ്ങളുടെ സുഗന്ധം മങ്ങിപ്പോയാൽ മദ്യം പനിനീരു് ഇത്യാദി ദ്രവ്യങ്ങളെക്കൊണ്ടു് ആ ഗന്ധത്തെ വീണ്ടും ഉണ്ടാക്കിത്തീൎക്കുന്നതു്.

പ്രബോധിനി-വിഷ്ണു തന്റെ നാലുമാസത്തെ ഉറക്കത്തിൽനിന്നു ഉണരുന്ന ദിവസം (കാൎത്തികമാസത്തിൽ).

പ്രഭ-൧. ശോഭ ൨. ഛായാദേവി. ൩. ദുൎഗ്ഗാ. ൪. കുബേരന്റെ നഗരം. ൫. ഒരു അപ്സരസ്ത്രീ.

പ്രഭഞ്ജന-വി. ഒടിക്കുന്ന, നശിപ്പിക്കുന്ന.

പ്രഭഞ്ജനൻ-വായു. വൃക്ഷങ്ങളുടെ കൊമ്പുകളേയും മററും ഒടിക്കുന്നവൻ എന്നൎത്ഥം.

പ്രഭവ-വി. ൧. ജനിച്ച. ൨. മേലധികാരമുള്ള.

പ്രഭവ-അറുപതിൽ ഒന്നാമത്തെ വൎഷം.

പ്രഭവം-൧. ഉത്ഭവം. ൨. ജന്മകാരണം. ൩. ശക്തി. ൪. ജനനം. ൫. ഉത്ഭവസ്ഥലം. ൬. പ്രഥമജ്ഞാനത്തിന്നായിക്കൊണ്ടുള്ള സ്ഥാനം.

പ്രഭവൻ-വിഷ്ണു.

പ്രഭവിഷ്ണു-വി. ൧. പ്രഭുവായി ഭവിക്കുന്ന. ൨. ഉത്ഭവിക്കുന്ന.

പ്രഭാകരൻ-൧. ആദിത്യൻ. ൨. അഗ്നി. ൩. ചന്ദ്രൻ. ൪. സമുദ്രം. ൫. ശിവഭക്തനായ ഒരു മുനി

പ്രഭാകീടം-മിന്നാമിനുങ്ങു്.

പ്രഭാതകാലം-സൂൎയ്യൻ ഉദിക്കാറായ സമയം.

പ്രഭാതം-പ്രഭാതകാലം, പ്രകാശിപ്പാൻ തുടങ്ങിയ സമയം.

പ്രഭാതജ്ഞം-കോഴി.

പ്രഭാമണ്ഡലം-ആദിത്യന്റെ ചുററും വൃത്താകാരമായി കാണുന്നതു്. പരിവേഷം.

പ്രഭാവം-൧. സമ്പത്തിന്റെ ആധിക്യം കൊണ്ടും മററും മഹാരാജാക്കന്മാർ മുതലായവൎക്കുണ്ടാകുന്ന ഒരു മഹത്വം ൨. മഹിമ. ൩. ശോഭ. ഉ-ം, 'മുത്തിൻപ്രഭാവം'. ൪. ശക്തി.

പ്രഭാവതി-പ്രദ്യുമ്നന്റെ ഭാൎയ്യ.

പ്രഭാസം-ഒരു പുണ്യതീൎത്ഥം. (ദ്വാരകക്കു സമീപം).

പ്രഭിന്ന-വി. ൧. നല്ലവണ്ണം മുറിക്കപ്പെട്ട. ൨. വേൎതിരിക്കപ്പെട്ട.

പ്രഭിന്നം-മദംപൊട്ടിയ ആന.

പ്രഭു-വി. മേലധികാരമുള്ള

പ്രഭ-രസം

പ്രഭു-പു. സർവോൽകൃഷ്ടൻ, സർവൈശ്വര്യസമ്പൂർണ്ണൻ, അധിപൻ. പ്രഭവിക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം. പ്രഭ > < ഭൃത്യൻ. ൨. വിഷ്ണു. ൩. ശിവൻ. ൪. ബ്രഹ്മാവ്. ൫. ഇന്ദ്രൻ. ൬. രാജാവ്.

പ്രഭുത, പ്രഭുത്വം-പു. പ്രഭുവിന്റെ അവസ്ഥ, മേലധികാരം, ആധിപത്യം. ൨. സാമർത്ഥ്യം.

പ്രഭുശക്തി-ശക്തി മൂന്നുള്ളതിൽ ഒന്ന്. (മററവ-ഉത്സാഹശക്തി, മന്ത്രശക്തി)

കോശദണ്ഡാദിപരിപുഷ്ടികൊണ്ടുണ്ടാകുന്നതത്രേ പ്രഭുശക്തി.

പ്രഭൂത-വി. പു. വളരെയുള്ള. ൨. വർദ്ധിച്ച. ൩. ഉത്ഭവിച്ച.

പ്രഭൂതം-ബഹുലം, വളരെ, പെരുകിയത്.

പ്രഭൃതി-പു. വിധം. ൨. മുതലായ.

പ്രഭേദം-വിധം, വ്യത്യാസം.

പ്രഭ്രഷ്ട-വി. നശിച്ച, നിഷ്ഫലമായ.

പ്രഭ്രഷ്ടകം-കുടുമയിൽ കെട്ടി പിന്നോക്കം തൂക്കിയിട്ട മാല. താഴെ വീഴുവാൻ തുടങ്ങുന്നത് എന്നർത്ഥം.

പ്രഭ്രഷ്ടലക്ഷ്യം-വി. ലാക്കു തെററിയ.

പ്രമതി-ച്യവനമുനിയുടെ മകൻ.

പ്രമത്ത-വി. മദിച്ച.

പ്രമഥ-പു. ഒരു മരുന്ന്, കടുക്ക. ൨. വ്യസനം.

പ്രമഥം-കുതിര.

പ്രമഥൻ-പു. ശിവന്റെ പാരിഷദൻ. ൨. കുതിര.

ശിവന്റെ പരിചാരകന്മാരായ ഒരു കൂട്ടം ഭൂതങ്ങളെ പ്രമഥർ എന്നു പറയുന്നു

പ്രമഥനം-വധം.

പ്രമഥന്മാർ-പു. ചണ്ഡീശ്വരനന്ദിമഹാകാളഭൃംഗ്യാദികളായ ശിവാനുചരന്മാർ. ൨. ശിവപാരിഷദന്മാർ. ദുഷ്ടന്മാരെ മഥനം ചെയ്യുന്നവരെന്നർത്ഥം.

പ്രമഥനാഥൻ-ശിവൻ.

പ്രമഥപതി-ശിവൻ.

പ്രമഥാധിപൻ-ശിവൻ.

പ്രമദ-വി. പു. മദമുള്ള. ൨. ഭ്രാന്തുള്ള.

പ്രമദം-സന്തോഷം (സുഖം). പ്രകൃഷ്ടമായ സന്തോഷം എന്നു ശബ്ദാർത്ഥം.

പ്രമദവനം-പൂങ്കാവ്, സ്ത്രീകൾക്കു ചേർന്ന ഉദ്യാനം.

'ആവിഷ്ടാ പ്രമദവനാന്തരാളസീമ്നി'
(നളചരിതം കഥകളി)

പുരുഷന്മാരുടെ സഞ്ചാരംകൂടാതെ സ്ത്രീകൾ സ്വതന്ത്രമായി കളിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന വനം. പ്രമദാവനം എന്നുമാവാം.

'ചാരകർമ്മണി നിഷ്ണാതഃ
പ്രവിഷ്ടഃ പ്രമദം വനം'

പ്രമദാ-സ്ത്രീ. പ്രബലമായ കാമവേഗത്തോടു കൂടിയവൾ എന്നർത്ഥം.

പ്രമദ്വരാ- വിശ്വാവസുവിന്റെ ബീജം കൊണ്ടു മേനകയിലുണ്ടായവൾ.

മേനക കുട്ടിയെ ആശ്രമത്തിൽ തള്ളിയുംവെച്ചു പോയി. മുനി വളർത്തി. ഇവളെ രുരുമുനിക്കു വിവാഹം ചെയ്തു കൊടുപ്പാൻ നിശ്ചയിച്ചു. മുഹൂർത്തദിവസം പാമ്പുകടിച്ചു മരിച്ചു. രുരു എന്ന മുനിയാണ് ഇവളെ മോഹിച്ചു വേളിക്കു നിശ്ചയിച്ചിരുന്നത്. അദ്ദേഹം വ്യസനിച്ചു കാട്ടിൽ പോയി. താൻചെയ്ത തപംകൊണ്ടു ഇവൾ ജീവിക്കു എന്നു പറഞ്ഞു. ദേവദൂതന്മാർ വന്ന് 'ഇവൾക്കു നിന്റെ പാതി ആയുസ്സ് കൊടുക്കുമെങ്കിൽ ഇവൾ ജീവിക്കും' എന്ന് അരുളിച്ചെയ്തു. ഇതു ധർമ്മരാജാവിന്റെ കല്പനപ്രകാരമായിരുന്നു. അതിന്മണ്ണം അവൾ ജീവിച്ചു. അവളെ കല്യാണം കഴിച്ചു സുഖമായിരുന്നു.

പ്രമനസ്സ്-വി. സന്തോഷമുള്ള.

പ്രമനസ്സ്-സന്തുഷ്ടചിത്തൻ.

പ്രമയം-വധം.

പ്രമർദ്ദനൻ-വിഷ്ണു.

പ്രമാ-൧. പരമാർത്ഥജ്ഞാനം. യഥാർത്ഥമായി അളക്കുക, കൃത്യപ്പെടുത്തുക എന്നർത്ഥം. ൨. നേരായുള്ള അറിവ്. പരമാർത്ഥമായിട്ടുള്ള അറിവ്.

'ഭ്രമംജഗത്തിലിത്തരംപ്രമാമറിച്ചുമാദൃശാ
(അദ്ധ്യാത്മരാമായണം)

പ്രമാണം-൧. ആധാരം, കറി മുതലായത്. ൨. വിശ്വാസം. ൩. വേദം. ൪. ഹേതു. (അഗ്നി മുതലായതിന്റെ ജ്ഞാനത്തിനു ഹേതുഭൂതമായ ധൂമം മുതലായത്). ൫. ദൃഷ്ടാന്തം. ൬. നിശ്ചയം. ൭. സത്യം. ൮. നിത്യം. ൯ സാക്ഷി. ൧൦. മര്യാദ (അതിർത്തി), ബഹുമാനം. ൧൧. അളവ്. അളവു, തൂക്കം മുതലായതുകൊണ്ട് ഇന്നതു ഇത്ര എന്നു കണ്ടുപിടിക്കുന്നതു. ൧൨ അങ്ങിനെ കൃത്യപ്പെടുത്തുക എന്ന ക്രിയ ചെയ്യുന്നവൻ. ൧൩. ആ മാനത്തെ അറിയുന്നവൻ. ൧൪. ആചാരം. ൧൫. ശാസ്ത്രം.

'ശ്രേഷ്ഠനൊന്നാചരിക്കുമ്പോൾ
ശിഷ്ടമുള്ളജനങ്ങളും
ശ്രേഷ്ഠമെന്നോർത്താചരിക്കും
പെട്ടന്നപ്പോൾപ്രമാണമാം'

പ്രമാണത്രയം-പ്രത്യക്ഷം, അനുമാനം, ആഗമം.

പ്രമാണചതുഷ്ടയം-പ്രത്യക്ഷം, അനുമാനം, ഉപമാനം, ശാബ്ദം. (ന്യായശാസ്ത്രപ്രകാരം).

പ്രമാണി-൧. തലവൻ, കാര്യസ്ഥൻ. ൨. പ്രധാനി.

പ്രമാണികാ-ഒരു വൃത്തത്തിന്റെ പേർ

പ്രമാണിക്കുന്നു-൧. വിചാരിക്കുന്നു. ൨. വിലമതിക്കുന്നു. ൩. അളവു കുറിക്കുന്നു. ൪. മാനിക്കുന്നു. ൫. വിശ്വസിക്കുന്നു.

പ്രമാണീകരിക്കുന്നു-പ്രമാണമാക്കിവെച്ചുന്നു, പ്രധാനമാക്കുന്നു.

പ്രമാതാമഹൻ-അമ്മയുടെ മുത്തച്ഛൻ.

പ്രമാതാമഹി-അമ്മാത്തു മുത്തശ്ശിയുടെ അമ്മ, അമ്മയുടെ അമ്മയുടെ അമ്മ.

പ്രമാതാവ്-അറിയുന്നവൻ.

പ്രമാദം-൧. ഓർമ്മകേട്, മനസ്സിരുത്തായ്ക. ൨. മൂഢത. ൩. തെററായ അഭിപ്രായം. ൪. ശ്രദ്ധയില്ലായ്മ. പ്രകൃഷ്ടമായ മദം എന്നർത്ഥം.

പ്രമാദി-വി. പ്രമാദമുള്ള.

പ്രമാദി- അറുപതിൽ പതിമൂന്നാമത്തെ വർഷം.

പ്രമാദീച-അറുപതിൽ നാല്പത്തേഴാമത്തെ വർഷം.

പ്രമാപണം-വധം.

പ്രമിതി-൧. യഥാർത്ഥജ്ഞാനം. ൨. പ്രമാണം കൊണ്ടുള്ള സത്യജ്ഞാനം. പ്രകൃഷ്ടമായ മിതി എന്നർത്ഥം.

പ്രമീഢ-വി. തടിച്ച, തിങ്ങിയ.

പ്രമീത-വി. ൧. മരിച്ച. ൨ ഹിംസിക്കപ്പെട്ട.

പ്രമീതാ-യാഗാർത്ഥം കൊല്ലപ്പെട്ട പശു.

പ്രമീല-൧. മടി. ഇന്ദ്രിയങ്ങൾ ഒന്നും പ്രവർത്തിക്കാതിരിക്കുന്ന സമയം എന്നർത്ഥം.

'ഉള്ളിൽശ്രദ്ധാഭരമൊട്ടുകഴി-
ച്ചുററഭക്ത്യാപ്രമീളാം'
(മയൂരസന്ദേശം)

൨. ആലസ്യം. ൩. സ്ത്രീകൾമാത്രമുള്ള ഒരു രാജ്യത്തിലെ രാജ്ഞി.

പാണ്ഡവന്മാരുടെ അശ്വമേധയാഗത്തിനുള്ള കുതിര ഈ രാജ്യത്തിൽ ചെല്ലുകയാൽ യുദ്ധമുണ്ടായി അർജ്ജുനൻ അവളെ തോല്പിച്ചു ഭാര്യയാക്കി.

പ്രമീലനം-മരണം.

പ്രമുഖ-വി. പു. പ്രധാനമായ. വ. ഒന്നാമത്തെ.

പ്രമുഖൻ-പു. ശ്രേഷ്ഠതയുള്ളവൻ. വ. പ്രധാനൻ.

പ്രമുദിത-വി. സന്തോഷമുള്ള, പ്രമോദിച്ച.

പ്രമൃഗ്യ-വി. അന്വേഷിക്കത്തക്ക.

പ്രമൃത-വി. മറയ്ക്കപ്പെട്ട.

പ്രമൃതം-കൃഷി.

പ്രമൃഷ്ടം-തുടയ്ക്കപ്പെട്ടത്.

'പത്തിക്കീറവകവിളത്തടത്തിലമരം
കൈയാൽ പ്രമൃഷ്ടം സ്വയം'
(അമരുകശതകം)

പ്രമേയ-വി. പു. പ്രമാണിപ്പാൻ തക്ക. വ. അളക്കാത്തക്ക, എണ്ണത്തക്ക.

പ്രമേയം-പ്രമാണിപ്പാനുള്ള കാര്യം, വിഷയം.

പ്രമേഹം-വളരെ മൂത്രം ഒഴിയുന്ന ഒരു വക ദീനം.

പ്രമോദം-സന്തോഷം, സുഖം.

പ്രമോദിക്കുന്നു-സന്തോഷിക്കുന്നു.

പ്രമോദിതൻ-പു. കുബേരൻ. വ. സന്തുഷ്ടൻ.

പ്രമോദിനി-പു. വള്ളിമുല്ല. വ. കാരിലവ്.

പ്രംലോചാ, പ്രമ്ലോചാ- ഒരു അപ്സരസ്ത്രീ.

കണ്ഡുമഹർഷിയുടെ തപസ്സിന്നു വിഘ്നം ചെയ്വാൻ ഇന്ദ്രൻ ഇവളെ അയച്ചത്. നൂറുവർഷം ഋഷി ഇവളൊന്നിച്ചു രമിച്ചു. അനന്തരം താൻ അകപ്പെട്ട അപായത്തിനെ അറിഞ്ഞിട്ടു തന്റെ മുമ്പിൽ നിന്ന് അവളെ ഓടിച്ചുകളഞ്ഞു. ഓടുമ്പോൾ ഗർഭത്തിലുണ്ടായിരുന്ന ശിശു വിയർപ്പുതുള്ളികളായി വൃക്ഷങ്ങളുടെ ഇലകളിൽ പതിച്ചു. അവ തന്നത്താൻ കൂട്ടിപിടിച്ചപ്പോൾ സർവാവയവസൌന്ദര്യവതിയായ 'മാരിഷാ' ആയി ഭവിച്ചു

പ്രയത-വി. പു. ശുദ്ധിയുള്ള. വ. വിനയമുള്ള. ന. പ്രയത്നമുള്ള, പ്രയത്നിക്കുന്ന

പ്രയതൻ-ശുദ്ധിവന്നവൻ. ഇന്ദ്രിയങ്ങളിൽ നിന്ന് ഉപരമിക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം.

പ്രയത്നം-പു. അദ്ധ്വാനം, വേല. വ. പ്രവൃത്തി. ന. പ്രയാസം.

പ്രയസ്ത-വി. നല്ലവണ്ണം ചമക്കപ്പെട്ട.

പ്രയസ്തം-ഉപ്പ്, മുളക് മുതലായ ദ്രവ്യാന്തരങ്ങൾ ചേർത്തു പരിഷ്കരിക്കപ്പെട്ട കറി മുതലായത്. വളരെ പണിയെടുത്തത് എന്നർത്ഥം.

പ്രയാഗം-പു. ഗംഗയും യമുനയും ചേരുന്ന ഒരു പുണ്യസ്ഥലം, അലഹബാദ്. വ. കുതിര.

പ്രയാഗൻ-ഇന്ദ്രൻ.

പ്രയാഗഭയൻ-ഇന്ദ്രൻ.

പ്രയാണം-യാത്ര.

പ്രയാതം-പൊയ്പ്പോയത്.

പ്രയാമം-പു. ദുർഭിക്ഷം, പഞ്ഞം, ധനധാന്യാദികൾക്കു ക്ഷാമം നേരിടുമെന്നു കാണുമ്പോൾ അവയിൽ ജനങ്ങൾക്കുള്ള ആദരാതിശയത്തിന്റെ—അവ വീണ്ടും വീണ്ടും സമ്പാദിച്ചു ശേഖരിപ്പാനുള്ള ത്വരാവിശേഷത്തിന്റെ—പേർ. വ. കച്ചവടത്തിൽ ഏററക്കുറച്ചിലില്ലാത്ത നിലയുടെ പേർ. വാക്കിനെ അടക്കുക.—തനിക്കു തനിക്കു മുമ്പേ മുമ്പേ കിട്ടണമെന്നുള്ള വിചാരത്താൽ താൻ സമ്പാദിക്കുന്നതിനെ മററുള്ളവരോടു പറയാതിരിക്കുക എന്നു ശബ്ദാർത്ഥം.

പ്രയാസം-പു. ഞെരുക്കം, അദ്ധ്വാനം. വ. തിടുക്കം. ന. കഴിയായ്ക.

പ്രയാസപ്പെടുന്നു-അദ്ധ്വാനം ചെയ്യുന്നു, കഷ്ടപ്പെടുന്നു,

പ്രയുക്ത-വി. പ്രയോഗിക്കപ്പെട്ട.

പ്രയുക്തി-പ്രയോഗം.

പ്രയുത-വി. ചേൎന്ന, ഒന്നിച്ച.

പ്രയുതം-പത്തുലക്ഷം.

പ്രയുത്സു-൧. യോദ്ധാവു്. ൨. കാററു്. ൩. സന്ന്യാസി. ൪. ഇന്ദ്രൻ.

പ്രയോക്തൃ-വി. കടംകൊടുക്കുന്ന, പ്രയോഗിക്കുന്ന.

പ്രയോഗം-൧. പ്രയത്നം. ൨. പ്രവൃത്തി. ൩. ക്ഷുദ്രംചെയ്ക. ൪. ഫലം. ൫. ദൃഷ്ടാന്തം. ൬. വചനപ്രമാണം. ൭. ചികിത്സ. ൮. അമ്പെയ്ത്തു്. ൯. കടംകൊടുക്ക. ൧൦. ഉപായം. ൧൧. (വ്യാകരണത്തിൽ) ഒരു ധാതുവിനെ ഉപയോഗിക്കുമ്പോൾ ഏതു കാരകത്തിനു പ്രാധാന്യം വിവക്ഷിക്കുന്നുവോ ആ കാരകത്തിൽ ആ ധാതുവിനു പ്രയോഗം എന്നു പേർ. ൧൨. ഒരു കൎമ്മം ആരംഭിക്കുമ്പോൾ ഒന്നാമതായി ചെയ്യുന്ന പ്രവൃത്തി. ൧൩. യുദ്ധത്തിന്നായിക്കൊണ്ടുള്ള അത്യുത്സാഹം. പ്രകൃഷ്ടമായി യോജിക്കുക എന്നൎത്ഥം.

പ്രയോഗാൎത്ഥം-സാദ്ധ്യത്തെ സംബന്ധിച്ചുള്ള പ്രവൃത്തി.

പ്രയോഗിക്കുന്നു- ൧. ഉപകരിക്കുന്നു. ൨. ചെയ്യുന്നു.

പ്രയോഗ്യം-കുതിര.

പ്രയോജക-വി. പ്രയോഗിക്കുന്ന.

പ്രയോജകൻ-ഏതുകൎമ്മത്തിന്റെയും മുഖ്യകാരണൻ.

പ്രയോജകപ്രകൃതി — (വ്യാകരണത്തിൽ) കൃതികളെ പ്രകൃതിയെ പ്രമാണിച്ചു വിഭാഗിച്ചതിൽ ഒന്നു്

പ്രയോജനം-൧. ഉപകാരം. ൨. ഹേതു. ൩. പ്രവൃത്തി. ൪. കാരണം.

പ്രയോജിക-(വ്യാകരണത്തിൽ) പഞ്ചമിവിഭക്തി.

പ്രയോജ്യ-വി. പ്രയോഗിക്കപ്പെടത്തക്ക

പ്രയോജ്യം-മുതൽ, മൂലദ്രവ്യം.

പ്രയോജ്യൻ-വേലക്കാരൻ, ശിഷ്യൻ.

പ്രരോഹം-മുള, തളിർ.

പ്രരോഹിക്കുന്നു-മുളയ്ക്കുന്നു.

പ്രലപനം-അൎത്ഥമില്ലാത്ത വാക്കു്.

പ്രലംബ-വി. ൧ തൂങ്ങിക്കിടക്കുന്ന. ൨. തൂങ്ങിയ.

പ്രലംബം-൧. തൂങ്ങുക. ൨. സ്ത്രീകളുടെ മുല ൩. പൂമാല. ൪. വെള്ളത്തീയം.

പ്രലംബൻ-ഒരസുരൻ.

ഈ അസുരൻ കംസന്റെ ആശ്രിതനാണു്. രാമകൃഷ്ണന്മാരെ കൊല്ലുന്നതിനായി അവരുടെ കളിയിൽ കൂടിച്ചേൎന്നു. കളിയിൽ തോല്ക്കുന്നവൻ ജയിച്ചവനെ തോളിൽ എടുത്തുകൊണ്ടുപോകണമെന്നാണു് ഒരു വ്യവസ്ഥയുണ്ടായിരുന്നതു്. ബലരാമൻ പ്രലംബനെ തോല്പിച്ചു. ഉടൻ ബലരാമനെ പ്രലംബൻ തോളിൽ എടുത്തുകൊണ്ടുപോയി. വഴിക്കു അവൻ സ്വന്തരൂപം ധരിച്ചു. ബലരാമൻ അവന്റെ കഴുത്തിനു ഞെക്കിയും തലക്കിട്ടടിച്ചും കൊന്നു.

പ്രലംബഘ്നൻ-ബലഭദ്രൻ. പ്രലംബൻ എന്ന അസുരനെ കൊന്നവൻ എന്നൎത്ഥം.

പ്രലാപം-൧. നിരൎത്ഥവാക്കു്. ൨. ശൃംഗാരരസം സംബന്ധിച്ച പൂൎവ്വരാഗാവസ്ഥയിലുണ്ടാകുന്ന കാമാവസ്ഥകളിൽ ഒന്നു്. (മനസ്സുകിടന്നു വട്ടംതിരിയുന്നതു നിമിത്തം ആളെക്കാണാതെ സംസാരിക്കുക).

പ്രലാപസന്നി-ഒരു ദീനം. സന്നിപാതജ്വരം പലവിധത്തിലുള്ളതിൽ ഒന്നു്.

പ്രലാപിക്കുന്നു- അൎത്ഥമില്ലാത്ത വാക്കു പറയുന്നു.

പ്രലോഭ(ന)ം-൧. അത്യാഗ്രഹം. ൨. വശീകരണം. ൩. ഉദ്ഭ്രമിപ്പിക്കൽ. ൪. മോഹനം.

പ്രലോഭയിതാവു്-ഏററവും ആഗ്രഹത്തെ ഉണ്ടാക്കുന്നവൻ.

പ്രലോഭ്യം-൧. ആഗ്രഹിക്കത്തക്ക ൨. ആഗ്രഹം ജനിപ്പിക്കുന്ന.

പ്രവക്താവു്-പ്രവചിക്കുന്ന ആൾ.

പ്രവചനം-൧. നല്ലവാക്കു്. ൨. വേദം.

പ്രവചിക്കുന്നു-നല്ലവണ്ണം പറയുന്നു.

പ്രവണ-വി. ൧. ചരിവുള്ള. ൨. കനിഞ്ഞ. ൩. വളഞ്ഞ. (പ്രവണത, പ്രാവണ്യം).

പ്രവണം-൧. ക്രമേണ താഴ്ചയോടുകൂടിയ ഭൂമി. ൨. നാല്ക്കവല വഴി.

പ്രവണത-൧. ചരിവു്. ൨. കനിവു്. ൩. വളവു്. ൪. മനസ്സിന്റെ ചായ്വു്.

പ്രവണൻ-വണക്കമുള്ളവൻ.

പ്രവയസ്സ്-വൃദ്ധൻ. പ്രഗതമായ വയസ്സോടുകൂടിയവൻ എന്നൎത്ഥം. ഇവിടെ വയസ്സിനു 'യൌവനം' എന്നൎത്ഥം.

പ്രവര-വി. ശ്രേഷ്ഠതയുള്ള.

പ്രവരം-൧. സന്തതി. ൨. വംശം. ൩. കാരകിൽ, അകിൽ. ൪. കറുത്ത ചെറുപയറു്.

പ്രവൎഗ്ഗൻ-വിഷ്ണു.

പ്രവൎത്തക-വി. പ്രവൎത്തിക്കുന്ന.

പ്രവൎത്തകം-നാട്യങ്ങളിൽ കഥയെ സംബന്ധിച്ചു വരുന്ന ഒന്നാമത്തെ വേഷം.

പ്രവൎത്തകൻ- ൧. പ്രവൎത്തിക്കുന്നവൻ. ൨. സ്ഥാപിക്കുന്നവൻ, കാരണഭൂതൻ.

പ്രവൎത്തന-കല്പന, അനുവാദം.

പ്രവൎത്തനം-പ്രവൎത്തിക്ക.

പ്രവൎദ്ധന-വി. വൎദ്ധിപ്പിക്കുന്ന.

പ്രവൎദ്ധനം-വൎദ്ധന.

പ്രവൎദ്ധിത-വി. ൧. വൎദ്ധിപ്പിക്കപ്പെട്ട. ൨. വളൎത്തപ്പെട്ട.

പ്രവൎഹ-വി. ശ്രേഷ്ഠമായ, പ്രധാനമായ.

പ്രവഹണം-൧. സ്ത്രീകൾ കയറുന്ന ഒരുമാതിരി തേരു്. ൨. മനുഷ്യരുടെ ചുമലുകൊണ്ടു എടുക്കുന്നതായ മഞ്ചൽ മുതലായ വാഹനങ്ങളുടെ പേർ. പ്രകൎഷേണ വഹിക്കപ്പെടുന്നതു് എന്നൎത്ഥം.

പ്രവഹൻ-ഗ്രഹനക്ഷത്രാദികളെ തിരിക്കുന്ന ഒരു കാററു്.

പ്രവഹിക്കുന്നു-ഒഴുകുന്നു. (സ. ക്രി. പ്രവഹിപ്പിക്കുന്നു.)

പ്രവൽഹിക-കളിയായിട്ടുണ്ടാക്കുന്ന ഒരുമാതിരി കഥ, സ്വരൂപാൎത്ഥത്തെ മറച്ചുവച്ചു പറയുക, അൎത്ഥം മനസ്സിലാക്കുവാൻ പ്രയാസമുള്ള ചോദ്യം. പ്രകൎഷേണ മറയ്ക്കുന്നതു് എന്നൎത്ഥം. (പാഠങ്ങൾ-പ്രബൽഹികം, പ്രബ(വ)ൽഹീ).

പ്രവാൿ-വി. വാഗ്വൈഭവമുള്ള.

പ്രവാകൻ-പരസ്യംചെയ്യുന്നവൻ.

പ്രവാചക-വി. ൧. വിസ്തരിച്ചു പറയുന്ന. ൨. വാചാലതയുള്ള.

പ്രവാചകം-ദിവ്യദൃഷ്ടിയിൽ കണ്ടു പറയുന്ന കാൎയ്യം.

പ്രവാണി-നെയ്ത്തുകോൽ.

പ്രവാദം-നടപ്പായി പറയുന്ന വൎത്തമാനം, കേട്ടുകേൾവി.

പ്രവാരം-മറ.

പ്രവാരണം-൧. ഇഷ്ടമുള്ള ദാനം, ഫലേച്ഛയോടുകൂടിച്ചെയ്യുന്ന ദാനം, തുലാപുരുഷാദി ദാനം. പ്രകൎഷേണ വരിക്കപ്പെടുന്നതു് എന്നൎത്ഥം. ൨. വിരോധം.

പ്രവാസം-വീടുവിട്ടുള്ള പാപ്പ്, വീടുവിട്ടുപോവുക, വിരഹം.

'പ്രവാസവ്യസനകഥയിരിക്കട്ടെ'

(അമരുകശതകം)

പ്രവാസനം-൧ വധം. ൨. അന്യസ്ഥലത്തുള്ള പാപ്പ്.

പ്രവാസി-വി. അന്യദിക്കിൽ ചെന്നു പാക്കുന്ന.

പ്രവാഹം-൧. വെള്ളം മുതലായതിന്റെ ഇടവിടാതെയുള്ള ഒഴുക്ക്, ജലാദികളുടെ നിരന്തരമായ ഗതി. ൨. വ്യാപാരം. ൩. വേഗമുള്ള കുതിര.

പ്രവാഹക-വി. നല്ലവണ്ണം വഹിക്കുന്ന.

പ്രവാഹികൻ-രാക്ഷസൻ.

പ്രവാഹികാ-൧. ഒരുമാതിരി വയററിൽദീനം, ഗ്രഹണി. ൨. മുക്കൽ.

പ്രവാഹിക്കുന്നു-ഒഴുകുന്നു.

പ്രവാഹോത്ഥാ-മണൽ.

പ്രവാളം-൧. പവിഴം. ലതാരൂപമാകയാൽ ഇളകുന്നതു് എന്നർത്ഥം. മറെറാരു പര്യായം-വിദ്രുമം.

'പുരഃ പ്രവാളൈരിവപൂരിതാർദ്ധയാം'

(മാഘം)

൨. വീണയുടെ തണ്ട്. സ്വരങ്ങൾ ഇതിൽ കൂടിയിരിക്കുന്നതിനാൽ ഈ പേർ വന്നു ൩. തളിർ. ൪. ഒരു മൃഗം.

പ്രവാളഫലം-രക്തചന്ദനം.

പ്രവിഖ്യാതി-കീർത്തി.

പ്രവിചലിതം-ഇളക്കപ്പെട്ടതു്.

പ്രവിദാരണം-൧. പിളപ്പ്. ൨. യുദ്ധം, കലഹം.

പ്രവിശ്ലേഷം-വേർപാട്, അത്യന്തമായ വിരഹം.

പ്രവിഷ്ട-വി. ൧. പ്രവേശിച്ച. ൨. പ്രവേശിപ്പിക്കപ്പെട്ട.

പ്രവീണ-വി. സാമർത്ഥ്യമുള്ള.

പ്രവീണൻ-സമർത്ഥൻ. പ്രകൃഷ്ടയായ വീണയോടുകൂടിയവൻ. ഇവിടെ വീണ എന്നാൽ യശോഗാനം എന്നർത്ഥം. ഇയാളുടെ യശസ്സിനെ ജനങ്ങൾ ഗാനം ചെയ്യുന്നു എന്നു താല്പര്യം.

പ്രവീണത-സാമർത്ഥ്യം.

പ്രവീര-വി. വിശേഷമുള്ള, ശ്രേഷ്ഠതയുള്ള

പ്രവീരൻ-ശൂരൻ, പരാക്രമമുള്ളവൻ.

പ്രവൃത്ത-വി. ൧. പ്രവർത്തിച്ച. ൨. തുടങ്ങിയ ൩. സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ട.

പ്രവൃത്തി-൧. വേല. ൨. വർത്തമാനം. വൃത്താന്തം. വ്യാപിക്കുന്നതു് എന്നർത്ഥം. ൩. (മ) ഒരു പാർവ്വത്യകാരുടെ അധികാരത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ട സ്ഥലം, പകുതി. ൪. നടപ്പ്. ൫. ക്ഷുദ്രപ്രയോഗം. ൬. ജലം മുതലായതിന്റെ ഇടവിടാതെയുള്ള ഒഴുക്ക്. പ്രവൃത്തി > < നിവൃത്തി.

പ്രവൃത്തികാരൻ- ഒരു സർക്കാരുദ്യോഗസ്ഥൻ, അധികാരി.

പ്രവൃത്തിപ്പിള്ള-പാർവ്വത്യകാരന്റെ ഗുമസ്തൻ.

പ്രവൃത്തിമാർഗ്ഗം- ഇഹലോകകാര്യങ്ങളെ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗം.

പ്രവൃത്തിവിഭജനം-വാസനയും, പരിചയവും, പാരമ്പര്യവും അനുസരിച്ചു പ്രവൃത്തികളെ വിഭജിക്കുക.

പ്രവൃദ്ധ-വി. ൧. ഏററവും വർദ്ധിച്ച. ൨. വളർന്ന. ൩. മുതിർന്ന.

പ്രവേക-വി. പ്രധാനമായ, ശ്രേഷ്ഠമായ, ഉത്തമമായ.

പ്രവേകം-ശ്രേഷ്ഠം പ്രകാശേന തിരിച്ചറിയപ്പെടുന്നതു് എന്നർത്ഥം.

പ്രവേണി- ൧. മടഞ്ഞുകെട്ടിയ തലമുടി, നന്നാക്കിപ്പിരിച്ച തലമുടി. ൨.

അതനപ്പുറത്തു വിരിക്കുന്ന വസ്ത്രം (കമ്പിളി). പ്രകർഷേണ വിവരിക്കപ്പെടുന്നത് എന്നർത്ഥം.

പ്രവേശം-അകംപൂക.

പ്രവേശക-വി. പ്രവേശിപ്പിക്കുന്ന.

പ്രവേശകം-(രൂപകത്തിൽ) ഒരുമാതിരി വിഷ്കംഭം.

ഇതിലെ പാത്രങ്ങൾ എല്ലാം നീചങ്ങളാണ്. പ്രവേശകം രണ്ടു അങ്കങ്ങളുടെ മദ്ധ്യേ മാത്രമേ വരികയുള്ളു. പ്രഥമാങ്കത്തിൽ വരികയില്ല.

പ്രവേശകൻ-പ്രധാനവേഷം വരുന്നതിനു മുമ്പിൽ അതിനു കാരണമായിട്ടു വരുന്ന ചെറിയ വേഷം.

പ്രവേശനം-൧. അകത്തു പോവുക, ചെല്ലുക. ൨. ഉമ്മരം.

പ്രവേശിക്കുന്നു-അകത്തുപോകുന്നു. (കാ. ക്രി. പ്രവേശിപ്പിക്കുന്നു.)

പ്രവേഷ്ടം-കൈ. ഇതുകൊണ്ട് ആലിംഗനം ചെയ്യുന്നതിനാൽ ഈ പേർ വന്നു.

പ്രവ്യക്ത-വി. സ്പഷ്ടമായുള്ള.

പ്രവ്രാജകൻ-സന്ന്യാസിയായ ഭിക്ഷക്കാരൻ.

പ്രശംസ-സ്തുതി, പുകഴ്ച.

പ്രശംസനം-സ്തുതി, പുകഴ്ച.

പ്രശംസിക്കുന്നു-സ്തുതിക്കുന്നു, പുകഴ്ത്തുന്നു.

പ്രശമം-൧. ശമിക്കുക. ൨. വധം. ൩. നാശം, നാശംവരുത്തുക. ൪. അടക്കുക.

പ്രശമിത-വി. ൧. ശമിപ്പിക്കപ്പെട്ട. ൨. നശിപ്പിക്കപ്പെട്ട.

പ്രശരം-വലിയ അമ്പ്.

പ്രശസ്ത-വി. ൧. ശ്രേഷ്ഠമായുള്ള. ൨. നല്ല

പ്രശസ്തം-൧. ശ്രേഷ്ഠം. പ്രശസ്തം > < നിന്ദിതം. ൨. ജീരകം മുതലായതു വറുത്തിട്ട കറി.

പ്രശസ്തി-൧. സ്തുതി. ൨. ശ്രേഷ്ഠത.

പ്രശസ്യ-വി. സ്തുതിക്കത്തക്ക.

പ്രശാന്ത-വി. അടക്കമുള്ള, ശമിച്ച. പ്രശാന്തം > < പ്രക്ഷുബ്ധം.

പ്രശാസനം-രക്ഷണം.

പ്രശാസ്താവ്-൧൬ ഋത്വിക്കുകളിൽ ഒരാൾ.

പ്രശ്നം-൧. ചോദ്യം. അറിവാനാഗ്രഹപ്പെട്ടു ചോദിക്കുന്നത് എന്നർത്ഥം. ൨. ശകുനം.

പ്രശ്നക്കാരൻ-പ്രശ്നം പറയുന്നവൻ.

പ്രശ്നദൂതി-കടങ്കഥ.

പ്രശ്രയം-വിനയം, നല്ലശീലം. ൨. സ്നേഹം. ൩. മര്യാദ, ഉപചാരം.

പ്രശ്രവണം-൧ ഉറവ്. ൨. ഒഴുക്ക്. ൩. പടിഞ്ഞാറേ പർവതനിരയിൽ ഒരു ഭാഗം.

പ്രശ്രിത-വി. അടക്കമുള്ള, വിനയമുള്ള.

പ്രശ്രിതൻ-വിനയം (താഴ്മ) ഉള്ളവൻ. ഗുണങ്ങളാൽ ആദ്യമേ സേവിക്കപ്പെട്ടവൻ.

പ്രശ്രുത, പ്രസ്രുത-വി. ഒഴുകിയ.

പ്രശ്ലേഷം-(വ്യാകരണത്തിൽ) ചിഹ്നങ്ങളിൽ ഒന്ന്.

ഇതു സംസ്കൃതത്തിലെ ചിഹ്നം. 'ഏ' 'ഓ' ഇത്യാദികളെ അധികം നീട്ടണമെന്നു കാണിക്കുന്നു—ഽ ഉദാ-ം. രാമോഽസ്തി—രാമോ അസ്തി.

പ്രഷ്ടാവ്-ചോദിക്കുന്ന ആൾ.

പ്രഷ്ഠൻ-൧ മുമ്പനടക്കുന്നവൻ. പ്രസ്ഥാനം ചെയ്യുന്നവൻ എന്നർത്ഥം. ൨. നായകൻ, ശ്രേഷ്ഠൻ.

പ്രഷ്ഠവാഹ്(ട്)-ചുഴിനുകംവച്ച കാള, നുകംവച്ചുകരികെട്ടിയ കാള. അഗ്രഗാമിയെ (മുമ്പോട്ടുനടക്കുന്ന കരിയെ) വഹിക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം. (പാഠം=പഷ്ഠവാട്).

പ്രഷ്ഠൗഹി-കടിഞ്ഞൂൽ ചനയുള്ള പശു. പ്രഥമഗർഭത്തെ വഹിച്ചവൾ എന്നർത്ഥം.

പ്രസക്ത-വി. ൧. അധികതാൽപര്യമുള്ള. ൨. കൂടിച്ചേർന്ന. ൩. നിത്യമായുള്ള ൪. വിടിന്ന. ൫. ലഭിച്ച.

പ്രസക്തി-൧. താൽപര്യം. ൨. സ്നേഹം. ൩. ചേർച്ച. ൪. സംബന്ധം. ൫. കാര്യം.

പ്രസംഗം-ഒരു സംഗതിയെ കുറിച്ചു പറയുമ്പോൾ അതിനെ സംബന്ധിച്ചു മററു ചില കഥകളും വർത്തമാനങ്ങളും ഉണ്ടായിത്തീരുക, അതിനെപ്പററി ചേർത്തുപറയുന്ന വാക്കുകളും യുക്തികളും.

പ്രസംഗതഃ-ഒരു കാര്യം പറയുന്നതിനിടയ്ക്കു്.

പ്രസംഗവശാൽ-കാര്യവശാൽ, പറഞ്ഞുവന്നപ്പോൾ.

പ്രസംഗാനുപ്രസംഗം-ഒരു പ്രസംഗത്തിനെ തുടർന്നുള്ള മറെറാരു പ്രസംഗം.

പ്രസംഗി-പ്രസംഗിക്കുന്നവൻ.

പ്രസംഗിക്കുന്നു-ഒരു പ്രധാനസംഗതിയെക്കുറിച്ചു മററു പലേ കഥകളും യുക്തികളും പറയുന്നു, വിസ്തരിച്ചു പറയുന്നു.

പ്രസന്ന-വി. ൧. പ്രസാദമുള്ള. ൨. തെളിവുള്ള. ൩. ദയയുള്ള.

പ്രസന്ന-൧. ഒരുമാതിരി മദ്യം. ൨. തെളിഞ്ഞ മദ്യം.

പ്രസന്നം-൧. തെളിവുള്ളതു്. പ്രകൃഷ്ടമാകുംവണ്ണം മനസ്സിനെ പ്രാപിക്കുന്നതു് എന്നർത്ഥം. ൨. സാഹിത്യസാഹ്യപ്രകാരം രീതികളിൽ ഒന്നു്. ൩. സന്തോഷം.

പ്രസന്നത-൧. പ്രസാദം. ൨. തെളിവു്. ൩. ദയ.

പ്രസന്നരാഘവം-ജയദേവൻ ഉണ്ടാക്കിയ ഒരു നാടകം.

പ്രസഭം-൧. ബലാൽക്കാരം.

'പ്രസഭമിയന്നിഹകംസസാരഭ്രമം'
(ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം മണിപ്രവാളം)

൨. അത്യർത്ഥം.

പ്രസര-വി. പ്രസരിക്കുന്ന, പോകുന്ന.

പ്രസരം-൧. പരക്കുക. ൨. വേഗം, ദ്രുതഗതി, ഒഴുക്ക്. ൩. യുദ്ധം. ൪. കൂട്ടം. ൫. ഇരിമ്പുകൊണ്ടുള്ള അമ്പ്. ൬. സമയം ൭. സാമർത്ഥ്യം ൮. വരിനെല്ല്. ൯. പ്രീതിനിമിത്തം ഒന്നിനെക്കുറിച്ചു അപേക്ഷിക്കുക. ൧൦. പ്രേമം. ൧൧. ഏലാവാലുകം.

പ്രസരണം-൧ ശത്രുവിനെ വളയുക. ൨. പോകുക. ൩. പരക്കുക, പരന്നുഗമിക്കുക, വ്യാപിക്കുക ൪. എല്ലാടവും വ്യാപിച്ചുകൊണ്ടുള്ള പട പുറപ്പാടു്.

പ്രസരണി-ശത്രുവിനെ വളയുക.

പ്രസരിക്കുന്നു-൧. പരക്കുന്നു. ൨. ഉത്സാഹിക്കുന്നു. ൩. പ്രവേശിക്കുന്നു.

പ്രസരിപ്പു്-൧. പരപ്പു്, പരക്കുക. ൨. ഉത്സാഹം.

പ്രസർപ്പണം-ചുററി സഞ്ചരിക്കുക.

പ്രസവം-൧. പേറു്. ൨. പൂവു്. ൩. ഫലം, കായു്. ൪. ഉൽപാദനം. ൫. സന്തതി.

പ്രസവബന്ധനം-പൂവു്, കായു് മുതലായതിന്റെ ഞെട്ടു് (ഞെട്ടി). പുഷ്പഫലാദിയെ ബന്ധിച്ചു നില്ക്കുന്നതു് എന്നർത്ഥം.

പ്രസവവേദന-പ്രസവസമയത്തുണ്ടാകുന്ന നോവു്.

പ്രസവിക്കുന്നു-പെറുന്നു, ഉണ്ടാകുന്നു.

പ്രസവ്യ-വി. വിപരീതമായുള്ള, പ്രതികൂലമായുള്ള. ഇടത്തുഭാഗത്തുനിന്നും വിട്ട എന്നർത്ഥം.

പ്രസഹിക്കുന്നു-൧. പ്രകാരേണ സഹിക്കുന്നു. ൨. അനുഭവിക്കുന്നു. ൩. ക്ഷമിക്കുന്നു. ൪. വഹിയുന്നു.

പ്രസഹ്യ-അ. ബലാൽകാരേണ, പ്രകർഷേണ സഹിച്ചിട്ട് എന്നർത്ഥം.

പ്രസാദം-൧. തെളിവ്. ൨. സന്തോഷം. ൩. ദേവോച്ഛിഷ്ടം. ൪. ദയ. ൫. കാവ്യഗുണങ്ങളിൽ ഒന്ന്. ൬. അനുസരണം.

പ്രസാദനം-൧. ചോറ്. ൨. തെളിക്കുക. ൩. ദൃഷ്ടിക്കു തെളിവിനെ ഉണ്ടാക്കുന്നത്.

പ്രസാദിക്കുന്നു-൧. സന്തോഷിക്കുന്നു. ൨. തെളിയുന്നു. (സ. ക്രി. പ്രസാദിപ്പിക്കുന്നു.)

പ്രസാധക-വി. ൧. നിവർത്തിക്കുന്ന, സാധിക്കുന്ന. ൨. വെടിപ്പാക്കുന്ന, ശോധന ചെയ്യുന്ന. ൩. അലങ്കരിക്കുന്ന. ൪. തികക്കുന്ന.

പ്രസാധനം-൧. അലങ്കാരം, വസ്ത്രം മുതലായവകൊണ്ടുണ്ടാക്കുന്ന അലങ്കാരം; ൨. ചീപ്പ്.

പ്രസാധനി-ചീപ്പ് (തലമുടി ചീന്നുന്ന സാധനം). കങ്കതികാ. സ്വച്ഛതയെ സാധിപ്പിക്കുന്നത് എന്നർത്ഥം. (പാഠാ-പ്രസാധനം).

പ്രസാധിക-൧. പ്രസാധകസ്ഥാനം വഹിക്കുന്നവൾ. ൨. വരിനെല്ല്.

പ്രസാധിത-വി. ൧. അലങ്കരിക്കപ്പെട്ട. ൨. തികയ്ക്കപ്പെട്ട.

പ്രസാര(ണ)ം-൧. സഞ്ചാരം. ൨. വ്യാപനം.

പ്രസാരണി, പ്രസാരിണി-തലനീലി. വാതംനിമിത്തം കോച്ചിയിരിക്കുന്ന അംഗങ്ങൾ ഈ ഔഷധത്തിൽ നീട്ടുവാൻ കഴിയുന്നതിനാൽ ഈ പേർവന്നു.

പ്രസാരിണി (തലനീലി)—വാതം, കഫം, വീക്കം മുതലായവയ്ക്കു നന്ന്. സം—പ്രസാരണി. ത-മുതിയാകന്തൽ.

പ്രസാരി-വി. പ്രസരിക്കുന്ന, നീളുന്ന, പരക്കുന്ന. (സ്ത്രീ-പ്രസാരിണി)

പ്രസാരിത-വി. ൧. നീട്ടപ്പെട്ട. ൨. പരത്തപ്പെട്ട.

പ്രസാരീ-വ്യാപിക്കുന്ന ശീലമായിട്ടുള്ളവൻ. (പാഠാ-വിസാരീ).

പ്രസിത-വി. ൧. താൽപര്യമുള്ള. ൨. കെട്ടപ്പെട്ട.

പ്രസിതാ-ചലം, പൂയം.

പ്രസിതി-ബന്ധനം, കെട്ടുവാനുള്ള കയറു മുതലായത്.

പ്രസിദ്ധ-വി. ൧. കേൾവിപ്പെട്ട. ൨. അലങ്കരിച്ച.

പ്രസിദ്ധപ്പെടുന്നു - കേൾവിപ്പെടുന്നു, (സ. ക്രി. പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നു.)

പ്രസിദ്ധി-കേൾവി.

പ്രസിദ്ധിഹതം - കാവ്യദോഷങ്ങളിൽ ഒന്ന്.

പ്രസുപ്ത-വി. ഉറങ്ങുന്ന.

പ്രസൂ-൧. അമ്മ. പ്രസവിക്കുന്നവൾ എന്നർത്ഥം. ൨. പെൺകുതിര. ൩. വാഴ.

പ്രസൂകാ-പെൺകുതിര.

പ്രസൂജനയിതാക്കൾ - അപ്പന്റേയും അമ്മയുടേയും കൃതിയുള്ള പേർ.

പ്രസൂത-വി. ജനിച്ച, പ്രസവിക്കപ്പെട്ട.

പ്രസൂതാ-൧. പ്രസവിച്ചവൾ. ൨. അപ്പോൾ പ്രസവിച്ചവൾ (പെറ്റെഴുന്നേല്ക്കാത്തവൾ.)

പ്രസൂതം-പൂവ്.

പ്രസൂതി-൧. പ്രസവം. ൨. സന്തതി. ൩. മനുവിന്റെ ഒരു പുത്രി, ദക്ഷന്റെ ഭാര്യ.

പ്രസൂതികാ-പ്രസവിച്ചവൾ. (പ്രസൂതാ എന്നതു നോക്കുക.)

പ്രസൂതിജം-അതിവേദന, ദുഃഖം. പ്രസൂതിയിലുണ്ടാകുന്നത് എന്നർത്ഥം.

പ്രസൂന-വി. ജനിച്ച.

പ്രസൂനം-ന. പുഷ്പം. ഉത്ഭവിച്ചത് എന്നർത്ഥം. വ. കായ്.

പ്രസൃത-വി. മുഴങ്കാൽ, കണങ്കാൽ. വളർന്നത് എന്നർത്ഥം.

പ്രസൃതം-രണ്ടു പലം.

പ്രസൃത, പ്രസൃതി-വെള്ളം കോരുന്നതിനുവണ്ണം പിടിച്ച കൈ. കുറഞ്ഞൊന്നു മടക്കിയ വിരലുകളോടുകൂടിയ ഒററ കൈപ്പടം, ഒരു പോങ്ങ.

പ്രസൃമരം-ഏററവും.

പ്രസേനൻ-സത്രാജിത്തിന്റെ സഹോദരൻ, നിഘ്നന്റെ പുത്രൻ.

സ്യമന്തകം മൂലം ഒരു സിംഹത്താൽ വധിക്കപ്പെട്ടു.

പ്രസേവം-ന. ചാക്ക്. വ. കൊട്ട, വട്ടി മുതലായത്. പ്രകർഷേണ സീവനം ചെയ്യപ്പെടുന്നതു (നെയ്യപ്പെടുന്നത്) എന്നർത്ഥം.

പ്രസേവകം - വീണയുടെ ചുര(ങ്ങ). സേവിക്കപ്പെടുന്നതു എന്നർത്ഥം.

വീണയുടെ ചുവട്ടിൽ ചേർത്തു ബന്ധിക്കപ്പെടുന്നതാണ്. ശബ്ദഗാംഭീര്യത്തിനാണത്രെ ഇതു ചേർക്കുന്നത്. ഇതു മരം കൊണ്ടുണ്ടാക്കി തോൽ പൊതിഞ്ഞിട്ടുമാവാം.

പ്രസ്തരം-ന കല്ല്, പാറ പ്രകർഷേണ മറയ്ക്കുന്നത് എന്നർത്ഥം വ. രത്നം. ന. പുൽമെത്ത.

പ്രസ്താരം-ന. ചവറ്, കാട്. വ. പുല്ലുതല്പം.

പ്രസ്താവം-പറച്ചിൽ.

പ്രസ്താവന-ന. ആരംഭം. വ. നാന്ദ്യാരംഭം. ന. പറച്ചിൽ

പ്രസ്താവനയുടെ ലക്ഷണം.

'നടീവിദൂഷകോവാപി
പാരിപാർശ്വികയേവവാ
സൂത്രധാരേണസഹിതാ
സല്ലാപംയത്രകുർവതേ
ചിത്രൈർവാക്യൈഃസ്വകാര്യോത്ഥൈഃ
പ്രസ്തുതാക്ഷേപിഭിർമ്മിഥഃ
ആമുഖംതത്തുവിജ്ഞേയം
നാമ്നാപ്രസ്താവനാ...'

(നാടകപ്രവേശിക)

സൂത്രധാരനൊന്നിച്ചു നടിയോ വിദൂഷകനോ പാരിപാർശ്വികനോ രംഗത്തിൽവെച്ചു ചിത്രം, സ്വന്തകാര്യം, പ്രകൃതവിഷയം എന്നിവയെക്കുറിച്ചു ചെയ്യുന്ന സംഭാഷണഭാഗമാണ്. പ്രസ്താവനയിൽ ആദ്യം സൂത്രധാരൻ സഭയെ വന്ദിക്കണം. പിന്നീടു നാടകത്തിന്റെ പേർ അതുണ്ടാക്കിയ കവിയുടെ പേർ മുതലായതും പ്രസ്താവിക്കണം. ഏതെങ്കിലും ഒരു ഋതുവിനെ വർണ്ണിച്ചേ കഴിയൂ. ഇതാണു പ്രസ്താവന.

പ്രസ്താവിക്കുന്നു-പറയുന്നു.

പ്രസ്തുത-വി. ന. അറിയിക്കപ്പെട്ട. വ. സ്തുതിക്കപ്പെട്ട.

പ്രസ്തുതം-ന പ്രകൃതം. വ. ആലോചിക്കപ്പെടുന്ന കാര്യം. ന. പ്രസ്താവിക്കപ്പെട്ടത്.

പ്രസ്ഥ-വി. ന. പരക്കുന്ന. വ. ഉറപ്പായിട്ടിരിക്കുന്ന.

പ്രസ്ഥം-ന. ഒരളവ്, ഇടങ്ങഴി. ഇതുകൊണ്ട് അളവു നടത്തുന്നതിനാൽ ഈ പേർ വന്നു. വ. മലയുടെ മദ്ധ്യേയുള്ള ഒരു പരപ്പ്. ന. തടം, തടപ്രദേശം, മലച്ചെരിവ്. ര. പർവതത്തിന്റെ താഴ്വര.

പ്രസ്ഥദേശം-തടം.

പ്രസ്ഥപുഷ്പം-ചെറുതുളസി, കർപ്പൂരതുളസി. മണിക്കുഞ്ജകം, ചിലേടങ്ങളിൽ സമുദ്രപ്പച്ച.

പ്രസ്ഥമാനം-നാഴി ഇടങ്ങഴി മുതലായതുകൊണ്ട് അളന്നു കൃത്യപ്പെടുത്തുന്നത്.

പ്രസ്ഥാനം-൧ യാത്ര, പുറപ്പാട്. ൨. രീതി.

പ്രസ്ഥാനരാസകം – ൧൨-ാം ശതവർഷത്തിൽ ഉത്തരഇൻഡ്യയിൽ നടപ്പിലിരുന്ന ഒരുതരം നൃത്യകൃതി.

പ്രസ്ഥാനവിഘ്നം-യാത്രമുടക്കം.

പ്രസ്ഥാപനം-൧. അറിയിക്കുക. ൨. സംഭാഷണം. ൩. നീക്കൽ, മാററുക. ൪. തെളിവാക്കുക. ൫. പ്രയോഗം. ൬. വെയ്പ്.

പ്രസ്ഥാപിക്കുന്നു-൧. അറിയിക്കുന്നു. ൨. നല്ലപോലെ വെക്കുന്നു.

പ്രസ്ഥാപിത-വി. ൧. അറിയിക്കപ്പെട്ട ൨. അയക്കപ്പെട്ട. ൩. പ്രകർഷേണ വെക്കപ്പെട്ട.

പ്രസ്ഥിത-വി. പുറപ്പെട്ട.

പ്രസ്നവം-ചുരന്നപാൽ.

പ്രസ്ഫുട-വി. വിടരപ്പെട്ട.

പ്രസ്ഫുരണം-വിറയൽ, വലുതാകുക.

പ്രസ്ഫുരമാണ-വി. വിറച്ചുംകൊണ്ടിരിക്കുന്ന, വലുതാകുന്ന.

പ്രസ്ഫുരിക്കുന്നു-വിറയ്ക്കുന്നു, വലുതാകുന്നു.

പ്രസ്ഫുരിത-വി. ൧. ഇളക്കപ്പെട്ട. ൨. വിറയ്ക്കുന്ന.

പ്രസ്ഫോടനം-൧. അരിപ്പുകൊട്ട, മുറം. ഇതുകൊണ്ടു ധാന്യാദികളിലെ ഉമി മുതലായതു വേർപെടുത്തുന്നതിനാൽ ഈ പേർ വന്നു. ൨. അടിക്കുക. ൩. വിടിർക്കുക.

പ്രസ്മൃതി-മറവി.

പ്രസ്രവം-൧. ഒഴുക്ക്. ൨. മൂത്രം. ൩. തികന്നൊഴുകുന്ന കഞ്ഞിപ്പത.

പ്രസ്രവണം-൧. മൂത്രമൊഴിക്കൽ. ൨. കാലുക. ൩. മാല്യവാൻപർവ്വതം. ൪. വെള്ളച്ചാട്ടം. ൫. പാൽ. ൬. ഉറവ കുഴി. പർവ്വതത്തിൽ ജലം (ഉറവു) പുറപ്പെടുന്ന സ്ഥലം.

പ്രസ്രാവം-മൂത്രം. പ്രസ്രവിക്കുന്നതു് എന്നർത്ഥം.

പ്രസ്വാപം-൧. ഉറക്കം. ൨. സ്വപ്നം.

പ്രഹത-വി. ൧. അടിക്കപ്പെട്ട. ൨. കൊല്ലപ്പെട്ട ൩. വിടിർത്തപ്പെട്ട ൪. കെട്ടപ്പെട്ട.

പ്രഹരം-൧. അടി. ൨. യാമം (ഏഴര നാഴിക) ഢക്കാദി വാദ്യങ്ങളടിക്കപ്പെടുന്ന സമയം. ൩. അസ്ത്രപ്രയോഗം.

പ്രഹരണം-൧ ആയുധം. ൨. അടി. ൩. യുദ്ധം.

പ്രഹരിക്കുന്നു-൧. അടിക്കുന്നു, ഇടിക്കുന്നു. ൨. ആയുധങ്ങൾ എടുത്തു മററൊരുവന്റെ മേൽ പ്രയോഗിക്കുന്നു.

പ്രഹർഷം-൧. സന്തോഷം. ൨. രോമാഞ്ചം.

പ്രഹർഷണം-'സമാധി' എന്ന അലങ്കാരത്തിന്റെ വകഭേദം.

പ്രഹർഷിണി-൧. മഞ്ഞൾ. ൨. നായിക്കുരണ. ൩. ഒരു വൃത്തം.

പ്രഹസനം-൧ ഉറക്കെയുള്ള ചിരി. ൨. പരിഹാസം. ൩. ദശരൂപകങ്ങളിൽ ഒന്നു്.

"ഭാണത്തിലെന്നപോലെ പ്രഹസനത്തിൽ മുഖനിർവ്വഹണസന്ധികളും ലാസ്യാംഗങ്ങളും ഒരങ്കവുമുണ്ടായിരിക്കണം. ഇതിവൃത്തം കല്പിതവും നിന്ദ്യാശ്രയവുമാകേണ്ടതാണ്. ആരഭടീവൃത്തിയും വിഷ്കംഭപ്രവേശകങ്ങളും ഉണ്ടാകരുതു്. അംഗിയായി ഹാസ്യരസത്തെ നിവേശിപ്പിക്കണം. താപസസന്യാസിബ്രാഹ്മണാദികളിൽ ആരെങ്കിലുമാണ് നായകനായിരിക്കേണ്ടതു്. നായകൻ ധൃഷ്ടനായിരുന്നാൽ ശുദ്ധപ്രഹസനമാകും. ശുദ്ധപ്രഹസനത്തിനു 'കന്ദർപ്പകേളി' എന്നതിനെ ഉദാഹരിക്കാം. നായകൻ ധൃഷ്ടനല്ലെങ്കിൽ സങ്കീർണ്ണപ്രഹസനമാകും.

ധൂർത്തചരിതം നോക്കുക. ധൃഷ്ടനായകന്മാരുടെ ചരിത്രത്തെ പ്രസ്താവിക്കുന്നതും രണ്ടങ്കങ്ങളുടങ്ങിയതും (അഥവാ ഒരങ്കം ഉണ്ടായാലും മതി) ആയ പ്രഹസനത്തിനു സങ്കീർണ്ണപ്രഹസനം എന്നു പേർ പറയാമെന്നു ചിലർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നുണ്ടു്. അങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ 'ലടകമേളക'ത്തെ സങ്കീർണ്ണപ്രഹസനമെന്നു പറയാവുന്നതാണു്."

പ്രഹസന്തീ-൧. കുമുഴി. ൨. വെളുത്ത വലിയ പിച്ചകം.

പ്രഹസിക്ക-പൊട്ടിച്ചിരിക്ക.

പ്രഹസ്തം-ഒരു കൈപരത്തുക, വിരലെല്ലാം നിവർത്തി പരത്തിയ കൈപ്പടം.

പ്രഹസ്തൻ-രാവണന്റെ ഒരു സേനാനായകൻ.

പ്രഹാണം-ത്യാഗം.

പ്രഹാരം-൧. അടി. ൨. വധം.

പ്രഹാരണം-ഫലേച്ഛയോടുകൂടി ചെയ്യുന്ന ദാനം. (പ്രവാരം എന്നതിന്റെ ഒരു പാഠം.)

പ്രഹാസം-൧. ഉറക്കെയുള്ള ചിരി. ൨. ഗോഷ്ഠി.

പ്രഹാസി-വി, ഗോഷ്ഠികാട്ടുന്ന.

പ്രഹി-കിണറു്. ഇതിൽനിന്നും ജലം പ്രകൃഷ്ടമാകുംവണ്ണം ഹരിക്കപ്പെടുന്നതുകൊണ്ടു ഈ പേർ വന്നു.

പ്രഹിത-വി. ൧. ഹിതമായ. ൨. നിക്ഷേപിക്കപ്പെട്ട. ൩. അയക്കപ്പെട്ട. ൪. വെക്കപ്പെട്ട.

പ്രഹിതം-ചാറു്.

പ്രഹൃതൻ-പ്രഹരിക്കപ്പെട്ടവൻ, ബന്ധനം ഏററവൻ.

പ്രഹൃഷ്ടം-വി. സന്തോഷിച്ച, അതിസന്തോഷമുള്ള.

പ്രഹേണകം-സദ്യ.

പ്രഹേളിക-൧. കടങ്കഥ, സ്വരൂപാർത്ഥത്തെ മറച്ചുവെച്ചു പറയുക. ൨. അർത്ഥം മനസ്സിലാകുവാൻ പ്രയാസമുള്ള ചോദ്യം. പ്രഹേളി എന്നുമാവാം.

പ്രഹ്ലന്ന-വി. സന്തോഷമുള്ള, സന്തോഷിച്ച.

പ്രഹ്ലന്നി-സന്തോഷം.

പ്രഹ്ലാദൻ-ഒരസുരൻ, ഹിരണ്യകശിപുവിന്റെ പുത്രൻ.

ഹിരണ്യകശിപു പരമദുഷ്ടനായിരുന്നു. അയാൾ ബ്രഹ്മാവിനെ ഉദ്ദേശിച്ചു തപസ്സുചെയ്തു വരംവാങ്ങി സാധുജനങ്ങളെ ദ്രോഹിപ്പാൻ തുടങ്ങി. താനൊഴിഞ്ഞു മറെറാരു നാഥൻ ഇല്ലെന്നു തീർച്ചയാക്കി നടവടികൾ ആരംഭിച്ചു തന്റെ നാമമേ ജപിക്കാവൂ എന്നു് എല്ലായിടങ്ങളിലും ഏർപ്പാടുചെയ്തു. മൂത്തമകൻ പ്രഹ്ലാദൻ ആയിരുന്നു. ഇദ്ദേഹം ദിവ്യനും വിഷ്ണുഭക്തനുമാകയാൽ പിതാവിന്റെ കല്പനയെ നിരസിച്ചു. പലപ്രകാരത്തിലും മകന്റെ മനസ്സിനെ വിഷ്ണുഭക്തിയിൽനിന്നും വേർപെടുത്താൻ ശ്രമിച്ചതിൽ നടന്നില്ല. പിന്നീടു പുത്രനെ കൊന്നുകളവാൻ കല്പിച്ചു. പിന്നെ ബാലൻ പിതാവിനോടിങ്ങനെ ഉണർത്തിച്ചു.

'ഭഗവത പ്രിയനായിരുന്നനഘം
ആഗമക്കാതലാമാദിനാഥമ്പദം * ഭ
ക്ത്യാ ഭജിപ്പതത്യുത്തമം' എന്നതൻ പു
ത്രൻപറഞ്ഞതുകേട്ടസുരേശ്വരൻ * പെ
ട്ടെന്നു വാളുമെടുത്തെഴുന്നേററലറിക്കൊണ്ടൊ
ഴിയാതെനിറഞ്ഞവൻതൂണിതിൽ * നി
ല്പവൻവന്നുരക്ഷിക്കണമിത്തരം ദുർഭാഷ
ണംചെയ്തുനില്ക്കുന്നനിന്നെഞാൻ * വെ
ട്ടിക്കളവെനെന്നോടിയടുത്തുതൻ മുഷ്ടി
കൊണ്ടൊന്നുകുത്തീടിനാൻതൂണിന്മേൽ'

ഉടൻ തൂണു പിളർന്നു നരസിംഹമൂർത്തി പുറപ്പെട്ടു ഹിരണ്യകശിപുവിനെ വധിച്ചു. അനന്തരം ദൈത്യരുടെ ആയുധങ്ങൾക്കാകട്ടെ സർപ്പങ്ങൾക്കാകട്ടെ സ്വർഗ്ഗീയ ഗജങ്ങൾക്കാകട്ടെ അഗ്നിക്കാകട്ടെ പ്രഹ്ലാദനെ വധിപ്പാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. പ്രഹ്ലാദൻ ദൈത്യരാജാവായി. ഇദ്ദേഹം മരണാന്തരം ഇന്ദ്രസ്ഥാനം വഹിച്ചിരുന്നപ്രകാരം പത്മപുരാണത്തിൽ പറയുന്നു. മുജ്ജന്മത്തിൽ പ്രഹ്ലാദൻ സോമശർമ്മാവ് എന്ന ഒരു ബ്രാഹ്മണനായിരുന്നു എന്നും വിഷ്ണുവിനോടു ലയിപ്പാൻ തപസ്സനുഷ്ഠിച്ചു എന്നും തപസ്സു ചെയ്യുമ്പോൾ ദൈത്യരുടെ ഭയധ്വനി ഹേതുവായിട്ടു അതിനു തടസ്സമുണ്ടായി എന്നും അതുകൊണ്ട് ഒരു ദൈത്യനായി പിറന്നു എന്നും അന്നു ദേവകളുമായുള്ള യുദ്ധത്തിൽ ദൈത്യരുടെ വശത്തു ചേരുകയാൽ വിഷ്ണു ചക്രംകൊണ്ടു വധിച്ചു എന്നും അതിൽപിന്നീടാണ് ഹിരണ്യകശിപുവിന്റെ മകനായി ജനിച്ചതെന്നുംകൂടി ആ പുരാണത്തിൽനിന്നും വെളിവാകുന്നു.

പ്രഹ്ലാദം- പു. സന്തോഷം. വ. അട്ടഹാസം.

പ്രഹ്വ-വി. പു. കുനിഞ്ഞ. വ. താല്പര്യമുള്ള.

പ്രളയം-പു. ജലപ്രളയം. ഓരോ കല്പാവസാനത്തിലുള്ള ലോകനാശം, ജഗത്തിന്റെ പ്രകൃഷ്ടമായ ലയകാലം. മററു പര്യായങ്ങൾ-സംവർത്തം, കല്പം, ക്ഷയം, കല്പാന്തം.

ഈ ലോകത്തിൽ സർവ്വ ചരാചരങ്ങളും നശിച്ച് ത്രൈലോക്യമെല്ലാം ജലാവൃതമാകുമ്പോൾ ഭഗവാൻ മഹാവിഷ്ണു മാത്രം കുഞ്ഞിന്റെ വേഷത്തിൽ ഒരു പേരാലിലയിൽ പ്രളയസമുദ്രത്തിൽ പൊങ്ങിക്കിടക്കും. ഇതത്രെ മഹാപ്രളയം.

വ. മോഹാലസ്യം. ന. മരണം.

പ്രളയങ്ങൾ മൂന്നുവിധം-നൈമിത്തികപ്രളയം (അനാവൃഷ്ടിമൂലം ഉണ്ടാകുന്നു), പ്രാകൃതപ്രളയം (ഘോരസംവർത്താഗ്നിമൂലം ഉണ്ടാകുന്നു), ആത്യന്തികപ്രളയം (അതിവൃഷ്ടിമൂലം ഉണ്ടാകുന്നു).

പ്രളയാന്തം - പ്രളയത്തിന്റെ അവസാനം.

പ്രാ

പ്രാക്-പു. കിഴക്കേദിക്ക്. വ. കിഴക്കുള്ള ദേശം. ന. കഴിഞ്ഞകാലം.

പ്രാക്-വി. പു. കിഴക്കുള്ള. വ. മുമ്പെയുള്ള. ന. മുകളിലുള്ള.

പ്രാക്-അ. പു. മുൻപ് വ. കിഴക്ക്. ന. കഴിഞ്ഞ.

പ്രാക്പ്രയോഗം- (വ്യാകരണത്തിൽ) ഏതു ധാതുവിനെ സഹായിപ്പാനായി അനുപ്രയോഗം ചെയ്യുന്നുവോ ആ ധാതു.

പ്രാക്ഫലം-പ്ലാവ്.

പ്രാകാമ്യം- പു. അഷ്ടൈശ്വര്യങ്ങളിൽ ഒന്ന്. വ. തന്റെ ഇഷ്ടംപോലെ പ്രവർത്തിക്കുന്ന അവസ്ഥ. ശിവന്റെ ഒരു സിദ്ധി.

പ്രാകാരം-മതിൽ. ഉറപ്പിൽ കെട്ടിയുണ്ടാക്കപ്പെടുന്നത് എന്നർത്ഥം.

പ്രാകാരഗൃഹം-കോട്ടയിലുള്ള വീട്.

പ്രാകാശം-പു. ഒരുവക ആഭരണം. വ. ഒരുമാതിരി കണ്ണാടി.

പ്രാകാശ്യം- അഷ്ടൈശ്വര്യങ്ങളിൽ ഒന്ന്. എപ്പോഴും എവിടെ പ്രകാശിക്കേണമെന്നു താൻ വിചാരിക്കുന്നുവോ അപ്പോഴ് അവിടെ പ്രത്യക്ഷനാവുക എന്നത്.

പ്രാകുന്നു-ശപിക്കുന്നു.

പ്രാകൃത-വി. ൧. പ്രകൃതത്തെ സംബന്ധിച്ച, സ്വഭാവത്തെ സംബന്ധിച്ച. ൨. നീചത്വമുള്ള. ൩. പരിഷ്കാരമില്ലാത്ത.

പ്രാകൃതഭാഷ-പാലിഭാഷയാണ് പ്രാകൃതഭാഷകളായി പിരിഞ്ഞത്. പ്രാകൃതഭാഷകളുടെ സ്വരൂപത്തിന്റെ ജ്ഞാനം കാളിദാസൻ തുടങ്ങിയുള്ള കവികളാൽ ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള നാടകങ്ങളിൽ നിന്നു നമുക്കു ലഭിക്കുന്നുണ്ട്. ഒടുവിൽ ക്രിസ്ത്വബ്ദം ൧൨-ാം ശതവർഷത്തിൽ പുരാതനങ്ങളായ രാജകുടുംബങ്ങൾ ക്ഷയിച്ചു രാജപുത്രന്മാരെന്ന ജാതിക്കാർ എല്ലായിടത്തും പ്രബലന്മാരായി തീർന്നതിനോടുകൂടി പ്രാകൃതഭാഷകൾ ഹിന്ദി മുതലായ ഭാഷകളായി പരിണമിച്ചു. ഉത്തരഹിന്ദുസ്ഥാനിൽ അഞ്ചു ഗൌഡഭാഷകൾ ഉണ്ടെന്നു ചിലർ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

പ്രാകൃതം-൧. പ്രാകൃതശാസ്ത്രം. ൨. പ്രാകൃതഭാഷ. ൩. ക്ഷീണം.

സംസ്കൃതം ദുഷിച്ചുണ്ടായ ഒരു ഭാഷയാണ് പ്രാകൃതം. സംസ്കൃതനാടകങ്ങളിൽ സ്ത്രീകളും സാധാരണപാത്രങ്ങളും ഈ ഭാഷയാണു സംസാരിക്കുന്നത്.

പ്രാകൃതൻ-നീചൻ (നിസ്സാരൻ, അപരിഷ്കൃതൻ). അകാര്യങ്ങൾ അധികം ചെയ്യുന്നവൻ എന്നർത്ഥം.

'പ്രാകൃതശ്ച പൃഥഗ്ജനഃ'

(അമരം)

പ്രാക്ക്, പ്രാക്കൽ, പിരാക്ക്-നീചമായ ശാപം.

പ്രാക്കൂട്-പ്രാവിന്റെ കൂട്.

പ്രാക്തന-വി. ഏറ്റവും പണ്ടേയുള്ള, മുജ്ജന്മത്തിലുള്ള.

'പ്രാക്തനദേഹസ്ഥകർമ്മണാം'

(രാമായണം)

പ്രാഖര്യം-൧. എരിവ്. ൨. മൂപ്പ്. ൩. ദുഷ്ടത. ൪. ഉത്സാഹം.

പ്രാഗത്ഭ്യം-൧. ധൈര്യം. ൨. അഹമ്മതി.

പ്രാഗഭാവം-തർക്കശാസ്ത്രത്തിൽ പറയുന്ന ഒരു ലക്ഷണം.

പ്രാഗ്ജന്മം-പൂർവജന്മം.

'പ്രാഗ്ജന്മപുണ്യക്ഷയലബ്ധയാകം'

പ്രാഗ്ജ്യോതിഷം-ഒരു രാജ്യം.

പണ്ടത്തെ 'കാമരൂപം' എന്ന രാജ്യത്തിന്റെ രാജധാനി. 'കാമരൂപ'ത്തെ ഇപ്പോൾ 'ആസാം' എന്നു പറഞ്ഞുവരുന്നു. ഭാരതയുദ്ധകാലത്തു ഇവിടത്തെ രാജാവ് ഭഗദത്തനായിരുന്നു.

പ്രാഗ്ദക്ഷിണം-തെക്കുകിഴക്ക്.

പ്രാഗ്ഫല്ഗുനി-പൂരം നക്ഷത്രം.

പ്രാഗ്ഭവ-൧. കിഴക്കുണ്ടായ. ൨. മുമ്പിലുണ്ടായ.

പ്രാഗ്ഭാഗം-൧. മുൻപിലത്തെ ഭാഗം. ൨. കിഴക്കേഭാഗം.

പ്രാഗാരം-ഭവനം.

പ്രാഗുദീചി-വടക്കുകിഴക്ക്.

പ്രാഗ്ര-വി. ശ്രേഷ്ഠമായ, പ്രധാനമായ.

പ്രാഗ്രഹര-വി. പ്രധാനമായ

പ്രാഗ്ര്യ-വി. പ്രധാനമായ.

പ്രാഗ്വംശം-൧. യാഗശാലയിൽ ഹവിസ്സു ചാതിപ്പാനായി ഉണ്ടാക്കിയ സ്ഥലത്തിന്റെ കിഴക്കുഭാഗത്തായി യജമാനനും സദസ്യന്മാരും ഇരിക്കേണ്ടതിന

നിൎമ്മിക്കപ്പെട്ട സ്ഥലം. പ്രകൎഷേണ പൂൎവ്വമായ വംശത്തോടു (മൂലയോടു) കൂടിയതു് എന്നൎത്ഥം. ൨. യാഗശാലയുടെ കിഴക്കും പടിഞ്ഞാറുമുള്ള സ്തംഭങ്ങളിൽ വയ്ക്കപ്പെട്ട നീണ്ട മരം.

പ്രാഘാതം-യുദ്ധം.

പ്രാഘാരം-നെയ്യു മുതലായ ദ്രവസാധനങ്ങൾ ഇറ്റുവീഴുക, ഊറുക, കാലുക.

പ്രാഘുണകൻ, പ്രാഘുൎണ്ണികൻ-അഭ്യാഗതൻ.

അതിഥിക്കു പറഞ്ഞ ലക്ഷണങ്ങൾ ഇല്ലാത്തവരെല്ലാം അഭ്യാഗതന്മാരാണ്. ബന്ധുക്കൾ, കാൎയ്യാൎത്ഥമായി വരുന്നവർ, ഏകഗ്രാമീണന്മാർ മുതലായവർ ഈ ഗണത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.

പ്രാംഗം-പണവം എന്ന വാദ്യം.

പ്രാംഗണ(ന)ം-൧. ന്യായസ്ഥലം. ൨. മിറ്റം, അങ്കണം. ൩. ഒരുവക വാദ്യം.

പ്രാചിക-൧. ഒരുവക ഈച്ച, കാട്ടീച്ച. ൨. പെൺപരുന്തു്.

പ്രാചീ-കിഴക്കു്. പ്രഥമം സൂൎയ്യനെ ഗമിക്കുന്നതു് എന്നൎത്ഥം.

പ്രാചീന-വി. ൧. കിഴക്കുള്ള. ൨. പണ്ടുള്ള. പ്രാചീനം > <അൎവ്വാചീനം.

പ്രാചീന-൧. പാടവള്ളി. ൨. വേലി.

പ്രാചീനം-വേലി, പുറമതിൽ.

പ്രാചീനപനസം-കൂവളം.

പ്രാചീനബൎഹിസ്സ്-ദേവേന്ദ്രൻ.

പ്രാചീനാവീതം - ഇടത്തൂടിട്ട പൂണുനൂൽ. പ്രദക്ഷിണമായി ഇട്ടതു് എന്നൎത്ഥം.

പ്രാചീനപാൻ-ജനമേജയന്റെ അനന്തരത്തിൽ ഉണ്ടായവൻ.

പ്രാചീരം-വേലി.

പ്രാചുൎയ്യം-൧. സമൃദ്ധി. ൨. കൂട്ടം, സംഘം.

പ്രാചേതസൻ-വാല്മീകിമഹൎഷി, ആദികവി.

പ്രാചേതസ്സ്-൧. മനു. ൨. ദക്ഷൻ. ൩. വാല്മീകി.

പ്രാച്യ-വി. കിഴക്കുള്ള.

പ്രാച്യം-ശരാവതീനദിയുടെ തെക്കുകിഴക്കുള്ള ദേശം. പ്രാചിയിൽ ഭവിച്ചതു് എന്നൎത്ഥം.

ശരാവത്യാഃ അവധേഃ പ്രാഗ്ദക്ഷിണഃ യഃ ദേശഃ സഃ പ്രാച്യഃ ഇത്യുച്യതേ=ശരാവതീനദിയാകുന്ന അവധിയുടെ കിഴക്കുതെക്കു യാതൊരു ദേശം അതു പ്രാച്യം എന്നു പറയപ്പെടുന്നു. ശരാവതി ഭാരതവൎഷത്തിന്റെ കിഴക്കുവടക്കുൽഭവിച്ചു തെക്കുപടിഞ്ഞാട്ടൊഴുകി സമുദ്രത്തിൽ ചേരുന്നു. അതിനെ ഒരവധിയാക്കി കല്പിച്ചു ഭാരതവൎഷത്തെ രണ്ടായി തിരിക്കുന്നു.

പ്രാജകൻ-മേയിക്കുന്നവൻ, തേരുതെളിക്കുന്നവൻ.

പ്രാജനം-കന്നുകാലികളെ അടിക്കുന്ന ഒരു വടി, കാള മുതലായതിനെ തെളിക്കുന്ന മുടിങ്കോൽ. ഇതുകൊണ്ടു തെളിക്കുന്നതിനാൽ ഈ പേർ വന്നു (പാഠം-പ്രാജനം).

പ്രാജാപത്യ-വി. പ്രജാപതിയെ സംബന്ധിച്ച.

പ്രാജാപത്യം-൧. വിവാഹം എട്ടുപ്രകാരമുള്ളതിൽ ഒന്നു്. (അഷ്ടവിവാഹങ്ങൾ നോക്കുക). ൨. പാപനിവൃത്തിക്കുള്ള ഒരു വ്രതം. ൩. ഒരുത്തിയെ മത്തുടക്കുമ്പോൾ കഴിക്കുന്ന ഒരു കൎമ്മം. ൪. പിതൃലോകം. ൫. സന്യസിക്കുന്നതിനു മുമ്പിൽ തനിക്കുള്ളതൊക്കെയും ഉപേക്ഷിക്ക.

പ്രാജാപത്യൻ-വിഷ്ണു.

പ്രാജികം-പരുന്ത്.

പ്രാജിതാവ്-തേർ തെളിക്കുന്ന സൂതൻ. ഗമിപ്പിക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം.

പ്രാജ്യ-വി. വളരെയുള്ള, പെരുകിയ, വലിയ.

പ്രാജ്യം-അധികം.

പ്രാജ്ഞ-വി. ൧. ബുദ്ധിയുള്ള ൨. വിരുതുള്ള, അടക്കമുള്ള.

പ്രാജ്ഞം-പെരുന്തേത.

പ്രാജ്ഞൻ-വിദ്വാൻ, ബുദ്ധിമാൻ. പ്രജ്ഞയുള്ളവൻ എന്നർത്ഥം.

പ്രാജ്ഞാ-ബുദ്ധിയുള്ളവൾ, അലൌകികങ്ങളായ വസ്തുക്കളിൽ കൂടി അറിവുള്ളവൾ. (പാഠം-പ്രാജ്ഞി)

പ്രാഞ്ചുന്നു-ക്ഷീണംകൊണ്ടു തളൎന്നു പതുക്കെ നടക്കുന്നു, പ്രാഞ്ചിനടക്കുന്നു.

പ്രാഞ്ജല-വി. കപടമില്ലാത്ത, നേരുമാൎഗ്ഗമുള്ള.

പ്രാഞ്ജലി-കൂപ്പുകൈയ്, തൊഴുവാനായി കൈകൂട്ടി നമിച്ചു കൂപ്പുക.

പ്രാഞ്ജലി-വി. കൈകൂപ്പിയ.

പ്രാഡ്വിവാകൻ-ജഡ്ജി, ന്യായാധിപതി. രണ്ടു കക്ഷികളുടേയും വാദം കേട്ട് അതിനെപ്പററി സത്യാസത്യവിവേചനം ചെയ്യുന്നവൻ എന്നർത്ഥം. മറെറാരു പൎയ്യായം—അക്ഷദൎശകൻ.

'പ്രാഡ്വിവാകന്മാരെപ്പോലെ
നിന്നിതോരോരോപാട്ടിൽ'
(ഐരാവതപൂജ തുള്ളൽ)

പ്രാണ-നിറഞ്ഞ.

പ്രാണം-നറുമ്പശ.

പ്രാണഗ്രഹം-മൂക്ക്.

പ്രാണദ-വി. പ്രാണനെ ദാനംചെയ്യുന്ന.

പ്രാണദം-൧. ജലം. ൨. ചോര.

പ്രാണദൻ-൧. വിഷ്ണു. ൨. വായു.

പ്രാണധാരണം-ജീവരക്ഷണം.

പ്രാണൻ-൧. ജീവൻ. ൨. ശരീരവായുക്കൾ അഞ്ചുള്ളതിൽ ഒന്ന്. ൩. ശ്വാസം. ൪. ശക്തി. ൫. വായു. ൬. പരാക്രമം.

പ്രാണനം-൧. ശ്വാസംവലിക്ക. ൨. ജീവൻ. ൩. തൊണ്ട. ൪. ജലം. ൫. ശ്വാസംവിടുക.

പ്രാണനാഡി-ജീവവായു സഞ്ചരിക്കുന്ന ഞരമ്പ്.

പ്രാണനാഥ-ഭാൎയ്യ.

പ്രാണനാഥൻ-ഭൎത്താവ്.

പ്രാണനായകൻ-ഭൎത്താവ്.

പ്രാണനായിക-ഭാൎയ്യ.

പ്രാണനാശം-മരണം.

പ്രാണന്തൻ-വായു.

പ്രാണന്തി-൧. വിശപ്പ്. ൨. ഇക്കിൾ, എക്കിട്ട.

പ്രാണപ്രതിഷ്ഠ-വിഗ്രഹങ്ങളിൽ ഈശ്വരചൈതന്യമുണ്ടാക്കുന്ന ഒരു കൎമ്മം.

പ്രാണപ്രയാണം-ജീവാവസാനം, പ്രാണൻ പോകുക.

പ്രാണബന്ധു-പ്രാണനെപ്പോലെ സ്നേഹിക്കുന്ന മിത്രം.

പ്രാണഭയം-പ്രാണൻ പോയെങ്കിലോ എന്നുള്ള പേടി.

പ്രാണമയ-വി. പ്രാണനെക്കൊണ്ടു വ്യാപിക്കപ്പെട്ട.

പ്രാണമയകോശം - രജോഗുണത്തിന്റെ കാൎയ്യങ്ങളായും ലിംഗശരീരത്തിൽ വൎത്തിക്കുന്നവയായും ഇരിക്കുന്ന പ്രാണൻ മുതലായ അഞ്ചു വായുക്കളും വാക്ക തുടങ്ങിയ അഞ്ചു കൎമ്മേന്ദ്രിയങ്ങളും കൂടിയത്.

പ്രാണത്യാഗം-ജീവനെ കളക, തന്നത്താൻ കൊല്ലുക.

പ്രാണയോനി-പു. ബ്രഹ്മം. ൨. വായു

പ്രാണരന്ധ്രം-പു. വായ്. ൨. മൂക്ക്.

പ്രാണവായു-ജീവവായു.

പ്രാണവേദന, പ്രാണസങ്കടം-മരണവേദന. പ്രാണനുണ്ടാകുന്ന സങ്കടം

പ്രാണസഞ്ചാരം-പ്രാണനുണ്ടാകുന്ന അതിവേദന.

പ്രാണസ്നേഹം- പ്രാണനെപ്പോലെയുള്ള സ്നേഹം, അധികസ്നേഹം.

പ്രാണസ്നേഹിതൻ-ഉററ ചങ്ങാതി.

പ്രാണഹാനി-ജീവനാശം.

പ്രാണാധീശ്വരി-ഭാര്യ.

പ്രാണാന്തം-മരണം.

പ്രാണാന്തിക-വി. ജീവനെ നശിപ്പിക്കുന്ന.

പ്രാണായാമം-പ്രാണൻെറ നിയമനം, പ്രാണനെ അറികയും നിയമനം ചെയ്കയും ചെയ്യു, യോഗികൾ ധ്യാനത്തിങ്കലും മററും ശ്വാസം അടക്കുകയും മൂക്കിൽക്കൂടെ കളകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു മുറ, അഷ്ടാംഗയോഗങ്ങളിൽ ഒന്ന്. പ്രാണായാമം മൂന്നുവിധം, ൧. സാധാരണ, ൨. മദ്ധ്യമം, ൩. ഉത്തമം.

പ്രാണാവസാനം-ജീവനാശം.

പ്രാണി-വി. ജീവനുള്ളത്, ജീവി. (ണീ, ണിനീ, ണി).

പ്രാണി-ജന്തു, മനുഷ്യൻ മുതലായ പ്രാണികളുടെ പേർ.

പ്രാണികൾ അന്നരസത്തിൽ നിന്നും, അന്നം മഴയിൽ നിന്നും, മഴ ദേവപ്രീതിയിൽ നിന്നും, ദേവപ്രീതി ശുഭകർമ്മത്തിൽ നിന്നും, ശുഭകർമ്മം വേദത്തിൽ നിന്നും, വേദം ബ്രഹ്മത്തിൽ നിന്നും ഉണ്ടാകുന്നു.

പ്രാണിപ്രകൃതികൾ മൂന്നുവിധം-ദൈവി, ആസുരി, രാക്ഷസി. ആസുരിയും രാക്ഷസിയും പ്രാണികളെ സംസാരത്തിൽ ബന്ധിപ്പിക്കുന്നു.

പ്രാണിദ്യൂതം-കോഴികളെക്കൊണ്ടും മററും തമ്മിൽ വിവാദ പറഞ്ഞു പോരുതിക്ക, വിളിച്ചുവരുത്തിക്കളിക്കുന്ന ചൂതുകളി, മേഷകുക്കുടാദികളുടെ യുദ്ധം.

പ്രാണിപ്രപഞ്ചം - ജീവജന്തുക്കളുടെ കൂട്ടം.

പ്രാണിഹിംസാ-ജീവികളെ കൊല്ലുകയോ പീഡിപ്പിക്കയോ എന്നുള്ളത്.

പ്രാണീത്യം-കടം.

പ്രാണേശ-ഭാര്യ.

പ്രാണേശൻ-ഭർത്താവ്.

പ്രാണേശ്വരി-പ്രാണനാഥ.

'പ്രാണേശ്വരി! പ്രണയമസൃണേ!'
(മയൂരസന്ദേശം)

പ്രാണോപകാരി-ക്ഷൌരകൻ.

പ്രാണോപഹാരം-ആഹാരം.

പ്രാതരാശം-പ്രാതൽ, പകലിൽ ഒന്നാമത്തെ ഭക്ഷണം.

പ്രാതർ-അ. പ്രഭാതകാലം.

പ്രാതർണ്ണാദി-കോഴി.

പ്രാതർഭോക്താവ്-കാക്ക.

പ്രാതർഭോജനം-പ്രാതൽ ഉണ്ണുക.

പ്രാതൽ-പകലിൽ ഒന്നാമത്തെ ഭക്ഷണം

പ്രാതസ്ത്രിവർഗ്ഗാ-ഗംഗാനദി.

പ്രാതസ്തരാം-അ. അതികാലത്തേ.

പ്രാതഃകാലം-ആദിത്യൻ ഉദിക്കുന്ന സമയം (ഉഷസ്സിങ്കൽ).

പ്രാതികാ-ചെമ്പരത്തി.

പ്രാതിദൈവസിക-വി. ദിനവും സംഭവിക്കുന്ന.

പ്രാതിപദികം-നാമത്തിൻെറ പ്രകൃതി.

പ്രാതിഭാവ്യം-ജാമ്യം.

പ്രാതിലോമ്യം- വിപരീതം, പ്രതികൂലത.

പ്രാതിവേശിനി-അയൽവീട്ടുകാരി.

പ്രാതിശാഖ്യകൾ-വേദത്തിലെ ശ്ലോകങ്ങളുടെയും പദങ്ങളുടെയും ഉച്ചാരണത്തെപ്പററിയുള്ള പുസ്തകങ്ങൾ.

ഋഗ്വേദത്തിന്നു ശൌനകൻ ഉണ്ടാക്കിയ ശാകലപ്രാതിശാഖ്യവും, യജുർവേദത്തിന്നു തൈത്തിരീയ പ്രാതിശാഖ്യവും, വാജസനേയിപ്രാതിശാഖ്യവും, അഥർവവേദത്തിന്നു ശൌനകീയചതുരധ്യായികയും ഉണ്ട്. സാമവേദത്തിന് ഒരു പ്രാതിശാഖ്യമുള്ള പ്രകാരം വെളിവാകുന്നില്ല.

പ്രാതിഹാര(ക)ൻ, പ്രാതിഹാരികൻ-ഇന്ദ്രജാലക്കാരൻ. പ്രതിഹാരം (വ്യാജം) പ്രയോജനമായിട്ടുള്ളവൻ എന്നർത്ഥം.

പ്രാതീതിക-വി. ഹൃദയത്തെ സംബന്ധിച്ച, ജ്ഞാനമുള്ള.

പ്രാതീപിക-വി. നേരെ മറിഞ്ഞുള്ള, വിപരീതമായ.

പ്രാത്യയിക-വി. ൧. വിശ്വാസമുള്ള. ൨. ജാമ്യം നില്ക്കുന്ന.

പ്രാഥമകല്പികൻ-അധ്യയനം തുടങ്ങിയ ശിഷ്യൻ.

പ്രാഥമിക-൧. ആദ്യമായ. ൨. മുമ്പുള്ള. ൩. ആദ്യമായി സംഭവിക്കുന്ന.

പ്രാഥമ്യം-ഒന്നാമത്തേതെന്നുള്ള നില, അഗ്രഗണ്യത.

പ്രാദക്ഷിണ്യം-പ്രദക്ഷിണം.

പ്രാദുർ,പ്രാദുസ്സ്-അ. ൧. മുമ്പിൽ ൨. പ്രകാശമാവം.

പ്രാദുർഭവിക്കുന്നു-പ്രത്യക്ഷമാകുന്നു.

'മേദിനിയിലിതുപോലെ മേദുരഗുണം
സ്ഥലം * പ്രാദുർഭവിച്ചിടാ വാമമതിനില്ല ഹേ'

(ദുര്യോധനവധം കഥകളി)

പ്രാദുർഭാവം-പ്രത്യക്ഷത.

പ്രാദുർഭൂത-വി. പ്രത്യക്ഷമായി ഭവിച്ച.

പ്രാദുഷ്കരണം-പ്രത്യക്ഷമാക്കുക.

പ്രാദുഷ്യം-പ്രത്യക്ഷത.

പ്രാദേശം-൧. ചൊട്ടച്ചാൺ, ചൂണ്ടാണിവിരലും പെരുവിരലും കൂടി നിവർത്തിവച്ചാലുണ്ടാകുന്ന ചാൺ. കണക്കാക്കുന്നതു് എന്നർത്ഥം. (പാഠം-പ്രദേശം). ൨. സ്ഥലം.

പ്രാദേശനം - ദാനം. കൊടുക്കുക എന്നർത്ഥം.

പ്രാദേശിക-വി. സ്ഥലത്തുള്ള.

പ്രാധ്വ-വി. ൧. ദൂരമുള്ള. ൨. കുനിഞ്ഞ. ൩. കെട്ടപ്പെട്ട.

പ്രാധ്വ-അ. ൧. അനുകൂലമായി, തുല്യമായി. ൨. വളവായി.

പ്രാധ്വഃ-വണ്ടി.

പ്രാധനികം-൧. നാശകരമായ ഒരു ആയുധം. ഒരു യുദ്ധോപകരണം.

പ്രാധാനിക-വി. പ്രധാനമായ, മുഖ്യമായ.

പ്രാധാന്യം-ശ്രേഷ്ഠത.

പ്രാധാന്യത എന്നു ചിലർ പ്രയോഗിക്കാറുണ്ട്. ഇതു് ഇരട്ടിപ്പാണ്. പ്രാധാന്യം എന്നു മതി. പ്രാധാന്യതയെ സ്വീകരിക്കുന്ന പക്ഷം ആ കൂട്ടത്തിൽ ദൌർബല്യത, വേഗത മുതലായ ഇരട്ടിപ്പുകളെയും സ്വീകരിക്കേണ്ടിവരും. പ്രാധാന്യം, ദൌർബല്യം, വേഗം ഇത്യാദി ശരിയായ രൂപങ്ങളെ സ്വീകരിക്കയാണു വേണ്ടതു്.

പ്രാന്തം-൧. വക്ക്, വിളുമ്പ്. ൨. അററം. ൩. സമീപം. ൪. മുക്ക്, മൂല. ൫. അതിത്തി.

പ്രാന്തദുൎഗ്ഗം-അതിരിങ്കലുള്ള കോട്ട. ൨. ഉപഗ്രാമം, പേട്ട.

പ്രാന്തരം-൧. കുടികളില്ലാതെ ദൂരമായുള്ള വഴി. ൨. കാട്ടുപ്രദേശം. ൩. വൃക്ഷത്തിന്റെ പോത്ത്. ൪. തണൽ ഇല്ലാത്ത റോട്ട്. ൫. പിൻവശം.

പ്രാപകം-പ്രാപിപ്പിക്കുന്നത്, ലഭിക്കുവാനുള്ള വഴി.

പ്രാപണം-൧. ചെല്ലുക. ൨. പ്രവേശിക്കുക. ൩. ലഭിക്കുക. ൪. സമീപിക്കുക. ൫. അനുഭവിക്കുക.

പ്രാപഞ്ചികൻ-പ്രപഞ്ചവിഷയങ്ങളിൽ ബന്ധമുള്ളവൻ.

പ്രാപണികൻ-കച്ചവടക്കാരൻ.

പ്രാപിക്കുന്നു-൧. ചെല്ലുന്നു. ൨. പ്രവേശിക്കുന്നു. ൩. ലഭിക്കുന്നു. ൪. സമീപിക്കുന്നു. ൫. അനുഭവിക്കുന്നു. (കാ. ക്രി-പ്രാപിപ്പിക്കുന്നു) (നാമം-പ്രാപണം).

പ്രാപ്ത-വി. ൧. പ്രാപിക്കപ്പെട്ട, പ്രാപിച്ച, ലഭിച്ച. ൨. ചെന്ന. ൩. ലഭിക്കപ്പെട്ട.

പ്രാപ്തൻ-പ്രാപ്തിയുള്ളവൻ, സാമൎത്ഥ്യമുള്ളവൻ.

പ്രാപ്തപഞ്ചത്വൻ-മരിച്ചവൻ.

പ്രാപ്തരൂപൻ-൧. വിദ്വാൻ. ൨. സുന്ദരൻ. ൩. മോഹിപ്പിക്കുന്നവൻ.

പ്രാപ്തി-൧. സാമൎത്ഥ്യം. ൨. ലാഭം. ൩. പ്രവേശം. ൪. അഷ്ടൈശ്വൎയ്യങ്ങളിൽ ഒന്ന്, സാധാരണന്മാൎക്ക മനസ്സുകൊണ്ടു പോലും ദുൎഗ്രാഹ്യങ്ങളായ ചന്ദ്രാദികളെ ഒരു പ്രയാസവും കൂടാതെ കൈകൊണ്ടു പിടിപ്പാൻ കഴിയുക. ൫. ഉൽപത്തി. ൬. പങ്ക്. ൭. ഭാഗ്യം. ൮. ചെല്ല്.

പ്രാപ്പുറത്തിനെല്ല്-ഒരു തരം നെല്ല്. മിക്കവാറും നവരയുടെ ഗുണങ്ങളുണ്ട്. സം—പാരാവതകം.

പ്രാപ്യ-വി. ൧. പ്രാപിക്കത്തക്ക. ൨. ലഭിപ്പാൻതക്ക.

പ്രാബല്യം-പ്രബലന്റെ അവസ്ഥ, ശക്തിയും മററും.

പ്രാബാ(വാ)ലികൻ-പവിഴവ്യാപാരി

പ്രാഭഞ്ജനി-൧. ഹനുമാൻ. ൨. ഭീമൻ.

പ്രാഭവം-പ്രഭുവിന്റെ അവസ്ഥ, സമ്പത്തും ശക്തിയും മററും, പ്രഭുത്വം, പ്രാബല്യം, ശ്രേഷ്ഠത.

പ്രാഭവത്യം-അധികാരം, ശക്തി.

പ്രാഭാതിക-വി. പ്രഭാതത്തെ സംബന്ധിച്ച.

പ്രാഭൃതം-൧. കാഴ്ചദ്രവ്യം, ബന്ധുക്കാർ മുതലായവൎക്ക കൊടുക്കുന്ന സമ്മാനവും മററും. ൨. ദേവതാദൎശനാൎത്ഥം ചെല്ലുമ്പോൾ കൊണ്ടുചെല്ലുന്ന വഴിപാട്.

'പ്രാഭൃതമായിട്ടു വെച്ചുകൊടുക്കിലെൻ'

(കൃഷ്ണഗാഥ)

പ്രാമാണിക-വി. പ്രമാണത്തെ സംബന്ധിച്ച.

പ്രാമാണികൻ-൧. തലവൻ. ൨. വിദ്വാൻ.

പ്രാമാണ്യം-പ്രമാണം.

പ്രാമാദ്യം-൧. തെററ, തലക്കിറുക്കം. ൨. ആടലോടകം.

പ്രാമിത്യം-൧. കടം. ൨. മരണം.

പ്രാംണി, പ്രാമ്മണി-കേരളത്തിൽ നായൎവൎഗ്ഗക്കാരുടെ കല്യാണത്തിനും മററും ഒരുതരം പാട്ടു പാടുന്ന പുഷ്പക സ്ത്രീവൎഗ്ഗം, ബ്രാഹ്മച്ചി, ബ്രാഹ്മണി.

പ്രാംശു-വി. ദീൎഘമുള്ള, നെടിയ, നീണ്ട,

'പ്രാംശുലഭ്യേ ഫലേ ലോഭാത്'
(രഘുവംശം)

പ്രായ-വി. തുല്യമായ, അധികമുള്ള.

പ്രായചതുഷ്ടയം-ശൈശവം, കൌമാരം, യൌവ്വനം, വാൎദ്ധക്യം ഇവ ൪-ം.

പ്രായഃ, പ്രായശഃ-അ. മിക്കവാറും, മിക്കതും, വളരെ, പ്രായേണ, മിക്കപ്പോഴും.

പ്രായണം-പു. പ്രവേശം, ആരംഭം. ൨. തന്നത്താനുള്ള മരണം.

പ്രായം-പു. വലിപ്പം. പ്രകൎഷേണ ഗമിക്കുക എന്നൎത്ഥം. ൨. ജീവാവസ്ഥ. ൩. മരണം ൪. വൎദ്ധന. ൫. മരിപ്പാനായിട്ടുള്ള ഉപവാസം, എല്ലാം ഉപേക്ഷിച്ചു സന്ന്യസിച്ചതിന്റെ ശേഷം ഇനി ജലപാനംപോലും ചെയ്കയില്ലെന്നുള്ള ദൃഢനിശ്ചയം—അനശനദീക്ഷ.

പ്രായം-വി. തുല്യമായ.

പ്രായശ്ചിത്തം, പ്രായശ്ചിത്തി-തന്റെ പേരിലുള്ള കുറ്റമോ പാപമോ തീൎക്കുന്നതിനായിട്ടു ചെയ്യുന്ന പ്രവൃത്തി, പ്രതിവിധി.

പ്രായത്യം-പരിശുദ്ധം.

പ്രായശഃ-(പ്രായഃ എന്നതു നോക്കുക)

പ്രായാധിക്യം-പ്രായത്തിന്റെ കൂടുതൽ, വാൎദ്ധക്യം.

പ്രായിക-വി. സാധാരണമായി.

പ്രായേണ-അ. മിക്കവാറും.

പ്രായോപവേശനം-ആഹാരം ഉപേക്ഷിച്ചു മരിപ്പാൻ തയാറായിരിക്കുക.

പ്രായോപവേശത്തിനു ശ്രീപരീക്ഷിത്തുമുതലായവരുടെകഥ ദൃഷ്ടാന്തമാകുന്നു.

പ്രാരബ്ധ-വി. പ്രാരംഭിക്കപ്പെട്ട, തുടങ്ങപ്പെട്ട

പ്രാരബ്ധകൎമ്മം-തുടങ്ങപ്പെട്ട പ്രവൃത്തി.

പ്രാരംഭം—ആരംഭം, തുടസ്സം.

പ്രാരംഭിക്കുന്നു-തുടങ്ങുന്നു.

പ്രാരോഹം-മുള, കൂമ്പ്, കുരുന്ന്.

പ്രാൎണ്ണം-പ്രധാന കടം.

പ്രാൎത്ഥന(ം)-പു. അപേക്ഷ. ൨. യാചനം. ൩. വ്യവഹാരം ൪. ഹൎജി.

പ്രാൎത്ഥനീയം-പു. ദ്വാപരയുഗം. ൨. പ്രാൎത്ഥിക്കാൻതക്ക.

പ്രാൎത്ഥിക്കുന്നു-പു. അപേക്ഷിക്കുന്നു, ആഗ്രഹിച്ചു ചോദിക്കുന്നു. ൨. യാചിക്കുന്നു.

പ്രാൎത്ഥിത-വി. ൧. അപേക്ഷിക്കപ്പെട്ട. ൨. യാചിക്കപ്പെട്ട.

പ്രാലംബം-കഴുത്തിൽഇടുന്ന ഒരുമാതിരി മാല, കഴുത്തിൽനിന്നു നേരെ കീഴ്പെട്ടു തൂങ്ങിനില്ക്കുന്ന മാല. പ്രകൎഷേണ തൂങ്ങിനില്ക്കുന്നതു് എന്നൎത്ഥം.

പ്രാലംബിക-ഒരു മാതിരി സ്വൎണ്ണമാല, സ്വൎണ്ണംകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ ലലന്തിക. തൂങ്ങിനില്ക്കുന്നതു് എന്നൎത്ഥം.

പ്രാലേയകരം-കൎപ്പൂരം

പ്രാലേയം-മഞ്ഞ്. (പ്രളയം=അവസാനം). ശരൽക്കാലാവസാനത്തിൽ ഭവിച്ചതു്. പ്രളയത്തിൽ (ഹിമാദ്രിയിൽ) നിന്നു വന്നതു് എന്നുമാവാം.

പ്രാലേയരശ്മി-പു. ചന്ദ്രൻ. ൨. കൎപ്പൂരം.

പ്രാലേയശൈലം-ഹിമവാൻ പൎവ്വതം.

പ്രാലേയാദ്രി-ഹിമവാൻ പൎവ്വതം.

പ്രാലേയാംശു-കൎപ്പൂരം.

പ്രാവണ്യം-പ്രവണത, മനസ്സിനുണ്ടാകുന്ന ചായ്‌വ്, ഭാവാനുബന്ധം, ചരിവ്.

പ്രാവ്-ഒരുമാതിരി പക്ഷി. (മാടപ്രാവ്, ചൂളപ്രാവ്).

പ്രാവിന്റെ മാംസം രക്തദോഷത്തെ തീൎക്കും. മലത്തെ പിടിപ്പിക്കും. സാമാന്യമായി പ്രാവ് എന്നു പറയപ്പെടുന്നതു

കാട്ടിലും നാട്ടിലും സ്വൈരമായി സഞ്ചരിക്കുന്നതായിരിക്കണം. മാംസം കടുകെണ്ണയിൽ വറുത്തു തേനിനോടും പാലിനോടും ഭക്ഷിക്കരുത്. സം-കപോതം. ത-പുറാവ്. ഇം—Dove, Pigeon.

പ്രാവടം-യവം.

പ്രാവണം-കിളത്തൂമ്പ.

പ്രാവരം-വേലി.

പ്രാവരണം-പുതപ്പ്.

പ്രാവശ്യം-തവണ.

പ്രാവാരം-ഉത്തരീയവസ്ത്രം, രണ്ടാംമുണ്ട് ഇവയുടെ പേർ. നല്ലവണ്ണം മറയ്ക്കുന്നത് എന്നർത്ഥം.

പ്രാവാരകീടം-കുറപ്പേൻ.

പ്രാവീണ്യം-ബുദ്ധിസാമർത്ഥ്യം.

പ്രാവൃട്ട്-വർഷകാലം. (സപ്തമി-പ്രാവൃഷി). പ്രകൃഷ്ടയായ വൃട്ടോടുകൂടിയ കാലം. (വൃട് = വർഷണം)

പ്രാവൃത-വി. മൂടപ്പെട്ട, ചുറ്റപ്പെട്ട.

പ്രാവൃതം-ഉടുത്തവസ്ത്രം. മറയ്ക്കുന്നത് എന്നർത്ഥം.

പ്രാവൃതി-ചുറ്റുമുള്ള വേലി.

പ്രാവൃഷം, പ്രാവൃഷാ-വർഷഋതു.

പ്രാവൃഷായണി-൧. ഒരു പച്ചമരുന്ന്, നായിക്കൊരുണ. വർഷകാലത്തുണ്ടാകുന്നത് എന്നർത്ഥം. ൨. വെളുത്ത തഴുതാമ.

പ്രാവൃഷികം-മയിൽ.

പ്രാവൃഷിജ-വി. മഴക്കാലത്തുണ്ടായ.

പ്രാവൃഷിജം-കൊടുങ്കാറ്റ്.

പ്രാവൃഷേണ്യ-വി. വർഷകാലത്തുണ്ടായ.

പ്രാവൃഷേണ്യം-൧. കടമ്പ്. ൨. കടകപ്പാല.

പ്രാവൃഷ്യം-൧. വൈഡൂര്യം. ൨. കടകപ്പാല. ൩. വലിയകടമ്പ്.

പ്രാവേശനം-പണിപ്പുര.

പ്രാശകൻ-തിന്നുന്നവൻ.

പ്രാശനം-ഭക്ഷണം.

പ്രാശനീയ-വി. ഭക്ഷിക്കത്തക്ക.

പ്രാശിത-വി. ഭക്ഷിക്കപ്പെട്ട.

പ്രാശിതം-ചാത്തം.

പ്രാശ്നികൻ-ചോദിക്കുന്നവൻ, സഭയിങ്കൽ സഹായിക്കുന്ന ഒരുവൻ, പ്രശ്നം പറയുന്നവൻ.

പ്രാസം-൧. കവിതയുടെ ഒരുമാതിരി അക്ഷരച്ചേർച്ച. ൨. കുന്തം. പ്രകർഷേണ ക്ഷേപിക്കപ്പെടുന്നത് എന്നർത്ഥം.

പ്രാസകം-൧. കുന്തം. ൨. പകിട.

പ്രാസംഗം-നുകം.

പ്രാസംഗിക-വി. ഇടയിൽ സംഭവിക്കുന്ന.

പ്രാസംഗികം-രൂപകത്തിലെ വസ്തു (കഥാശരീരം) രണ്ടായി വിഭജിച്ചതിൽ ഒന്ന്. മറ്റേതു 'ആധികാരികം'.

പ്രാസംഗ്യം-നുകം ചുമക്കുന്ന കാള.

പ്രാസാദം-൧. മാളിക. ൨. ദേവാലയം. ൩. രാജഗൃഹം. പ്രാസാദം = ഉന്നതഭവനം. എവിടെയിരുന്നു പ്രസാദിക്കുന്നുവോ അതിനു പ്രാസാദം എന്നു വ്യുൽപത്തി. (രാജാക്കന്മാരുടെ മാളികയ്ക്കു 'പ്രാസാദം' എന്നും, ധനികന്മാരുടെ മാളികയ്ക്കു 'ഹർമ്മ്യം' എന്നും പറയുന്നു.)

പ്രാസാദകുക്കുടം-മാടപ്രാവ്.

പ്രാസികൻ-കുന്തക്കാരൻ. പ്രാസം (കുന്തം) ആയുധമായിട്ടുള്ളവൻ എന്നർത്ഥം. മറ്റൊരു പര്യായം-കൌന്തികൻ.

പ്രാസ്ത-വി. എറിഞ്ഞ.

പ്രാസ്ഥിക-വി. പ്രസ്ഥത്തെ (ഇടങ്ങഴിയെ) സംബന്ധിച്ച.

പ്രാസ്ഥികം-ഇടങ്ങഴി വിത്തു വിതയ്ക്കുന്ന സ്ഥലം.

പ്രാഹ്ണകാലം, പ്രാഹ്ണം-പകലിന്റെ ആദിയിലെ പത്തുനാഴിക. ആദ്യത്തെ അഹസ്സ് എന്നൎത്ഥം.

പ്രാഹ്ണേതരാം-അതികാലത്തെ.

പ്രാലേയം-മഞ്ഞ്.

പ്രി

പ്രിയ-വി. ഇഷ്ടമുള്ള.

പ്രിയകം-പു. ചെമപ്പും കറുപ്പും നിറമായ രോമത്തോടുകൂടിയ മാൻ. ൨. തേനീച്ച. ൩. വേങ്ങവൃക്ഷം. ൪. ഞാഴൽ. ൫. നീർക്കടമ്പ്. ൬. കുങ്കുമം.

പ്രിയകൃത്ത്-വിഷ്ണു.

പ്രിയജാനി-ഭാൎയ്യയെ ഗാഢമായി സ്നേഹിക്കുന്ന ഭൎത്താവ്.

പ്രിയത-സ്ത്രീ. ആദരം.

'സല്ലോകകൎണ്ണസലിലമധികം
നല്ലതാണെന്നതോൎന്നീ-
ട്ടല്ലാംപാരം പ്രിയതയതിലി
ന്നോൎക്കിലുണ്ടായിട്ടതു'
(മയൂരസന്ദേശം)

൨. സ്നേഹം.

പ്രിയതമ-വി. ഏററവും ഇഷ്ടമുള്ള.

പ്രിയതമ-ഭാൎയ്യ.

പ്രിയതമൻ-ഭൎത്താവ്.

പ്രിയതമം-ഒരു വൃക്ഷം.

പ്രിയതരം-വി. ഏററവും സ്നേഹമുള്ള.

പ്രിയദൎശന-വി. കാഴ്ചക്കു ഭംഗിയുള്ള.

പ്രിയദൎശനം-പു. തത്ത. ൨. പഴമുൺപാല.

പ്രിയദൎശനൻ-ഒരു ഗന്ധൎവ്വരാജാവ്.

പ്രിയധനായൻ-ശിവൻ.

പ്രിയൻ-പു. സന്തോഷിപ്പിക്കുന്നവൻ. ൨. ഭൎത്താവ്.

പ്രിയപ്പെടുന്നു-ഇഷ്ടപ്പെടുന്നു, സ്നേഹിക്കുന്നു.

പ്രിയഭാഷണം-ഇഷ്ടവാക്ക്.

പ്രിയമധു-ബലരാമൻ.

പ്രിയം-പു. ഇഷ്ടമായതു്. ഇഷ്ടിയെചെയ്യുന്നതു് എന്നൎത്ഥം. ൨. മുള്ളുചെമന്തി.

പ്രിയംകര-വി. ഇഷ്ടത്തെചെയ്യുന്ന.

പ്രിയംഗു-സ്ത്രീ. തിന. ൨. ഞാഴൽ. ൩. ചെങ്കടുക്. ൪. കുങ്കുമം. ൫. തിപ്പലി. ൬. കടുരോഹിണി

പ്രിയംവദ-വി. നല്ലവാക്കു പറയുന്ന പ്രിയത്തെ വദിക്കുന്ന, ഭംഗി പറയുന്ന,

പ്രിയംവദ-സ്ത്രീ. ശകുന്തളയുടെ ഒരു സഖി. ൨. പിച്ചകം.

പ്രിയംവദൻ-പു നല്ലവാക്കു പറയുന്നവൻ. ൨. ഗന്ധൎവ്വരാജാവിന്റെ പുത്രനായ ഒരു വിദ്യാധരൻ.

പ്രിയവാദി-വി. നല്ലവാക്കുപറയുന്ന.

പ്രിയവാദിനീ-സ്ത്രീ. പഞ്ചവൎണ്ണക്കിളി. ൨. നല്ലവാക്കു പറയുന്നവൾ.

പ്രിയവ്രതൻ-ബ്രഹ്മാവിന്റെ ഒരു പുത്രൻ.

സ്വായംഭുവ മനുവിന്റെ മകനെന്നു കാണുന്നുണ്ട്. ഭൂമിയുടെ ഒരു ഭാഗം മാത്രമേ ഒരു സമയം സൂൎയ്യരശ്മികൊണ്ടു പ്രകാശിക്കുന്നുള്ളു എന്നും അതുപോരാ എന്നും കരുതി പ്രിയവ്രതൻ സൂൎയ്യനു തുല്യവേഗമുള്ള തന്റെ അഗ്നിരഥത്തിൽ ആരോഹണംചെയ്തു ഏഴുതവണ - ബ്രഹ്മാവു തടസ്സംചെയ്തതുവരെ — ഭൂമിക്കു ചുററും സൂൎയ്യനെ അനുധാവനംചെയ്തു ഭൂമിയുടെ ചുററുമുള്ള ഏഴു സമുദ്രങ്ങളും

രഥത്തിന്റെ ചക്രംകൊണ്ടുണ്ടായ കുഴികളാകുന്നു.

പ്രിയശ്രവസ്സ്-കൃഷ്ണൻ.

പ്രിയാ-പ്ര. പ്രിയമുള്ളവൾ. ഉ. ഭാൎയ്യ. ന. സ്ത്രീ. ർ. ചിററപ്പം. ഇ. വള്ളിമുല്ല. ന്റ. ഞാഴൽ. ൨. മദ്യം. വ്യ. മഴമുല്ല.

പ്രിയാംബു-മാവുവൃക്ഷം.

പ്രിയാൎത്ഥൻ-വിഷ്ണു.

പ്രിയാളം-ഒരു വൃക്ഷം, മുരൾ. സന്തോഷിപ്പിക്കുന്നതു് എന്നൎത്ഥം. ഇഷ്ടിക്കപ്പെടുന്നതു് എന്നുമാവാം. (പാഠം-പിയാളം, പിയാളകം, പ്രിയാളകം).

—:○:—

പ്രീ

പ്രീണ-വി. പ്ര. സന്തോഷമുള്ള. ഉ. മുഖ്യമുള്ള.

പ്രീണനം-സന്തോഷം, തൃപ്തി. തൃപ്തിവരുത്തുക എന്ന ക്രിയ.

'പ്രാണികൾക്കു മനക്കാമ്പിൽ
പ്രീണനങ്ങൾ വരുത്തുന്ന'
(ത്രിപുരദഹനം തുള്ളൽ)

പ്രീണസം-വാൾമാൻ.

പ്രീണിക്കുന്നു-സന്തോഷിക്കുന്നു. (സ. ക്രി. പ്രീണിപ്പിക്കുന്നു.)

പ്രീത-വി. സന്തോഷമുള്ള.

പ്രീതൻ-സന്തോഷിച്ചവൻ. പ്രീണിച്ചവൻ എന്നൎത്ഥം.

പ്രീതി-പ്ര. സന്തോഷം, സ്നേഹം. ഉ. കാമദേവന്റെ ഭാൎയ്യയുടെ ഒരു [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]

പ്രീതികര-വി. സന്തോഷത്തെ ഉണ്ടാക്കുന്ന.

പ്രീതിജുഷാ-അനിരുദ്ധന്റെ ഭാൎയ്യ.

പ്രീതിമത്(ത്)-വി. സന്തോഷമുള്ള. (മാൻ, മതീ, മൽ).

പ്രീതിവൎദ്ധനൻ-വിഷ്ണു.

പ്രു

പ്രുഷ്വം-പ്ര. രണ്ടുമാസം കൂടിയ കാലം, ഋതു. ഉ. ആദിത്യൻ.

പ്രുഷ്വാ-നീൎത്തുള്ളി.

പ്രുഷ്ട-വി. ചുടപ്പെട്ട, ദഹിപ്പിക്കപ്പെട്ട.

പ്രേ

പ്രേക്ഷാ-പ്ര. ബുദ്ധി. പ്രകൃഷ്ടമായ ഈക്ഷണത്തോടു (ജ്ഞാനത്തോടു) കൂടിയതു് എന്നൎത്ഥം. ഉ. ആട്ടം, കൂത്തു്. ന. കാഴ്ച. ർ. നൃത്തംകാണുക. ഇ. വൃക്ഷത്തിന്റെ കൊമ്പു്.

പ്രേക്ഷകൻ-നോട്ടക്കാരൻ, ദീൎഘദൎശി.

പ്രേക്ഷാവത്തുക്കൾ-ബുദ്ധിമാന്മാർ.

പ്രേക്ഷിതന്മാർ-കാഴ്ചക്കാർ.

പ്രേംഖണം-പ്ര. നായകനും സൂത്രധാരനും മററുമില്ലാത്ത ഒരങ്കത്തിലുള്ള ഒരു നാടകം. ഉ-ം, ബാലിവധം. ഉ. ഊഴിഞ്ഞാൽ. ന. ഊഴിഞ്ഞാൽ ആടുക.

പ്രേംഖാ-പ്ര. ഊഴിഞ്ഞാൽ. അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും പോകുന്നതു് എന്നൎത്ഥം. മററൊരു പൎയ്യായം-ദോള. ഉ. സഞ്ചാരം. ന. നാട്യം. ർ. അലഞ്ഞുനടക്കുക. ഇ. ഒരുമാതിരി കെട്ടിടം ന്റ. കുതിരയുടെ ഒരുമാതിരി നട.

പ്രേംഖിത-വി. പ്ര. ഇളക്കപ്പെട്ട. ഉ. ആട്ടിക്കപ്പെട്ട.

പ്രേത-വി. മരിച്ച.

പ്രേതം-പ്ര. മരിച്ചവരുടെ ജീവൻ, ദേവത. ൨. ജീവൻപോയ ദേഹം.

പ്രേതഗൃഹം-ചുടലക്കാട്.

പ്രേതങ്ങൾ-തപനാദി നരകങ്ങളിൽ കിടക്കുന്ന പ്രാണികൾ. പ്രകൃഷ്ടന്ന നരകത്തെ പ്രാപിച്ചവർ എന്നർത്ഥം.

പ്രേതൻ-മരിച്ചവൻ. നല്ലവണ്ണം പോയവൻ എന്നർത്ഥം.

'പ്രേതരായാലതിമൂഢരായുള്ളവർ'
(രാമായണം)

പ്രേതനാഥൻ(പതി)-അന്തകൻ.

പ്രേതപ്പെട്ടി-ശവം വെക്കുന്ന പെട്ടി.

പ്രേതബാധ-ദേവതാപീഡ.

പ്രേതമഞ്ചം-ശവക്കട്ടിൽ.

പ്രേതരാക്ഷസി-തുളസി.

പ്രേതരാജാവ്-അന്തകൻ.

പ്രേതവനം-ചുടലക്കാട്.

പ്രേതസംസ്കാരം-ശവം ചുടുക.

പ്രേതാധിപൻ-അന്തകൻ.

പ്രേതാലങ്കാരം - ശവത്തെ അലങ്കരിക്കുക.

പ്രേതാലയം - പ്രേതങ്ങളെ മറയ്ക്കുന്ന സ്ഥലം.

പ്രേതേശ്വരൻ-അന്തകൻ.

പ്രേത്യ-അ. ൧. ജന്മാന്തരത്തിങ്കൽ. ൨. പരലോകത്തിൽ.

പ്രേമം-സ്നേഹം.

'പ്രേമത്താലല്ലോനാശ
മെല്ലാർക്കും വന്നുകൂടി'
(ഭാരതം)

പ്രേമകലഹം--സ്നേഹംകൊണ്ടുള്ളശണ്ഠ.

പ്രേമാവ്-൧. അനുരാഗം. ൨. സ്നേഹം.

സ്ത്രീയ്ക്കു പുരുഷസംബന്ധമായും പുരുഷനു സ്ത്രീസംബന്ധമായും ഉണ്ടാകുന്ന അനുരാഗത്തെയാണ് സാധാരണ പ്രേമാവ് എന്നു പറയാറുള്ളത്.

പ്രേയസ്-വി. ഏററവും പ്രിയമുള്ള.

പ്രേയസി-ഭാര്യ.

പ്രേയാൻ-ഏററവും പ്രിയൻ.

'പ്രേയാനാമെൻചിരവിരഹമാം'
(മയൂരസന്ദേശം)

പ്രേരണ-ഉത്സാഹിപ്പിക്കൽ.

പ്രേരണം-൧. പറഞ്ഞയക്കൽ. ൨. വിടുക. ൩. ഇന്ദ്രിയങ്ങളുടെ ഒരു പ്രവൃത്തി.

പ്രേരിത-വി. അയക്കപ്പെട്ട.

പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു-ഉത്സാഹിപ്പിക്കുന്നു, പ്രവൎത്തിക്കുവാൻ പറഞ്ഞുവിടുന്നു, ഉദ്യോഗിപ്പിക്കുന്നു.

പ്രേഷം-൧. പ്രേരിപ്പിക്കുക. ൨. മൎദ്ദിക്കുക.

പ്രേഷകൻ-ദൂതൻ, പറഞ്ഞയച്ചവൻ.

'പ്രേഷകനായെതുകമലജനോതവ'
(നളചരിതം കഥകളി)

പ്രേഷകപ്രേഷകൻ-ദൂതന്റെ ദൂതൻ.

പ്രേഷണം-പറഞ്ഞയക്കുക.

പ്രേഷിത-വി. അയക്കപ്പെട്ട.

പ്രേഷ്ഠ-വി. ഏററവും പ്രിയമായ.

പ്രേഷ്ഠാ-൧. ഭാൎയ്യ. ൨. കാല്.

പ്രേഷ്യ-ദാസി.

പ്രേഷ്യത്വം-ദാസന്റെ സ്ഥിതി.

പ്രേഷ്യൻ-ദാസൻ, ഭൃത്യൻ.

—೦೦೦—

പ്രൈ

പ്രൈഷം-൧. പ്രേരിപ്പിക്കുക. ൨. മൎദ്ദിക്കുക.

പ്രൈഷ്യൻ-ദാസൻ, ഭൃത്യൻ. പറഞ്ഞയക്കപ്പെട്ടവൻ എന്നർത്ഥം.

പ്രോ

പ്രോക്ത-വി. പറയപ്പെട്ട.

പ്രോക്ഷണം-൧. യാഗത്തിന്നായിക്കൊണ്ടു ചെയ്യുന്ന പശുഹിംസ. പ്രകൃഷ്ടമായ

ഭേസചനാത്തോടുകൂടിയതു് എന്നൎത്ഥം. ൨. തളിക്ക ൩. വധം.

പ്രോക്ഷിക്കുന്നു-നനയ്ക്കുന്നു, തളിക്കയും മറവും ചെയ്യുന്നു.

പ്രോക്ഷിത-വി. ൧. പ്രോക്ഷിക്കപ്പെട്ട, തളിയ്ക്കപ്പെട്ട. ൨. കൊല്ലപ്പെട്ട.

പ്രോക്ഷിതം-യാഗാൎത്ഥം കൊല്ലപ്പെട്ട പശു.

പ്രോച്യമാനൻ-പറയപ്പെടുന്നവൻ.

പ്രോച്ഛ്റിതൻ-ഉയൎന്നസ്ഥിതിയിലിരിക്കുന്നവൻ.

പ്രോജ്ജ്വലൽ-വി. കത്തിക്കാളുന്ന.

പ്രോത്സാഹനം-ഒരു കാൎയ്യത്തിലേക്കു സഹായംചെയ്തു് ഉത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന സ്ഥിതി.

പ്രോത-വി. ഉറപ്പിച്ച, കെട്ടിയ.

പ്രോഥ-വി. ൧. കീൎത്തിപ്പെട്ട. ൨. ഉറപ്പിച്ച.

പ്രോഥം-൧. കടിപ്രദേശം. ൨. അശ്വഭ്രമണം (വട്ടംതിരിച്ചൽ). ൩. കുതിരയുടെ മുഖം. ൪. ഭയം.

പ്രോഥീ-കുതിര.

പ്രോദ്വാഹം-വിവാഹം.

പ്രോഷ്ഠം-൧. കരുമത്സ്യം. ൨. മീൻ.

പ്രോഷ്ഠപദങ്ങൾ-പൂരുരുട്ടാതിയുടേയും ഉത്രട്ടാതിയുടേയും പേർ.

പ്രോഷ്ഠീ-൧. കരുമത്സ്യം. ൨. പള്ളു

പ്രൗ

പ്രൌഢ-വി. ൧. വളൎന്ന. ൨. ധൈൎയ്യമുള്ള, അഹമ്മതിയുള്ള. ൩. വിവാഹം കഴിക്കപ്പെട്ട. ൪. കനത്ത. ൫. കഠിനമായ ൬. ശ്രേഷ്ഠമായ.

പ്രൌഢ-മുപ്പതു വയസ്സിനുമേൽ അമ്പതു വയസ്സിനു താഴെയുള്ള സ്ത്രീ (എന്നാമരിപ്രായം), മദ്ധ്യവയസ്സോടുകൂടിയവൾ

പ്രൌഢത-൧. ധീരത, സാമൎത്ഥ്യം. ൨. അഹമ്മതി.

പ്രൌഢവയസ്സ്-യൌവനം തികഞ്ഞ കാലം (൨൦-നു മേൽ ൪൦ വരെയുള്ള വയസ്സ്).

പ്രൌഢി-൧. മോടി. ൨. ധീരത. ൩. സാമൎത്ഥ്യം. ൪. അഹമ്മതി. ൫. തൎക്കം. ൬. ഗാംഭീൎയ്യം. ൭. ഉയൎന്ന അവസ്ഥ. ൮. തികവു്.

പ്രൌഢ-വി. ൧. പഠിപ്പുള്ള. ൨. ബുദ്ധിയുള്ള.

പ്രൌഷ്ഠം-൧. കാള. ൨. കരുമത്സ്യം.

പ്രൌഷ്ഠീ-൧. കരുമത്സ്യം. ൨. പള്ളം.

പ്ല
ല

പ്ലക്ഷം-൧. ഇത്തിവൃക്ഷം. ഇളകിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതു് എന്നൎത്ഥം. ൨. ഏഴു ദ്വീപുകളിൽ ഒന്നു്. ൩. കല്ലാൽ. ൪. അരയാൽ. ൫. പേരാൽ.

പ്ലക്ഷജാതാ-സരസ്വതീനദി.

പ്ലവ-വി. ചാടുന്ന.

പ്ലവ-അറുപതിൽ മുപ്പത്തഞ്ചാം വൎഷം.

പ്ലവം-൧. ചാട്ടം. ൨. ഇളക്കം. ൩. കരണ്ടു്. ൪. പൊങ്ങുതടി. ഗമനശീലം എന്നൎത്ഥം. ൫. തവള, ചാടിനടക്കുന്നതു് എന്നൎത്ഥം. ൬. കാക്കപ്പനച്ചി. ൭. കഴിമുത്തങ്ങ, പൊങ്ങിക്കിടക്കുന്നതു് എന്നൎത്ഥം. ൮. ഒരു പുല്ലു്. ൯. ഇത്തിമരം. ൧൦ ശത്രു. ൧൧. മരക്കലനാവു് എന്ന പക്ഷി. ഗമിക്കുന്നതു് എന്നൎത്ഥം. ൧൨. ഇത്തിയാൽ ൧൩. കാരന്നം. ൧൪. കരണ്ടു്. ൧൫. കറിയാട്ടു്, ആട്ടു്. ൧൬. മീൻ. ൧൭. നീക്കുക ൧൮. കൈപ്പൻ പടവലം. ൧൯. കുളക്കോഴി, നീൎക്കോഴി.

പ്ലവംഗ-അറുപതിൽ നാല്പതാം വർഷം.

പ്ലവംഗം-൧. കുരങ്ങ്. ൨. മാൻ. ൩. കല്ലാൽ. ൪. തവള.

പ്ലവംഗമം-൧. കുരങ്ങ്. ൨. തവള.

പ്ലവകൻ-൧. ഞാണിന്മേൽ കളിക്കാരൻ. ൨. ഭ്രഷ്ടൻ.

പ്ലവകം-൧. തവള. ൨. കുരങ്ങ്.

പ്ലവഗം-൧. കുരങ്ങ്. ചാടിയോടുന്നത് എന്നർത്ഥം. ൨. തവള. ൩. സൂര്യന്റെ സാരഥി ൪. ഒരു പക്ഷി. ൫. നെന്മേനിവാക

പ്ലവനം-൧. ചാട്ടം. ൨. ജലത്തിനു മീതേ നീന്തുക. ൩. വെള്ളപ്പൊക്കം. ൪. പറക്കുക. ൫. കുളിക്കുക. ൬. കുതിരയുടെ ഒരുവക ഗമനം. ൭. കഴിമുത്തങ്ങ.

പ്ലവനകരന്മാർ-ജലത്തിൽ മുക്കുന്നവർ, നനക്കുന്നവർ.

പ്ലവൻ-൧. ചണ്ഡാലൻ. അങ്ങും ഇങ്ങും നടക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം. ൨. ചാടുന്നവൻ.

പ്ലവാക-തോണി, പൊങ്ങുതടി.

പ്ലവിക്കുന്നു-൧ ചാടുന്നു. ൨. നീന്തുന്നു. ൩. ഇളകുന്നു.

പ്ലാ

പ്ലാക്കാ-ചക്ക.

പ്ലാക്ഷം-൧. ഇത്തിക്കായ്. ൨. അത്തിക്കായ്.

പ്ലാത്തി-കാട്ടുചാമ്പ.

പ്ലാവനം-൧. മജ്ജനം ൨. പ്രവാഹം. ഉ-ം, അമൃതപ്ലാവനം.

'പവനനെജ്ജയിച്ചമൃതപ്ലാവനം'
(ഭാരതം)

പ്ലാവ്-ചക്കയുണ്ടാകുന്ന മരം.

ഇതിന്റെ പച്ചക്കായ് വിഷ്ടംഭം, സന്താപം ഇവയെ ഉണ്ടാക്കും. മലത്തെ പിടിപ്പിക്കും. പഴുത്തകായ് വാതം, പിത്തം, രക്തദോഷം, ക്ഷയം, ക്ഷതം, ചുട്ടുനീറൽ ഇവയ്ക്കു നന്ന്. ദേഹം തടിപ്പിക്കും. കൃമിയെ അധികമാക്കും. കുരു മലത്തെ പിടിപ്പിക്കും. മൂത്രത്തെ വർദ്ധിപ്പിക്കും. വരിക്ക, കൂഴ ഇങ്ങനെ പലതരമുണ്ട്. അഗ്നിമാന്ദ്യം, ഗുല്മം, ശൂലം ഈ രോഗങ്ങൾ ഉള്ളവർ ചക്കയെ വിശേഷിച്ചും വെടിയണം. പഴുത്ത ഇലയുടെ ഞെട്ടി ശ്വാസവികാരത്തിങ്കൽ വിശേഷം. പഴുത്ത ഇലയിട്ടു വെന്തവെള്ളം ശീലിക്കുന്നതു ത്വഗ്ദോഷത്തിനു നന്ന്. ഇതിന്റെ കായ് പാലിനോടൊരുമിച്ചു ഭക്ഷിക്കരുത്. ചക്കപ്പഴം തിന്നുണ്ടാകുന്ന അജീർണ്ണത്തിങ്കൽ ചുക്കുവെള്ളം കുടിക്കുക. ചുക്കുവെള്ളത്തിൽ ഇന്തുപ്പും ചവക്കാരമോ ചേർത്തു സേവിക്കുകയുമാം. സം-പനസം. ത-പിലാമരം. ഇം-Bread-fruit tree, Jack tree.

പ്ലാവനകരൻ-ജലത്തിൽ മുക്കുന്നവൻ, നനക്കുന്നവൻ.

പ്ലാശിന്ദണ്ഡ്-ചമതക്കോൽ.

പ്ലാശ്-ഒരുവക വൃക്ഷം, ചമത.

കഫം, വാതം, അർശസ്സ്, കൃമി മുതലായവയ്ക്കു നന്ന്. മുറിവിനെ കൂട്ടിപ്പിടിപ്പിക്കും. സം-പലാശം. ത-പലാച്ചുമരം, പുരച മരം. ഇം—Downy branch butea.

പ്ലീ

പ്ലീഹ-൧. വയററിന്നകത്തുള്ള ഒരു ഭാഗം ഉദരത്തിന്റെ അകത്ത് ഇടത്തു ഭാഗത്തിങ്കൽ ഇരിക്കുന്ന ഒരു മാംസപിണ്ഡം. ൨. ആ ഭാഗത്തു നിന്നുണ്ടാകുന്ന ഒരു ദീനം.

പ്ലീഹശത്രു-ചെമ്മരം.

പ്ലീഹോദരം-ഒരു ദീനം.

പ്ലു

പ്ലുഷ്ടി-സം. സ്ത്രീ. ൧. ഗൃഹത്തിൽ തീപിടിക്കുക. ൨. എണ്ണ.

പ്ലുത-വി. സം. ചാടിയ. ൧. എറിയപ്പെട്ട.

പ്ലുതഗതി-ചാടിച്ചാടിയുള്ള (കുതിരയുടെ) ഓട്ടം.

പ്ലുതം-സം. കുതിരയുടെ ഒരു ഗതിഭേദം. ൧. മൂന്നുമാത്ര, ഹ്രസ്വം മൂന്നുകൂടിയതു്.

പ്ലുതി-സം. ചാട്ടം. ൧. ജലപ്രവാഹം.

പ്ലുഷം-ചുടുക, ദഹിപ്പിക്കുക.

പ്ലുഷ്ട-വി. ചുടപ്പെട്ട.

—:0:—

പ്ലോ

പ്ലോതം-നാട.

പ്ലോഷം-ചുടുക, ദഹിപ്പിക്കുക, പൊള്ളുക.

———

പ്ഷ

പ്ഷാരം-ഒരമ്പലവാസിയുടെ ഭവനം.

പ്ഷാരോടി-ഒരമ്പലവാസി.

—:0:—

പ്സ

പ്സാത-വി. ഭക്ഷിക്കപ്പെട്ട.

പ്സാതം-ഭക്ഷിക്കപ്പെട്ട അന്നാദികളുടെ പേർ.

പ്സാനം-ഭക്ഷണം.

പ്സുര-വി. സം. ഭംഗിയുള്ള. ൧. സ്നേഹമുള്ള.

—:0:—

ഫ

ഫ-ഹല്ലുകളിൽ ഇരുപത്തുരണ്ടാം അക്ഷരം.

ഫക്കൻ-മുടന്തൻ, മുടവൻ.

ഫക്കികാ-സം. കൌശലം. ൧. വഞ്ചന.

ഫഞ്ജികാ-സം. ചെറുതേക്ക്. രോഗങ്ങളെ ഹനിക്കുന്നതു് എന്നർത്ഥം. ൧. വലിയമന്തി. ൨. ദേവതാളി ൩. ചെങ്കൊടിത്തൂവ.

ഫടൻ-വഞ്ചകൻ, ശഠൻ.

ഫടാ, ഫടം-ഫണം, പടം, പത്തി. (സ്ഫടയുടെ പാഠം.)

ഫണ, ഫണം-പാമ്പിന്റെ പത്തി. ഇതിനെ വിടുർത്തിക്കൊണ്ടാണ് സർപ്പം ഇഴഞ്ഞുപോകുന്നതു്; അതിനാൽ ഈ പേർ വന്നു.

ഫണക(ധ)രൻ-പാമ്പ്.

ഫണഭൃത്ത്-സം. പാമ്പ്. ൧ ഒൻപതു് എന്ന സംഖ്യ.

ഫണവാൻ-ആദിശേഷൻ.

'അറിവാനും പറവാനും
ഫണവാനും കഴിവുണ്ടോ?'
(നളചരിതം കഥകളി)

ഫണാടോപം-വിടുർത്തിയ പത്തി.

ഫണാഭരൻ-പാമ്പ്.

ഫണി-സം. സർപ്പം, പാമ്പ്. ൧. കർപ്പൂരതുളസി. ൨. നാഗതാളി. ൩. രാഹു. ൪ പതഞ്ജലി.

ഫണികേസരം-നാഗകേസരം.

ഫണിഖേലം-കാടപ്പക്ഷി.

ഫണിതല്പഗൻ-വിഷ്ണു

ഫണിധരൻ-ശിവൻ.

ഫണിപതി-സം. ശേഷൻ. ൧. വാസുകി. ൨. പതഞ്ജലി.

This PDF edition is generated from the scanned images of Śabdatārāvali, volume 2, edition 2, made available by a team of volunteers comprising of Shiju Alex, Byju Ramakrishnan, VS Sunil, Vishva Prabha and Benjamin Varghese. This can be downloaded or read online at http://stv.sayahna.org under the terms of Creative Commons Attribution-ShareAlike License.

Sayahna Foundation, JWRA 34, Jagathy, Trivandrum 695014 • ⟨info@sayahna.org⟩